

تہ حمہ دتی خانی

مہ وزیرین

قہ کولین و شروثہ کرنا
محمہ دتہ مینتی ٹوسمان

چاپا تیکتی

- موافقة وزارة الثقافة والاعلام – دائرة الاعلام الداخلي رقم (٤٠) في ١٤/٢/١٩٩٠ .
- رقم الايداع في دار الكتب والوثائق ببغداد (١٧٣٢) لسنة ١٩٩٠ .

هدى والنامهي كتيب

تہ حمہ دی خانی

مہوزین

قہ کولین و شروثہ کرنا
محمہد تہمینئی ٹوسمان

چاپا تیکتی

پيشنوي

ژبه ر كو مهم و زينا خانى گريډانهك هه يه ل گه ل مهم و
زينا فولكلورى ، من ديت فوره ل پيشنوي به حسني وي بگه م .
به يتا (مهمي ئالان) گه لهك ره و ريشاليد دپرين و
كه فن و ميژويي هه نه به ري ب في ره نكي به پيته رستن و
فه هونان و مه گوه لي بيت .

ديروك چ بو مه دياردكهت

(۱) كه فنترين كارتنيكرن ، به حسني بويه را سليمان پيغه مبه ر و
به لقيسه نه ويش (ئاصف به رخيا) « خاني ناغي وي
ئينا به » دگافه كيډا عرشني (به لقيس) مه لكا به مه ني دانا
نك ته ختي سليمان .

(۲) به ري بونا عيسا پيغه مبه ر ب پيڤه د سالان نقيسه ر كي
به وناني (چارلس ده ميتليني) داستانه كا وهك يا مهمي
ئالان نقيسي . گوت : (زار يادريس) و (ئودا تيس)
ئيكودو دخه وتيډا دبينن و به نده وار دبن ، پاشي
(زار يادريس) قه ستا وه لاتي (ئودا تيس) دكهت و
دره قيت .

ئه ف سه ره اتيه ، بنه كوكا وي ل ناف ميديا په يدا بو پاشي
گه هشته يونان . گه له كا ناقدار بو و خه لكئي فه دگيرا .
(۳) كانيا (قه ستهل) ئي . دهندهك به يتادا هاتيه كو مهم و زين

ل نك دگه هشتنه ئيك . (قهستهل) ب كوردی ئانكو
 ستيركى ئافى ، بهلى ب لاتینی و نهله مانى ئانكو : كانیا
 چیائی پیروز (پاراناسوس) یی دکه ڈیته باشورئ یونان ،
 ئافا وی کانیه ئلهامده را شعریه .
 دبه یته کا دی گوت : ل نك کانیا (دودا) ل جزیرئ مه م و
 زین دگه هشتنه ئيك .

(٤) یه مهن

یه مهن که گفته بن حوكمی بنه مالا ئه یوبیان سالأ (٥٦٩)
 (مشه ختبونئ) سالأ ١١٧٣ (ز) . ل سه ر ده ستئ تورانشاه
 برای مه زنئ صه لاهه دین ، له شکر و عه شیر و میر دست
 ب ده ست و مل ب مل ل گه ل ئه یوبیان ده شه ر و لیکدانادا
 بون .

سالأ (٦٢٦ م - ١٢٢٩ ز) که گفته بن حوكمی ره سولیید
 تورکمانی ئه ویش زه لام و دوقه لانگید ئه یوبیا بون و
 بهرا پتر ژ سه رکارید وی حکومتئ کورد بون (تاریخ
 الکرد ، پ ١٥٤) .

سالأ (٥٨١ م - ١١٨٦ ز) میر طفتکین برای صه لاهه دین
 هاته مه که هی ل ده می حه جئ پاشی چو یه مه نی ژ بهر
 بهر بهر وکانیا په یدابوی ل نایبه را ریبه ر و میرید ویرئ .
 (رحله بن جبیر . پ ١١٠) .
 دکیتبا (وفیات الاعیان / ٤٣٤٣ / دا ، هاتییه کو باژیرئ
 (مه ئرب) باژیرئ سکرئ مه ئربه .

ههروه سال دهمنی خهلیفه (هارون الرشید) یه مهن ل بن
 حوکنی وی بو ، و دیاره باژیری (مهئرب) بنگه هئی
 حوکنی بو ، (عهلی کوری حاته منی هه مه دانی) مه دحید
 خهلیفه ی دکهت دبیژت ب عه ره بی :

« ومد کفلت لی مأرب بمأربی فلسط علی اسوان یوما

بأسوان »

نانگو : هندی کو باژیری مهئرب هه وجه یید من دقین دانه
 من ، ثان بده ته من ، ئیدی من منته ب باژیری ته سوانا مصری
 نییه ، نانکو حاکمید مصری . (و فیات الاعیان جا ۱ پ ۱۶۳) .

۵ - جزیرا بوطا

(ا) ناغی وی یی کهفن (قردو ، باقردا ، باقردی) ل پیشی
 نسلانی (تاریخ کلدو و اثور - پیشی) .
 (ب) (جیمس بکنهام) دکتیبنا خودا (گه پریان ل عراقی سالا
 ۱۸۱۶ از) گوت : ناغی وی (بازیدا) بو . بهلی ههروه کو
 دیار نه و نه جزیر بو ژبه ر (بازیدا) دکهفته باشوری
 جزیری .

(ج) ناغی وی بو (جزیره بن عمر) ژ ناغی عبدالعزیز بن عمر
 البرقمیدی (یی نه و باژیر ئافاکریه قه ل نیزیکی سالا
 (۲۰۰ م) کردستان جا ۸) .

(د) سالا (۵۶۹ م - ۱۱۷۳ از) (سیف الدین غازی) سیقیدین
 کوری (قطب الدین زنگی) باژیری جزیری سلطانده ،
 (الکامل فی التاریخ جا ۹ پ ۱۲۷) .

(هـ) سال (۵۸۸ م - ۱۱۹۱ ز) الافضل علی (ئاڦدهل) كورئ
صه لاحه دین بو حاکمئ جزیرئ (الکامل پ ۲۲۰) .
(و) دهژمارا ههشتی دا سال (۱۳۱۵ م) روژناما کوردستان
ئاڦئد حاکمئ جزیرئ (بوطلا) هوسا نقیسینه :

(۱) سال (۶۸۰ م) میر سلیمان (بابکالی به درخانیان) پیئ کو
کورنه کئ بوطنی بو ، بو میرئ جزیرئ . شرفخان بدلیسی
د تاریخا خواهه دا نقیسیه کو ژ سنسلا خالد کورئ وه لیده .
(۲) میر (سیف الدین - سیڤدین) کورئ میر عبدالعزیز کورئ
میر سلیمان .

(۳) میر (ئه بدال - ئاڦدهل) کورئ میر سلیمان بو حاکمئ
که لا (فنکی) و باژیرئ رهخ و رویا .

(۴) میر ئه بدال - ئاڦدهل) کورئ میر (بدرالدین) کورئ
(عیسا) کورئ (مجدالدین - مژدین) کورئ میر
(عبدالعزیز) کورئ میر (سلیمان) .

(۵) میر (عزالدین - ئیزدین) کورئ میر (ئه بدال - ئاڦدهل) .

ل ده مئ حوکمئ وی (تیمورلنک) ئیریش بره سه ر جزیرئ
سال (۱۴۰۱ ز) و میر عزالدین ب کوته ک خو و مالا خو
قورتالکر و چو ناف عه شیرا (اروه) و ل ویرئ مر .

(ز) پاشئ جزیر که فته بن حوکمئ تورکمانی (ئاق قوینلو) بو
ده مه کئ کورت ، پاشی بنه مالا به درخانیان جهئ خو گرته فه
هه تا کوردستان که تیه بن حوکمئ عوثمانیان . (تاریخ
الکرد و کوردستان پ ۱۴۶) .

• (لیسکو)

ستی و زین

- (۱) نافٹی ژنا میر زیندین (زینہ)
- (۲) خوشکا میری (زین)
- (۳) (زین) کچا به کوویہ
- (۴) (ستیا زین خوشکا تاجدین و چه کو و چه سویہ ،
(عبدالمسیح وزیر - نافٹی خوشکا دی ستی دیارنینه)
- (۵) ژنا تاجدین نافٹی وئی (کہوزہر) • خوشکا میری و
زینئی یہ • (بانہ سوری - بانئی)

مہم

- (۱) مہم کورپی پاشائی (یہ مہئی) یہ • (سلمانئی ره شو)
- (۲) مہم میره کئی کوردابو ل وہ لاتی کوردستانی یئی باژیره کئی
ثاقا و چار کنارید وی چیان دورگرتی بو • (عبدالمسیح
وزیر)
- (۳) مہم کورپی ئال پاشائی یہ مہئی بو (بانہ سوری ، بانئی)
- (۴) مہم کورپی عہلی به گئی بو خوارزایی (قورہیشییا) بو •
عہلی به گئی (ئال بهک) حاکمہ کئی یہ مہئی بو • (لیسکو)
ہہ سپئی مہمی (بہ حری) بو ، (دمہ قامئی ستی و فہرخیدا
ہہ سپئی فہرخی و ہہ سایہ ، ہہروہ سا ہہ سپئی حہ سہئی ئالکسی و
گہ لہ کئید دی)

چاوا مہمی و زینئی ئیکودو دیتن ؟

- (۱) مہ لایکہ تئید ئاسمانا بجرہ چون •• کا کی جوانترہ مہم

ٲان زين . مه لايكهت هاتنه خوار ، زين برنه نك مه مئ
(بانئ) .

(٢) ٲه جنا گوت : كئ ل سهر دنيائ چوانتره ، هنده كا گوت
مه م ، هنده كا گوت زين . مئرئ ٲه جنا ٲه مركر ، ههرن
ته ختئ زينئ ٲاكن ببهن داننه رهخ مه مئ ، بنئرئئ كا كئ
لاوتره ؟ (بانه سوري) .

(٣) ٲه ريبان ته ختئ زينئ ٲاكر و برنه نك مه مئ (عبءالمسيح
وزير) .

(٤) خدر ٲيغه مبهرو خدر گوتن مه م جوانتره يان زين ؟ ته وان
زين برنه نك مه مئ (سهلمان) . (سهلمان كورئ ره شو
شوشئ نهو ٲيئنجئ ساليه لشوش رونشيتته ، حومه ،
بهلئ زانايه) .

(٥) كچيد مئرئ ٲه ريبان (تاقبانو ، هاقبانو ، سٲيربانو)
ته ختئ زينئ ژ برجا به لهك (باژيرئ جزيرئ) ٲاكرن
برنه نك مه مئ . (ليسكو) .

مرنا مه مئ و زينئ .

دگه لهك ستران و سه رهاتيئء كورءيدا ههرءو ٲه ٲينءار
ٲيئكهه ءمرن وه كو مه م و زينئ . سٲئ و فه رخ ، و گه له كئء ءئ .
ءبه لافوكه كئءا ژ به لافكرئءء (مٲحف العراقي ، ٲاٲار) به رئ
ٲيئزئكي بيست سالا (اساطير . .) مخابن نه مايه ل نك من ٲئءا
خوانء كو ل بابل لاوهك هه بو ٲاٲئ وئ (ٲيراموس) بو . وئ
لاوئ ءلبه رهك هه بو ، ٲٲا و بره ٲاف مروٲئء خو ل وه لائئ چئا

بريڙه و ل وڀري ڙ بهر بيدهستي هڪي هردوا خو گوشت ، نه هڪي
 سه رها تيئي ٽيڪسهر زياره تگه هي شينخ (پيراموس) يئي ل نيريڪي
 بامرني ئينا بيرا من . . گهلو . . دبیت نه و بيت ؟ پيراموس
 کونده که ل ناف مزوريان ڙي نيريڪي نه تروش .

کاکلا فان ديار بونا چ يه ؟

بهزرا من نهف سه رها تييه که فنتره ڙ مهم و زيني و
 بسهر ڙ گهلهک نه فينداران هاتييه و بگهلهک نافان ، و خه لکي و
 مله تان ڙ ٽيڪودو فه گوهاستينه مه تا گه هشتيه ده مي بويه را
 نه فينا مه مي و زيني و نوڙهن پويو په و که تيه قي کراسي مه گوھ
 لي بوي تان خاندی .

نهف سه رها تييه ، هه روه کو ديار ، پاش دهسته سه رکونا
 سه لاهه دين وه لاتي جزيري و يه مه ني رودايه ، ڙ بهر کو هينگي
 له شڪري وي يئي پر بو ڙ مير و لاو و تاغاو خورتيد کوردان .

نه دوره (نال) به گک تان پاشا ، بايي مه مي (عه لي) بت .
 تان ناڻي وي بت و بنه ماله کا بوشبن گوتني (تالان) ، نهف
 ماليد هوسا هه نه ل ناف کوردان . تانيش ڙ عه شيرا (تالان) بن ،
 تان ڙ عه شيرا (کريشيا) بن ، ڙ بهر کو ده يکا مه مي ڙ وي بو .
 نه ويش هوز کا دلير و خورتبو جهي وان نيريڪي باڙيري
 (ته نزه) بو ، ته يمورله نگ نه شيا جهي وان بگرت ، (تاريخ
 الکرد ، پ ۱۵۱) . نه دوره نهف بنه ماله ڙ خونداريد
 يه مه ني بن ده مي نه يوبييان ، پاشي ڙ ويڙي بکاري حوڪمي جاره کا
 دي هاتبنه جزيري ، و باڙيري (مه غرب) ز بوني ، هه ر باڙيري

(مه ئرب) بت • دڤيٽ بيٽرم كو ئهف ناڤه دگه لهك ستران و
چيروكيد مه ييد فولكلوريدا هاتييه گوتن ب ناڤي (مه غرب
زه مين) • زه مين بهزرا من ههر (زه بون) ه ، ئانگو : ژار ، بئ
ئانه ه • ههروه كو دسترانادا ديٽون خرابه گوندو ، شهوتيو ،

ئه ڤچه نده هه مو دياربون ، به لي ل و ختي كيٽ ميري
سه رهاتيا مه م و زيني رودايه • • نه شيم ئاخفتنه كا ڤه پ بدهم •
مه م و زين (ئالان) چه ند جار ان هاتييه چاپكرن و به لاڤكرن ؟

(١) سالا (١٨٨٧ ز) ل لينينگراد ، ئه لبرت سوتسين ب كوردي ،
ئه ڤه چاپا ئيكي بو ب كوردي •

(٢) سالا (١٨٩٠) ئي ، سوتسين ب زماني ئه له ماني •

(٣) سالا (١٨٩٧) ئي • ب زماني ئه رمه ني •

(٤) سالا (١٩٠٢) ئي ، لي كوكل ئه له مانيا •

(٥) سالا (١٩٠٤) ئي • سي جار ان ب زماني ئه رمه ني • (ئيك ژ

وان زاناي ئه رمه ني ئايكوني بو) •

(٦) سالا (١٩٠٦) ئي • ئوسكار مان ، ب زماني كوردي •

(٧) سالا (١٩٢٦) ئي ، هوگو ماکاش (نمساوي) ب كوردي و

ئه له ماني •

(٨) سالا (١٩٣٦) ئي • سي ده قيد مه مي ئالان ، حاجي جندي و

ئه ميني عه بدال ل ييرقاني ، ب كوردي •

(٩) سالا (١٩٣٨) ئي • ڤيلچيشسكي (ئورس) ب زماني ئورسي •

(١٠) سالا (١٩٤٢) ئي ، روجيه ليسكو (فرنسي) ب كوردي و

ڤه رهنسي • (جه لادته به درخان ئايكاريا ليسكو كر) و

دفتیت بیژم کو ییئ تھو بہیت گوتی ناقتی وی (میشو
بہ کہ بور ژ عہ شیرا (بہ رازی بو ژ طائی (پیژی)
زہ لامہ کی کورت و ستوربو ، ژیتی وی نیژیکی پینجی
سالیئ بو .

(۱۱) سالا ۱۹۴۲ ئی ، (عبدالمسیح وزیر - عراقی) ب عہ رہی ،
ناقہ روکا مہم و زینتی (ئالان) . د کوٹارا (الرسالہ
والروایۃ) دا یا مصری بہ لاکر .

(۱۲) سالا (۱۹۴۳) ئی ، ب زمانتی رومانی .

(۱۳) (۱۹۵۷) ئی ، حاجی جندی ، ب کوردی .

(۱۴) سالا (۱۹۵۸) ئی ، نورالدین زازا ، ل شامی یا (لیسکو)
ب کوردی .

(۱۵) سالا (۱۹۷۷) ئی (کوزی زانیاری کورد - مجمع علمی) یا
نورالدین زازا بہ لاکر (بنیہ فان ژیدہ ران : (۱)
مخطوطات فریدہ - د . معروف خزندار .

(۲) مہمی ئالان - نورالدین زازا . (۳) کوٹارا روناہی ۲۳
سالا ۱۹۴۴ ئی .

(۴) مجلہ الرسالہ والروایہ - قاہرہ / ۴۴۸ سالا ۱۹۴۲ .
(کوٹارا روناہی بہ حس کریبہ) .

مه م و زين

ئه حمه دئي خاني

فه كولين و شروقه كرنا مه م و زينا خاني كاره كئي ئي كجار
ب زه حمه ت و باره كئي گرانبو . له و ئه ز ژ ده ه سالان پتر پيشه
مام هه تا شيايم ب ئي رهنگي تمامكه م .
خانده ئايد كورد چ خوشي ب مه م و زينا خاني نه بو ژ بهر كو
تي نه دگه هشتن و ل به رده ست نه بو و بي شروقه بو و بههرا پتر
دخه لتبون و گه له ك جوداهي ل ناچه را چاپكريا و هه روه سا
ده ستنشتيادا هه يون . ئه ئرو هه مو خانده فا دشين ب ره هواني
بخونن و تيبگه هن . من شروقه كرنا و ئي ب ئه زمانه كئي ساناهي
و ملني نقيسي و كورت و كرمانجي .
هنده ك مالك من شروقه نه كرن ژ بهر كو مه عنايد وان
دديارن .

براده ر و سه يدايد ئاليكارييا من كرين گه له كبون خودئي
كارئي وان راست بينيت . ژيده ريڊ من سه حكرين ديسا گه له كبون
ب ساناهي ب ده ست من نه دكه فتن له و ئه ز هند پيشه مام .

جودايد ناچه را چاپكريا و ده ستنشيسيا ددياركرينه ب فان
ئشاره تان : (رو) بو چاپا رودينكو . (ئا) بو چاپا ئارسه لان .
(سو) بو چاپا حه له بي . (زا) بو ده ستنشيسيا كاك خالد
حسين ، هه ي . (تو) بو ده ستنشيسيا كاك حسين توفئي هه ي .

(بو) بو دهستنڧيسيا كاك صه پرى پوتى بو من ئيناي •
 په يڻ ل گه له ك روپه را دوچار كى و پتر من شروڧه كرن
 ژبه ركرو مه عنا هنده ك چاران نه وهك ئيكن و ژ بيرا خاند فا
 دچن ، و مغايه كنى دى هه يه نه وپش ڦيربونه و تيگه هشتنا په يڻيد
 بيانپيه •

مهم و زينا خانى تانجى سهرى توره پى كوردايه و شاعرى
 مه زن نه حمه دى خانى گه وهه را وييه ، خودى ژى رازى زانايه كى
 مه زنبو هزر و بپرنپژ و وهلات و خودى په ريسبو • هه ر ژ بچوكيا
 خو كهفته بن بارى نه خوشى و ته نگاڦييد ملله تى خو و ب چاڻ
 ل دورخو دپتن و تپدا ژى ، نه ڦى چه ندى دلسى وى گفاشت و
 كه له مى وى تپژكر ، هه تا گه هشتيه لپڦى ، ئيدى ديت كو پپدڦييه
 كه لا خو دارپژيت و مهم و زينى ب كه ته هپجهت بو هندى :

« شهرحا غم دل بكمه فه سانه زينى و مهمى بكمه به هانه »
 ژپى وى نپزيكى دهه سالابو وه كو بدلپس و هه كارى و ئامپدى
 ژ حوكمى ميرپد كوردا هه ركه تى و ب كوته كى كه تپه بن حوكمى
 عثمانپيا سالا (۱۶۶۰مى ز) •

كوردستان مه يدانا شهر و لپكدانابو ناقبه را له شكه رپد
 ئيرانى و توركى ، وهلات ب تمامى براكوژيبو كاڦل و كمباخبو و
 كورد دنپشا و اندا هاتنه هپران ، خونا وان رشت و بونه كورپد بهر
 ديواران و كولانان •

سالا (۱۶۶۶ز) ملك نه حمه د پاشا زاقاى سولطان مراد
 ب هپجهت هه هندى كو ميرى بدلپسى (عه بدال خان) نه چو

پیروزییا سولطانی وه کو به غدا ستاندى . ئەفى پاشای
 له شکه ره کئی بوش ب ئالیکارییا کوردید (مهحمودی چ ئیریش
 بره سه ر بدلیسی و که لا وی ستانده و باژیر تالانکر هه رو سا
 کتیبخانا میر عه بدال یئ کو نه ئیئ میر (شه ره فخان) بو .
 (ئولیا چه له بی) یئ گه پروک یئ حازر بو ل گه ل جقاتا پاشما یئده
 میری نفیسین گوت : دکتیبخانیدا ئەفه هه بون :
 ههفت بار یئده ده فا (حیشترا) ژ کتیبیئده که فن و ژئ ب ده ست
 نه که فن .

و پتر ژ چار هزار کتیبیئده نفیسی ل دور علم یئده دینی و
 دیروکی و ئەزمانی ، و علم یئ چه یوان و شیناییان و ده رمان و
 چه کیمیئ و شعر و دیوانان ، و گه له ک ره نگ یئده خیچک کیشاییان
 (خرائط) و که فال یئده بهر که تی ، باهرا پتر ژ وان دکر اسه کئی
 نه خشیندا . ده ست نفیسی یئده وی شیست و ههفت کتیب و سه ده و
 پینج نامه بون ب زمانی ئە ره بی و فارسی . میر عه بدال خان و
 بچو ک یئده خو ، خوندی ژ ده ستی وان قورتا لکرن . هینگئی ژ یئ
 خانی ژ چارده سالی ده ر باز یبو ئانکو سه ر ئی ده سپیکرنا وی بو یا
 نفیسی نی . (تاریخ الکرد . پ ۲۰۵) .
 خه ط یئ ته یه سه رنوشت و سه ره مشق
 سیه سه له خه ط یئ خه طا دکهت مه شق

کولا دلئ خانی ئە و بو کو دیت ملله تی وی نه زان و بژاله یه
 که س گوه ناد ته خاندن و زانی نی ، درا فخر کرنی چا فید وان
 طاری کرن . دکراسی بی که مالی یئده یئده نقوبون ، ئیدی غیره تا
 وی ئەف حاله قبول نه کر گوت :

« خانی ژ که مال بی که مالی   مهیدانا که مالی دیت خالی »
 « یه عنی نه ژ قابل و خه پیری   به لکی ب ته عصب و عه شیري »

و هوسا ده ستپیکر کو فان ژ دلی خو فالاکرن و مه م و زین
 بو خو کر نه هیجهت • و گوت کاربده ستان گو ه ل مه نییه ب
 پوچاتی و که یف و خوشییاقه نه ژ بهرکو دبی مه عرفه تن و
 بیانینه :

« لی حاکم وقت مه عرفت ناک   مه سموع نه کر ب سمع ذبراک »
 و -

« نه ما نه نظه را وی ژ بده عامه   نه و خاص نه نظر ژ دل نه دا مه »
 و -

« نه و را گو نه وی نه کر به سه نده   ب نه صل و نه سه با خوه نه و ره و نه نده »

خانی ههروه کو گوتی نهف مه م و زینه ب زارائه کئی
 کوردی ب تنی نه نشیسییه به لی ب : بو هتی و مه همه دی و سلیشی و
 نه ره بی و فارسی و تورکی و وه سا رستینه کو نایه ته که ژ جوانی و
 ره هوا نبیژی و نه هاندنی ، نه قچه نده شاره زاییا وی د هه رچار
 نه زماناندا دیار دکهت •

مه م و زینا ره حمه تی خانی چه ند گریدانه که هه نه ل که ل مه می
 ئالان ژ لای نا فان و دوز و سه رهاتییان به لی نه گوتن و
 رستنئ • ههروه سا دیار دکهت کو وی گو ه ل به یتا فولکلوری
 بوویه وه کو دبیژت چیر و کبیژی هوگوت •

خودی ژئی رازی ، میرئی جزیری (بازیر) فه گیرا سه ر
 ره فشتا خالد کوری وه لید ، به لی ب باوه رییا من شک تیدا هه یه
 ژ بهرکو عه شیره ته کا کورده ان هه یه ب ناخی (خالتي ، خالدی) و

گه لهك هوسا ب خه له تی ره قشت و بنه مالا خو دگه هیینه مه زن و
ئه صحابییان هندهك خو دگه هیینه پیغه مبهری (س) ، و هندهك
(ئومهری) دبنیاتدا ، دیپژن ئهم (عومهری) نه ، ژ (پشتا -
عمر بن الخطاب) .

دهژمارا ئیکیدا ژ روژناما (کوردستان) خودان و نفیسی
وی گوت :

« گلی علما و میر و اغایین کردا اون حمی اصل و نسل من
دظانن جد من حضرت خالد ابن ولیده (رضی الله تعالی عنه) -
عشیرا مه بوطانن شهرتا نسلا مه عزیزانن از ریا خدیده
دخبتهم .. هتد » هه رچاوا بیت نه خانی مروقه کئی نه زانیو و نه
مقداد مه دحمت به درخان .. هه روه کو به درخانیاان هه ر دوئی
روژنامیدا (هژمار ۸) گوتی : میر شه ره فغانی بدلیسی
وه گوت .

ل دوف زانینا د ژیده رادا هاتی به حسنی ژیان و مر و
خواندنا ئه حمه دی خانی هه تا نهو ئه قچه نده دیاره :

ناقئ وی (ئه حمه د) ه کورئ (ئلیاس) کورئ (روستهم)
ژ عه شیرا خانیایه . بابئ وی ژ گوندئ (خانی) مالا خو
گوهاستبو باژپئ (بایه زید) . ئه حمه د ل قئ باژپئری خودئ
دایه و ل مزگه فتا (مرادیه) ل و پئری خاندیییه ، و ل ئه خللات
(خه لات) و ئورفه و بتلیس خاندنا خو تمام کرییه . سه را
به غدا و مصرئ دایه و هه جا خو کریه .

سالا (۱۰۶۱ م) (۱۶۵۰ ز) بوویه هه روه کو وی گونی :

« لهورا کو دهما ژ غیب فه کو تاریخ هزار و شینست و یه کو »

ژین خانى چل و چار سالبون وه كو مهم و زين تمامكسرى
گوت :

« ئيسال نه هشته چل و چاران وى پيشره وى گوناھكاران »

مرنا خانى كه سنج نه دزاني كيژ سالبو ، هه تا رحمة تى
(علاءالدين سجادی) دكتیبا خودا (میژووی نه ده بی كوردی -
پ ۲۱۷) گوتی سالا (۱۱۱۹ م) خانى نه مرئ خودئى كر ل دوق
نقیسینا ل سهر پیستی ده ستنقیسییا مهم و زینا خانى یا ل نك
وى یا گوتی (طار خانى الی ربه) ئانكو خانى فپی بولائى
خودئى . نه فه ب هژمارا هه رفید (نه بجه دی) نكته سالا
(۱۱۱۹ م) به رامبه ری سالا (۱۷۰۷ از) . ئانكو خانى پینجی و
هفت سالان ژیهه . چ ژیده ری دی ژبلی دیار كرنا سه یدا
(علاءالدين) هه تا نه فرو په یدا نه بووینه .

رحمة تى خانى ل باژپری بایه زید نه مرئ خودئى کریه و
گوتی وى یی ل روژه لاتی باژپری و نهو زیاره تگه هه .

ژبلی مهم و زینى ، خانى فه ره نگا (نوبارا بچوكان و
عه قیدا ئیمانئى نقیسینه . ههروه سا شعر ب عه ره بی و فارسى و
توركى فه هاندینه چه ندهك ژوان هاتینه به لافكرن . وه كو من
زانى نه فی چرك و چراك ، خانى ل باژپری بایه زید نهو هه نه .

چاپكریید مهم و زینى

(۱) مهم و زینا خانى هه ر ده ستنقیسیبو هه تا سالا (۱۸۹۸ از) ،
دهژمارا دویدا ژ روژناما (كوردستان) بو جارا ئیكى
سیه و شهش مالك ژ سهرى به لافكرن ، پاشى دهژمارید

دی ، ہرجار چہ ندهك دانان هه تا هژمارا مالکئید به لاقکری
گه هشته مشه شصه د و نه هان .

(۲) خودئی زئی رازی گئو موکریانی گوت مه سئی جارا چاپکریه .
أ - سالا (۱۹۱۵) ل حه له ب . (وه کو ئه ز دزائم که سئی
به حس نه کریه) .

ب - سالا (۱۹۵۴ ز) ل هه فلیئرئ .

ج - سالا (۱۹۶۸ ز) ل هه فلیئرئ .

(۳) سالا (۱۹۱۹ ز) ل ئستامبول . به لئی حکومه تا ترکان
سوت .

(۴) سالیئد (۱۹۳۱ - ۱۹۴۱ ز) جارجار کوئارا هاوار
ب حه رفئید لاتینی چه ند مالک زئی به لاقکرن .

(۵) سالا (۱۹۴۷ ز) هه ر چاپکرییا ئستامبولئ ل حه له بیئ
جاره کا دی هاته چاپکرن . (سهیدا عبدالله زیباری بو من
ئینابو) .

(۶) سالا (۱۹۶۲ ز) ل موسکو سهیدا (رودینکو) ب حه رفئید
عه ره بی و شروقه کرن ب ئورسی چاپکر . کارئئ فئی
حورمه تئ گه له ک ب مغابو ژبه رکو ل گه ل دستنقیسییا
به ره فکرییه . و جودایی ل ده همه تئد روپه ران
دیارکرینه . (دختور محمد ئاکره بی بو من ئینابو) .

(۷) سالا (۱۹۶۸ ز) ل ئستامبولئ ، سهیدا (محمد ئه مین بوز
ئارسه لان) ب حه رفئید لاتینی و ب شروقه کرنه کا تورکی
چاپکر . (سهیدا صبری بوتی دامن) .

(۸) سالا (۱۹۵۷ ز) سهیدا (محمد سعید رمضان بو طئی)

ب ره‌نگی چیره‌کا هلبژاندی ب عه‌ره‌بی به‌لا فکر .
(۹) سالا (۱۹۶۰ز) ، سه‌یدائی شاعر (هه‌ژار موکریانی)

ب شعر شروقه‌کر .

(۱۰) سالا (۱۹۶۳ز) سه‌یدا (عبدالله یوبیان) ب زاراشی

موکریانی و وه‌رگی‌ران بو فارسی چاپکر . (من نه‌دیتییه) .

و دو ماهی

گه‌له‌ك جامیر و خه‌مخوران به‌حسی مه‌م و زین و خانی
کرینه و هه‌ر دئی که‌ن ، یی ژ هه‌مووان که‌فنتر و قه‌دری خانی
زانی ره‌حمه‌تی شاعری مه‌ یی مه‌زن و ناقدار (حاجی قادری
کویی) بو . ده‌ژمارا دویدا سالا (۱۸۹۸ز) ژ روژناما کوردستان
ئه‌فه هاتییه نفیسین :

« عالمک ژ سورا هه‌بی ، سالا دی وه‌فاتکر ، رحمه‌تا خودی

لییه ، گه‌نه‌هید وی بغه‌فرینه ، ناف وی حاجی عبدالقادر بی .

پشتا کتیبیا مه‌م و زینیده ب خه‌ط ده‌ست خوه هن به‌یت نفیسینه

(تبرکا) من ئه‌و ئه‌ بیات ل فی جه‌ریده‌ییده نفیسین ، ب دقه‌ت بی

خوندن مه‌عنا وان خوش تیت فهم کرن » .

چراغ ناظم و منشی کز او

اگر چه مقصده زانین باوه

له دنیا استکی همتای نماوه

له سر نسخه خط او نوسراوه

خزینیه گوه‌ره و کیسه دراوه

له سایه ام کتیبیه ناسراوه

اساس نظم کردی دانناوه

زمانه رسم جارانی نه‌ماوه

له‌دور ایمه رومان و جریده

امان قدری بزانه ام کتیبیه

له ایام حیات شیخ خانی

له لای ارباب خوی بو قدر و قیمت

له مجموع دول سوران و بوتان

له گردان غیر حاجی و شیخ خانی

خاندە قايید سەر بار من نه ئيا پيشی گەلەك دريژ كه م ، هيشيا
من ئەو ه كو من مفايه ك گه هاندبيت ب ئانه ها خودی و ئاليكارييا
هه مو سه يدا و برانده ران يید ناقتيد وان من ئينايين و يید به ری نهو
نه هاتين وه كو سه يدا ئی مه زن مه لا عبدالهادی و دختور فاضل
عمر و کریم بيانی ئەز منه تداري قه نجیيا هه موا مه و ب تايبه تی
برایي مه مه لا شوکور يی گەلەك ئالکاري کری .

محەمەد ئەمین ئی ئوسمان

دهوك ۱۸/۱/۱۹۹۰

خودی

- سهو نامه بین نامه نامی الله (۱)   بی نامی وی * نا تمامه والله
 نهی مهطله عن حوسن عشقبازی (۲)   مهجوبی حهقیقی و مهجازی
 نامی تهیه لهوحنی نامه یا عشق (۳)   نسمی تهیه نهقشمی خامه یا عشق
 بی نهقشمی ته نهقشمی خامه خامه (۴)   بی نامی ته نامه نا تمامه *
 نامی تهیه شاه بهیتی مهقصود (۵)   فهرستی موکاته باتی مهحمود

- ۱ - * بی نام ته : (رو . بو) نام : ناف . نامه : نقشست .
 قی نقشستی ب نافی خودی دهست پی دکین . پی هیانا نافی وی
 بهری کرنا هر کاره کی ، نه درسته . نانکو « بسم الله الرحمن
 الرحیم » .
- ۲ - مهطله ع : دهستیکن . سهروکانی . عشقبازی : خو نیزیکنرنا ب نهقینی
 حهقیقی : درست . راست . مهجازی : دبیت و نابیت .
 نهی خودی تویی سهروکانی یا قیانا جوانی ، تو دلبری ، مه تو
 دقینی بی کو هم ل هیقییا خه لانه کی بین ژ ته بهرامبر وی نه قینی .
 نانکو مروف دو جوینن جوینه کن چ ژ خودی نه قینی ، یا دی چاف ل
 چونن بو بههشتییه .
- ۳ - لهروح : دهپ . تهخته . خامه : کلهم . قهلم .
 خودی ، نافی تهیه دهپی نقشستید نه قینی ل سهو دهیته نهخشاندن ،
 نهخشی کلهم نهغینداری ، نافی تهیه .
- ۴ - * بی نام ته نا تمامه نامه : (رو) . خامه : خافه .
 چی کلهم نافی ته نهخشینت . نفیسینا وی بی وجه ، و درست نینه و
 کیمه .
- ۵ - فهرست ، پیوست . نافرۆکا نقشستا . موکاته بات : نقشست هنارتن
 نافی تهیه سهر نارمانجا پیروز ، نافرۆکا نفیسینید قهنج و قه درگرتی .

مهضمونئ موراسه لاتئ لاره ييب (٦)	مهشهودئ موکاشه فاتئ بلغه ييب
مهحبوبئ قلوبئ من له القلب (٧)	قهلبان تو دکهئ ب بائ خرقه جهلب
مهعشوق توبئ ب فهخر و نازئ (٨)	عاشق توبئ ليک بئ نيازئ
موظلهق تو موفيد و مستهفادئ (٨)	بئ شبه، موريد و هم مورادئ
نورئ تو دحوسنئ روئين دلدار (١٠)	نارئ تو دقهلبئ عاشقئ ژار
شه معئ نه ژ قسمئ نور و نارئ (١١)	شه معئ ژ عيان تو په رده دارئ
گه نچئ تو دنيف طلسمئ عالم (١٢)	که نزي تو عيان ژ نسمئ نادم

- ٦ - مهضمون : تيدا . دنافا . موراسه لات : خواستن . موکاشه فات : کرنا ب ناشکرا . خوشييا سهکرئ بو کنارئ خودئ . لاره ييب : بئ شک : مهشهود : هاتيه ديتن ، غهژين ، نافع ته بئ دناف خواستنا بئ شکدا ، هاتيه ديتن ژ کارئ ناشکرا بئ ته .
- ٧ - * ببال خرقه : (رو . ئا) . قهلب : دل . جهلب : ئينان . تو بهردلکئ دلروئايئ ، دلان تو دبهيه لايئ خور .
- ٨ - ليک : بهلئ . لئ . نياز : خواستن ، نارمانچ ، ئاتاج ، حاجهت . تو مهعشوقئ مه بئ بلند و مهزني ، ته هم دقئين بهلئ ته چ منهت ب مه نيه .
- ٩ - موظلهق : ئيکجاري . موفيد : ب مغا . موستهفاد : مفادهر . موريد : بئ دقئت . هه ر توبئ تنئ بئ مغاي دگههيني و مغا ژ ته دهئته ديتن و خواستن ، بئ گومان ته چ بقئيت دئ کهئ (فعال لما يرید) . ديسا مراد و قيانا مهخلوقئ ، چئکريئته خورئ .
- ١٠ - تو روئاهئ دجوانييا روئين دلداريدا و ئاگرئ ددلئ عاشقئ ژاردا .
- ١١ - تو شه مالکئ ، روئاهييا ته ، نه ئاگر و لهشه (ماده) دسئژئيت و روئاهئ ددهت . تو روژه کا ب شهوقئ ، مروف ب دلي ته دبئيت نه ب چا ئان .
- ١٢ - گه نچ : خزينه . طلسم ، لوغز ، هزوره . تو خزينهئ دنيفا لوغزا دنياييدا ، بئ چ ژئ نه به ته دهر ، نه شهئيت بگههئته ته . تو که نزي ديارئ ژ نافع نادم ، ب ريا نادمئ مه تو نياسئ ، ژ بهرکو هم ژ پشتا وينه .

نهف عالم و نادمی و * مشهود (۱۳)	نهف مومکن و ما سواين مه وجود
ههميان ب تهيه مداره و ده بر (۱۴)	فهياض رياض خلق والامر
نهرئ ته ب لهفظ «کن» دو عالم (۱۵)	مه وجود کرن غرض چ نادم
نادم ب خوه يهك ژ هردوانه (۱۶)	يهك حرف ژ نهرئ «کن فکان»
نهو حرف حهقيقه تا موحهققه (۱۷)	ههم نهره ب قودره تا ته ههم خلق
نهباح مرهسسهمن * ژ ناسوت (۱۸)	نهباح مرهسسهمن ب لاهوت
نهف روح و جهسه ب جهبرو نگراه	تهزويج بويين ب نهرئ الله (۱۹)
ناسوت نهكهرج رهنگ سهفاله * (۲۰)	لاهوت ژ بهرتنهوا جهماله
حرفا كو مه توتی نهقشني هوره (۲۱)	لن مهقصه و مهعنايا وئ كوره

- ۱۳- * نادمی دمشهد ، (رو) مشهود ، بهرباف ، ديار ، سوا : ژ بل ، دنيا و مروث و تشتن بهرچاف ، و هندي ههیی .
- ۱۴- تو ههيا برتته دبهی ، تو دشچی ههر تشته کن ته بقتت ، دئ کهی ، « وهو علی کل شیء قدیر .. ق . په » .

- ۱۵- ب نهرئ «ببه» ته دو عالم چيکرن ، يا ژوری و ژیری ژبو خاترا
- ۱۶- نادم ژئیکه ژ هردو عالم ، ته دیسا ب وی نهری چيکر .
- ۱۷- فرمانا «کن - ببه» يا کو بی شک راستیه ، نهره و چيکر نه دئیک کار و دمیدا نه فچهنده شیان و هیزا ته ديار دکهت .
- ۱۸- * مراسم : (رو) . مرسم : ب نیشان . ناسوت : مروث ، توخمنی مروثا .

- موسم : نیشانگری ، داخدايي لاهوت : جهانا ژوری ، یا ناسمانا .
 نهشباح : خیال . رهشه . ل قیری مهعنا لهش دهیت .
 چيکریته خودی پید لهش ههین جهی وان دنيا ژیری به ، بهلج رح یح ل جهانا ژوری ، عالمه خودی .
- ۱۹- جهسه : لهش . جبر : کوته کی . اکراه : ب کوته کی . زوری . گیان و لهش ، ب کوته کی خودی ب نهری خو کر نه ئیک ، لیکدان .
- ۲۰- * مقاله : (تو) . سهفال : بیخیر ، پایه نزم . پهرتهو : روناھی . ههچهنده توخمن مروثا ی بیخیره ، بهلج جهانا ناسمانا ، ژ روناھییا خودیه .
- ۲۱- دنيا لهشا و جانا چيکر نه کا هور و بچوکه ل نک خودی ، بهلج نارمانج و مهعنايه کا کور یا ژبو ههی .

- ظاهر ته ٺه ٺه نومما ته صوغرا (۲۲) باطن ٺهوه ٺه قسسي خامه کوبرا
 مه وجوده د وي شه هادته و غهيب (۲۳) مه شهوده د وي سيادته و غهيب
 نسان ب خوه هم ظهلامه هم نور ٺادم ٺ ته هم قهريبه هم دور (۲۴)
 هندي وه کو جنسي عالمينه (۲۵) ٺه و تابعي ٺه و عي ٺاده مينه
 ٺه قه رنگه فهلهك همي معظم (۲۶) ٺه قچه نده مهلهك همي مكرم
 ٺهف كارگه ها عظيم وده و وار (۲۷) ٺهف بارگه ها بهديح و سهيار
 ٺه قچه نده زمين د گهل عناصر (۲۸) ٺه قه رنگه عهدهض دگهل جهواهر
 ٺه قچه نده نعصت و نه فائس (۲۹) ٺه قه رنگه مه ٺهكل و مهلابس

- ۲۲- * نمايه : (رو . ٺا .) . نماه : (تو) . نومما : دياربو . صوغرا :
 بچوڪتر . کوبرا : مهزنتر .
 ههروه کو پيش چاف کاره کي بچوکن ، بهلي کاري مهزنتر ٺهوه يي
 نهديار . ٺهف صوغرا و کوبرا دو زارائن (مصطلح) دعلمي
 مهنطقيدا دا ئيسباتا جوزئي و کوللي بکهي وه کو بيٺرين مروف
 گيانه وهره ٺان گيز خره .
 ۲۳- يي ديار و نه ديار تيدا ههيه ، ظاهر و باطن ، خير و شر . ٺهف
 زاراڻه ته سه و و فينه .
 ۲۴- ظهلام : طارياتي . قهريب : نيزيڪ .
 مروف لهش و جانه ، ٺادم ب جان نيزيڪي تهيه ، بهلي يي دووره ب
 لهشي .
 ۲۵- هه مو چيکرييد خودي (مخلوقات) ييد دنيا ٺيري ، وه کو مروڦانه ٺانکو
 ب لهش و گيانن .
 ۲۶- ٺهف چهرخ و فهله کييد مهزن ، ٺهف هنده مهلايکه تيد قه در گران .
 ۲۷- ٺهف فهله کييد زهخم و ب زفرين ، و ٺهف جهانا شهنگ و گهروک .
 ۲۸- زمين : ٺهرد . عناصر : پيدئي . هيولا . عرض : نه بنياتي .
 ٺهف ٺهرده دگهل با و ٺاگر و ٺاڦ و ٺاخچ ، ٺهف هه مو ره نگييد
 مالي و جهواهران .
 ۲۹- * مه ٺاڪل : (تو) . نه فائس : بهها گران مه ٺهكل : خوارن .
 ٺهف هه مو خير و خيراته و تشتي بهرکتهي و بهها گران و هه مو
 ره نگييد خوارن و جلکا .

ته قچه ندهه موددهعا و مهطلوب (۳۰)	ته قره ننگه هه * موشتهها و مهجوب
هه یوان و مهعادن و نه باتات (۳۱)	مهطلوب و * مهقاصد و مورادات
بلجومه ژبو مهرا ل کارن * (۳۲)	فیلجومه ژبو مه بهردبارن
هه قا کو ته خوش نظام و رهونهق (۳۳)	تهرتیبکرن ژبو مه ته لجهق
نهم غافل و عاطل و گونه هکار (۳۴)	هایینه دقهیدا نه فسا نه مهار
نین مه د قهلبی فکر و ذکرهک (۳۵)	ناکهین ب زه بانى جهمد و شوکرهک
خانی کو نههن ب قهلبی ذاکر (۳۶)	بارى بده وی زه بانى شاکر

-
- ۳۰ - * افرنگه کو : (تو) • رنگه : (سو) •
 نه ف هه مو تشتید دلخ مروقی دخوازیت و دفتیت و هز ژئی دکهت •
- ۳۱ - * مطلوب مقاصد : (سو • تو) •
 شینکاتی و گیانهوهر و مهعدهن ، تشتی قیایی و بهری مروقی لی •
- ۳۲ - * بکارن : (رو) • بوردبارن : ب وجن ، مفانه • باربهرن •
 هه مو یی ل بهر خلمه تا مه ، بههرا پتر بومه مفانه •
- ۳۳ - ب راستی ته دنیا بو مه ئیخسته کاره کئی پیکهاتی و ب شهوق •
- ۳۴ - دلخ مه یی دوره ژ خودی و د غافلین و گونه هکارین ، نهم بهنده وارینه
 نه فسا رو ل گونه هکر ناینه • « النفس اماره بالسوء » •
- ۳۵ - مه خودی یی ژبیرگری ، نه زمانه مه جهمد و سه نا وی ناکهت •
- ۳۶ - خانیه نه هنده ذکرى ب دلخ خو دکهت ، خودی تو نه زمانه کئی شوگری
 بدی •

هیشی ژ خودی

ئەى شوگرى ته جهوههرا زه بانى (۳۷) وهى ذكرى ته صه يقه لا جه نانى
 ئەى واحدى بين شهريكى يه كتا (۳۸) وهى واجدى* بين نه ظير و هه متا
 ئەى باقى بين بين زه وال بين دائم (۳۹) وهى هاديين بين فه نا بين قائم
 ئەى فالقن* نه رض و ناسمانان (۴۰) وهى خالقن* جومله نسن و جانان
 مولك و مهلهك و فهلهك ب جارهك (۴۱) بلجومه ته چيكرن ته بارهك

۳۷- صه يقه ل : پاقر كهر ، حولي كهر ، جه نان : دل ، هناق ، جان .
 ئەى خودى شوگر كرنا ته شرينترين تشته و زاره نه زمان بين بلغييت ،
 نهوه بين دلن مروفي پاقر و پوندكهت . « الا ان بيكر الله تطنن
 القلوب . ق ، پ » .

۳۸- * واحد : (تو ، بو) ، يه كتا : ئيكانه ، ب تنج ، واجد : په يداكهرو ،
 نه ظير : هه ئبه ر .

هه متا : هه ئرك ، به ئل ، تاسب .
 ئەى خودى تو كتى و بين شريكي ، كارى ته كرى و دكهى ب كه سى نه
 ناهيت .

۳۹- خودى توئ پيدارى (خالد) ، توى رپا راست نيشا مه دهى ، نه
 محتاجى ب كه سى نيه .

۴۰- * خالق : (سو ، ئا ، رو ، تو ، بو) ، * فالق : (رو) ، فالق:
 تشته كى بكه ته دو پرت ، ئەى جودا كه رى ئهرد و ناسمانا ، و خالقن
 هه مو مروف و جان و گيانه وهرا .
 « فاطر السماوات والارض . ق ، پ » .

۴۱- ئهرد و فهلهك و مهلايكهت ب ئيك نه قل ته چيكرن « تبارك الله احسن
 الخالقين . ق ، پ » .

سبحانك كمالا خلقت (۴۲)	احسنت فكيف ما خلقت
هر چ گو ته چيكر نهی نكوکار (۴۳)	هر يهك د حهددی خوهدا سزاوار
نهف نهف صهده فييد پر مراری (۴۴)	دور پيد سپيد شهففاف و طاری
حفتييد مثال دورر غه لطان (۴۵)	هر شهش جههت و چهار نهركان
هرسبي وهله دييد پر مه واليد (۴۶)	غه برا و سهما * دگل مهقاليد
لهوح و قهلم و نهوابت و عهرش (۴۷)	حديوان و نهبات و مهعدن و فهرش
ظاهر كرن نهف قهدهر صه نائع (۴۸)	بهيدا كرن نهف قهدهر بهدائع

۴۲- سوبحان ژبو ته ، خولقيه تا ته چيكری ژئس و جنا ، وهسا بسبي
 كيماسي و ب ره ننگه كني جوان ، پا بو چيكرنا نهد و ناسماني چ ناهيته
 گوتن ، كو كاره كي مهزن و عه جيبه . .

۴۳- نكوكار : كار جوان . حهد : تخوب . سنور . سيزاوار : هيژاي جهي .
 هه مو چيكر ييد ته دجوانن و بنه جهن . « كل شيء عنده بمقدار . . ق .
 پ »

۴۴- * روژيد سبي شه فييد طاری : (رو) . . نهف روز و شفيت شفا و
 طاری : (بو) سفيد : سبي . شفاف : رون .

نهف نهف برجيد پر ستيرييد وه كو دورا ، دسبي و رون و شيتلي .
 ۴۵- غه لطان : خر ، گروفر . مراری . چهار : چار . نهركان : كوژی .
 قورنعت .

ههفت ستيرييد وه كي دور و مراريا « طهرمخ نحي . . بنات نعش » .
 هه شهش قام (سهر . بن . راست ، چهپ ، پيش ، پاش) و چار
 كوژی (روز هلات ، روژ ناڤا ، ژيري ، ژوري) .

۴۶- غير او سما : (تو) . غه زرا و سهما : (نا) .
 مهقاليد : كليل . نهيني . غه برا : نهد . سهما : نهسمان .

نهد و ناسمان و چيكر ييد دي ، ييد تشت ژي پهيدا دبن و نزين .
 ۴۷- لهوحا مهحفوظ و كهلم ، ين كو مقدراتن خود ييه ، تشتي نهلف ،
 ستيرييد نهلف ل فهله كا ، و عهرشي خودي و گيانه وهر و
 شينكاتي و مهعدن و نهد .

۴۸- نهف تشت هه مي ديار كرن ، نهف هه مي چيكر ييد جوان پهيدا كرن .

هەر يەك ژ عەدەم كرن تە بەيدا (٤٩)	ئبداع كرن تە بى ھەيولا*
فيلجوملە چ ئەوول و چ ئاخەر (٥٠)	ئەلقصە چ موئمن و چ كافر
هەر يەك ژ تەرا وە بونە مەظھەر (٥١)	ئەو رەنگك د وان تو بويى موصمەر
بى حوسنى تە ، نينە وان وجودەك (٥٢)	بى نورا تە ، نينە وان نمودەك
حكەمت ئەوہ باطنى و ظاھەر (٥٣)	قودرەت ئەوہ غائىبى و حاضر
نينن تە تجزئە* و تمكـن (٥٤)	ئەمما وە دوان دكەى توطن
گويا ھەمى جسمەكن تو جانى (٥٥)	گويا ھەمى شەھرەكن تو خانى
حوسنا تە يە زینەتا ھەيبیان (٦٥)	رەشكا تە يە غيرەتا رەقيبان

٤٩- * ھويدا : (رو) • ئبداع : جوانكارى • ھەيولا : مادا خاڧ ، ھەلاش (مادە اولیە) • ئەو تشت ھەمو ژ نەبونى و چ نەبى تە چىكرن و دياركرن ، بى ھەلاش تە جوان لىكدان •

٥٠- چ بى تە چىكرى ، ب كورتى بىژىن چ خودان ئيمان و باوهرى و چ كافر ، خرايى •

٥١- ھەر ئىك ژ فانه وەسا دياركەرئيد تە ، و ب فى رەنگى تو بى دواندا ، بەلىچ پەردەپوشى ، نە ديارى • « كنت كنزا مخفيا ، خلقت الخلق ليعرفونى » ھەديت شەرىف •

٥٢- نومود : دياربون ، ھەبون ، شكل و جھرت •
 بى جوانىيا تە وان چ دياربون نىيە ، بى روناھىيا تە ئەو نەديارن •
 ٥٣- حكەمت و شيان ئەوہ كو تو : ى ديارى و نە ديارى ، توى دور و نىزىكى •

٥٤- * تحيز : (رو) تەجەزوء : پرت پرتى • طاپايى • تەمەككون : جھگرتن • تەوہطون : ئاكنجى بون • توى ئاكنجى نىنى د جەھكىدا وە كو تشتا ، بەلىچ ب وى رەنگى تو بى د نائ خولقيەتا خودا ••

٥٥- ھوسا ، ئان ھەروەكو ھەمو چىكرىيد تە ئىك لەشن و تو جانى و ھەروەكو ھەمو باژئيرەكن و تو مەزنى و سەروكى •

٥٦- رەشك : ھەسودى • گر • رقيب : سىتال • زيرەفائى ب خرابى • خرابى •

خشكو كىيا ئەفیندارا ژ جوانىيا تە يە ، و گورى سىتالا ژ چىكرنا تە يە •

مه‌یلا ته به عاشقان دکیشته (۵۷) دوردی ته یسه دل ژ بهر دتیشته
 شیرین ته کره شه کر ل په‌رویز (۵۸) فه‌ره‌اد ژ ره‌شک * نه‌شک خونریز
 له‌یلا ته کره به‌لا ل قه‌یسی (۵۹) رامین ب ته رام‌بول وه‌یسی
 یوسف ته چرا نوما زله‌یخا (۶۰) وامق ته کوسا گه‌انده عه‌ذرا ؟
 شیبخج وه‌کو پینججه جهج بزاری (۶۱) دینکر ته ژ بو کچا کوفاری
 نیلوفه‌ری نازپه‌روه‌ری کر (۶۲) نه‌و ژی ته ل مه‌ری موشته‌ری کر
 بالایی بلند دایه سه‌روان (۶۳) پابه‌ندی به‌لا ته دا ته‌زه‌روان
 صورتول ته کرن ژ خار په‌یدا (۶۴) بلبل ته کرن هه‌زار شه‌یدا

۵۷ - مه‌یل : بالفه‌بون *

به‌ری نه‌فیندارا یی ل ته ، عشقا ته وان دکیشته و دلج وان بی
 شه‌پرزه دبیت *

۵۸ - * رنک : (سو . ئا . تو) . په‌رویز : خوسره‌و په‌رویز کورئ
 نوشیروان *

شه‌کر : ژنا خوسره‌و . نه‌شک : روندک *

شیرین ته کره شه‌کر ل په‌رویز ، فه‌ره‌اد ژ که‌سه‌رادا خون ژ چاشان
 دباراند *

۵۹ - رام : دلگه‌ش . که‌هی ، هیبون *

رامین وویس : دو نه‌فیندار بون *

۶۰ - چرا : بو ؟ . نوما : دیاربو . کوسا : چاوا ؟ *

وامق و عذراء دو نه‌فیندار بون ، وه‌کو قه‌یس و له‌یلج *

۶۱ - شیبخج سه‌نعانی یی پینججی جارا چویه جهج ، ته کره عاشقئ کچا کافری *

۶۲ - نیلوفه‌ر : لوله‌په‌ر . نازپه‌روه‌ری : نازداری . مه‌ر : روژ *

نیلوفه‌ری خو نازاند ، نه‌و ژی ته کره عاشقا روژئ *

۶۳ - ته‌زه‌رو : طاوس *

به‌ژنا بلند ته دا دارئد سه‌روان . و پتد کرئت ته دانه طاووسان *

۶۴ - * نه‌ف مالکه د چاپا ئارسه‌لاندا پاش و پیشه *

خار : ستري . هزار : هژمارا هزار . شه‌یدا : نه‌فیندارئ بیج هوش *

گولئته صور ته ژ ستريا په‌یدا کرن ، بلبل ته لیج عاشقکرن و وه‌سا

دین و هارکرن کو ب هزار ئاواز بخونن ، ته کرنه بلبل هزار *

خوشی ره نگی * ته دا کیای صورگول خوش ده نگی * ته دا نه وای بولبول ۶۵
 روناھی ته دا سه ری شه مالان (۶۶) به روانه کرن * ب شه و قی تالان
 مه جوب ته چیکرن دلکش (۶۷) مه جزوب ته پی کرن موشه و ووش
 نهف عشق و محبه تا دلدا (۶۸) نهف زلف و سه لاسلید دملدا *
 نایانه * ته چیکرن موقابل (۶۹) هر یه ک ته ب ههف کرن موعادل
 ناینه ته چیکرن موکه رره (۷۰) حوسنا خوه دوان * ته کر موصه و وهر
 ناینه ل پیشی طوطیان گرت (۷۱) دافه ک * ته ل پیشی کوفییان گرت
 ناینه ژ وان وهیه کو نافه (۷۲) نهو عه کس ژ وان وهیه کو طافه

- ۶۵- * ره نگی : (نا . بو) *
 ده نگی (نا . بو) *
 ره نگی جوان ته دا صورگولا . و ده نگی خوش ته دا بلبلا .
 ۶۶- * پروانه ته کر : (رو) *
 به روانه : به لاتینک *
 سه ریید موما ته رونکرن . به لاتینکا درییا شوقا واندا خو کوشتن *
 ۶۷- دلکش : دلکش . مه جذب : دینی خودی *
 دلبر دلا رادکیشن ، نهی خودی ته وه کر کو نه م جهز ژ ته بکه ین تو دلا
 دکیشیه لای خو و نالوز دکهی ب پیروزی و کوورییا وی نه فینسی *
 ۶۸- * بملدا : (رو) *
 زلف : بسک * سه لاسل ژ کهزی * زنجیر *
 نهف نه فینسی و دلداریییا دلدا ، و نهف کهزی و بسکیتد ب ملدا *
 ۶۹- * نایا ته ته : (تو) ناینه نه : (بو) *
 موعادل : هه فبهری یتک * نایا نه : تشتی دیارد بیت بو هزری ئان
 به رده ست *
 ته دلبر و نه فیندار هه فبهری یتک چیکرن *
 ۷۰- * حسنا خوه وان : (سو) *
 اوان : (تو) * ناینه : نه ینک ،
 خودیک *
 نه ینک ، خودیک ، ته دوجارکی چیکرن ، پی کو دیسا نه فیندارن ،
 جوانیییا خو ته دواندا ناشکه راکر ، مروف جوانیییا ته درویدد واندا
 دبینیت *
 ۷۲- عه کس : شکل *
 خودیک ، ژ غافل و پی هزارانقه کو هه ما نافه ، خیال و شکلی خو تیدا
 دبینن *

نه قشې ته د بېنن نه و د ناکي (۷۳) ناکه ن چه زهري ژ ناکف و دافې *
 له ب ته شنه طه له ب دگه ن زه لالې (۷۴) وي دانه و دام و زلف و خالې
 مه قصود گو بو ژ پېشمه حاضر (۷۵) دې قه صد بگه ن چه ميع ناظر
 طوطي ب خوه ما شه کر دريژن (۷۶) هه ر چ دېهن نه وي د بېژن
 وي مه قصه دي موخته صهر د بېنن (۷۷) پابه ند دېسن گه لکه د مېنن
 مه قصود و مرادې دل تو شايي (۷۸) نه ما تو (تفضل من تشاء) ي
 هه ر چي ته دقې بيه ي ضه لالې (۷۹) پابه ند دگه ي ب زلف و خالې
 هه ر چي گو توبيني * سهر هدايه ت * پيرا بگري بگه ي عنايه ت (۸۰)

- ۷۳- * طاقن : (تو) .
 نه و کارې ته د ناکي د بېنن ، نه د دور و هور بېنن ، جوداي ل ناکه را
 خو ديتنې و هزر کرنا کارې خودي د ناکه ن .
- ۷۴- * داته : (تو) . له ب : ليث . ته شنه : تېهني .
 دانه : طومک ، دان . دام : ته لهه . داف .
 تېهنيان ناکا زه لال دقېت ، دخوازن ، وه گو جوانې د بېنن دگه فنه .
 دافې و بسک و خال طومکن .
- ۷۵- نه گه ر تشتي مروث دخوازي ت هاته پيش چاف ، هه مو دې چن
 ته ماشه گه ن .
- ۷۶- طوطي نه گه ر گو ه نه ده نه ناخفتنې ، نه شين ژ نک خو تشته کي بېرن ،
 به لچ وي د بېژن يا گو ه لي دېن . نه گه ر مروث ژي جوانې ب چاښ
 نه بېنيت قه دري وي نزانيت .
- ۷۷- مختصر : کورتي . پابه ند : پې گرېدای .
 تشتي جوان سهر فنه سهر فنه د بېنن ، ره ق رادوه سين و صنکه پې دېن .
- ۷۸- نامانچ و خواستنا دلي هه ر توبي نه ي خودي ، به لچ هه جې ته ئيا سهر
 ريکيدا بيه ي ، دې به ي . « تظل من تشاء و تهدي من تشاء » ق . پ .
- ۷۹- هه ر که سپ ته ئيا سهر يد رپا لي به رزه گه ي وسهر دابيه ي . دې به ري
 وي ده يه نه ئينيا بسک و خالان ، نانکو تشتي (مادي) .
- ۸۰- * گو دېني : (بو) . هدايه ت : رپا راست ، عنايه ت : چافديري .
 هه ر که سپ تو ره حمې پې بيه ي و به ري وي بده يه رپيا راست .

حاضر وی دبهی مه قامی مه علوم (۸۱) گهر خادمه وی دگبری مه خدوم
 بی سه جده ته نهی جه ناب مه عبود (۸۲) نادم کره قبله گاه و مه سجود
 عیسا ته کوسا گهانده نه و جان (۸۳) نایا ب چ ته جه بانده نه و جان ؟
 دهرسا کو ب خهف ته گوتنه ندریس نه لبه تته دچو مه قامی نه قدیس (۸۴)
 ئبلیسی فیه قیری بی جنایهت (۸۵) هندي ته هه بو دگه ل عنایهت
 هه ر روژ دکر هزار طاعهت (۸۶) نه و یا کو ته دا وی ئیستطاعهت
 وی سه جده نه کر بو * غه یر مه عبود بیرا ته ژ بهر ده ری خوه مه ردود (۸۷)
 یه ک سه جده نه بر ل پیش نه غیار (۸۸) فه هرا ته بره مغلد آلسار

- ۸۱- ئیکسه ر دی به ری وی دیه خو و نیزیکی خو که ی ، نه گهر نه و خلمه تکر
 بیت ، دی وه که ی کو خلمه تا وی به پته کرن .
- ۸۲- هیز نادمی نه نیا خو بو ته ب نه ردی نه نه نابو ، نه کره قبله بو
 مه لایکه تا و سوجه بو هاته برن .
- ۸۳- کوسا : چاوا . نه و ج : گومتکا بلنده هج ، جه باند : جه ژیکر . فیا .
 عیسا ، چاوا ته وه سا هند بلندر . ژ بهر چ ته هند نه و جان فیا .
- ۸۴- خهف ، نه پنی . به رزه . نه لبهت : مه لبهت ، بی شک ، مه قام : جه
 بنه چه .
 نه قدیس : پیروز کرن .
- ده رسا ته ب نه پنیفه گوتیه ندریس پیغه مبه ر ، بی شک دگه هشته پیپینگا
 پیروز .
- ۸۵- ئبلیسی بی بی گونه ه ، هندي ته چا فدیتری دکر دگه ل .
- ۸۶- ئستطاعهت : شیان .
 هه ر روژ هزار جار ل بهر نه مرئی ته بو و تو دپه ریسی ، ژ بهر هندي ته
 شیان دابوی .
- ۸۷- ئبلیسی نه نیا خو نه دانا نه ردی ژ بو غه یری خودی ، ل گه ل هندي زی ته
 ژ بهر ده ری خو سه رگو نکر (نفی) .
 * نه کر ل غیری : (سو . تو . نا) . بغیری : (رو) .
- ۸۸- نه چو سجودی بو نادمی ، و گوتی ژ بو ته پیغه نه ز بو که سی سجودی
 نابم ، له و تو توره و سلجوی و هه تا هه تایین بنه جها وی کره ناگر .

نه لقصه ژ حکمه تا ته ناگاه (۸۹) فه رده ک مه نه دی تبارک الله
 عرفان طه له بیتد صاحب ندراک (۹۰) ده رحه قی ته گوتن ما عه ره فناک
 خانی ب نه زانیا خوه ده رحه ق (۹۱) گو مه راه بیت نه دوره نه لحه ق
 نلا کو مه مه ر موعین خودا بت (۹۲) یان * ره هبه ری وی * مو صطه فا بت
 یا ره ب تو ب حه قی مو صطه فا که ی خانی ب خوه را تو ناشنا که ی (۹۳)

-
- ۸۹- کاکلا دوزی : خودی پا مه که س نه دیتی هه ژ بگه هیته زانیا حکمه تا ته
 تبارک الله ژ وی حکمه تا کوور و دوور *
 ۹۰- علم و زانین و خوازید وان بیتد هزر مه ند ، ده رحه قی ته گوتن و هه ر
 دبیژن ، هه ژ ته م ب درستی و تمامی چ ژ ته زانین * وه کو پیغه مبه ری
 (س) گوتی (وه کو پیغه قی بو بنیاسین مه تو نه یناسی) *
 ۹۱- گو مه راه : ریبه رزه * به رزه ری *
 نه حمه دی خانی زی ب قی نه زانیا خو نه دوره کوسه ریډ ری ا به رزه که ت
 و نالوز بیت ده رحه قی ته دا *
 ۹۲- * یا (سو . رو . نا . تو) * وی کو : (تو) *
 نه بیژین نه گه ر نالکار خودی بت نان ریبه ری وی محمد پیغه مبه ر بت
 (س) *
 ۹۳- * یارب بحق : (سو) * ناشنا : بناسینی *
 خودی ، تو بو خاترا پیغه مبه ری که ی ، تو نالکار و نانه می بده کو
 خانی بشدیت ته بنیاسیت *

پينغه مېهر

ټه شيا ب حه سه ب ده ليل و بورهان (٩٥) نابن چو مه گهر وجوب و ثمكان
 واجب يه كه ذاتي كبريايه (٩٥) مومكن پره جه معني ما سوايه
 وي واجب ممكنات به رقه ع (٩٦) مومكن وي ژبو خوه كرنه مه طلع
 يه معني نه وي * شي بيت موبه ره ن (٩٧) حوسنا وي بده ركه فت ژ مه كمه ن *
 گه نجينه ئي جه وهه ري * بيت فاش * ثابت بيتن ژ نه قش نه قاش (٩٨)

٩٤- ټه شيا : تشت * وجوب : دقيت بيت ټان هه بيت ثمكان : هيسز *
 چيد بيت بيت * تشت و بهر هزر و بير و باور ل دو ده ليل و بورهانان
 ييد بهر عه قل نابنه چ ټلا كو واجب و ثمكان هه بن * واجب نه وه يي كو
 دقيت *

هه بيت ، نه و ژي خودييه * ثمكان : مروغه ، چيد بيت هه بيت ټان نه *
 نه و تشت و بهر هزر نه و هه ردوه نه ل گه ل * ممتنع ټانكو نابيت ، نه و
 ژي چيكرنا شريكايه بو خودي *

٩٥- كبريا : مه زني * جمع : خر كرن ، خر * ماسوا : ژ بلي *
 واجب ټيكه نه و خودييه ، مه زنه ، دقيت هه بيت ، ممكن گه ل كه ، هه مو
 تشته ژ بلي خودي *

٩٦- بهر قه ع : پوشي * خيلي * مه طلع : سهروكاني * جهي ديار بونسي ،
 ده ستيكرن *
 خودي يي نه ل بهر چاڅ چيكر ييد خو بو خو كرنه نيشان ، دا مروغ يي
 بنياسيت *

٩٧- * ياني نه وي ژي : (رو) * * ممكن : (رو) * مبرهن : بنيشان
 مكه ن : هشارتي * ټانكو خودي ټيا بهيته نياسين و جوانيا وي يا
 هشارتي ديار بيت *

٩٨- * سروي بيت فاش : (رو) * قاش : (تو) *
 گه نجينه : خزينه * فاش : ټاشكه را * ثابت : نه لف *
 خزينا هشارتي بهر چاڅ بيت ، بنه جهيا نه خشي جوان يي خودي ،
 باوه ري يي بهيته ټينان *

لى صنعتى وي حەكىمى دانا* (۹۹) نەخشى ئەوى قادىرى تۈوانا
 نەدبو كو نەبت ئەوى رسومەك (۱۰۰) لائق ئەوى دى ھەبت رقومەك
 ھەرچى ۋە گو بونە بى دەقەم بو (۱۰۱) لەو ئەوۋەلى ما خەلق قەلەم بو
 ئەق ئەوۋەل و روح و عەقل ئەوۋەل ھەر سېنە ب ئەوۋەلى موئەوۋەل (۱۰۲)
 ئەمما مەكە وان ژ ھەق تو تەفرىق ئەفرەنگە ئەوان بگېرە تەوفىق (۱۰۳)
 بى شەيئەكى واحدن ب چارەك (۱۰۴) تعداد و تەعەددود ئعتبارەك
 ئەوۋەل برقى ژ حوسنى سەرمد (۱۰۵) نورەك بويە مەئەيا محمد
 ئەو نور ب ئەمرى عالم الغىب (۱۰۶) بو مەنشەئى فەيىض عالمە غەيب

۹۹- * زانا : (تو) . لى : بەلى . دانا : ناۋىن خودى . زانا . تۈوانا :
 قادر ، بىشان .

بەلى چىكرى و نەخشى خودى مەزن .

۱۰۰- رسوم : شون . اثر . رقوم : ساخلەت . صفەت . نەدبو دياركەرەك
 ئان نیشانەك نەبىت ساخلەتەكا ھەزى وى دى ھەبت .

۱۰۱- رەقەم : نمرە .

ھەرچى تىشتى ھاتىە چىكرن بى نمرە بو ، لەو كەلەم بەرى ھەميا چىكر .

۱۰۲- ئەوۋەل : بى ئىكى . كەلەم . عەقل اول : خودى . (بگوتنا
 فىلوسوفا) .

كەلەم و جان و خودى ، ھەر سېنە ب رىيا كەلەمى ھاتنە ناسىن .

۱۰۳- تەفرىق : جوداكرن . تەوفىق : پىكفە گریدان . ب سانامى كرنا رىا
 خىرى .

ئەقان ھەرسى تىشتا ژىك جودا نەكە ، ب فى رەنگى ئەوان بناسە .

۱۰۴- شەيئەك : تىشتەك . واحدن : ئىكن . تعداد : ھژمار . تعداد :
 گەلەك ھژمار .

ئەو ھەمو ئىكن ، ئىك مەعنا دەن .

۱۰۵- سەرمەد : پىدار - خالد -

ژ سەرى روژى ، ژ دەستپىكى ، روناھىيەك ژ جوانىيا خودى تەيسى و
 بو ھەبونا (محمد) پىغەمبەر .

۱۰۶- مەنشا : جەن چىبونى . ژىدەر . فەيىض : چىكرنا دىئائى ژ لايى
 خودى . گەلەك .

ژ وى روناھىيا پىغەمبەر ژى بەيدا بووى ، جىھانا نەديار يا غەيبى ھاتە
 پىش چاڭ ، ئەو ژى ب فرمانا خودى .

ئەرۋاح ئۇ مەعنەيا پەيەمبەر (۱۰۷) چىيون مەئەلا* نەبات و شەكەر
 بو ئەصلى ئەصلى* جوملە نەفسان نەفسا سوعەدا و نەفس نەحسان (۱۰۸)
 ھەمیان ئۇ ۋى دیتنە تەفەررۋع (۱۰۹) ھەمیان پ ۋى گرتنە تەمەتتوع
 ھېژا نە زەمىن نە ئەف سەما بو (۱۱۰) ئەو سەرۋەرى جۈملە ئەنبىابو
 خەلقا فەلەكان ژبو ویرا بو (۱۱۱) سەجدا مەلەكان ژبو ۋى رابو
 ئەو رەحمەت جوملە عالەمىن بو (۱۱۲) ئادەم د میانى ماء و ظین بو
 پىغەمبەرى جەمع جوزء و كول بو (۱۱۳) ئادەم ب خوە ھېژ ئاك و گل بو

- ۱۰۷- پەيەمبەر : پىغەمبەر * * مثل : (رو) * مەئەلا : ۋەك *
 گىانید شرىن و بەرکەتى ژ ھەبون و مەعنا پىغەمبەرى چىيون *
- ۱۰۸- * اصول : (رو) * سوعەدا : دلخوش *
 بو بنیانى ھەمو نەفسىدە دلخوش و بىن ئىغبالان *
- ۱۰۹- تفرع : طا ژى چون * تمتع : كەيف بىن كرن *
 ھەمو ژى چىيون و بەلاڭبون ، و ب رىيا ۋى گەھشتنە زانىنى و
 راستىن *
- ۱۱۰- زەمىن : ئەرد * سەما : ئاسمان *
 ھېژ نە ئەرد و نە ئاسمان ھەبون ، ۋەكو ئەو بوو پە سەرۋەكى ھەمو
 پىغەمبەران *
- ۱۱۱- ژبو ویرا بو : ژ بو ۋى چىبو * ژ بو ۋى رابو : ژبو ۋى ھاتە كرن *
 خودى ھەمو فەلەك بو خاترا ۋى چىكرن ، و سجدادا مەلايكەتا ژبو ۋى
 ھاتە كرن ، (لولاك لما خلقت الافلاك) و (كنت نبيا وادم بين الماء
 والتراب) ئەفە ھەردو گوتىد پىغەمبەرىنە (س) *
- ۱۱۲- محمد پىغەمبەر ، خودى كرىبو دلوفانى و رەحمەت بو مروفا ھەموان ،
 ھېژ ئادەم ئاف و گل بو *
- ۱۱۳- جەمع : خىر * خىر كرن جزء : پرتەك * ھندەك * گل : ھەمو * تىكدا *
 گل : ئاخ *
 پىغەمبەرى ، خودى بو بو ھەمو مروفا ، ئادەم ب خوە ھېژ ئاف و
 گل بو *

- ٺه ٻه نجهه رها جه مالن باري (١١٤) شه مسا فله کا دلید طاری
- ٺاڦا گه ته صوره تی جهانی (١١٥) پیغه مبه ری ناخروکزه مانی
- وی به رزه خنی مومکنات و واجب (١١٦) وی پادشه هی ل شکلی حاجب
- مه نسوخرن وی دین و ملهت (١١٧) مه علولکرن علیل و علهت
- فکری کو جهان جه میع کوفره (١١٨) کیشا ژ نبووه تا خوه سفره
- خه لقی کو هه بون ل روی عهردان * ته کلیف کرن هه می ب مهردان * (١١٩)
- خاقان ب خوه هندووی که مین بو (١٢٠) فه غفور ژ خوانی کاسه چین بو
- قه یصهر ب قصوریا خوه قاصر (١٢١) حاضر گریا ب عین باصر

١١٤- پیغه مبه ر ٺه ٻه نجهه رها یا مروف رونا هییا خودی تیرا دبینیت . و
ٺه و روزه یا دلید غافل رونده کت ودیخته سه رییا خودی ناسینی .
١١٥- پیغه مبه ری دوماهی وه کو خودی هنارتی و دیارگری .

١١٦- ٺه و به رزه یی دو تشتا دگه هینته ٺیک (گه مه) ٺه و ههردو تشت
ژی نه وه کو ٺیکن ، د ٺیک جودانه وه کو (ممکنات) یید کو
چیکرینه ، و (واجب) یی کو خودییه . وی پیغه مبه ری مه زن یی
سلطان دکراسی دهرگه ٺانیدا .

١١٧- دینید به ری خو رامالین و بیرا ملله تان رونکر ، ههروه سا دهرد و
دهران دیارکرن ، راستی و خهله تی دانانه بهر چاڦ .

١١٨- دیت کو دنیا هه می یا دکوفریدا دژیت ، دهست یی کر دینی خو ل
هه مو جنان به لافکر .

١١٩- * عردی ، (رو . بو) * * مردی : (رو . بو) *
خه لکی دنیای گازیکرن دا بهینه سه ر دینی بوسرمانه تی ، و زه لامید
چه لنگ و زه به رده ست هنارتنه وان .

١٢٠- خاقان : ٺمبراطور . مه لک ، قه رالی چینیی . هندو : زیره ٺان ، ریگر .
جه رده . رهش . کوله .

که مین : بويس . بشار زیره ٺان . فه غفور : قه رالی چینیی . جوان :
سفره . میده ک . کاسه چین : دو طابو ، پیچا . چاڦ ل خاقانی زیقبون
د کونجا خوقه ، و فه غفور ل سه ر عه رشیی خو دو طابو .

١٢١- روندک ژ چاڦید قه یصه ری یارین وه کو دیتی بوسرمانه تی به لاقبو و چو
ژ دهستی ناهیت راوه ستینیت . چاڦ لی طاری بون .

شاهین عهده بی عهله م گو راکر (۱۲۲) کسرای عهجه م عهجه ب دوطاکر
 روم و حه بهش و فرهنگ و تاتار (۱۲۳) هه رچی گو نه کرب دینی نیقراد
 ناچار گهلهک ب شیر فنا بون (۱۲۴) حهتا گو هنهک ب دین تهبا بون
 بوتخانه ب ناگری دشوشتن (۱۲۵) ناتشکده جومله کی فه کوشتن
 گافا نهوی دین کر ناشکارا (۱۲۶) داوودی و سبطی و نه صارا
 تهورات نهوان ژبیر کر نه گه ر (۱۲۷) ننجیل و زه بور چون ژ نه زبدر
 عیسایی دهما دخوند ننجیل (۱۲۸) بهحشا وی دکر ب وه حی و ته نزیل
 گو موژده ددهم ره سول نه مجهد (۱۲۹) دی پاشی م بی ب ناک نه حمده
 ده عواخوه دکر ب ده ستو نه زمان (۱۳۰) ده ستی وی ب سه یف و ده ق ب قورنان

۱۲۲- پیغه مبهری وه کو تالای ئسلامی بلند کری ، کسرای عهجه م سه رنخون بو و
 له رزی و ما حبه تی *

۱۲۳- هه ر که سی ژ رومی ئان فرهنگ ئان حه بهش و ته تارا ، ئیمان ب
 بوسرمانه تی نه ئینای **

۱۲۴- هندهک هاتنه سه ر دینی بوسرمانا و هنده کا ژی ده ست هه لاند و ژ
 ناچاری بوسرمانا نه و ب شیری کوشتن *

۱۲۵- بوتخانه : بوتان ، صه نه مخانه • ناتشکده : جهی ناگر په ریسی •
 ناگر په ریسی *

بوتخانه ب ناگری دسوتن ، و ناگری ناگر په ریسا فه کوشت ل گه ل
 په ریسیه ناگری *

۱۲۶- وه کو پیغه مبهری دین دیار و ناشکه راکر ، جو هیا و سبطیا و فه لان •

۱۲۷- نهوان کتیبید خو ژبیر کرن و بوسرمانبون *

۱۲۸- ده من عیسا پیغه مبه ر ننجیل دخواند دگوت : مزگین سی ددهم گو
 پیغه مبه ره کن مه زن دی ددو ف مندا هیت ب نا ئی نه حمده •

۱۲۹-

۱۳۰- * شور : (نا) • سه یف : شیر •

دینی خوه به لافدکر ب شیر و نه زمان • شیر دده ستیدا و قورنان ل سه ر
 نه زمانی **

خوش خلقه ته هم ره سوله هم مير پر حکمه ته هم کتابه هم شیر (۱۳۱)
 ناخوانده سه بهی موده درس عام (۱۳۲) بی مال و مه نال * صاحب نعام
 بی خهیل و حه شه م ب خوه جهانگیر ۱۳۳ بن طه بل و اهلم جهان صه داگیر
 مهر چی ته ددی مه گه ره ره نه و بو له شکر ژ جنود «لهم تهره و» بو (۱۳۴)
 بی خهیمه و باره تاه و نه یوان (۱۳۵) عه وران فه ددان ل سهر وی سه یوان
 هندی کو ژ پیشنه با خه به ربو (۱۳۶) نه و چنه ژ پشتنه با به صه ربو
 سهدان نه دکه ت ژ وی ل عه ردان (۱۳۷) فیکرا دبهیست صه د خه به ردان
 گویه نده دبون دگه ل جه مادات (۱۳۸) پویه نده دبون دگه ل نه باتات

۱۳۱- خوش چیکری خودییه ، پیغه مبه ره و ریبه و سه روکه ، پر حکمه ته ،
 قورنان خونه و شیر داوه شینه .

۱۳۲- * مثال : (تو) - ناخوانده : نه خون - مدرس : سهیدا ، دهر سبیژر .
 مروغه کنی نه خونبو ، خونده واری نه بو ، به لیج چ سهیدا ده ستی وی
 نه دگرت ، بی مال و حال بو ، به لیج بی ده ست و چاف فه کری بو .

۱۳۳- خهیل : ده وار . حه شه م : خولام و خدام طه بل : دهوک . صه دا :
 ده نگه دان .

بی بی پشت و عه گید و زه لام ب تانه ها خودی نه و ب خوه جهانگیر ، بی
 دهول و ده نک و تالا ناقی وی ده نگه دان دنیا بی .
 ۱۳۴- مروغه کنی کیم پشتنه تان و زه لامبو ، به لیج له شکر وی ژ مه لایه کتا
 بون .

۱۳۵- خهیمه : خیفهت .
 بی خیفهت و نهانی و نه یوان ، عه ور دپونه سیبه ر و سیفانده ل سهر
 سه ری وی .

۱۳۶- بی دور بینو و دزانی چ ل پیش و دور هدییه ، هه روه سا ناگه هدار و
 زانابو کا پاشه روزی دی چارا بیت . پیش خو و پاش خو ددیت .

۱۳۷- سها وی نه دکه ته نه ردان ، صه د ده نک پیگه دهاتنه گوهی .
 ۱۳۸- گویه نده : بیژر . ناخفتنکهر . پویه نده : غاردان .

هموا پیگه دار و به را صه له وات ددانه سهر پیغه مبه ری .

پهك نهوع نهما ژ جنسی جهیوان (۱۳۹)	نهینا ب نبوهتا وی ئیمان
ئلا کو هنهك ژ ئبن ئادم (۱۴۰)	بون دهرخووه ری ئاتشی جههنهم
ئهنقصه د نهرض و ئاسمانان (۱۴۱)	حاصل د جهمیعی ئس و جانان
نینن بی شهرافهتا وی تشتهك (۱۴۲)	نابت ژ وی زیدهتر مه پشتهك*
نهف بی مهدهدیند ئومهتا خو (۱۴۳)	مومتاز کرن به همهتا خو
وهرا وی وه رهذك دین قهوی کر (۱۴۴)	شهرعا وی صراط موستهوی کر
عالم هه می شبه ئه ئبیانه (۱۴۵)	عابد هه می پیگفه ئه وئیانه
فهردهك ژ صهحابه ئید کوبار (۱۴۶)	پانصه د ژ دلاوه ریید کوفار
ئهو جومله دگهل یه کی سهراسه ر (۱۴۷)	نه دبون بی ب مههابه تی به رابه ر
شهلقن هه یه شبهه یهك ددینی (۱۴۸)	به حشی به جهدهل بکته ژ دینی

- ۱۳۹- کس نهما ژ گیانه وهره ئیمان و باوه ری ب پیغه مبه ری نه ئینای .
- ۱۴۰- ئبن : کور . دهرخووه ر : لایق . هه زی . دار و دوو .
چه نه مروقه کا تنی باوه ری پین نه ئینا ئه و زی بونه لائق و هه زی ئاگری
جههنهم .
- ۱۴۱- بین دریز کرن ، کورت و کرمانجی ، ل ئهره د و ئاسمانان ، و هه مو
مروف و ئه جنان . و گیانه وهران .
- ۱۴۲- * ئهف مالکه نه هاتیه دچاپا ئارسه لاندای .
بین قهدری وی چ تشتا نرخوا خو نییه و کس ناگه هته پیینگا وی ، خودی
ژبو خاترا وی هه مو تشت چیکرن و ژ وی پیغه کس به ره قانی ژ مه
ناکته . ئهو ئالکار و شه فیعی مه یه روزا قیامه تی .
- ۱۴۳- ئهف بین ئانه هید بوسرمان ، هه مو سه رفه راز کرن ب همه تا خو .
- ۱۴۴- وه رع : ته قوا . قهوی موکم . مستوی : راست . به رفه ره .
- ۱۴۵- زانا هه مو وه کو پیغه مبه رانه و خودی په ریس تیکدا وه لیید خودی نه .
- ۱۴۶- ئیک تنی ژ صه حابه ئید پیغه مبه ری یید مه زن ، به ره مبه ری پینجصه د
چه له نگ و مه زئید کافر ابو .
- ۱۴۷- ئهو کافر خیر نه دهاتنه ریزا صه حابه ئیه کی .
* نه دبو : (ئا) .
- ۱۴۸- ئهو مروقی هیجه تهك ل دینی هه لیخت و بگر و فه کیشی (جدل) ل
دور بکته ژ نه زانینا خو .

قورئان و خه بهر چ موعجزاتن (۱۴۹)   نایات و سوهر چ بهیناتن
 نبوبه کر و عمر چ خوش قهرینن (۱۵۰)   عثمان و علی عهجه ب گوزینن
 نهی پادشه هسچ بلند پایه (۱۵۱)   خورشیدی فهلهک نشین و سایه
 نهعتی * ته ب علمی من مه حاله (۱۵۲)   مه دداح ژ بو ته ذولجه لاله
 نهز دئی چ بیژم نهی شه هنشاه   وه صصافی تهیه که لامی الله (۱۵۳)
 شاه ژ ته را خوش نسمه «یس» (۱۵۴)   ظاه ژ ته را طلسمه « طس »
 هه ژ نهف به سسه نهی چه بیج موختار   باری ژ ته را ب ژی ته سوند خوار (۱۵۵)
صه د جار ب ژی ته نهی که ره م کار (۱۵۶)   ته د دئی مه هه بن گونه ه دوصه د بار

۱۴۹- قورئان و حدیث موعجزه نه خودی و پیغه مبهه نه بن کهس نه شیت ئان
 گوئیتد هیژا و پیروز بیژیت • نایات و سوره تید قورئانی هه مو نشتا
 ناشکه را دکهن و ده لیلن ، ریبهرن •

۱۵۰- قهرین : هه قال ، هه مبهه • گوزین : بژاره •
 نه بو بکر و عمر خوش هه قال و هه قهری ئیکن ، عوئمان و علی
 صه حاجتد بژاره نه •

۱۵۱- بلند پایه : عالی الدرجات • قه در بلند • خورشید : روژ • نشین :
 رونشتی • سایه : سه •

نهی سولطانی پیپینگ بلند ، هه طاقال سهه فهله کهس رونشتی و
 سیبهه رال سهه بوسرمانا •

۱۵۲- * نعمت ته : (تو) • نهعت : سالوخذان ، به حسکرنا ساخله تیج •
 نهز نه شییم و ب منغه ناهیت ساخله تید ته بیژم خودی گوتی « وانک
 لعلی خلق عظیم » •

۱۵۳- نهی سولطانی مه زن ما نهز دئی چ بیژم ، خودی د قورئانیدا ساخله تید
 ته یید گوتین •

۱۵۴- نهی پیغه مبهه ری مه زن ، یاسین بوته خوش ناهه • نهی طاهه
 (پیغه مبهه) •

« طس » بوته هزوره یه ، لوغزه •
 ۱۵۵- هه ر هند بهسه نهی خوشدقی خودی بو خوژ ناف به نییا گرتی ، گو
 خودی ب ژییج ته سوندخوار •

۱۵۶- صه د جارکی ب ژییج ته نهی دلوقان ، نه کهر مه دوصه د بارید گونه ها
 هه بن •

صەد مەرتەبە گەرچ ئەم خرابین (۱۵۷) ئەمما ژ تە ناومێد نابین
 هەتا بگەهیتە خانیش ژار (۱۵۸) ناپاک و پەلید و واجب النار
 ئەو ژى ب خرابى و صەیینى (۱۵۹) دەعوا دکەتن ب ئوممەتینى
 وى بەد عەمەلن وەگى کلابان (۱۶۱) بارى بگە پەیرەوئى صەحابان

۱۵۷- ئەگەر مە چەند خرابى هەبن ، ئەم ژ شەفاعەتا تە روزا قیامەتن بئى
 هیفئى نابین .

۱۵۸- ناپاک : هەرمى . پيس . پەلید : بئى مەژى ، قریژى .
 هەتا دگەهیتە ئەحمەدئى خانیش ژار و هەرمى و بئى مەژى و هەژى
 ناگرى .

۱۵۹- خانى ژى ژ تە دخوازیت کو ژ ئوممەتا خو حسابگەى .
 ۱۶۰- بەد : خراب . ناتوره . پەیرەو : تابع ، دوڤەلانک . کلاب : صە ،
 سەگ .

خانى خراب ئى ناتوره ، ژ تە دخوازیت ، ئەى خودئى ، بگەیه هەقال و
 هوگرئى صەحابیان .

خواستنا لئی نه گرتنی ژ خودی و شه فاعه تی ژ پیغه مبهری

نهی واسطه ئی وجود که ونهین (۱۶۱) شایسته ئی قوربین قابه قه وسه یین
 شاهنشیه هی نه ختگه ه مه دینه * (۱۶۲) موعجز ژ ته نه و قه ده ر مه دینه
 سهیرا فه له کان ل نک ته گافه ک (۱۶۳) فه خرا مه له کان ژ ته سلافه ک
 شه قه لقه مه را نه یه ک ئساره ت (۱۶۴) زاغه ابصره را ته یه ک عباره ت
 نهی پادشه هی سهریری له ولاک (۱۶۵) رابه هره ناسمانی چالاک
 حاضر ژ ته را بوراق و ره فره ف (۱۶۶) شاطر به ته را فریشته رف رف

۱۶۱- واسطه : نافده ستک • وجود : مه بون • که ونهین : نهرد و ناسمان •
 شایسته : هیزا • لایق • قرب : نیزیك • قاب قوسین : ب دوریا
 دو کانا •

نهی پیغه مبهری بو خاترا ته نهرد و ناسمان خودی داین ، نهی هیزی
 بهر عرش خودی • د قورئانیدا هاتیه : « قاب قوسین او ادنی » ••
 ۱۶۲- * شاهنشیه مکه و مدینه : (رو) • موعجز : شیانا خودی •
 شه هنشیه هی بازیری « مه دینه » گه له ک موعجزه مه ژ ته دیتن •
 ۱۶۳- ب گافه کن ل فه له کان گه ریای ، بو مه لایکه تا سهر بلندیه سلافه کا
 ته •

۱۶۴- شق : دراندن ، که رکن • زاغ البصر : چاف زیقبون • عباره ت :
 ناخفتن •

ب ئساره ته کا ب تنی ، ته هه یف کره دو پرت ، و تو حیه تی بووی ب
 ده نگن خودی •

۱۶۵- سهریر : تهخت • له ولاک : نه گهر تو نه بی • ژبو خاترا ته ••
 نهی پادشاهن خودی ژبو خاترا ته نهرد و ناسمان داین ، رابه سفک
 بلند بیه هره ناسمانی (هنده ک دبیزن حه دیشه کا قودسی یا هه ی
 دبیزیت « لولاک لما خلقت الافلاک ») به لئی گوتی : نه خیر نه هه
 چیکریه وه نییه •

۱۶۶- ده واری ته یی ب چه نک یی حازره لئ سواربی و ته بیته ، و ل
 ههردو ره ختید ته مه لایکه ت • شاطر : که رکه ر • (نافه را دوا) •

دا رفع بين ژبهه ته په رده (۱۶۷) بچ پوره ده گهل خودی خه به رده
 بیژنی تو قه دیر و ذو لجه لالی (۱۶۸) بیژنی تو شه دیم و لا یه زال
 هم فانی و ژار و مشت خاکین (۱۶۹) هادی نه تو بی * خو هم هلاکین
 نه ووهل ته ژ بو چ دامه ته عظیم (۱۷۰) دانی ل سهری هه تاجی ته کریم ؟
 ته شریفه خلافتی ته دامه (۱۷۱) ناغا ته نه مانه تی خو دامه
 مه علومی ته بو کو هم * نه زانین (۱۷۲) قه درنی وی نه مانه تی نزانین

۱۶۷- دا پوره ژبهه ته رابین و رو ب رو ل گهل خودی پاخفه بیچی کو ناقهر
 ناقه را هوه بیت .

۱۶۸ قه دیر : خودان شیان . ذولجه لال : پایه بلندی . مه زنی . لا یه زال :
 پندار (خالد) .

۱۶۹- * مست : تو . * تو نه بی : (رو . تو) موشت خاک : چه نگه کی
 ناخی .

هم چه نگه کی ناخینه ، و دنیا بو مه نامینیت ، نه گهر تو بهری مه نه
 ده یه رییا راست ، مانج هم دئی هلاکین . « من یهد الله فهو المهتد ،
 ومن یضلل فلا هادی له ، ق . پ . هه جی خودی بهری وی بده ته
 رییا راست نه و دئی راسترو بیت و هه جی خودی وی بخیرینیت ، کهس
 نه شیت وی راستکهت بینته سهر ری .

۱۷۰- ته قدره کی بلند دامه ، هر ژ سهری روژی و ته که رم ل گهل مه
 کر .

« ولقد کرما بنی آدم ، ق . پ .

۱۷۱- ته پیغه مبهه (مروف) کره خه لیفج خو ل سهر نه ردی « یا داود انا
 جعلناک خلیفه فی الارض فاحکم بین الناس بالقسط ، ق . پ . ته
 گوتی : نهی داود حو کمی ب عدالت ل ناغ خه لکی بکه . . به لسی
 وه کو ته نه مانه تا خلافتی دا و پیغه مبهه هتارتن . .

۱۷۲- بو ته ناشکه رابو کو هم د نه زان و جاهیلین ، قه درنی وی نه مانه تی
 نزانین چهنه هیژا و بهرکه تییه . . * کووان : (تو) .

هەرچی ته ژ بو مه گر ئراده (۱۷۳)	یهك زه رره مه لی نه كر زیاده
حاشا ژ که مال * ره ئفه تا ته (۱۷۴)	دوره ژ جه لال * و ره حمه تا ته
کوفر و گونه هان بکهی به هانه (۱۷۵)	لائق ته بتن ئه فه شه هانه
یهك رونه ل نك ته کوفر و ئیمان (۱۷۶)	یهك سونه ل نك ته خولد و نیران
قههرا خوه بکهی ئه گهر تو ظاهر (۱۷۷)	جه ننه ت ل مه دی بیته ئاگر
وه ره فه یضی بکهت سه حاب * ره حمه ت	دوزه خ ل مه دی بیته جه ننه ت (۱۷۸)
گهر کافر و گهر گونا هکارین * (۱۷۹)	بلجومه ژ ته ئومید وارین *
گهس نینه ژ کافر و عوصاتان (۱۸۰)	مه ظهه ر نه بتن ژ بو صفاتان
کافر بوین نه م ب ئسمی قه هار (۱۸۱)	غه ففاره * گو نه م گرین گونه هکار

- ۱۷۳- هەر چ ته بو مه نفیسی مه چ ژ نك خو لی زیده نه كر .
- ۱۷۴- * که مالی : (ئا) . کمال رو فتا ته : (رو) . * جمالی : (رو) .
حاشای دلوفانییا ته یا کامل و پر ، دور ژ مه زنی و لیگرتنا ته .
- ۱۷۵- کوفری و گونه هان بکهی هه بجه ت و تو خودانی ئی مه زنییا هیژا و لایق .
- * ئه ف مالکه (۱۷۵) یا بازدا ییه ده ستنقیا (تو) دا .
- ۱۷۶- سو : ره خ ، پرت ، وه کو (وه کو ئیک) . خولد : به هه شت .
ژ بهر کو ئه و چیکه ره ، خریان و ئیمان ل نك وی رویه کن ، و به هه شت و دوزخ وه کو ئیکن .
- ۱۷۷- ئه گهر غه زه با خول سه ر مه دیار کهی ، به هه شت دی ل مه بیته ئاگر و جه هه م .
- ۱۷۸- * صحاب : (رو) .
فه یض : گه لهك . زیده ی پیدقیی . سحاب : ئه ور (عه ور) .
ئه گهر تو ره حما خول مه دار یژی ، جه هه م دی ل مه بیته به هه شت .
- ۱۷۹- چ کافر و چ گونه هکارین ئه م هه مو یی ل هه یفا ره حما ته .
* گناهکارن : (رو . ئا) . * امیدوارن : (رو . ئا) .
- ۱۸۰- چ خریایی و ئاسیبویان ، هه مو ساخله ت ئاشکه راکه رن .
- ۱۸۱- * غفار : (رو) .
خریان و ئاسیبون چیکرنا خودینه . (یهدی الله من یشاء ویظل من یشاء) .

کوفری تو مه گهر نه شمی ببه خشی (۱۸۲)	گهر دی گوندهان ل مه نه * به خشی
دی شاد بین ل مه شه یاطین (۱۸۳)	مه سرور بین گه لهك مه لاعین
قهط غیره ته * نهی په ناهنی عالم (۱۸۴)	قهط لائقه نهی شه بانئ نادهم ؟
نهف * گورگنی له عینئ بهد سهر نه نجام	ژیکرا * بکه تن مه شپه نه غنام (۱۸۵)
نه لقصه بکهی کو دیوی سهر کهش	ته نها و تنج بچیته تاتهش (۱۸۶)
فیلجومه مه جومه خاص و عامان (۱۸۷)	عاصی و شهقی و نا ته مامان
تیکرا * ب شه فاعه تا خوه خاصکه	ژیکرا مه ژ ناگری خلاصکه (۱۸۸)

- ۱۸۲ - * ب مه بنه خشی (نا . سو) .
 نه گهر تو خریانئ ل مه بگری و مه نازا نه کهی ژ ناسیبونئ ، و ل مه نه بوری .
- ۱۸۳ - شاد : به که یف . مه سرور : که یف هانی .
 دی که یفا شه یتان و ملعونا ب مه هیت .
- ۱۸۴ - * غیر ته : (رو) .
 په ناه : نیهانی . شه بان : شفان ، ریبه ر . چاقدیر .
 ما جاوا تو پئ قایلی نهی نیهانیا چیکریا ، ما هیژایه نهی شفانئ نادهم ؟
- ۱۸۵ - * او : (رو) . * ژیکر : (رو) . بهد سهر نه نجام : دو ماهی خراب .
 نهف شه یتانئ ناخر شهر ، وه کو بهزی مه ژیک بزاله کهت .
- ۱۸۶ - سهر کهش : گوهنه دار ، ناسج .
 هیثیا مه ژ ته نهوه ، کو نهوی دیوی گونه هکار و ناسج ب تنج بکه یه د ناگریدا .
- ۱۸۷ - مه هموان چ ناسج و ناتوره و ژ ریج دهر که تیپان .
- ۱۸۸ - * تیکدا : (رو) . شفاعةت : مه هدر .
 نهی پیغه مبه ر بلا شفاعةت ته ژ مه همیا بگریت و مه پیکفه ژ ناگری قورتالکه .

دهردی مه

- ساقی تو ژ ژبو خودی که ره مکه (۱۸۹) یه ک جرعه ئی مه یی د جام جه مکه
 دا جام ب مه یی جهان نوما بت (۱۹۰) هه ر چ مه ئرا ده یه* خویا بت
 دا کشف بین ل بهر مه نه حوال (۱۹۱) کانی دبتن میه سسه و تقبال ؟
 ندبزا مه وی آنها که مالسی (۱۹۰) نایا بووه قابلی زه وائی ؟
 یا هه ره هه دی ل ئستوابت (۱۹۳) هه تا وه گو دوور منته ها بت
 قه رط دو مکنه نه ک ژ چه رخ له ولهب طالع ببتن ژ بومه که و که ب ؟ (۱۹۴)

۱۸۹- ساقی : مه یگیر . ئا ئگیر . جورعه : قورچ . جام جه م : پهرداغا شاه
 جه مشید . نه نیکا ئهرد و ئه سمانا .
 ئهی که کیم زانا ، تو ژبو کناری خودی ، پیچه کبی مه ژیی من رونکه .
 ۱۹۰- * اراده تی : (رو . بو) . ئرا ده : قیان . شیان ، خواستن . جهان
 نوما : دنیا دیار کهر .

دا مه ژی رونبیت و قیان و داخوایده مه دیاربن .
 ۱۹۱- * ببت : (سو . رو . ئا . تو . بو) . میه سر : ساناهی . تقبال :
 بهخت ، ئیغبال .
 دا ته ماشه و سه حکه یینی کانج جهانان ژیا نا مه دی ل باشه روزی خوشبیت
 ئان نه ؟

۱۹۲- ئدبار : نه خوشی ، یی وه غه ری . یی ئیغبال .
 یی دهوله تییا مه یا که هشتیه سه ری که یی مه ژ قی خرابتر نابیت
 ئه ری ما نه مانه ک بو ئی طالعی رهش هه یه ، دوماهیه کا خواهش دی
 بینین ؟

۱۹۳- ئان دی هه ره هو مینیت سنگه یی بیت ، هه تا وه سا کو دوری
 دوماهیکبی بیت خلاسی بو نه بیت .
 ۱۹۴- تو بیژی قه له ک ره حمه کبی ب مه بیهت ، ستیره ک هه لیت و ئاسمانی
 مه یی طاری رونکهت ؟

بهختی مه ژبو مهرا بیت یار(۱۹۵) چارهك بیتن ژ خواب هشیار
 وابت ژ مه ژی جهان پهناهك(۱۹۶) پهیدا بیتن مه پادشاههك
 شیرئ هونهرا مه بیته دانین(۱۹۷) قهدرئ قهلهما مه بیته زانین
 دهردی مه بیستن علاجئ(۱۹۸) علمئ مه بیستن رهواجئ
 گهر دی هه بوا مه سهر فراهزهك(۱۹۹) صاحب گهرمهك سوخن نهوازهك
 نهقدئ مه دبو به سكه مهسكوك(۲۰۰) نه دما وهه بی رهواج و مهسكوك
 ههرچه ند كو خالص و ته میزن(۲۰۱) نهقدینئ به سكه ئئ عهزین
 گهر دی هه بوا مه پادشاههك(۲۰۲) لائق بدیا خودئ گولاههك

- ۱۹۵- بهختی مه بیته دوستئ مه ، و چاره كئ ژ خوا گران هشیاریت .
 ۱۹۶- جهان پهناه : نیهانی ، ملجا بو هه میا .
 سولطانك ژ مه رابیت بومه بیته خودان ، و ل بن سیبهرا وی بزین .
 ۱۹۷- * شوری (ئا) . شیرا (تو) .
 هونهرا مه شویره كا بنیات موکم بو بهیته دانان و قهدرئ كهلهمن مه
 بهیته گرتن .
 ۱۹۸- نهساخیتد مه بهینه علاجكرن و علم و زانیتد مه بهلاف بین و خهلكی
 بقتین و ل نك وان ب قهر بكه ئن .
 ۱۹۹- سوخن : ناخفتن ، بیژهك . نهواز : دهنگئ خوش .
 نهگهر مه ریبهره كئ ئازا و سهر بلند هه با ، گو ناخفتن شرین و
 چاقدیری ل مه كربا .
 ۲۰۰- سكه مهسكوك : درافتئ نائف و دروشم و شكلیئ سولطانی ل سهر .
 ئه ئ زانین و توره یئ مه دا یئ ب بهها بیت و جهن خو گریت ، وه كو
 درافتئ قهلب نه دما بیخیر و بی گوهدان .
 ۲۰۱- نهقدین : درافتئ بهردهست ، حازر (نقدی) .
 زانین و توره و حكمه تا مه كوردا یا خوسهر و پاكزه ، دروشمن مه
 كوردا یئ ل سهر نه خشانندیه ، و كهلهك سهر بارن ل نك مه .
 ۲۰۲- گولاه : تانچ ، كوم ، كولاقتئ صوفیا .
 نهگهر مه ژی سولطانك هه با ، خودئ تانجه كئ هه ژی وی كربا
 سهری .

ته عین بیوا* ژبو وی ته ختهك(۲۰۳)	ظاهر قه دبو ژبو مه به ختهك
حاصل بیوا* ژبو وی تاجهك(۲۰۴)	ته لپه ته دبو مه ژى رهواجهك
غه مخواري دگر ل مه به تیمان(۲۰۵)	تینانه ده ری ژ ده ست له تیمان
غالب نه دبو ل سهر نهف* روم(۲۰۶)	نه دبو نه خرابه تی دده ست بوم
مه حکومع علیه و صه عالیك(۲۰۷)	مه غلوب و مو طبعی تورك و تاجيك
نهما ژ نه زهل خودی وسا گر(۲۰۸)	نهف روم و عه جهم ل سهر مه راگر
ته به عیعت وان نه گر چ عاره(۲۰۹)	نهو عار ل خه لقی نامداره
ناموسه ل حاکم و نه میران(۲۱۰)	تاوان چ یه شاعر و فه قیران

۲۰۳- * بیویا : (رو . زا .) .

ته ختهك ژبو وی هاتبا دانان و ب ناکرن ، تم ژى دا هیینه پیشچاف
و گرییا مه فه بیت .

۲۰۴- * به بیویا : (رو . زا) . رهواج : قیای ، نادر ل نك خه لکی ،
به لاف .

تانهك د سهری با ، مه ژى دا نافع خو هه بیت .

۲۰۵- غه مخواری : چا فدیری ، نالکاری . له نیم : به رخو . ددان گرو .

۲۰۶- * او : (رو) .

روما ده ستی خو نه ددانا سهرمه ، و نه دبو نه مه زن و باخویید مه ، و
نه دبوینه کافلج کوند و بوم لی لیس دین . مه صهری علیه

۲۰۷- * بون صعالیک : (زا) . میحکوم و علیه بون صعالیک . (بو) .

میحکوم علیه ، بنده ست . صه عالیك : بچ خودان ، ژار ، کولانی .
بنده ست و بچ خودان و ژار ، ته په سهرید تورك و تازیكا .

۲۰۸- نهوه خودی دنیا دانای وه سا تم مه حکومکرین و روم و عه جهم کر نه
باخویید مه .

۲۰۹- * تامداره : (تو) . تابعی : دوفه لانکی . دوفدوئکی ، پیغه
گریدایی .

دوفدوفکیا وان هه رچه نده فه یته (عاره) . به لی نهو چکی و گریتی
بو مه زنايه و خه لکی نافر .

۲۱۰- حاکم و میر دسهرشور و سه بانن و ل نك وان نه گهر مه زن و حاکم بن

ل بن ده ستی بیانیا نه فه مه زنی و ماقولییه ، ناموسه .

نه گهر نهف گره گره هو د سهرشور بن ما فه قیر و شاعران چ پیغه ده ییت و

گر نه ها وان چ یه ؟ نی د بچ ده سته لاتن .

هه‌رچی ب‌ره شیری ده‌ستی هه‌مه‌ت* ضه‌بطکر ژبو خوه ب‌میری ده‌وله‌ت ۲۱۱
 له‌ورا کو جهان وه‌کی عه‌روسه (۲۱۲) وی جوکم دده‌ستی شیری روسه
 لئ‌ی عه‌قد و صداق و مه‌هر و کابین لوظف و که‌ره‌م و عه‌طاو به‌خشین ۲۱۳
 یرسی ژ دنج من نه‌ف ب‌حکه‌مه‌ت (۲۱۴) مه‌ه‌را ته‌ج ، گوته من کو هه‌مه‌ت
 حاصل گو دنج ب‌شیر و نه‌سان (۲۱۵) ته‌سخیر دبت ژ بویسی نه‌سان
 نه‌ز مامه د حکمه‌تا خودی‌ده (۲۱۶) کرمانج دده‌وله‌تا دنج‌دا
 نایا ب‌ج وه‌جه‌ی مانه مه‌حروم (۲۱۷) بلجوله ژبو ج بونه مه‌حکوم ؟
 وان گرت ب‌شیری شه‌هر شوهره‌ت ته‌سخیر کرن ب‌لاد هه‌مه‌ت (۲۱۸)

۲۱۱- * هر چه ب‌ره شیر دده‌ست هه‌مه‌ت : (رو) ، * ژ خوه‌را : (رو ، زا)
 بو ، تا) .

هه‌ج‌ج‌ی شیر‌ی هه‌ل‌گری‌ت و راه‌زینیت و سه‌را بفرینیت نه‌و دی‌ی بیته‌ حاکم
 و میر و خودان ده‌وله‌ت .

۱۲- ژبه‌ر‌کو دنیا وه‌کو بو‌ک‌ئ‌یه ، یا ویبه‌ یی شیر‌ی رو‌یس دده‌ستیدا ، یی
 خورت و زه‌به‌رده‌ست .

۲۱۳- * کرمن : (رو) . عه‌قد : ماره‌کرن .

عه‌طا : دان . به‌خشین : ده‌ستی‌ه‌ه‌گری ، دان .

به‌ئ‌ی ماره‌کرن و نه‌خت و نه‌فه‌قا بو‌کا . می‌ری‌ی زه‌به‌رده‌ست ب‌کوته‌کی
 (غصب) دئ‌ینت . و نه‌ف نه‌رمی (لطف) و ده‌ست‌ه‌ه‌کرنه (گرم) و
 دان و خه‌لات .

۲۱۴- من پس‌یاره‌کا ب‌مه‌عنا ژ دنج‌ای کر ، کا نه‌خت‌ی ته‌ج به‌ ؟ گوته‌سی :
 ده‌سته‌لینان .

۲۱۵- در‌یژ‌کرن یی نه‌ئ‌یت ، دنیا ب‌چه‌ک و چاک‌یی ده‌یت و بو خوش‌ی و
 خله‌تا مروفا دکه‌فته کاری .

۲۱۶- * دیندار : (رو) .

نه‌ز یی سه‌ه‌که‌م و ه‌زرا خو د کاری خودی‌ده دکم ، دب‌ینم کرمانج یی
 ل بن پیا .

۲۱۷- نه‌ری‌ی گه‌لو جاوان مانه یی به‌هر ، و بو چ هه‌مو تیک‌دا بنده‌ستن ؟

۲۱۸- شه‌هر : دیار‌کرن ، فاش‌که‌راکرن . لاد : دوز ، (قضیه) لا .

کرمانج ب‌شیر هه‌ل‌گری‌ن ناه‌داربون ، ب‌می‌رینم و چه‌له‌نگییا خو ،
 شیر‌ی‌ده خو هه‌ل‌گری‌ن ژ بو دوز و رییا فه‌زن و چاک‌یتدا .

هر ميره کي وان ب بهذلي حاتم ۲۱۹ هر ميره کي وان ب ره زمي روستم
 بفکر ژ عه رب حه تافه گورجان (۲۲۰) کرمانجيه بوويه شهبی بورجان
 نهف روم و عه جهم ب وان حصارن کرمانج ههمی ل چار کنارن (۲۲۱)
 هردو طه رفان قه بیلتي کرمانج (۲۲۲) بو تيری قه صا گرینه نامانج
 گویا کو ل سهر حه ددان کلیدن (۲۲۳) هر طائفه سه دده کن سه دیدن
 نهف قولزومی روم و به حر تاجیک (۲۲۴) هندی کو بکن خروج و ته حرک
 کرمانج دبن ب خونتي ملطخ (۲۲۵) وان ژیک قه دکهن مثالی به رزه خ
 جوامیری و همهت و سه خاوهت (۲۲۶) مپیرینی* و غیرهت و جه لادهت

- ۲۱۹- به ذل : دان ، که رهم ، رهم : لیتکدان ، شهر .
 هر مه زن و ميره کي وان ب ده ستفه کرنا خو حاتم طیه ، و هر
 مپیره ک و زه لامه ک ب مپیرینی و چه له نگیا خو روستمه .
 ۲۲۰- سه حکي ژ نه رب هه تا گورجان ، کرمانجه بوويه وه کی برجان .
 * کرمانج چ بوويه : (رو) .
 ۲۲۱- کرمانج شور هه نه ل هر چار ره خیده روم و عه جه مان .
 ۲۲۲- هردوان (روم و عه جه ما) کرمانج بوخو بیتد کرینه نارمانج . هر
 تیره کا دژمنی و وان ، دی ژ کورمانجا که قیبت و هنگی قید (اصابه) .
 ۲۲۳- * سدگی : (زا) . حه د : تخویب ، سنور . کلید : کلیل . سه د :
 سکر . سدیله : قایم .
 کرمانج کلیدتد تخویبا نه ، هر جفاتک ژ وان ، سکرئی قایمه ، ل روی
 ئیریشکرا ، نه و تخویب فه نابن و سکر ناشکیتن .
 ۲۲۴- * دکن : (رو) . قولزوم : به حر . به راهی دکه فندا ، نافی به حر
 صور قولزوم بو ، ژ بهر بازیری قلزمه یح دکه فته نیزیکی سوبس .
 روم و تاجیکیتد بوش وه کو به حرئی ، هندی بلغن و بکه فنه لیتکدانا .
 ۲۲۵- به رزه خ : ناقبر . پارچه کا نه ردی یا ته نگک ل ناقبره دو به حرا .
 کرمانج د خونج وه ردبن ، و دناف ده ستید و اندا دهینه هیران و
 کوشتن و روم و تاجیک بیتد بوش ، کرمانجن بیتد دکه فنه نیفا و اندا
 وه کو به رزه خی و خونا وان درژت دبنه قوربان .
 ۲۲۶- مپیرینی : (نا) .
 خوشمروهی و ده ستهلینان و خیر خوازی و ده ستفه کری و چه له نگي و
 غیرهت .

ٺه و خه تمه* ژبو قه قبیلې ٺه گراد(۲۲۷)	وان دانه ب شیر* و همه تی داد
هندي ژ شه جاعه تی غه یورن(۲۲۸)	ٺه و چنه ژ مننه تی نفورن
ٺه ف غیره ت و ٺه ف علو همه ت(۲۲۹)	بو مانعی حه ملی باری مننه ت
له و پیکغه هه میشه بی تفاقن(۲۳۰)	دائم ب ته مه رود و شقاقن*
ٺه ر دی هه بووا* مه ٺتفاقه ک(۲۳۱)	فیکرا بکرا مه ٺتقیاده ک
روم و ٺه رب و عه جه م تمامی(۲۳۲)	هه میان ژ مه را دکر غولامی
ٺه کمیل دکر مه دین و ده وله ت(۲۳۳)	ٺه حصیل دکر مه علم و حکمه ت
ٺه مییز دبون ژ هه ف مه قالات(۲۳۴)	ممتاز دبون خودان که مالات*

- ۲۲۷- * خه تم : (رو) * شیر همه ت : (رو) * خه تم : موهر
 داد : زیان ، گیان
 ٺون دروشمې کرمانجا ، قوربانی و ده سته لینان و خوشمیری یتید ناغی
 وان بلند کری *
- ۲۲۸- شجاعه : دلیری • نفور : ژئی ٺه جنقین ، نه ٺیان • ژئی دور که تن •
 هند ب غیره ت و چه له نگن ، هندي وی ، منه تا که سې هلناگرن ، ناهیلن
 چکی بهینه ناغچا ٺید وان ••
- ۲۲۹- ٺه فې په راسی ستوری و غیره تی و سه ربلندی و سه رفه رازی و
 وه سا فیرکرن کو نه که فنه بن پشتی منته ٺید که سې •
 ۲۳۰- * بتمردی و ٺاقن : (زا) • هه میشه : هه رده م •
 له و کرمانج د بی تفاقن و نه ٺیکن ، هه می ده ما یې ب جه فکا ٺیکودو ٺه و
 ناٺه را وان نه خوشه •
- ۲۳۱- * هبویا : (رو) • ٺتقیاد : ل بهر ٺیک فه رمان ، ٺان سه روک • ل دو
 چون •
 ٺه گه ر ده ست و دلید مه ٺیکبان ، و پیکغه ل بن فه رمانا سه ره کی باین •
- ۲۳۲- دا روم و ٺه رب و عه جه م هه مو پیکغه خولامینیا مه که ن •
 ۲۳۳- دین و ده وله تی دا بوخو کامل و تمامکه ین و زانین و عه قل رونی ل ناف
 مه به لا ٺبیت ••
- ۲۳۴- * مه قامات : (رو) •
 گوتن و کارید باش و خراب دا ب سانامی هینه ژیک جودا کسرن و
 سه نگاندن ، و خودانید کارید بهر که تی ب عه قل و زانین ، جه بی خو
 یې بلند هه بت •

خانی بو چ مهم و زین نشیسی ؟

- خانی ژ که مال بی که مالی (۲۳۵) مهیدانا که مالی دیت خالی
 به معنی نه ژ قابل و خه بیری* (۲۳۶) به لکی ب تهعه صصوب و عه شیرى
 حاصل ژ عناد نه گهو ژ بیداد (۲۳۷) نهف بدعه ته* کر خلافی معتاد*
 صافی شه مراند قه خوار دوردي (۲۳۸) مانه ند ده ری لسانی گوردی
 نیغایه نظام و ننتظامی (۲۳۹) کپشایه جه فا ژ بویى عامی
 دا خهلق نه بیژتن کو نه گراد (۲۴۰) بی مه عریفه تن ، بی* نه صل و بنیاد

۲۳۵- نه حمه دی خانی ژ پر بونا بی که مالی ل دور خو دیتی کو که هشتیه
 گو متکا سه ری و نیرای کو که س گو هنج خو ناده تن و نالینیت ، مهیدانا
 بی که مالی یا تزیبوی و که مال و مه عرفهت نه مایه . . و که سن کار بی
 نه مایه . . که مالی

۲۳۶- * فقیری : (رو) *

نانکو ، نه ژ زبھاتن و بی چیبون و شاره زاییا خو ، به لکی به لکی ژ بهر
 ره ها عه شیرین و رکین و په راسی ستویرین *

۲۳۷- * نهو بدعهت : (رو) بیداد : ته عداى • زورداری • بدعهت : نه هاتیه کرن
 بهری نهو *

هر چاوا بیت ، چ ژ رکین ، نان ژ طه نکافی و بی نانه هین ، نهف
 نهفته نفیس و ژ ریکا عه ده تی یا سه رشوری و نه زانینج ده رکهت *

* نهف مالکه (۲۳۷) دده ستنفا (زا) دا نه دیاره *

۲۳۸- شه مراند : فر فراند ، هافیت ، دوردی : دردم • مانه ند : وه کو •
 ده ری : فارسی • شه ربه تا زه لال فر فراند و هافیت و شونا وی دردم
 قه خوار ، ههروه کو هه مو زمانید دی پشت گو هنج خو قه هافیتین ، و
 زمانج گوردی وه کو زمانج به هه شتی نفیسی *

۲۳۹- راست و درستکر و رست و گه لهك پیغه ماندى بو *

۲۴۰- * باصل : (رو • زا) *

دا کهس نه بیژیت کو کورد د بی زانین و زمان و بی عه سل و بنیاتن *

نه نواع ملهه خودان کتیبین (۲۴۱) کرمانج تنسی د بی حسیبین
 هم نه هل نه ظهر نه بیین کو کرمانج عشقی نه کرن ژ بوخوه نامانج (۲۴۲)
 تیکدا نه د طالبن نه مه طلبوب (۲۴۳) فیکرا نه موحبین نه مه حبوب
 بی بهر نه نه هو ژ عشقبازی (۲۴۴) فارغ ژ حقیقی و مه جازی
 کرمانج نه پر د بی که مالن (۲۴۵) نه ماما د یه تیم و بی مه جانن
 فیلجومه نه جاهل و نه زانن (۲۴۶) به لکی د سه فیل و بی خودانن
 گهر دی هه بویا مه زی خودانهک (۲۴۷) عالی که ره مهک نه ظیفه دانهک
 علم و هونه و که مال و نذعان (۲۴۸) شعر و غمزهه و کتاب و دیوان

- ۲۴۱- هه مو ره نکیه ملله تان خودان نشستن ، تنج کرمانج د ده ست ئالانه .
 ۲۴۲- خه لکی هوربین و بیندار ، نه بیژن کو کرمانج حنر ژ خاندن و نیسیینن
 ناکن جاعیلن و نه زان نه عاشقید هندی نه .
 ۲۴۳- * تیکدا کو نه طالبن : (زا) .
 نه نه و نشست و زانینن دخوازن ، نه که سنج منهت و محتاجی ب هزر و
 علمید وان هه یه و بهر لو نینن ، هه موا پیکه نه نهف کاری هیژا و
 بهر که تی دقیت و که سنج زی نه و نه فین .
 ۲۴۴- به هره : به هر . پرتکه . فارغ : ئالا .
 نه زمانج شیرین و ئاخفتنا خوش د ده فنج واندا ناکه رییت ، د ئالا رهق و
 هسکن ، نه نه فینیا ب چاڤ و نه ب هزر ل نک وان هه یه .
 ۲۴۵- مه جال : ده راف ، که یس . ده لیغه .
 نه کو نه وه کرمانجان که مال نه بو ئان نه بویه ، به لنج ما چ بکن د بی
 خودان و ده راف و ده سته لاتن .
 ۲۴۶- * بالجمله : (رو) . فیلجومه : به صرا پتر ، هندهک . سه فیل :
 ژار . رسوا .
 کرمانج نه د جاهل و نه زانن ، به لنج د ژار و بی سهر و سه میانن .
 ۲۴۷- له طیف : دلوفان . دان : زانا ، جندی (خوراگر) .
 نه گهر مه زی سه میان و ریبه ره کن دلوفان و زانا و که کیم هه با .
 ۲۴۸- نذعان : گوهداری . قایلبون . باوره ری . ئیمان .
 زانین و هونه و که مال و دلپاکی ، توره و ره وشه نبیری و کتیب .

نهف جنس بيا ل با وي مهعمول (۲۴۹)	نهف نهفد بيا* ل نك وي مهقبول
من دي عهله من كهلامن مهوزون (۲۵۰)	عالي بكرال بانن گهردون
بيناقه رجا مهلسن جزيرى (۲۵۱)	پس حهى بكرال على حهريرى
كهيفهك وه بدا فهقيهن طهيران (۲۵۲)	ههتاب نهبهه بيماي حهيران
چ بكم كه قهوى كهساده بازار (۲۵۳)	نينن* ژ قماشرا خهريدار
خاسما د قى عهصردا كو ههميان (۲۵۴)	مهعشوق و حهيبه بو مه ههميان*
يهعنى ژ طهههع دراف و دينار (۲۵۵)	ههر يههك ژ مهرا وه بونه دلدار
كههر علمى تمام بدهي ب پولهك (۲۵۶)	بفروشى تو حكمهتن ب صولهك
كس ناكهته بهيتهرى* خوه جامى* ۲۵۷	راناكترن كهسهك نظامى*

- ۲۴۹- * بويال بال : (رو) بووا : (نا) ل با وي : (زا)
نهف كاره ل بن سيبهرا وي هاتبا كرن ، و ل نك وي بزاقه كا شرين
و بهر كه تنى با .
- ۲۵۰- كهلام مهوزون : شعر . كهردون : فهلهك . ناسمان .
نهز دا نالاين شعري بلند كه مه بهر بهريد روژى . ل سهر بانن دنياى
چكليم .
- ۲۵۱- دا وه كه م كو جانن شاعري مه يى مهزن رهحمه تنى مهلاى جزيرى جاره كا
دى فه گهر ييته فه نائف قالبى وي ، و خودى رازى شاعري مه يى پايه
بلند على حهريرى فهژينه فه .
- ۲۵۲- كهيفه كا هنداب رهوش دهه فهقيهن طهيران كو ههتا ههتاي نهو پس
حيبه تنى مابا و دلخوش .
- ۲۵۳- * نينه : (رو) ، كهساده : راوهستايه .
چ بكم چ ژ دهستن من دهيت ، وهسا بازارى راوهستايه كو كهس
نابيتريته مه گيسگى ته ب چه ندى ؟ بكر بو پهروكن من نينن .
- ۲۵۴- * محبوب و حبيب بونه هميان : (رو) . ههميان : توركن درافا .
نهخاسمه دقى دم و زه مانيدا كو تويركن پارا ، چافيد مه ههميا ييد
طارى كرين ، نهמיד كهفتينه بهند و نهئينيا درافادا .
- ۲۵۵- درافا چاف ل مه تاريكرن و بونه بهردلك و دلداريد مه .
- ۲۵۶- كههر ههمى علمى بدهيه ب پولهكن صور و حكمهتن بدهيه ب پيلاقه كن .
- ۲۵۷- * ميتهر : (نا) . * جامى : (نا) . * نظامى : (نزامن) (نا) .
كهسهك شاعري مهزن جامى ناكهته سايسى دهواريد خو و شاعري
نافدير نظامى كهس ناكهته خولامى خو .

وهفتی کو مه دی زه مان نه گره نگک* ۲۵۸ فیجومه ل سهر دراقي بو جهنگ
 چه زکر* مه بیته* کیمیاگر (۲۵۹) ناقا کو مه دی نه بو میه سهر
 نصفیه مه پیله کی عهه لکر (۲۶۰) تصفیه ئی جه وهری دهغه لکر
 قه لبی مه نه کر قبول حیله (۲۶۱) قه ط بو غه ره ضی نه بو وه سیله
 دین چو و نه کهت ب ده ست مه* دینار پاشی ژ نه چاری بوینه* صه فار (۲۶۲)
 صفری خوه ئی خه ف مه ناشکمه راکر فرطاسییه بو مه لی دو عاکر (۲۶۳)
 ده عوه ت نه ریا ب صلح نجابهت (۲۶۴) بو واسطه ئی قه ضای حاجهت
 نه ف پول نه کهر چ بی به هانه* (۲۶۵) یه ک روزه و صاف و بی به هانه*

۲۵۸- * نه و ره نگک : (زا) .

وه کو من دیتی دنیا هو یا دجیت ، بهرا پتر خه لکی حه فحه فا وایه
 ل سهر درااق خر کرنی .

۲۵۹- * حظ کر : (سو) . خط کر : (رو) . * بیته : (رو) . میه سر :
 ساناهی . ده ستکه فتی .

من چه زکر بیمه کیمیاگر سفر دده ستی م دا بیته زییر ، زییرنگری
 بکه م ، به لی وه کو من دیتی ب منغه نه هات ، ب من چینه بو .

۲۶۰- نصفیه : پیلن صور . پیله کی : ده مه کی . ده غه ل : زه غه ل ، تیکه ه ل .
 پیلن صور . من ده ست هاشیته درااق و پیلن صور (زمان) و نیغه کا
 وی پاکزکر و قه وزارت .

۲۶۱- غه ره ض : نارمانج . خواستن . وه سیله : ری . حیله : خاپاندن .
 فه ند و فیل .

دلن من نه گرت نه ز فه ند و فیل بکه م ، و نارمانجا من دقیا بکه همی ب
 رییا راست بچمی نه ب چه پ و چورا و ته شقه لا .

۲۶۲- * بدست دینار : (رو) . * بونه : (رو . زا . تو) .

مه خو ژ دین و دنیا کر ، چ ری نه مان ، ژ بلی سفری صور سپیکه م .

۲۶۳- مسی (سفری) خو یی نه ل بهرچا ف مه دیار کر ، نه و زی کاغه ز
 سبی بو مه هنده ره شره شک لی خیچکرن .

۲۶۴- نه ف کار و داخوازا من کری ب دلک و رییه کا راست ، ب ری
 که فت و بو نافده ستک بو بجه ئینانا تشتی من فیای .

۲۶۵- * بو هانه : (نا) . * بو هانه : (نا) .

نه ف درااقه هه رچه نده د بی نرخن ، به لی ئیک رونه و د خوسه ر و
 زه لال و بی ته شقه له نه .

بی حیلہ و خوردہ و نہامن (۲۶۶) مقبولی موعامہ لا عہ وامن
 کرمانجیہ صرفہ بی گومانہ* (۲۶۷) زیر نینہ بیین سہ پیدمانہ*
 صفری مہی صورہ* ناشکارہ (۲۶۸) زیر نینہ بیین* کو کیم عیارہ
 نہقدی مہ مہ پیڑہ کیم بہایہ (۲۶۹) بی سکہ ئی شاہی شہرہ وایہ
 گہر دی بیوا ب ضہرب مہ نقوش (۲۷۰) نا دما وہہ بی رہواج و مہ غشوش
 مہ حبوب ب کہسی نہ نامزادہ (۲۷۱) لہو بہخت سیاہ و نا مرادہ
 فرطاسیہ یا مہ بی بہناہان (۲۷۲) بی ضہرب بی قبولی پادشاہان
 مہ علولہ* ل با گہلہک عہ لیمان (۲۷۳) مہ قبولہ ل با گہلہک عہ کیمان

- ۲۶۶- خوردہ : قہنج ، جوان .
 دہن زہغلن و دقہنج و تمامن ، مللہ تی مہ خوش دقین بدہ نہ کاری .
- ۲۶۷- * کمالہ : (زا) . * سہ فید مالہ : (زا) . سہ پیدمان : طامدایی .
 کرمانجیہ کا خوسہر و زہلال و بی شکہ ، نہ زیرہ کو خہلک بیژن بی
 دستفہ دایہ و زہغلہ .
- ۲۶۸- بہ بیینہ ناشکارہ : (زا) . * کہم عہ یارہ : (زا) .
 صفری مہ بی صور و بہرچاٹہ ، نہ زیرہ دا بیژن بی تیکہلہ .
- ۲۶۹- شہرہ وا : پاریتہ دہینہ دارشتن و ژہنین و شکل و نافی شہا
 ل سہر .
- نہ بیژن درائی مہ (زمان و نفیسین) بی پوچ و بی درخہ ، نہف
 درافہ بی کو ناف و دروشم و شکلید شاہان ل سہربسن ، بی
 گہشتیہ وی پیینگا بلند .
- ۲۷۰- بہلن ل گہل ہندی ژی ، گہر درایتد مہ دروشمن مہ ل سہر ہانبا
 نہ قشانندن دا ب رہواج و فیای بیت .
- ۲۷۱- نام زادہ : نافدار . سیاہ سیہ : رہش .
 درافن مہ بی خوشدئی ، چ نہقش و شکل و نافی چ مہزنا نہ ل سہرہ
 لہر بی بہخت ب رہشہ و بی مرادہ .
- ۲۷۲- پناہ : نیہانی (ملجأ) . ضہرب : نہ قشانندن ، لیدان .
 نقشیتد مہ بی کہسان ، بی کو نافی مہزنہ کی ٹان شاہہ کی ل سہر
 نہ قشانندی بیت و ل نک وان بہایہک مہ بیت .
- ۲۷۳- * معلومہ : (رو) . مہ عمولہ : (زا . بو) .
 بی لاواز و بی بہانہ ل نک گہلہک کہسا ییدہ دبینن و ب بہر چافیتد
 وان دکثیت ، بان بی ہیژا و ب نرخہ ل نک گہلہک زانا و دانا .

لی حاکمی و وقتی معرفت ناک* (۲۷۴)	مه سموع نه کر ب سه معی ندراک
له ورا کو نه وی نه کر په سه نده (۲۷۵)	ب نه صل و نه سه با خوه نه و ره ونده*
میری گو ب ناک میرزایه (۲۷۶)	مه حضا نه ظهرا وی کیمیاپه
قه لپید زه غه ل* دکه ت بلوری (۲۷۷)	پولید ده غه ل* دکه ت فلوری*
صه د بار هه بن فلوس نه حمه ر (۲۷۸)	ده رحال دکه ت ب یه ک نه ظه ر زه د
نه علای دکه ت ب قه هر نه دنا (۲۷۹)	نه دنای دکه ت ب لوظف نه علا
پاشان دمرت وه کی نه سیران (۲۸۰)	نازا دکه تن وه کی فه قیران
هه ر روژی هزار بی نه وایان (۲۸۱)	هه ر نه حظه ب لوظف صه د نه دایان
زه ناین دکه تن ب ده ستی هیمه مه ت (۲۸۲)	حکمه ت نه وه ناکه تن چ می نه مه ت

۲۷۴- ناک : زه نکمی ، نه نی .

نه لن باخو و حاکمی فی وهخت و چاخن زه زه ، و نه ژ ده نگک ، ب پشت
گوهری حاوڤه هاقیت و تن نه گه هشت و رو نه دای . . نان زی :

حاکمی فی وهقی بی بی مه عریفه ت گوهر نه دای .

۲۷۵- * نه ف مالکه د فان نه شتادا نه هاتیه (سو . رو . تو . نا)
له و گوهر نه دای ، ژ بهر کو د بنیاتدا و ب ره و ریشالڤه بی بیانییه .
ره نه نده . .

۲۷۶- میری نافع میرا تنی هه بیت ، بلا بیخیریش بیست ، بهریخودان و
خه مخوریا وی یا ب بهر و وجه .

۲۷۷- * نه ف مالکه یا بازدییه د کتیبیا رودینکودا .

* ده غه ل : (زا) . * زه غه ل : (زا) . فلوری : درائی زیری .

دلیندهش زه لالدهکته و پولج ده غه ل دکه ته زیرین .

۲۷۸- صه د بارید پولید صور هه بن ، ب بهریخودانه کی ب تنی دی کته
زیر .

۲۷۹- مروقی بلند و مه زن ب کوته کی دی سه روسه ر ل نه ردی ده ت ، و یخ
نزم و ژار بلند که ته بهر ناسمانی و ب قه در نیخیت .

۲۸۰- پاشا دگریت وه کو دیل و نیخسیران ، نازا دکه ت وه کو ژاران .

۲۸۱- بی نه و : بی خودان ، گه دا : خازوک .

هه ر روژی هزار بی خودانان ، و هه ر گائی ب خشکوکی صه د خازوک
و پارسکه زان .

۲۸۲- ب بی منه تی ، وان بی خودان و ژارا زه نکین دکه ت .

ٲٲر ڊي وي نه ٺهرو ٻڌا مه چارهڪ (ٲٲٳ) ٲكسيري ته وڃها موٻارهڪ
 ٺهف* ٲه وول ههمي ڊڪر نه ٺه شعارڪ ٲٲ٤ ٺهف ٲول ههمي ڊبونه ڊينار
 ٺهه ما نه ٺهرا وي زيڊه عامه (ٲٲ٥) لهو خاص نه ٺهر ٲ دل نه ڏا مه
 ٺهو ره حهمت خاصه* ٲو عوامي (ٲٲ٦) يا ره ٲو ٻڊهي وي ههر ڊه وامي

ٲٲٳ- ٲكسيري : ٺاڦا زياني ، يا ماني * بهري ڊڪوٽن سفري ڊڪه ته زيڙ *
 ٺه ٲر وي ميري چاره ڪي چاڦڏيري و ٲوته ٲ مه ڪر ٲا ڪو ٺهو ٲشت و
 نيڙان ٲو مه وه ڪو ٺاڦا زياني به و يا ٲيروزه و ٲوبه ٲر ڪه ..

ٲٲ٤- * او : (رو) * * او : (رو) *
 ٺهف گوٽنه ههمي وه سا ڊا خوش و ٲ ٺاواز و ڊلفه ڪه رٻن وه ڪو شعرا ،
 و ٲوليد صور ههمو ڊا بنه ڊرافيد زيڙي خوشهر و ره نڪين و ٲ نرخ و
 به ها ل نڪ خه لڪي * (زمان و شعر و نقشيد ڪرمانجي) ..
 ٲٲ٥- به لڙ ڊياره مروٺه ڪي نه زان و ڪوره فامه ، گوڙ ٺاڊه ته خاندن و
 نفيسين و ره وشه نبيرين ، مروٺه ڪي زيڊه جاهله ، لهو ٺاگهه ٲ مه
 ٺفيس و عالما نه ٲو و خه مخوريا مه نه ڪر *

ٲٲ٦- * عامه : (رو) *
 به لڪن خودي ره حم يا ٲ خه لڪن هور و ٲار ٲري ، ڪو بهري وان ڊايه
 خاندن و زانين و نفيسين * هويڦيا مه به خودي ٲو وي ره حمي و نعمه تي
 ههر ٻڊيه عاميا و زي نه ٲري ..

مهم و زین

- ساقی بکه جام ناسمانی (۲۸۷) راحا وه کو روح جاویدانی
 دا ئەم بکرین دماغی جان تە (۲۸۸) بەک ئەحظە ب راحی روح پەرود
 ساقی توو بریزه جام مینا (۲۸۹) ئاقا کو دکەت ضەمیری یینا
 شادب بئگیره قەلبی مەحزون (۲۹۰) مەدهوش بئگیره عەقلی مەجنون
 ساقی بکه کاسهیا موجه و هەر (۲۹۱) وی شیرە ئی. مەعصره را مظهر
 یاقوت موداب و لەعل سهیال (۲۹۲) وی دوررا خوشاب و خەمر طەلال

- ۲۸۷- راح : مەی • جاویدانی : پێدار (خالد) هەرمایی ، نەمر •
 مە یگتیر توو وی پەرداغی پرکه ب مەیا پێداریی وه کو ئاشا ژیانئ •
 حەیاتئ •
- ۲۸۸- دا مەژیی مە هزر تازە بیت گافە کئ ب وی مەیی ، ببینە ئەقیندار و
 بەندە وارێد جانی •
- ۲۸۹- جام مینا : شوشە ، پەیا لا خەر •
 مە یگتیر توو شوشا خەر (سەری) پرکه ژ وی ئاقا چا ئید مروشی
 روندکەت ، دلی قەدکەت ، و مروف پی هوربین دبیت •
- ۲۹۰- شاداب : تیر ئاف محزون : خەمگیر • مجنون : زۆوانە • دین •
 شیت •
- دلی پوسیدە و دامایی قەکە و گەشکە ، و مەژیی دین وه لی بکه کو
 ئاکەم ژ دور خو هەبیت ، و ب وان دیتنا مەدهوش بیت •
- ۲۹۱- مە یگتیر پەیا لا نەقشانندی و رەنگین تژیکه ژ وی شیرە و دوشا فا
 گەیشا (مەصرە) طاھر •
- * پاشی ئی مالکئ ئەفە هاتینە ددەستئفیسیا (زا) دا •
 * ساقی توو کەرەمکە بینە جامی
 ساقی توو شراب ئاب انگور
 ساقی توو د کاسهیا منقش
 پرکه ژ مەرا د جام بللور
 ترکیب بکه ب لەل دلکەش
- ۲۹۲- وی درد خوشاب و خمر حلال (رو) • خمر حلال : (زا) •
 مذاب : حەلانندی • سهیال : رون • خەمرا طلال - شەرابا خوش •
 یاقوتنا بشافتی و لەعلا رون ، وی دوررا خوشا ف و مەیا زەلال •

دوردانه ئىچ خو* برېژه ناقى (۲۹۳)	يەئنى عەرەقا وەكى گولاقى
دەم دەم بدە دەستى مەى پەرستان (۲۹۴)	خەلقى گو ھنەك ژ دل ددەستان*
دا جام دلان بېت مورەصصەع (۲۹۵)	بەزما طەرەبى بېت مورەننەع
ئىچ مەجلىس مەيخوران مودامى (۲۹۶)	مەستانە بىكە ژ نو مودامى
مومىن كو ژ فەيىض بىن نھايەت (۲۹۷)	يەك قەطرە بېت ل من عنايەت*
نەشئا قەدەحا مەيا مرەوھق (۲۹۸)	كەيفاً* عنەبا رەزى ب رەونەق
ئەورەنگ بىكەت د نەفسى ئەئىير (۲۹۹)	حاصل بېتن د قەلبى تەشويىر
يەئنى بىكەھىتە جانى شەوقەك (۳۰۰)	حەتتا بىكەھىتە قەلبى ذەوقەك

- ۲۹۳- * خوھى : (زا . بو) • دوردانە : دور • كتەكا مرارىچ •
دورید خو برېژە ناقى ، ئانكو مەيا وەكو گولاقى •
- ۲۹۴- * درستان : (زا) • ددەستان : د ئەفیندار •
جار جار بدە دەستىچ مە خوازان پىدە ھندەك ژ دل دئەفیندار •
- ۲۹۵- * جام بىكەت دلان : (زا) مرصع : نەقشاندى • مصنع : چىكرى •
دا شوشا دلى بىن طامدايى و نەقشىن بېت ، و كەيف و شەھيانە بىتە
گرىدان و گەرم بىن •
- ۲۹۶- مودامى : ئىكتەق ، بىن ناقىر (مستمر) • پىدار ، بىن خلاسبون •
مەى • بارانا بىن ناقىر •
ئىچ ديوانا مەيخوران بىن ناقىر سەرخوش و مەستكە ب مەيا نو •
- ۲۹۷- * جىنايەت : (بو) • فەيىض : دانا خودى • كەرەما خودى يسا
گەلەك • ئافا بوش •
دبىت ژ كەرەما خودى يا بىن برىان و خلاسبون ، دلوبەك بىكەھىتە من و
مفائى من بەدەت •
- ۲۹۸- * كىفا عنبرا زىرا : (تو) •
نەشئا : بىھنا خوش ، كارتىكرن ، چىكرن • قەدەح : پەرداغ •
مروق : زەلال • رەونەق : جوانى • رەوشى • خوشىيا پەرداغا مەيا
زەلال و كەيفاً ترىچ رەزى ب رەوش •
- ۲۹۹- ئەئىير : كارتىكرن • تەشويىر : ئالوزكرن • شەبلاندن • شەرمكرن •
وہسا مروقى بگھورىت و ھشىاركەت كو ئىدى خو ژ كارىد خراب
پارېزىت و شەرمكەت •
- ۳۰۰- جانى مروقى رونبىت و بھىتە فەكرن ھەتا دلېچ مروقى خوشى و
نەخوشىيا بزانىت •

ته شیر نه فہس بیت ژبو من (۳۰۱)	تہ شریحی قہ فہس بیت ژبو من
تہ صفیہ نئی دل بیت م حاصل (۳۰۲)	تہ قدہ ننگ بیم دگہل عنادل
مورغی دلی مورده بیتہ پہرواز (۳۰۳)	بی پہردہ بیت تہرانہ پہرداز
دہم شبہات بلبان بنالت (۳۰۴)	گہہ شبہ عنادلان بکالت
ناہان کو فریبکہت سہ حہر گاہ (۳۰۵)	ہہ موارہ دگہل نہ سیمی ہہ مہراہ
صہد غونجہئی دل ژ بہر بکہر بن (۳۰۶)	سوسن ب زہ بان و باخہ بہر بن
بشکوژ بیشکفن ژ خاران (۳۰۷)	خونریز بین دمیدہ ہہ زاران

- ۳۰۱- تہ شریح : فرہ مکرن • قہ فہس : لہش • سینک •
 بیتہنا من یا تہ ننگ فرہ مکت و دلی من تہ کت و ژ بہندا بہردت •
- ۳۰۲- عنادل : بلبان •
 دلی من زہ لالیبت و ل گہل بلبان ناوازان بیتہم • وہ کو بلبان بخونم •
- ۳۰۳- مورغ : بالندہ (طیر) • دل مورده : دلی مری • پہرواز : فرین ،
 فراکہ • تہرانہ پہرداز : ناوازیٹ •
- دلی مری رابتہ سہرخو و فراکہ بیت و ب ناشکہرایی ناوازا بیتہت •
- ۳۰۴- جار وہ کو بلبان ناوازیٹہ زیمازیٹہ و جار نالین و کالیسن ژئی
 بلند بین •
- ۳۰۵- ہہ موارہ : ہہردہم ، ہہر گاہ • نہسیم : بائی شہمال • ہہ مہراہ :
 ہہ فرئی •
- وہ کو ناخینکان ل سہرئی سبج فریدہکت ، ہہردہم ہہ فرئی دگہل بائی
 شہمال •
- ۳۰۶- غونجہ : بشکوژ • زہ بان ، زوبان : زمان ، نہ زمان •
 صہد بشکوژیڈ دلی ژ بہر کہر کہر بن ، و سوسن ب زار و ناخفتن بن •
- ۳۰۷- * دہمی : (نا) • دومج : (زا) • دمی بہاران : (تو) •
 خار : ستري • کہلہم • خونریز : خونریز • ہہزار : بلبل •
 ستري بشکوژیڈ گولا بدن ، و دمیدہ بلبان خون ژئی برژت •

صور گول بگرین ب نهشکی شه بنهم
 ساقی بده من شه راب گولگون (۳۰۹)
 دا شه حنه و محتسب نه بینن (۳۱۰)
 ته شویش بیچن ژ قه لیبی مه حزون (۳۱۱)
 مه خمور بیم بکر مه لافان (۳۱۲)
 بیج که یف نه شبیم بیج نهز بیچیزم (۳۱۳)
 به دحال بیم سران بده ردهم (۲۱۴)
 ته شبیه نه یسی بکه م ترنم (۳۱۵)
 دا که شسف بین ژ من که رامات (۳۱۶)

۳۰۸ - نه شک : روندک . شه بنهم : خوناف . هه مدهم : هه فدهم . هه فال .
 خونافا ل سهر گولان بو بینه روندک و ببارن ، که نیا ببلان ب گرینا
 گولان بهیت .

۳۰۹ - گولگون : ره نگین . صه دا : ده نگه دان . قانون : ناله ته کا مه زیکئی یه .
 مه یگیر شه رابا ره نگین ب بیده نگی بده من .

۳۱۰ - شه حنه : شانه . زیرقان . محتسب : گردار (غیور) سیتال .
 بیچفن : بجه میین ، بلفن .

دا زیره فان و سیتال نه بینن ، شاهی و شوشی مشه بین و بلفن و خهم
 فوره فن .

۳۱۱ - ته شویش : شه پلین ، نالوزی . مه حزون : غه مگین . دیگه رگون :
 حال گهورین .

نالوزی ژ دلج خه مگین فوره فیت ، و جاره کا دی گه شبیم ، بهیمه سهرخو .
 ۳۱۲ - بکر مه : بکه م . لافان : ناف دخودان . گوزاف : ب خو شاهی بون .

سهرخوشیم و نافا دخو بدهم ، سهرخلوله و ب خو شاهی بیم .
 ۳۱۳ - نه گهر نهزی سهرخوش نه بیم نه زمانج من ناگه رییت ، به لسی نهزی

دینبم هینگی دئی دوران ریچیزم .

۳۱۴ - به دحال : طه نکاف ، بیج حال . بده ردهم : ناشکه راکه م .

حال نه خوشبیم و نهینیا ناشکه راکه م ، بیج ناخفتن ژ هناقا گوتنا بیچیزم .

۳۱۵ - ترنم : ناواز گوتن .

وه کو بلورئی ناوازا بیچیزم ، و وه کو توتین باخقم .

۳۱۶ * مشهور : (رو) . (زا) . که رامات : موعجزه . مه شهود : دیار ،
 مه زن . مه قام : ناواز . جه . دا که رامات ژ من دیاربن ، و ناوازید من

بهینه دیتن .

شوعبه ژ مهقامی دلی به ناواز (۳۱۷) گولگهشت * بکن گهوهشت وشهناز
 بی * دهنگ ژ غوری دلی به ناهنگ صد رهنگ صداهدهم * وهکی چهنگ
 مانندی رهبابی بی گمانجه (۳۱۹) دهنگ بی ژ دهفامه بی طهبانجه
 زوهره بهت نهوای عشاق (۳۲۰) رهقاص بیت ل نهوجی نهطاق
 سازی دلی کول ب زیر و بهم بت (۳۲۱) سازنده عشقا زین و مهم بت
 شهرجا غمی دل بکم فسانه (۳۲۲) زینی و مهمی بکم بهانه
 نهغمی وه ژ پهردهئی دهزیم (۳۲۳) زینی و مهمی ژ نو فهزیم

۳۱۷- * گولشهن بکتن : (نا) . شوعبه : طا . چق . گولگهشت :
 سهیران ، گریان . گهوهشت و شهناز : ناوازیده مهزیکن ، نوته .
 طایید بنهجا دلی ب ناواز ب بهلائی و گریانبن .

۳۱۸- * نهیرهنگی : (نا) . * بکم : (رو) .
 غور : کوراتی . صداه : دهنگفهدان .
 بیته دهنگ ژ کوراتییا دلی ب ستران ، صد رهنگیید دهنگاهدهم وهکو
 چهنگی .

۳۱۹- وهکو رهبابا بی کنان ، دهنگ ژ دهفامه بلندبیت بی تهپ لیدان .
 ۳۲۰- نهوا : ناواز . عشاق : نافی ناوازهکیه . نهوج : کومتک ، بلنداهمی .
 نافی ناوازهکیه . نهطاق : ناسمان . نهه تهبهق . انطاق : سسی
 ستیریید رککهفتینه ل برجا ناسمانی « جوزاء » زوهره : ناهید . ستیرا
 ناهید ناوازی عشاق بهیبت ول بلنداهیا نهه تهبهقا بلهیزت . (ژ
 کهیفا بیرقت زیده) .

۳۲۱- ساز : تمبور . ناوازیید لیکدایی . (هارمونی) . زیر و بهم :
 دهنگ ، ناوازی نزم و بلند .
 سازنده : مهزیکهژهن ، لیده .

مهزیکا دلی کول بلند و نزمبت مهزیکه لیده ره عشقا زین و مهمی بیت .
 ۳۲۲- فسانه : چیروک . بهانه : هیجهت .
 زینی و مهمی بکممه هیجهت دا کولید دلی خو بیژم .
 ۳۲۳- وهسا ناوازی خو بیژم کو زینی و مهمی ژ نو فهزیم ، راکهدهئی
 ب قدر و قیمت .

مهعلول بوین چه بیب و عاشق (۳۲۴) نیروه وه کی طه بیب حاذق
 درمان بکم نهز نهوان دهواکه م (۳۲۵) وان بی مهدهدان ژ نوقه راکم
 دوردی دلجی مهمی چه گهر ریش (۳۲۶) زینا ژ دهورونی دل جهفا کیش
 وی پورده گییا عه فیه مهستور (۳۲۷) وی بی گونه هی* ژ توهمه تی دور
 شههور بکم ب طهرز و نوسلوب (۳۲۸) ممتاز بین موجب و مهجوب
 نهو رهنگ بکم ژ* نو سه رنه قراز (۳۲۹) دا بینه تهماشه تی نهظه رباز
 دلجی ل مهمی بکن گرینی (۳۳۰) عاشق بکنن ب دوردی زینی
 همدورد بکن ب وان صهفای (۳۳۱) بی دورد بکنه حه لوه لای

۳۲۴- مهعلول : نساخ ، عله دار ، طیب : دختور ، حاذق : شاره زا .
 مهم و زینید ژار ، که سیح حه قی وان ب درستی نه دای ، نه فرو وه کو
 دختوره کی شاره زا نساخه کی دهرمانکته .
 ۳۲۵- نهز دزانم دهرمانی وان چ یه و ب دهمی ، وان بی نانه مان ژ نو دانمه
 جهی هژی وان .
 ۳۲۶- جگهر ریش : دلکول ، جهرگ بریندار ، دهورن : هناف ، ژ نافدا .
 دوردی دلجی مهمی دلکولدا ، زینا کو خه ما دلجی وی پرگری .
 ۳۲۷- * گونه ها : (زا ، تو) . پورده گی : پورده پوش ، فهشارتی .
 عه فیه : شهرم ژ خوکه ر . طاهر . پاکیزه . وی زینا مهستور و شهرم ژ
 خوکه ر و وی مهمی بی گونه هی ژ ناتورین دور .
 ۳۲۸- طهرز : رهنگ . نوسلوب : ریز . ریکار . ممتاز : گه لک باش .
 نهز وه سا بی بیژم کو نافید وان بلند بین و خه لک ب چاکی وان
 بنیاسیت .
 ۳۲۹- نهف رهنگه نهوان بکم : (رو) . نهوان (زا) .
 سه رنه قراز : سه ربلند ، سه رفهراز . نهظه رباز : تهماشه خواز .
 سه ر ژ نو ب قهر نهوان سه رفهراز که م ، دا تهماشه خواز بهین بینن .
 ۳۳۰- دلجی دلبره بقرقچیت و بو مهمی بگرین . عاشق ژ دلسوتنیا خو ژ بو
 زینی ، بکنن .
 ۳۳۱- همدورد : هفدهرد ، خودان که سه ر و کوژان ، حه لوه لا : نالوزی .
 نه هیندارید وه کی وان سوچه تا وان سه رهاتیا وان بت ، و گوهدار
 نالوز بین .

خه لقی کو ژ سینه و ژ دل صاف (۳۳۲)	پاکیزه سرشت و نه هل نوصاف
بلجومه بگهن ژ بو مه ته حسین (۳۳۳)	بیژن گو ب قه نجی * هاته ته دوین
خه لقی ژ « یحبه م » دگه رگون (۳۳۴)	هر چی ژ نه زهل بویسی یحبه م
دا بیین و بگهن حکایه تی گوش * (۳۳۵)	هندهك بگرن خوه پیق فه راموش
هندهك بگرن ب جان سه ماعی (۳۳۶)	هن پی بگرن ژ دل وه داعی
لی هیقی دکهم ژ موسته عیدان (۳۳۷)	حرفان نه گرن ل موسته عیدان
نهف نامه نه گهر خرابه گهر قه نج (۳۳۸)	کیشایه دگهل وی * مه دو صه د ره نج

- ۳۳۲- سینه : سینگ • پاکزه سرشت : پاقر ، تبعهت زه لال • نه هل : خه لك • مروف • خه لکی دل پاقر و خودان مروهت و نوصاف •
- ۳۳۳- * چه قه نج هاته تزیین : (زا • تو) •
- ته حسین : بیژن نافه رین • ده ستخوش • ته دوین : نیسین •
- تیکدا بیژن نافه رین بو ته خانی نه قه نج نفیسی •
- ۳۳۴- یحبه م : نه وی نهو دقین • دگه رگون : ره نگ گهورین • گه لهك ره نگ • یحبه م : نهوا دقیت •
- خه لکی خودی کارئی وان راست ئینای هه رکه سی ژ روزا دنیا هاتیه دانان عشقا خودی د دلج واندا •
- ۳۳۵- * گوش : (زا) • خوش : (تو) • گوش : گوهده نیج • فه راموش : خو ژ بیرقه کرن • دا نه فیندار بهین و گوهده نه ئی سه رهاتی و چیروکی و خو پی ژ بیرقه گهن •
- ۳۳۶- سه ماع : گوهدان • بهیستن • وه داع : خاتر خواستن •
- هندهك ژ دل و گیان گوهده نیج ، و هندهك زی دلج وان بره قیت •
- ۳۳۷- موسته عید : زانا ، سه یدا • موسته فید : خوندکار • شاگرد •
- یلهج هیقی من نهوه ژ سه یدا و شاره زان کول نه زانینسا شاگردان نه گرن (خانی) •
- ۳۳۸- * مه وی دگهل : (رو • زا • تو) • ره نج : زه حمهت ، وه سطیان •
- نهف نقشته نه گهر خراب نه گهر قه نج ، من گه لهك زه حمهت پیقه کیشا •

نوباره یه* طفله نه وره سیده (۳۳۹) هر چه ند نه هن قهوی گوزیده
 لی من ژ ره زان نه کر تمتع (۳۴۰) مانه ند دزان ب کهس* تتبع
 نه وره ستا جه ذیقه نا فوئاده (۳۴۱) مه عصومه عه فیه خانه زاده
 نه و باره* نه گهر شیرین نه گهر تال (۳۴۲) مه طبوعه ژ ره نگین نهوعی نه طفل
 من هیثمی هه یه ژ نه هلج حالان (۳۴۳) ته قبیح نه کن نه فان طفلان
 نهف میوه نه نهر نه تابداره (۳۴۴) کرمانجیه نهو قهدهر ل گاره

۳۳۹- * نوباده یه : (تو) • نه و بار : خیفه • نهو ره سیده : ژ نوی
 شینبوی

نه هن : نه هند • گوزیده : گه لهک چاکه • بهر که تیبه • بزاره •
 نهف نهشته خیفه یه ، بچو که کی ساقایه ، هر چه ند ، نه هند گه لهک
 چاکه •

۳۴۰- * بکن : (رو • تا) • تمتع : خوشی پی برون • مانه ند : وه کو •
 تتبع : ل دو یف چون •

به لسی من ژ نهشت و توره پی جوان پی بیانیا چ قهر نه کر ، و چ ژئی
 وهر نه گرت وه کو وان که سان یید وه کو دزان هزر و بیرید خهلکی
 دخونن و چاف لی دکهن و دپیژن یید مه نه •

۳۴۱- * پاکزاده : (رو • زا) • نورهسته : بسپوره ، پشکا دارئی ، ژ نوی
 شینبوی و پالدای • فوئاد : دل • مه عصوم : پاراستی • عه فیه : پاک •
 دارا تهره یا جنیکا دلی ، یا بنیات پاک و خونیا س و طوئی مروه کسی
 ژار و به نیبه •

۳۴۲- * نوباده : (تو) • مه طبوع : ساخلهت ، چیکری • نوع : ره نگه ،
 توخم •

نهف خیفه چ شرین بیت ثان تال ، وه کو ساقایه •

۳۴۳- نه هل حال : زانا ، عاشقان • ته قبیح : کریتکرن •
 نهز هیثمی دکم ژ مزو فید زانا و نه هلج خودی ، نه قیج نهشتا من یا
 خیفه و ساقا کیم و کریت نه بینن ثان ته ماشه کن ••

۳۴۴- نهف فیه نه گهر تیر ناف نه بویه ، نه گه هشتیه ، به لی زمانس
 کرمانجیه هند ژئی دهیت •

نهف طفله نهگهر نه نازه نینه (۳۴۵)	نهوباره ب من قهوی شرینه
نهف میوه نهگهر نه پر له ذیده (۳۴۶)	نهف طفله ب من قهوی عهزیزه
مهحجوب و لباس و* گوشواره (۳۴۷)	مولکیتد منن نه موسته عاره
نهلفاظ و معانی و عبارات (۳۴۸)	نشاء و مه بانسی و نشارات
مهوضوع و مقاصد و حکایات (۳۴۹)	مه رموز و مه ناقب و درایهت
نوسلوب و صفات و مهعناو له فظ (۳۵۰)	نهصلا نهگرن مه یهک ژ وان قهرض
بلجومه نه تاپیچید فکرن (۳۵۱)	دوشیزه و نهوعه روس و بکرن

۳۴۵- نهف سافایه نهگهر نه ژ ره نگه و جوانه بهلی خیفهیه ، بهردلکی
منه ، گهلهک شرینه .

۳۴۶- لهذید : ب لهزهت ، طامخوش . طفل : سافا ، بچوک .
نهف فیقییه نهگهر نه گهلهک ب طامه ، نهف سافایه ب من گهلهک
سهرباره .

۳۴۷- * لباس گوشواره : (سو) . گوشواره : گوهار . مستعار :
قهرگری .
نهف نغشته بهردلکا منه ، کاری وی منی کری ، من یا خهملاندی ،
دارشتی و رستی ، من چ ژ کهسج قهر نهگرینه ، ههمو خوسهر مالسج
منن .

۳۴۸- عبارات : پهیف . نشاء : رستن . مه بانسی : پهیش .
* روایهت : (زا . تو . بو) .

لهفز و مهعنا و گوتن و رستن و لیکدان و نشارهت .

۳۴۹- مهوضوع : بهحس . مه رموز : تیقلدار . مه ناقب : ساخلهت چاکی .
درایهت : مهعرفهت . زانین .
بهحس و نارمانج و سهرهاتی و تیقلداری و ساخلهت و زانین .
۳۵۰- نوسلوب : ری ، سهلیقهت . صفات : ساخلهت .
نهف ههمو پیتهقیید رستن و نغیسینج و خهملاندن ، مه ژ کهسج قهر
نهگرن .

۳۵۱- دوشیزه : کچ . بکر : کچ .
ههمو تیکدا بهری هزر و بیرید منن ، کچن ، و بوکید ژ نو
نهگوهاستینه .

یا ردب مهده دهستی خهتقی ناساز فی شاهدی دلروباي طه نناز (۳۵۲)
 نومبید نهوه ژ نههلی عرفان (۳۵۳) نهو دی نه گرن ل من چ جهرفان
 نهشنیع نه کهن وه کی غه یوران (۳۵۴) نصلح بکهن ل من قصوران
 نهصحابی که مائی په رده پوشن (۳۵۵) نهربابی غه رهض دپر خروشن
 مه نومل نهوه ژ نههلی رازان (۳۵۶) نهودی نه گرن ب* من طه نازان
 نهز پیله وه رم نه نهوه ره ریمه (۳۵۷) خود رسته مه نهز نه پهروه ریمه
 کرمانجیم و کوهی و که ناری (۳۵۸) فان چهنه خه بهر یید کورده واری

- ۳۵۲- ناساز : ناتوره ، نهزان ، شاهه : زهری ، هیژا و بهر که تی ،
 خوشدئی ، دلروبا : دلبر ، طه نناز : خوش ، سوچه تخوش ، یاری ،
 نهی خودی نه نهیخیه دهستی ناتوریهان ، نهی بهر دلکی هیژا و خوش .
- ۳۵۳- هیچی نهوه ژ زانا و چاکان نهو چ گازنا ژ من نه کهن و ل من نه گرن .
- ۳۵۴- نهشنیع : کریتکرن ، غه یور : گردار ، سیتال .
 ب چاهه کنی نزم نه نیرنی و بهحسی ب خرابی نه کهن ، نه گهر کیمه سیهک
 ههوه دیت لمن راستکهن و درستکهن .
- ۳۵۵- په رده پوش : سر نه شتیر ، نهرباب : خودان ، خخوروش : پریتز ،
 ده فـ بهردای ، مروفتید چاک و خیر خواز سر نه شتیرن ، بهلج مروفتید
 داقدور (مخرب ، انتهازی) ، د پر بیتز و خودان کهلدجی و ده ف
 بهرداینه .
- ۳۵۶- * ل من : (رو) مه نومل : هیچی ، راز : سر ، ناکاکهر .
 هیچی نهوه ژ سر نه شتیر و خیر خوازان و شاره زان ، نهو ترانه و یاریتید
 خوب من نه کهن .
- ۳۵۷- پیله وه ر : بهرنه که تی ، بئ قه در ، کهوه هری : مه زن ، ماقول .
 خود رسته : ، خوب خو فیرا که هاندی ، پهروه ری : زانا ، شاره زا ،
 فیر کری ، نهز مروفته کی بئ قه درم نه ژ ماقول و مه زنامه ، من ب خو خو
 فیر کر و فیرا که هاند .
- ۳۵۸- که هی : چیایی ، که ناری : جهی قه در ، رهخ ، تخوب .
 کرمانجیم ، ل ناک چیا و دار و بهرا مه زنبویم ، و نه فان چهنه گوتنید
 گوندیانی یید کرمانجی .

نمضا بکرن* ب حوسن نلطاق(۳۵۹) نصفا بکن نهو ب سهمع نمصاف
 نهصحاب غهروض کو گوھ بدیرن۳۶۰ عهیبان ب کهرم* ل من قهشپیرن
 ناقا روی شاعری* نه ویزن*(۳۶۱) کهر مومکنه ییکه* قهنج بییزن
 سههو و غهلهطان نهکن تعجب(۳۶۱) تهئویل بکن ژبو تعصب

۳۵۹- * بکن نهو : (رو) • نلطاق : سهکرنا باشییا • نصفا : گوهدان •
 قیرا هرن بخونن و گوهده نی ب خشکوکی و بیهنه فره و بی کرب و
 کین و هیجه تا لی نه گرن •

۳۶۰- * بکم : (تو) • نهصحاب غهروض : گردار ، هیجهت هلیخ •
 وه کو داقدوز و گردار و هیجهت هلیخ گوھ دده نی ، دهولت سهزی خو
 کیماسیا ل من قهشپیرن •

۳۶۱- * شاعران (تو) • * نیژن : (سو) • * پیکه : (رو) •
 من شهرمزار نهکن و هندی چیبیت ب قهنجی بهحسکن •

۳۶۲- خهله تی و بیدهستی و بازدانا ل من نهگرن و مهزن نهکن و ژئی بمیننه
 عهچیبگر تی پشته من بکرن و بهره فانین بکن ژبهرکو زمانن ههوهیه •

په سنی میری بوتان

و سنی و زینتی

- زه فاشی صحیفه نا حکایهت (۳۶۳) ته قادی سه بیکه نا روایهت
کیشا ب فی طهر حی رسم و نایین ۳۶۴ لیدا ب فی طهر زی ضه رب و ته زین
گو پادشه هک زه مانن سابق (۳۶۵) رابو د حکومتا خو فائق
نه جناسن مله ل مو طیع و منقاد (۳۶۶) نه سلا وی * عه رب نه میری نه کراد
ته ختی وی جزیر و به خت مه سعود ۳۶۷ طالع قهوی و مه قام مه حمود

۳۶۳- صحیفه : به ربه ر ، رو به ر . نقاد : داریز . دراف داریز . سبیکه :
ناقه روك . روستی . روایه : چپروك .
نه تشکیش و داریزی چپروکی .

۳۶۲- طرح : رایخستن ، دانانه پیش . رسم : شکل ، ره نک . نایین :
سالو خدان ، ضه رب : دارشتن .
ب فی کوننن و ره نگی ، نه ف چپروکه خه ملانده و طامخوشکر .

۳۶۵- سابق : به ری ، بوری . فائق : ب ده سته لات . ژیهاتی .
گوت : زه مانن به ری ، دکه فندا میره ک هه بو ، حاکمه کنی ب ده سته لات بو
ل سه ر ملله ت و جهن خو .

۳۶۶- * نسلا عرب : (تو) .

نه جناس : جنس . ره نک . توخم . مطیع . بنده ست . گوهدار .
نه سل : طوف . ره فشت .

که له ک ره نک و توخمید ملله تان ل بن فرمان و گوهدارید وی بون ،

۳۶۷- پایته ختی وی جزیر بو ، و قدر و جهه کنی مه زن و پایه بلند هه بو .
نه و ب خو ژ طوفن عه ره با بو ، به لحن میری کوردابو .

روم و عرب و عجم د فرمان (۳۶۸) مهشهور ب نافی میری بوختان
 ثاباء عظام و جد و والد (۳۶۹) مهنسوب و مهسهکسبید خالد
 جهبار فهلهک ژ وی حهذرهکار* (۳۷۰) مهسلول ژ سهکلی سهیفی جهبار
 زینهتدهی* مولک و زهین دین بو (۳۷۱) نافیج وی نه میری « زین دین » بو
 میری ژ ویرا ب زین موصف* (۳۷۲) زینهت ژ ویرا ب دین معرف
 نثار شهجاعهتا وی شاهی (۳۷۳) داگرتی ژ ماهی تاب ماهی

۳۶۸- روم و عرب و عجم ل بن فرمانا وی • ناقدیربو ب نافیج میری
 بوتان ••

۳۶۹- ثاباء : بابکال عظام : مهزن ، ناقدار • جد : باپیر والد ، باب •
 مهنسوب ، فهدهکهرینهفه • مسلسل : ل دو نیک ، ریز • خالد : پیدار •
 نهر ، خالد کوری وهلید •
 ژ باب و باپیر و بابکالید خوئه یید پایه بلند دکه هیته خالد کوری وهلید
 (بنیره پیشی) •

۳۷۰- جهبار : زه بهردهست • حذر : هشیار ، ناگه ل خو • مهسلول :
 کیشایی ژ کافلانی * خندکار : (تو) •
 نهف فهلهکا زه بهردهست خو ژئی دکری ، نهو شیری خودی بو یی
 رويس •
 « سیف الله السلول » •

۳۷۱- زیبهنده : (رو • نا • زا • تو ، بو) • زینهتدهه : رهوشدهه •
 نهو رهوشا دین و دنیا بو ، نافیج وی میری « زیندین بو » •

۳۷۲- * موصوف : (رو • نا) • موصف : سالوخدای ، ناقدار •
 معرف : ناسکری ، هاتیه ناسین •
 میره کنی هیژا و ب دین بو •

۳۷۳- نثار : شوینوار ، ده نکوباس • شهجاعهت : دلیری • ماهی : ماسی •
 میرخاسی و دلیریا وی میری ، ژ بنی بهحری حهتا ناسمانی دهنگد ابو •

ماهيهت وي مهداري دونيا (۳۷۴)	شاهيهت وي شعاري عوقبا
محتاجي سه خاوه تا وي حاتم (۳۷۵)	مه غلوبسي شه جاعه تا وي روسته م
حانهم ژ که مال همه تا وهی (۳۷۶)	طوماري سه خاوه تا خواه کر طهي*
عقل و هونه ر و سه خا و ميدان* (۳۷۷)	ضه بظ و نه سهق و نظام و ديوان
دينداری و ده ولت و ديانهت (۳۷۸)	سه رداي و سه ولت و صيانهت
مه شحون ژ هه ر يه کی خه زينهك (۳۷۹)	مه کنون ژ هه ر يه کی ده فينهك
بيج عوسر ژبو ويرا مويه سسه ر (۳۸۰)	بيج خوسر ژبو ويرا موقه دده ر
نه نواعي نه وادر* و چه واهر (۳۸۱)	نه لوانسي نه فائس* و نه واهر

- ۳۷۴- ماهيه : هه بون ، رهنگي چيبوني . مه دار : زقرين ، کهريان ، عوقبا :
 پاشه روژ ، ناخرهت . بو دين و دنيايچ دکر .
- ۳۵۷- حاتم مې طهي يچ ب ناف و دهنگ ب نانده هيا خوئه ، نه دکه هشته
 وي ، و روسته م ب دليريا خوئه پيش وي فه چ نه بو .
- ۳۷۶- * گرتي : (رو) . طومار : سچل ، کتيب . طهي : دايخستن ،
 پيچان . حاتم ژ که مال و دهسته کرنا ميري ناف لي ف بن ناعي ميري
 کهت .
- ۳۷۷- * مهيدان : (نا) . ميدان : زانين ، مه عرفهت . نه سهق : ريز
 ليکدایي . نظام : ريغه برنا ب ، سه ليقه . (اصول ، نظام) .
 عقل و حنير و دهسته کرن و مه عرفهت ، زه بظ و طهرز و ريزو
 ديوان .
- ۳۷۸- دينداری : ديانهت خوازي سه ولت : کهريان . زه به رده ستي .
 صيانهت : پاراستن . پاريزي . دينداری و ده ولت و خودي پهريسي
 سه روکي و هيز و پاراستن .
- ۳۷۹- مه شحون : داگرتي . حه شيابي . مه کنون : هلکرتي . فه شارتسي
 ده فين : فه شارتسي ، دنا فدا فه شارتسي . هه ر ساخله تهك ژ وان خزينهك
 داگرتي بو ب کرنا ناشکه را و فه شارتسي .
- ۳۸۰- عوسر : زه حمهت . ميسر : ساناھي ، به رده ست . خوسر : خوساره تي
 مقدر : ته قدیر کري .
- بيج زه حمه تي هه مو تشت ب دهسته دهاتن و بو وي دته قدیر کري بون .
- ۳۸۱- نه فائس : (رو) . * نه وادر : (رو) .
 نه نواع : که لهك رهنگ . نه وادر : ئنتيکه . هه بون کيتم . نه لوان :
 که لهك رهنگ .
 نه فائس : به ها گران . ب نرخ . زه واهر : گول و کوليلک .

۳۸۲) مجموعہ یحیٰ مومکنا تی مہ قصود (۳۸۲) واجب گھر بون * ل نک وی مہ وجود
 حاصل بووی * موددہ عا و مہ مطلوب (۳۸۳) واصل بووی موشته ها و مہ خوب
 صحنہ حہرہ می ژ نازہ نینان (۳۸۴) جہنہ تزی بو ژ حور عینان
 حوری وی د * جہنہ تی، گہ لہ کبون ۳۸۵ غلمان وی * د حہضرہ تی، مہ لہ کبون
 لی زادہ یید دودمان دہ وئہ (۳۸۶) نہ و * بارہ یید بوستان عفتہ
 شہزادہ دو بون * ل نک وی شاہی ۳۸۷ خورشید * دو بون ل نک وی ماہی
 یہ عنی کو ژ وی نژادی عالی (۳۸۸) ہہ مشیرہ دو * بون د لا * نوبالی

- ۳۸۲- * کربون : (رو . تا . زا . تو . بو) * مہ عبود : (رو) *
 مہ مجموعہ : خہ ، کوم . مومکنا ت : یحیٰ بین . چید بین . واجب : پیدہ فی
 کرنی نان بوئی ہہ بوئی *
 گہر : فیایی ، نارمانج . مہ وجود : ہہ بون ، یحیٰ ہہی . یحیٰ بہرہ ستہ .
- ۳۸۳- * بوی : (سو . زا . بو) . ب وی : (تا) . بوئی : (زا) .
 ہہ مو فیان و پیدہ فیید وی ل بہرہ ستبون .
- ۳۸۴- صحنہ : ناف مالدا ، حہوش . حہرہ م : نالیہ مالیہ ، جہنہ ژنا
 نازہ نین : زہری ، نازدار . نالیہ مالیہ پری زہری و نازدار بون ، تہ
 دگو بہہ شتہ یا تزی حوری .
- ۳۸۵- * حوری دوی : (رو . تو . بو) * غلمان دوی : (تو . بو) *
 دمالا ویدا یا وہ کو بہہ شتی گہ لہ ک زہری ہہ بون ، و یا پر خولامید
 وہ کو مہ لایکہ تا .
- ۳۸۶- * نوبادہ : (سو . تو . تا) . نوبارہ : خیفہ . فیقیہ نو . بوستان :
 چہم ، بیستان ، جنیک . دودمان : فامیلی ، مال . ہوز . عفتہ : پاکڑ ،
 قہدرگران .
- بہ لی زادہ یید مالا وی خیفہ یحیٰ باغی طاہر .
- ۳۸۷- * دبن : (تو . بو) * خورشیدہ دبون : (تو) *
 خورشیدہ : روز ، ہہ تاف . ماہ : ہہ یف .
 د مالا میریدا دو زہریید شہزادہ ہہ بون .
- ۳۸۸- * دبون : (تو . بو) * دو لا ابالی : (زا) *
 نژاد : بنیات ، فامیلی . ہہ مشیرہ : ہہ قشیر ، خوشک . لا نوبالی : یحیٰ
 خہم و خیال .

يهك سهرو رياض، راستى بو (۳۸۹) وى ناف ب راستى ، ستى بو
 يا دى ژ دل و هناق مير بو (۳۹۰) وى ناف ژ نصفى نافى مير بو
 راوى وهه گوته من موعه ما (۳۹۱) نهو حورى ب نافى زين موسه ما
 يهك زبده شيرين زياده مه حبوب (۳۹۲) يهك روح قلوب و حور مه قلوب
 يهك نه سمه ر و يا دوى * زهري بو (۳۹۳) يهك حورى و يا دوى * پهري بو
 نهو حور و پهري د بين به ده ل بون (۳۹۴) نهو پرا کو ژ نور * لم يه زه ل بون
 حوسنا روختى وان بچ كهس نه ديبوه ۲۹۵ زيرا ژ جـ مالى سه رمه دى بو
 نه ب نه عمل و سه مه ن عوذار و كولروخ ده ونه ق شكه نى ب تانج خوللوخ ۳۹۶
 زونگه ين مثالى طائى سونبول (۳۹۷) خه دده ين ژ ده ننگى روى صور كول

- ۳۸۹- سهرو : دارا سهرو . رياض : باغ ، گولستان ، جنيك .
 نيك ب راستى رهوشا مالا ميرى بو و نافى وى بچ راست «ستى» بو .
 ۳۹۰- يا دوى دل و هناقيد ميرى بو ، نافى وى نيغا نافى ميرى بو ، نانكو
 « زين » بو .
 ۳۹۱- راوى : چيروكبيتر ، ناخفتنكه ر . موعه ما : نه ديار ، هزوره .
 چيروكبيترى نيكسه ر نافى « زين » نه گوت ، كره هزوره ، گوت : نافى
 وى نيغا نافى ميرى بو ، نانكو « زين » .
 ۳۹۲- نيك گه له كا شرين و خوشده قى و يادى پهري بو ، خودى ل سه ر
 ره ننگى مروفا داي .
 ۳۹۳- * يا دى وى : (رو . تا) * يا دى وى (رو . تا) .
 نيك نه سمه ر و نيك زهري ، حورى و پهري بون .
 ۳۹۴- * ل نور : (رو) . لم يزل : پيئدار ، هه رمايى .
 نهو حور و پهري كتيد خو نه بون ، ژ روناهايا خودى بون .
 ۳۹۵- روخ : رو . ديم . زيرا : لهو . زبه ركو . سه رمه دى : پيئدار .
 شهوق و جوانييا روپيد وان ژ جوانييا خودى بو .
 ۳۹۶- لهب : ليتف . لهعل : ياقوت . گول روخ : رو گول . سه مه ن : ناسمين .
 عذار : هناروكيد روى . تان : دهف . خوللوخ : نازك .
 ليتف صور و گريشان و هناروك ناسمين و ديم وه كو گوليد گهش ،
 ره ونه قا ده قى نازك نهو رادپيچان .
 ۳۹۷- زلف : بسك . مثال : وهك . سنبل : كولى . گول . خهد : هناروكيد
 روى گريشان .
 دو بسكيد وه كو طائى سنبل ، هناروكيد وه كو صورگولى .

ٺه و صورگول و سونبوليد نازاد (٣٩٨) بشکفتي * ل قهددي سهر و شمشاد
 صورگول ٿ خوه دال سهر رهستي * ٣٩٩ سونبول ب خوه پيکفه * دهرستي
 حوسنا خهط روخي ٿ خهط ياقوت (٤٠٠) چاهه ذنسي ٿ سحرى هاروت
 گويا گربو ٿ مشكى بيزى (٤٠١) رهماليج فهلهگي نقاط ريزى
 خال و نوقهط و بهياض و حومره * ٤٠٢ بهيت و جههجر و طهواف و عومره
 ٺهبرو ٿ گهمان قهوس ٺهفلاک (٤٠٣) موژگان ب گومان * ٿ سههمي سهماک
 مهرموز ددههشهتا عيونسان سهرمایه يي و هحشهتا جنونان (٤٠٤)

- ٣٩٨- * بشکفتن : (زا ، تو ، بو) *
 قهد : بهژن ، سهر ، دارا سهر ، شمشاد : دارا راست ، بهژن بلند ،
 ٺه و صورگول و سنبليد نازا ، بشکفتبون ل بهژنا بلند *
 ٣٩٩- * هرستي : (رو) * * پيغه دا (رو) * بکيفه : (سو) *
 رهستي : ٺاکنجى بوويى ، جهي خوه تيدا گري ، دهرستي : رستي ،
 شوربووي پيدا هاتي ، صورگول لي بشکفتين و بسک پيدا شو بووي *
 ٤٠٠- چاهه : گورک ، ذقن : ٺهرزينک ، چهنه ، هاروت : هاروت و ماروت ،
 دو مهلايکهتن ، خودي ٺه و ههر دو ٿ پيغه وان هلاويستين د حاجه گي ،
 بيره کيدا ، دي ههروسا مينن هلاويستي ههتا روزا قيامه تي ، ٿ بهرگو
 وان جادوگارى (سحر) نيشا مروفا دان *
 ٤٠١- رومال : دهستمال ، زهخمه ، رهمال : فال ٺه گهر ، مشک : مسک
 بيزيى : ديراندن ، فهلهک : بهرسينگ ، مه مکيد خر ، فهلهک *
 ريزى : ريز ، ريز *
 (١) زهخميد بهرسينگا مسک ٿي درشت ، خونافا مه کابو *
 (٢) روي وان ٿ جوانبيا خودي مسک تي دهلاقيت وه سال سهر رو
 و ديمي بهلاقدبو وه کو فاله گهر خيزي خو دريژيت و خالا خيچ و
 ريزدکته * *
 ٤٠٢- * خمره (رو) * گهعه و بهري رهش و جلکيد سبي ييد طهوافي و
 عومري و صوراتي خونا قوربانيج ، ٺه و رويد وان ههر دو زهريانه *
 ٤٠٣- * بکمان : (رو) * ٺهبرو : برو ، گهمان : کنان ، قهوس : کنان *
 موژگان : مژولانک ، گومان : نازاگران ، ماقولي : سهم : تير ، سهماک
 نافي دو ستيرييد گهشن ، برو ٿ کناني فهلهکان و مژولانکيد چافان ب
 ماقولي ٿ تيرا ستيرييد گهش *
 ٤٠٤- سهرمایي (راسمال) بي هه داران ديار ٿ حيبه تي بوونا چافان *

مه بهوت د بون د طرفه العين (۴۰۵) که ششاف رموز حکمة العين
 حبه بهوت دنوما ژ طهرف تکلیل (۴۰۶) گویا ل فوق جهناح جبریل
 وه سطایی ل نستوائی دائم (۴۰۷) خورشید د خدمه تا وی قائم
 هه رچی بدیا روخ و بناگوش (۴۰۸) فیلحال بدهرددا ژبو هوش
 گه ردهن ته دگو ددهستی ساقی (۴۰۹) قاروره یه پری شهرا با باقی
 یان شبهه تی شیشه یا نه باتی (۴۱۰) یان مه نبهه عی کاهنییا حیهاتی
 سه رپه نجه و ناخون محه ننا (۴۱۱) ره نجیده تیج * خاطرئی مه ننا
 خه لکی گو ددیتن * نه و گه مهرگاه (۴۱۲) حاضر دکرن ژ غه وری دل نا

- ۴۰۵ - مه بهوت : حبه تی • طرفه العين : چاف نقاندهك • کشاف : دیار که ر •
 دچاف نقانده کیندا هوربین حبه تی دبون •
 ۴۰۶ - طرف : لا • اکلیل : تانج • دواخ •
 افق : سو • ناسو • لا • لفینابای • جناح : چه نک • شاپه ر •
 نه نیا سپی ژ بنی په رچه تی وه سا دیار دبو ته دگو ل سویی چه نکسی
 جبرائیل •
 ۴۰۷ - نستوا : بنه جهبو ، رونشت • قائم : رابووی • لسه رپج •
 ب ٹیکجاری لیج بنه جهبووی ، و روژ ل بهر خلمه تی راوه ستای •
 ۴۰۸ - بناگوش : بنگوه •
 چی که سیج دیم و بنگوه دیتبان ، دگافیدا بیج هوش دبو •
 ۴۰۹ - ساقی : شهرا بگتیر • ناکتیر • قاروره : شوشه •
 گه ردهن وه گو شوشه کا پر شهرا با زیانج یا ددهستی شهرا بگتیری •
 ۴۱۰ - مه نبهه ع : سه روکانی •
 یان وه گو شه کرا نه باتی ، یان سه ر و کانیا ناا ژیانج •
 ۴۱۱ - * ره نجنده : (سو • رو) • سه رپه نجه : سه رتبل •
 ناخون : نه ینوک • ره نجیده : نالوز که ر • تی که ده ر • خاطر : هزر • مهنا :
 ته نا ، مه ند •
 تبل و نه ینوکید خه ناکری ، هزرید مه ندان نالوز دکرن و دشه پلاندن •
 دشه پلاندن •
 ۴۱۲ - * ددیتی : (رو) •
 که مهرگاه : ناآته نک • که مهر غه ور : ژ کویراتی ، ژ بنی •
 خه لکی گو نه و ناآته نکید زراف ددیتن دجهدا ژ نیما دلان ناخینک
 رادهیلان •

ظاهر دكرن گو زهند و بازن(۴۱۳) ئیدی نه دمان* گلسی و* گمازن
 هرچه نده گو هردو شبه جان بون(۴۱۴) نهو هردو ب حوستی تهوئه مان بون
 هرچه نده سستی وه نازه نین بو(۴۱۵) لی زین ژ مثالی حور عین بو
 هرچه نده سستی ستاره وهش بو(۴۱۶) لی زین ب روخان هه بیقه گهش بو
 هرچه نده سستی وه کی قه مهر بو(۴۱۷) زین مهر* صفهت زیاده تر* بو
 نهف هردو وه کی دو شبه چراغان ۴۱۸ تاغفا دمه شینه باغ* و راغان
 تالان دكرن جه ماد و حه یوان(۴۱۹) تالان دكرن نه بات و نسان
 کوفی ژ جه وهران موکه للهل(۴۲۰) کوتره* ژ نه تره کان موسه لسهل

- ۴۱۳- * نه دما : (رو) * بازان : (تو ، بو) * گازان : (تو ، بو) .
 ظاهر : دیار . گلی : گازن . لومه بی .
 وه گو زهند و بازن دیار دكرن ، ئیدی کهس نه دشیا کیم و کاسییه کی
 ببینیت .
- ۴۱۴- تهوئه م : جیمک .
 هردو ب جوانیج وه گو جیمکه کنی په ریا بون .
- ۴۱۵- * نهف مالکه و ۴۱۶ دپاش و پیشن دغان ده ستنقیاندا : (زا ، تو ، بو) .
 هرچه نده سستی هندا نازک و جوان بو ، به لیج زیسن وه کو حوریا
 به هه شتی بو .
- ۴۱۶- ستاره وهش : وه گو ستیری . ستیرا گهش .
 هرچه نده سستی ستیره کا گهش بو ، به لیج زین ب وی دیمی هه یفا
 گهش بو .
- ۴۱۷- * زیاده تر : (تا) * موهر (زا) * مهر : نافیج مه لایکه ته کی .
 خوشمروث .
 هرچه نده سستی وه گو هه یفیج بو زین ژ مه لایکه ته کی ویفه تر بو .
- ۴۱۸- شبه چراغ : جرایید شه فیج روند کهن . راغ : جنیک ، که پرید نافی
 باغان ، جیمهن . * نیف باغان : (تو) .
- ۴۱۹- جه ماد : بی جان وه کو به را . نه بات : شینکاتی ، گیا و دار .
- ۴۲۰- * کوترک : (رو ، زا ، تو ، بو) * کوتره : قوتک ، کوتره ک .
 مکلل : تیکه له کیشای وه کو تاجی .
 کوفیید سه ریج وان و که سه ره وان ب گوه هران دنه خشان دیبون ، و
 کوتره ک ب نه تره ک و گو به روکا فه روز کریبون .

سهر به نده قه صهب ددان چه بینی (۴۲۱) عاشق دمرن ژ ده ست * نه فینسی
 نهف زینت و خهمل و قشت و قه نهل * نهز پیش و پهس و یه مین و قه نهل ۴۲۲
 گافا دمه شین پهری دگهل وان (۴۲۳) واله دگرن وهلی د خهلوان
 گهر شینخن * و گهر مهلا و میرن * (۴۲۴) دهر و پیش و غنی و گهر فه قیرن
 کس نینه نه طالبی جه مالی (۴۲۵) کس نینه نه راغبی و صالی
 هن راغبی حوسنی لایه زالن (۴۲۶) هن طالبی قالبی به طالبن
 لیکن هه میان یه که یه قین دوست (۴۲۷) فهرقا * گو هه یه ژ مه غز تا پوست

۴۲۱- * ژ دهر د : (رو) * جه بین : نه نی * قه صهب : مراری * رستکا
 یاقوت و زه مرودا *
 دو واخید سهر نه نیخ دخه ملی ب مراری و ناقود و زه مرودان عاشق
 دمراندن *

۴۲۲- * مه ندهل : (نا) * حنبل : (سو) * خه نهل : (رو) * زا * تو *
 بو * * او : (رو) * از (سو) * اف : (زا) * بو * پهس : پاش *
 قه نهل : ره فا مرو فان * بر * چه پ * یه مین : ره خ * ده ستی راستی *
 نهف خوشکوکیه و خهمل و ره فا قشت ل هه رچار رخید ستی و زینی *
 ۴۲۳- واله : نه فیندار ، نالوز *

گافا نهف رهف و پرید په ریا دچونه گه ریانسی ، وه لیید خودی ،
 دناووسکادا بی هوش و دشه یلانن *

۴۲۴- * شیخ : (رو) * * میران : (رو) * تو * بو * * فه قیران : (رو) * تو *
 بو *

گهر شینخ و مهلا و میر و دهر و پیش و زه نکین و فه قیرن *

۴۲۵- طالب : خواز * راغب : چه زکهر * وصال : گه هشتن *

کس نینه ل دو جوانی نه چیت ، نان گه هشتنا نارمانجی نه قیت *

۴۲۶- حسن لا یزال : عشقا خودی ، جوانییا خودی *

هندهك به ریخو دده نه ناخره تی و فیانا خودی ، و هندهك به ریخو دده نه
 جوانییا له شا *

۴۲۷- * فرق : (رو) * زا * تو * بو * * لیکن : به لی * لی *

مه غز : گه وهه را بهر که تی * پوست : پیست *

راسته ههردو جوانینه ، به لی جوداهیا ل نا ئبه را وان ، جوانییا
 خودییه یا گو گه وهه ره ، و یا له شی یا گو پیسته *

جوانی و ٲهٲینی

- هندي كو د قه یصه ریید دنیا (٤٢٨) ٲیكدانه خودی مه تاع و كالا
 مه جموعی خه زائید قه یصه ر (٤٢٩) هه تا قه كه * ده خمه یا سكه نده ر
 دور ریید ده فائید خاقان (٤٣٠) له علا كو دخاته ما سلیمان
 هه ر ٲه ند زیاده تر به هابن (٤٣١) بلجومله ب جوزئی حوسنی نابن
 حوسنی * ل روخی سنی و زینی (٤٣٢) بو به حره کی ٲاتشی ٲهٲینی *
 ٲیلا كو دگرته ٲیل و مهوجان (٤٣٣) روژا دكه ته حه ضیض و ٲهوجان
 صه د جان و دل و جگه ر دصوتن (٤٣٤) خه لقی ب مهٲهل * ژ وان دگوتسن

- ٤٢٨- * قه یصه ری : (ٲا) . كالا : تشت ، ناٲمال .
 هندي كو بازرگان و خودان تشت و مالی ، ستیرك و بازارید دنیا
 ٲر كربن .
 ٤٢٩- * ٲکی : (ٲا) . مه جموع : خر ، هه مو . ده خمه : گور .
 خر گه نج و خزینیده قه رالان ، هه تا دكه هیته گوری سكه نده ر ، ٲن ٲر
 زیر و خه مل .
 ٤٣٠- ده فائین : ٲه شارٲی . خاقان : قه رال ، ٲمبراتور . قه رالی چینسی .
 خاته م : گوستیل .
 ٤٣١- جوزء : ٲرت ، دندكه ك . بلجومله : هه مو و ، خر .
 ٲهٲ هه می مال و دور و زیر و خه مل ، هه مو ٲیكدا ناكه هنه دندكه كا
 جوانی .
 ٤٣٢- * حنا : (سو) . * به حرا كو ژ ٲاتشی ٲهٲینی : (رو) .
 ٲاتش : ناگر .
 جوانیا دیمنی سنی و زینی ، بو به حرا ناگری ٲهٲینی .
 ٤٣٣- ٲیل : كه زی . ٲیل : شولق . (موج) . حه ضیض : بنی ژورده سی
 بنكورك . ٲهوج : سه ری بلنداهن .
 كه زی و بسكید وان وه كو گولید گهنمی ده ژیان و روی وان وه كو
 روژی بلند و نزم دبون .
 ٤٣٤- * خه لقی لی مثل : (رو) . ژ مهٲهل بوان : (زا) .

شه‌مهس و قه‌مه‌ران قرانه* پېنگه(٤٣٥) له‌و* موشته‌ری نه‌ف جهانه پېنگه
 سه‌بیادی جه‌مالی وان غه‌زالان(٤٣٦) سه‌بیاتی سه‌دای وان ده‌لالان
 ده‌لال صفت گه‌له‌ك صفت شېر(٤٣٧) ژ نه‌فغان و* ناله‌یان نه‌بون تیر
 روزان و شه‌قان گه‌له‌ك دنالین(٤٣٨) چه‌تا کو دگه‌ل مه‌له‌ك دکالین
 حوسنی نه‌بتن چ چه‌د و غایه‌ت(٤٣٩) نابت ژ خوه عاشقان نه‌ایه‌ت
 لېن عاشق و بو‌هه‌وه‌س جودانه(٤٤٠) هن فائده خواز و هن فدانه
 جانان گه‌له‌بن هنه‌ك ژبو جان(٤٤١) هن جان طه‌له‌بن ژبوی جانان
 هن وه‌صل چه‌بین* ژ ره‌نگی تاجدین ٤٤٢ هن دهرد گوزین وه‌کی مه‌م و زین

٤٣٥- * قران : (رو) * بو (رو) * قران : شویکرن * بونه جوت *
 هه‌قبه‌ری *
 روز ، هه‌تاف و هه‌یف بونه ئیک ، له‌و دنیا هه‌مول وان بو بکر
 (مشتہری)

٤٣٦- صیاد : رافکر نیچیرفان * سه‌یات : ده‌نگه‌ده‌ر *
 نیچیرفانید جوانیا وان ناسیکان و دلگیرید ناف و ده‌نگید وان *
 ٤٣٧- * و ژ نالیان : (سو* رو* زا، ئا، تو) *
 لاو و چه‌له‌نگ و طولاز و خورت ، شه‌ف و روزان ئاخینک راده‌یلان *
 ٤٣٨- نالین و کالینید وان ، ئه‌رد و ئه‌سمانی ده‌نگ‌ددا *
 ٤٣٩- * حوسنا : (سو) * غایه‌ت : دوماهیا قوناغی * نه‌ایه‌ت : دوماهی *
 جوانیا ژ قامی (حد) ویغه‌تر بیت ، ئه‌فیندارید وی بی دوماهینه ، هه‌مو
 ده‌ما گه‌له‌کن *
 ٤٤٠- بو‌هه‌وه‌س : ئه‌حمه‌ق ، چاف ل دهر * به‌لج ئه‌فینداریی درست و چاف
 ل دهر نه‌وه‌کو ئیکن * هنده‌کا که‌یف و بوراندنا ده‌می دفتیت ، و هنده‌ك
 خو گوریکه‌رن *
 ٤٤١- هنده‌ك داخوازا له‌شا و ده‌مبیرین دکن ، و هنده‌ك داخوازا ئه‌فینیا
 روحانی دکن *
 ٤٤٢- * جبین : (سو* تو) * وه‌صل : گه‌هشتن * گوزین : بژیر * ژیکر *
 هنده‌کا خوشی فیا وه‌کو تاجدین ، و هنده‌کا بو خو دهرد هلبژارد وه‌کو
 مه‌م و زین *

مەم و تاجدین

- داپتینه ب سەر* حکایەتا پیش(۴۴۳) خەلقی گو ژ دەردی عشق دلیرش
 هەرچەند گو بچ دەد* و قیاس بون ۴۴۴ عامی و شه وادم و خەواص بون
 لیکن ژ خەوادمید مومتاز(۴۴۵) صد لاو سه هی قەد و سەرئەقراز
 هەر یەك دەه قامن حوسنی روزەك(۴۴۶) هەر یەك ب گەلامی* سینە سوژەك
 هەر یەك ب گەمالی بەدر ماهەك(۴۴۷) هەر یەك ب جەمالی صدر شامەك
 ئەو* زی هەمی عاشقن و طالب(۴۴۸) ئەو* زی هەمی طالبن د راغب
 لیکن نه ب دیتن و شهادهت(۴۴۹) بەلکی به بهیستن و روایەت

- ۴۴۳- * سری : (رو) • لسەر : (زا) • دلریش : دلکول ، ب برین ،
 دلبریندار ••
 دا ئەگەرئینە ئە سەر بەحسی و چیروکا پیشی • خەلکی دلکول ب
 دەردی ئەئینی •
 ۴۴۴- * بحد : (سو) • بچ حەد : بیتام (غیر محدود) ناھینە هژماری •
 قیاس : بیتان • خەوادم : دەست و بچ ، خولام و خدام • خەواص :
 مەزن • ماقول •
 ئەو خەلک دبی هژماربون ، بیتام گەلەگبون ، ژ هەمو رەنکا ، ژ ژار و
 ماقولا •
 ۴۴۵- سەھی : تەر • قەد : بەژن •
 بەلج ژ خولامید بەرکەتی ، صد لاوید بەژن تەر و سەرفەرازبون •
 ۴۴۶- * گەمالی : (نا) • د مقام حسن : ب طەرازیا جوانی • سینە : سینگ •
 هەر ئیک ژ وان د دنیا جوانییدا وەگو روزەکی بو ، و ئاخفتنا وان ئاگر
 بەرددا دلا ، مەزیکە بو ، وەگو بلبل هزاری د خاندن •
 ۴۴۷- هەر ئیک ب گەمالا خو هەیفا چارده شه فی بو ، و ب لایینیا خو ، وەگو
 شاهەکی بو •
 ۴۴۸- * ئەف : (رو) • * ئەف : (رو) •
 ئەو زی هەمو ، ئەئیندار و خوازگین •
 ۴۴۹- روایەت : گوتناده فی •
 ئەفان لاوید هیزا ، جوانی و شهنگییا ستی و زینج نەدیتبو ، بەلکی
 بهیستبو و گوھ لی ببو •

بلجومه دخدمه تا نه میر بون (۴۵۰) فیلجومه ژ سرری ههف خه بیر بون
 سهه جهلقه تی وان پهری مثالان (۴۵۱) سهه تاجی نهوان مهلهك خصالان
 تاجدین دگوتنی جوانهك (۴۵۲) گوده رز زهمانی په هله وانهك
 نهسل و نهسهب و جهسهب عه یان بو سهه رده فتهه و سهه وه ری کوران بو ۴۵۳
 بابی وی دگوتنی سکه ندهه (۴۵۴) لیکن عه ره بان دگو غهغه نفهه
 لهورا گو ب شیری شبهه شیر بو (۴۵۵) روژا شهری نهو هزار میتر بو
 تاجدین دو برا هه بون دقه للاش (۴۵۶) مانه ند دو شاهباز جهماش
 دائم دل دژمنان* دصوتن (۴۵۷) یهك عارف و یهك چه گو دگوتن

- ۴۵۰ - بلجومه : خری ، هه مو ، فیلجومه : بههرا پتر .
 هه مو تیكدال بهه خلمه تا میری بون ، هندهك ژ وان یا ددلیج ئیکودودا
 دزانی ، راز و سریده خو بو ئیک دو دگوتن .
 ۴۵۱ - حلقه ، حلقه : خهلهك - جئات ، رهف ، بر ، مثال : وه گو ، شبهه .
 خصال : ساخهت .
 سهه روکی فان لاو و طولازان .
 ۴۵۲ - گوده رز : ناقی زه به رده سته کی ، پاله وانه کییه ، شاهه کی تهشکانییا به .
 ناقی وی لاوی تاجدین بو ، میتر چاک و په هله وانه کی ب ناف و دهنگ بو .
 ۴۵۳ - نهسل : طوف ، نهسهب : بنه مال ، جهسهب : پایه دگومه لیدا ، جهه .
 ژ بنه ماله کا مه زن و زه به رده سته بو ، نهو بو سهه روک و ریبه ری وان کوران
 یی دخدمه تا میریدا ، گوپ : ژن نه ئینای (اعزب) .
 ۴۵۴ - نابج بابج وی سکه ندهه بو ، بهلیج عه ره با دگوتنی غضنفر ، نانکو : شیر .
 ۴۵۵ - سکه ندهه ری وه گو ده سته ددا شیری و راده ژانده وه گو شیره کی بو ، ل روژا
 سینگ لیكدانا و شهه را نهو میتره کی ب هزار میتر ابو .
 ۴۵۶ - قه للاش : هیژا ، زیرهك ، مانه ند : وه گو ، جهماش : سرت ، چه له نگك .
 تاجدین دو برایتده هیژا هه بون وه گو دو شهه بازان بون .
 ۴۵۷ - * دژمینان : (سو) .
 هه ردهم دلیده دژمنان دصوتن ، ناقی ئیکی عارف بو و یی دی چه گو .

نه‌مما وی ژ جومله خاص و عامان (۴۵۸)	ژ نهو چهنه برا و باب و مامان
لاوهك كربو برا ژبو خو (۴۵۹)	نی نهز غه‌له‌ظم پشرا ژ بو خو
روژا كو نه‌وی برا نه‌دیتا (۴۶۰)	ته‌شبی‌هی شه‌فا چرا نه‌دیتا
دنیا ل وی تیک دبو‌یه طاری (۴۶۱)	روژبو ل وی دکر ته‌واری
نه‌نبازی فه‌رح شریکی غم بو (۴۶۲)	سه‌رگه‌شته‌ین غم ب نافی مهم بو
مهم زی ل وی عاشقه‌ك تمام بو (۴۶۳)	نه‌شبه برا و باب و مام بر
هه‌رچه‌نه برای ناخه‌رت بو (۴۶۴)	ته‌دگو گو دنی و ناخه‌رت بو
تاجدین وه‌له‌دی وه‌زیری دیوان (۴۶۵)	مهم زی خه‌له‌فج ده‌بیری دیوان
نهو هه‌ردو جوان وه لیک عاشق (۴۶۶)	نهو هه‌ردو برا وه پیکه‌ه صادق

- ۴۵۸- نه‌مما : به‌لی لینی • خاص : خزم ، مروئید نیتیک • عام : هه‌مو خه‌لك • کولانی •
- به‌لی ز نای هه‌مو دوست و مروئ و هه‌فال و کس و کاران •
- ۴۵۹- نی : نه ، نه‌خیر ، به‌لی •
- لاوهك بو خو بزارتو وه‌كو برایه‌کی و چرایه‌کی بو •
- ۴۶۰- دیتا : دیتبا ، دیبا •
- روژا تاجدین ده‌سته‌برایخ خو نه‌دیتبا وه‌كو شه‌فا طاری یا بی چرا •
- ۴۶۱- ته‌واری : خو فه‌شارتن ، ژ به‌رچاف به‌رزه‌بون •
- دنیا لینی طاری دبو ، هه‌روه‌كو روژا هه‌تاف لینی نه‌هه‌لاتی •
- ۴۶۲- نه‌نباز : هه‌فال • فرح : که‌یف • سه‌رگه‌شته : گیتز ، نالوز •
- ده‌سته‌برای تاجدین شریکی خوشی و نه‌خوشیید وی بو ، نافی وی هه‌فالی مهم بو ، دلکول و هه‌لگری خه‌م و خیالان •
- ۴۶۳- مهم زی وه‌سا هویخ خو دابو تاجدین کو ژ برا و باب و مامید خو خوشتر دتبا •
- ۴۶۴- * هرچند کو : (رو) • * ته‌دگو دنی : (رو) •
- هه‌رچه‌نه نه‌برایید ب راستی بون ، به‌لی دوه‌سا بون هه‌روه‌گو یید تیک دای و بابا نه •
- ۴۶۵- ده‌بیر : سکرئیر ، ده‌مبیر • کاتب • خه‌له‌ف : کور • پس •
- ۴۶۶- * جوان لیک : (رو) • وه‌لیکدو : (زا) •

یهك قهیسج زهمانه ، ییك له یلا (٤٦٧)	یهك وامق عهصر و ییك عذرا
ئهو یار ژ دل نه سهرسهری بون (٤٦٨)	دهه شیههت مهر و موشتهری بون
یاری نه هیسانییه جهفایه (٤٧٠)	یاری و برایی و مواخات (٤٦٩)
ئاخو تو ئهگهر نهکبهی وهفایین (٤٧١)	ئهووهل* مهده بهرخوه وی جهفای

- ٤٦٧- عهصر دهمج تیندا دژین • وامق : ئهئیندار • عذرا : کچ ، شو نهکری •
وامق و عذرا کورهک و کچهک بون ئیکودو دئیان وهکو قیس و لیلی •
- ٤٦٨- * یاری : (زا) • سهرسهری : ژ خو ، سهرخلوله ، ئهحمهق •
رهه : ههمو، خپ •
- ئهو ههردو دهستهبراد مهندهون ، وهکو ستیرا موشتهری ب شهوقا
روژی یا رونه ، لاوینیا ههردوان وهسابو •
- ٤٨٩- یاری : ههئالینی ، ئهئینداری • مواخات : براییینی •
ریاء : رومهتی ، دو رویاتی • مقالات : ئاخفتن ، گوتن •
ههئالینی و براییینی ب ئاخفتن و رومهتیئ ناچنه سهری •
- ٤٧٠- هیسانییه : ساناهیهیه • مهقصود : ئارمانج ، مهقصهه •
ههئالینی نه ب ساناهیهیه ، وهفادارییه یاکو بارهکتی گرانه •
- ٤٧١- * ژ اول : (رو) •
ههئالینیا درست ب زهحمهته ، ئهگهر وهفاداری ب تهئه نههیت ، ژ
سهری روژی وی زهحمهتی نهده بهرخو •

عيدا سهرئي سالي - نه وروز

- خه لاقى جهان ژ فريضى فطرت* (٤٧٢) هه يئاتي فلهك پ وه جهن قودرهت*
 بن قالب و بن موحيط و مقياس (٤٧٣) بن نالهت و بن مشير و مقراض*
 نه چهنده معظم و مدور (٤٧٤) نهف رهنگه مصنع و مكر
 ئينانه پ مه عرهضا وجودى (٤٧٥) كيشانه پ مه نظره شهودى
 حكمت نه وه نهف* هه مى ل كارن (٤٧٦) هندهك د پها و هن سوارن
 هندهك د بهطى و هن سهرين (٤٧٧) هندهك د موعين و هن مه نيعن*

- ٤٧٢- * قدرت (رو) . * فطرت : (رو) .
 فيض : گهلهك ، بوش . فطرت : چيكرن ، خولقرون . قدرهت : شيان .
 خودى بن نهرد و نهسمان و فلهك دانانين .
- ٥٧٣- * مقراض : (رو) . مخيط : دروار . دروى . مقياس : پيئوك ، پيئف .
 نالهت : نامور . مشير : مشار ، خيزان . مقراض : چهغو ، برهك . بن .
 خودى نهردو ناسمان و فلهك بن بكار ئينانا چ نامورا چيكرن .
- ٤٧٤- معظم : مهزن ، زهخم . مدور : خر ، گروفر . مصنع : چيكرى .
 مكر : دوجاركي و پتر .
- ٤٧٥- مه عرهض : پيشگهه ، تهاشه گهه . وجود : هه بون . مه نظره :
 سين ، هه مه ته .
 هه مو چيكرن ، و دانانه پيش چاف .
- ٤٧٦- * نهو : (رو) .
 كارهكى مهزنه كو هه مو دلغن ب سوياركي ، و پها يي ، (نهرد و
 نهسمان) .
- ٤٧٧- * نهف مالكه د دهستنجيسا (تو) دا نه هاتيه .
 بهطى : لفگران . سهرين : سفك ، ب لهز . موعين : ئاليكار .
 مه نيع : دوردهست ، ناسج .
 هندهك د لفگرانن و هندهك د سفكن ، هندهك د ئاليكارن و هندهك
 ناسينه .

هن مودبرن و هنهك مدبر(٤٧٨) هن موقبلن و هنهك مقدر
 هن كاتبن و هنهك د ئوستاد(٤٧٩) هن موڤربن و هنهك د جهلاد
 هن روز پهرست و هن شهب ئه فروز ٤٨٠ هن غوصصه ره ئين و هن غم نه ندوز
 هندهك د* مثالي زين زهرينه(٤٨١) هن شبه ههمن د موشته رينه
 بلجومه موصه يقهه و مونيرن(٤٨٢) هن پادشه هن هنهك وه زيرن
 هندهك ژ ته حه روگا طبعي(٤٨٣) نهو تينه ب نوقطه يا ره بيغي
 نه بديه دكهن ژبو مه سالي(٤٨٤) تاڤا وه كو تينه ئعتدالي

٤٧٨- مودبر : دهيت ، پشتا خو دده ته مروڤي . مدبر : تكبير كهر . ريبه ر .
 مقبل : دهيت . مقدر : ته قدير كهر .

٤٧٩- ئستاد : سهيدا ، زانا .

هندهك بهرده ستن و هندهك هوستا ، هندهك كه يفا مروڤي دئينن و
 هندهك مروڤي عاجز دكهن .

٤٨٠- شهب ئه فروز : شهف حه يرينك ، رونا هيه كا كيم .

غصه : گهرو طه نكبون . خه م . غم نه ندوز : غم خر كهر ، هلكر .
 هندهك كه يفا ب روزي و رونا هيبيا وي دهيت و هندهك سه بري وان
 ب طاريبا شه ئي و چراي دهيت . هندهك خه مره ئينن و هندهك دلبي
 وان ماكا كولان و خه مايه .

٤٨١- * ژ مثال : (زا . تو . بو) .

هندهك وه كو زينج د جوانن و هندهك وه كو مهمن لي عاشقن .

٤٨٢- * فقيرن : (زا . تو . بو) . مصيقل : تيلكري ، حوليكري .
 هه مو ، درون و پاك و گهشن ، هن پادشه هن دزه خمن و هندهك ل ره خينه
 وانن .

٤٨٣- تحرك : لئين . طبيعى : خورست . نقطه : فصل ، ناقبر . خال .
 بنه جهه . ره بيع : به هار .

هندهك ژ لئينا عده تي يا خورستج ، دهينه سه ري ده ستپيكرنا به هاري .

٤٨٤- تجديد : نوكرن ، نويزه نكرن . اعتدال : نه كيم نه گه لك ، ناشنجي ،
 قايد .

ساله كا نو بو مه ده ست پي دكهن دهمن كو دهينه سه ري به هاري .

داناين معمرى كوهن سال(۴۸۵)	نه فره ننه هه * گو* ژبو نه نه حوال
گو عاده سنج پيشى زه مانان(۴۸۶)	نهف بول همى جه و مه كانان
وه قتي وه گو شه هسوار خاوه ر(۴۸۷)	ته حويل دكر د ماهي نازه ر
يه عيسى گو دهاته برج سه رسال(۴۸۸)	قهط كهس نه دما د مه سگه ن و مال
بلجوه له دچونه دهر ژ مالان(۴۸۹)	حه تا دگه هشته پير و كالان
روژا گو دبو يه عيد نه وروز(۴۹۰)	ته عظيم ژبو دما دل نه فروز
صه حرا و جهه ن دكر نه مه سگه ن(۴۹۱)	به يدا و دمه ن دكر نه گولشه ن
خاصه عه زه ب و كچيد باكر(۴۹۲)	القصة جه واهر ييد نادر

- ۴۸۵- * نهو : (رو) * * كر : (رو) (زا) * افرنگه كو گو : (تو) *
- دانا : زانا * كوهن : كه فن *
- زانايين كال يين ب ناك سالدا چويي بو مه هو گوت *
- ۴۸۶- * نهو : (رو) تو، بو) *
- گوت هه ر د كه فندا نهف عه ده ته مه بول هه مو جهان *
- ۴۸۷- شه هسوار : عه گيده كي زه به رده ست * خاوه ر : روز * ماهي نازه ر : مه ها نادر *
- دومخ كو گه رما روژي خو فه دگوه است ل مه ها نادر *
- ۴۸۸- نهو فه گوه استنه ژ زفستانن بو به هاري ، نهو روز و دم دبو فه گوه استنا سالن ، هه مو كهس ژ مالا دهر دكه تنه دهر فه *
- ۴۸۹- هه مو ژ مال دهر دكه تن ، ژ پيرا و لاوا و بچوكان *
- ۴۹۰- ته عظيم : قه دركرتن ، مه زكرن * دل نه فروز : دلگه شي *
- روژا سه ري سالن ، دبو عيد نوروژ ، نانكو نيروژ ، دلن خه لكی گه شدبو ، و كه يفه كا مه زن دكرن *
- ۴۹۱- صه حرا : به ري * به يدا : به ري ، صه حرا * دمه ن : شونوار ، جهه ن ب گلش *
- جهيد روت و بچ شينكاتي دكر نه سه يرانگه ه و گولستان ، ب مروفا د خه ملي بون *
- ۴۹۲- عه زه ب : كور * كچيد باكر : كچ ، شو نه كرى * نادر : ب به ها و كيم *
- القصة : كورت و كرمانجي * كا كلا گوتني *

تېكىدا دمزين و ملبس (۴۹۳) فيكرال تفرجى مرخص
 ليكن نه به توهمهت* و به مننهت (۴۹۴) بهلكى ب طهريقى شهرع و سوننهت
 له ورا گو نه وان غه ره ضى ژ گه شتى مه قصود ژ چونيا ب ده شتى (۴۹۵)
 نه و بو كوچ طالب و چ مه طلب (۴۹۶) به عنى دو طه ره ف مو حب و مه حبوب
 نه ف هه ردو جه له ب گو هه ف بينن* كوفويد خوه نه و* ژ بو خوه بينن (۴۹۷)

-
- ۴۹۳- مزین : خەملاندی • تفرج : تەماشە کرن •
 هەمو د خەملاندی و سەر بەست و ئازا ل گەریان و تەماشە کرنا ئیکودو •
 ۴۹۴- ئەو تەماشە کرن یا پوچاتیا نە بو بە لێ ب دلە کی ساخ لەم و پاک بو •
 * نە بە دیتن : (تو) •
 ۴۹۵- لەو چو پونە گەریانێ کو ئەوان ئارمانجەك هە بو •
 ۴۹۶- ئەو بو کو کور و کچ ، خازگین و خواستی •
 ۴۹۷- * دبینن : (رو) • خو ژ بو : (رو) • کوفو : هە قەهەری ئیک •
 ئەف برە و هژمارا بوش ئیکودو ببینن ، و هەر ئیک یا هە قەهەری خو بو
 خو بخازیت و بینیت ••

شهباننه و سهيران روژا نهووروزي

دهورا فهلهكې ژ بهخت فيروز (٤٩٨) ديسان كو نوما ژ نوقه نوروز
مه بنې ل وى عاده تېج موبارهك (٤٩٩) شههري و سپاهيان ب جارهك
باژير و كهلات و خانى بهردان (٥٠٠) ته شيبه ي به نژدهيان و جهردان
صهف صهف دمه شينه كوه و دهستان (٥٠١)

رهف رهف دخشپنه سهير و گهشتان
نه صناف نومم صغار و كوبيار (٥٠٢) قهطعا* قه نهما د شههري دهيار
هندهك به په يايي* چونه باغان (٥٠٣) هندهك به سواري چونه راغان

- ٤٩٨- فيروز : سهركه تي .
٤٩٩- مه بنې ل سهرچويي ، دانايي . سپاهي : سپهحي ، مهزن ، ماقول .
٥٠٠- وه كو غار و بهز ئيريشيد جهردان (عصابه) خهلكي باژير بهردا و بهري خو دانه دهرفه .
٥٠١- كوه : چيا . گهشت : گهريان .
٥٠٢- * قطعا قه نهما : (رو . زا) . نه دما : (بو . تو) . نه صناف : كهلهك رهنگ .
صغار : بچوك . كبار : مهزن . قطعا : ئيكجاري . دهيار : قهحه ويابي د خانيافه .
مهزن و بچوك ز ماليد خو دره كهتن ، باژير قلابو ژ مروغان .
٥٠٣- * به بيان : (زا) . راغان : بهطه نيد چيا ، بنيد چيا ، چيمه نان .

هندهك به ته بايي و به كه ثرهت (۵۰۴) هندهك به هه قالى* و به وه حدهت
 رابونه فقه خانم* و خهواتين (۵۰۵) وان ژي تزي گول كرن به ساتين*
 حوران كره مهسكه نني خوه جه ننهت ۵۰۶ بى په رده و بى مه لال و مننهت
 دوشيزه و دوخته ر و روالان (۵۰۷) پاكيزه عذار و زلف و خالان
 ته تراب و كه و اعبيد عه ذرا (۵۰۸) موردان* و مورا هقييد زيبا
 نه صاحب قوماشني لوطفي روخسار ۵۰۹ نه رباب مه تاعني حوسني ديدار
 وان ليك دكرن مه تاع يه كه عه رض (۵۱۰) ته خمين دكرن بلطول وه لعهرض

-
- ۵۰۴ - * ب هه قال و هن وحدت : (زا) . كثرهت : ب بوشى . وحدت :
 كتكته . پ تنى .
 هندهك جو قهت جو قهت و ب بوشاتى ، هندهك رهف رهف و بر ، و
 هنده كيش ب تنى .
- ۵۰۵ - * خادم : (بو) . * بساطين : (رو) .
 زه رييد خه ملي و جوان و كار كرى وه كو گول ل بيستان و جهني سهيرانى
 بزاله بون و پ رهوش نيخستن .
- ۵۰۶ - مه لال : بيهن طه نكبون .
- زه ريا و جوانا جه كرنه به هه شت ، ل ويروي بون بى كو خو فه شپون
 ثان طه نكاف بين و شه رمى بكن .
- ۵۰۷ - دوشيزه : كچ . دوخته ر : دوت . پاكيزه : پاقر ، ده لال .
 عذار : هناروكييد رويآ . روال : لاو . روگهش .
- ۵۰۸ - * موردان : (رو) . نه تراب و كه و اعب : زه رى ، شه پال .
 موردان : خورت ، لاو . بچ مويان . مراهق : سنيل . زيبا : جوان .
- ۵۰۹ - نه صاحب ، نه رباب : خودان . لطف : نازكى . روخسار : ديم . رو .
 نه فان خودانييد روييد جوان و خه ملي و چا فكر و طولازييد هيژا .
- ۵۱۰ - مه تاع : متا ، مال ، تشت . عه رض : ته ماشه . طول : دريژى .
 وه لعهرض : پانى ، فره ي .
- نه فان هه ردوان ته ماشه ي نيكودو دكرن ، ژ كلوفاندكا سه رى هه تا بنى
 . پيا .

سهودا که ری عشقی بون دبازار (۵۱۱) هم* بانع حوسن و هم* خه ریدار
 سه رسالی و باکر و روالان (۵۱۲) صد سالی و جوان* و پیر و کالان
 سه رسال ل ره سم و راهی مه عهد ۵۱۳ گبران دچو* مه قام مه محمود

۵۱۱- * هن : (رو) * هن : (رو) * سهودا کرن : دانا سه رب سه ر
 (مقایسه)

همو تیکدا شه پلیید عشقی بون ل فی بازاری ته ماشه کرنی و سه یرانی،
 نهو ب خوه بکر و فروشید جوانی بون *

۵۱۲- * لاو : (رو) *

ژ نو فیرا که هشتی و لاو و بچوک و مه زن و پیر و کال *

۵۱۳- * دچه و مقام محمود : (رو * زا * بو) * کیران دچه : (تو) *

ره سم : عده ت * مقام محمود : جهی باش * دوماهیا هیژا و مه زن *
 شه هیانید عیدا سه ری سالی ب وی ره نگین عده تی ، یی باب و با پیر
 ل سه ر چوین ، نهو شه هیانه دهاته گبران هه تا دگه هشته دوماهیه کا
 خوش و پیروز وه کو هه رسال *

مهم و تاجدين روزا نه وروزي

قنديلې مونږي ډيرې نه زرهق (۵۱۴) مشكاتې حملهل كو كر موره ووهق
 سه رسال كو بو ژ نوقه مه عمور (۵۱۵) مير دايه كوريد تازه ده ستور
 ده ستور كو بو ژ بو وشاقان (۵۱۶) رابون همي شهبه تي عوشاقان
 تيك چونه پ معره ضا مه زادي (۵۱۷) دل داده يي * مه قصود و مرادي
 نلا كو تنې مه مو و تاجدين (۵۱۸) وان دانه خوه دوخته رانه ته زين
 يه عني * دده ما كو بويه ته حويل (۵۱۹) نه و هر دو برا د جامه ته بديل

۵۱۴ - قنديل : چرا * منير : روناهيده ه ، ډير : كهفن ، ژ ميژه نه زرهق :
 شين *

مشكات : چرادانك ، شه مالدانك حملهل : بهرخ * برج حملهل *
 مروق : ب شهوق ، رون * زهلال *

روزا ب شهوق و روناهيده ه ل ناسمانې شين ، پخ كو خودي ژ ميژه
 داناي و چيكرې ، وي روزي وه كو برج بهرخی (حملهل) رون و
 زهلالكري ، ل روزا بيست و ئيكي نادرې *

۵۱۵ - وه كو سه رسال هاتيه ه ، خودي نفاكري * ميري لاو و جان
 ده ستوردان *

۵۱۶ - وشاق : لاو ، ده ست و پخ ، كور * كوله *
 وه كو ميري نه و ده ستورداين ، هه مو ژ دل و عشق رابون وه كو
 نه فيندانان *

۵۱۷ - * دل دايه بمقصدا مرادي : (تو ، بو) * دل داده : دل دايي * معره ض :
 ته ماشه گه ه - پيشگه ه *

هه مو چونه سه يرانگه ه ، جهې خواستنا فيانې *
 ۵۱۸ - مهم و تاجدين ، خو ژ هه فالاه دزين ، قه قه تيان ، و كچاني تداره كا
 خو كرن و خو خه ملانندن *

۵۱۹ - * يعني كو دده ما دبويه : (تو - بو) *
 ته حويل : هه گوه استن * جامه : جلك *
 ده مخ كو بويه نه وروز و سه ري سالي و خه لك چونه سه يرانې و
 شه هيانا . مهم و تاجدين ب جلكيډ كچاني *

نسته برق و سوندسن* دبهردا(۵۲۰) چهند معجره* و مقرمه* ب سهردا
 کاکول کربونه طوره ههرسو(۵۲۱) پهرچهم کربونه زلف و گیسو
 وان لهو کربو لباس ته صریف(۵۲۲) دا قهط نه بتن ل وان چو ته کلیف
 پوشیده لباسی دلبه رانی(۵۲۳) سهیران دگرن ب سهرگرانی

-
- ۵۲۰- * سندسه : (رو) * معجز : (تو . بو) * * محرمه : (بو) .
 معجره : خیلی . مقرمه : فوطه .
- ۵۲۱- کاکول : خلف ، بادایی ، پهرچهم . ناچچاڅا . طوره : خهلهك .
 ههرسو : هه مو رهخا . گیسو : خهلهك .
 پرچا سهریډ خو کرنه پهرچهم و بادان و کرنه خهلهك ، و ب سهر
 سهریډ خودا ئینا خوار ژ هه مو رهخا .
- ۵۲۲- لهو وهسا وان خو گوهوری و نهو جلك کربونه بهرخو ، دا ب دلین
 خول نای جوانا بگه ریښ و تیکه لهی وان بین ، کهس چ هزرا ژئی
 نه کهت .
- ۵۲۳- ب فی رهنگی فهشارتی ، ب گرانی و ل سهرخو ، ب دلین خو گهریان .

دئیك تشقینا مهم و تاجدین

وستی و زینتی

وان هردو گورید جامه ته بدیل (۵۲۴) وهقتی دگرن د شههری ته حویل
ناگامه عه جایبهك نوما وان (۵۲۵) یهك جوز، ژ عهقل قهط نه ما وان
دیتن د مه حله و زو کاکان (۵۲۶) ههر کوچه و غورقه و شوباکان
صهد تازه جوان ژ رهنگی سه روان (۵۲۷) دیبا و چه ریر و خه ز د بهر* وان
پانصهد ژ کچ و کور و روالان (۵۲۸) نهو چنه ژ قسمی پیر و کالان
ته نواعی موزه ککه و موئه ننه (۵۲۹) هندهك د بهر هنه هن موله بیهس

۵۲۴- جامه : جلك . ته بدیل : گهورین ، گهوری . ته حویل : گهریان ، خو
قه گوهاستن .

وان هردو لاوید کور یید جلك گهوری ب رهنگی زهریان ، دهسج
دگهریان ناف باژیری .

۵۲۵- ناگامه : نهو ، ژنشکجه . نوما : دیاربو . جوز : پرت . تشته کس
کیم .

وی گافن وان عه جیبیهك دیت ، عهقل ژ سه ری وان فراند .

۵۲۶- محله : ره ندهك ، تاج . زو کاک : کولان . کوچه : کولانا طهنگ .
غرفه : مه زه ل ، ئوده . شبك : په نجه ره .

۵۲۷- * ل بهر وان : (رو) . دیبا : په روک ، په روکسی ژیر کیشگری .
خه ز : نارموش ، سلک .

صهد جوان و ته ریید به زن بلند و زراف ، دکارگری و خه ملاندی
ب جلكیته ره نگین و ژیر تیپه لکیشای و نه خشانندی .

۵۲۸- روال : طولاز ، روبشکفتی . نهو چنه ند : هندی وان . قسم : پشک .
جفات .

۵۲۹- نه نواع : هه مو رهنگ . مذکر : منیر . مؤنث : من . بره هنه : رو
بهردای ، روت . ملبس : کارگری ، خه ملی ، جلك د بهر .

هه مو رهنگیته نیر و مییان ، هندهك د کارگری و هندهك د هلدیریایی .

هندەك د ئەعالى و ئەكابىر (۵۳۰) هندەك د ئەدانى و ئەصاغر
 پېخواس ھنەك ھنەك د سەرگول* (۵۳۱) كاشو ژ پيان و سەر وەكى ھول
 سەر مەست ھنەك ھنەك د سەر خوش دەم بەستە ھنەك ھنەك د دەمگەش*
 (۵۳۲) پويەندە ھنەك ھنەك د خاموش (۵۳۳) پويەندە ھنەك ھنەك د دەدھوش
 ھن جامە دریدە ھن د بەرخوش* (۵۳۴) ھن عەقل رەمیدە ھن موشەووش
 ھندان دكرن فغان و فریاد (۵۳۵) ھن بویى* ژ قەیدا عەقلى ئازاد
 ھەر یەك د مەقامەكى دگەرگون (۵۳۶) ھەر یەك ب جەفایەكى جگەر خون

- ۵۳۰- ئەعالى : پایە بلند • ئەكابىر : مەزن • ئەدانى : ھامى ، روتەلە ، ئەصاغر :
 بىخ نىرخ • بچوك •
 ۵۳۱- * سىرخوش : (تو) • پېخواس : پىروت (حفاة) ، سەرگول : سەر
 روت (عارى الراس) •
 ھندەك د پېخاس و ھندەك د سەر روت ، پىدوان وەكو كاشوان و سەرىد
 وان پىتد خر و حوج وەكو ھولان •
 ۵۳۲- سەر مەست : گەلەك سەر خوش • دەمبەستە : بىخ دەنگ ، مەت •
 دەم گەش : پىكفە دسترىن •
 * دەمگەش : (ئا) •
 ھندەك ژ سەر خوشى ئاگەھ ژ خو نە ، و ھندەك سەر خوشىە كا سىك و
 سەرخلولە ژ گەپقا ، ھندەك د مەت و كرى ، و ھندەك كا ژى پىكفە قىر كرىبو
 سترانا •
 ۵۳۳- گویەندە : سترانىژ • خاموش : پىدەنگ • پويەندە : ب لەز و غار •
 ۵۳۴- * د سىرخوش : (سو • رو • ئا ، زا ، تو ، بو) •
 جامە : جلك • دریدە : درىايى • بەرخوش : كوك • رەمیدە : حىبەتى •
 ھندەك ژ واف د جلك ھلدريايى و ھندەك د كوك ، ھندەك د حىبەتى و
 ھندەك د ئالوز و ئەقلەھف بویى •
 ۵۳۵- * ھن بويە : (رو) • بونە (زا ، تو ، بو) • فریاد : ھوار و گازى •
 ھندەك دكرنە قىر قىر و گازە گاز و ھوار ، و ھندەك كا ژى ئاگەھ ژ خو
 نەمابو •
 ۵۳۶- مەقام : جەھ • دگەرگون : ھەمو رەنگك ، گەلەك رەنگك • رەنگە كىچ دى •
 گەلەك رەنگىد كەسا ھەبون ، زار و مەزن قىكھەل ببون ، و ھەر ئىكى ژ
 وان ب دەردى خو دگوت •

ٺه ههردو دهمهك قهمان تحير(٥٣٧) بون غهرقهئ لجهئ تفكر
 تاجدين سهگنسي و پرسيارگر(٥٣٨) پرسا خوه به بيگي نختيار گر
 گو ٺهي خضري رههي* هدايهت(٥٣٩) بيژه نهف چ بهلايه بي نهايهت؟
 وي گوت* : دو شههلهوهوند شهداد٥٤٠ ئيرو ل قسي خهلقسي بونه جهللا
 ههرجي گو دبين ٺهو دو سهرخوهش* فيلحال دگهن وهها* موشهوهوش
 (٥٤١)

وان گو: ته نهدي گو ٺهو چ رهنگن٥٤٢ وي گو: دو کورن زياده شهنگن
 (٥٤٣)

وان گو: گو ب شير و شهشپهرن ٺهو يان* ب خهدهنگ و خهنجهرن ٺهو

٥٣٧- تحير : ل بهر بهرزه بون ، شهپلين ، نزانن چ بگهت ، غرقه : تقو بويي*
 لجه : نيغه كا بهجرئ ، گهلهك كوور ، تفكر : هزرگرن*
 ههردو دهمهكي مانه حيبهتي و كهتنه هزره كا كوور و ل وان بو مهراق*
 ٥٣٨- تاجدين راوهستا و ژ پيره مييره كي پرسيارگر*

٥٣٩- * رهن : تو ، خضر : خدر پيغه مبر ، « ب باوه ريبا من نائج وي بين
 درست » خودهر «ه» ژ بهرگو ٺهو ژ نشكي ٺه خو ديار دگهت و بهرزه
 دگهت .. ٺه مين « رهه : ري » بين نهايهت : بين دوماهي ..
 گوتئ : ٺهي كالي وه گو خدر پيغه مبرئ ري ديشا بهرزه بوييا ددهت ، كا
 تو بيژه مه ، ٺه ٺه چ گرفتاريا بين دوماهيه ؟ ، بين سهره*
 ٥٤٠- * گوگو : (زا، تو، بو، رو) . شههلهوهوند : نه ژ خودئ دترست نه ژ
 به نيبيا*

كالوي گوت : گو دو سهر بهردايته زه بهردهست ٺه ٺرو ل قسي خهلكي
 بونه جهللا*

٥٤١- * د سرخوش : (تو، بو) * وها دگن : (رو) *
 سهرخوهش : سهرگهرم*

ٺهو ههردو سهرگهرم خهلكي ب ديتنا خو ٺالوز دگهن*

٥٤٢- گوتئج : ته ديتن ٺهو چاوا بون ؟ گوتئ : گهلهك لاو و هيژابون*

٥٤٣- * يانه : درست ، بهلئ ژ بهرگو د له فزيدا دبته «يان» لهو من «يانه»
 دا خهلهت نه هيته خواندن (ٺه مين)*

شهشپهر : چه كه كئ شهرايه ، رمه وه گو طه ٺر كه كئ ب چوگل
 ب سهريغه بول سهديت نائين دهاته بكارئينان* خهدهنگ : تير*

وی گو کو ب غمزه و به ناور (۵۴۴) خه لقی دکوژن وه کی ب که بیور*
وان پرس دکر کو گهر* بینن (۵۴۵) دا بو خوه ب مهردی دهست هلینن
هردو دوی کاری بون کو ناگاه (۵۴۶) دیتن کو ژ مهضس قودره تولاه
نهو هردو پوسهر وه کی دو په یگهر ۵۴۷ تابه نده ب شکلج شاهج نه ختهر
یهک هه یتهت و شکل و یهک لباسن ۵۴۸ نه ماما د وی شه هری رهنگ نه ناسن
سیرهت مهله کن صووهر بهرینه (۵۴۹) نه بائعن نهو نه موشته رینه
قان هردو برا کو نهو دو ولداس* ۵۵۰ دیتن ، دل و جان وه دان* ب شاباش

۵۴۴- * دو کیبر : (تو، بو) . غمزه : چاف نقاندن . که بیور : رم . سونگی .
چاوا ئیک خه لکی ب رفا بکوژیت ، وه سا نهو هردو لایید هیژا و
بهرگه تی هند دجوانن نه گهر وان ئافرهک دا ئیکی دگافیدا دی کوژن .

۵۴۵- * کو دا بینن : (تو، بو) .
لهو نهوان پسیار دکر دا ژ خو دهشیاربن ، نه گهر دئیکودو تشقلین
(مصادفه) .

۵۴۶- هردو دوان هزر و به حسادابون ، ته دگو هروه کو خودی وه سا
حه زگری ، هاته رییا وان .

۵۴۷- پوسهر : کوپ . په یگهر : تمثال ، هه لامهت . تابه نده : گهش . نه ختهر :
ستیر .

نهو هردو کوپید وه کو دو په یگهرید ب شهوق .

۵۴۸- هه یتهت : تدارهک ، بابته .

هردو ئیک تدارهک بون ، و کهسج نه دنیا سین .

۵۴۹- سیرهت : ریقه چون ، ساخلهت . صور : شکل . بائع : فروش .
وه کو مه لایکه تانه ، و شکل پهری نه ، به لیج هروه کو دیار ، نه بکر و
نه فروشن .

۵۵۰- * او باش : (سو . رو . ئا . زا) . اولداس : (تو، بو) . * وه دانه
شاباش : (رو) ددان : تو . بو . ولداس : هه قال . دو هه فیهر .
هه فیهر .

مه مچ و تاجدین وه کو نهو هردو جوان دیتین ، عهقل و سهودا ژ مهری
فرین .

زانين گو نه صهيد سهه سهه رينه (۵۵۸) سهه رخه يل سهه باه دل به رينه
 وهه ستان و نهظه رگرن* ب دفته (۵۵۹) وان هاته ب قه لبی ره حم و رقههت
 القصه ژ حوسنی فان غه زالان (۵۶۰) ره حمهك كه ته قه لبی وان روالان
 سهه را دلای کر ب ههف تعلق (۵۶۱) نورا روخ وان ب ههف تعشق
 مهه کشوف طه ربق ناشنایی (۵۶۲) روحان قه نه کر ژ ههف جه دایی
 به کره نئی صرغی عالم غه یب (۵۶۳) ظاهر دگر نتتجاد لاره یب
 حوبی وه کرن ب ههف گرفتار (۵۶۴) حوسنی وه کرن ب ههف طه له بکار
 ته دگو گو چ قالب و چ مه قلوب (۵۶۵) هه چار چ طالب و چ مه طلب
 بی شوبه به کن چ ته ن چ نه رواح ۵۶۶ نهو موته حین چ جان چ نه شباح

۵۵۸- سهه سهه ری : پوچ ، نه حمق ، سهه رخه يل : سهه روك ، سهه باهی : ماقول ،
 مه زن ، جهات ، له شکر .
 بو وان دیار بو ژ دهست و دار و شکلن وان کو نه کولانی و پوچ نان چاگ
 ل دهرن ، به لیج دشرین و لاو و ماقولن .
 ۵۵۹- * نظر کرین : (رو) . دفته : هوربینی . رقههت : دلونانی .
 راهه ستان و هور و کور نیرای و دلن وان گه لهك خو دای .
 ۵۶۰- دریز نا که ین ، ژ جوانیا فان ناشیکان ، دلیدوان راکیشان .
 ۵۶۱- دلید وان پیقه مان گریدای ، و عشقا رویا لی رون و دیار بو .
 ۵۶۲- مه کشوف : بهردایی ، دیار . طریق : ری . ناشنایی : مه فالینی .
 رییا به تدوارین دیار کر گو بونه هه قال و نه فیندار .
 ۵۶۳- صرف : خوسه ر . نتتجاد : نیکبونی . لاره یب : بی گومان ، بی شک .
 ژ سهه ری روژی وه کو خودی نهو هه چار لاو و جوان داین ، وه کو نیک
 چیکربون ، نهو هه فرهنگی نه فرو ب ناشکه رای بی گه هشته نیک ، خودی
 وهسا بو دانا بو .
 ۵۶۴- نه فینن وهسا دلن وان پیقه گریدا و جوانین کیشانه لای نیک .
 ۵۶۵- مروغی وهسا هزار دگر وه کو به ریخو ددا ههردوید راهه ستای و دوینه
 که تی ، نه وان هه چارا ، چ خازگین نان خواستی .
 ۵۶۶- ته ن : لهش . متجد : نیکبویی . نه شباح : لهش . ره شه .
 ههردو ژ وان جان و له شه کن .

حوبيا د دلان و گهر* جهلاوهت(۵۶۷)	بوغضا د دلان و گهر* عه داوهت
نسبهت ب مه حادثن* عهديمن(۵۶۸)	ليكن ر حه قيقه تا قه ديمن
له وړا كو جنود جان موجه ننه د(۵۶۹)	چيپونه د علمي حهق موخه لله د
هن موئته لفن* هنهك موخالف(۵۷۰)	هن موخته لفن* ، هنهك موئالف*
وان موئته لغان ب په كڼه ئولفهت(۵۷۱)	ئاخر وه كرن نه ما چ كولفهت
په عني كو ئه وان كوريد خونخوار(۵۷۲)	ئاغا وه هه ديتن ئه و بريندار
ئهو هردو ب صه د دلان حه باندن(۵۷۳)	رونشتن و هردو وه رگه رانن
كافهك سه بيرين ل بهژن و بالان(۵۷۴)	پتلهك حه بيرين ل زلف و خالان

- ۵۶۷- * حبا دو دلان وه كر : (رو) . حبا دو دلان دكر : (زا . تو ، بو) .
 * بغضا دو دلان دكر : (زا . تو ، بو) .
 نه ئينداريا ددلاندا ئان شرينيا وان ل بهرئيك و كهر ب ژي قه بونا ددلاندا
 ئان دژمنايي .
- ۵۶۸- * حادث و عديمين : (زا) .
 نه قه هه مو بونه كه يا بهرهرز ، نه تشته كو مروث دهستكه تي ، به لئج
 هه بونه كا راسته يا بووي ژ كه ئن ، چيكرنا خودييه .
- ۵۶۹- جانان له شكه ريده دبن فرمانن ، دگه هنه يي دفتين و دورده كفن ژ ييد
 كهر ب ژي قه بن و هه تا هه تا دي هه ر وه سا مينن هه روه كو خودي بو
 داناي .
- ۵۷۰- * مؤلف : (رو) . * مختلف : (رو) . * مؤلف : (رو) . موئته لف :
 ئيكطا . پيك دخوش .
 هندهك دوستيد ئيكن ، هندهك به فلئيد ئيكودونه .
- ۵۷۱- وان هردو دوستيد هوپخ خو داينه ئيك . ل دومه ي لئك بسته بون .
- ۵۷۲- ئانكو مستي و زينج وه كو مهم و تاجدين دوي كراسيدا ديتين ، كراسج
 بريندارين و هاي ژ چ نه ما ژ دنياي و دور خو .
- ۵۷۳- ب صه د دلان هردو حه باندن و رونشتن سه كرنج ژ كلوفاندكا (قمه)
 سه ري هه تا بنج پتيا .
- ۵۷۴- جار سه حدكرنه بهژن و بالاويد وان ، و جار حه يران دبون وه كو
 نه ماشه دكرنه زلف و خالان .

گوتن عهجهب ئەف گچیتد گمی نه (۵۷۵) یان هەردو مەلایکەید خودی ئە ؟
 ئەف* میوه ل کی جەهی مەهانە (۵۷۶) ئەف گول* د چ گولشەنی نەمانە ؟
 سەرۆید چ جویبارە کی نه (۷۷) طەیریتد چ مەرغزارە کی نه
 ماوەرد ژ هیتسترید مەلگون (۵۷۸) ریتتن ل روخیتد وان د پەر خون
 عشقی کربون وسە نەهشیار (۵۷۹) قەطعا نەدبون ژ خوە خەبەردار
 ناخر کو کرن ب خامەیا عشق (۵۸۰) حوسنا خەطی وان ل ئەوح دل مەشق
 وان فی کو بزائن ئەو چ ئەصلن (۵۸۱) لورا کو نزانن ئەو چ نەسلن
 ئەنگوشتەریتد وان جوانان (۵۸۲) کیشان ژ ئەصابتد خودانسان

۵۷۵- گوتن : عهجهبا ئەفە مروئن ئان مەلایکەتن ؟ دی کچیتد کی بن ؟

۵۷۶- * ئەو : (رو) • * گل لچە : (رو) •

نەمانە : شینبوینه ، بلند و بەفلوژانک بوینه •

ئەف فیتییه ل کی جەهی فیراگەهشتینه ، ئەف گولە ل کیتز گولستان
 شینبوینه ؟

۵۷۷- جویبار : روبار ، شەط ، بەرئاف ، مەرغزار : مێرگ ، جەهی پەر گیا •
 ئەفە سەرۆید کیتز بەرئافانە ، ئان بالندیتد کیتز چیمەنانە ؟

۵۷۸- ماوەرد : گولاف • هیتستر : روندک • گولگون : رەنگین •

روندکیتد ستی و زینج یتد وەکو گولاف ، باراندنە سەر رویتد صور یتد
 مەم و تاجدین •

۵۷۹- قەطعا : ئینکجاری •

عشقی وەسا نەهشیار کربون ، ب ئینکجاری های ژ خو نەمابو •

۵۰۸- * روخ : (زا) • خامە : کەلەم (قلم) •

پاشی کو کەلەمی ئەفینیی خیچیتد خول بەرپەریتد دلان کرین ••

۵۸۱- فی : قیا • نەسل : زاده • طوف • بنەمال •

وان قیا درە و ریشالیتد وان بچن ئانکو رەفشت و بنەمالیتد وان بناسن ،

ناسکەن ، ژبەرکو نە دیتبون ، و نە دزانین کی نه •

۵۸۲- ئەنگوشتەری : گوستیل • ئەصابع : تل ، تبل •

گوستیلیتد وان جوانان ژ تبلیتد وان کیشانە دەر •

خاتهم ژ نه ناملید * خوه کیشان (۵۸۳) دانینه جهان ژ بویی نیشان
 یاقوت ب موهریان گهورین (۵۸۴) نه لاس ب شوشه یید بلورین
 سهرسال و خوشی ژ دست ب دوردان عیشین خوه به ده لکرن ب دوردان ۵۸۵
 ناگاه نه جانبی * خویان بون (۵۸۶) ناکام * کرن وه داع و رابون
 مان هاردو برا وه کی دو صه یدان (۵۸۷) پابهستی سه لاسلان و قه یدان
 رابون کو شه که سیاه و طاری (۵۸۸) شه مس و قه مه ران کری ته واری
 ره * شبهه تی مورغی نیم بسمل (۵۸۹) بی قووهت و بی ته وان و بی دل

- ۵۸۳ - * اناملی : (رو ، تو ، بو) . خاتهم : گوستیل . نه نامل : تبل .
 ژبو نیشان ، دا پاشی نیکودو بناسن .
- ۵۸۴ - موهری : موری ، مورک . بلور : شوشه ، کریستال .
 سستی و زینج گوستیلید خو یید ب بهها ، گوهارتن ب دو گوستیلید
 نه رزان .
- ۵۸۵ - که یف و سه یران و خوشی و شه هیانید سه ری سالیج ژ دستین خو
 کرن ، و هیلان ، نه و خوشی گهورین ب نه خوشییان .
- ۵۸۶ - * اجانبین : (سو ، نا ، تو ، زا ، بو) * فی الحال : (تو) . ناکام : بی
 دلج خو .
 وه کو نه و دوی حالیدا ، هنده ک بیانی دیار بون ، چ ب وان نه ما بی هیفی ،
 و بی دلج خو رابون و چون .
- ۵۸۷ - پابهست : بی گریدایی . سه لاسل : زنجیران .
 مه م و تاجدین وه کو دو به نده وارید ته لها ، و ژ های چویی مانه ل جهی
 خو .
- ۵۸۸ - سیاه : رهش . ته واری : نا قابون ، خو قه شارتن ، به رزه بون .
 هشیار بون سه حد که نچ کو یا ل وان بویه شهف ، هاردو لاوید وه کو
 روژ و هه یفی یید غه واره بوین ، نه ماینه ل ویری .
- ۵۸۹ - * نه و شبههت : (زا) . رهه : تیکدا . هه مو . مورغ : بالند . نیم
 بسمل : نیف سه ربری .
 هاردو وه کو دو بالندید نیف سه رژ یگری ، دنه مری نه مایی ، دست و
 بی هیز و دلخاف .

سهرسام* و دوار و صهرع و مهحور و سهودا* و فوناد و خهبل* و مهخمور
(۵۹۰)

صه دجار دکه تنه ناستانان (۵۹۱) ههتا کو گهانه ناشیانان

هرچه نده گه هشتنه مه قامان (۵۹۲) نه ما کو ل وان دو تهلخ کامان

روژ و شهف و وهقت صوبج و ئیفار یه کسان دنوما ل وان ب یه کجار

(۵۹۳)

---

۵۹۰ - * سهرسام دوار : (سو) * سودا و فواد : (سو* رو) * سودا
و فغان : (تو) *

* خهبل : (زا) *

سهرسام : سهرگران - دوار : گيژی ، سهرزفرین - صهرع : تهب ، طهپ -
محور : تاوی ، لهش گهرم فوناد : دل ، جه گهر جه رگ ، هزر و بیر ،
(روح) * خهبل : دهست و پي خاف ، تيکچون * مهخمور : سهرخوش *

۵۹۱ - * اشبابان : (تو) *

ناستان : رازانا سهرپشتی * دهرازينک * ناشیان : هیلين *

صه دجارکی دکه تنه بهر دهرازينکيد مالان ، هند بيهن هلمایی بيون
(لهات) و بچ هيژ ، ب کوتهك خو گه هاندنه مال *

۵۹۲ - مه قام : بجهف * تهلخ : تال ، دامایی * کام : فیان * تهلخ کام :
دق تال ، بچ مراد *

ل گهل هندي ژي کو هردو گه هشتنه بجه پيد خو ، ليسی خو ، بهلی
ديچ دهستکه فتبون ، ددهستقالا و شه پلی بون *

۵۹۳ - یه کسان : وه کو ئیک *

وهسا ئالوز بيون کو نه دزانين شهفه ئان روژه ، ئیفار ، ئان سپيده په ،
هه مو دم هه ر وه کو ئیک دهاتنه پيش چافان *

مهم و تاجدين هايدار دبن

- نهو دوخته چهشم ههردو شاهين(۵۹۴) نهو سوخته پهري مهمو و تاجدين
 خوش چونه شكار كه بك و قازان(۵۹۵) ناگاه ب سهرقه شهبی بازان
 توپهك* فتلی ل وان ژ ناگهه(۵۹۶) ئیدی قه نهما نهوان چ ناگهه
 شندی كو دههفتيا جههل بون(۵۹۷) نهو زیده دوهحشی* و خه بهل بون
 نهو ههفته ل وان كو بويه سالف(۵۹۸) خودكهرده بید عشقی بون موالف
 رابونهقه روژه كی ب یه كغه(۵۹۹) فكرینه ب رهنگ و روین یه كغه
 عشقی كربون وهسا مبدل(۶۰۰) وان یهك و دو ناس نه كر ژ نهووهل

۵۹۴- دوخته : دروی ، پتكدادی ، دایخستی . چهشم : چاف . سوخته : سوتی .

مهم و تاجدين ههردو شاهين بید نهلف و چاف تقیایی . و پهري سوتی .

۵۹۵- شكار : راف ، یاری ، گمه ، راهیلانا دوڤ .

سفاك چونه نیچیرا كهو و قازان ، بهلی نهو وهكو دو بازان .

۵۹۶- * نورهك : (سو . تا . زا ، بو) .

توپ : داڤا رافنی (شبكه) . فتلی : زفری ، نالیا .

نهو چونه نیچیری بهلی كهتنه داڤنی ، و ناگاه ژ خو نهما .

۵۹۷- * وحشت : (رو . زا . تو ، بو) . وهحشی : كوڤی ، بی صهبر و ته نایی .

دهه ههفت روژید عیدا سهری سالیدا ، نهو كه لك د كوڤی بون ژ

مروڤا ، و هه دارهت نه دكهفتنی ددینه كه بون .

۵۹۸- * خو كرده : (سو . زا . تا) . خودكهرده : ب دهستی خو ب سهری

خو ئینای .

ب خو وه كر . سالف : بوری ، ده ربازبویی .

باشی نهو ههفتنی بوری و هشید وان نه فینداران هاتینه سهری .

۵۹۹- روژه كی ههردو پتكدیه رابونه سهرخو ، و بهریخو دانه ئیكودو .

۶۰۰- مبدل : گهوری .

وسا نالوز و گیتز بون ، ئیدی ئیكودو نه نیاسین ژ نهوولیکا .

نهووهل دكرن ژ ههف تغرب(٦٠١) پاشى كو كرن ب ههف تقرب
 ديتن خوه به پاچه به ند و زهنگول(٦٠٢) پهرواز و فرين مه حال و مه شكول
 ئوسكوفه كه ظوله تى ب سهردا(٦٠٣) جلغويه كى ئولفه تى ب بهردا
 بى طعمه و بى شهاب و بى چاف (٦٠٤)

بى مه قصه د و بى مراد و بى گاف*

مه ستانه ژ رهنگى چهشمى دلدار(٦٠٥) مه خمور و سياه و مه ست و بيمار
 مانه ندى دههاني يارى دلتهنگ(٦٠٦) نالين ژ ره ها دلى وه كى چهنگ

٦٠١- تغرب : ژيك كوڤى ، نه حهزى ، ئيكودو نه نياسين ، تقرب : نيزيكى
 * ئيك بون *

٦٠٢- نهووليكه ئيكودو وه كو بيانيا ديتن ، پاشى وه كو نيزيكى ئيك بوين
 * پاچه به ند : بى به ند ، زهنگول : خرخر ، خشخش ، زهنگول ،
 مه شكول : گرفتارى ، به نده وارى ، پهرواز : لوط ، خوهلاڤيتن ،
 مه حال : نابيت ، چ رى ناچنى ، دبنيده نابيت *

٦٠٣- ديتن پيدوان خو ناده نه بهرخو ، نه دسيان لوطه دن ، نان بريڤه بچن ،
 * ئوسكوف : كوم ، كولاف ، تېلك ، جلغو : جلگه كى كه قلى ،
 كه قلوژانك ، ئولفهت : كه هياتى ، هويبون ، هه قالينى ،
 ههردوان خو ديتن كو بى دتارين وهربوين ، بى دكراسى دلگفاشتيا و
 فيانا هويبونيدا *

٦٠٤- * بى جام : (ز) ، بى جاه : (تو ، بو) ، * بى كام : (زا) ، بى گاه :
 (تو ، بو) ،
 بى خارن و فهخوارن و ديتن و بى مراد و چ ژ سهروبهرى نهزان و لهش
 خاف و خرچ *

٥٦٥- مه خمور : سهرخوش ، سياه : رهش ، بيمار : نه ساخ ،
 دمه ستانه وه كو چاڤتيد دلدار ، دسهرگران و دنيا ل بهر چاڤان طارى و
 دبېهن طهنگ و دنه ساخ *

٦٠٦- مانه ند : وه كو ، دهان : دهف ،
 وهسا دلتهنگ بون وه كو ده قتيد ياران يتيد بچوك ، و ناخينك راهيتلانيد
 وان دچو فهله كى *

لئى ئىسمى سى گرى كىتابەت (۶۱۵) ئوستادە كىيى صاحب مەھارەت
 صەرراف تەگەر بېتە بوقراط (۶۱۶) تەخمىن بگە تىن ب وەزىن و قىراط
 بازار بگەت ژبو فەلاطون (۶۱۷) مەجموعىي خەزائىد قارون
 ئومنا ئەمە ئېد وان نىگىنان (۶۱۸) نابت ب وقوفى دورىنان
 ماين* د تەجب و تحير (۶۱۹) دامان و گەلەك كرن تفكر
 زانين كو صەواحب* نىگىنان (۶۲۰) ھەرچ گرى كرى سى و زىنان
 روزا وەكو بوبى عىد تەحويل* (۶۲۱) ئەو ژى گەريانە جامە تەبدىل
 جاوا خەملىنە ئەف* كچانى (۶۲۲) ئەو ژى گەريانە* چل كورانىي

۶۱۵- ئىسم : ئاف • كىتابەت : ئىسىپىن • ئوستاد : سەيدا • مەھارەت :
 شارەزايى •

ئافى سىي وەسا ئىسىپو ھەرۋەكو دىار سەيدايەكى شەھەرەزا
 نەقشاندىبو •

۶۱۶- صراف : پارەگھور • بقراط : ھەكىمى يونانى • وەزىن : كىشان ،
 سەنگك • قىراط : سەنگا كىشانى ، (دكەت چار دندە كىد گەئىمى)
 تەگەر ھەكىم بوقراط ئەو ب خو بھىت سەھكە تە گوستىلا و نرخىد وان
 بەرھزر و تەخمىن بگەت •

۶۱۷- فىلوسوفى يونانى فەلاطون بىسە نىگىنىد و سەھكە تە بەھائى وان ،
 و ھەندى مال د خزىنىدە قارونىدا •

۶۱۸- ئومىن : ھەشتىك • ئەمەن : نرخ ، بەھا • نىگىن : گوستىل •
 وقوف : زانين ، تىگەھشتىن •

ئەف ھەمو مالە ناكەت ھەشتىكا نرخا وان گوستىلان ل بەرچاڧ و
 ھزر و زانينا ھور و دورىنان ، يىدە زانين چ نرخەك و بەھايەكى روھى
 بىچ پىروز يىدە ھەين •

۶۱۹- * ماپون : (تو، بو) •

مانە ھىتەتى و ئالوز ، و گەلەك ھزرىدە خو كرن •

۶۲۰- * صواحبىد : (رو) • صواحب : خودان •

زانين كو خودانىدە گوستىلان ، سى و زىن بون ، ئىخستىنە دائان و
 ئالوز كرن •

۶۲۱- * عىد و تحويل : (رو) •

روزا بوبە عىدا سەرى سالىچ ، وان ژى كورانىي خو گھورى و دگەريان •

۶۲۲- ئەو : (زا • تو) • * گريان : (رو) •

ټهوبون کو مه گو دروز* نه وروز(٦٢٣) مثلج مه ه و ميهري عالم ټه فروز
ټه و ههردونه يټد دهست* ټه دمشتن (٦٢٤)

ټه و ههردونه يټد خهل دکوشتن
ټه و بونه د شه هري بوي* جهلاد(٦٢٥) ټه و بونه کو خهل ژ دهست ب فرياد
ټه و بونه کو فان ب دل جه باندن*(٦٢٦) ټه و بونه ل فان جه گهر که واندن*
وان ههردو بران ب عهقل و ته خمين بي شائبه قاتلي خو زانين*
(٦٢٧)

تاجدين ل نک هه بو شعورهک(٦٢٨) عشق د وي* هشتبو قصورهک

٦٢٣- * کو مهدين د روز : (رو) . عالم ټه فروز : دنيا رونکر .
ټه و ههردوبون يټد . مه گوتين ، د روزا نه وروزي وه کو هه يټي و روزي
شهوق ددانه دنياي .

٦٢٤- اي دکو دست : (رو) . دمشتن : (رو . سو . زا) . ټه دمشتن : تو .
دهست ټه دمشتن : درب دادوه شانندن . خهل : خهک .
ټه و ههردونه يټد درب دادوه شانندن ، هه ټهون يټد خهک دکوشتن .

٦٢٥- * بونه : (رو . تو ، زا) . فرياد : هاوار .
ټه و بون د باژيريدا بوينه جهلاد ، ټه و بون يټد خهک ژ دهستج وان
ب هاوار .

٦٢٦- * ټه ف مالکه د چا پا رودينکودا پاش و پيشه .
* جه باندین : (تو) . وان ژ دل جه باندین : (زا) . * ل وان جگر
که واندین : (از) (تو) .
ټه و بون يټد مه مې و تاجدين ژ دل جه باندین و دلج وان که واندین .

٦٢٧- * بي شبه اوان کو قاتلي خو زانين : (تو) . قاتلي : (نا) .
ته خمين : هزرکرن . شائبه : شک ، گومان .
وان ههردو دهسته بران ب هزر و ليکدان ، بي گومان کوژيـد خو
نياسين .

٦٢٨- * ل وي : (تو) .
تاجدين بيچه کړي ل سه رخو بو ، ټاگه ژ خو هه بو ، هه رچه نده بنده وار و
ټه ټيندار بو .

گو رابه برا ژ ناک نقیشان (۶۲۹) بهس تاه بکه ژ بهر* برینان
 نه شپرن و نهوب خوه* غزالن (۶۳۰) برعهیبه کو نهه ژ دهست* بنالن
 مهه بوختهیین عشقین بو تمامی (۶۳۱) کوتچ کو برا مهتگر تو خامی
 دا ظهن نهبری مجسم نهه (۶۳۲) سهر تا به بیان مقسم نهه
 نهف* جسم ل من بویه مخطط (۶۳۳) نهو* خط ههمی بویه منقط
 ته شیر وه رهنگه عشق* و ومقان (۶۳۴) بلطول* دطول و عهرض و عومقان
 بهك نوقطه نههن ژ دهردی خالی (۶۳۵) هیژا تو دبئی چرا دنالی؟

- ۶۲۹- * ژ دهست : (تو) .
 تاجدین گوته مههیی ، ههسته برا رابه سهرخو ، بهس گازنا ژ بهر برینیه
 خو بکه و ناخینکا رانه هیله .
- ۶۳۰- * د خو : (سو . تا) . او خوه دو غزالن : (رو . زا) .
 * ژ بر : (رو) .
- ۶۳۱- پوخته : بلوخ ، گه هشتی ، که لاندی . خام : خاف ، نه گه هشتی .
 نه پارزنی .
- مهه هه رشی نه فینیی بو ب لهس و گیانفه گوته تاجدین ، برا دیاره تو ئی
 نه زانی ثان نه ئی خه مهلگری .
- ۶۳۲- تو هزر نه که کو لهشی من ئی ساخه ، نهف له شه ژ سهری هه تا بنیی
 بیان یی پرت پرتیه . مجسم : ئیک لهس . مقسم : جوداگری .
- ۶۳۳- * او : (رو) . * اف : (تو) .
 لهشی من ئی بویه داف داف و خیج خیج ، دوان خیچادا بهوسته کا بیی
 ژان نه مایه .
- ۶۳۴- * عشق و مقان : (رو) . وا د ومقان : (زا) . د مقان : (تو) .
 * بالطول و طول : (رو) . وهمق : نه فینیی .
 طول : دریزی . عرض : فره هی . عمق : کوری .
 نه فیه ، هوسا نه فینیی کارئی خو راست و چهپ ، بیهه ل و ژوردا و
 هنانان د مروئی دکت .
- ۶۳۵- جهك نه مایه د لهشی مندا یی بی دهرد ، هیژ تو دبیزیه من ، بو تو
 دنالی ؟

دل بویه مه‌ه‌للیج عشقیج حالاً (۶۳۶) فی حالی د فی مه‌ه‌للی قالاً
 نیفه عه‌جه‌ب ئه‌ر* بیج حلولج (۶۳۷) من مایه* ژ صوره‌تی هه‌یولج
 شاهنشه‌هی عشقیج بی غه‌رض هات ۶۳۸ جه‌وه‌ر فه‌شری ده‌ما عه‌ره‌ض هات
 نه‌ف* حال و مه‌ه‌هل و جسم و جه‌وه‌ر (۶۳۹)

عشقیج ژ خوه‌را کرن مسخر
 جان و جه‌ته‌ر و دل و هنافان (۶۴۰) ده‌ست و سه‌ر و پی و پشت و چاقان
 وائله‌ یه‌کی نه‌مایه‌ راجه‌ت (۶۴۱) بالله‌ ییگی نه‌مایه‌ طاقت
 بزنداننه‌ وان ژ من عه‌لائی (۶۴۲) بلجومه‌ دبین کو نحن عاشق
 نا پرسی ل حالج من تو ظالم (۶۴۳) هیترا تو دبیتری نه‌ز* نه‌نالیم

- ۶۳۶- نه‌ئینی ئیکسه‌ر دلج من بی فالاً داگرت *
- ۶۳۷- * از : (زا . تو) * من مایه‌ صوره‌تی : (زا) *
- نه‌ر : نه‌گه‌ر * هه‌یولی : ماده ، هه‌لاش * که‌ره‌سته *
- نه‌ عه‌جیبه‌ و کارکنیبه‌ نه‌ته‌ر جانج من فریبیت و من له‌ش ب تنج مابیت *
- ۶۳۸- جه‌وه‌ر : عه‌قل * خوسه‌ر * عه‌ره‌ض : نه‌ئینی *
- نه‌ئینی بیده‌ستی هات ، و جه‌وه‌ره‌ری له‌شی به‌رزه‌کر *
- ۶۳۹- * او : (رو . زا) *
- نه‌ف له‌ش و گیانج من ل گه‌ل دلی ، عشقیج و نه‌ئینی ده‌سته‌سه‌رکرن و
 دانانه‌ بن فه‌رمانا خو *
- ۶۴۰- روح و له‌ش و هناف و چاف و گیانج من *
- ۶۴۱- هه‌مو یج ژ هیتز که‌تین و داوه‌شیاین و بی تاقت بوین *
- نه‌م *
- ۶۴۲- بزندانن : قه‌تانندن ، برین * عه‌لائی : گه‌ه * بلجومه‌ : تیکدا * نحن :
- نه‌م *
- نه‌وان گه‌ه ژ من بزندانن تیکدا دبیترن نه‌م عاشقین *
- ۶۴۳- * نه‌ز دنالم : (زا) *
- تو پسیره‌کج ل حالج من ناکه‌ی هه‌ی زالم ، نزانج نه‌زجی د ج حالیدا ،
 هیتز تو دبیتریه‌ من نه‌ناله‌ ؟ *

نه فره ننگه ه وي گو گر تظلم (٦٤٤) تاجدين قه نه ما* ژبو تکلیم
نه و مانه* دکهل نه فان* برینان (٦٤٥) به حشا مه ل سهر سستی و زینسان

- ٦٤٤- * تاجدين نه ما : (رو . زا . تو) .
و مگو مه مچ ب فی ره نگی مه لول گازنیده خو کرین ، چ ناخفتن ژ تاجدين
نه هات .
- ٦٤٥- - مان و : (رو . تو) . * اوان : (زا) .
نه و مانه ل گهل کوفانیده خوه ، نه فجاره دی چینه سهر به حسس و
سوحبه تا سستی و زینن .

ستی و زین څه گه ریا نه مال

- نه و ژي څه ته زین ب وی لباسی (٦٤٦) حاضر شالیان کر کس نه ناسی
هر چه زه کون لباس ته بدیل (٦٤٧) څه ما نه دبون ژ حالی ته حوییل
عشق گریسون وسمان مبدل (٦٤٨) څبهی نه دچونه حالج ته ووول
څه کس نه دگو سستی و زینه (٦٤٩) څه نفی وه دزانی نه چنه بینه
دایینه که ران ده بو زه مانسی (٦٥٠) ته شمبیهی به لای ناسمانسی
زالا فهله کج ل بهر زه بون بو (٦٥١) وی ناک ژ پیری حیزه بون بو
ژو هات ژ غه فله تیج ب سهردا (٦٥٢) فکری کو جلید وان دبه ردا

- ٦٤٦- سستی و زین څه گه ریا نه مال ب وی ده ست و دار و جلکیده کوران ، ب
له ز خو شه لاندن ، خو شه لاندن ، دا کس ب وان نه حه سدییت *
٦٤٧- ل گل هندی ژي کر جلاک ژ بهر خو کون ، به لای وان هر لیددا ، ته نا
نه دبو *
٦٤٨- نه قینج و هسا گه ریبون ، ژیدی شه پلي بون و نالوز ، وه کو بهری
ل سهرخو نه ما بون *
٦٤٩- څه چنه بی : بیانی *

- پن څه دیتبان نه دنیا سین ، هند وه نک و خولکین خو څیخستبو *
٦٥٠- وان دایینه که هه بو کوریا وی دسه دته لهادا قه تیا بو ، گه له ک یا شاره زا و
پیر کلو ص بو (خردان فل و قند و جادو) *
٦٥١- * ژ بهر : (تو) * زالا فهله کج : جادووا زه مانج نوح پیغه مبهز *
زه بون : لاراز ، پن هیز *
جانروا ب ناؤودنک و ناؤدیر یا زه مانج نوح پیغه مبهزی ل پیتش وی
یا چه نک شکستی و پن زه فهزبو ، هندی یا پیر و چرچ بو ، دگوتنن
حیزه بون *
٦٥٢- دایینه پیر ب خافله تی ب ژورکت تی نینادهر کو جلکیده له زی تیج
ل بهر ، نه د کوکن *

روښتنه بڼه مه ذاق و مه شرب (٦٥٣) ونداگرته ذقن * دغه بغبه
 په غني د تحيرو و مدالسن (٦٥٤) مه پاره * د حائه تڼ و ه بالڼ
 چه لړا بويي چوچه ميښه تازه (٦٥٥) ره ننگن سه مه نسي ب جايي غازه
 کافور مثل ، عذرايد * قاني (٦٥٦) صورگول گهريانه * زه عفراني
 زاني کو پهری د بڼه لباسن (٦٥٧) مه چوب * ، مه حابه تسي نوناسن
 گو نهی هه و اسا دل و هنافان (٦٥٨) هه ريه ک ژ وه روه نيا دو چاقان
 حافظ ژ وه يا مه گهر خودی بت (٦٥٩) چانس مه ژبو وه را فدای بست

- ٦٥٣ - * ذقن و غبغب : (رو) . مه ذاق : طامکرن ، خارن . ذقن : نه رزيڼک .
 غه بغبه : بهرکوي .
 ستي و زين درونشتي بون بڼه لڼف و د سه رنخون ، نه رزيڼکا وان
 د بهرکوي ادا به رزه بيون .
- ٦٥٤ - * مه پاره او دحالتی : (تو . بو) . مه لال : بچ صه بر . وه بال :
 حاله کڼه طه نکاف . نه خوش .
 هه رده د حيبه تي ، نه هه رده زه ريڼد وه که هه يثا کهش يڼ د حاله کڼ
 نه خوش و طه نکا ادا .
- ٦٥٥ - جلوا : چرمسي . جلو : (رو) .
 جوجه م : طای داری يڼ ته پ و ب گول .
 سه مه ن : گولا ناسمين يا سبي . غازه : صوراتي : صوراف .
 نه هه رده تهر و نازک د شاش ، و ره ننگي وان يڼ صورگولي يڼ پيتوي و
 سپي تاله بويي .
- ٦٥٦ - * عذرا : (سو . زا . رو . تو ، نا ، بو) . * گريسي : (رو . زا) .
 عذرا : رو . هنافان . قاني : ره ننگي طوخ .
 نه هه رده رويا يڼد وه کو صورگولا ره ننگي شه مای گرتبو و زه
 بيون .
- ٦٥٧ - * مجلوب : (رو . نا . زا . بو) . نوناس : مروف .
 پيري زاني چ د دلې هه رده واندا هه يه ، ناشکه رايه يڼد که فتيه دا
 نه فيني .
- ٦٥٨ - * چاوان : (رو) .
 هه ي جهرگ و هناف و رونه ميښه چا فته من .
- ٦٥٩ - حافظ : پاريز .
 هه ي مه رگي من گوري هه وه بت و خودی هه وه بياريزت .

هون هنده مقیدن د قهیدئی (٦٦٠) نیرو ب تنن گو چونه صهیدئی
 ره زو شهمراند ز بوج سهرسال (٦٦١) هون راست بیین گو بویه نهحوال؛
 بیژن گو مقدمه چ ره نکه (٦٦٢) زهی چهیره ته یا خه یال به نکه،
 هون بوج هنزینن نهی قهطایا (٦٦٣) نینن چ نه تیجه بی قهضایا
 هون بیژنه من گو بو قضیه (٦٦٤) که نگی ل ده خیف دبت خه بیه* ؛
 نهز دئی نهه رهمله کی برآ-م (٦٦٥) نسمی* و ضه میری نهز بیژم
 یان شوشه و مه نده لا خوه دانم (٦٦٦) ماهیه تیج حالی دئی بزنام

٦٦٠- هون هنده د فشارتی ل پشت پهردا د مالقه وه گو به نده وارا و هوه
 خو راقه تاند و نه فرو ب تنن چونه رافنی .
 ٦٦١- شهمراند : هافیت ، هیلا . پشتا خو دایین .
 کازم هون راستیج بزنان چ سه ربه ره ، بوج هنکو شه هیانید سه ری
 سالی زو هیلان و هاتنه ته .

٦٦٢- * او : (رو) . مقدمه : ژ سه ری ، پیشین . به نکه : به نچ .
 کا ژ سه ری بو من بیژن خو ژ ده رکه تنا هنکو هه تا هون فه گه ریابین ،
 هوه چ کر و چ دیت ، شاشبون و شه پلینا وه و هزارا به لاف نه گه را
 چ یه ؟

٦٦٣- * مطایا : (سو . رو . زا . تو . نا . بو) .
 حزن : دامایی . قهطایا : که تیک . نتیجه : دو ماهی ، نه گه ر . قهضایا :
 دوز .

هون ژ بهر چ د پوسیده نه نهی که تیکه د من ، چ دو کیل بیی نا کر نینن .
 ٦٦٤- * جنیه : (تو ، بو) . خه بیه : تشتیج قهشارتی .
 هون بیژنه من کا چاوا بو ، ما که نگی تشتک ژ بهر من خلا سبویه ، نهز
 فین نه که تیه .

٦٦٥- * نسمی د : (رو) . نسم : ناف ضه میر : جهنائف .
 نهز دئی نهو خیزی ریژم و ناف و نیشانا زانم .
 ٦٦٦- * منزلا : (زا) . شوشه و مه نده ل : پتله فید فال فه کرنیج نه . ماهیه ت :
 نوکه دئی نامویری د فال فه کرنیج دانم و نیرمچ و زانم کا چ سه ربه ره .
 چ یه ؟

وان گوتنه دایه یح نهانی (٦٦٧) نهم صوبجی گو چونه دهر ژ خانى
هرچی ل مه بو دوچار و بهیدا (٦٦٨) حاضر گه ریا جنون و شهیدا
ناخر کو ژ حه ددی چویه دهر جهور* ٦٦٩ جهوری ل مه عاقبت نوما دهور
نهم ژى تهریان مه نول و مه غبون (٦٧٠) هاتینه شه نهم خه فیف و مه جنون
دایین ب تنی و تیره لالا (٦٧١) چوب نائنه دایه وان تهسه لالا
بو : هون ب جهمال شه هریارن (٦٧٢) هه ریه ک ژ وه شاه و خوندارن
کی بت کو نه بیت موطیع و موحتاج ٦٧٣ کی بت کو نه بیت وه بی طه لب باج
هرچی وه حه باندى نهی* په ریزاد ٦٧٤ حوسنا وه* دکهت زبو وه مونقاد

٦٦٧- وان هیدی و د گوهی دایینیدا گوتن ، فنی سپیدی وه کو نهم دهر که تین
ژ خانى .

٦٦٨- * کریان : (زا) . دوچار : ژ نشکه کیفه (فجاة) . د ئیک تشقلین
هه جی که تیه سینگی مه ، د جهدا شاش و ئالوزبو .

٦٦٩- * چهور : (زا) . حه د : تخویب . جهور : کوته کی . ته عدا .
عاقبت : دوماهی .

پاشی کو مه هه مو کهس شه پلان دین ، ئیدی ئه
حال ل مه زفری و نهم که تینه وی کراسی . ئالوز و شاشبوین .

٦٧٠- مه غبون : بی دهسته هلات . ته عدا لی کری . خه فیف : سه ر خلوله ،
سفک . سهوداسه ر .

نهم ژى هاتینه شه د دامایی و شه پلی و وه کو دینان .

٦٧١- تانی : ل سه رخو . ته وه لا : چاقه پیری کرن . ته سه لا : دله دله دان .
دایین ب دل و گیاننه چو دهستی خوب سه ری واندا ئینا و دله دله ی

وان دا ، و د بهر را گوت .

٦٧٢- گوتنه وان که سه کی د دنیا آیدا جوانییا هنکو نییه .

٦٧٣- مطیع : گوهدار . محتاج : پیدی ، هه وجه . باج : خویک .

کهس نییه هیقیا نه کهت ، هه ما هون بیژنی بمره و نه مریت ، و بی
کو هون ژى بخازن ل بهر خلمه تا هه وه نه بیت .

٦٧٤- * نهو : (زا) . * خوه : (زا) (بو) . * وی : تو .

هرچی که سی وه دلی خوه داییتی ، جوانییا هنکو دی وان راکیشیته
بهر فرمانا وه .

۶۷۵ خاسما د فی شه هری بت وه دلداره ۶۷۵ ئەز دئی وی * بکەم ئەسا خەریدار
 بیزن گی یه دا بچم بینم (۶۷۶) حاضر بگرم * ژبو وه بینم
 وان گوته هیزه بونا ساحر (۶۷۷) دهردی ل مه ئەی طه بیبا ماهر
 بچ شهبه * دهوا ژ دەست ته تبتن (۶۷۸) تهقریر ئەگەر ژ دەست مه ببتن
 تهقریر و ئەداکرن مه حاله (۶۷۹) ته دبیر و دهواکرن به طال،
 هندی ههوه کیز و کور د بوهتان (۶۸۰) به لکی د جه میح بهژن و بوهتان
 کس نینه ب لوظف و حوسنی مه شهوور (۶۸۱)

ئالا گو ددهفته را مه مه سطور

۶۷۵ - * وه : (رو) * دی بکرم : (تو) * بو) * خەریدار : بکر *
 نه خاسمه ئەگەر دلدارینه وه دفی بازیریدا بن ، ئەز دئی نهو راخرینه
 بهر دهستینه ههوه *
 ۶۷۶ - * بکەم : (زا) *

بیزنه من کی یه دا بچم بینم و ئیکسهه بو ههوه بینم *
 ۶۷۷ - حه یزهون ساحر : پیرا جادوگەر * طه بیب : حه کیم ، دختر * ماهر :
 شماره زا *

وان گوته جازووا پیر ، دهردی ل مه ئەی حه کیم شماره زا *
 ۶۷۸ - * شهبه : (رو) * زا * بو ، تو) * بچ شهبه : بچ شک ، بچ گومان *
 دهوا : دهرمان * تهقریر : گوته راست *

بچ گوته ب ته فه دهیت دهرمانی بو دهردی مه بینم ، ئەگەر خو
 زپشهرم بکەین (جرأة) ، و سه رهاتیا خو بو ته بیزین *
 ۶۷۹ - ئەداکرن : ب جه ئینان * کرن * مه حال : د بنیرا چیتابیت *
 به لئی گوته مه یا بوچه ، ژبه رکو ئالوزیه که ج ری ناچنی و چاره ژبو
 نینه *

۶۸۰ - بهژن : چار کنار * بوهت : ئەرد * بهزم بوهتان : (زا) *
 چهندی کچ و کز د بوتاندا هه نه به لکی ههوه کنار و مال مهزنان و
 ئەردان *

۶۸۱ - لوظف : خوشکوی * مه شهوور : ناقریر ب نایی * مه سطور : نایسی *
 کس نینه خوردان جوانی بیت و ئەز نه نیاسم *

یختنی شه می رو ب رو مه دینه (٦٨٢)	هنی دھی شه هری ناده میته
ژیروه، دو کچ غریقی شیب (٦٨٤)	سه ر تا ب قه دم ده بیق و دیبا
زیبه نده ژ شل شاهج خاورد (٦٨٤)	تابه نده ژ ره نکن ماهج نه نو:
نازه ل مه بزین دو چار* و ظاهر (٦٨٥)	میرسون ژ دورقه هه ردو نادر
نم چوند ب سهر بنیتین کو کی نه (٦٨٦)	فکرین نه وه کی مه ناده می نه:
تحقیق مهنه ک و یا بهری بون (٦٨٧)	لهورا کول ناک و گل بهری بون
مانا کو مه دیتن نه پهبیزاد (٦٨٨)	نم ژی ته ری ان ز عقلی نازاد
ژو هه ردو وه کی دو جام جهه شهید (٦٨٩)	نم هه ردو مثالی ماه و خورشید

٦٨٢- مه دینه : مه دیتینه • ناده می : مروف •
 نانکو هندی مروقیه د فی بازیریدا رو ب رو مه دیتینه •
 ٦٨٣- شه ریق : نقوبوی ، خه نه قی • شیب : زیر • ده بیق و دیبا : زیر کیشکری •

نه نو ، دو کچید د زیرارا نقوبوی •
 ٦٨٤- زیبه نده : جوان • شاهج خاورد : روژ • تابان : شهوق •
 هندی جملک و زیر و خه مل بون وه کو تیج روژی و طانج دبرقین و دیجین
 وان وه کو هه یثیح شهوق ددا • * مه ر انور : (تو • بو) •
 ٦٨٥- * دو جادو : (رو) • دو چار : د ٹیک تشقلین (مواجهه فجائییه) •
 ژ نشکه کنه نه نم د ٹیک تشقلین ، مه هند دیت هه ردو خوشکوک
 گریلبونه سهر نه ردی •

نم چوینه هنداف دا سه حکه ینی کا کی نه ؟ مه دیتن هه ردو نه شکلن
 مروفانه وه کو مه •

٦٨٧- بهری : نه تیج ، نه ژی • بچ گونه ه •
 بیگوتن نه ژ قور و ته قنچ خودی وه کو مه چینه کربسون ، ژ بهر کو نان
 مه لایکه ت ، نان ژی بهری بون •

٦٨٨- وه کو مه نه و بهری دیتین ، نم ژی شه پلین و عه قل ژ سهری مه فری
 ٦٨٩- * او : (رو • زا) • جام : شوشه • جام جمشید : پهرداغ ، خور دیت ،
 نه نیکا نه رد و نه سمانا •

نه و هه ردو وه کو دو خودیکا ، و نم و ژو وه کو هه یث و هه تاقین •

ئاڧا وه كو پيگنه بون موقابل (٦٩٠) مصباح و زوجاج بون موعادل
 فاروره ژ نهجمي مونهكس بو (٦٩١) نورهك مه ب قهلبى موقتهبس بو
 قنديل و فتيله گهر ژ وان بو (٦٩٢) ناگر ژ روخى مه همدوان بو
 زهيتى مه و ناگرى مه ديسا (٦٩٣) بهربومه و دلخ مه پى نهيسا
 صوهتن؟ خواه به خواه نزان چ حاله (٦٩٤)

هسيارييه خهونه يا خهپاله

٦٩٠- مصباح : چرا • زوجاج : شوشه • معادل : همبهرى ئيك •
 گاڧا هم و نهو رو ب رو ئيك بوين ، چرا و شوشه بهرهمبهرى ئيك
 ليهاتن •
 ٦٩١- فاروره : بهرداغ ، شوشه • نجم : ستير • منعكس : فهدايسى •
 وهرگرى •

قهلب : دل • مقتبس : زى وهرگرى •
 شهوقا روئى وان ، دلخ مه صمت و كهته نيئج •
 ٦٩٢- چرا و پهتيلك ژ وان بو ، بهلج ناگرى وى چراى ژ ديميد مه بو •
 ٩٦٣- * دئيسا : (رو • زا • بو) • بهربويه دلخ مه پى دئيسا : (تو)
 نهبيز : چريسك •
 زهيت و ناگرى مه ديسا هم صوتين و چريسك ژ دلخ مه پهشين •
 ٦٩٤- * صوهتن : (رو) • * بزنان : (رو) •
 هم خوب خو صوتين ، نزانين نهف حالخ هم تيدا چ يه ، راسته ،
 خهونه ، خياله ؟

دایین گوستیلا دینیت

دایین چهیری ژ ماجه رایس (٦٩٥) گو نهی روح و قالب پید دایین
هون چونه تفرجا روالان (٦٩٦) فارغ ژ تشقا غه زالان
شکلن کو وه دیتی بی مه ناله (٦٩٧) مهیلا وه ب قسمن ژن مه حاله
مه یلا به شهری به شه و دفتین (٦٩٨) نمما وه کچان پسه و دفتین
کچ قهط ل کچان دین خه ریدار (٦٩٩) بین نه قدی کوران مه حاله بازار
کوپ نایینه یا چه مالن ذاتن (٧٠٠) کچ مه ظهه ری پورته و صفتن
بن ذات و صفت عه رهض مثانه (٧٠١) جهوهه و نه بتن عه رهض به طاله

٦٩٥- * قالب ته دای : (تو بو) *

چهیری : حیتیه تی بو * ما جرا : قهومی ، تشتن بویی *

٦٩٦- تفرج : ته ماشه کرن * فارغ : قالا *

هون چون ته ماشه لوان بکن ، نه کو بو دیتنا کچ و زه ریان *

٦٩٧- مه نال : فه گه ریان ژ بو بنیات * مهیل : لا ئیان ، قسم : به هر ، طا *

مه حاله : ناییت *

تشتن هوه دیتی بین بنیانه و بوچه ، ژ بهر کو هون کچن ، و دلن خوب

نه ئینداری ناده نه مییا نان ژنا *

٦٩٨- راسته مروفا مروف دفتین بو صه بری ، به لن کچا کر دفتین بو

نه ئینتی *

٦٩٩- کچ نابنه خوازگین و بکریه کچا ، به لن بازارتی هو بین کور و کچایه *

٧٠٠- ناییه : خودیک * ذات : خوه * روح * مه ظهه ر : دیار بون * پورته و :

روناهی * تی *

٧٠١- * به طاله : (تو) * ذات : جهوهه ر * جان * صفت : ساخلت *

ره نک * عه رهض : دیار بونا به روهخت *

بین خوبی و ساخلت ، نه ئینی رویه ، نه گه ر ، دل و گیان نه بن نه ئینی

به طاله * بین جهوهه ر و ساخلت و ری و کار تشتیه کی سه ره فه سه ره فه یه *

دل قهط وه نه بت ب کسه مائل ۷۱۰	کیرن* د نه دانی و ئه راذل ؟
بی نام و نشان و غیر معروف (۷۱۱)	قه لپچ وه ب وان* کو بویه* مه شغوف ؟
نهف* نهو ب من قهوی مه حاله (۷۱۲)	نهف خه ونه وه دیتی یا خه یاله ؟
زینج کو بهیستن نهو مه عانی (۷۱۳)	نهف نه نهه ژ بهر ده ئج ده رانی
نه قره نه هه گوته دایه یا پیر (۷۱۴)	غالب ت، نه مایه عقل و ته دبیر
ته دتو کو ب ده عوت و عه زانم (۷۱۵)	حالج کو خه فی بتن دزانم
شکلج کو مه دی نه بی مه ناله (۷۱۶)	ته حقیق نه خه ونه نه خه یاله
وان گهر مه نهک و نه گهر به شه ر بون ۶۱۷	گهر قسه دج نسا و گهر پوسه ر بون
نه کوشته ریید وان نه فانه (۷۱۸)	ئینانه مه وی ژبو نشانه
ده لچ تو ب راست نه گهر دزانی (۷۱۹)	خاتم نه نه* دی بز ان خردانی

- ۷۱۰- * قیز د ادانی و ارازل : (رو) • گیزن : (ئا) • کیزن : کی نه • دلج هوه نه که تبسته که سچ ژ وان ، پا نهو دی کی بن یید هند نه نیاس و نزم •
- ۷۱۱- * فان : (ئا) • * وه بویه : (زا) • مه شغوف : پیقه نویسی • هنگو چاوا دلج خو دایه مرو فید بی ناگ و نشان و نه نیاس ؟
- ۷۱۲- * نهو : (رو) • نهمر : شول ، کار • بابت • ب زانینا من نهفه چینابیت ، چ بیژم ، نهفه بهلکی هزار بیت ژان خهون هوه دیتی •
- ۷۱۳- وه کو زینج نهو ئاخفتن ژ پیری بهیستین گوته • •
- ۷۱۴- پیری دیاره تو یا خرفتی ، ته هزر و عقل نه ماینه •
- ۷۱۵- ته ناف دخو ددان و دنوت ، چ تشت ل بار من بهرزه نابن ؟
- ۷۱۶- مه نال : بنیات • تشتن کو مه دیتی نه بیج بنیاته ، راسته ، نه خه ونه و نه مالخولیانیه •
- ۷۱۷- نهو چ مه لایکهت نان مرو فبون ، چ نیر فان چ می بون •
- ۷۱۸- نهفه گوستیلید وانن مه ژ تبلید وان کرن و بو نشان ئینان •
- ۷۱۹- * اوه : (رو) • نه گهر تو راستگوی کو تو خیشزانکی ، ها بگره نهفه گوستیل کا دی بزانه خودانید وان کی نه •

وئ شەھلە یا حیلە گزرا جازو (۷۲۰) گو بینە ژبو مە خاتەمان زو
 دا ئیشەفە وەملە گنج بریزم (۷۲۱) حەتتا صوبە صاحبان پیترم
 حاضر ستیج نگیین دەرانسی (۷۲۲) دا دەستی عەجوزە یا زەمانی
 زینتی وەھە گونە حەیزە بونسی (۷۲۳) من دل بویە وەرظە یەك ژ خونتی
 نا وەگو وەرظە تیبە جوشی (۷۲۴) وەقتی کو دکەت بکەت خروشی
 تەسکین دکەت ئەقی* نگیین دلنی ژار (۷۲۵) دەم دەم کو دەم د چەشمی خونبار
 زنهار تەکەر د بەی نگیینسی* (۷۲۶) زو بینەفە بو مە دل حەزینتی
 لەورا ب وییە* مە صەبر و سامان (۷۲۷) ئەو بو مە خاتەما سلیمان

۷۲۰- شەھلە : خودان لیت • چا، کچە کولە • جازو : ساحر • پیرەفەقی ،
 جادو • حیلە کار : خاپینوک •
 ئەو پیرەفەقی خودان لیت و لیت گو کا سفک و زو وان گوستیلا بدەنە
 دەستی من •

۷۲۱- ئیشەفە : ئەف شەفە • صاحبان : خودانان •
 دا ئەف شەفە خیزەکی بریزم ، فالە کچی ئەکەم ، و سوبەھی نافی
 خودانید گوستیلا پیترم •

۷۲۲- حاضر : هادر • دجهدا • نگیین : گوستیل • عەجوزە : پیری •
 دگافیداستیج گوستیل ژ تیبە: خو کر و دا دەستی پیرا زەمانی •

۷۲۳- حەیزە بون : ئەلەک پیر • وەرظە : زفراک • هەرشی •

زینتی گوتە پیری دلنی من یج بویە گەرا خونتی •
 ۷۲۴- جوش : نازرین ، کەلین ، لەهە کا زیدە • خوروش : قیری ، کازیسا
 بلند • هاوار •

ئافا ئەو خون دکەلیت ، دەمن خو کار دکەت بکەتە قیری •
 ۷۲۵- * او : (رو - زا) • تەسکین : تەناکرن • چەشم : چاف • خونبار :
 خونبارین •

ئەف گوستیلە دلنی ژار تەنا دکەت و جار ددانمە پیش چافیدە خون بارین ،
 چافیدە خون بارین •

۷۲۶- * نگیین : تو • * حزین : (تو) • زنهار : هشیار بە •
 هشیار بە وەگو گوستیلج دەبی ، زو بینەفە بو دلنی من ئی غەمکین •
 ۷۲۷- * بویە بومە : (رو) • سامان : مال و حال • سەرما یە • خاتم :
 گوستیل •

ژ بەر کو صەبر و هەدارا من ب وییە ، ئەو بو من گوستیلا سلیمان
 پیغەمبەری یە •

پیری دچیته نک خیفزانکی

وئی دله یا بی فصال موحتال (۷۲۸) صوبحتی خوه گه هاننه پېشی ره ممال

زیرهک* دو برن ددهست* خوه بو پیر (۷۲۹)

ته فوره نکه هه* گر ضمه میر ته تریس

گو : من دو کورک ههین* د مه عصوم (۷۳۰)

بی باب و یه تیم و ژار و مه حروم

ریژا وه گز بویه عید و سه رسال (۷۳۱) نو ژی ب طه ریقن* طه بعن نه طفل

رابونه نه هاردو چونه گه شتی (۷۳۲) غولان غه لظا نربون ل ده شتی

نیروهه دهما گو بونه په یه (۷۳۳) دین ته له سن جنون و شهیدا

۷۲۸- دله : دا فدوز ، حیله باز ، بی فصال : زیده . ئیکجاری . محتال :

خاپینوک ، حیله کهر . ره ممال : فالقه کهر .

وئی پیرا خودان چهپ و لیب و هندی بیژی حیله باز ، سپیدی زو چو نک

خیفزانکی .

۷۲۹- * زیریک : (رو) * دگل خو : (تو . بو) * او رنگه : (رو) .

ضمه میر : یا دلیدا .

ئیک دو زیر بو خیفزانکی کال برن و چوب فی ره نگی بو وی ناخفت .

۷۳۰- * هبون : (بو . تو) . هه نه : (زا) .

گو تیج : من دو کوریکه ئیتیم و نازان و ژار یته ههین .

۷۳۱- * لطریق : (زا . تو . بو) .

روژا عیدا سه ری سالی نه ویش وه کو هه مو بچوک و هه فالان .

۷۳۲- هاردو رابون چونه سه یران و گه ریانی ، هاتنه نه د شاش و دامایی ،

ههروه کو دیوا هنگافتین .

۷۳۳- نه فوروکه و پاش زفرین ، دبینم نه ددرستن ، ددین و هارن و سه

خلوله نه .

هاتينه؟، بين لباس و طمازی (۷۳۴)	تهه گهه دگرن فغان و گازی
بين هس دگه ژن گه لکه دمین (۷۳۵)	تاغاه وه کو رادبن ددینن
تهه * خانمه نه نهوان ددهستن (۷۳۶)	گویا تو دیني ب فان د هستن
دهی واقین رهمز و کاشفی راز (۷۳۷)	بیچاره مه نهز تو چاره بهرداز
نحسان بکه قه نچ ژئی خه برده (۷۳۸)	کانی صه بییه من ج دهرده ؟
د جنونیه صهرعه یا هه رایه (۷۳۹)	چاوا مهره صه ج بو ده وایه ؟
دهی مورشد و پیشه واین موقبل (۷۴۰)	هه لالی عقود و هه لن موشکل
سرره ک هه یه وی دژان دکینان (۷۴۱)	په یه ایه ل نک وه دوربینان
تهه صحابین قنین بیژره گئی نه (۷۴۲)	جنگ نه ، په ری نه ، ناده هی نه ؟

- ۷۳۴- بين لباس : بين جلك • طمازی : روٹ • رويس • فغان : ناخينك ، ناله نال •
- ۷۳۵- * پيلا : (تو) •
ژ های دچن ، و وه کو هشیار دین ، د دین و سهوداسه رن •
- ۷۳۶- * او : (رو) •
تهه گوستيله د تبايد واندا بون ، تو دبیژری نه گوستیلن به لی شیشا شه رابی به یه پین سه رخوش بوین •
- ۷۳۷- راز : نه پنی ، سر • چاره بهرداز : قورتالکهر • چاره کهر •
تو شاره زا و په رده هلبنی ، تشتی به رزه دیار دگهی ، نهز بین چاره مه و تو ری بینی و گری ته کهری ، چاره کنی ل من بکه ••
- ۷۳۸- نحسان بکه : ده ولت سه ری خو ، چاکین بکه ، کانن بیژره من بچو کیند
من ج لی قه ومییه ؟
- ۷۳۹- صهرع : طب • مهره ص : نه ساخی • دهوا : دهرمان •
ده ری ریبه ر و نادى (بعيد النظر •) و خیفه زانك ، قه گری گریبان و گرفتاری نه هیل ••
- ۷۴۰- تو دوربینی ، و گرییا ته دگهی و گرفتاریا رادمالی ، ناهلمی •
- ۷۴۱- فان گوستیلا رازه ک ، نه پنیه ک یا هه ی ، تو دوربینی ، کانن باش
سه حکن چ یه ؟
- ۷۴۲- دیزه و ناشکه راکه : کا خردانید گوستیلا کی نه ، نه جنه نه ، په ری نه ،
نان مروفن ؟

خيززانك د ناخشيت

- ټه وارئڼ علمي دانپالسي (٧٤٣) ټاغسا فكري د شكلن فكري
 فيلحال د ربحمن ټوممه هانان (٧٤٤) بښ ووضح* ته وودنلودا به ناتان
 لحيان و نهقي ب په كنه ديتن (٧٤٥) تاجدين و سستي ب په كنه ديتن
 شكلن فوره حن دگدل شهمن دي (٧٤٦) بښ په رده وي زين دكهل مهمن دي
 نه غه نهغه، گوته قاصدا بښ (٧٤٧) مه قصود ب مكر و كذب و ته زويرو
 ما قهط دبتن ټ بوت، حاصل (٧٤٨) بښ راست روي مه حانه مه نزل

٧٤٣- دانپال : پيغمبهري عبري • علمي دانپالسي : فله كناسي •
 ته وي فله كناسي و خيززاني ټامورينه نالسه كرنن دانسان و هور
 سه كړي •

٧٤٤- بښ وضع و تولد : (رو) • ربحمن : زاما مال بچوك • ټوممات : ماك • دايك •
 وضع : زايين • تولد : بون ، چي بون • به نات : كچ • كچان •
 دگاؤيدا هه مو تشمت ل پيشچا فان ديار بون ، ژ ناك هئاؤيا فله كن •
 ٧٤٥- لحيان : ربحم دريژ • نهقي : رون ، زهلال (هردو ستيرو ، له ييل و
 مهجنون) •

هردو ستيرو پيكنه ديتن (مهم و زين) و ستي و تاجدين •
 ٧٤٦- ل كهل ديتنا خوشميا تاجدين و ستي ، وي ره نهقي پوسيده بښ و دامايينا
 مهم و زينا ب ناسكه را يي ديت •
 ٧٤٧- مه قصود : مه قصود ، نارمانج • كذب : دره و • تزوير : زه غه لي • قهلي •
 خيززانكي هو گوته قاصدا بښ ، مه قصودا وي مكر و لئب و دره و
 زه غه لييا وي ديار كوت •

٧٤٨- ما دي بوت ته چيبت ب دره و بگه هيه نارمانج و مه خسه دا خسو ، نښ
 ب راست ريته چونن نه بيت ناگه هيه بنه جهن •

ته گو* کو کورید من ددینن (۷۴۹) نابیزیه من سستی و زینن
روژا وه کو چونه تهشت و سهیران (۷۵۰)

وان دینه ل ری دو دیده حیران

یهشی* دو کورید سهره قانهت (۷۵۱) رابونه* ل وان کوران قیامت

فیاحال نهقان* دو نافتابان (۷۵۲) دل چویه ف بال دو مافتابان

نهوبونه ژ عشق قان* د بی هوش (۷۵۳) نهف بونه ژ حوسن وان د مهدهوش*

نهف شیفته بی بهلای عشقن (۷۵۴) نهو تهشنه بی کهوبه لای عشقن

نهف خاتمه یید وان کورانن (۷۵۵) قان ژی دو نکین د دهست وانن

-
- ۷۴۹- * ته دگو : (رو . نا . زا) . پیری ته دگو کریت : (تو . بو) .
پیری پا ته گوت : کورید من ددینن ، ته نه گونه من سستی و زینن .
۷۵۰- دیده : چاف . هاتیه دیتن .
وه کو وی روزی چوینه گهریان و سهیران ، کهتنه سینگی دو لاوان .
۷۵۱- * یعنی گو : (رو . بو . تو) . * رابونه : (بو) .
نانکو دو کورید بهژن بلند ، نهو ژی کهتنه کراسی شاشبونن و
نالوزین .

- ۷۵۲- * اوان : (رو . زا . تو ، بو) .
د گاؤیدا قان دو روزا ، دلچ وان کهته دو ههیشا .
۷۵۳- * وان د مهدهوش : (زا . تو) . د مهدهوش : (تو . بو) . د بی هوش :
(زا . تو ، بو) .
ژ نه ئینداریا قانه نهو بیهرشبون ، و نهفه ژ بهر جوانییا وان شاش و
سهیلین .

- ۷۵۴- شیفته : دین ، سهوداسهر ژ نه ئینداریج . تهشنه : تیهنی .
ستی و زین بهنده وارید دلدارین نه ، و مهه و تاجدین وه کو شهید یید
که ربه لا یید ، ب که سهزا فره کا نایج ، نهو ژی تیهنیید نه ئینییا
ههردو زه رییا نه . نهو تیهنی نه یید بهرییا عشقن .
۷۵۵- خاتمه : گوستیل . نکین : گوستیل .
نهف گوستیله یید وان ههردو لاوانن و گوستیلید سستی و زینن یی د
تیلید لاواندا .

چاوان خه‌ملینه، نه‌ف* کورانی (۷۵۶) نه‌و ژي گه‌ریانه جل کچانی
 پیری وه‌سه‌سه‌گوتنه شمیخنی ره‌مه‌مال (۷۵۷) من شبهه* نه‌ما د گه‌شف‌ه‌حوال
 لیکن تو بپیژنه نه‌و چ نه‌صلن (۷۵۸) فنه‌چ گه‌شف* بکه کو نه‌و چ نه‌صلن
 به‌تزاذه‌نه نه‌و عالی* مه‌قامن (۷۵۹) جندی نه‌سه‌بن وه یا عه‌وامن*
 شیخ گو گو ددینن عشقبازی (۷۶۰) به‌یعه‌ک هه‌یه نه‌و دینن ته‌راضی
 بن شهرطنی که‌فانه‌تنی ره‌وایه (۷۶۱) شهرطنی موته‌عقدان رضایه
 خاسما کو کورید فان* بزاری (۷۶۲) دوردانه‌یه یه‌ک و یه‌ک مراری
 به‌تزاذه‌یه یه‌ک ژ نه‌صلن میران (۷۶۳) یه‌ک ژي ب نه‌سه‌ب کورنی ده‌بیران*
 وی سحرینی ژبو نشانه* (۷۶۴) دیسان خه‌به‌ره‌ک کره به‌هانه

- ۷۵۶- * او : (زا . تو ، بو) .
 ۷۵۷- * شبهه : (رو . تو . بو) . شوبهه : شک ، ره‌مال : فالته‌که‌ر .
 پیری گوتنه خیتزانکی من دودلی نه‌ما کو ته راستی گوت ، تو باش
 فیکه‌تی .
 ۷۵۸- * کفش : (تو . بو) . لیکن : به‌لج ، جاری . نه‌سل : طوف ، زاده .
 به‌لج کا دنی باش رونکه کا ژ کی نه ، ژ کیژ بنه‌مالی نه .
 ۷۵۹- * نه‌ف مالکه نارسه‌لانی یا بازدا ی * علی : (زا) .
 عالی مه‌قام : پایه‌بلند ، ماقول ، مه‌زن ، جندی : ناقدار ، راسترو .
 سه‌رفه‌راز . نه‌سه‌ب : بنه‌مال ، ره‌فشست ، قنیت . بنه‌کوک .
 ۷۶۰- به‌یع : پیکهاتن . تفاق . ته‌راضی : قایلبون ، پیکهاتن .
 ۷۶۱- که‌فانه‌ت : شیان ، پیه‌ینگ ره‌وا : چیده‌بت . درسته . متعاقد :
 هه‌قبه‌ند ، پیکهاتی .
 هه‌زنی نان زاری نه‌چ یه ، شهرت نه‌وه هه‌ردو لا ب نیکودو د قایلبن .
 ۷۶۲- * کورید وان : (رو . زا . تو . بو) .
 خاسمه کو هه‌ردو لاوید نان زه‌ریا دلید خو داینن ، نیک ژ وان ، دوره ،
 یج دی مراری .
 ۷۶۳- * ده‌بیر : ده‌مبیر ، سکر‌تیر . (کاتب) نفیس .
 نیک ژ وان پسمیره و یج دی کورنی سکر‌تیرییه .
 ۷۶۴- * فسازه : (زا) . به‌هانه : هیتجه‌ت .
 پیری دتیا باش پشتراستبیت ، پسیاره‌ک کره هیتجه‌ت .

گو : عاشق و مبتهلا و دینان (۷۶۵) مهفتون* ژبو سستی و ژبنان
 نهو نابنه قابلی حسابان (۷۶۶) ناکه نجنه* دهفتهر و کتابان
 شیخم تو دزانی نهف* جزیره (۷۶۷) تیکدا کوبهرا و کوبه* میره
 نجان بکه پهرده یی هلینه (۷۶۸) نهو ههردو مهلهک بیژره گینه
 عهدا مه وهبت* تنج بیینم (۷۶۹) چل زیری بچم ژبو وه* بینم
 شیخ گو: تو ههدهه بین و شاقان (۷۷۰) تفتیشی بکه جه و* وثاقان
 ههرجی گو دبیژن نهو عهلیله (۷۷۱) نهو علله ژبو تهرا دهلیله
 بنمخ* خو به صورته تی طه بیبان (۷۷۲) بی پهرده دی بینی* وان حه بیبان

- ۷۶۵- * مفتونه : (رو) • مبتهلا : تیکه تی ، گرفتار • مهفتون : شهیدا •
 گو حه ز ژیکه و خواز گینه سستی و زینج گهلهک د مشه نه •
 ۷۶۶- * ناکه نجنه : (رو) • ناکه نجنه : جهج وان تیرا ناکهت هندی گهله کن •
 نهو ناهینه هژماری ، و بهر په رتید دهفتهر و کتیبیا تیرا ناکه کن •
 ۷۶۷- * او (رو) • * و کرد و میره : (رو • زا • تو • بو) • کرده میره :
 (سو • نا) •

- پیری من تو دزانی نهفه جزیره ، تیکدا مهزن و ماقول و میرزانه •
 ۷۶۸- نجان بکه ه : قه نجنج بکه • دهولهت سه ری خو ، ب خیرا خو •
 ۷۶۹- * بیت : (رو) • * ژبونه ته : (نا • زا • تو ، بو • رو) •
 تنج بیینم : هه ما بیینم • گاغا من دیتن • بو وه بینم : بو جه نابج ته
 بینم •

- ۷۷۰- * جهج و ثاقان : (زا) • جه و ثاقان : (تو ، بو) •
 وشاق : طولاز ، لاو ، گه ننج • وثاق : مال • خانی ، دیوانخانه •
 ۷۷۱- عهلیل : نه ساخ •
 نه گهر گوته ته ژیکه نساخه ، نهو نساخی و نساخ بو ته ریسه •
 ریبهر و دهلیله •

- ۷۷۲- * بنما : (زا) • بیخه خو : تو ، * دینی : (رو • نا ، سو) • دبین :
 (بو • تو) • بیین : (زا) • بنمخ : وه سا خو دیار که •

گافا کو ته دیتن تهو مهلهك وار(۷۷۳) كشفه ژ قوماشی* زی خهویدار
خاسما کو ددهست وان تکیسن(۷۷۴) مه نقوش ل وان سستی و زینسن

-
- ۷۷۳- * قماشرا : (رو . زا . تو . بو) .
- مهله کوار : لاو . طولاز . خهریدار : بگر .
گافا ته دو لاوید تاوی و نه ساخ دیتن ، د کفشن کو هه ما تهون
ته فیندار .
۷۷۴- خاسما کو گوستیلیده تبلیده واندا ، نافیج سستی و زینسن لسی
دنه قشانیدینه .

دایین خو دکه ته چه کیمه کا گ، پروک

- رابوځه* ته جوړه شبه لوقمان(۷۷۵) سهر تا ب قهدهم دوا و ددرمان
 ناروره و حوقه ، نشته و کيس(۷۷۶) هلگرتن نهوا خه بيشه ته لبيس
 دایي* په نلا شو، چنه ند کتبه ک(۷۷۷) دنوما ب چه کيمه کن* ته جيبه ک
 حاضر* خوه ته هانده پيشه کاران(۷۷۸) فيلحال بويه نه ديم* ياران
 وان تو: تو ژ کوفه تن چ پيري(۷۷۹) غالب تو ژ علمه کي خه پيري
 تو: نه چ کو ظاهري* چه کيم(۷۸۰) زيده ب دو عللته تان علميم

۷۷۵- * دابوځه : (سو) . رابو وه : (رو) .
 پيري کارې خوکر و سهری هه تا بنې پيا تورک و دهرمان هلگرتن ، ين
 ديتبا دا هرکته لوقمانې چه کيم هات .

۷۷۶- قاروره : نامانيد شوشه ي . حوقه : صندوق ، صندوقا بچوک .
 پيرا ب لیب و لیت ، صندوقا نشته را و هنده ک شيشيد دهرمانا کر نه
 د توربه کيدا .

۷۷۷- * دانی : (رو . نا . زا ، بو) دانينه : تو . * بحکيمک : (تو) .
 ظاهر بحکيمک : (بو) بحکيمه : (رو) .
 چنه ند کتبه ک دانه بن که فشي خو ، وه کو چه کيمه کا کارکني (عجيب ،
 فد) و شاره زا .

۷۷۸- * هادر : (تو) . * نيدم و ياران (رو) . پيشه کار : کارگر . دهست و
 بن .

د گانيدا چو نک خردانيد مه سلحه تن و ل گهل وان که فته سوجه تن .
 ۷۷۹- گوتني : پيري تو ژ کوفه تن ي ، وه دياره تشته ک ي ل بن چه نگني ته
 هه ي .

۷۸۰- * نهز ههرا : (زا) .
 پيري گوته وان ، وه کو هون ب چاځ دبينن کو نهز چه کيمم ، به لتي
 بههرا پتر نهز شاره زايا دو دهردا مه .

ژانل دکم نهز قهوي دو ژانان (۷۸۱)	دهردی بدهنان و دهردی چانان
وان تو: تو ز بو مهیا خه بده (۷۸۲)	دهردی کول جانی* بت بچ دهرده!
وی گوت: کو هون مه نه نه بینن (۷۸۳)	وی دهردی علامتن نهینن
نهو دهرده کی زیده بی مه چانه (۷۸۴)	صحت ر وی دهردی پرا مه چانه
دوربت ژ وه نهی گه نی روالان (۷۸۵)	نهو بهرق د صوره تی شه پالان
کانا قه ددهت وه کی بروسکه (۷۸۶)	بی شوعله و پیت* و بی چروسکه
بی جهرحه و قهرحه و برینه (۷۸۷)	طحن ل وی دهردی هور نهینه
نهما وه دصوژتن هئاگان (۷۸۸)	خونا دلی تی ژ هردو چاقان
وان گوتنه وی کر خیر مه قدهم (۷۸۹)	حالا نه خوشن ژ مه دو ههمدهم
نحسان بکه هردوان دهواکه (۷۹۰)	دهرمانکه ب نوعه کی* تو راکه

- ۷۸۱- دو نساخیا و ئیشا نهز تهنا دکم و ساخدکم ، یید لهشی و جانی .
- ۷۸۲- * ژ مرا وهره خبرده ، : (تو . بو) * ژ جانی بت : (رو) .
گوتنی : کا بیژره مه جاری ، چ دهرده جانی دبریت ؟
- ۸۸۳- پیری گوت : دهردی جانی ناهیته دیتن ب چاق ، بهلن نه گه ریید نهینی
یید ههین .
- ۸۸۴- نهو دهرده کن خودان ئیخه ، نساخی ژ کار دئخیت .
- ۸۸۵- * برقه : (رو . زا . تو . نا) .
ژ دوری ههوه لاوید من ، نهو شهوقه ژ روی شه نک و جوانان دپهشیت .
- ۸۸۶- * قه دبیت : (زا) .
نهو شهوق وه کو بروسین قه ددهت بهلن یا بی روناھی و ناگر و
چریسکه .
- ۷۸۷- جهرح : برین . قهرحه : گولک .
بی برین و گولکه ، دبیژنه وی دهردی ، دهردی نه فینن .
- ۷۸۸- وهسا هئاقا دسوژیت ، کو خونا دلین مروئی ژ چاقا دهلاقییت .
- ۷۸۹- حالا : نهو ، قن گاؤن . ههمدهم : دهسته برا ، ههمدهم ، هه قال . کل
مقدم : (تو) .
- لاوان گوتنه پیری : تو گه لهک بخیر هاتی ، ههما نهو دو
دهسته برایتد مه د نه ساخن .
- ۷۹۰- * نوعه : (رو) .
دهولت سه ری خو بنیری دهرمانکه ، وان ساخ و هشیارکه .

همرچ تو دیبیزی تهه وه ساکەین (۷۹۱) هەرچ تو دخوازی تهه نه دا که یین
 پیری خوه گهانده نک مه ریضان (۷۹۲) وه قتی فکری دوان عه زیزان
 وی گوته ب هه مدهم و ده لیلان (۷۹۳) تهها مه بهیلن و عه لیلان
 دا نهز بگرم قی* دهردی ته شخیص ۷۹۴ پاشی بگهه نهز ده وایی ته لخیص
 هه قری هه می چونه دهه ژ با* وان ۷۹۵ پیر ما نو تنی* دهه ل دو لاوان

۷۹۱- تو چ تهه دکه ی تهه دی وه که یین ، و چ دخوازی دی دهینه تهه .
 ۷۹۲- پیری چو نک ههردو نه ساخا و سه حکری .

۷۹۳- دایینی گوته برادهه و هه فاله ههردو نه ساخان بهیلن و هه رنه دهری .
 ۷۹۴- * وی : (رو) .

دا نهز سه حکه می و بزانه کانن تهوان چ دهرده ، پاشی دا بشیم
 ده زمانه کی بده می .

۷۹۵- * ژ بال وان : (رو) . ب تنی : (رو* زا* تو) . نو : تهو .
 هه فال هه می ژ نک وان چون ، پیری ما ب تنی ل کهه ههردو لاویده
 نه ساخ .

پیری ل گهل مهمی و تاجدین

بیمار ب دهردی عشقی بهدحال (۷۹۶) ناکه فکرین* کو چون هاکال
 روئستی ژ پیشی وانته زالهک (۷۹۷) قامت چغیایی ره نک هلالهک
 ناهسته گهلامهکی دپیژت (۷۹۸) دگریتن و هیستران دپیژت
 موتن ج کهسی تو نهی دل نارام (۷۹۹) بو ج دگری وهها ب ناکام
 وی گو: ب سهری ستی و زینن (۸۰۰) مهحضا ژ وهیا دکهم گرینن
 مهخصوص ژ نک ستی و زینان (۸۰۱) هاتم ل وه خوش بکهم برینان
 نه زگوشته ریید وه* نهفانه (۸۰۲) ئینانه مه وی ژ بو نشانه
 هون هلرن و بدن نکینان (۸۰۳) بهدنام مهکن ستی و زینان

-
- ۷۹۶- * فکری : (رو) • بیمار : نهساخ • بهدحال : طهنگاف ، نهخوش •
 ههر دو لاوید کهتی و دهردی نهفینن سهوداسهر و گپژ کرین • وه کو
 ههفالیید وان دهرکهتین ، سهکرنه حال و دور خو •
- ۷۹۷- دیتن کو پیرههفیهک یا پشت خویل یا ل بهرامبهری وان روئستییه •
- ۷۹۸- ناهسته : هیدی • هیستر : روندک •
 هیدی هیدی یا ناوازهکی دپیژت ، یا دگریت و روندکا دبارینیت •
- ۷۹۹- دل نارام : دل تهناکه • ناکام : بن هیتی •
- ۸۰۰- مهحضا : ههما ژ بهر هندی •
- ۸۰۱- نهزا ژ نک ستی و زینن هاتیم ، دلن ههوه گهشکهم •
- ۸۰۲- * وان : (رو) •
 نهفه گوستیلیید ههوه نه من بو نیشان بو هنگو ئینان •
- ۸۰۳- گوستیلیید خو ژ من وهرگرن و پیید ستی و زینن بدهنهفه ، نائی وان
 نهشکینن ، نهبنه بهنیشتی دهفن خه لکی •

ٺهڙ* قاصد و هون ڙ بومه مهقصو: (۸۰۴)

هون من نهگن ٺهي* مراد مهردو:

ٺهڙف موزده ، ٺهوان* دهما گرن گوش (۸۰۵)

ينهکچار ڙ شاهيان ٺهما* هوش

هشيار گو بون دمهڙ نه وهسطن* (۸۰۶)

فيلحال بهزينه پڻ و دهستان

تکرار ل دست و پڻ و داوان* (۸۰۷) صد بوسه ددان ٺهوان دو لاوان

داين حبهري ڙ ٺشتياق* (۸۰۸) بهردا گرين ڙ ٺفتراق

ٺو غم نهخون ٺهي مراد و مقصود ۸۰۹ مزگين ڙ ورا پ حهققن مهعبود

ٺو فتيق رهفتيق بت ڙ باري (۸۱۰) ٺهڙ دي وه بگم ب سحرگاري

هون جومله ل عهرده کي چهماڻ (۸۱۱) ههچار ب مهقصه دا خواه شابڻ

۸۰۴- * ام قاصد : (تو) * * بي مراد و مردود : (رو) *

هون مرادا ستي و زيني نه ، ٺهڙ يا ڙ ٺك وان مانيم ، ٺهڙ هيڻي ڙ هره
دگم من دهست ٺالا نه فهگيرن *

۸۰۵- * دما اوان : (رو) * * نمان : (رو) * موزده : مزگيني *

وهگو ٺهوان گوھ ل فڻ مزگينج بووي ، فرين ڙ كهيفا *

۸۰۶- * فوسطن : (تو) * فيلحال : دکاڻيدا *

وهگو هشيار بوين حهويا وان نههات د گاڻيدا بهزينه دست و پڻ
پيرڻ *

۸۰۷- * داڻان : (رو) دامان : (تو) دوان : (سو) * بوسه : ماچ * داوان :

دهمه نان * تکرار : گهلهک چاران *

۸۰۸- * ڙ ما جرائي : (زا) * * گرينج : (رو) * بهردايه گري : (تو * بو) *

ٺشتياق : ٺارهزو * ٺفتراق : غريبي ، دورکتن * جودا بون *

۸۰۹- گوته وان خه ما نهخون ٺهي مراديد ستي و زينج ب خودي ٺهڙ مزگينج

ددهمه وه *

۸۱۰- ب ٺانهها خودي ، ٺهڙ دي ب سحرگارين وهگم ، گو *

۸۱۱- هون ههچار ل جهه کي بگههنه ٺيک و بگههنه مرادا خر ب دلپس

خوش *

نام و نه سه با خزه هون عه یانکه ن (۸۱۲) سررا دلی بو مریا به یانکه ن
 دا نه ز فکرم ب فان نکینان (۸۱۳) ته سخیر بگم سستی و زینان
 تعجیل بگم ژ بو نه وایی (۸۱۴) زو پیمه نه نه ز دگهل جه وایی
 تاجدین زین و ده ست ده رانی (۸۱۵) دا ده سستی عه جو زه یا زه مانسی
 م ت فکری کوی بینی نایمنی (۸۱۶) که نگلی دگهل تن مدار و زینتی
 نو: دایه تو من به آیره مه عذور (۸۱۷) کی جانی دده ت ز ده ست خنوه ده ستو
 نه ف خاتمه نه سمه نه ر طلسمه (۸۱۸) من جان نه وه نالجن م جسمه
 نه ی دایه تو قاصدی * جه بیبی (۸۱۹) بی شو بهه ن ده ردی من نه بیبی
 سه ده فقه * سه ری ذیلجه مال زینن * ۸۲۰ مه ستینه ز ده ستن * من نایمنی

-
- ۸۱۲- ناک و بنه مالید خو دیارکن ، و کاج د دلج هذکودا صیه بیتن *
 ۸۱۳- * فکرم : (رو) * فکرم بوان : (تو * بو) *
 دا فان کوستیلا ل گهل خو ببه مه نه و سستی و زینتی دایمه سه ری *
 ۸۱۴- له زتی بدهم بو چاکین دریا خودیدا ، و رو فه نه رییم جاب و به رسنا
 وان بینم *
 ۸۱۵- تاجدین گوستیل ژ تبلا خو کر و دا ده ستن پیری *
 ۸۱۶- مه من هزرید خو کرن کا دی چاوا مه دارا دلج وی هیتم بی کوستیلا
 زینتی *
 ۸۱۷- گوتی : دای ل من نه گره ، کهس جانی خوه ده ستور نادهت کو ژ له شتی
 وی ده رکه فیت ، چاوا مروق بی جان دی شیت بزیتم *
 ۸۱۸- نه ف گوستیله ناقبیت ثان هزوره (لغز) ، نه و جانی منه ، بیتن وی
 له شتی من قالبه کی بی جانه *
 ۸۱۹- * بی شبه : (رو * تو) *
 بی شو بهه : بی گومان ، بی شک * طه بیب : جه کیم * دختور *
 نه ی داین تو قاصدا دل به ری بی گومان چاره بینا ده ردی منی *
 ۸۲۰- * صدقا سری جمال زینتی : (تو) صدقی : (زا) * صدقی سر و زلف و
 خالی زینتی : (رو ، بو) * ده ست مه : (رو * تو) * ذیلجه مال : جوان *
 نکین : گوستیل *
 مه ستینه : نه ستینه *

۱۱۱۱ تو دچی نه نهی وه فادار (۸۲۱) نه فرنگه ژ من بیتره دلداد
 ژو شاهه * نه گورج نهز گه دامه (۸۲۲) نه لطفک شه شه هانه عامه
 نهز بهنده نه لائق وصال (۸۲۳) خورسه ند ب صوره تی خیالم
 راضیمه ژ نهز قه دهر جه مالی (۸۲۴) من بینته خلوه تا خه یالی
 هور نهه ژ نهه دلی بطرست (۸۲۵) گه هه گاه ل* حالج من بپرست

۸۲۱- وه کو تو دچییه ف مال نهی خودان وه فا ، ژ زار ده تی من هو بیتره
 زینتی *

۸۲۲- * نهی شاه : (زا) • نهو شاه : (تو • بو) •
 نهو شاهه و نهز خازوک و زارم ، بهلی رحم و دلوفانییا شاهها ژ زاراش
 دگریت *

۲۳- بهنده : بهنی ، کول • وصال : گه هشتنا ب نه فین • خورسه ند :
 دلخوش ، ب که یف •
 نهزی بهنی و کوله نهه ژئی وی مه ، و دلج من ب مالخولیا نییا خو
 ب که یف و ته نایه •

۸۲۴- نهز ب هندئی ژ وی زهرین قایلیم ، کو جار جار من بینته بیرا خو •
 ۸۲۵- * ژ حال : (رو) •
 چه ند ژ ناخینکیده دلی بطرسیت ، جاران زی پسیارا حالج من بکعت •

دایین شه دگه ریته شه

۸۲۶- زه و هردو نهال عه رعه را شه ننگ (۸۲۶) رونشتی مثالی غونچه دل ته ننگ
 چایایی ب فکر و سهر نشیقی (۸۲۷) هه ره حظه ز دایه یج ب هیقی
 مه خموور غه بوقج بس نهاییه (۸۲۸) موشتاقی سه بوحن بون ب غایهت
 دیتن کو ژ ناگه هی طه بیبه (۸۲۹) وی هاتی ب صوره تهك عه جیب
 زین و ستیا* ژ عشقن مه دهوش (۸۳۰) وان دایه کرن ره وان* ده رئاغوش
 گوتن ب خودی که هی نهی دل نارام (۸۳۱) نایا* ته کرینه نهو مه لهك رام ؟

- ۸۲۶- نهال : شتل • دارا ساقا • غونچه : بشکور • مثال : وه کو •
 نهو هردو تهر و نازکیند شه ننگ ، رونشتبون د دلته ننگ وه کو بشکور
 گولن یا نه فه بووی •
- ۸۲۷- هزرا وان یا تهر پهر یا و به لاف و چایید ران ل ژفانییا دایینن ، ها
 نهو دی دیار بیت ، ها گاهه کا دی •
- ۸۲۸- مه خموور : سه رخوش • غه بوق : فه خوارن و سه رخوشیا ب شهف ،
 سه بوحن : فه خوارنا سپیدی •
 وی شه قن خه و نه که تبو چاقل هیقییا پیرن بون کو سپیدی مزگینیا
 خوش بینیت •
- ۸۲۹- ناکه : وی گافن ، ژ نشکه کیفه (فجاه) •
 وی ده می دیتن کو پیری بزور کهت ب تداره که کا عه جیب •
- ۸۳۰- * ستیان : (تو • بو) • * روا کرن : (تو، بو) •
 ره وان : زیان • روح • ده رئاغوش : ده ست د سَطوی نالاندن •
 هه مپیز کرن •
- زین و ستی وه کو پیری دیتین ژ که یفا و دل و گیان به زینن و ده ست
 د سَطوی نالاندن •
- ۸۳۱- * ایات کو دینه او ملک نام : (تو • بو) •
 دل نارام : دلفه کهر • رام : دلخوش ، که هی •
 گوتنن : تو ب خودی که هی دلفه کهر ، نه خو که هانده وان پهریان؟

۸۳۲- فالا ته ڦه کړی چ ژئی دیار بو ، ته هردو لار نیاسین شان زی ته
 بهنده وار کړن و نینان ؟
 ۸۳۳- * کوکی دا : (نا) . ته گر گوکیدا : (زا) . کی کیدا : (تو) .
 سوهیدا : نیثا دلی . کوکیدا : کنانی قایم ، ین موکم .
 ته زانی کا ټو کی کنانی تایمبو ین ټو تیر هاقیتی و دلج مه صمتی ؟
 ۸۳۴- پیری گوت : صه د جاکي ب سهری هوه ، نه جاره کن .
 ۸۳۵- * وی دمی ژ بال : (رو) .
 ټهو ټزا ژ نک وان هاتیم ، بهلج هردو وان جهرک و هناق ل من
 صوتن .
 ۸۳۶- چ گانا نافی سستی و زین دینن شان گوھ لی دهن ، روند کید وان
 دبارن خون .
 ۸۳۷- * بوی : (رو) . * پسر : (تو . بو) .
 مهرگن من گوری هوه همیا بیت ، هون ب فی کمال و معرفه تی و
 ټهو ب لاینی .
 ۸۳۸- ممتاز : هیترا ، بهرکته تی . زیبه نده : لار .
 چاوا هنگو ټهو هردو بهرکته تی هلبزارتن ، ټهو لار و هون هژی
 ژیکودونه .
 ۸۳۹- قه سم : سوند . باری : خودی .
 ټهز ب نافی خودی سوندی دخوم ، کو ټهو هردو لارید وه هلبزارتن .

نابن د ج بهرر و بهر و کانان (۸۴۰)	نینن وه مهلهك د ناسمانان
نهو هردو ژبو وهرا سهزانه (۸۴۱)	میرزانه نهگه و گهر مهदानه
نهوده لکه ب دل* وه بو به ده لال (۸۴۲)	دلدا ده ژ پیشته مان* دهسهك لال
زین و ستیان نهما ددل* هوش (۸۴۳)	تافا کو نهوان کر نهی خه بهر گوش
نهلقصه ژ گونهبی ماجه رای (۸۴۴)	هشیاری کو دایه نی ددای
ناکر ته دگو ته هانده نهفتن (۸۴۵)	بیت ژی دچو ناسمانی جهفتن
عشق ناکره تن چیای طوره (۸۴۶)	دل نهو شهجه را ب نار و نوره

۸۴۰- بهرر : نورد *

ل سهر روی نوردی و بهر و بن نوردی ، و ناسمانا ژی بگه ریین لاوید
وه کو وان نابینن و نینن *

۸۴۱- سهزا : لایق ، ههژی ، گه دا : نیازوک ، پارسکه ر *

نهو هردو لائق و ههژی هنگونه ، چ میرزاین نان زار *

۸۴۲- بدلفه : (زا) * * نهو دل بدلی وه ، : (تو) * وه بون : (زا) * * مان
گه لهك : (تو* بو) *

ده لکه : ب لیب * ب فهند * ده لال : ری بین * نیشاده ر * دلدا ده : دلدار *
نهوی پیری وه سا طاری ل بهر وان رونکر و کره بههار ، ستی و زین
لابون ژ که یفان *

۸۴۳- * نمان ژ بو هوش : (رو* تو* بو) * نهما دل و هوش : (زا) *

کرن گوش : گولیبو * (گوه لیج بون) *

۸۴۴- القصه : کاکلا به حسی ، ب کورتی * کونهب : راستیا تشتی * ماجه را :
تشتی بووی ، قهومی *

ژ ئی سهرهاتی و گوتنید پیری ، ستی و زین هاننه سهرخو *

۸۴۵- بیت : گوری (لهیب) *

ههروه کو ناکر بهردا نهفتن ، و گوریا وی بلندبو ناسمانی جهفتن *

۸۴۶- تن : لهس شهجه ر : دار * نار : ناگر * نور : روناھی *

چیایین طور سینا ل بهر شهوقا خودی صوت ، لهس ژی وه سا ل بهر
ناکرئ نهفتنی د صورت و جهلیت دل ژی شهوقم ددهت وه کو دارا
نورما خودیته ههروه کو دقورنانا پیروزدا هاتی « الله نور السماوات
والارض مثل نوره کمشکاة فیها مصباح ، المصباح فی زجاجه الزجاجه
کانها کوکب دري یوقد شجرة مبارکة » *

مشکاته قه قهس قه بهس چرایه (۸۴۷) جان زه یته قیل وی خه فایه*
 دل شوشه یه نهو چرا د نایسه (۸۴۸) سرر جوزنه د کولیدای به لایسه
 بلکول* ژ سهی حه تا ب نه قدام (۸۴۹) صوهتن ب وی ناگری دل نارام
 گوتن ژ مهرا تو دنه رازی (۸۵۰) نهی دایه ژ بو مه چاره سازی
 دهقان تویی نه* وه کی نهالین* (۸۵۱) نه زمان تویی نه ب خوه دلایین
 گهر له حظه یه کی نه کهی تو گوفتار ۸۵۲ گهر ساعه نه کی نه بی تو غه مغوان
 نه دی وه گو خار و خهس هه با بین ۸۵۳ نه دی وه گو بهرگی به ره هوا بین
 نهی واقفه واقعات دیرین (۸۵۴) نه غه یری ته مه حره مان نه دیرین
 تاجدین و دهل مهمن ته گوتی (۸۵۵) به روانه نه بهر ل وان مه صوتی

- ۸۴۷- * جفایه : (رو) • مشکاة : چرادانک • جهن چرای دکه نه تیدا •
 و پیغه قایم دکن •
 قه بهس : ناگر ، بزوت • خه فا : نه دیار به رده پوش •
 ۸۴۸- * دکلی دلی : (تو) • جوزء : پرت • کول : هه مو • خپ •
 نه ئینی د نای دلیدا نه پیته که نه دیاره ، د له شی حه مییدا به لایه •
 ۸۵۹- * بلبل : (زا) • بلکول : تیکدا • نه قدام : هه ردو بین • دل نارام :
 دلغه گهر •
 ۸۵۰- دنه واز : دل ته ناگهر • دلوفان • چاره ساز : چاره گهر • ری بین •
 ۸۵۱- * ام بخوه : (رو) • * هلالین : (زا) • * نه وکی دلایین : (زا) •
 دهقان : مه زن ، خوندکار • نهال : شتل ، دارا سنافا •
 ۸۵۲- له حظه : گافهک (بو دهی) چاف نقاندهک • گوفتار : ناخستن ،
 سوچهت •
 ۸۵۳- * وگر : (سو) • خار و خهس : گلایش • هه با : ل گهل بای
 دفریت ، توز • مر • بهرگ : به لگ •
 ۸۵۴- واقف : ناگهدار • واقعات : تشتی قهومی ، بویی • دترین : تاریخی ،
 بوری ، که ئن • مه حره م : هه فالج جهن باوه رین خزم و کهس و کارید
 نیزیك • نه دیرین : نه گرین • مه هه ر تو یا هه ی •
 خزم و کهس و کارید نیزیك •
 ۸۵۵- تاجدین و مهمن ، ته نائی وان دیارگری ، هه ردو به لاتینگن چه نگیته
 وان ب ناگری مه صوتن •

نهو ژى نهه پر د ننتظارن (۸۵۶) بهلکى ژ مه ژيډه تر نه چارن
 رابه هره زو بپيژنه تاجدين (۸۵۷) گهر دى ته ستى بقی مهسى زين
 مزگين ژ وهيا مههون قه بولن (۸۵۸) نه م ژى ژ وه ژيډه تر مه لولن
 عشقا وه جهلهو ژ مه ره قايسه (۸۵۹) مانع ل مه په رده يا حه يايه
 نهو په رده ژ بو وهيا عه ديمه (۸۶۰) بچ په رده يى * بو وهيا قه ديمه
 خوازگين و وه سائظ * و وه سيله (۸۶۱) هه رچى کو ژ با وه * بين جه ميله
 نه قه رنه بپيژنه وان حه بيبان * (۸۶۲) مه جموعى موالى و خه طيبان
 هنده ك * ژ وهيا بين رچاچى (۸۶۳) هنده ك ژ مهيا بين دوعاچى
 بهلکى گربت خودى موقه ددهر (۸۶۴) ره صلا مه و وه * بت مويه سسه ر

- ۸۵۶ - د ننتظارن : ژ فانن ، چاف ل رين نه .
 نهو چافى وان بين ل ريكا ته ، بهلکى ژ مه پتر د نالوزبن و ب نازو بن .
 ۸۵۷ - هلو له زى بکه هره نك وان و ب ناشکه رايبى بپيژى ، تاجدين نه گهر
 ته ستى دقيت و مه من زين .
 ۸۵۸ - مزگينى ل هوه مه ژى نهو دقين و نه م ب وان قايلين ، و نه م ژ هنگو
 پتر حه ز دكه بين داخوازيد مه ب جه بين .
 ۸۵۹ - جهلهو : هه فسار . جهلهب . مانع : نه هيل ، ناسته نك .
 نه ئينيا وه سهر ژ مه سطانده و نه زمانى مه گيړا ، بهلن ده نك مه بلنه
 نابيت نه و يش بيده نكييا شه رم ژ خو كه را يه .
 ۸۶۰ - * بى پرده ژ بو وهيا : (رو . تو . بو) . بى په رده كى : (زا) .
 هون دشين ب دلچ خو باخفن و ب ناشکه رايبى ، هه ر د كه فندا زه لام و
 كور سهر به سترون و زرشه رمترن ژ كچا و ژنا .
 ۸۶۱ - * خوازگينى و سايط : (رو) . * كو ژ بال وه بن : (رو) . بال وه
 بت : (زا) .
 وه سائظ : ناډه ست . وه سيله : رى . جه ميل : جوان .
 ۸۶۲ - * جيبان : (سو) .
 مه جموع : تيكدا ، هه مو . موالى : پشتگر ، ناليكار . خه طيب :
 ناخه تنگير . خوازگين .
 ۸۶۳ - * هايدن : (زا . بو) .
 هنده ك هتيا بو هوه بكن ، و هنده ك دوعا خيرى بو مه بكن .
 ۸۶۴ - * ب وان : (تو) . و صلا مه وه بت : (بو) .
 وه صل : كه هشته نيك . ميسر : ساناهى .

میر سستی دده ته تاجدین

خوش وه تته ژ بو علیل موشتاق (۸۶۵) خاسما کو ژ بو قه بیلجی عوشاق
 دهرمانه کی صحت و شنایین (۸۶۶) مزگین و بشاره تا وه فایح
 ناته بته هیته وان ژ دوردان* (۸۶۷) نازاده بکته نه وان ژ دوردان
 نو دایه ژ ره نک نه رستطالیس (۸۶۸) سهر تا ب قه دهم لباس ته لبیس
 دیسان گتی صوره تی طه بیبان (۸۶۹) حاضر خوه ته هانده نک حه بیبان
 نو موزده وه کی مه گوتی گوتن (۸۷۰) نه و صوره تی* و گهی ، نه صوتی صوتن
 نه باب وی ناگری وه گه شجون (۸۷۱) ته دگو قه نه خوهش نه بون د خوهشجون
 گویا کو نه وان ز دهست فه لاطون (۸۷۲) خوارن ب یه قین دهوا و مه عجون

- ۸۶۵- علیل : نه ساخ • موشتاق : نازو کوهر • قه بیل : جئات ، توخم • خوش دهمه ژ بو نه ساخ دیه نازو کوهر ، خاسمه کو د نه ئیندار بن •
- ۸۶۶- صحت : ساخی • شفا : ساخجون • بشارهت : مزگینی • دهرمانه کی لهش ساخکرنج و سهحه تیج ، مزگینی دیار بکته وه فای •
- ۸۶۷- * ژ دوردان : (رو • سو • زا •) پوردان : (تو) • دوردانه : کتا مراری • مزگینی بگه هیته وان ژ هردو زه ریبان و دهردی وان دهرمانکته •
- ۸۶۸- نه رستطالیس ، نه ریستوتل ، نه ریستوطالیس : فیلسوفی یونانی (۳۲۲-۳۸۴ بهری بونا عیسا پیغه مبه) • لباس : جلك • ته لبیس : کارکرن ، تدارهك • کر نه بهر •
- ۸۶۹- صورهت : شکل • طه بیب : حه گیم ، دختر •
- ۸۷۰- * صوتی وکی : (رو • ئا • زا) • وکی دصوتی : (تو • بو) • صوره تی : خوشکوک ، تفقی ، گهش • گهی : جندی ، دلوفان • نه و مزگینیا خوش گه مانده هردو لاوان هندی دی نه ئینیا وان گه شتر •
- ۸۷۱- وهسا گه شجون چ ره زگی نه ساخیم له نه ما •
- ۸۷۲- فاطون : فیلسوفی یونانی (۳۴۷-۴۲۷ ب • ب • بهری بون) • گویا : ههروه کو ، ته دگو • دهوا : دهرمان • مه عجون : هه ئیر •

رابونهفه چونه نك ههئالان (٨٧٣) چندهك ژ مهحارم و روالان
 ناهاكرن ژ ماجهرايى (٨٧٤) رابون ب تعصب و تهبايى
 ناڤا كو ئهوان بهيست مزگين (٨٧٥) هايدان ب تهبايى خهلق و خوازگين
 هندهك عولهما و هن د عادل (٨٧٦) هندهك ئومهرا و هن د جاهل
 رابونهفه چومه چونه نك مير (٨٧٧) ئهفرهنگه گرن قهضيه تهقرير
 كاي واليى ملك و مال و مللهت (٨٧٨) وهى حامين داد* و دين و دهولت
 تو سايهين لوظف كردگارى (٨٧٩) ئيرو ل مه شاه و خوندىكارى
 شاهى نهظهرا ته گيميايه (٨٨٠) ماهى نهظهرا ته پى ضيايه
 ههرجى تهفهخوهنده نهو عهزيره (٨٨١) ههرجى ته نهخوهنده بى تهميزه

٨٧٣- مهحارم : مروئيد ژ هه ميا بو مروئى نيزيكتر ئانكو داي و باب و برا و خوشك . هتد .

٨٧٤- ماجهرا : تشتى بويى ، قهومى . تعصب : پشتگرتن چ ب حلقى ئان نه حلقى .

٨٧٥- هايدان : ئاگه هدارگرن . هايدارگرن .

گاڤا ئهوان نهو مزگينى بهيستي ، خوازگين و خهلك ئاگه دار گرن .

٨٧٦- عولهما : زانا ، عالم .

عالم و مروئيد قدر و قيمه تا خو ههين و هندهك مير و هندهك جحيل .

٨٧٧- قهضيه : دوز . تهقرير : دياركرنا دوزى ، ب ئهيسين ئان گوتن .

هه مو رابون چونه نك ميرى ، و ب قى رهنگى گوتنى كا بو چ هاينه .

٨٧٨- * ملك مال : (سو) . * دار : (تو، بو) .

كاي : ئهى . حامى : پاريز ، پشته فان . داد : عهدهالت ، راسترويى .

٨٧٩- سايه : سيبهر ، سهه . لوظف : نازكى . كردگار : خودى . خوهندكار :

شاه . مهزنج جهى .

تو سيبهرا دلوفانييا خودى ل سهه سههئى مه ، نهفرو تو سههروك و

مهزنج مهيبى .

٨٨٠- نهظهر : نيران . بهرئخودان . نهظهر : شون پى . ضيا : روناھى .

٨٨١- * نهخود : (سو) . فهخوهند : دهعوتكر . نيزيكي خوكر .

ههركه سههئى ته نيزيكي خو كر نهو مهزنه ، ههجيئى ته پانكا خو دايئى بى

بى رومهته .

هه رچی ته گره چراغ و کهشکر (۸۸۲)	گهر حال خرابه ژي ته خوه شکر
تاجدين نه گهر چ ميرزا يه (۸۸۳)	نسبته ب ته بنده يه که دايه
هاتين گره بکه ين ژ دل دوعاي (۸۸۴)	بلجومه * دکه ين ژ ته رجائ
تاجدين سستين ژ ته دخوازت (۸۸۵)	ته و قول ب چراغ يی دنازت *
ژمو به بنده يه وي بکېره نازاد (۸۸۶)	زيبه بنده يه وي بديوره داماد
مير تو: گره هه چي وه ديت لائق (۸۸۷)	ژلبه ته ژ بو مه يايه * فائق
هه رچی گو وه کيله بيت و رونت (۸۸۸)	مه ولا کي يه خوطبه ئي بخونت
عه قدما سستين مه کرل تاجدين (۸۸۸)	ئيجاب، نه هه قبوايه ناميرن
فيلحال چکه گو به زي نو يي مير (۸۹۰)	ته قبيلکر و قبول ته قرير
مه جموع مه لا و شبيخ و ميران (۸۹۱)	ئاغا و نه کار و فه قيران

۸۸۲- چراغ : چرا *

هه چي ته چائين خو دايي نه گهر يي حال خرابيش بت ته خوه شکر *

۸۸۳- به بنده : به ني ، کول ، (عه بند) ، گه دا : خازوک *

هه رچه ند تاجدين ميرزا يه به لئ کولن ته يه *

۸۸۴- * فيلجومه : (سو ، ئا ، رو ، زا ، بو ، تو) *

نه ميمد هاتين ژ دل بو ته دوعا بکه ين و نه م هه مو هيئييا ژ ته دکه ين *

۸۸۵- تاجدين و سستين ژ ته دخوازين ليکن بچراغي دنازين و (تو) *

قول : کرله ، کيم ، نه ژ ره نکک ، دنازت : سهر بلند دبيت *

۸۸۶- زيبه بنده : ب توره ، جندي ، جوان ، داماد : زافا ، خزم ، خه زوز *

۸۸۷- * ژ بو مرانه : (زا ، رو ، تو ، بو) ، فائق : باش ، چاک *

۸۸۸- مه ولا : مه لا ، قازي *

* نه ف مالکه و يا (۸۹۹) د جاي رودينکودا پاش و پيشن *

۸۸۹- عه قد : ماره ، ئيجاب : رازيبون ، قايلبون ، دهي *

۸۹۰- فيلحال : دئاؤيدا ، ئيکسه ر ، ته قبيل : ماچکرن *

قبول ته قرير : ژ پيش تاجدين نه ، سستي ژ ميري قه بولکر *

۸۹۱- مه جموع : خر ، هه مو *

- ټیرووه ژ بو رضای تاجدین (۹۰۱) من ژی ز خوه عهد بګن ب خوازګین
- ټه ټیرووه ژده * زه مانه ټه و غولامه (۹۰۲) دانسم ز غولامیج ټه مامه
- ټه و هند، د خدمه تا مه دا بو (۹۰۳) عومری وی د بهر مه دا فه نا بو *
- شه رطه * د شریعتا وه فای (۹۰۴) ټه م ژی ژ ویرا بختیرین جه فای
- ټیرووه د خدمه تا * وی رابین (۹۰۵) بلذات د خدمه تا ویدا * بین
- مېرئی وه ه، کی بتن کو جانی (۹۰۶) شایس نه ده ټیرو * ب شادمانی
- ټه و من * ه، بتن هزار و یکه سهر (۹۰۷) وان جوړه د روژه کین * ب ده فته ر
- ټه و ټه ز، کرم فدا ب جاره ک (۹۰۸) میریسی ل من نه بت هوباره ک
- تاجدین کو د خدمه تا ټه میر بو (۹۰۹) جه شنا * وی دده ست * و چه شه ټیرو بو

- ۹۰۱- عهد بګن : دانن ، حسابګن .
ژ بو خاترا تاجدین من ژی حسابګن ژ خوازګینا .
- ۹۰۲- * ټه وچه نده : (رو) .
ټه ټه ژ میژو خلمه تا مه ب تمامی دکه ت .
- ۹۰۳- * فدا بو : (رو) .
ژین خو هه مو د خلمه تا مه دا ټه تاند .
- ۹۰۴- * شرطی د شریعتی و فایه : (تو) . شریعتی : (زا . تو . بو) .
* جفایه : (تو) . جه فا : وه ستیان ، ماندیون .
- ۹۰۵- * د داواتا ودا بین : (تو . بو) . * وه دابین : (تو) . بلذات : ب خو .
- ۹۰۶- * ددت : (رو) . ددان : (تو) .
زه لامه کین ب ټان ساخله تان بت ، کی خو گوری ناکه ت ب دلخوشی .
- ۹۰۷- * کو من : (تو . بو) * بروزکی : (رو) .
ټه ګه ر من هزار و ټیک سهر هه بن ، وان هه میان دروزه کینا .
- ۹۰۸- ټه ګه ر ټه ز وان هزار و ټیک سهر ټیرو خو ب جاره کین گوری خوشم ټیرو کین
وه کو تاجدین نه که م ، ټه ز هه ژی میرین ټیرو نیمه .
- ۹۰۹- * چشنا : (سو . زا . نا) . * ددست چشنه کیر بو : (تو . بو)
چاشنګیر : (زا) .
چاشنه کیر : (رو . زا) . جه شن : عید . شه هیانه . چه شه ټیرو
شه هیانه کیر .

نه لقصه ب شه وگه تا خوه نه و مير (۹۱۰) رابو ب خوه بويه چاشنی کير
 کيشا وي ب مه مه جلسا خوه خوانه ک تويا گره فهرش ناسمانه ک
 ثورص مه ه و مهر ناسمانی (۹۱۲) ئينان ته دتسو ب جایی نانی
 نه ه نه گه رييد زيغ و زيرين (۹۱۳) شيهت فه له کيد زوری* ، زيرين
 هه ر صحنه* مه زن مثالی بورجه ک (۹۱۴) سه ر بوش ل سه ر ژ ره نکي* دورجه ک
 هه ر نه پسي و کاسه ئيد فه غفور (۹۱۵) يه ک نه خته ر ب ضياين پور بود
 جه دی و حمله ئيد ناسمانی (۹۱۶) بريان و کبابه* مه همانی
 هه ر کاسه و ته پسيه ک يه ک نه نبار (۹۱۷) سه رشار* شه بيهی نه فسي نه همار

- ۹۱۰- چاشنی : طامکرن .
 چاشنی کير : په رداغ هلگر ، نافيگير ، مه يکير . شه وگه ک : مه زنی ،
 زه به رده ستي .
 مير ب مه زنيا خوه رابو به ر خلمه تا ميثانا .
 ۹۱۱- * د مجلسا خو : (زا . تو) کيشايه بمجلسا : (بو) .
 خوان : سفره ، ميده ک . گویا : هه روه کو ، تو دبتي . فهرش :
 رائخستن .
 ۹۱۲- * اسمانک : (زا) . * نانه ک : (زا) .
 هنده ک صه وک (کوليره) و نانچ خي ئينا ته دگو نه هه يث و روزن .
 ۹۱۳- * زور و زيرين : (ئا . رو . تو ، بو) .
 له زگه رييد زيغين و زيرين دخړ و مه زن وه کو فه له کيد ناسمانا دانانه
 نه ردي به ر مه هئانا .
 ۹۱۴- * صحنه : (رو) . * مثال : (رو) .
 صحن : نامان ، سيني . مثال : وه کو . سه ر بوش : قه رامک .
 سه رنخافتی - دورچ : صندوقا چه کا (چه کيد ژنان) .
 ۹۱۵- نه خته ر : ستير . پور : پر . ضيا . نور : شه وک ، روناھی .
 نامازيد خارنج هند پر کربون وه کو ستيرا شه وک ددان .
 ۹۱۶- * جه دی : گيسک . حمله ل : به رخ . مهمانی : ميثانداري ، شه هيانه .
 جه دی و حمله ل هه ر دو بورجن) . * کباب و مهمانی : (سو . ئا) .
 ۹۱۷- * سه رشان : (تو) . سه رشار : پر د ليثارا . نه فس نه مار : چاځ
 برسي . بچ نه فس نامازيد خارنج هند پر کربون وه کو چاځ برسिया
 د ليثارا کرن .

نه نواعي طعمام چهرپ و شيرين (۹۱۸) نه لوانج غذا و نوکل ره نگیمن
شان مه شره به و نه ياغ چيني (۹۱۹) دهوران دکرن ب نازه نيني
سه يياره صفت ب گهشت* و سه يران (۹۲۰)

هر چي گو ددي دمایی حه يران
نارنج و ترنج و نار و ليمو* (۹۲۱) نه و باوه سين* شاخساري مينو
فانيد و نه بات و قوند و شه گهر (۹۲۲) ماوورد و زه باد و مسك و عه نپه
هندان دکرن مه عده غازه (۹۲۳) هندان دکرن دماغ تازه
مچهر گه يران ب عود و عه نپه (۹۲۴) بون جومله مه شام جان معطر*

۹۱۸- نه نواع : ره نگیمن ، گه لك ره ننگ ، چهرپ : قله و . غذا : خوارن
نوکل : فيقي ، شريني *

۹۱۹- مه شره به : خوارينك . پهرداغ . نه ياغ : تامانيد فه خوارنج ، گوزك .
پهرداغ *

۹۲۰- * بكت : (سو) . سه يياره : گه روک . گهشت : گه يران .
نه پهرداغ ل بهر مي هغانان دگيران ره گو ستيزيد گه روک د چانگربون *

۹۲۱- * ليمون : (تو) . * نوباده ، شاخسار ميمون : (تو) .
نه و باوه : خيغه . ژ نوگه هشتي . شاخسار : چم ، جنيك بيستان . مينو :
ناسمان . به هشت *

نه و فيقي جنيكيد به هشتي بو (باغچ ميري) *

۹۲۲- فانيد : شه گه روک . نه بات : شه گه را پارزني ، زه لال . ما وورد :
گولاف *

زه باد : ره ننگه کي بي هنا خوشه ، گه تازه (عطر) ژ گيانه و ره کسي ژ
توخمي کتکايه (گيغرا) ينج کول بن دو فني وي خري دبیت ، د جهه کسي
وه گو په روکيدا *

۹۲۳- مه عده : عورک . زك . غازه : خوارنا شه هيه تي نه دکت . دماغ :
مه زي *

هنده گان دلچ مروقي بو زادي فه دکر ، و هنده کا مه زي فه دکر *

۹۲۴- * معبر : (رو . زا . تو ، بو) *

مچهر : بخوردانك . عود و عه نپه : دو ره ننگيد گه تازانه .

مه شام : بي هنگه ر ، بي هنگرن . معطر : بي هنج تيه لچووي *

بخوردانك گيران ، به بي هنج عود و عه نپه ران ، له شي مروقا ينج بي هنج دار

بو *

ساقی شهوشین ب تاب نه زور (۹۳۱) مطرب هه رشین ب صیت * صه نظور
 قوال و مغنی و غه زهل خوان (۹۳۲) مه خمور و سیاه و مهست و سکران
 نهقصه ل ره غمب سهبع * شداد (۹۳۳) داین ب وی * ره سمی عورس بنیاد
 خه طاط فهلهك ژ دهستی * قه لهم كهت (۹۳۴)

چه لاد دگر گو وی * قه لهم كهت
 ناهید ب هه ردیدا * ددا چه ننگ (۸۳۵) مهك پشو له شری د بورج خه رچه نك
 كه یوان دده لویدا نهانبو (۹۳۶) برجیس د حوتی بی * نشانبور

- ۹۳۱- * صوت : (رو . تو . بو) . ساقی : ئاف ، مه یگیر . نه نگور : تری ،
 مهویژ . میوز . صیت : دهنگی بلند و دژوار .
 مه یگیر و شدرابگیرا دهست لیج شلبون ، و سترانبیژ و مهزیکه زهن
 ژ کار كهفتن .
- ۹۳۲- قوال : شاعیر به گزاده . مغنی : سترانبیژ . مهخمور : سه رخوش
 سیاه : دامایی ، بهخت رهش . مهست و سکران : سه رخوش . غه زهل
 خران : بی سترانید نه فینی دبیتیت .
- ۹۳۳- * طبع شداد : (رو) . * بئی : (زا) .
 القصه : کورت و کرمانجی . کاکلا سوجه تی . ل ره غم : د سه ره که پیرا .
 وی بئیت نه فیت . سبج شداد : حهفت ئاسمان . ره سم : شكسل ،
 عه دهت . عرس : داواوت .
- ۹۳۴- * قلم ژ دهست كهت : (تو . بو) * گو دی : (زا . تو ، بو) . جلااد :
 ستیرا مه ریخ . خیچكیشی فهلهكی كه له می وی کوتبو ژ دهستی
 كهت . جه لادی دگر ل خودا (حاول) كو كه له می تیژ كهت .
 (خیچكیش بهختان کار ژ دهست دهر كهت . ئانكو شیانه فهلهكی) .
- ۹۳۵- * بعرد داده یا : (زا) . بعرد را ددا : (تو . بو) .
 ناهید : ستیرا زوهره . بورج خه رجه ننگ : برجا کیتفزالهی . قرزالی .
 ستیرا زوهره بگه رماتییا خو و برقدانی كه ته سه ره له پا ل نه ردی ، و
 مه می د برجا کیتفزاله یدا خو فه شارت .
- ۹۳۶- * د حوتی دا نشان بو : (رو) . برجیس ژ صوت : (تو . بو) .
 كه یوان : ستیرا زوحهل . برجیس : ستیرا موشته ری .
 ستیرا زوحهل د برجا ده لودا به رزه بو و ستیرا موشته ری د برجا
 نه هنگیدا غه وازه بو . ئانكو خیچكیشی (فهلهك) بیج برجا و ئیغبالا
 مروغان ئالوزبو و ژ کار كهفت .

دنیا هه می بو بهه عیش و عشرهت (۹۳۷) زالا فهله کج ژ که رب و هه سرهت
چو* ژ دهست نه هات و مایه عاجز (۹۳۸)

ناچار عه جوزه بویه گاد:

شه یخوخه یخ چهرخ ره نک سه ماوی (۹۳۹)

ره هوار* سهماعگر ره هاوی

عالم هه می بویه عشرهت ناباد (۹۴۰) شه هری و به دهوی ، شه بید و نازاد

مستغرق نعمت و طهره بون (۹۴۱) سه متع شاهی و له عه ب بون

رابوقه کر خوان* ز بهر خه و اصان (۹۴۲) ساقی که بیان ب جام و کاسان

میر خونزده پیش هه و و تاجدین (۹۴۳) گو: خهرج* ل من هه مو تو شوشه بین

-
- ۹۳۷- دنیا هه می بو که یف و پیگهاتن ، که ربه زک هاته فهله کا پیر .
۹۳۸- * چه ژ دهست نه هات : (رو) .

فهله کا پیر وه کو دیتی د سهر دفنا و پیرا خه لک هه مو بونه تفاقه ک و ب
که یفن چو ژ دهستی نه هات ، چو پین نه ما خو ژیک ژه نی و بو سته یرید
هور (کادز) .

- ۹۳۹- * رهواره سماع و کر ژ هاوی : (تو - بو) .
شه یخوخه : پیری ، کالی ، ره هوار : ره هوان ، ره هاوی : ناوازه که
چهرخ و فهله کید پیر ، گوهدانه ناوازا ب ته نایی و خوشی .
۹۴۰- عشرهت ناباد : خوشی ، که یف ، شه هری : بازیری ، به دهوی :
کوچهر ، ره شه ند .

- ۹۴۱- مستغرق : شه پرزه ، طهره ب : که یف ، سه رخلوله پی .
مستجمع : خرکه ر ، له عه ب : پر پیژی .
۹۴۲- پاشی خوارن راکرین ئیدی فه خوارن هاته گپران .
۹۴۳- * خان : (تو - بو) ، خوان : میده ک ، سفره ، خه واص : مروئید
حازر ، تایبه تی .
میری هه مو و تاجدین گازیکرن ، وه رنه پیش ، پاشی
گوت : هه مو من تو کریه برازا فا خه لات و مه زاختن ژی ل سهر من .
* چهرخ : (سو) .

ئەو ھەردو گىرن تىمام مەلبوس(۹۴۴) رابون ب ئەدەب ئەتەك گىرن بوس
روئىشتىن و پىكئە وان ئەخوارن(۹۴۵) ئەو روئى ب يەكئە رابون

۹۴۴- مەلبوس : جلك دېەر • ئەتەك : كورتەك ، دەھمەن • بوس :

ماچكىرن • راموسان •

مىرى وەكو ھند قەدرى مەمى و تاجدىن گرتى ، رابون دەھمەنئىد وى

ماچكىرن •

۹۴۵- * رابەزارن : (رو) • رابوارن : بوراندن •

شهبانانا ستیئی و تاجدین

وهقتی وهکو نوعه روس خورشید (۹۴۶) نهه* قوبه، مثالک جام جهمشیه،
 فیلهچومله کرن* ب روح موجءنلا (۹۴۷) گویا کو کرن ب زبیه هوطه ناز
 مشاطه و دایه و بهره ستار (۹۴۸) عشقی کری جومله، گهرم بازا،
 چون زهین بکهن ستی و زینان (۹۴۹) نازهنده بکهن دو نازهنینان
 نهوول فکرین د زلف و خالان (۹۵۰) دیتن کو دلان دبهن ب تالان
 نانا فکرین د قهوسج نهبرو (۹۵۱) بون شهبهته تی وهسمه ژئی سیه رو
 زکرینه روخیده وانید نازه (۹۵۲) شهرمه نده دبون ب جایسی غازه

۹۴۶- * زر قبه : (رو) • عهروس : بوک • نهه قبه : نهه فلهک • جام
 جهمشید : دنیا خودیک •
 وهقتی کو ستیا وهکو روژی ژ خهمل و چهکا برق ددان •

۹۴۷- مجلا : تیدا دیار • مطلا : زیرکری ، پیج هونی •
 بوکا جوان و شهنگ و ب شهوق جوانیا نهد و ناسمانا خودی د دیمین
 ویدا دیارکری و شهوق ددا ههروه کو ب زیری هونی •
 ۹۴۸- مهشاطه : سهرشه کهر • ژنکا سهرا شه دکت • بهره ستار : دهست و
 پیج ، خولام و خدام •

ژنید ل دور ستنی ز که یفا تیک هاتن و تیکچون ، شه پرزه بون •

۹۴۹- زهین بکهن : بجهملینن ، چیتکهن • نازهنده بکهن : بجهملینن •
 ۹۵۰- اول : ژ سهری ، بهری ههمووان •

۹۵۱- قهوس : کنان • سبیاھ رو : شهرمزار ، رو ردهش •
 دهمنی تهماشه کرینه بروید وان یتد وهکو کنانید رهش وهکو بویاغیا
 وهسمه ژ پیشفه بوز بو وشهرم ژ خو کر رو رهشی پیج ما •
 ۹۵۲- جای : شون ، چه ، غازه : صوراف •
 سهحکرنه دیمید وان یتد تهر و نازک ، صوراف ژ پیشفه شهرمزار دبو •

قادر نه دېون ژ سورمه يې رهش (۹۵۳) ټاھوئ څوتنه بگه ن هوشه ووش
 سه رتا ب قه دوم ژ ره نك شانہ (۹۵۴) صه د سه عي كرن ژ بو به هانه
 مه حتما ژ دو ټاھوان* يه ك ټاھو (۹۵۵) وان سه ح* نه كرن هه تا سه ره ك مو
 ټلا سه رمويه كي* ميان بو (۹۵۶) ټهو ژي ب هئل نه تن نه جان بو
 قه طعا ژ مه خافه تا شگه ستن (۹۵۷) قه ط لئ كه مه ره ك نه هاته* به ستن
 كه س دل نه ددا چو لئ بېننت (۹۵۸) به نكي كوز نازكي شكينت
 ما ده ست ددا كړ ده ست و په نجه (۹۵۹) حنا* بگه تن ب ره نكي ره نجه ؟

۹۵۳- قادر : ب شيان • سورمه : كل • ټاھو : چاف ، ټاسيك • ټاھوئ
 څوتنه : روژ •

ژ بهر وان چائيد رهش و گهش نه ويريان كلدن و كړيټكهن •

۹۵۴- قدم : پي • سه عي : خه بتين ، كرن • به هانه : هيجهت •

ژ كلو فانده كا سه ري هه تا بنټي پيا وه كو مينشيد هنده يني هر هاتن و

چون و ل دور زفرين دا هه ما بو هيجهت كي ماسييه كڼ تان ريكنه كه تنه كڼ

بېنن خو پيقه شه پرزه كهن •

۹۵۵- * آھويان : (رو) • * سه نه كرن : (رو • سو) • ټاھو : خه له تي ،

كېماسي • مه حضا : تني ، بې تيكه هلي • ټاھو : خفشسا خه زالي •

ټاسيك •

ژ ټه وان خفشيد خه زالان هندي سه ري مويه كي كي ماسي ، ټان خه له تي

ټان ريكنه كه تنه ك دلش و به زن و بالايد و اندا نه ديتن •

۹۵۶- سري مويكي : (رو • ټا • تو ، بو) • سه رمو : تشته كڼ كيم ، پارچه ك

ميان : ټا قطه نك ، د نيغه كندا • ټا بهر • تن : لهش •

نيرانه ټا فطه نكيده وان به لي هند د زراف و نازكبون ، مروئي دگوت

ټه فه نه له شن و نه جانن •

۹۵۷- * نه دهاته به ستن : (رو) • دهاته : (زا) • قه طعا : ټي كجاري •

مه خافه : طرسيان • ترس •

د بنيدا نه شيان ج كه مه را پائينه ټا فطه نكيده وان ييد زراف نه كه بقه ټين •

۹۵۸- كه سڼ دلنه ددا وان له شا ده سته دهت ژ بهر نازكيا وان نه كو بشكيڼ •

۹۵۹- * حتى : (زا • بو) • حتى بكرن : (تو) په نجه : له پ ، نه ينوك •

ره نجه : ژان ، دامايڼ •

ټهو ده ست و تلید وه كو شوشه ي ، چينه دبو خه نا وان كړيټكهن •

نه قشمن گړې شوډنې گړې مخیر (۹۶۰) کی قادره وی بکته مغیر
 ناخر گه ریان ژ ره نکی مه نیوس (۹۶۱) ټو مان و حنا و ره نک و پابوس
 زینه ت ژ قه ددیتد وان چه پیمان (۹۶۲) به خشینه زه مین طلا و شیبان
 فخر خونده کرن ب فخرقی نه فسه ر ۹۶۳ ټابه نده کرن ب تاجی گوهه ر
 سهر که و چه یخ صه فچه یخ مصنع (۹۶۴) زیبه نده ب زیوه ری مرصع
 پیرایه ژ ره ونه قا چه مالی (۹۶۵) سو هاله ل خه رنه نا دلالی

۹۶۰- مخیر : فیای ، هلبژارتی • مغیر : گه وری •

ټو شه نگی و جوانی و نازکییا خودنې چیکری ، کس نه شیت بگپوریت •
 ۹۶۱- مه نیوس : بن هیفی • پابوس : قه درگری • پچ ماچکرن ، خو
 چه ماندن •

دوماهه یخ مانه بچ هیفی ، ده ست داهیلان ، نه زانین دئی چ
 کن ، خه نا وان ما ده ست لې نه دای ، چ ب وان نه ما سهری خو
 چه ماندن بو وی نازکی و جوانییا خودنې دای •

۹۶۲- قه د : به ژن • به خشین : دان • طلا : زیر کرنا فه روزا • کراسکرن ب
 زیشی زیری صور • شیبیا : زیر • دیارکر • شیبان : ټیکه لکری ،
 شرینگری •

جوانی و خه ملا به ژن و بالایتد وان دل به ران شه و قه کا ره نگین دا جی •
 ۹۶۳- فخر خونده : دلگه ش ، گولبارین • فخرق : سهر • ټابه نده : ب شه و ق •
 نه فسه ر : دواخ ، تاج •
 دراخ ل سهر سهری گه شبو ، و گوهه ر ب شه و ق که تن ل کوفی و
 پرچی •

۹۶۴- له وچه : ده پ • صه فچه : به رپه ر • مصنع : چیکری •
 زیبه نده : جوان • زیوه ر : زیر کیشگری • مرصع : نه خشانندی •
 ټو له شیتد وه کو به رپه ره کن کتیبین یخ جوان هاتیه زیر کیشکرن و
 نه خشانندن •

۹۶۵- پیرایه : خه لانندی ، نه خشانندی • هاله : جفزا رون یا ل دور هه یثی •
 خه رنه ن : بن هارو کتید رویا •
 ټو خه مل و نه خش و شه و ق و دکو جفزا رون یا هه یثی بو ل دور دیمیتد
 وان یتد وه کو هه یثی •

ئەناس و زەرد و مراری (۹۶۶) خال و خەف و طورزە ئیید طاری
 ھانەندی گتایی شاعرانە (۹۶۷) مەوضوع ب وەضع خانە خانە
 ئەف رەونەق عارضی* و ذاتی (۹۶۸) بو نوسخە یج سحر* و موعجزاتی
 ئەبیات ب جەمع بونە دیوان (۹۶۹) ئایات ب صنوع بونە قورئان
 ئەو صنەتەن ئوستادی مودنەق (۹۷۰) ھەر چی کو ددی دگو ھوہ لھق
 تەزین* کو تمامبو ل بوکان (۹۷۱) ئایین کەتە چارسو* و سوکان
 ئەنواع تجمیل و مەلاپس (۹۷۲) ئەلوان جەواھر و ئەفانس

۹۶۶- ئەف مەمو گەوھەر و چاف و بروید کیشای و بسکید رەش*
 ۹۶۷- وەکو بەیت و نشتید شاعران ، ھەر پەیف و مالکەك بنەجە ھاتینە
 دانان سەر دیمید وەکو بەرپەرا*

۹۶۸- * و عارضی د ذاتی : (رو . زا . تو . بو) * * سحر معجزاتی :
 (رو) *

ئەف رەش و جوانییا خوسەر و ب دەستکاری ، سحرا مروفایە ، و
 جوانکارییا خودی*

عارضی : بئ دەستکاری* ذاتی : خویی ، خوسەر* نوسخە : کتەك زی*

۹۶۹- (۱) ئەف بەژن و دپەید جوان و ب شەوق یید ھەردو زەر بیان وەسا
 د زیکھاتی و لیکدای و بئ کیماسی و شرین ، وەکو دیوانەکا شعرا بون
 موعجزەنە ، ژ خودی ب تەن دەھیت چیکەت و دیارکەت*

۹۷۰- ئوستاد : سەیدا ، ھوستا* مطلق : بلندترین پایە ، ئیکجار*

ئوستاد مطلق : خودی* ھو : ئەو*

ئەو کار و خولقیەت و چیکرنا خودی دای ، ھەر کەسە دیتی گوتی :

ماشاللا ، خودی مەزن ، پا ھەر تو ب تەن دشیی فئ جوانیج بدەی*

۹۷۱- * تەزین کو بو تمام : (رو . ئا) * * چارسی : (ئا) چەار سوکان :

(زا . تو . بو) * تەزین : خەملاندن* ئایین : سالوخدان* چارسو :

مەیدان ، بازارگەھ* وەکو خەملاندنا بوکان تمامبوی ، ئەو عەدەت و

خەمل و تدارەك کەتە بازار و مەیدانان*

۹۷۲- تجمیل : چیکرن ، خەملاندن* ئەفانس : بەھا گران*

صهه جاربه و دوصهه بهئی چون (۹۷۳) زهربهفت لباس و زوربهئی چون
 ناقه ب قطار و دور ب قنطار (۹۷۴) یاقوت ب بار و زیر ب خروار
 خراج و تعددا حسابان (۹۷۵) خارق ن تقید کتابان
 نه دهانه تعقل نهف جهازه (۹۷۶) نه دبون متحمل نهو جومازه
 نهی ده بدهئی وه کرته عاشق (۹۷۷) بو زهزله راکرن خه لائق
 شههری و مذکر و مؤنث (۹۷۸) نیلجهومه موزییدن و ملبس
 نه شبیه ب به حور و تموج (۹۷۹) چونبش دکرن غرهض تفرج
 نانه گه ریا ب جود مهفتوح (۹۸۰) ده نگاهنج گهرهه ن کهشتیا نوح

- ۹۷۳- زهربهفت : پهروکید (اقمشه) زیرین • زوربهئی : دهسته کا بهربو و
 سترانبیژا •
 ئیشیکا (جماعه) بهردهستک و نائدهستکا یید بلك
 زیرین ، ب شههیهانه و ستران چون •
 ۹۷۴- ناقه : حیشترا من • قنطار : صهزگه که (ثقل) دکته (۴۰) چل وه قیید
 (ئونس) زیری • ههروهسا (۱۲۰۰) هزار و دوصهه وه قیید عهدهتی •
 قطار : قهنتار • (ده وارید ب پاشیید ئیکفه ب ریز گریدای) •
 خهروار : خرار ، بارئ کهرهکی (سوال) •
 ۹۷۵- تعدد : هژماره کا گهلهک • هژماره کا بهلاف • خارق : فلوی ، کارکنی •
 کرته کا ب زهحمهت • تقید : نائفروک - تیهه نئیسین ، قهیدکرن •
 نه دهاتنه هژمارتن و بهربهرید کتیبیا تیرا نه دکرن •
 ۹۷۶- تعقل : بهرعهقل • هزر • جومازه : حیشترا ، ئوغهرا ب لهز •
 جهازه کا هند گرانبو ب کوتهک حیشترا د بنغه دلئین •
 ۹۷۷- ده بدهبه : دهنگی بلند ، دهنگی دهولنج •
 نهفنج دهنگه دهنگی خهلهک کیشانه تاما شه کرنج •
 ۹۷۸- شههری : بازیری • مذکر : نیر • مؤنث : من • مزین : خهملی •
 ملبس : کارگری •
 خهلهکی بازیری و ژن و میرا خرد خهملی و کوک •
 ۹۷۹- تموج : ب پیل • چونبش : لئین ، تیکهاتن و چون •
 غرض : ژ بو • تفرج : ته ماشه کرن ، بهریخودان •
 وه که به حره کا بو پیل خهلهک تیکهاتن و تیکه چون بو ته ماشه کرنج •
 ۹۸۰- جود : سه خاوهت ، دهسته کرن • مهفتوح : فهگری • کهشتی :
 گه می •

به عنی گو عماره تا* سستی تی (۹۸۱) قه صرا به ریما ب راستی تی
 هدر ته خته ژ عودی صه نده لوسی* (۹۸۲) ته خته ك خته به نه ناب نویسی*
 عرشه ك ژ جه واهران مرصع (۹۸۳) به لقیس جه لیس و* لی مربع
 ده ست به سستی ژ پیشه پیشه کاران (۹۸۴)

دورین* که مهر و گوهر گوهاران

صه « ناصهف به رخیا» وه کی با (۹۸۵) جه مالی دگر ب عوشی دلشا
 هلا رته سهر سهری خوه نه و مه هد (۹۸۶)
 ده ست ده ست دره شان ز ههف ب صه نه جه هد

۹۸۱- * عماره یا : (رو . زا . تو) . عماره : نافاهی .
 نانکو : (ل گه ۹۸۰ ی) نهو ده ری که ره می ل که جاوا (مه عافه) سستی
 دنا فدا یا وه کو گه میا نوح پیغه مبه ری هاته فه کرن و ژ مال ب ری
 ئیخستن .

۹۸۲- * ژ عود و صندلوسی : (رو) . عود : دار . صه ندلوسی و نابنوس :
 دو توخمید دارانه .
 * ل عود صندلوس : (زا) ژ عودو صیدلوس : (تو) . خته به نه .
 فه روزگری .
 * و اب نوس : (زا) .

مه عافا سستی ژ دار بده صه ندلوس و نابنوس چی کربون .

۹۸۳- * وی مربع : (نا . زا . تو) .
 مرصع : نه خشانندی ، طامدایی . مربع : رونشتنا چارم رکی
 (التریبم) . جه لیس : رونشتی . که جاوا سستی عرشه کی
 نه خشانندی بو ب گه وهه ران ، و سستی تیدا رونشتبو .

۹۸۴- * زرین که مهر : (رو . زا . تو) . ده ست به سستی : ده سستی وان
 ل سهر سینگی وان .
 پیشه کار : شولکه ر ، خلمه تکه ر .

۹۸۵- « ناصهف به رخیا : نافی حه کیمه کی به ، سهر و کی وه زیرید سلیمان
 پیغه مبه ری بو . وی ته ختی به لقیس هلا گرت و فراند و دانا ره خ ته ختی
 سلیمان پیغه مبه ری .
 مرو فید پیشگیس و به رکه تی مه عافا سستی دانا بو سهر ملیخ خو ب دلید
 خوشی .

۹۸۶- مه هد : لاندك ، ته خت . جه هد : ب گوته ك . ب زه حمت .

۹۸۷- ٺه و تهختن رهوان وه کي گه می بو (۹۸۷) به حرا کو ب سه رکهت ناده می بو
 به حره ک ٺ ههوا کو بیته جوشی (۹۸۸) ناچار ٺ دلکی دکهت* خروشی
 خهلقن جهی جومله عاشقانه (۹۸۹) پهروانه و شه مع دهر میانه
 صوفی و مهلا فقیر و پاشا (۹۹۰) فیکرا ل تفرج و ته ماشا
 خهلقن کو ٺ دهست غه من ب فریاد ۹۹۱ فهرده ک قه نه ما نه بویی دلشاد
 ههر بهرده ره کی شه ماته یه ک* لئی (۹۹۲) ههر مه حمه عه کی ته ماشه یه ک* لئی
 ته دگو کو عروس عهین جانه (۹۹۳) لهو بونه به دهن* ل په ی رهوانه

۹۸۷- ٺه و تهختن سستی تی وه کو گه میه کن ب ره هوانی ل سه ر به حرا کو
 مروث بون ب ریقه دچو .

۹۸۸- * دکت ٺ دل : (رو) . ههوا : نه ئینی . جوش : که لین ئاریان .
 خروش : قیری ، گازی .
 ٺهف به حرا مروفا یا ب که یف و دلگهش ، وه سا پیل دکه تنی ههروه کو
 به حره که یا دکه لیت ، بی گوتن دهنگی مزوقان دی بلنه بیته بهر
 ئاسمانی .

۹۸۹- خه لکی وه سا ره خید که جاوا ستنی گرتبون ، سستی ب خو وه کو مومه کا
 ب شه وقبو ٺه و شه سامهت (قلبالغ) وه کو به لاتینکا بون یید عاشقیید
 چرای .

۹۹۰- تفرج : ته ماشه کرن .
 ۹۹۱- فریاد : ناله نال ، گازه گاز . فهرده ک : که سه ک . کته ک . ئیک .
 ئیک .

۹۹۲- نمایشیک : (تو) . * شماليک : (تو) .
 شه ماته یه ک : قه له بالغه ک ، ده نگه ده نگه ک . (شه مه ته) . کومه ک .
 ههر بهر دهره کی قه لبالبغ و کومه ک ل بهر بو ، و ههر کومه کن و جئاته کن
 و خر بونه کن ته ماشه ک لئی بو .

۹۹۳- * بدل : (تو) . ب دل : (ئا) .
 په ی : هه مو رهخ : راست و چه پ و پیش و پاشن .
 ههروه کو بوک روح بو (جانه ، گیانه) ، لهو خه لک ل ههر چار ره خان
 (لهشبون) دچون . ل دوغ روحا خو ره هوان دچون .

سازان مری جهی کرن وه کی صور(۹۹۴) کوس و دهف و کهرره نا و ناقور
 شایاش و صه دا و گازه گازان(۹۹۵) گوهدار غه نی گرن ژ* سازان
 قیبرا کو صه دا ژ وان بدهرگهت(۹۹۶) قه صرا فه له کنی صه دا بسهرگهت
 نهف عهیش و نهشاط شادمانی(۹۹۷) نا دیره ب دیده یان* زه مانی
 فولکا فه له کا مه لک د نافی(۹۹۸) مهوجان کو ره فا د وهقت و تافی
 نهف* طه نطه نه و شعار و نایین(۹۹۹) چون* له حظه یه کنی مهانه تاجدین
 تاجدین ب خوه بویه پادشاههک(۱۰۰۰) مه م ژ ی ل طه نشتی* شبه ماهه ک

۹۹۴- صور : بوریزان ، بوری . « و اذا نفخ فی الصور - ق . پ ، . کوس :

دهول . کهرره نا : ره نگه کنی بوریزان یه . ناقور : بوریزان .
 وه کو روزا قیامه تی گاذا مری ل سهر ده نگی (صور) بوریی رادبنه نه .

۹۹۵- * به سازان : (رو) . صه دا : ده نگه دان . غه نی گرن : منهت پی نه ما .
 ده نگه ده نک و قیری و گازیته بلند ، ده نگی ته مورا د بنخوفه کر . و
 خه لکی بویتنه پی نه کر .

۹۹۶- ژ فنی قه له بالغی و ده نکیده بلند نهردو و ناسمانا ده نگه دا .

۹۹۷- * بدیدیا زمانی : (رو) . نهشاط : سئکی . شادمانی : که یف . دیده :
 چاف ، هاتیه دیتن .

نهف که یف و خوشییه که سیچ چ زه مانا ب چافا نه دیتبو .

۹۹۸- فولک : گه می . دنافی : دنافا د نیفه کیدا . مهوجان : پیلان .

گه میا سستی تیدا ، یا پیلیده مروفا هلاگرتی و سفک و ره هوان بری .

۹۹۹- * نهو : (زا) . * چو لحظیکی گهانده تاجدین : (رو) .

طه نطه نه : قه لبالغ ، ههره بوشی ، ده نگه دانا مه زیکنی . نایین : سالوخ

پیکنینان . له حظه یه کنی : گا فه کنی ، چاف نقانده کنی .

نهف ههره بوشی و هه شامه ته و ده نگه ده نک و طمبطمبه ، چون د گافیدا

گه هشتنه بنه جها تاجدین .

۱۰۰۰- * لطنشت وی : (تو) .

تاجدین نه فرو حاکمه (وه کو هه مو زافا) مه من برا زافا زی ل طه نشت

وی راوه ستای وه کو هه یته کا ب شوق .

روشتی د شه هشتین عالی (۱۰۰۱) جهمعك ژ نه کابران حوالی
 رابون ل تفرجی قهوه سلطان (۱۰۰۲) وان جومله طه بهق د هردو دهستان
 مانندی طباق ناسمانی (۱۰۰۳) یاقوت و زمردید گانی
 ریختن طه به قید وی * نثاری (۱۰۰۴) ژوردا ل عماره یا نگاری
 نهما طه به قید وان همی پر (۱۰۰۵) زیر* و ودرق و جهواهر و دور
 یه غماگر گه نجی بونه ماشا (۱۰۰۶) خیزان همی بونه میر و پاشا
 صد جار ل هیثیا حهریصان (۱۰۰۷) خارج ژ جه فاندنا خه سیسان

۱۰۰۱- تاجدین روینشتیبول شانوشینا بلند و بره کا مهزن و ماقولا ل دور .
 ۱۰۰۲- وه گو داوهت و بوك گه هشتینه مالا زافای (تاجدین) زافا ل گهل
 دهسته برایتید خو رابونه شه و هر ئیکي ژ وان نامانهك دده ستاندا بو .

۱۰۰۳- نهو نامانید فرمه و مهزن ، تزی ثاقود و زمرد بون ، ته دگو نه شه کانا
 وایه ، وه گو ناسمانی به رفره یخ پر ستیر .

۱۰۰۴- * ته به قیج دوری : (ثا) طبقا دوی : (رو) .
 نثاری بژاله ، بژاندن . نگار : شکل ، صورت .
 نامانید دده ستید خودا ، ژوردا ژ وی قه سرا جوان بژاله کرنه سهر
 سهری داوه تییا .

۱۰۰۵- * زیث- : (رو) . وهرق : درافچ معده نی . (درهم) .
 به لیج ته بهق و نامانید دده ستید واندا د پر بون ب زیر و گوههر و دورا و
 هورده پاران .

۱۰۰۶- یه غما : تالانکرن . دزین . گه نج : خزینه . ماشا : گازك .
 نهو درافید ریختن خزینه بو ، روتله چه میانی و تالانکون دده ستید وان
 وه گو گازکا دراف قیددان ، هه مو ژار تیر پاره که تن .

۱۰۰۷- حهریص : مجد . ژ خو شهرم . جه فاندن : خرکرن ، کومکرن ،
 قیدان (التقاط) .
 نهو درافید مالا زافای بژاله کرین ژ زیر و گوههران و روتله لا چاف
 لیج ، هند گه لهك بون ژ خه لکی د زیده بون ئیدی قیرا نه دگه هشتین
 قیدمن .

فاضل* ژ کهرامه تا کهریمان (۱۰۰۸) زائد ژ خودانییا له نیمان
 خبزان و ته دا وه بوئه مونعم* (۱۰۰۹) موغلم بویه زن پرست و موغلم*
 خبزان و ته دا غه نی و زه نین (۱۰۱۰) شادان و حزین و شا و غمگین
 ئیدی نه دیون ژ هک مشخص (۱۰۱۱) ته دنو همی میره کن مرخص*
 تیکرا د موناسب و موافق (۱۰۱۲) فیکرا د موصافح و معانق
 حاصل کر ژ هه قصه تا* سهرا مهست (۱۰۱۳)

بون نهو دهر و بان و نهو سهرا مهست
 هن مهست و هن* دهر د بهنگی (۱۰۱۴) خوانه نده و بهذله گو* و چهنگی

۱۰۰۸- * قاصد : (رو) *

ل نک ماقولان نهو دهستریژا کرین یا درافا ههر چ نه بو ، کیمبو ، و
 زیده ی خر کرنا وی خه لکی روتله بو *

۱۰۰۹- * بونه زر پرست و منعم : (رو- تو- زا- بو) * مونعم : (ئا- زا) *
 موغلم : فاسق ، شه هوانی *

* موغلم : (ئا- زا) * گه دا : خازوک * منعم : دلوفان ، چاف فه کری *
 نه تیر و ژار و دهستکورت و هسا حالخوشبون و تیر پاره که تن ، ئیدی بو
 خر بسیار ژن ئینانی دکرن و چاف ل دهر بون *

۱۰۱۰- دهستکورت و خازوک و بنگرتی ، و ب که یف و دلگهش و پوسیده *

۱۰۱۱- * میر کرن مرخص : (رو) * مشخص : نیاس ، جوداگری ، فه وزارتی *
 نهوان ره نگیته مروفا ، کهس نه دشیا ژیک چهرت و جودا کهت ، کسی
 فه قیره کی زه نگین ؟ کی داماییه کی دلگهش ؟ هه مو وه گو میرا لیهانبون
 ددهست پر و دلخوش *

۱۰۱۲- مناسب : ریککهفتی ، بکارهاتی * باش * موافق : پیکهاتی ، قایل بویی *
 رازیبویی * مصافح : توفه کری ، چونه دهست ئیک * معانق : دهست
 سطروی ئالاندی **

۱۰۱۳- * مقدا : (رو- تو- بو) * مقدس : (زا) * مهست : تژی ، پر *
 دو ماهی ، نهو هه ره شه و داوه تی یینه سه رخلوله ژ که یفا ، چونه ناک
 قه سرا تاجدین ، نهو قه سر ب بان و ههوش و مهزه لئه ههشیا ژ
 مرو فان *

۱۰۱۴- * هن مهست ههک ههک د بنکی : (زا) دگرده بهنگی : (ئا، تو، بو) *
 * و بذل گو دچنگی : (تو) * بذله گو دچنگ : (بو) *

گهرد : ته ماشه کهر * بهنگی : بهنجگری * دگهر : هندهک دی *
 زار فه کهر ، ره قاسی ، له بیزوک *

هندهک د سه رخوش و هنده کید دی ، د سه رخلوله و ناگه ژ خو نه ، و
 هنده کا ستران دگوتن و هندهک دله بیزین و هنده کا وه کو زرتکه و لیبو کا
 که نیا خه لکی دئینا *

تَبَك هاتنه چهرخ و باز و لوتان

بیریتته* سه‌ما و ساز و توفه‌ند(۱۰۱۶) شیرین و شه‌که‌ر له‌ب و شه‌که‌ر خه‌ند
عه‌ذرا و روال و بکر و موردان(۱۰۱۷) حور و مه‌له‌ک و به‌ری و ولدان
تول بیرده‌هن* و سیمین* قه‌بايان ۱۰۱۸ شه‌که‌ر ده‌ه‌زان و قه‌ند* خایان
زبیرین که‌ه‌ران ز که‌ج کولاهان(۱۰۱۹) طه‌لعت قه‌ه‌ران و نه‌ط سیاهان

- ۱۰۱۵- * کربنگی : (رو، زا، تو، بو) . هه‌ربه‌نگی : (نا) .
هوربه‌نگ : زیوانه که به‌هارا د ناث ده‌خلیدا شیندبیت ، پیخ بخوت سه‌ر
خلوله و گیز د بیت وه‌کو به‌نگی ، (به‌نج) ئی . لوت : لوط ، خو
هلاقیتن .
- ۱۰۱۶- * بیرتینه : (تو، بو) . بیریتته : داوه‌تا فه‌قیان ، ره‌نگه‌کج گوئه‌ندییه .
سه‌ما : له‌بیز . گوئه‌ند و له‌یزین و مه‌زیکه و روید شترین و ب که‌نی .
- ۱۰۱۷- عه‌ذرا ، بکر : کچ ، شو نه‌کری . روال : طولاز ، لاو . مورد : لاو .
بی مو ، رو حولی . ولدان : کور ، لاوید سئیل (مراهی) .
- ۱۰۱۸- * ئەف مالکه د کتیبما رودینکودا نییه . * بره‌نان : تو . بیره‌نان :
(بو) .
- * سمن و قبايان : (سو) . سه‌مه‌ن : (نا) . سمه‌ن : (زا) . سیمین :
(تو، بو) .
- * قند خالان : (تو) . قند و خایان : (بو) . گول پیره‌ه‌ن : ب گولا
خه‌ملاندی . گول نه‌قشمین . سیمین : زیتین ، زیت کیشکری . قه‌با :
کورتکه ، گوملک . ده‌هن : ده‌ف .
- قه‌ند : شه‌کرا قه‌ند . خای : له‌قدان ، طامکرن ، که‌یف ، خوش پنت
حه‌سیان .
- خودانید کورتکه‌کیده زیتین ، و ب گول و کولیلکا خه‌ملاندی ، ده‌ف و
که‌نید وان ، شترین وه‌کو شه‌کری .
- ۱۰۱۹- که‌ج : خرارکری ، ب ره‌خه‌کی ئیخستی . کولاه : تاج ، کولاق ،
کومج صوفیان .
- طه‌لعت : دیدار ، دیم قه‌مه‌ر : هه‌یف . شه‌ط : پورتی ژ نو ده‌ر که‌تی
ل روی ، نه‌خاسمه‌ناروکید جیلان ، ژ نو ئیراگه‌هشتیا ، حه‌رف ،
توره ، ساخلت ، خیج ، به‌ر لیف ، فه‌رمان .

سېمېن بەدەن و سەمەن عذاران (۱۰۲۰) سېمېن ذەقەن و مەمك ھناران
 ئەف مويى ميان و مار گيسو (۱۰۲۱) ئەف چارده سالى و چار ئەبرو
 موردان و مراهق و مجرد (۱۰۲۲) لاويد* كو خەط وەكى زمرد
 خوش دەنگ ھنەك ، ھنەك د خوش رەنگ (۱۰۲۳)

ھن چەرگە بەزى و ھىن دگەر* لەنگ

۱۰۲۰- * سمن و بدن و سېمەن عذاران : (تو* بو) • سېمېن بەدەن : لەش
 سېي • سەمەن : ياسمېن • عذار : ھنارو كيند رووان • ذەقەن :
 ئەرزىنگ •

۱۰۲۱- موي : مو • ميان : د نېفە كيندا ، كەمەر : گيسو : خەلەك • چار
 ئەبرو : برو تراشى ل گەل ھەردو جېھنيكا (رەخيدە روي) • دەرويش ،
 ئەفئىندار •

ئەف ناھتەنگ زراف و كەزى رەش مارا و بسك بادايسى ، و ئەف
 سننيل و زەلامە •

۱۰۲۲- * لاوى و : سو • لاوى وە : (ئا) • لاويت : (زا) • لاويت دكو :
 (تو* بو) •

مراهق : سننيل • مجرد : بىچ مو • حولى • مورد : ھيژ مو نەھاتى •

۱۰۲۳- * دگر رنك : (تو* زا) • ديك رنك : (بو) •
 چەرگە بەزى : لەز ، بەز • رېفەچونا سفاك • دگەر : ھندە كيندە دى •

بلجومله ل ره غمغی فغی عه جوزی ۱۰۲۴ یه عنی ل خلافتی پشت گوزی
 کیژید* سفک کورید لوین ۱۰۲۵ مانندی بهنات و مثلی پهروین
 هن دائره بهند و هن دده و وار ۱۰۲۶ هن سلسله بهند و هن د سه ییار
 نه نجوم صفت نه نجومهن فوروزان ۱۰۲۷

هفت شه قید تمام و هفت روزان

بهزما ستیغ و جمع تاجدین ۱۰۲۸ گبران ب فی رهنگی زیب* و تهزین

- ۱۰۲۴- بلجومله : هه مو . تیکدا . ره غم : د سه ر که پیرا ، بئیت نه قیت .
 عه جوز : پیره ژن . خلاف : بچی رازیبون ، نه وه ک ئیک . کوز :
 خویل ، قوس .
 هه مو ژ که ربند فهله کا پیر یا پشت قوس و خویل و د سه ر که پیر و پیرا .
 ۱۰۲۵- * کیزید سفک : (رو) . سفک : (سو) (تو) . کیژی د صف :
 (زا) . د صفر : (بو) . مانه ند : وه کو . بهنات : ریزا ستیرا (بنات
 نعش) . طهرمن نحی ، ماخیری . پهروین : ستیرا پیرو .
 ۱۰۲۶- دائره : جغز ، خهله ک . دوار : زفروک . سلسله : زنجیر .
 هنده کا خهله کا داوه تی گرید ابو ، و هنده ک ل دور خو دزفرین ، و
 هنده کا ده ستید خو دئیک گرتبون وه کو زنجیرا ، و هنده ک زی ب ری
 دچون .
 ۱۰۲۷- نه نجوم : ستیر ، گهله ک ستیر . نه نجومهن : ده عوت ، شه هیانه .
 فوروز : روناھی ، رون ، شه وقدان .
 نه ه شه هیانا گه روک و ب شهوق هفت شه ف و هفت روزان تمام .
 ۱۰۲۸- * زین : (تو) .
 بهزم : شه هیانه . جمع : خرکرن ، گه هاندنه ئیک .
 زیب : جوان ، خوشکوک . تهزین : خه ملاندن .
 داوه تا سنی و تاجدین ب فی رهنگی خوشکوک و جوان و دلفه که ر گبران .

ستي ل هالا زاقاي

دامان* عروس ياك گهردون ۱۰۲۹ داماد* کو کرب مهري گولگون
 طاريتي ب روهنيي کو راکر ۱۰۳۰ غم شهبهتي طولهتي فهناکر
 وهفتي سهکري ژ روز هفتي ۱۰۳۱ ناگر ته دگو گههسته نهفتي
 گهريمهت* نار قورب مهقصود ۱۰۳۲ راکر ژ وجود عاشقان دود*
 جهمعيت خاص نانش و باد ۱۰۳۳ نهلبهته دکهت مروفي بهرباد
 نهف عشق و هوا کو بونه ولداس* ۱۰۳۴

جان و دلي دي بدن ب شاباش

صهبرا شهوظاندي نفتراقی ۱۰۳۵ تیک صوهت قران* و نحتراقی

- ۱۰۲۹- * داماد : (زا) • * دامان : (زا) •
 دامان : دههمن ، کراس • عروس : بوک • گهردون : ناسمان ، فهلهک •
 داماد : زانفا •
 وه کو روزي بهريدخو داهيلاین و زانفا ب شهوقا بوکي گهشبووی •
 ۱۰۳۰- وه کو روزاهي طاريي دبهزينيت وهسا خهמיד بوکي و زانفاي فهرهئين •
 ۱۰۳۱- وه کو داوهت فهرهئي پاشي هفت شهف و هفت روزا ، ئيدي بو
 دهمن چونا زانفاي بو نک بوکي ، بوک و زانفا وه کو ناگري و نهفتي بون
 وه کو دگههنه ئیک •
 ۱۰۳۲- * کرमित نار مقصور : (تو) • * دور : (تو) •
 نار : ناگر • قرب : نيزيکی • وجود : قالب ، ديتن • دود : دوکيل •
 ۱۰۳۳- نانش : ناگر • باد : با • بهرباد : بهر بايدا چو ، باي
 بر •
 ۱۰۳۴- * دلداش : (ئا) • ولداس : ههفال ، هوگر •
 ۱۰۳۵- * فراق و احتراقی : (تو • بو) • نفتراق : دورکهتسن • قران :
 گههشتنا ئیک • نحتراق : صوتن •

دهريایی مه‌ه‌به‌ت نوشتلوم* کر ۱۰۳۶

- تارام و شکيب و صه‌بر گوم کر
مه‌جوب و موحب ژ فهرط ته‌شویر ۱۰۳۷ هاتن کو بین* ب شه‌وقی ته‌قدیر
مه‌شاطه و مه‌ره‌بان و دایین ۱۰۳۸ شوشبین و مه‌حارمید تاجدین
موسته‌وجب وه‌قت دین* مولات ۱۰۳۹ به‌ر موحب و موقته‌ضای عادات
مه‌جموع مبخرات و معطر ۱۰۴۰ مه‌مزوج مفرحات و مسکر
جام و قده‌ح و ئه‌یاغ و مه‌خمه‌را ۱۰۴۱ ئه‌ف مسک و زه‌باد و عود و مه‌جمه‌ر*

۱۰۳۶- استلم : (زا . بو) . ده‌ریا : به‌حر . نوشتلوم : کوتبه‌کی . زور‌داری .
تارام : ته‌نایی . شکيب : صه‌بر . گومکر : به‌رزه‌کر .
به‌حرا ته‌ئینن کونه‌کی کر ، صه‌بر و ته‌نایی نه‌ما فیانا هه‌فگه‌هشتنن
کر .

۱۰۳۷- * بکن : (تو . بو) . فرط : زیده . گه‌له‌ک . ته‌شویر : نالوزی ،
شه‌رم .

زافا و بوک هند تارزووا ئیکودو دکرن ، باره‌ر نه‌دکرن کا دی که‌نگی
گه‌هنه‌ئیک .

۱۰۳۸- مه‌شاطه : به‌ربوی . مه‌ره‌بان : خیرخواز ، دل‌و‌شان . دایین :
سه‌رسی .

شوشبین : برازانا . مه‌حارم : مه‌حرم ، مروفتید نیریک .

۱۰۳۹- * بون : (تو) .

مستوجب : پیدای بون . ملاقات : خربون . موحب : ل دویف .
موقته‌ضا : پیدای .

وه‌کو دیتین وه‌خته‌زا‌ئا بچیته‌مه‌زه‌لا خو‌نک بوکس ، و ل دویف
عه‌ده‌تید کرمانجان کاری خو‌کرن ئیدی زانای ببه‌نه‌ژور .

۱۰۴۰- مه‌جموع : هه‌می ، تیکدا . مبخرات : بخورده‌ر . معطر : بیهنده‌ر .

همزوج : تیکه‌هل . مفرحات : خوشکه‌ر ، بیهنیدخوش . مسکر :
شرینی .

۱۰۴۱- * عه‌نبر : (نا . زا . تو . بو) . جام ، قده‌ح ، ئه‌یاغ ، مه‌خمه‌ر : نامانید
فه‌خارننه .

مسک ، زه‌باد ، عود : بیهنید خوشن . مه‌جمه‌ر : په‌لدانک ، یا بیهنا تیدا
دسوزن .

ماورد و گولاب و عطر شامی ۱۰۴۲   ثلقصه ژ مام تا ب ماهی
ثسباب نهشاط و عیش و عشرت ۱۰۴۳

ثالات صفا و ذوق و صوحبت

ثه وچند کرن ثهوان موهه یا ۱۰۴۴   مهضامری پی دبون موهه یا

ثاراسته بو عروس خانه ۱۰۴۵   دیوان و دهر و عروش خانه*

ثابون، ثه خاصه کی و خادم ۱۰۴۶   هندهك د ثقارب و مهحارم

ثه معك ب تهام موته لالا ۱۰۴۷   شه مسك ب جه مال موجه لالا

ثلكرته سهر سهری خوه ره قاص ۱۰۴۸   ثینانه میانی مهجلسا خاص

ثه معی ب زه بان حال بی قال ۱۰۴۹   ثه ثره نكه هه كره بهیان ثه حوال

۱۰۴۲- مارود : گولاف . گولاب : گولاف . عطر : بیتهنا خوش . القصه :
كاكلا بهحسی ، ب كورتی *

هه مو پیته پیید زیانه كا خوش یا بوك و زافا كو مهه کی پی بقه تینن .
۱۰۴۳- ثسباب : پیته پی . نشاط : زفتی ، سفکی ، ثالات : نامویر .
ذهرق : طام *

۱۰۴۴- مهه یا : بهرده ست . مهضامری : پی گومان . پی گوتن . مهه یا : پی
ساخبون . زندیکرن *

۱۰۴۵- * و عرش و بانه : (رو) . ثاراسته : خهمل ، نهقش ، کارگری .
عروسخانه : مهزه لا بوکی . عروشخانه : قورنهت . تهخت ، جه پیید
رونشتنی *

۱۰۴۶- خاصه کی : هه فال و هوگر . خادم : خولام .
۱۰۴۷- شه معك : مومهك . شه مالکك . مطلا : کراسگری . شه مس : روژ،
هه تاف . مجلا : هاتیه پیشچااف *

۱۰۴۸- میان : نیف *

ثه و شه مالک وان هه فالان هلگرتبو سهر سهری خو و ب له ییزینن

ثینانه نیته كا مهزه لا تاجدین و بوکی *

۱۰۴۹- زه بان حال : ب حالی گوتن . بی قال : ب پیته نگی *

هوما بی زار و ته زمان ب فی ره نگی گازنیید حالی خو کرن *

کای عاشقی بی قه‌رار و بی تاب ۱۰۵۰ گهر شهبه منی خودان تهب و تاب
 رابه هره جهله یا عه‌روسن ۱۰۵۱ پابه‌نده ببه ب پایی بوسن
 شه‌معاً ته وه‌کی ته ئنتظاره ۱۰۵۲ شه‌وقا ته ل جان و جسمی ناره
 صوه‌تن ته به‌سه مثالی شه‌معان ۱۰۵۳
 به‌س شهبه‌تی من بباره ده‌معان
 گهر عاشقی رابه شهبه فه‌راش ۱۰۵۴ جانی خوه بده * نثار و شاباش
 نهی ساعین مه‌قصه‌دا طه‌وافن ۱۰۵۵ وهی سمانکی مه‌نه‌جنا مه‌طافن
 تهو قبله و که‌عبه‌یا ته مه‌قصود ۱۰۵۶ نیزیکی ته بوبه نه‌مری مه‌عبود

-
- ۱۰۵۰- کای : ئهی • بی تاب : نه‌حه‌ویای • تاب : صوتن • تهب : کافل • هه‌رفی • تا •
 ئهی نه‌فینداری بی ته‌نا و صوتی • نه‌گهر تو وه‌کو منی
 (شه‌مالک) ئاگر دسوژیت و ده‌لینیت •
 ۱۰۵۱- جهله : په‌ریا بوکن • پابه‌نده : به‌نده‌وار ، به‌ندی • پابوس :
 قه‌درگرتن ، بی ماچکرن • هه‌بیهت •
 رابه هره پشت په‌رین ل نک بوکن ، ئیدی به‌نده‌واری زه‌ریا هیژا ببه •
 ۱۰۵۲- ئنتظار : ژفانی ، چاقه‌ری • نار : ئاگر • جسم : له‌ش •
 موما ته وه‌کی ته چاف ل رییه ، دیتن و شاهوق و غه‌ریبیا ته ل روح و
 له‌شی ئاگره •
 ۱۰۵۳- مثال : وه‌کو • ده‌معان : روندکان •
 فن صوتنا خو یا وه‌کو شه‌مالکان ، و روندکاید خو یید وه‌کو روندکاید
 من ده‌لینین و ب ره‌خا دا دچنه‌خوار ، به‌طالکه ، راهه‌سینه •
 ۱۰۵۴- * بدی : (رو) • بده‌ثنا : (تو) •
 داوه‌تان •
 نه‌گهر تو عاشقی پا دی هلو وه‌کو به‌لاتینکون بفره و خو بافی مومین •
 ۱۰۵۵- ساعی : ل سه‌رری دچیت ، ری‌فینگ • خه‌باتکه‌ر • سالک : ری‌بار ،
 ری‌فینگ •
 مه‌نه‌ج : به‌رنامه • مه‌طاف : گه‌ریان ، جهن طه‌وافن •
 ئهی ری‌فینگی به‌ر ل طه‌وافن ، وهی ری‌چوین ری‌یا طه‌وفا دوماهی •
 ۱۰۵۶- نه‌مری خودی کو جه‌ج یا فه‌ره ، نه‌و دوماهی قوناخی کو قبله و
 که‌عبه‌نه ، یید نیزیکی ته بوین •

- بهیت و چهچر و مهقام و حوجره ۱۰۵۷ سهعی و طهلب و طهواف و عومره
 باری ژ تهرا گرن مقدر ۱۰۵۸ هسا بونه ژ بو تهرا میسر
 نافی تو رهوانبه پیشی سهروئی* ۱۰۵۹ شبری* تو ههمان کهره مکه خه لوی
 تاجدین ز صوره تی شمالی* ۱۰۶۰ معنای مهجه به تا شه پالی*
 زانی ب تامل و ب تدراک ۱۰۶۱ رابو ژ جهن خوه چست و چالاک
 یاری غم و شاهیمان مهمن ژار ۱۰۶۲ قبرا بویه صاحب و سله حدار
 دستن وی ددهست و دل ددل بو ۱۰۶۳ بو حاجب دهرمه ، شیر ل مل بو
 تاجدین ب فی طهرزی چو سهرائی ۱۰۶۴ مهم مال دهری دگهل دوعای

۱۰۵۷- نانکو بوک و له شیخ وی ، دهمن زانا دجیته نک ، (وه کو دچنه حاجن) *

۱۰۵۸- نهف زافاینیه خودی بوته زنیسی ، نهها نهو بوته چیبو *

۱۰۵۹- * شیری : (زا) * شیرین : (رو) *

تاجدین ، بو وهخت ، هلورابه هره سهر جهیده خو * فی تو نافی هره

سهر دارا سهروئی یا تیهنییه *

۱۰۶۰- * شمالان : (تو) * * شپالان : (تو) *

تاجدین دصوت ژ بهر نه فینداریا ستیخ *

۱۰۶۱- تامل : بی دیتن ، هزر کرن * تی فکرین ، تدراک : زانین ، تیگه هشتن *

تاجدین تیگه هشت و تی ئینا دهر کو دهمه بچیته نک بوکن ، سفک و

چالاک ژ جهه رابو *

۱۰۶۲- صاحب : هه فال ، هوگر * هه ندم *

دهسته برای وی ، مهمن هه فالج تاجدین بی خوشی و نه خوشییا ،

نمایش رابو ب شیر و ملج خو دا ملج زافای *

۱۰۶۳- مهمن دهستی تاجدین گرت و بره مهزلا وی ، و بو دهرگه هشان ، و

شیری وی ب ملیشه بو *

۱۰۶۴- تاجدین ب فی رهنگی چو نک بوکن ، مهم زی مال بهر دهری و دوعا

بو وی کرن *

له ورا گړه خوږف* بو نه و مولاقات ۱۰۶۵ مه لزومه ل عاشقان موعادات
 گهر قسم محب و گهر چه بين ۱۰۶۶ ته لېته ب دژمن* و ردقيبين
 هن ديو و هندهك ژوان په رې نه ۱۰۶۷ هندهك د منافق قادمي نه

۱۰۶۵ : مخوف بو ملاقات : (رو) . مخوفه بو مولاقات : (زا) . مخوفه بون
 ملاقات : (نو) .
 مخوف : ب ترس . مولاقات : گه شمتنه ئيك ، خربون .
 ملزوم : پېده ئي . موعادات : دژ منايي .
 ۱۰۶۶ - : بډژ منان رقيبين : (نو) .
 قسم : جوين ، پشك . ره قيب : سیتال . كارب هلگر .
 ۱۰۶۷ - هندهك د خراب ، و هندهك د خیر فوازن ، هندهك مروئيش د منافقن .

تاجدین دچیتہ نک بوکئی

- زاقا ب ٺهدب کو چو ژ دہردان ۱۰۶۸ شہ معا کو ل پشت* حجاب و پەردان
 رابو* کو ژ پیشفہ چو خرامان ۱۰۶۹ کیشا ل زہمین ب ناز دامان
 زلنید خوہ کرنہ پای ٺہنداز ۱۰۷۰ دەستید خوہ کرنہ فہرق* پەرداز
 دیمہ کو ب نور بہیتول ٺہقصا ۱۰۷۱ فہدیل فہلک ب وی تہیسا
 مہخموری غہبوق دہردی ہجران ۱۰۷۲ موشتاقی صہبوح وەصل جانان
 ژہوہلئسہ ل عسادہتی موباحی ۱۰۷۳ دەستی خوہ دریزکرہ صوراحی

- ۱۰۶۸ - * ل پیش : (رو) . حجاب : پەردہ ، خیللی .
 تاجدین ب تورہیی بزورکەت ، دیت ستی یا ل پشت پەریج .
 ۱۰۶۹ - * رابو و ژ بر فہ چو (تو) (رو) . خرامان : ریغہ چوناب ناز .
 زہمین : ٺہرد .
 ستی رابو و ب ناز پیشفہ چو دەمہ ٺید وی ل ٺہردی دُخشیان .
 ۱۰۷۰ - * فرق ٺہنداز : (زا) . زلف : بسک . پای ٺہنداز : مہخموری ل ری
 رادئینخ .
 فہرق : فہدان . پەرداز : نیشادان .
 بوکئی کہزی و بسکید خو فہکرن و شورکرن و پوشی ژ سہر روی خو
 راگر .
 ۱۰۷۱ - دیم : رو . سیما ، ہناروک .
 نور : روناهی . بیت الاقصابا : بازیری قودسج ، مزگفتا بازیری قودسج .
 وہ کو دیمج ستی دیارہووی ، شہوقج دا فہلکج .
 ۱۰۷۲ - مہخمور غہبوق : سہرخوشی شہقی . ہجران : دورکەتن ، پاشفہ
 ہیلان .
 صہبوح : سہرخوشی سپیدی .
 ۱۰۷۳ - ٺہوہل : بہری ہمو تشتا . ژ سہری . موباح : دەستوردایی .
 صوراحی : ٺافدانک ، شیشا ٺافا فہخوارنج تیدا .
 عہدەت ٺہوہ کو زانا چو مہزہلا بوکئی بہری ہمو تشتا دی بوکئی
 ماجکەت .

نوشی ژ صوراحیا* شه کهر له ب ۱۰۷۴ نوشمین* قه ده حه ک ژ مهی له با له ب
 مه خموری گو ده فکرمه یا ناب ۱۰۷۵ بیهنکر گول و سونبولید تیر تاب*
 گهه نیرتس و لاله گاه صورگول ۱۰۷۶
 ریجان و بنه فشه ، گاه سونبول
 ته ک* تیکته ددان و ته ک* دبهستن ۱۰۷۷ هن بوسه ددان و هن دگهستن
 نهوچه ند ب یه کته رادموسان ۱۰۷۸ نوبهت نه ددانه هه ل بوسان
 نهاس و گوهر جهین و دندان ۱۰۷۵ ته بدیل بوین* ب له ل و مه رجان
 ده ریای مه جه تی وه گر جوش ۱۰۸۰
 دهست
 مه دهوش بوین ب وی مودامسی ۱۰۸۱ بی هس وه که تن ژ سهر قیامسن

۱۰۷۴ - * ژ صراحی : (رو) * نوشی : (رو - زا - بو) * نوشی : نه خوار*
 شه کهر له ب : لیف شه کرین * یار * قه ده ح : په یاله ، په رداغ *
 له باله ب : لیف ب لیفاهه * زافای لیفید خو هافیتنه لیفید بوکی
 یید شرین ، هردوا پیکته ژیکودو میت *
 ۱۰۷۵ - * سیراب : (رو - زا - تو - بو) * ده فکرمه : پالدا ، دهست ژئی بهردا*
 مه یا ناب : مهی یا زه لال * پاک * تیر تاب : تیر ناف ، تمتی (مشبع)
 ب بیهنکر * زافای سهرخوش لیف ژ لیفا فه کرن ، و روی خو بره بهر و
 بنگوها و هلمریسین *
 ۱۰۷۶ - گهه گاه : جار جار * دم * لاله : کولیک ، هه لال *
 بیتانوک *
 ۱۰۷۷ - * تکیدا فه ددان : (زا) * تیک : (سو - رو - تو بو) *
 * تیک دبهستن : (سو - رو - تو - بو - زا) * ته ک : جار جار * ب له ز *
 ۱۰۷۸ - * رادموسان : ماچ دکرن * بوسان : ماچان * رادموسانان *
 ۱۰۷۹ - * کرن : (زا - تو - بو) *
 جهین : نهی * دندان : ددان * ته بدیل : گهورین *
 ژبه رادموسانا و گه زتنج صوربون *
 ۱۰۸۰ - دهریا : بهر * جوش : کهلین ، لفین * فیان (لهشی ، خارنج) *
 ناغزش : دهست دسطووی ئالاندن * هه مبیژکرن *
 ۱۰۸۱ - مودام : ده مبیژری * دم بوراندن ، مژولایی * ل ته که کنج ، بی نایبر
 (باستمرار) * قیام : راوستانا سهر بیان *
 ژیدی نه شیان ل سهر پید خو راوهستن ، که تنه سهر نهینا *

قادر نه د بون بکن قوع و د ی ۱۰۸۲	تیر بون ب یه کفه بو سوجودی
تکرار ژ سه جله یی گی رابون ۱۰۸۳	نه وچنه ب یه کته هردو شابون
شه کر ژنه بیید یه ک ره فاندن ۱۰۸۴	صورمول ژ روخید یه ک چندان
تړکیبکرن ژ بو خوه گولته ند ۱۰۸۵	ته زویچ کو بون ب یه کته دلبنه ند
سج روژ و شه فان ب دل په یا په ی ۱۰۸۶	وان ته شنه له بان فه خوارن نه و مه ی
موسمه مقیید* شه ربه تا مه یا ناب ۱۰۸۷	ناخر کو نه بون ب* شورب سیراب
که یغیه تا نه شنه یا شه راب ۱۰۸۸	کیشانه که مال تضطرابی
صافی ذقن و به دن شه فانی ۱۰۸۹	گر مه یل و محبه تا زفانی

۱۰۸۲- قعود : رونستن *

نه شیان روزنه خار ، مهردو پیکفه گریلبون و نیکودو که رساندن *

۱۰۸۳- تکرار : دوجارگی پتر *

۱۰۸۴- لیف و روید نیکودو رادموسان *

۱۰۸۵- تړکیب : لیکدان ، چیکرن • گولقه ند : شرینیا ب گولاف *

وه کو نه و لاو وزه ری و ه سا که هشتینه نیک ، وه کو گومته کی شه کرا

ب گولاف بون *

۱۰۸۶- په یا په ی : ل دو نیک ، بیج راوهستان • ته شنه له ب : لیف تیهنی *

سج شه ف و سج روزان بوک و زافا ژ دل و بیج ناقبر ، کاری وان یاری

و راموسانبون *

۱۰۸۷- * مستسقی ژ : (تو ، بو) • موسته سقی و : (زا) • * ژ شرب

(تو ، بو) مستسقی : باران ، ئافخواز • ناب : زه لال • شرب :

فه خوارن *

سیراب : تیر ئاف *

۱۰۸۸- که یغیه ت : حال • نه شنه : نوشین ، فه خوارن • تضطراب :

نالوزی *

نه شی که یفا هو یا بیج سه رخلوله بووین *

۱۰۸۹- وی زه ریا لهش تهر و نازک و دیم گهش ، هزکر بیته بوک *

سهرمهست ب* دهست تېکههرستن ۱۰۹۰

بو کهلته و ککچ و داههرستن*

دهم لیک بچیان و دم جودا بون ۱۰۹۱ گهه تیک هزیان و گهه ده بابون

دهم نهو دو دو* بون و گاهه یهک بون ۱۰۹۲

گهه جوت* و ب یه گهه گاهه تهک* بون

تیرا کو ژ عاج بهر ههدهف بو ۱۰۹۳ ناماج ب صهفوه تا* صهدهف بو

ناماج گو بو نه حهل په یگان ۱۰۹۴ دوردانه بهده لکرن ب مهرجان

نهبل هاتهقه نهصل ما دوید ۱۰۹۵ نهسلا خوه ژ جان و دل ب ویدا

په یوهسته ب روز نه گهر ب شهف بو ۱۰۹۶

وان بهر ژ محبتی ههده تهف بو

۱۰۹۰ - * سرمست و بدست : (رو) • * دابرستن : (رو) • کهلته کلته :

کلدانک • ککچوف : کلچوف • داههرستن : ب ناف ټیکدا چون •

تیکههرستن : کهرساندن •

ههر دو سهرخوشا دهست هاتینه ټیکودو و بو کارئ بو کینی و زافاینی •

۱۰۹۱ - جار ژیک فهده تیان ، و جار دبوته له شهک • جار تیک دهریان ، و

جار دلهرزین •

۱۰۹۲ - * دو دبون : (رو) • * جفت : (زا) • * کت بون : (زا • تو • بو) •

۱۰۹۳ - * صفوتی : (رو) • ههدهف : نارمانج • صهفوه : نیغه کا تشتی ،

چاکترین •

تیرا زافای یا سپی وه کو عاجی ل بهر نارمانجی بو ، داخواز زی نیغه کا

صهدهفا بوکن بو (نامورید میتری و ژن) •

۱۰۹۴ - په یک : تیر • سهری تیژین شیشکی •

وه کو تیری جهی خود نارمانجیدا کری ، دور (یا کسو کچینیسه)

گهریرین ب مهرجان • نانکو خون رشت بوک بو ژن •

۱۰۹۵ - نهبل : تیر • نهصل : سهر • نهسل : طوف •

زافای ژ دل و تیان طوفی خود ریته ناف هتایید بوکن •

۱۰۹۶ - په یوهسته : لیک جهما بون • گهه شته ټیک •

زافاینی و بو کینی چ ب روز نان ب شه ټبو ، نهو گهه شته نارمانجا

خو •

همواره دو* سه رخوشيد سه ركش نالان دكرن ل يهك دو ته ركش
تهر روز و نه گهر شه قيد رهش بون ۱۰۹۸

تهو ههردو مهلهك وه* پيټك دخوش بون

موبا ته دگو دو كيميا گهر ۱۰۹۹ مهشغول بوين ب عهد جه وههر

تهر روح و جهسه ب يه گنه* مونه م ۱۱۰۰

نه فسه ين* ب يه گنه بونه مونه م

نزال له تن نزول نبريق ۱۱۰۱ نه صعيد كرن ب قهرع و نبيق

همزوج شه بيه شير و شه گهر ۱۱۰۲ مه خلوط وه كي حهيات و كهوثر

۱۰۷۹- * دو سرخوشی دو سرکش : (رو) .
همواره : ههردم ، هه مو گاغا . سه ركش : ماقول . ب قهر .
ته ركش : له رزين . هزيان .
كاري مير و ژن دكرن ل رازانج گهلهك جارن كرن .

۱۰۹۸- * وه پيكنه خوش بون : (رو . زا . تو . بو) .
۱۰۹۹- كيميا گهر : نه ئيندار . كيميا كاري . عهد : رستك .
ته دگوت دو كيميا گهر د شه برزه ب رستكه كا جه واهه را . (چيكنه) .
۱۱۰۰- * وه پيكنه : (رو . زا) . * نفسين بونه پيكنه ههردو مغم :
(رو ، تو ، بو) . مغم : (زا) . منضم : گه هشتيه ئيك ، پيكنه نوسيايي .
مغم : د نافي ئيكدا چون ، بونه ئيك .

۱۱۰۱- نزال : دانانه خوار . نبريق : مهسين . ته صعيد : برنه سلال .
بلند كرن .

قهرع و نبيق : نه ورپيد كيميا كاريج (شوشه نه) .
وه كور ناغا ژ مهسيني درژيته نافي له گنج و وه كو كيميا گهر نافي
ره واندهكته د نافي شوشادا ، وه سا طوغي تاجدين ره وانيسو نافي
زاماين ستي (رحم) .

۱۱۰۲- همزوج : دو تشت تيكنه لبن و بينه ئيك .
مه خلوط : تيكنه لكري . كهوثر : ناغا به ههشتي .

قطعا چ نه بو* ، نه خور نه خوابهك ۱۱۰۳

- وان بير نه دهات نان و نابهك
نه هفته تمام بويه گردهك ۱۱۰۴ ناگاه نه بون ژ حالتي فهردهك
غالب گهرييا ل دهردى صحت ۱۱۰۵ غم چون قهشرين ژ كه رب و صلعت
نامه سه حهري ژ روز هشتي ۱۱۰۶ رهضوان مهشيا ژ نيف* به هشتي
مهم هيژ و سال بهر دهري بو ۱۱۷۰ دائم نهوي سهر ل سهر بهري بو
هيژ نهوي مهسكهن ناستان بو ۱۱۰۸ روزان و شهقان وه پاسبان بو
تاجدين كو ژ گردهكي بهر كهت ۱۱۰۹ روزهك ته* دگو ، مهمي بسهر كهت
فيلحال وه رهنك شادمان بو ۱۱۱۰ هم نهفسهر نهوج ناسمان بو

-
- ۱۱۰۳ - قطعا نه بو نه خوارن نه خوابك : (رو) .
قطعا : ئيكجاري . خور : خوارن . خواب : نفستن .
هند ب ئيكودو د خوشبون وا هاي ژ خارن و نفستن نه بو .
۱۱۰۴ - گردهك : پشت بهرين ، جهن بوكي . فهردهك : كهسهك .
حفتيا بوك و زاقاي تمامبو ، و وان ناگاه ژ كهسي نه بو ، ژ خو پيغه .
۱۱۰۵ - ساخله ميب ب سهر دهردادا گرت ، خم قهره قين ژ قهر يد كه هشتنا
واندا .
۱۱۰۶ - * دنيف : (رو) . رهضوان : رهزقان . باغهقان .
سپيدههيا روزا هشتي ، تاجدين ژ نيفا به هشتي ، (مهزلا بوكي)
دهر كهت .
۱۱۰۷ - مهم هيژ ژ بهر دهري مهزلا زاقاي نه لئيبو .
۱۱۰۸ - ناستان : بهر دهر . جهن پيلافا . قهسرا ميرا .
جه و مال و مهزلا يه مهمي وان شهف و روزا ههر بهر دهري بسوك و
- زاقاي بو ، زييره قاني جهن وانبو .
۱۱۰۹ - * ته دگوت بسر مي كت : (رو) .
وه كو تاجدين ژ مهزلا خو دهر كهتي ، ههروه كو روز ل مهمي ههلاتي .
۱۱۱۰ - مهم ژ كه يفا فري بهر ناسمانا .

یارهك ته ههبت مهگهرو ههبتن ۱۱۱۱	گهرو دئی وه نهبت مهگهرو نهبتن
یاری ب تهرا بیت موافق ۱۱۱۲	صهه خزیهید خائن و موافق
قوربان بکه قهط مهبن مخابن ۱۱۱۳	چ دکه ب کهسان گو بن وهنابن ؟
قوربان بده * قهط ده بیژه گی نه ۱۱۱۴	بن کینه * برا نهگهرو ب کینه
یاری ته ژ بو تهرا برایه ۱۱۱۵	هم چاهه ژ بو ته هم چرایه

-
- ۱۱۱۱- نان مروقی هوگر و دهسته برایه کن هوسا بن وه کو مهمن ههبتن ،
 نهگهرو هوسا بن دلساخ و خو گوریکهرو نهبت ، مروقی نه وه ههئال نهبت
 چیره .
- ۱۱۱۲- نهگهرو دهسته برائی ته جوداهین نه ئیخته نافهرا خو و نه ، و خوشی و
 نه خوشی ئیکبن ، صهه خزیهید بیخیر و بن وچ و خائن .
- ۱۱۱۳- قوربانی یار و هوگری خو بکه نه بیژه مخابن ، ما مروقی بن وهفا ته
 بو چ یه ؟
- ۱۱۱۴- * قوربان بکه : (نا . تو) . * کیره : (رو) .
 وان خزما گوری دهسته برائی خو بکه ، بهریخو نه دئی کی نه و چهنه
 دنیزیکی ته نه ، نهگهرو بن کهرب نان ب کهرب بن .
- ۱۱۱۵- دهسته برائی ته ، برائی ته یه ، رونا هییا رییا ته یه ههروهسا چایید
 ته یه .

په گړی دهر گه هشان

ټافا ژ عدهم خودی گر ئیجاد ۱۱۱۶ نهف کنون و مهکان ژ نوقه بنیاد
مهجموع مکونات عالم ۱۱۱۷ حهنا فه خولاصه ذوعین تادم
نهشیا ب خهسب صیفات و نهفعال ۱۱۱۸

نینانه وجودی موختهلیف حال

مهوجود کرن ب ههف معین ۱۱۱۹ نهضداد کرن ب ضد مبین
نهف نهرض و سهما بهطی و دائر ۱۱۲۰ نهف مولد و مهلدک موقیم و سائر
نهف نور و ظهلام و کوفر و ئیمان ۱۱۲۱ نهف خولد و سهقر ، بههشت و نیران

- ۱۱۱۶- عدهم : ج نهی . مهکان : جم .
 ټافا خودی نهف نورد و ئاسمانه داناین ، پید کو بهری هینگی نهبون .
 ۱۱۱۷- مکونات : تشتی هاتیه چیکن ، چیبوی . خولاصه : نیشک ،
 کاکل . ب کورتی .
 نهوع : رهنگ ، توخم .
 ۱۱۱۸- نهشیا : تشت . صفت : ساخلت . مختلف : همورهنگ جوداجودا
 ۱۱۱۹- مهوجود : تشتی ههی . معین : دیارکرن . نهضداد : دژ ئیک .
 بهفل .
 تشت ب گهلهک رهنگا چیکن ، نهو تشت ب دژی ئیک نیشا مروفا
 دان ، وهکو شرین و نال ، صار و گهرم . هتد .
 ۱۱۲۰- نهرض : نورد . سهما : ئاسمان . بهطی : گرانلف . دائر :
 زفروک .
 مقیم : ئاکنجی جهگرتی . سائر ب ری چویی ، گهروک .
 ۱۱۲۱- نور : روناھی . ظهلام : تارستان . حولد : پیداری . هرمان .
 بههشت .
 سهقر : دوزخ ، جهنم . نیران : ناکر .

نهف بارد و حار و ره طب و يابس ۱۱۲۲	نهف مير و گهدا غه نسی و بائس
نهف ناخ و ههوا و ناگر و ناغ ۱۱۲۳	نهف لهیل و نههار و سی و سیطاس
نهف هجر و وصال و شاهی و غم ۱۱۲۴	
هن نور* مثال و هن وه کی نار (۱۱۲۵)	نهف مهوت و حهیات و سور و ماتم
هان صادق و راست و خیر خواهان	هندهك د حه لیم و هن د دزواد
	هان قه مصی و خوار و رو سیاهان
	۱۱۲۶
هان نه هلی جهنم و عه ذابان ۱۱۲۷	هان لائقى جنهت و نهوابان
نابینی کو پیکنه جومله ضدن ۱۱۲۸	حکمهت چ یه بو چ ب یه گنه ندن !
لهورا کو نه بت نه گهر ته خالوف* ۱۱۲۹	ته مییز مهحاله هم ته عاروف

۱۱۲۲- بارد : صار . طهزی . حار : گهم ، کهل . رهطب : شه ، شه دار .
 یابس : هسك ، گهدا : خازوك . غنی : دهوله تی ، زهنگین . بائس :
 زار .

۱۱۲۳- ههوا : با . لهیل : شهف . نههار : روژ .

۱۱۲۴- هجر : هیلان . وصال : گه هشتنه ئیک . موت : مرن .

سور : شه هیانه ، عید . ماتم : به صی ، شینی .

۱۱۲۵- * بور : (سو) .

هندهك وه کو رونا هیج و هندهك وهك ناگری ، هندهك د بیهن فرهه و

هندهك د بیهن طهنگ .

۱۱۲۶- خیر خواه : خیر خواز . قه مصی : دره و گهر .

روسیم : رورهش .

۱۱۲۷- نههل : خوینی . خزم ، خودان ، خهك ، نهواب : ناخر خیر .

دوماهی خیر . خیر .

۱۱۲۸- ضدن : به فلن ، دژ ئیکن . ندن : هه قبهری ئیکن . تاسین .

نهف خولقیه ته ئیک دزی یخ دی یه ، حکمهت چ یه خودی وهسا ئیک

کرینه تاسب و ل بهر ئیک دراوه ستای ؟

۱۱۲۹- * لهورا کو نه گهر نه بت ته خالف : (رو) .

ته خالف : ریکنه که تن . ته مییز : ژیک جودا کرن . مهحاله : نابت ب

چ رهنگا ، ئیکجاری .

ته عارف : ئیکودو ناسین .

نه گهر ریکنه تن و جودایی ل نابقهرا تشتا نه بیت مروف نه شیت چاکیج

بزانیت نه گهر خرابی و زیان نه بن طامسا شرینیج ب خوشی نزانیت

نه گهر تالی نه بیت . هته .

القصة ب تفتضائ خلقهت ۱۱۳۰ میری ب گه مال و عز و رفعت
 و امرتی ژ بو خوه دهرگه فانه ک ۱۱۳۱ فه تان زه مانه صهی پسانه ک
 دائم ل ددری وی قاپوچی بو ۱۱۳۲ قه للاح و قه للاح و قاهوچی بو
 زه ما ب نه سه ب نه مهرد ژ* بو هتان ۱۱۳۳

به نکسی هوتوه لدی ژ بو هتان
 نه صلن وی دین ژ مه رگه قهر بو ۱۱۳۴ مه حضا وی به شهر ب شور و شهر بو
 نافی وی منافسی به کر بو ۱۱۳۵ به نکسی ژ بلوقیا به تر بو

۱۱۳۰- تفتضا : پیدای ، خواستی ، عز : ماقولسی ، بلنداهی ، رفعت :
 مهزنی ، ماقولی .

۱۱۳۱- فه تان : فتنه گهر ، صه : سهک ، پص ، پس : کور .

۱۱۳۲- قاپوچی : دهرگه هفان ، قه للاح : گه واد ، ناخفتن فه گو هیز ،
 قه للاح : خابینوک ، کنورک .

۱۱۳۳- * نه مرد بو ژ بو هتان : (سو) ، نه مرد بو هتان : (رو ، نا ، زا ،
 تو) .

نه سه ب : بنیات بنه کورک ، مهرد : زه لام ، میر ، بو هتان : جزیرا
 بوتان ، بوتان .

متولد : بویی ، خودی دای ، بو هتان : بیبه ختی ،
 هوب خو خه لکی جزیرا بوتان نه بو ، به لیج دیار بو کو مروغه کنی زیده
 خراب بو ، بنحه رام بو .

۱۱۳۴- دهانه گوتن کو مروغه کی دهرامی بو (غریب) خه لکی مه رگه قهری
 بو ، به لیج ینکجار مروغه کنی حه ز ژ خرابییا و تیکفه دانج دکر ، خیرا
 که سی نه دثیا .

۱۱۳۵- بلوقیا : جه و جئاته کا جو هیا ، به تر : قه تکرن ، به تر بو :
 نه قه تیای .

نافی وی مروغی دو رو به کر بو ، دبیت بنجوهی بیت ، ژ جو هیا
 نه قه تیای بیت .

مه ناع و مذذببین و تبلیس ۱۱۳۶	خمداع و خه بهر بهزین و تهلیس
شاکردی * شه نامه تا وی شه یطن ۱۱۳۷	شهرمه نده ژ گوختا وی بوختان
به د چهره ژ ده ننگ دیو * و کابوس ۱۱۳۸	به د فعل و ستیزه کار و سالوس
تاجدین دگوته میری عه یانی ۱۱۳۹	میرم بکه دور قسی ده رگه فانی
تهق * لاتی ده رگه هج ته نینه ۱۱۴۰	تهق * که لبه نهین دپه ب کینه *
د رچه نده * سه و ده رگه شان برانه ۱۱۴۱	ته کشر سه ب مهر و با وه فانه

- ۱۱۳۶- مه ناع : ددانگرو (لثیم) ، خیرا که سنج نه قییت . مذذببین : خو گهور . دو رو ، دافدوز (انتهازی) . خمداع : حیله کار ، سهرداپهر . خاپینوک .
- خه بهر بهزین : ناخفتن ته گوهریز . تهلیس : دره و ، زه غه لسی . حیله کاری .
- ۱۱۳۷- * شاکرد د شامتا : (رو) . شهامتا وی : (تو ، بو) . شه نامه : بچ وه غه ری . شهرمه نده : شهرمزار .
- شه یطن شاکردی وی بو نه دکه هشته توزا وی ، و دره و و بینه ختیا شهرم ژ ناخفتنا وی دکر .
- ۱۱۳۸- به د : خراب ، کریت . چهره : شکل ، چهره ت ، سهر و چاف . * دیو : (سو) . دیوی کابوس : (رو . تا) . ستیزه کار : جه ننگه نه ، بچ سهر و چاف ، شه پروکه . سالوس : حیله کار . منافق . هند چهره ته کن کریت لچ بو وه کو دیوی و کابوسی یچ کار خراب و ناتوره و سه د رو .
- ۱۱۳۹- تاجدین ، ب ناشکه رای دگوته میری ، میری من تهقی ده رگه فانی بکه ده .
- ۱۱۴۰- * تهو : (رو) . * تهو : (رو) . * نهین درکمینه : (رو) . ته نه یچ هند پیه ل بهر ده ری ته راوه ستییت ، ته فه سه یه کن راز و سر ناشکه را که ره ، دهق بهردایه ، کهرب هلگه ره ، کینداره .
- ۱۱۴۱- * لهورا : (تو) . ته کشر : بهرا پتر . مهر : چاک . ل گهل هندیش کو ده رگه فان و صا کارئی وان وه کو ئیکه ، به لچ بهرا پتر سه د باش و ب وه فانه .

نه غره نه مير دگوتنه تاجدين ۱۱۴۲ فليد به کر مه گهر نزانين
 نه م قسمي نه مير قسمي تاشين ۱۱۴۳ پر فتل و کهرين و پيش و پاشين
 ناچاره ژ بو مه تاشه فانه ک ۱۱۴۴ لا بوده ژ بو مه ده رگه فانه ک
 هندي ب حکومتی دکهين ده وره (۱۱۴۵) گه ه عه دله ژ بو مه کار و گه ه جه ور
 هر چه نه به کر وه له د زنايه ۱۱۴۶ تاشي مه ب* وي ب فتل و بايه ،
 نه ف زوره کو ظالم و عه وان ۱۱۴۷ سوباشي و شهنه و ده رگه فانه ک
 تاشيد مه خالان ، دکيرن ۱۱۴۸ ده خلبيد مه ظالم ان ده يرون
 تاش مه نه گهر چ وه ف عامه ۱۱۴۹ گه وري* تزي تارسج حه رام ،
 وي تارسج حارته ک دچينت ۱۱۵۰ نه ف حارته بو مه دي هلينت

۱۱۴۲- ميري به رسفا تاجدين ددا و دگوتن ، به لکو کرنيده به کسري نه م
 هه مووان نزانين .
 ۱۱۴۳- به لي نه مير ، نه م تاشين ، گه له ک ب زفرين و لئينين .
 ۱۱۴۴- لا بد : خوازتيه ، پتدقيه ، بني وي نايبت .
 تاشه فانه ک و ده رگه هتانه ک بو مه د پتدقينه .
 ۱۱۴۵- جه ور : زولم ، کوته کي ، زورداري .
 وه کو نه م حوکمي دکهين ، جار د دلوان و عادلين و جار زالم .
 ۱۱۴۶- توي : (رو) . ولد زنا : بيژي ، بنحدرام . فتل : کريسان .
 زفرين .
 ۱۱۴۷- زومره : رهف . ره فده . بر .
 عه وان : داگيرکهر ، ده سته سهرکهر . سوباشي : سهرکار . کارگير ،
 والي . شهنه : شانه . زيړه فان .
 ۱۱۴۸- مه ظالم : ته عدا ، زولم . کوته کي .
 نه ف مروقيده هه ، عه وان و سوباشي و شانه و ده رگه هتانه ، نه ون يده
 تاشيد زولم دکيرن و ده خلبيد زالميد وه کو مه ده يرون .
 ۱۱۴۹- * کواري : (زا) .
 ۱۱۵۰- حارث : جوتيار . وه راز ، مرييا .
 وي حه رامين مريبايه ک دروست دکهت و به ري بو مه ده ليينيت .

نهی عادتہ تہی* خاص میران ۱۱۵۱	نینہ* ل بہر دہریٰ فقیران
وان ژہی ہہمی پاسبان ژ صانن ۱۱۵۲	تہو ژہی ہہمی قسمی دہرگہ فقاتن
سولطانن سہریر بی نیازی ۱۱۵۳	نابینسی ژ بوی کار سازی*
ہندی تہوی راکرن سہ لاطینن ۱۱۵۴	دہ چہند تہوی چیکنرن شہ یاطین
حاصل د صہینن خوہ میر نہ بوری ۱۱۵۵	تہ علیل ددانہ بہر ضہروری
میرن* ہہ نہ تہو صہیتہ تازی ۱۱۵۶	نادہن ب عہدالہ تہید تازی
تہو گینہ وہریٰ خہ بیت مدبر ۱۱۵۷	یہ عنسی بہ گریٰ ب دل مزور

- ۱۱۵۱۔ * نابینن : (تو، بو) • نابینسی : (رو) •
تہف زولہ ژ فقیرا ناہیت ، ژ میرا دہیت ، ہہر حاکم تہی دشین وہ
بکہن ، ژار نہشین •
- ۱۱۵۲۔ شانہ و زیرہ فان و پاسہ فانید میرا وہ کو صہیتہ بہر دہری نہ •
دہرگہ ہٹانن •
- ۱۱۵۳۔ * ژ بو وی چارہ سازی : (رو) • بی نیاز : خودی • ب شیان ،
منہت ب کہسی نینہ •
- سہریر : تہخت • کار سازی : شمارہ زایی ، فیربون •
خودی تہف دنیاہ و مروفہ ب فی رہنگی چیکنرن و پینکنہ گرتدان •
- ۱۱۵۴۔ خودی چہند سولطان راکرن دہہ جارا ہند شہ یطان ل گہل
چیکنرن •
- ۱۱۵۵۔ دوہاہن ، میری ہہر پشتہ فانیا صہینن خو بہ کروگی دکر و ہیتجہت
بو وی دگرتن •
- ۱۱۵۶۔ * میران : (رو) • تازی : تازی ، صہیتہ رافن • عہدالہ : ہہسپج
کعتیل •
تازی : رويس •
- ہندہک میر ییدہ ہہین مروقتید بہردہستین خو ییدہ وہ کو صہیتہ رافن ،
(تازی) نادہنہ ب ہہسپیتہ کعتیل نانکو مروقتید عہسلی و چہلہ نک •
- ۱۱۵۷۔ گینہ وہر : گہر بہلگر مدبر : تکبیر کہر • دہ بار •
مزور : زہغہ لکار •

خوفا وی هه بو ب خهف ژ تاجدین ۱۱۵۸

دائم د دلکی ویدا هه بو کین

وهقتن کوب دهوات و سه عادهت ۱۱۵۹ ئەف ده عوته بو ب رهسم و عادهت

خهف ز ئاده میان وهگی عه زایل ۱۱۶۰ مه حضا غه رهضا وی کذب و ته سویل

تهنها وهه گوته میر د خهف ۱۱۶۱ میرم ته سستی قهوی ته لاف دا

ئهو جهوهه ر تاج و تاج جهوهه ر ۱۱۶۲ ئەو ئەفسهه ر زیب و زیب ئەفسهه ر

ئهو ره نکک سهزای تهخت و ئاوره نکک ۱۱۶۳

فهرزانه ب عهقل و فهرد و فهره نکک

کيسرا ب گهسهه ژ بویی دینی ۱۱۶۴ ئەغفور ب غههه ر بئو ئەقینی

قه یصهه ر ژ کورئ خهوهه را ب خههه ستا ۱۱۶۵

خاقان ژ پيشمه دهست بيهستا

۱۱۵۸- خهوف : ترس . خهف : نه دیار . نهیني . ددلدا .

به کر ژ تاجدین دترسیا و خو ژئ ددا پاش ، و کهرب ژئ قه دهبون .

۱۱۵۹- سه عادهت : دلخوشي . رهسم : عاده ته کن پیدئی کرنی .

۱۱۶۰- عه زایل : دئو ، شه یطان . کذب : درهه . ته سویل : سهه ردا برن ، سهه ردا چون .

۱۱۶۱- به کروکی دهه رافهک دیت و گوته میری ب تنج ، میرئ من ته بو چ وهسا سنی ب ساناهی و ئهه رزان دا ؟

۱۱۶۲- ئەفسهه ر : تانج ، دواخ . زیب : جوان ، هئیرا . خهمل .

ئهو گهوههه را تانجین مالا میریبه . سهه ربارا مالئییه .

۱۱۶۳- سهه را : ههژی ، لایق . ئاوره نکک : عهه رش ، جوانی ، تیگهه هشتن .

حکمهت . فهه رزانه : عاقل ، هوشمهه ند . مالبات . زانا . فهه رر :

خوشکوک ، روناھی ، جوانی . فهه رهه نکک : علم . زانین . مهزنی .

۱۱۶۴- غههه ر : کور . کویرانی . فهه غفور : قهه رال ، قهه رالئ چینی .

کسرا شاهنشاهی فارسا ههزهه تا وی دیتنا وی یه ، و قهه رال ژ نیئا دلی بو صوتن .

۱۱۶۵- قه یصهه ر ، قهه رالئ رومئ دا بو کورئ خو خهوازیت ، و خاقان دا

خهولامینیا وی کن ، دهه ست ل سهه ر سینگی بن ل بهه ر خهلمهه تا وی .

خاقان شاهه : مهلک .

گو : قه نجه حه قيقه تا هومامان ۱۱۷۲ ههسه نك صه دا قه تا غولامان
 روزا قه خون شه راب به لوی ۱۱۷۳ تا فا كو دخون كه باب سه لوی
 چوان د شاهی و صفائی ۱۱۷۴ نه و نه نك د طه نكسی و جه فای
 عارض نه بتن ل وان تبدل ۱۱۷۵ ظاهر نه بتن ژ وان تحول

-
- ۱۱۷۲- هومام : بار بهر ، ب غیرهت - ههسه نك : ههروه سا • صه دا قهت :
 هه ئالینی •
- ۱۱۷۳- * به لوی : (رو • ئا) • بلوای : (سو) • سلوا : (رو • ئا) •
 بلوی (به لوی) : ب سه ری هاتن • جه پ باندن (امتحان) • سه لوی :
 ده مپیری • گه زو •
- روزا طه نك قیق و ل شه پ و لیکه نانا و روزی د خوش •
- ۱۱۷۴- ل خوشی و نه خوشییا ئیک زه لام و په نكن ، خو نا کهورین •
- ۱۱۷۵- عارض : بنه جه نابت ، رو • تبدل : خو گهورین • ظاهر : دیار •
 تحول : خو قه گوهاستن •
- روی خو وه رنه گپرن ، بانه دن ، چ خو گهورین ل وان دیار نه بن •

مهحضا نهكهن نهف قوصور خدمهت   قهطعا نهكهن نهو فوتور همهت
نهف زهوق و جهفا بين موقابل ۱۱۷۷   نهو صدق و وهفا بين موعادل
لج ضمانعه هههتا كهريمان ۱۱۷۸   ددرحههقي نه لائق و لهئيمان
ناكس نه سهزايي گهنج و ماله ۱۱۷۹   نهورهس نه مونسبج جهلاله
مهنظوريي نهورهسان شهرا به ۱۱۸۰   مهخموريي سهرخوهشان خهرا به
پر عهقل دقيبت و پر تحمل ۱۱۸۱   نهورهس ب مهين نهكهن تحول

-
- ۱۱۷۶- مهحضا : ژ خو • قهطعا : ب جاره كنج • فتور : سستي ، خافي •
وهكو خلمهتي دكهن د راسترو و زفت بن و دسست و خاف نه بن •
۱۱۷۷- زهوق : دلخوشي ، پي خوشي •
صدق : راستي • معادل : نيك پايه ، ههمبهري نيك •
۱۱۷۸- ضائع : پوچه ، بهرزه • كهريم : جامير ، جندي • لهئيم : ددان كهرو •
چاكي كرنا ل گهل مروئيد نه ژ ره نك جهن خو ناگريت و يا پوچه •
۱۱۷۹- ناكس : پوچ ، نههرد • خراب • سهزا : ههزي ، لايق ، گهنج :
خزينه •
نهورهس : تهر ، گهنج ، تولاز • مناسب : ههزي • بنهجه •
مرفق بين وج نه ههزي خزينه و مالييه و تولاز مهزني ژي ناهيت •
۱۱۸۰- مهنظوري : خيرداري • مهخموري : سهرخوشي •
ل نك ترلاز و لاوان نهخوشي و طه نكافي شير و شه كرن ، بهلن دقيبت
وهكو بلنديوون د سهر خانيد خودا نهچن ، مهغرور نه بن •
۱۱۸۱- دقيبت گهنج و لاو گهل د عاقل و ب تحمل بن ، و زو سهرخولوه
نه بن دا خهله تيا نهكهن •

میرم ته نه دی* کورئ سکه نده ۱۱۸۲ دای ته نه ظه ر ژ حه ددی چو دهر
 روزا کو سستی ته دایه تاجدین ۱۱۸۳ وی ژ نالی خوه دایه مه من زین
 میر گو : چ* عه چیب ب من نه کر پرس ۱۱۸۴
 یان قه نه مایه وی ژ من طرس ؟
 تو : ما تو نرانی نه و کوسانه ۱۱۸۵ میرزایه ، جوانه ، بهله وانه ؟
 مه بدان دیبه وی جهله و ره قایه ۱۱۸۶ هر چ وه گو نه و بکته ده وایه
 طرسا من نه وه ب گوپر و کینئ ۱۱۸۷ طوغیان بکته تن ژ پاش زینئ

۱۱۸۲- * ته دیه : (زا) • میرم نه دی : (زا) •
 میرئ من ، ته ناکه ه ژئ نیبه ، پشتی ته رو داین ، تاجدین ژ بیخ خو
 چو دهر •
 ۱۱۸۳- ده من ته سستی دایه تاجدین ، وی هه ما ژ نک خو زین ل کهل مه من گوت ،
 دایئ •
 ۱۱۸۴- * میر گو گو : (زا • تو • بو) •
 میری گو : عه چیبه وی پسیارا خو ب من نه کر ، پا دیاره ژیدی چ حسابا
 بو هن ناکه ت ، ل نک وی نه ز نه تشته کم نه مه زنی وی مه ••
 ۱۱۸۵- به کروکی گوتئ : ما تو نرانی نه و چ مروقه ؟ نی پسمیر ، و لاره و
 زه به رده سته •
 ۱۱۸۶- وی ریکا خو دیت و هه فسارئ خو قه تاند ، هر چ تشتی بکته
 ل نکوی درسته •
 ۱۱۸۷- ترسا من نه وه ژ خو دیتن و نه زنگرنئ و گهر ب و کین ه لکرتنی
 تشته کین مه زنتر بکته •

دهعوا نهسه بی بگهت ب خاند ۱۱۸۸	قهصدا حهسه بی بگهت زهوايه
میر گو : مه ژ دل هه بو ب داخواز ۱۱۸۹	زینج ب مههج بگهه م سهر نه فراز
صوندی دخوم نهز ب روح رالد ۱۱۹۰	حهتا بگهه هیته جهد خالد
مهحضا ب ذکور نهسلج نادهم ۱۱۹۱	زینج ب زینج نهز قه نادهم
هه رچی ژ سهیج خوه بویه بیزار ۱۱۹۲	ها زین و بلا بیت خه ریداره
مهردی* ژ سهر و روحا خوه تییره ۱۱۹۳	بی خهوف بخازتن گو میتره

-
- ۱۱۸۸- بیژیت نهز ژ بنه مال و نه فنج خالدیمه ، و بنه کوکا من و میری نیکه .
- ۱۱۸۹- میری گوت : من ژ دل هه زدکر ، نهز زینج بدهمه مهمن .
- ۱۱۹۰- بهلج نهز ب گوری باب و باپیریته خو گهه .
- ۱۱۹۱- نهز زینج هه ما د بنیرا نادهمه شو .
- ۱۱۹۲- * نهف مالکه د دهستنئیسیتیه (زا . تو) دا نه د نئیسینه .
- ۱۱۹۳- * میری : (رو) . هر چی : (زا . تو) .
- زه لامج سهر و روحا خو نه قیت ، بی ترس بلا بهیت زینج بخازیت ،
 نه گهر میتره .

حوکام ب باطن و ب ظاهر ۱۱۹۴ بی شبهه مشابهن ب ناگر
 ظاهر د سپاحی و ب نورن ۱۱۹۵ باطن ژ مداره یی دورن
 رحمن گو دکن ژ ره نکی روژن ۱۱۹۶ قهری گو دکن جهان دسوژن
 زنهار ب وان نه که ی تو باوه ۱۱۹۷ مهرباب و بصی* و گهر براده
 خاسما گو موقه ره یید به خواه ۱۱۹۸ نیریک بین نعوذ بانله

۱۱۹۴ - حاکم ب ناشکه رای و نهینی ، بی کوتن وه کو ناگرینه .
 ۱۱۹۵ - پیشچاف د خوشمروژن ، بهلیج ژ بنغه بنغه و ب نهینی فه ،
 نه شین ب نه رمی معامه لا خه لکی بکن .
 ۱۱۹۶ - وه کو رحمن دکن شهوقا رحم و دلوفانییا وان ل سهر خه لکی
 به لاقه ، بهلیج وه کو د ثرن ، ناگری به رده نه دنیای .
 ۱۱۹۷ - * و مام : (تو) .
 هشیاربه ، باوه ریا خر ب حاکمان نه ئینه ، بلا باب نان کوپ نان
 براده ری وی بی .
 ۱۱۹۸ - مقرب : خزم ، کس و کار ، نیریکری . به د خواه : ب کین ،
 شهر هلیخ .
 نه خاسمه نه کهر مروژید شهر هلیخ و دو رو و ژ خودی نه طرس ،
 نیریکی سه روک و کارگیرا بین ، دی خرابی چپین .

زین و خەم

تاجدین و ستی کو بون ب هەف شاد ۱۱۹۹

و:صلح کرن تەو ژ هجرئ ئازاد

هەم مای د گونج و حەتەتی فەرد ۱۲۰۰ نە یار و نە هەمنشین نە هەمدەرد

هەمدەم کو نەبن ژ بو دەمانرا ۱۲۰۱ هەمدەرد نەبن ژ بو غەمانرا

غەمکین ب چ دئ بکەن تحمل ۱۲۰۲ شاهین ب چ دئ بکەن توسل

تەاهی و غەمان دۆیت نەباز ۱۲۰۳ دەردان و دەمان دۆیت دەساز

ئونسییەت عاشقان سوکونە ۱۲۰۴ سەرمايەئێ وەحشەتی جونونە

۱۱۹۹- تاجدین و ستی وەکو پێک شاهی بوین ، و ژ دورکەتنی قورتال
بوین *

۱۲۰۰- * نە هەمنشین و هەمدەرد : (رو . زا . تو . بو) .

وحده : ب تنی . فەرد : کت ، ئیک ب تنی .

هەمنشین : پیکفە رونشتی . هەمدەرد : خەمەلگری ئیکج دی .

۱۲۰۱- ئەگەر مروئێ هەئالید دەمبیرین و خەمەلگر نەبن ، دا مروئ خو

ژ بیرفەگەت و خەمید مروئێ سفک بین .

۱۲۰۲- شاهین : ملج طەرازیی ، چافکا وی . توسل : خو پیکفە گرتن .

خەمکین دئ چاوا شیت وی باری گران ب تنی هەلگریست ، هەردو

چافکید طەرازیی دئ خو ب چ فە گرن و لئن ئەگەر سفک و مل و

ئەزمانوک نەبن .

۱۲۰۳- ئەباز : هەئال . دەساز : هوگر . دەستەبرا .

ل خەشی و نەخوشییا هەئال د پیتدئینە ، دەردان و خو ژ بیرکرن

هوگر و دەستەبرا دئین .

۱۲۰۴- ئونسییەت : هوی ، گەهیبون . سکون : تەنایی ، پیتدەنگی .

سەرمايە : سەرما . جنون : دیناتی .

عاشقان دۆیت گەسەک هەبیت دلە دلە و ان بدەت ، بیجی هندی دئ

دینبن .

ناسوده دېن ب يه كډو هم قال ۱۲۰۵ خاسما گو هه بن ب يه كڼه هم حال
 زين و ستي و مهمو و تاجدين ۱۲۰۶ فنگرا دگرن مودارا و تهسكين*
 زينې گو دگر ژ دهردي نهفغان ۱۲۰۷

دهنگي ستيې دبويه دهرمان

گاما وهگو مهم ب دل دنالي ۱۲۰۸ تاجدين دبويه جهكيم ل نالي

تهفي ههردو ژ ههردووان جودابون ۱۲۰۹ چون ههردو ب مهقصهدها خوه شابون

مان زين و مهمي د بي سهر نه انجام ۱۲۱۰ بي مهقصهده و مراد و بي کام

۱۲۰۵- ناسوده : تهنا ، رحمت .

دلې وان تهنا دبیت وهگو دو جوینتیه حالې وان وهگو ټیک و د ټیک
 کراسدا (حال) پیکڼه درونن و بو خو دئاخشن و دلهدلهی ټیکودو
 ددهن .

۱۲۰۶- * تهف مالکه د دهسنتفيسا (تو) دا ، نينه

زينې و خوشکا خو ستي و تاجدين و دهستهبرای خو مهمي ، صهبري
 وان پیکڼه دهات .

۱۲۰۷- وهگو زينې ئاخينک رادهيلان ، ستيې دبهرا دگر و دگوت و تهنا
 دگر .

۱۲۰۸- وهگو مهمي گازټيد خو دگرن و دنالي ، تاجدين دلهدلهی وی ددا .

۱۲۰۹- ستي ژ زينې جودابو و تاجدين ژ مهمي ، ستي و تاجدين گههشته
 مرادا خو و بي شا بون .

۱۲۱۰- بي سهر نه انجام : بي مراد ، دوماهي ، فيقي . بي کام : بي مراد .

چل روئی نه خور نه خواب زینن ۱۲۱۱ سهر رانه دبو ژ بهر* گرینج
 خونا دلی بر غذا و خوارن ۱۲۱۲ هیستر ب خوه شهر بهت و فه خوارن
 ههواره ب روژ نه تهر ب شهف بو ۱۲۱۳

وئی حال ژ فرقه تی هه ر نهف بو

روژان دگزی ب شهف دگر تاهه ۱۲۱۴ نهو ره ننگ گه ریا ضعیف نهو ماه
 بهدرا رویت* وئی بو یه* هلاکده ۱۲۱۵ طه لعت دنوما وءکی خه یاله
 هه مزاد* و هه فال و هه منشینان ۱۲۱۶ هه مرآه* و نه مین و نازده نیشان

۱۲۱۱- * ژ سهر گرینج : (سو . تا . زا) .

خور : خوارن . خواب : نئستن .

۱۲۱۲- غذا : خوارن ، تشتی خارنی یی ب مفا (قهنج) بو له شی .

۱۲۱۳- ههواره : هه ردهم ، هه ر کاف .

ب شهف و روژ ژ بهر دور که تنی و غه ری بیج و نازو کرنج د حاله کئی

نه خوشدا بو ، یی هه دار بو .

۱۲۱۴- ب روژ رو ننگ دباراندن و ب شهف دنالی و روژ بو روژی ل کیمین

دا ، زراف درست .

۱۲۱۵- * روخ : (زا) . رخ : (تو . بو) . * بو وه : (سو . و) .

بهدر : هه یثا تمام ، چارده شه فی . هلال : کانی هه یثی .

طه لعت : دیدار . نوما : دیار . خه یال : سیطاق . ره شه .

۱۲۱۶- * همراز : (تو . بو) . * همراه : (تو . بو) .

هه مزاد : هه قزی . هه منشین : پیکفه رونشتی .

هه مرآه ییله سر ریله نیکودو دزانی .

هر له حظه دگوتنې * ب رقهت ۱۲۱۷ گه ی سهر و ریاضی باغی رفعت
 سهر سه بزی و نازه بهرگ * باری ۱۲۱۸ نه فچه نده * ج هیستوران دباری ؟
 همشیره نه هر ژ ته جو دابو ۱۲۱۹ خوش چو و ب هه مسهری خوه شابو
 وی گرتییه بو خوه صهر و تمه کین ۱۲۲۰

نه و شایه ل وی تو لېره غه مطین
 من به عد غه مان ژ قه لسی راکه ۱۲۲۱ ته شبیهی ب زلف بهر ف باکه
 چین چین بکه طرره ییله شه بره نک ۱۲۲۲

که لکه ل * فکه شاضیه اتول ره نک

۱۷۱- * دگوتنه وی : (رو) *

له حظه : دم • کاف • رقهت : نهرمی ، نازکی • سهر و : دارا مسهر و
 ریاض : باغ ، گولشن •

ههر کاف ب نهرمی دگوتنې ، نهی ره وشا گولستانا باغی مه زنیج •

۱۲۱۸- * برگ و باری : (زا • تو • بو) • جویه باری : (نا) • * و چنده :
 (رو) • سهر سه بزی : نازه ، نهر • بهرگ : به لک • بار : خیفه •
 تو وه سا یا تهر و تول و ژ نو فیراگه هشتی ، ژ بهر چ هند روندکا
 دبارینی ؟

۱۲۱۹- همشیره : خوشکا دایبابی • هه مسهر : هه فسه ر •

ما هه ما خوشکا ته ژ ته جو دابو ، نیج ب دلخوه شی شوکر و ب هه فسه ری
 خو شاهیبو •

۱۲۲۰- نه و چو سهر نان و ثافید خو ، و یا ب حالج خو شاهیبه ل مالا

میری ، تو ژی ل فیری دامایی و خه مگین •

۲۲۱- من بعد : ژ نهو و ویقه • ژ نهو پاشفه •

ژ نهو پاشفه خه ما بقر فرینه ، باغی ، وه کو بسکا دده نه بای وه سا
 خه ما بهر باکه •

۱۲۲۲- * گول گول : (رو) • چین چین : بادان ، خر کرن ، طره : خه لکه ،

بادایی • شه بره نک : ره شطاری • ره نکج شه فنج • که لکه ل : ب ناز ،

ب ده لالی • عارض : هه ردو ره خید روی •

دهستی خو بده برچا رهش و بادایی و ب ناز هیدی هیدی ژ سهر

سویره تیه صورگولی نه ده •

زلفان فه که دابین موسه لسهل ۱۲۲۳ تکلیل ل* جه بهه تی موکه للهل
 بسکان تو ژ خه مریان جودا که ۱۲۲۴ زلفان شه که پیکفه به ره هوا که
 دا سنبل و صورگول ناشنا بن ۱۲۲۵ ریحان و بنه فشه ظا ب ظا بن
 بسکان بودینه سهر هلالان ۱۲۲۶ سهودا که * د به که یی بلالان
 دیسان بکه خه مریان قه ده ح نوش ۱۲۲۷
 جه عدان فه که که عبه بت سیه پوش
 تا خه لق ژ شه رب و شه رق تا شام ۱۲۲۸
 حجاج صفت بینن* نحران

۱۲۲۳- * بجبهتی : (رو . ز) .
 مسلسل : ل دوی ٹیک ، ریز . تکلیل : دواخ . جه بهه : نه نی . مکمل :
 خه ملاندی ، دواخ کری .
 بسکا به رده و نه نیی ب چقا بخه ملینه .
 ۱۲۲۴- پورتنی و چقا ژ سهر چا فا بده ره خه کی و بسکا ژی شه که و
 هه ردووان پیکفه بده پای .
 ۱۲۲۵- ناشنا بن : بینه هه قال .
 ۱۲۲۶- * سودا که پیکفه . جوت . خالان : (تو) . سودا که ژ نوقه وان
 روالان : (رو) . به که : ناقی که فن یی بازیری مکه . بلال : بلالی
 جه بهشی .
 بسکا به رده سهر کنانیه برووا و دلج صوفیا تالانکه .
 ۱۲۲۷- خه مری : هه ردو چا فید ره نک خه مری . قدح : په رداغ ، بیاله .
 نوش : فه خوارن .
 جه عد : خه له ک ، خه له کا پرچی یی گریددهن . سیه پوش : خه مکین .
 دامایی .
 ۱۲۲۸- * بیهستن : (تا) .
 دا خه لک ژ روژنافا و روژهلانج هه تا شامن . وه کو جه جییان نحران
 بینن (نانکو روی وی یی سبی) .

به یوه نده بکه بیتکه بسک و خالی ۱۲۲۹

شیرازه که مصحفه جا جه مانج *

سهر لهو حهین دیم بیت مذهب ۱۲۳۰ نایاتید * خودی بین * مرتب

دا فرقه تید * کافر و موسلمان ۱۲۳۱ ته صدیق بکن ب نهص فورقان *

قان غمزه و ناوریید خونخوار ۱۲۳۲ وان خه نجر و که بیوریید دژوار

زنهار مه دی جهواز و روخصهت ۱۲۳۳ وان نینه ب کهس چو رفق و ره حمهت

مه ندون بکه طوره بیید طه رار ۱۲۳۴ دا حوکمی بکن ل شاه و خوندار

۱۲۲۹ - * خالان : (رو) * * جمالان : (رو) *

شیرازه : دروار ، چیکرنا جهید قویچا ، نان پشتا کتیا ، مصحفه :
قورنان ، کتیب *

بسک و خالان بکه هینه نیک ، روی گوهر خودی دشیت وهسا
چیکهت بنه خشینه *

۱۲۳۰ - * نایات : (سو ، رو ، نا ، زا تو) * * بیت : (رو) *

لهو حه : روپه ری ده پی ، مذهب : زیرگری ، مرتب : لیکدایسی ،
دیمی خودی چیکری جوانییا وی تیدا بهیته لیکدان *

۱۲۳۱ - * فرقه : (سو ، نا ، رو ، زا تو) * قران : (رو) *

فرقه : جوین ، جنات ، نص : دهق ، نفیسینا ژئی فه دگوهیزن ،
فورقان : قورنان *

دا کافر و بوسرمان باوه ری ب نایاتید قورنانی بینن *

۱۲۳۲ - غمزه : چافنقاندن ، ناورا ب نه فین ، که بیور : رم ، سونگی *

۱۲۳۳ - زنهار : هشیاربه ، جهواز : دهستوری ، رفق : نازکی ، دلوفاسی *

۱۲۳۴ - مه ندون بکه : دهستورده ، طره : نه نی ، بهرچهم ، فه روز *

طرار : تالانکر ، دهستدریژ (نسال) ، بهروکدر *

پهردی تو ژ بهر گولان هلینه ۱۲۳۵	بی* صه بری بلبان بینه
خندان بکه غونچه یا ده هانی ۱۲۳۹	نالانکه هه زاری داستانی
سه رخوشکه ل تهرده نی گوهاران ۱۲۳۷	سه رسامکه جنون و دین و هاران
مه یخورکه مه لان ب غه نیچ و نازان ۱۲۳۸	شبه خان* بشهینه بهر بهرازان
ده ستور بده بسک و زلف و خالان ۱۲۳۹	ناماه بگریه نه هلی حالان
دا ورشده بی طه دیتی هائم ۱۲۴۰	سه رگه شته زه بت وه کی به هائم

-
- ۱۲۳۵ - * بی : (سو . رو) .
 بسک و کهزیتد خو بیتد وه کو پهردی ژ بهر روی صورگولی هلینه .
 صه بری بلبان بی بینه (بی عاشقان) .
- ۱۲۳۶ - خندان : ده فبهشی ، که نین . غونچه : بشکوژ . ده هان : ده ف
 نالان : نالین . هزار : بلبل . هزار ناواز .
 داستانی : نه فینی .
- ده فی وه کو بشکوژا ببشکورینه ، و بلبل هزاری نه فینی بنالینه ب
 ناوازیخه (شاعران) .
- ۱۲۳۷ - * سرسم : (سو . رو . تا ، زا . تو) . سه رسام : شاش ، ته فلهف ،
 نالوز .
- ۱۲۳۸ - * بشهینه : (تا) .
 غه نیچ : ده لال . بشهینه : بهنیره .
 مه لا سه رخوشکه ب ده لالی و نازید خو ، و شیخا زی ، وه کو شیخی
 سه نغانی بکه شغانی بهرازان .
- ۱۲۳۹ - نه هل حالان : مروئید نااها ژ خو نه ماین ، بی د حالیدا ، د زکریدا
 ژ (های چوین) هایچوین ، ژ خودی پیقه نابینن .
- ۱۲۴۰ - مرشد : ریبهر . طریق : ری . هائم : ب دوف سه ری خو که تی .
 سه رگه شته : گیز ، نالوز .
 به هائم : ده وار .
 دا ریبه ری نه شاره زا بی سه ریید رییا لی به رزه و ب دوف سه ری خو
 که تی وه کو ده وارا لی نه هیت .

نکار بکته * ضهلالج موطلهق ۱۲۴۱ تقرار بکته ب صورتهتی حهقی
 فارغ ژ تهجهللیا جهلالی ۱۲۴۲ فانج ب تصورا جهمالی
 فانی بکتهن نهوی وجودی ۱۲۴۳ باقی بیتن ب فسی شهودی
 نهچه نه نهوان دگوتن نهف پهنا ۱۲۴۴

زین پین نه دبو صهبور و خورسه نه
 بهنگی ب نهضیحهت و به پهندان ۱۲۴۵ په کجار دکته بهلا و بهندان
 تشقی ناکره ، نهفحه په نهضیحهت ۱۲۴۶ سر پرده په لومده نهضیحهت
 هندی کو نهوان دگر مهلامهت ۱۲۴۷ وی زیاده دبو ژ وان نه دامهت

-
- ۱۲۴۱ - پو نکت : (رو) • ضهلال : خریان • تقرار : قایلبون •
 دا نیمانا وی قایم بیت ب خولقیهت و نه خسیج جوان پین خودی ، و خو
 ژ سهرداچونج ب جاره کن بده ته پاش •
 ۱۲۴۲ - فارغ : قالا • تهجهللی : دیاربون • جهلال : مهزنی •
 تصور : هزرکرن •
 نهوید ج ژ مهزنییا خردی نزانن ، ههما یا وان گوص لیج بونه و هند •
 ۱۲۴۳ - فانی : فهنا دبیت ، دبریییت • وجود : هه بون • باقی : مایی •
 شهود : دیتن ، هزر و بیرا بهماقییت و ب تشتیج بهرچاگ قایلبییت •
 ۱۲۴۴ - په نه : نسحهت ، گازن • خورسه نه : دلخوش • ب که یف •
 ۱۲۴۵ - ههروه کو دیار ب وان نسحهت و هاویشکرنج ، ژیکجار خه میسه
 وی دئاریان و هه و دان •
 ۱۲۴۶ - نهفحه : هه ودان • فهضیحهت : سر ئاسکه را بون •
 ۱۲۴۷ - مهلامهت : لوده کاری • نه دامهت : په شیمانی •
 هندی نهوان دله دله وی دان و نسحهت دکرن ، هندی دی نه فینیا
 وی هه وددا •

تهشکان نه ددانه چاقی فورصهت ۱۲۴۸	تاهان نه ددا دههانی موهلهت
دا نهی* ب کهلامه کی خه به ردهت ۱۲۴۹	یا نهو ب مهقابه کی نه نظردهت
ناصر نکرین کو وهعظ و تهقریر ۱۲۵۰	ناکهن ب چو رهنگی نهفع و تهثیر
مایین د تعجبین کو نهو ماه ۱۲۵۱	نهقچه نه ز بو چرا دکهت تاه؟
وان ههر وه قیاس دگر کو زینت ۱۲۵۲	ههر بو ستین دکهت گرینت
دیتن کو خه بهو ههمی ههوا بون ۱۲۵۳	ناچار کرن سکوت و یابون

-
- ۱۲۴۸- تهشکان : روندکان • تاهان : ناخینکان • دههان : دهف •
  - ۱۲۴۹- * او : (رو • زا • تو) • مهقام : جه •
  - ۱۲۵۰- تهقریر : بریاردان ، تکبیر • نسحت • نهفع : وج ، مغا • فایده •
  - ۱۲۵۱- تعجب : عهجیبکرتی • حیبهتی •
  - ۱۲۵۲- قیاس دگر : هزر دگر •
  - ۱۲۵۳- ههوا بون : ز خو بون • بین وج بون • سکوت : بیتنهنگ • مت •

زین د لورینیت

<p>غهم لڼ جځميان* ژ بو غه مان گوت</p> <p>فرياد ره سپيد پري جه فايان</p> <p>همپه رد: دین سرری موسته نندان</p> <p>هممخوابه يڼ خاطر ا جه زینان</p> <p>هم مه شربه يڼ راح تلخ کامان</p> <p>سالك ب وه ناللی جه لالن*</p> <p>قط غه پری وه کس نه هن حوالی</p>	<p>زین ماب تنی ل گهل غه مان جوت ۱۲۵۴</p> <p>کای هه منه فسید* بڼ نه وایان ۱۲۵۵</p> <p>هممرد دلید دهرده نندان ۱۲۵۶</p> <p>هممرازی* دلید* دلبرینان ۱۲۵۷</p> <p>هممکاسه يڼ خوانی بڼ طه عامان ۱۲۵۸</p> <p>عاشق ب وه واصلی جه مالن* ۱۲۵۹</p> <p>ویرانه يڼ دل وه مایه* خالی ۱۲۶۰</p>
---	---

- ۱۲۵۴ - * جميان : (زا . تو . بو) . جځميان : خربون ، جه ما بون .
- ۱۲۵۵ - * هه منه فسید : (نا . زا) .
- بڼ نه وایان : بڼ ده ولت ، بڼ نانه . هه منه فس : هه قال ، هوگر . فرياد
رهس : پشته فان ، نالیکار .
- ۱۲۵۶ - هممرد : خودان کو فان و که سر . دهرده نند : نه ساخ ، زار .
- همپه رد : سپه شير . موسته نند : بڼ ئیغبال ، په ریشان .
- ۱۲۵۷ - * هم اه : (بو) . * دلید پر برینان : (زا) .
- هممراز : باور پڼ کهر . یار . هه ف سپ . دوست . هممخوابه :
ئیک بالگه ، نشین . جه زین : پوسیده .
- ۱۲۵۸ - خوان : سفره . هم مه شرب : هه فالڼ نه خارنڼ .
راح : مهی . تلخ کام : بڼ مراد . ده ف تال .
- ۱۲۵۹ - * جمالی : (رو) . * جلالی : (رو) .
- واصل : گه هشتی . سالك : ریځینگ . نائل : بده سته هاتسی .
ب ده سته تی .
- ۱۲۶۰ - * و بو به خالی : (تو . بو) .
- ویرانه : کائل . حوالی : ل دور .

چاوا دگرن ز بو خوه مهعمور ۱۲۶۱ موطلق ژ وهرامه دايه دستور
 دهولت ب وهيه دداری دوتيا ۱۲۶۲ رفعت ژ ويه* سهراي عوقبا
 غم له وه دقین کو با وهفانه ۱۲۶۳ نابین نهغه طحلی* و جهفانه
 روزا رشيانه یار جانی ۱۲۶۴ یاری خوشیانه* شادمانی
 کهونهین چ عاجل و چ ناجل ۱۲۶۵ غمخواری نهبت کو تپنه حاصل؟
 حاصل ب وه خوشدبت ل من دل ۱۲۶۶ بی کهنچ غمان ژ دل چ حاصل؟

۱۲۶۱- مهعمور : نانا ، نافاکری • موطلق : ب جازه کن ، تیکدا •
 ۱۲۶۲- * ژ وهیا : (نا) • رفعت : بلنداهی ، سهرفهرازی •
 دهوله تا سهر دنیای هونن ، و سهرفهرازییا مروئی ل بن دنیای ژ
 خودئی یه •
 ۱۲۶۳- * تحل و یان جفانه : (رو) • طحل : تال ، تهحل •
 له وه غم دقین ژ بهر کو مروئی بهرنادهن ناهیلنه ب تنی وه کو
 برادهران ، بهلج ب وهفانه ، نابیزن نهغه نه خوشییه •
 ۱۲۶۴- * خوشیان و شادمانی : (زا) • رشیان : دارزیان • خوشیان :
 خوشیان •
 روزا خهم رثیاینه دلی ، ههقال و هوگرا خو ژ بهر بهردا و بهریتخو
 دانه که یفن •
 ۱۲۶۵- دنیای و ناخره تی نهگه مررف خهما وان نهخوت بو ههردووا بکهت
 مروئی دئی چاوا سهرفهراز بیت ، ؟
 ۱۲۶۶- وهلهاصل ب خمان دلی من تهنا دبت ، ما مفا دلی چ یه ، نهگه
 خه مهلگر نه بیت ؟

بهختی من نه گهر چ زیاده رهش هات ۱۲۷۴

نهف قسمه ته بو مه زیاده خواهش هات

تهقسیم نه مان ژ بو مرا بوه (۱۲۷۵) تهقدیر نه زهل یه قین و هسا بو

شاهی ژ تارا و غهم ژ بو من ۱۲۷۶ تاجدین ژ تارا و مه م ژ بو من

شهم چونکو ل صوره تی مه می نه ۱۲۷۷ لهو غهم ژ مرا ل سهر غهمی نه

۱۲۷۴- هرچه نده نیغبالا من یا ره شه ، به لئی هر چ خودی بدهت خوشه .

۱۲۷۵- تهقسیم : لیکنه کرن . تهقدیر : مقدر . بو هاتیه نفیسین . خودی

• دانای • نه زهل : ژ سهری روزی •

• نهوه خودی نهف دنیا به دای ، خهم کر نه قسمه تی من •

۱۲۷۶- دلخوشی و تاجدین بو ته و خهم و مه م بو من •

۱۲۷۷- چونکو : لهو ، چنکو ، ژ بهر هندئی •

زین بو شه مالکئی دییژیت

دهم شه مع دگر ژ بو خوه ده مساز ۱۲۷۸	کای هه مسهر و هه منشین و هه مران
هه چهنه ب صوهتنی وه کی من ۱۲۷۹	نه مینا نه ب بگوهتنی* وه کی من
کهو شهبهتی من ته زی بگوهتا ۱۲۸۰	دی من ب خوه دل قهوی نه صوهتا
دهردی من و ته زیهک ب فهوقه ۱۲۸۸	تهو فهوقه ژ غه رب تا ب شهرقه
هه شرقی تویی ناگرتی ته ظاهر ۱۲۸۲	مه غه رب ته ز و باطنی من ناگرتی
دانم دصرت مه رسته یین جان ۱۲۸۳	ته ناصرتن ب غه یری* ته زمان

-
- ۱۲۷۸ - ده مساز : هه ژال ، هوگر ، هه مسهر : ته مهت ژیک ، وه کو ژیک
 • هه منشین : پیکه رونهستی • هه مران : سر قه شیر ، سر زان
 • زینی دکوته شه مالکئی ، نهی هه ژال و هه فدهم و سر هلکر •
- ۱۲۷۹ - * بگوهتی : (سو)
 • تو زی وه کو من دصوژی ، بهلج یا بچ نه زمان و گوئنی وه کو من •
- ۱۲۸۰ - نه کهر تهش ناخفتبا دا وه کو من لی هیی ب تمامی ، هینگی خه میند
 • من دا سئک ب من دل ب خو دصوت •
- ۱۲۸۱ - دهردید من و ته نه وه کو ژیکن ژیک جودانه ، نهو جودایی ژ
 • روزنا فاین ههتا روزه لاتی به •
- ۱۲۸۲ - تو روزه لاتی رونا هیا ته دیاره ، و نهز روزنا فامه د طارییدا
 • دژیم ، بهلج ناگرتی د هناقید مندا •
- ۱۲۸۳ - هه ردهم ره میند لهشی ل من دصوژن ، بهلج نه زمانج ته ب تنس
 • دصوژت •

پيٽه * من * ل سهر د دل پره ننگه ۱۲۸۴ جانج ده دگهل پره ننگن جه ننگه
 شهوقه ته ل سهر سهری دیاره ۱۲۸۵ سه ودايه که سه سهری دیاره *
 شهوق څو بو تهرا زه بانه ۱۲۸۶ نهف پيٽه څو مرا زيانه
 پيٽه څو دلج مه دایي سه سه ۱۲۸۷ هوکمی دگه تن ل بايچ سه سه
 هره چه نه ب شهف دمينی بيدار ۱۲۸۸ صوبحمان دنسی جه تا که نيه سار
 زيار و سه سه ب روڅو شهف ۱۲۸۹

نه ز هره دصوژم وه سال سه سه هره
 گه گاه څو ده ستن دلج پریندار ۱۲۹۰ ناچار دبو څو جانی بیزار

۱۲۸۴ - څو پیتا ل سهری : (زا) • پيټه ددلی : تو • بو • څو مه : (ئا)
 پره ننگ : شهوق •
 څاگر و بهل پيټه د سهری مندا و دل شهوقا ناگری گرتیبه ، و روحا
 مه لیکدانه د گهل وئی گوریا رون •
 ۱۲۸۵ - څو دیاره : ئا • سه ودا : نه فینی • دینانی •
 شهوقه ل سه سه سهری ته دیاره ، نه فینیبه کا پوچ و بیچ هزر دیاره •
 ۱۲۸۶ - نه وروناهیال سه سه سهری ته زمانج ته یه دبیزیت بنیرونج چاوا
 نه زمانج من دصوژیت و شهوقی دده مه دور خو ، بهلج په لید د هنافیته
 مندا نه ز ب پیده نگی صوتم •
 ۱۲۸۷ - سه سه سه : ب سه سه ناگرتی ، خیللی • ب نه حمه قی • سه سه سه :
 هورجی صار ، ره شه بايچ صار •
 ناگری څو دلج مه هاتیبه نه فراز و ب سه سه سهری مه دا به لاقبوی ،
 ره شه با نا شه مرینیته •
 ۱۲۸۸ - بيدار : هشیار •
 هره چه نه تو شهف سه سه یرنکی ، بهلج تو سپیډی د نئی هه تا
 روز نا ئا •
 ۱۲۸۹ - ب شهف و روڅو څو ننگه و بیچ نافر نه ز دصوژم •
 ۱۲۹۰ - جار جار څو ده ستن دلج کول و جانج نه ره حهت ، څو نه چاری څو روحا
 خو بیهن طه ننگ دبو •

زین و بهلاتینک (پهروانه)

پهروا نه دکر به ناشی غه ۱۲۹۱ بهروانه دکر ژ بو خوه هه مدهم
 کای طائری ناشیانج فرقه ۱۲۹۲ وهی بلبلی بوستانج حرقت
 نهی حوجت عاشقید صائب ۱۲۹۳ وهی موبطلج موده عی نی کاذب
 مهردانه دبه خشی جانی نه رزان ۱۲۹۴ حه یفا کو بمر گرانی له رزان
 نا وه سطلی دمه ک ل بهر هه وایی ۱۲۹۵ نا پوخته طه لب دکه ی فه نایی
 نهو له ز ژ تهرا که له ک قصوره ۱۲۹۶ نهو له رزه ژ بو تهرا فتوره

- ۱۲۹۱- پهروا : بیهنقه دان ، هیز . صه بر .
 صه بر و هه دارا وی ب ناگری خه ما نه دهات ، بهلاتینک بو خوه دکره
 هوگر و هه ندهم .
- ۱۲۹۲- ناشیان : هیلین ، بان . فرقه : ژیکدوری . جودایی .
 بوستان : بیستان ، چه م . حرقت : صوتن .
 نهی بهلاتینکچ بالندا هیلین هیل ، وهی بلبلی بیستانج ناگری .
 (عاشقا گوریتد ناگری) .
- ۱۲۹۳- صائب : ل سه ر راستین . موبطل : بهطالکر . کاذب : دره وین .
 مدعی : خو هلکتیش .
 تو ب تنج هه ر راستین دیاردکه ی ، راستیا عاشقید ژ دل ، و خسو
 دسوژی و دره وینا دیاردکه ی .
 * مدعی : (نا . زا . تو) .
- ۱۲۹۴- دبه خشی : دده ی . له رزان : له رزین .
 نه رزان تو خو دکوژی ، دهاقییه ناگری ، د ریا نه فینیا خودا ، مخابن
 نهو کاری هند هیزا و ب نرخ ل دهم مرنج بله رزیت .
- ۱۲۹۵- نا وه سطلی : رانا وه سستی . ناپوخته : نه که هشتی ، نه که لاندی .
 خو ل بهر گرانییا نه فینینج ناگری ، هیز چ ب دهست ته فه نه هاتی خو
 ۱۲۹۶- اف له ز خو : (زا) . * او لرز : (تو) . نه ف : (زا) .
 قصور : کیماسی . فتور : صاری ، کیم قه دری . سستی .

بڻ سهڻي و بڻ سکون و بڻ تاب* ۱۲۹۷

لهورا خواه دکه ب زویی* بهرتاب	
نا پوخته بی سهڻه که تمامه ۱۲۹۸	مهطبوخ دبیترنی گو خامه
پوخته دصن مهگه ر ج جارن ۱۲۹۹	فانی که دبن ب نور و نارن
باقی دگه رن وهکی سهمه ندر ۱۳۰۰	وان جسم دبیته جان نه نودر*
وی جسم هونه وودرا مهگه ک* روح ۱۳۰۱	به یضا قهه را موقابه لهت* یوح*
یهک ذوره ژ ناسمان و عهردان ۱۳۰۲	نهدما گو نه کهت د گهل خه به رذن

- ۱۲۹۷- بڻ بی اب : (زا) • بڻ بزوری : (تو • بڻ) • زودی : (زا) • سکون : ته نایی • تاب : هیز • تین • شیان • بهرتاب : ب برقی ، لوط ، خو هلاقیتن • سه بر و تین و ته نایی ته نینه هندی دجئجئی ، لهو زو ب زو خو دصوژی •
- ۱۲۹۸- نا پوخته ئی : نه گه هشتی • که رک • مهطبوخ : گه هشتی • خامه : خافه ، بڻ تجربه • نه گه هشتن کیماسییه ، مروقیه گه هشتی دبیترنی ، خاف ، نه زان •
- ۱۲۹۹- مره فنی گه هشتی و زانا و هوشمه ند دصوژیت به لڻ ب وی ناگری و گورین فه نا نابت •
- ۱۳۰۰- سهمه ندر : سه یوانه کڻ ژ توخمی به قایه ، د نا فیدا و ژ ده رقه دژیت ، دبیترن یف دکه ته ناگری فه دمريتیت ، ههروه سا بالنده که په رید وی ب ناگری ناصوژن •
- ناکو : هه ر دمینن وه گو سهمه ندران و له شی وان دبیته گیانه کڻ رون ناصوژن • بڻ پاشی فنی مالکڻ د چاڀا رودینکودا هوسا هاتینه ل دوژیک (۱۳۰۲ ، ۱۳۰۳ ، ۱۳۰۱ ، ۱۳۰۴ ، ۱۳۰۵) •
- ۱۰۳۱- بڻ فی جسم : (زا) • وهکی روح : (نا) • وی رو بڻ موقابه لهت یون : (نا) • جسم : لهش • هنور : پر شهوق • به یضا : سه پی • موقابه لهت : ئیکودو دبتن • یوح : روز • زینم یا لهش تهر و وه گو مه لایکه تا ، نهو هه یثا ب شهوق یا به رامبه ری روزی •
- ۱۳۰۲- گانزید خو بو نهد و ناسمانی دگرن •

ژ نهف تاده میته صاحب نغراض ۱۳۰۳ مه حضا دگر نحتراز و نغراض
 فکرا خوه دگر ژ نس و جانان ۱۳۰۴ سررا خوه دگوته بی زه بانان
 مهر تاب فهدم غریق غم بو (۱۳۰۵) نه قشمن دل و جان خه یالنج مهم بو

۱۳۰۳- تاده می : مروث • صاحب نغراض : غه زدار ، دل زه غهل •
 نحتراز : هشیاری ، خو پاراستن • نغراض : خو زی دور نیتختن ،
 پاتک دان •
 ۱۳۰۴- ژ نس و جانا خو دپاراست و یا دلج خو دگوته موم و به لاتینکا ،
 بی نه زمانا •
 ۱۳۰۵- ژ کلوفاندکا سهزی هتا بنج پیتیا د خه مارا خه ندقیبو ، دل و گیاننج
 وی ، هر مرزا مهم بو •

مهه نئی دل ب کوٹان

مهه نئی دل ب کوٹان	۱۳۰۶	یہ معنی کوٹانہ زوی دیدار
بو دینہ کی دلپہ ذیری	۱۳۰۷	سہودا سہو و ذیری
غائب گہریا ل	۱۳۰۸	دہشہت ہونس گہریا ل قہ لپی وہ حشہت
نہ قابلہ حملی داغ و دہردان	۱۳۰۹	نہ نائلہ سہیر بانجی و دہردان
حاصل کو نہ بو وصالی زینتی	۱۳۱۰	راحتت چو نہ بو ز بہر برینتی
لہورا کو دو تہشنہ لہب د بن تاک	۱۳۱۱	بن تاب بپن ز سو فرہک ناک

-
- ۱۳۰۶۔ مهه عہر د وی کہ سہریندا سو ، یا ئیان و داخواز و شہوق و نارہ زووا دیتنا دیدار و روئی زینتی ۔
- ۱۳۰۷۔ دلپہ ذیر : قابل ، ہوگر ، بن نہ ظیر : کہس نہ وک وی ۔
 بو دینہ کی دل پری سہودا و تہ فیندارہ کی بن تہ نایی ۔
- ۱۳۰۸۔ دہشہت : حیبہ تی ہون ، ہونس : ہہ قدم ، ہوگر ، وہ حشہت :
 کوٹیبون ۔
 تہو عہ قلی مہندہ نالوز ببو ، و تہو دلہ پری مہ فال و ہوگر فالابو ۔
- ۱۳۰۹۔ * مائل : زا ، تو ، بو ۔
 قابل : دبیت ، حمل : ہلگرتن ، داغ : داخ کوٹان ، نائل : گہ ہشتیہ
 نارمانجی ، سہیر : ریٹہ چون ، گہریان ۔
 تہشیان و تاقہ تا ہلگرتنا خہم و کوٹانان مایہ و تہ گہ ہشتہ خربونسی
 ل گہل دلہرا خو ، ما دہست فالو و غہمگین ۔
- ۱۳۱۰۔ چو نہ بو : تو نہ بو ۔
 وہ کو مرادا دلہ وی حاصل نہ بووی ل گہل زینتی ، چو تہ نایی نہ بو نہ
 دکہ تہ دلہ وی بن بریندار ۔
- ۱۳۱۱۔ تہشنہ لہب : تہینی ، بن تاب : بن ہیز ۔
 وہ کو مرادا دلہ وی حاصل نہ بووی ل گہل زینتی ، چو تہ نایی نہ بو نہ
 بکہ فن بو چاف ب ئیکودو کہ تہ کن ، خربونہ کن ۔

ناگه برژت ژ ناسمانی ۱۳۱۲ سهر چه شمه یین تاب زنده گانی
 یهك ته شنه مراد دل هلینت ۱۳۱۳ یهك سوخته* و ههروهسا بمینت
 یهك كه سب بگهت حه یات سه رمه دد ۱۳۱۴ یین دی بچیته* مه مات موته د
 تاجدین گو شه و وصال ده ستدا (۱۳۱۵) شه ره نك ل مه می مه لاین ده ستدا
 نه صلا ژ غه مان نه بویه هه یسا* ۱۳۱۶ مه حضا ب كه سان نه بو مواسا
 قه طعا وی نه بو ل جه قه راره ك ۱۳۱۷ نه صلا وی نه بو ب كه س مه داره ك

۱۳۱۲- سه رچه شمه : گانی ، سه رو گانی ، تاب زندگانی : ناغا ژیانسی ،
 حه یاتی .
 گانیا ناغا ژیانسی ژ ناسمانی ده ربت و برژت . ناگه : ژ نشكیتفه . خر ،
 تینكدا .
 ۱۳۱۳- * سوختو : (سو) . سوخیته : (نا) .
 هه تا هه تا . ممتد : ب ئیکجاری .
 ژینك ژیانسه كا پیتدار (خالده) ، ده ست خو بیتخت ، یین دی ژی هه ری مری
 بیت .
 ۱۳۱۴- * دچیته : (رو) ، ئا ، تو ، زا ، بو) ، كه سب : فایده كهت . سه رمه د:
 هه تا هه تا . ممتد : ب ئیکجاری .
 ژینك ژیانسه كا پیتدار (خالده) ، ده ست خو بیتخت ، یین دی ژی هه ری
 مری بیت .
 ۱۳۱۵- تاجدین گو گه هشته مرادی ، وه سا مه م بیهن طه نك و دامایی بو .
 ۱۳۱۶- * مواسا : (رو) . * مراسا : (رو) .
 هه یس : ته نا بون ، خلا سبون . مواسا : دلخوشکرن ، دله دله دان .
 هه رب ئیکجاری د خه م و خیالادابو ، و بی نا وی ب كه سب نه ده ات .
 ۱۳۱۷- مه دارا وی ل چ جه نه ده ات ، و ژ خه لکی یین کو قی بو ، سه بر و
 ته نایی ب كه سب نه بو .

نهو وهقتی وه گو دچویه پیتس میرا ۱۳۱۸ ته دتو کو وه ساعه* پی د زنجیر
 هر لمحفله ژ دورد و ناه و واهن ۱۳۱۹ ناگر دگه هانده بارگاهن
 گافا کو دچویه پیتسی تاجدین ۱۳۲۰ نهو ژار دگهل دلج ب نالین
 نه دشلی بکه تن مدار و صوحبهت ۱۳۲۱ نه دبو بگرت* قهرار و نولفمت
 ناچار ژ هیشه تی دچو دور ۱۳۲۲ همدرد دیو دگهل شه طح کور

۱۳۱۸- * ساغه : (رو) . (ئا) . دو ساعه : (سو) . دو ساغه :
 (رو) . وه ساع : هه سپن کعیل . دهمی مهم دچو دهف میری . وه سا
 پیتد خو رادخراندن ههروه کو هه سپن کعیله پیتد وی ب زنجیرا
 دگریته ای .
 ۱۳۱۹- بارگاه : ناسمان . دیوان ، بنگه ه .
 هرگاف ژ پیچاره ییا خو ، نالینیتد وی بلند دپونه ناسمانان .
 ۱۳۲۰- گافا مهمی ژار ب ناخ و فیغانقه دگه هشته تاجدین .
 ۱۳۲۱- * بگرتن : (رو) .
 نه دشیا چو صوحبه تان ل کهل تاجدین بگرت . نان ل کهل بمینیست
 وه کو کوئییان لی هاتبو .
 ۱۳۲۲- هه شته : هه ره بوشی . قه له بالغ .
 هندی مهم پی مت و دامایی و ناخفتن ژی نه دهات ، چ پی نه ما . خسو
 نه ددزی و دچو خهم و گازنیه خو بو روبری کور دکوتن .

مهم ل گهل شهطی جزیری

کای شبههتی نه شکن من رهوانه ۱۳۲۳ بی صهبر و سکونی عاشقانه
 بی صهبر و قهرار و بی سکونی ۱۳۲۴ یان شبههتی من تو زی جنونسی
 قهظ نینه زبو تمرا قه راره ک ۱۳۲۵ غالب د دلج * ته دانه یاره نا
 هر له حفظه ته زی ج تبه بیرئ ۱۳۲۶ سه رگه شته دبی ل رهخ جزیری
 نهف شههره یه مهر ژ بوته محبوب ۱۳۲۷

حاصل ته زیایه بوته مه طلب

نام د دلج ته دانه * مه نزل ۱۳۲۸ دهستی ته ل گه رده نین حمائل

۱۳۲۳ - نهی بهزه کنی وه کو روند کید من ، ج ته نایی و نه بتین وه کو عاشقان
 ته نین *

۱۳۲۴ - ل جهه کی راناوهستی ، دیاره وه کو من هوا بی ب سه ری ته که فتی *

۱۳۲۵ - * دلی ته دانه نارك : (رو) * ته دانه یاره ک : (سو . زا) *

تو هر ئی ب شولق و پیل و بهزی ، ته ج ته بتین و حه جمتن نینه یسی

بی همداری ، ههروه کو نه یاره ک ده نایید ته دا *

۱۳۲۶ - سه رگه شته : فالوز ، گیز * شه پلی *

هر گاف چ دهینه هر و بیرید ته ، تو دشه پلی و شه پرزه دبی ل رهخ

بازیروی جزیری *

۱۳۲۷ - شههره : بازیره * مه طلب : فیایی ، داخواز بویی *

نه گه نهف بازیره به ردلکا ته یه ، ها تو گه هشتی و مرادا ته فیای

حاسلبو *

۱۳۲۸ - * دایه : (رو) * مه نزل : خانی ، حهویایی ، ناکنجی * حمائل :

رستکا حه مایلی *

هه ردهم بازیروی (جزیر) یه دلج ته دا تو بی ل رهخ و دور و ته

دهستی خو بی ل گه رده نین نالاندی وه کو رستکی *

هیژا ژ خودی تو فکر ناکه‌ی ۱۳۲۹ هر روز هزار شوکر ناکه‌ی
 نه‌قیته‌نده دکه‌ی هه‌وار و گازی ۱۳۳۰ قیدی چ مراده‌گی دخوازی ؟
 بیهوده چسپا دکه‌ی تو فه‌ریاد ۱۳۳۱ ئاواره دچی دیاری به‌غداد
 گهر نه‌ز بگریم و گهر بنالم ۱۳۳۲ وه نه‌ز بمرم و گهر بکالم
 هه‌ر چی وه‌گو نه‌ز بکه‌م ره‌وایه ۱۳۳۳ مه‌عقول ژبو مرا فه‌نایه
 جاره‌ک ل دلن م ژي گوژه‌ر که ۱۳۳۴ سه‌ر چه‌شمه‌ین چه‌شمین من نه‌ظه‌ر که

۱۳۲۹- تو چاوا خودی ژبیر دکه‌ی کو نه‌ف منته‌ل گهل ته‌گری یا کو تو
 که‌هان‌دیه‌ دل‌به‌ری ، هیژ تو نه‌ی شوکری ؟
 ۱۳۳۰- تو هنده‌ ده‌نگا به‌رده‌ی و وشه‌ وشچ دکه‌ی ، ما هیژ ته‌چی دی
 دقتیت ؟
 ۱۳۳۱- بیهوده : ب رو قایمی ، ب نه‌حمه‌قی بی‌مفا . فریاد : هاوار . گازی
 ئاواره : بیوار . ده‌رده‌ر .
 ب نه‌حمه‌قی گازه‌گازا ته‌یه‌ و ب ده‌رده‌ری به‌ریخو دده‌یه‌ به‌غدا و دچی .
 ۱۳۳۲- نه‌گهر نه‌ز روندکا ببارینم و بنالم ، ئان نه‌ز بمرم و کالینتیه‌ من
 بلندبن .
 ۱۳۳۳- ره‌وا : درست . مه‌عقول : به‌رعقل ، درست (نه‌قینی) .
 چ کاری نه‌ز بکه‌م بو من درسته‌ ، نه‌قیندارییان ، مرنا منه .
 ۱۳۳۴- گوژه‌ر : د به‌ررا بورین ، تیپا بورین ، سه‌ر چه‌شمه‌ : شه‌دروان
 (نافوره) کانی .
 جاره‌ک دلن منیش ژ خه‌مان بشو ، و روندکیند من یته‌ وه‌کو جو‌بارا
 بماله .

دهردی دلج من کو بچ دهوايه (۱۳۳۵) . چهشم تهری من چ* ماجهرايه؟
 ديوانه من پهري بهردا ۱۳۳۶ نهز دجله مه زه نبهري مه بهردا
 وه سطنی و نيرگزی و سه قلان ۱۳۳۷ دهروازه و عومهري و مهيدان
 فان سهيرگهان تو لسي دگهي گهشت ۱۳۳۸
 نهز مانه ژبو* مراد رو دهشت

-
- ۱۳۳۵- دهوا : دهرمان . چهشم : چاف . چ ماجهرا : چ قومين ، بون .
 دهردی دلج من چاوا بچ دهرمانه و چ ل چائيد من قوميه ؟
 * چما جهرايه : (نا) .
 ۱۳۳۶- ديوانه : دين ، شيت . زه نبهري : كهلهك .
 نهزی دينم من دهستيد خو ژ پهريا خو شوشتن ، نهز دجله مه ئافهكا
 بهزهك هيتييد خو من ب ئافيدا بهردان وه كو كهلهك ب ئافيدا چون .
 ۱۳۳۷- ئافيد تاخيد (محله) بازيری جزيری (دهروازه عومهري ، مهيدان)
 و (وه سطنی و نيرگزی و سه قلان) جهلاليند ئافينه ل رهخيد جزيری .
 ۱۳۳۸- * ژبو مرا دهر و دهشت : (نا . رو) . ژ بو مرا دري دشت : (تو) .
 ژبو مراد در دشت : (زا) .
 نه فان سهيرانگهان تو ب دلج خو تيدا دهری ، بهلج نهز مام
 دهرويش ل دوف سهري خو دچم ، بچ مران و بهري من ل چول و
 دهشتان .

مهم دگهل باي

مه به حث دکر دتهل صه بايي ۱۳۳۹	شهرجا غهما دل دگوته بايبي
کاي جسمين له طيفين شېبه تي روح ۱۳۴۰	دهر خاصي به دون ل بهر ته مه فتوح
نه ز هيني دکهم کو بسن توقف ۱۳۴۱	ره نجیده * قه دهم به * بسن تکلف
چاره ک هه په سده انسعادت ۱۳۴۲	تاگه ک هه ره سدره اننهايت
نه رول تو ببوسه ناستاني ۱۳۴۳	پاشي هه ره پيشي دلستان
له ميا ب ته واضوع و ب ته عظيم ۱۳۴۴	صه د مه رته به احترام و ته کریم

- ۱۳۳۹- صه با : باين روزهلانتي (شرقي)
 چار چارا مه من سوجهت ل گهل بايي دکر و خه ميده خو بو دکوتن .
 ۱۳۴۰- جسم : لهش . له طيف : جران . به دن : لهش . مه فتوح : قه کري .
 کاي سفکي وه کي روحي ، ده رته هه له شي هه ر ل بهر ته ل تاقي .
 ۱۳۴۱- * ببی : (رو) * رنجیده : دلشکه ستي . هزر تيدا کري . بسن
 تکلف : بين زه حمت . توقف : راوهستان . قدم : بسن . زه نج :
 زه حمت .
 نه ز هيني ژ ته دکهم تو بين راوهستان زه حمت ته کن بو خاترا من بکيشه .
 ۱۳۴۲- سده : تهخت نان جهن بلند بين رونه ستنج ، ده ري خانج .
 سده : خوشي . سدره اننهايه (سدره المنتهي) : داره کا به هه شتيه
 يال ده ستنج راستنج ژ عرشنج خودي .
 چاره کن ، بو کافه کن هه ره بنه چها زينج .
 ۱۳۴۳- ببوسه : ماچکه ، راموسه . ناستان : ده رازينک . دلستان : دل بهر .
 به ري هه مو تشتا ده رازينکن ماچکه ، پاشي هه ره پيشي دل به ري .
 ۱۳۴۴- له ميا : به لني . تواضع : نو بچوکرون . تعظيم : مه زنکرون .
 مرتبه : پايه . تکریم ، احترام : قدر گران .
 به لني ب توره يي و خشکوک هه ره و قه دره کن مه زن بو بگره .

ناهسته ژبو بکه دعای ۱۳۴۵ وا بهستی* وی بکه نه نای
 شایسته بکه تو نخرامی ۱۳۴۶ دست بهسته قهوه ست بکه سه لامی
 پاشی حه ره که تکه پیشته چابوک ۱۳۴۷ ثقلت نه که ری ل طه بهی نازوک
 نهف نامه کو خون دلی مداد ۱۳۴۸ نهف صفحه کو مهردومهک سه واده
 پهردی ده لغین ژ بهر جه مالی ۱۳۴۹ تهنها بده دهستی عه رضحال
 زنهار ده با* نه که ی نقاب ۱۳۵۰ گافا کو دخونتن کتابی

۱۳۴۵ - * دابسته : (رو - بو - نا) .
 ناهسته : هیدی . وابهسته : خولام ، گریدایی
 نه نا : مه دحا کاری .
 هیدی ل گه باخفه و دوعا بو بکه ، وه کو خولاما راره ست و مه دحید
 وی بکه .
 ۱۳۴۶ - شایسته : لایق ، ههژی . دست بهسته : ههردو دست ل سه
 نیک
 تو قه دره کن مه زن بو بگره و ده ستید خو دانه سه سینگی خو و
 سلاقی لی بکه .
 ۱۳۴۷ - چابوک : سفک ، ره هوان . ثقلت : گرانسی . نازوک : نازک .
 نه که ری : نه که ی .
 پاشی سفک بلغه و هه ره پیشته ، به لی ههستی سفک به ل گه ل خو
 گران نه که .
 ۱۳۴۸ - مداد : حوبری نفیسینی . صفحه : بهر بهر . مهردومهک : بیبیک .
 رهشکا چافی .
 سه واد : رهشی . رهنگی رهش .
 نهف نفشتیه من ب خونا دلی خو یا نفیسی ، نهف ره شید بهر بهری
 ژ رهشکا چافید منه .
 ۱۳۴۹ - عه رضحال : دیار کرنا حالی ، داخواز .
 ۱۳۵۰ - * دیار نه که ی : (زا . تو) . ده با : هژیان .
 زنهار : هشیار به . ته نا که ه ل خو هه بیت . نقاب : خیلی ، پووشی
 هشیار به خیلی ل سه ر روی نه ده یه بای ، ده من نشستا من دخونیت .

بیژئی ژ مدا گو پادشاهم ۱۳۵۱ به نندن ئاكا سویله قبله گاهم
 لهو مه پله عی نور ذولجه لالی ۱۳۵۲ لهو مه نبعی کهو ئهرا زه لانی
 لهو مه نظهر و مه ظهرا ئلاهی ۱۳۵۳ ئهم بو* ته گه دا تو پاشاهی
 دا بو مه ب حهق متصف بی ۱۳۵۴ ده رحهق مه عادل و متصف بی
 ده ردینه* ژ دیده ییج ته وه لالا ۱۳۵۵ گه گاه بکهی ل دل ته جه لالا
 ئهقی* ده ئب قه دیمه پادشاهان ۱۳۵۶ وان عامه نه ظهرو ل پر گوناهان

۱۳۵۱- * خالد ئه نیا ته قبله گاهم : (رو) • به نندن که : (زا) • به نندن
 ئانا : ئا • به نندن : ژ من • ئاكا : ئاغا ، باخو • سویله : بیژه •
 قبله گاهم : قبله من •
 ژ زار ده ئی من بیژئی پادشاهان من تو قبله گاهان منی •
 ۱۳۵۲- مه پله ع : هلات •
 تو دیار که را روناھییا خودیی و سه روکانییا ئاغا به هه شتی •
 ۱۳۵۳- * بونه : (ئا • زا • تو • بو) • مه نظهر : دیدار • مه ظهرا :
 دیاربون •
 لهو ، تو چیکرنا خودیی جوانییا وی ب ته مه دیت ، ئهم بو ته خازو کین
 و تو سولطانی •
 ۱۳۵۴- متصف : ساخله تدار • متصف : خودان ئنصاف •
 دا ل سه رحه قی بی ، ده رحه قی مه عادل و ب وجدان بی •
 ۱۳۵۵- * ده ردینه : (ئا) • دزیت ژ دیده : (زا) • دزیده : (تو) • دیده :
 دبتن • چاف • ته وه لالا : هه قالگری •
 ته جه لالا : روناھییا غه ییی یا بو دلی دیار دبتت (ل نک صوفییان) •
 دیدارا دوور ژ دبتن خوازی ، جار جار ل دلی دیار بین •
 ۱۳۵۶- * ئه و : (رو) • ده ئب : عه ده ت • کار •
 ژ که فن عه ده تیج مه زنان ئه وه ، به ریخو دده نه گونه هکاران و ره حمی بی
 دهن •

۱۳۵۷. والله گوتهی خواه نهز نزانم
 ۱۳۵۸. نهو دل پهرييان ژ من ره فايه
 ۱۳۵۹. وهختی کو دگل من نهو تهبا بو
 ۱۳۶۰. بهلکی کربت عطا و عصيان
 ۱۳۶۱. صه: جاز کو زياته پر گوناومه*
 ۱۳۶۲. گهر قهر بکهي ل وي* جهزايه

۱۳۵۷- ب خودی نهز پن ناحسم من گونههک ههبيت ، بهلج یا نهز دزانم
 من دلک ههبو .
 ۱۳۵۸- دلج من پهريا تالانکر ، و نهفه دههکه ژ من جودايه .
 ۱۳۵۹- وهختی کو نهو هوگرئی من و ل گل من ، خودان فیان و داخوازیبو .
 ۱۳۶۰- بهلکی گونهه و خهلهتی و رکی کرین ژ بهرکو خودی مروئ
 ب کیماسی و ژبیرکرن یته داین .
 ۱۳۶۱- * گوناها : (سو) . گوناهم : (زا) . په نامم : (زا) .
 گونهه یته وی گهلهکن ، بهلج سها کزی و بسکینه ته نیهانیه (ملجأ) .
 ۱۳۶۲- * ل وان : (رو) . عطا : دان ، کهره مکرن .
 گهر طه نکاف و سلکهی (عاجزی) نهوی ههزی هنده ییه ، و نه گهر
 لجن نهگری و عهفو بکهي ، نهو زی دانا خودییه .

مهم گازنا ژ دلنی شو دکوت

گهه چنگ دگر دگل دلنی ژار ۱۳۶۸ کای خائن شهرساری غدار
کاین تهول و قهرار و عهد و پویه تده ۱۳۶۹

بهیمان و قهسهه بهمین و سهوگه تده

ته دگو کو د گهل ته صادق نهز ۱۳۷۰ ته دگو ب تهرا موافقم نهز*
ته دگو کو د گهل ته به کدلم نهز ۱۳۷۱ ته دگو کو خودان تحملم نهز
حیفا کو زیاده بی وهفایسی ۱۳۷۲ وهیلا کو نه قابلی جدفایسی
قهلبی دهغلهی ب دل نه یاری ۱۳۷۳ پر چیل* و چهپی خراب و خواری

۱۳۶۸- مهمی فین جاری شهرتی دلنی خو دگر یی ژار و یی دهستهلات و
دگوتی . نهی دلنی خائن و شهرمزار و غدار .
۱۳۶۹- قهسهه : سوند . بهمین : سوند . سهوگه تده : سوند .
۱۳۷۰- * نهف مالکه دهستنیسیا (زا) . نینه .
ته دگوت : نهزی راستم ل گهل ته ، و ته دگوت ، نهز و تو ئیکین ؟
۱۳۷۱- پا ته دگوت : نهز و تو یی و تو جو دایینه ، و ته دگوت : نهز
باری گران هلد گرم و خول به نه خوشییا دگرم . ؟
۱۳۷۲- مخابن ته دبیراچ وهفایینه . و یی ته حملی و خول بهر نه خوشییا
ناگری .
۱۳۷۳- * چیل و چهپ و خراب : (ئا) . پر حیلچی : (زا) پر حیله و
چهپ : (تو) .
تو دله کنی زهغلهی و ژ دل نه یاری منی و گهله کنی ب چهپ و چویر و
حیلهی و ل گهل من خواری .

ای طوطیچ پهروهوش شرینی ۱۳۷۴	وی طفلیچ طوفهیل نازه نینی
یاری خوشیان بوی مهگهر تو (۱۳۷۵)	قهلبی رهشیان بوی مهگهر تو
* دلهای ، کوسان دهر ون ته نها ۱۳۷۶	نصافه تنی بهیلی ته نها ؟
ای بلبل جان د مهجبه سا* ته ن ۱۳۷۷	مایه ب تنی مثالنی بیژهن
نصافه بگهی* تو جانی بدرود ۱۳۷۸	دهروازه ئی* تن بگیری* مهسدود ؟
سرا د ته دا* ژ فهیضی جانه ۱۳۷۹	نورا د زمین ژ ناسمانه

- ۱۳۷۴- پهروهوش : ته ربیته • ب خودانگرن •
 طفل : ساقا • طفیل : خو خوندی • کهستی نه خواستی خو کیشایه
 نای •
 نهی طوطیچ فیتری ناخفتنا شرین بووی ، وهی زاروی خو نازدار
 و پیدایی کری •
 ۱۳۷۵- تو ها فالج خوشیان بووی ، ته خول بهر نه خوشییا نه گرت •
 ۱۳۷۶- دلهای : بهی دل • دهر ون : هناف • دل • دناغدا • ته نها : لهش •
 نهی دل چاوا تو لهشی و هنافا دهیلیه ب تنی ، ما نه فه نصاب و
 مروته ؟
 ۱۳۷۷- * د مجلسا تن : (زا • تو • بو) •
 مهجبهس : بهندخانه ، چه بس • بیژهن : بیرن • عاشقه کچ ناغداره •
 جان ما ب تنی وه کو بیژنا د بهندخانا لهشیدا • نان وه کی بیژهنی مایه
 ب تنی بهندی •
 ۱۳۷۸- * بکه : (زو) • * دهر وازه ئی وی : (زا) • * بگیریه : (رو) •
 بدرود : هیلان • دهر وازه : دهر گهر • مهسدود : دایخستی •
 نصابه تو جانی بهیلی و بچی پشتا خو بدهیج ، و دهر گهری مالا ته یین
 پتکدادای بت ؟ دایخستی بت ؟
 ۱۳۷۹- * قهددا : (زا) •
 نهییا د ته دا هی ژ خیرا جانییه ، رونا هییا نه ردی ژ روزییه •

ره فضح ده که تو ب دل به سوننی ۱۳۸۶ ما بالک و یحک انت منی
 ثابت به کر دا نه ناخلف بی ۱۳۸۷ دا واتفج سروری مهن عهرف بی
 هر چه نه تو چویی به رده ری دوست ۱۳۸۸

لی دوست ل نک منه ل وی دوست

ته دا ته چه بانندی بو ته داره ۱۳۸۹ زونفا تو چفاندی * نه و قناره
 چه ذبا تو ره نای جان ل باله ۱۳۹۰ سررا تو فدایی * نه و خوه ماله
 باور ته نه تی ل زلف و خالان ۱۳۹۱ مالی مهده هندوان * پ تالان

۱۳۸۶ - * وهینهک : (ئا) • ما بالک : ته ج به ؟ و یحک : وهیلا ل ته •

انت : تو • منی : ژمنی •

ژ ری دهر نه کفه تو ژ دل ل دوف سوننه تا راست هه ره ، وهیلا ل ته ،

ته خیره نی تو ژ منی •

۱۳۸۷ - ثابت به : خو دجهدا قایمکه • نا خلف : نا توره • بیتخیر • واقف :

ئاگه دار •

سر من عرف : سررا پیغه مبه ری گوتی : خودی ژ وی کسی رازی یی

خو بناسیت •

قایم خو ل سهر بگره (وی ری) دا پاشی نه که تی ، و بگه هیه

ناسینا خو و خودی •

۱۳۸۸ - یوست : پیست ، تیقل •

هر چه ند تو چویه نک دوستی ، لی جانن وی ل نک منه ، لهش تن وی

ل ده فه •

۱۳۸۹ - * چه ماندی : (زا) • قهد : بهژن •

به ژنا ته فیای دارا قنارییه بو ته • و بسکید باری ته گرانگری و پشتا

ته چه ماندی نه و وه ریسه دکفته حه فکا ته •

۱۳۹۰ - * فدای : (رو) • * ماله : (رو) • خوماله : (زا) • چهذب : کیشان ،

نه ئینیا خودی •

نه ئینیا خودی یا تو بری نه وه گیان چویج ، نه ئینیا نیاسینا خو و خودی

نه وه مال و سه رمایه •

۱۳۹۱ - * هندیان : (سو • ئا) • هندویان : (رو) • هندو : خال • نیشانا

له سهر روی •

باوهرییا ته نه هیئت ب جوانیج یا مرو فان ، خالید رویان ته نه خرینن •

پا به نده مه به به ب تار گیسو ۱۳۹۲	مه رگه شته مه به به ب قهوسن ته برو
هرچه ند خه لیلی نهی به لاکهش ۱۳۹۳	گولزار ل ته دیته ئاتهش
تەشبییه ته صهد هزار بولبول ۱۳۹۴	صهد جزر بگهن فغان و غولغول
به روانه صفات ل پیشی و وردان ۱۳۹۵	هردهم دصوژم* ب داغ و دوردان
نهی دل ته بخوه دایه بهر ههوائی ۱۳۹۶	قهصدا ته نهوه بگهی صفائی
ئه:مه: ژ طه بیهین عشق صادق ۱۳۹۷	من زانییه بو تهره موافق

-
- ۱۳۹۲- پا به نده : به نده وار . تار : داف . گیسو : پرچا بادای .
 سه رگه شته : شاش ، نالوز . گیتز . قهوس : کنان . نه برو : برو .
 خو ب دا ئید پرچا بادای به نده وار نه که ، خو شاش نه که ژ بهر چاف و
 پرووان .
- ۱۳۹۳- خه لیل : هه فال . به لاکهش : ژار . به ربه لا . گولزار : گولستان .
 گلزار : ناخ قور .
 بهر به لاوو ، بلا تو هه فالبی ، گولستان و خوشی دوومایی دی بو ته
 بنه ناگر .
- ۱۳۹۴- وه کو ته نه گه ر صهد هزار بلبل صهد جارا ناخ و فیغانا راهیلن .
 ۱۳۹۵- * دصوژن : (نا . رو . زا) .
 وه کو به لاتینک خو ب ناگری دصوژیت ، هه ردهم داخ و کوفان و دورد
 من دصوژن .
- ۱۳۹۶- دلو ته رییا نه ئیندارییا جوانیج یا گرتی ، تو یج ل هیتیهج که یغی
 بگهی .
- ۱۳۹۷- اثار طبیب : (زا) .
 لن ژ حه کیمت نه ئینیا پاک ، من یا چاک بو ته دیت .

پهرهیز ژ قسمح موشته، هاتان ۱۳۹۸	ته، قوايه ژ فان مهلهذ ذاتان'
دهر چي گوي مخنن ه، وایه ۱۳۹۹	عه یعی وی ژ بو ته را شفایه
من پرسیه بی گومان ژ لوقمان ۱۴۰۰	خصیه تا شهر به تان و لوقمان
دهر چ گوي شرينه عین دایه ۱۴۰۱	ههر چ ره گوي طه حله نه و ده وایه
ژي چهنه* نه وی دکهل دلی گوت ۱۴۰۲	ناچار دلج دلی ب وی صوت
دوکل ژ حراره تا سوهیدا ۱۴۰۳	رابر ژریبو مه حله نلی سهودا

-
- ۱۳۹۸ - * ملذاتن : (رو) • پهرهیز : پاریز • مشتھاتان : نهفس دخوازیت •
 ملذ : تشتیح لهشی بی خوش • ذات : خو • مروف ب خو •
 پاریزی ژ بی نهفسیج ، خو دورخستن ژ که یئید لهشی •
 ۱۳۹۹ - مخالف : ریکنه که تی • به قیل •
 هه مو کار و تشتید دور که فن ژ که یفی ، ههر نهون ته ساخ دکن •
 ۱۴۰۰ - بی گومان : بی شک • خاصیه ت : ساخله ت • چیی • شهر به ت :
 ده زمانج بو قه خوارنج •
 بی گومان من ژ لوقمانج حه کیم پرسی ، کا ساخله تید شهر به ت و
 لوقمان • چ نه ؟ •
 ۱۴۰۱ - دایه : نه ساخیه • دهوا : ده زمان •
 هندي شرينيه نهوده رده ، ههر چي نشتیج ته حله نه و ده زمانه •
 ۱۴۰۲ - * نه قچه نده : (زا) •
 نهوی هند بو دلج خو گوت ، ژیدی دلج وی ب وی صوت •
 ۱۴۰۳ - حراره : گه رمی • سوهیدا : کاکل ، نیثا دلی • سهودا : پیگهورین •
 گیزی •
 دوکیل ژ نیثا دلج وی بلندبو ، چو د مه ژ یج ویدا سهوداسه ر کر •

۱۴۰۴	دوخان وي، حموم	۱۴۰۴	ره شکر ل سهری دماغ* و خهیشوم
نہینک	خهیل بو مکر (۱۴۰۵)	تایینہ	شقل بو مغیر
عورهک	ته دتو ژ تهرضی رابو۶	نورازی ل ناسمانی	جهابو
وی عهوری	ز نیتر، کا هئاگان ۱۴۰۷	خونباری دکر ب هردو چافان	
سهیلا	جه تهری وه سال گور هات ۱۴۰۸	گوبا کو ب سهر نهرز قه گور هات	
نه نقصه	ژ عئکتسا د دل ۱۴۰۹	سهیلهک وه دچو مهمی ب ملدا	

- ۱۴۰۴ - * دماغ خیشوم : (سو . نا) .
 دخان : دوکیل . یه حموم : تهمه دو ره شاتی . دوکیل . دماغ : مهزی .
 خهیشوم : کهپی .
 دوکیل و ره شاتی و طاریاتی ژ دلی دهرکت ، مهزی و کهپی لسی
 ره شکر .
- ۱۴۰۵ - مکر : شیلی کهر . شقل : دل . مهزی . مغیر : ههر نافیخ خودی
 دپیژن . * مغیر : (رو . زا) .
 هزر و بیرید ب مفا د سهریدا بریان ، نافیخ خودی ب تنیخ مهزی وی
 پرکر .
- ۱۴۰۶ - تهرهک ژ تهردی ههروه کو رابووی ، ل بلنداهییا ناسمانی خو
 لیکدای .
- ۱۴۰۷ - وی تهری خون دباراند .
- ۱۴۰۸ - * سیلاب : (رو) (زا) . تهرز ، ناراز ، ناراکس : دپیژن کو
 تهری روبری دگوتنی (دائیتیا) یی کو زهرده شت ل زین سیه سالین
 ل بهر لیفیخ درونشت و بو خهلکی دناخت .
 خرنیخ وه کو نای رادبت وه سا ژ جهرگی هلاؤیت ههروه کو روبری تهرز
 ب سهر روبری گوردا هات .
- ۱۴۹ - سهیل : لهی ، لهی .

شط العرب و فرات و جیحون ۱۴۱۰ هه‌رسی ته دڼو* ب یه گڼه رابون
 هه‌رچه‌نده ژ هېستری مه‌می ژار ۱۴۱۱ شینبون ل ره‌خې شه‌لی سپیندار
 صه‌حرا مه‌می بویه صه‌حن بوستان ۱۴۲۱

ساحل بویه گولشه‌ن و گولستان

وی بیج دلی هه‌ر ل وی مکان گرت ۱۴۱۳ وی بلبلې بو خوه ناشیان گرت
 نه‌و باجل نه‌ته‌ر چ پر هه‌وه‌س بو ۱۴۱۴ زندان به‌ده‌ن ل وی قه‌فه‌س بو
 ښکرا وه‌ریان ل وی به‌ر و بال ۱۴۱۵ ښکدا وه‌شیمان ژ وی خه‌ط و خال

-
- ۱۴۱۰ * دڼو کو پټکڼه : (رو) . ب یکه رابون : پټکڼه ټاڼید وان رابون .
 • بلندبون .
 وه‌سا روندک دباراندن ته دڼو هه‌رسی روبراید بوش بونه
 ټیک ټاف و بلندبون .
 ۱۴۱۱ * افچنده ژ هیستری : (زا) . افچنده ژ هیستری : (تو) .
 * سپی دار : (رو) .
 ژ روندکیند ژار ل ره‌خې شه‌لی سپیندار شینبون .
 ۱۴۱۲ - صه‌حرا : به‌ری . صحن : حوش ، ټه‌رده‌کڼ به‌رفره‌ه . ساحل :
 به‌ر لیف .
 ب روندکیند مه‌می به‌ریا وی یا عشک و روت بو بیستان و به‌ر لیفسا
 روبرای بو گولشه‌ن و گولستان .
 ۱۴۱۳ - مه‌می بیج دل ل وپری بو خو جه‌گرت ، وی ټاواز خونی بو خو
 هیلین دانا .
 ۱۴۱۴ - هه‌وه‌س : فیان ، داخراز ، دلخوازی .
 نه‌و دلخ پر ټه‌فینی و فیان ، له‌شې وی بیج وه‌کو زندانه‌کڼ ، قه‌فه‌سا
 وی بو .
 ۱۴۱۵ - به‌ر و چه‌نکیده وی پټکڼه وه‌ریان ، خه‌ط و خالیتد وی یتد ره‌ش
 سپیون .

قهددا وی یا شهبه تی صد نه و به ۱۴۱۶ خه بو چئیا مثال عرعەر
 رویه وی هر چ هر د تهر بون ۱۴۱۷ مانه خوزام * تیک زه ربون
 عارض تهمی * ل نهینگی زه نک ۱۴۱۸ رهونق چو نهما ل نه تسمج تهر زه نک
 عشقن وه نهخوهر شکر نهو به لاکهش ۱۴۱۹

چوبین * وه تله سکر نهو مشوش

دیمای وی نهما چ ناب و ره نک ۱۴۲۰ نوظفا وی نهما چهواب و ده نک

زه ووه نه ل رهخ شطی نهخوهر کت ۱۴۲۱

چیل روژ تمام شبه لکش گت

عقل و خرهد و شعور نسان ۱۴۲۲ حس و حره کت تروای حیوان

قطعا ته نهما ژ فان چو نثار ۱۴۲۳ یه نک جزه ل نک مهمین بریندار

۱۴۱۶- قهد : بهزن • صنوبر : دارگاژ • مثال : وه کو • چئیا : چه میا •
 عرعەر : دارا سهر و •

۱۴۱۷- * عزام : (سو) • خوزام : گول •
 رویه وی هر چه ند ب روندکان د تهر بون • وه کو گولن به لسن
 د زه ربون •

۱۴۱۸- * قوی : (زا • تو) • تهر ژنک : نائج (مانی) یه ، یج فارس ،
 شکل و نه قشکیش و خودان تول • کتیبای وی یاشکل و نه قشا ، یا
 دگوته مریدید خو نهف کاره مه لایکه تا یج دایه وی • مالا وی • (رو
 ژه نگی بو و رهونق ل نه قشی نهما) •

۱۴۱۹- * حتی : (زا) ، * تلف کر : (تو) •
 به لاکهش : (ژار) • تله سکر : نالوزکر ، شه بلاند •

۱۴۲۰- * قطعا : (زا • تو) • نطق : ناخفتن •
 ۱۴۲۱- هر ژ سهری روژی که ته سهر نانا روند کینه خو ، چل روزا وه گو
 طهر مه کی که تبو •

۱۴۲۲- خرهد : هزر ، بیر • شعور : یج حسیان حس ، یج حسیان
 حهره کت : لئین • قوا : هیز • حیوان : زیان •
 عقل و هزر و بیر و پینه سیانید مروفا وژ لئین کت هره کو یج
 گیان •

۱۴۲۳- نثار : شون • جزه : برت •
 چ ژ وان ل مهمین بریندار دیار نه ربون ، یج نه مری نه میا •

چونا هيري بو نيچيري

- صه ييادي شڪاري حوسن نه خبار ۱۴۲۴
 کر بومه کو سه رگوزه ست نظهار
 کو : روزه که خوش ب فصل و نه ييام ۱۴۲۵
 ده ورا نه له کا نه نا سه رنه نجام
 نه رراشع نه ضا ب صونه قودرهت ۱۴۲۶
 نه برا کر بو مثالې جه نه ست
 مه ششاده صه ست جهان دېرين ۱۴۲۷ ته زين کر بو عه روس نايين
 هه ريده ک ژ نه وال و کوه و ده ستان ۱۴۲۸
 ره ش بهه تي گوشه ييد * بهه شتان
 هه ره وضه رياض خولد نه کبه ر ۱۴۲۹ هه ر چه شمه ژ عه يين تاب که و نه ر

- ۱۴۲۴ - صياد : نيچير فان ، راکه ر ، شڪار : راکري ، راهي لان ،
 سه رگوزه ست : سه رهاتي ، نظهار : ديار کرن ، خرکه ر و زانايين
 سه رهاتي يد خوش بو مه نه ف سوحبه ت و قه مينه کوت .
 ۱۴۲۵ - فصل : وه رزي سالي ، نايير ، نه يام : روزان ، سه رنه نجام :
 دوماهي .
 سه رهاتي بيژي کوتي : روزه کا خوش ژ روزيد فه له کا ژي کورت .
 ۱۴۲۶ - * نه ف مالکه و يال دويف پاش و پيشن د چاپا رودينکو دا
 فراش : راښخ ، قه ضا : کرن ، کري ، فراشع قه ضا : خودي .
 نه برا : نه رد ، مثال : وه ک .
 خودي مه زن ب شيانا خو نه رد وه کو بهه شتن ليکربو .
 ۱۴۲۷ - هه روه کو ژنک بو که کن دخه ملينن وه سا خودي نه ف دنيا يا که فن
 خه ملانده بو .
 ۱۴۲۸ - * گوشيه : (رو) ، گوشه : (سو ، تو ، زا) .
 کوه : چيا ، رهه : هه مو ، خر ، نيکدا ، گوشه : کوژي ، لا .
 نهال و چيا و ده ست خر وه کو بهه شتن بون .
 ۱۴۲۹ - روضه : چيمان ، ميترگ ، رياض خولد نه کبه ر : بهه شت
 چه شمه : کاني ، سه روکاني .
 ره ز و باغ و گولستان و ميترگ و کانييد ناهن وه کو بهه شتن بون .

هەر گوھ ژ ره نگی طوری موسا ۱۴۳۰ ژ نهوار ته جهللی * ته پيسا *
 هەر نههر ژ ره نگی نهژده ها بو * ۱۴۳۱ هەر سه بزه ب موعجزان عه صا بو *
 هەر دار ژ فه یضی نوبه هاری ۱۴۳۲ تیک شرعله ددا ژ نور باری
 هەر گول ژ مثالی ناتش طوری ۱۴۳۳ یهک مه شعله س ب قصور بو نور
 هەر مورغ سه حوب ب خزوه که لیمه ۱۴۳۴
 هەر طوطی و قوهر یهک نه دیمه
 هەر نهخل ندا کرزه نهه هەر ناهاهه ۱۴۳۵ ته شییه شه جهر دتو انا لله

۱۴۳۰ - * تجلای : (رو) . طور : چیا . تجلی : شهوق . * دئيسا :
 (نا)
 هەر چیا بهک وه کو چیا ب طور موسا ب روناھیا خودی ب شهوق
 که تبون .
 ۱۴۳۱ - * بون : (سو . رو . زا . نا) * بون : (سو . رو . زا . نا) نههر :
 روبار . سه بزه : شینکاتی .
 هه روبارهک وه کو نازدهایه کی بو ، و هەر شینکاتی و دار وه کو چوقی
 موسابو .
 ۱۴۳۲ - فیض : برش ، پتر ژ پتدی . شعله : گوری ، بزوت . خه تیره .
 هەر دارهک ژ که شپونا به عاری تیکدا شهوق ددان ژ روناھیا خودی .
 ۱۴۳۳ - ناتش : ناگر .
 گول وه سا د کهش و ب شهوق وه کو ناگری چیا بی طور ، خه تیره نه بو
 یا شهنگ یا پر روناھی .
 ۱۴۳۴ - مورغ : بالند ، چوچک . که لیم : ناخفتنکار ، موسا . نه دیم :
 پتری ، هه ندهم .
 بالند ب نه زمان و خاندن و هه ندهم بون .
 ۱۴۳۵ - نهخل : دارا تهر . دار خورمه . ندا کونه نده : گازیکه . شجر : دار .
 و شینه کا خوش ژ دارا دهات وه کو بای به لکینه وان دلانندن ، وه کو
 دارا ل چیا ب طور ده نگی خودی ژ بی بلند بروی و کوتیه موسای نه ز
 خودی مه .

خبرگوش و غزال و گور و ناھو ۱۴۳۶ ئەف قاز و قولنگك و گەبك و تېھو
 كەر كەر دچەرىن* ل كور و دەشتان رەف رەف دفرین د نىف بەھەشتان
 ئەنقىسە پ نقتضا زەمانى ۱۴۳۸ بو فورصە تا عەيش و نامەرانى
 فەصلا بکیرن ل تەشت و سەيران ۱۴۳۹

فېچير بگەن ز وەحش و طەيران
 مېرى گون* فەئەك موطيعى فەرمان ۱۴۴۰ تو* صوبجە نە بوى ، تەومى بوهتان
 رابەستى سلاح و تورز و شەمشير ۱۴۴۱
 بلجەملە د گەل مە پىئە نېچير

-
- ۱۴۳۶- خەرگوش : كىفروشك • گور : كەرى كوفى • ناھو : ناسك ،
 خفش • تېھو : سوسك •
 ۱۴۳۷- * دچرن : (سو) • كەر (گكەر) : (قطيع • ع) رەف : سەرب •
 بىر •
 ۱۴۳۷- * دچرن : (سو) • كەر (گكەر) : (قطيع • ع) •
 ۱۴۳۸- نقتضا : خواستى ، پىدئى • فورصەت : دەراف ، هلكەتن •
 ز بەر خوشيا خورستى (طبيعە) و دەمى ، خوش دەرائبو هلكەتى
 بو گەريان و سەيران و نېچيران •
 ۱۴۳۹- * بگرن : (سو) • بگرين : (رو) • بگەرن : (ئا) • بگريسن :
 (زا • تو • بو) • فەصلا : وەرز ، نائىر • ب كوردى : ئانكو بەزم
 شەھيانە • شەجىبى •
 ۱۴۴۰- * كە : (رو) • * كو : (سو • زا • تو • بو) •
 مطيع : گوھدار •
 مېرى خودان حوكم و زەبەردەست ، گوت : هيز نە بويە سەپىدە ، بەرى
 روزھەلاتى خەلكى بوتان كارى خوبگەن •
 ۱۴۴۱- تىكدا چەكيدە خو هلكرن و ل گەل من بەين بچينە نېچيرى •

حاضر نه بتن كه سهك د صه يدي ۱۴۴۲	نهو دي بمرت د بهند و قه يدي
خه نقي كو هتا ب صوبج كاذب ۱۴۴۳	حاضر كربون بساط و راتب
فهرجړي كو نومايه وان علامهت ۱۴۴۴	رابو د وي شههريدا قيامهت
ميران شه كرن عوقاب و بازي ۱۴۴۵	شيران دبرن پلنگ و تازي
درنده و ناده مي* و بههائم ۱۴۴۶	فهردهك قه نهما د شههري قائم
دام و دد و ناده مي و حه يوان ۱۴۴۷	طفل و صه بي ، ناشه شان و ره زفان

-
- ۱۴۴۲- يچ نه هيت دي دهست و پته وي بهند كم و هافيمه به زرخانه و زندانج ههتا دمرت *
- ۱۴۴۳- صوبج كاذب : طاري كهورك ، بهري سپيدي * بساط : نفينيد رايخستنج * راتب : خوارن *
- خهلكي ، هيژ دنيا زهلال نه بووي كاري خو كربون *
- خو كربون *
- ۱۴۲۴- نومايه : دياربو * علامهت : نيشان *
- وه كو دنيا زهلال بووي ، ته دكو قيامهته ل بازيړي جزيري رابووي *
- ۱۴۴۵- بالند و گيانه وهريده رافنج كارخوشكرن *
- ۱۴۴۶- ادم : (سو * رو * نا ، تو ، زا * بو) *
- ژاده مي : مروف * بههائم : حه يوان * فهرد : كت ، كهس * قائم : مايي دجهدا *
- ۱۴۴۷- دام : حه يوانج كههي * دد : درنده * ده صبه * طفل : بچوك * زارو * صبي : سنجيل *
- مروف و جانه وهريده كههي و كوئي ، بچوك و سنجيل و ناشه شان و ره زفان *

ڏٺل قصه قه بيليا	۱۴۴۸	فيلچومله گه سهك نه ما د مالان
بو حشر ههك ل صه يدناهان	۱۴۴۹	شه فقهه نه گرن ل بچ گوناهان
نه و چهنه ز وه حشميان دكوشتن	۱۴۵۰	گويا گو و حوش قهط نه هشتن
دپنده ، دوه نده و پرنده	۱۴۵۱	هن كوشتي و گرتي * هن فه كنده
چابوك حركات و نه رجوانان	۱۴۵۲	وان فارس و گهرد * په هله وانان
دپنده دپانديون ب شيران	۱۴۵۳	پرنده برانديون * به تيران

-
- ۱۴۴۸- هه و زه لام ده ركه تن ز ماليد خو چونه نيچيري ل نه لميري .
- ۱۴۴۹- بو حشر و قيامهت ل چيا و دول و دهشت و بستانان جهيد
نيچيري ، و دهست ب كوشتن و گرتنا گيانه وهر و بالندا كرن چسو
ره حم و دلوفاني ب وان بچ گوناهان نه كرن .
- ۱۴۵۰- هند ز كوشيان كوشتن ههروه كو هه مو براندين .
- ۱۴۵۱- * دگرتي : (سو . نا . زا) .
دوه نده : بهزهك . پرنده : فراكه . بالند . فه كنده : كه تيه داغسي ،
خه فكني ، ته پكني .
- ۱۴۵۲- چابوك : سفك ، ره هوان . حركات : لف . گهرد : گهروك ،
سهكهر .
- * كورد : (نا . زا . تو . بو) .
زه لاميد زفت و زيردك و سنك وان عه كيد و پهمله وانيد گهروك .
- ۱۴۵۳- * براندين : قراندين ، چ ژي نه ميلان . خلاسكرون . پرنده : بالند .

ده‌جبوب مثالی شه‌هله‌وه‌ندان ۱۴۵۴ ده‌رک‌ب عه‌ره‌بان خودان که‌ه‌ندان
 چوگان ده‌ست د‌گه‌ل گوپالان ۱۴۵۵ ده‌اقپینه گه‌رده‌نبد غه‌زالان
 نه‌و شه‌یره‌سوار و به‌بر* جه‌نگی ۱۴۵۶ فونج گربون به‌لک پلنگی
 نه‌و چنده غه‌زال نه‌وان کرن صه‌ید ۱۴۴۷

نه‌و چنده پلنگ نه‌وان کرن قه‌ید
 نه‌دی نه‌ دشین ده‌گه‌ل خوه بین ۱۴۵۸ به‌لکی نه‌ دشین ژ جه‌ هلینن
 گوشتی ژ خوه‌را برن فه‌قیران ۱۴۵۹ گرتی ب خوه‌را برن نه‌میران

۱۴۵۴ - ده‌رک‌ب عه‌ره‌بان : هه‌سپ و ما‌عینینه ک‌عیل یه‌ده‌به‌بی
 • که‌ه‌ند : طه‌لهه ، وه‌رینه‌ه‌ه‌تینه خلدان بو هلاویستنی ، گرتنی
 ۱۴۵۵ - خه‌زال ب گوپالا ده‌گرتن
 ۱۴۵۶ - ب‌ب به‌ر : (نا) • پیر : (زا • بو) • به‌بر : ره‌نگه‌کن پلنگیه
 • جه‌نگی : شه‌رکه‌ر
 • جنکینه سواران ژ به‌ر فزکینه خونا رافکرییان به‌تم و پنی‌پنی بون
 ۱۴۵۷ - که‌له‌ک خه‌زال و پلنگ نیچیرکرن
 ۱۴۵۸ - نه‌دی نه‌دشیان و نه‌دزاین دن چاوا هلینن و ل‌گه‌ل خو به‌نه‌مال
 • هندی هند که‌له‌کبون
 ۱۴۵۹ - گیانه‌وه‌ریده گوشتی فه‌قیران برن دا بخون ، و یه‌ده‌گرتی میرا بوخو
 • برن دا بکه‌نه‌ته‌ماشه

باغی میسر

باغک وه* هبو ئه میر زیندین* ۱۴۶۰	باغی ئردمیی دچو* ب مزگین
هبر دهوچه ژوی و هبو طیوره ک ۱۴۶۱	یه ک قهصر ژ جهننتی و حوره ک
بو شوشتن دهست و بی و چاقان ۱۴۶۲	که وئهر کرپو سه بیل رضوان
هه مسهر ب مه قام سدره سهروه ک ۱۴۶۳	مانه ند فرشته هه ته زدره ک
تشیبیه هه میی دل صه نه ربه ر ۱۴۶۴	صه د پاره ژ عشق قه د عه رعه ر
نارنج و ترنج شیه زینتی ۱۴۶۵	زه ربوی ژ علله تا ئه فینتی

-
- ۱۴۶۰ - * وی : (رو) • * زیندین : (سو) • * دچو د مزگین : (رو • زا) •
 باغی ئردمیی : باغی به ههشتی •
 میر زیندین باغه کئی وه سا خوش هه بو ته دگو به ههشته •
- ۱۴۶۱ - دهوچه : دار ، ئان دارید مه زن و فه دایی وه کو سیئاندهی
 (سه یوانی) •
- ۱۴۶۲ - که وئهر : ئانا به ههشتی •
- ۱۴۶۳ - هه مسهر : هندی ئیک ، ته مه ت ئیک ب بلنده می • ژی (عمر) •
 سدر : دار نه بق • وه کو دارا گیوژ (گو هویشک) یی به لیج مه زنتره •
 (سدره المنتهی) نه و دارا ل به ههشتی •
 مانه ند : وه کو • فرشته : مه لایکه ت • ته زه رو : طارس ••
- ۱۴۶۴ - صنوبر : دار کاژ • صه د پاره : صه د پارچه • قه د : به ژن ، بالا •
 دلجی مه می یی یرتهرت وه کو کاژا طا به لاف ژ ئه ئینیا زینا به ژن بلند •
- ۱۴۶۵ - نارنج و ترنج وه کو روی زینتی د زه ربون • زینا ژ ده ردی ئه فینتی
 خولکئی خو ئیخستی •

سیت و رطوب و نه نار بوستان ۱۴۶۶ / لیف و ذه تن و نه نار بوستان
 شمشاد و چنار همقه دم بون ۱۴۶۷ / خوش سایه وهر و علسی * هم بون
 زهرین قهده جید مهست له بریز ۱۴۶۸ / ریحان و بنشسه جومله نه * خیز
 ده جموعه بیخ خوضروه وات و نه زهار ۱۴۶۹ / شیرازه نا سه لسه بیل و نه زهار
 صحنه ره زی موجه له ن کتابه ک ۱۴۷۰ / هر قطعه و فصله فصل و باب ک
 گویا ب نه ددب نه دیبج نه نجیم ۱۴۷۱ / سر صه ذه یا باغ شبه ته تقویم

-
- ۱۴۶۶ - رطوب : خورما نیف گه هشتی • نه نار : هنار • ذقن ژ نه رزینک •
 بوستان : مه مک •
 سیت و هنار و رطوبید بیستانج میری وه کو لیفید شرینبون و
 نه رزینکیده خری و مه مکیده زهریان •
 ۱۴۶۷ - شمشاد : دارا راست و بلند • همقه دم : هقال • سایه وهر :
 سه وهر •
 † و هم عالی بون : (رو) •
 ۱۴۶۸ - * شب خیز : (رو) • زهرین قهده ح : نیرگز •
 مهست : تری بر • له بریز : پر ، ژ سه ر درزیت • نه و خیز : تهی •
 گولستانه کا بر نیرگز و رحان و بنهفش هه مو د تهی •
 ۱۴۶۹ - ده جموعه : کوم • خضروات : سه بزه ، شینایی • نه زهار : گولیک •
 شیرازه : پیکفه دروی • سه لسه بیل : نا فا شرین ، کانیاهه هشتیج •
 نه نار : رویار •
 ده پید گولیک و شیناییج و جو پید نا فی د نا فرا بر بون •
 ۱۴۷۰ - جملا : تیکدا ، هه مو • قطعه : پرت • فصله : نا فیر • باب :
 به حس •
 نا فا ره زی وه کو کتبه کا گه له ک به دسید بهر که تی و ره زکین تیدا • هه ر
 پارجه و قانه ک وهرزه ک و ره زکه ک •
 ۱۴۷۱ - ته نجیم : ستیر ناسین • صفحه : بهر بهر • تقویم : سالنامه •
 نه ددب : رته ری ، لیکدان و خه ملاندن • نه دیب ته نجیم : ستیر ناس •
 ته دگرت زانایج ستیرا و لئینا وان ب شماره زانییا خو رو پید باغی وه کو
 وهرزید سالج خیچکربون •

جهتوهل كروبو ب، حلالتي سيماب ۱۴۷۲ شهنتهوف صفهت گوليتد سيراب
 نه طرفي ژ سنبيل و زهياحيين ۱۴۷۳ نهلوان ژ خطوط سهبز و موشكين
 دهريهك دكرون بهيدان نحكام ۱۴۷۴ بهختن سيه و سفيد نعلام

-
- ۱۴۷۲- جدول : جلالتي ناتي . پشككونا كاري ، روزي ، ههيني ، سالي . .
 حل : حاليان ، چارهكرن . سيماب : زيبهق .
 شهزكرف : صوري بشهوق ، قورمزي . سيراب : تير نافي .
 پارچه و جنيكيتد باغي ژيك جودا كروبون ، هه وهرزهك نافيپهك جودا
 ب جهلاليتد نانا سبي و زهلال وهكو زيبهقتي ، صورگوليتد تير نافي
 نهقشانديون .
 ۱۴۷۳- نه طرف : رهخ ، لا . نهلوان : ره نك . سهبز : كهسك ، تازه ،
 شين ، گيا . موشكين : مسكي ، طاري ، رهش .
 ۱۴۷۴- نحكام : موكم ، بنهجه ، جهكرتي . سيهه : رهش .
 سفيد : سبي . نعلام : دياركرن ، بهرچاكرن .
 هه شينكانيهك ل جزي پيدقتي بو ، بهختن ب رهش و ين سسپيي
 دياردكرن .

ژين د نافي باغچه يدا

- ټه و ناهويڼ * صهيدگاهي وه حشمت ١٤٧٥
 ټه و بانويڼ * بارگاهي ټولفت
 سه رگه له غه زال دهشت دوردان ١٤٧٦ سه رگه شمه نهال باغي ووردان
 يا بهسته يا قهيدا عشقا خونخوار ١٤٧٧ صهيدا كو هه يي گري بريندار
 دي شههر و مه حله جومله خالي ١٤٧٨ خالي بويي * كوچه و حه والي
 ټه نها و ټه هينه باغ و بوستان ١٤٧٩ بي ټنس و بهرينه صحن و ټه يوان
 زاني كو زهمانه بي ټهمانه ١٤٨٠ گو رابه دلو عه جهب زهمانه

- ١٤٧٥- ټاهو : ټاسيك ، خفش ، صهيدگاه : رافگاه ، دارستان ، چه .
 وه حشمت : بي صهر ، ب سه هم .
 بانو : دوتمير ، خاتون ، بارگاه : بنگه ، بارگاه ، ټولفت :
 كه هياتي ، هويدان .
 ټه و خفشال وي به هشتا بي صهر و خر و خالي ، ټه و خاتونا د وي
 قه سرا مه زندا يا پر مروف و ب هاتن و چون .
 ١٤٧٦- سه رگه له : سه ركيش ، و سه رپشكا ټا سيكته دهشتا خه مان .
 سه رگه شته : ټالوز ، گيژ ، نهال : دارا ټه يا ز نو پالداي .
 ١٤٧٧- * يا بهسته : بي به ندي كرى ، بي گريدايي ، صهيد : راف ، ټيجير .
 به نده وارا قهيدا ټه فينيا دژوار ، رافكريا مه م بريندار كرى .
 ١٤٧٨- * بويه : (رو) .
 محله : ټاخ ، رهندهك ، خالي : ټالا ، كوچه : كولانا طه نك ، حه والي :
 رهخ و رو .
 زينج ديت كو بازي ره كچ چول و هوله .
 ١٤٧٩- ټه هي ، ټه هي ، ټه ي ټالا ، ټنس : مروف ، صحن : حهوش
 باغ و بيستان د ټالانه ، خاني بي بي مروفه .
 ١٤٨٠- زينج ديت دنيا يا كړ و بيده نكه ، گوته خو هلو ده ركه ټه هريژ ديسا
 هه مو جه ټري مروف نه بووين ، ټه ټه خوش ده رافه ب ده ست ټه
 كه تي .

فورصهت خورشه دا بهینه سهیران ۱۴۸۱

جا سهیر بکهین ل وهحش و طهیران

کانی قه دهین ژوان مه هه مدهرد ۱۴۸۲

لهورا کو نهی ناده مینه بیج دورد

مهیرهک مه بهیستیه د یاغان ۱۴۸۳ بهختن وی ره شه ژ ره نکین زاغان

لین ژار و ضعیف و بیج مه جاله ۱۴۸۴ ناشوفته یخ روئی وهردی ناله

روان دکه تن فغان و زاری ۱۴۸۵ خوننا خوه دخوت شه قیید طاری

دائم دکه تن فغان و غولغول ۱۴۸۶ هه قده نکین منه ب ناک بولبول

-
- ۱۴۸۱ - فرصهت : ده رائف ، ده لیئه • جا : نه ئیجار • دا • خوش ده رافه بچمه گه ریانج و سهیرانه کنی بکه م ل ناک بیستانی دا مه حکمه درنده و بالندان •
  - ۱۴۸۲ - بی دورد : بیج ره حم • درنده • ژوان هه مدهرد : (سو) • کانج د ناک واندا مه هه قدهرد هه نه ، ژبه ر کو مروتن توخمی بیج دلوقانی و ددرنده •
  - ۱۴۸۳ - زاغ : بالنده کنی ره شبوزه ژ قه لین هورتره • من بهیستیه کو بالنده کنی بهخت رهش ل ناک بیستانا دژیت •
  - ۱۴۸۴ - مه جال : ده رائف ، که یس ، ری ، چاره • ناشوفته : دین ، نه ئیندار • وهرد : گول •
  - بهنج بالنده کنی ژاره یخ بی چاره یه ، دین و هاره بو صور گولان •
  - ۱۴۸۵ - ب روژ چاف ب گولان دکه تن ب هزار ناوازان دنالیت و ب شه ن دکه فته خه م و خیالا •
  - ۱۴۸۶ - هه مدهرد دهف و نه زمانج وی ب زیمارن ، هه قده نکین منه دبیر نسج بلبل •

هه مەردە کی قەنجە ئەهلێ حالە ۱۴۸۷	دەرمانە کی دەردێ من ل بە
ئە ی دل ودرە دا بچین ئەانی ۱۴۸۸	هێژا گو هە یە مە زنده گانی
بە لکی * ب ئە صیحت و بە پە ندی ۱۴۸۹	نازا مە بکەت ژ قەید و بە ندی
ئە وەرە نە هە مەوت و بێ تە وە قوف ۱۴۹۰	زین هاتە * قە باغی بێ تە کە لوف
ئاگاہ ئە بون ژ وئی چ دە ییار ۱۴۹۱	نە دایە ، نە خادم و پەرە ستار
مە قصود ئە وئی نە عشرە تە ک بو ۱۴۹۲	وئی مە حەس مراد عزلە تە ک بو

-
- ۱۴۸۷- ئەهل : خودان • کەس و کار • ئەهل حالە : خودان ئە فینیه •
هە فالدە رده کی قەنجە ئەهلێ عشقییه ، هەندە ک دەرمانی دەردی من
ل نک وی هە یە •
- ۱۴۸۸- ئەانی : ب تنی ، ب ئەینی • زنده گانی : زیان • ئالیکار •
دلو وەرە ئەز و تو ب تنی بچین هێژا ئەم د ساخ •
- ۱۴۸۹- * ب لکه : (رو) • پەند : حکمەت ، مە تەل ، گوتنا ب نە جەم •
بە لکی ب نە صحت و پێگوتنان ، خە مێد مە ئەرە ئینیت • رەحما خودی
گە لە کە بە لکی رێیە ک بو من هە بیت •
- ۱۴۹۰- * هاتیە : (رو) •
بێ توف : بێ راوە ستان • قە : ف ، فی • تکلەف : زەحمەت •
- ۱۴۹۱- دە ییار : قە حە ویایی ، ئا کجی • پەرە ستار : خولام و خدام •
کە سێ ئاگە ه ژێ نە بو ، نە دایینی و نە کەس و کاران •
- ۱۴۹۲- مە قصود : ئارمانج • عشرەت : هە ئال ، هە ئەم • مە حەس : تنی •
عزله : دورکەتن ، ب تنی •
ئە وئی نە دؤیا ، کەس ل گەل بیت ، بە لێ دؤیا ب تنی بیت •

ٺه و هاته* ٺي باغي ٺه پهرين ۱۴۹۳ داد ٺير بڪه ٺ دستي ٺه مان داد
 هه لاه ل سينه* بونه داغه ۱۴۹۴ هه غونچه ب صوهتن چراغه ڪ
 هه دار ل جسمي بونه باره ۱۴۹۵ گولنار ل قهلي بونه ناره ڪ
 ٺنھا ڪو خوه دي بهر ڪ* ددهس بو ۱۴۹۶

ٺه و سهنگ زه بانه ب جهرس بو
 ددهم وه ددا ل دهف مرمري ۱۴۹۷ بڻ شهبه دلج بهران دبو ڪهر
 ٺانا ڪو نه نظر ڪر ل ٺانان ۱۴۹۸ خونا به دچو ٺ هردو چاغان

-
- ۱۴۹۳- * هاتيه باغ : (رو) . داد : گازن .
 لهو زين هاته ٺي باغي ، دا ٺير بو خو پيڙيت و ٺهلورينيت
  - ۱۴۹۴- * بسينه : (رو) . لاله : هلال ، گوليلڪ . سينه : سينڪ
 غونچه : بشڪوڙ .
 ل دو ٺي مالڪي ل فهرزا بهرپهري ٺهف مالڪه ددهستنهيسا (زا) عهيه :
 شفقنا حسنا هردو يارانه جهميت و اتفاقا هردو چيپانه
  - ۱۴۹۵- جسم : لهش . قلب : دل . نار : ناگر .
  - ۱۴۹۶- * برهڪ دهرهس بو : (زا) .
 زه بانه : ٺه زمانوڪ . جرس : زهنگ . سهنگ : گراني .
 وه ڪو خو ديتي ڪو يا ب تنهيه بهرڪ ددهستيدا بو ، ٺهوه سهنگ
 ٺه زمانوڪي زهنگي بو .
  - ۱۴۹۷- بڻ شهبه : بڻ گومان ، بڻ گوتن . ڪهر : (ڪڪهر) : ڀرت .
 جار جار وه ل سينڪي خو بڻ مرمري ددا ، دلج بهران بو ڪهر ڪهر دبو .
 (ل لڻ قهرمينا گران ٺان بهر ل سينڪي خو ددان) .
  - ۱۴۹۸- نظر : ٺران ، بهر ٺخودان . خونابه : ٺافا خونج . روندڪيه خوتين
 ٺافان : ٺاف ، جهن ٺافه دان . ٺافان .
 گاٺا بهر ٺخو ددا دورخو ، روندڪيه وي دبارين خون .

صهحنا رهزی بو ههوائی بولبول ۱۴۹۹ شاداب دگر به ناب گولگول
 شهدهدا* گو ب راستی صهزهوبه ۱۵۰۰ دیمما* ب ضیائی مهیری نه نوهر
 نهو رهنگ ددال ناخ و عهدی ۱۵۰۱ نهو چهند دهمو د توز و گهردی
 ناخچ* دگر ناخ و بهر دنالین ۱۵۰۲ داران دگر نهه ، بهنگ دکالین
 مهردمه گو دگر ژ دهر د یاهو ۱۵۰۳ مرئات فهلهک دگر سیهه رو
 بهرمورده کرن ب رهنگی سورگول ۱۵۰۴

نهفسورده کرن ب دهنگی بولبول

-
- ۱۴۹۹- شاداب : تیرئاف • تهر و تازه • ناب گولگول : ناقا گولا •
 ناف رهز بو جهی فهلوراندا زینج و ناخا وی ب روندکا تهرکر •
 ۱۵۰۰- قهد : بهژن • صنوبر : دارکاژ • ضیا : روناھی • مهسر : روز •
 نه نوهر : رون • نهو بهژنا بلند و نهو روئی گهش •
 ۱۵۰۱- گهرد : ناخ ، نهرد •
 نهو بهژن و دیم د نهردی دکه ژزاندن و دناخچ فهدهدان •
 ۱۵۰۲- اخین : (رو) •
 ناخ و دار و بهر ژ بهر دنالین و دکالین •
 ۱۵۰۳- یاهو : گازی • مرئات : خودیک ، نهینک • سیهه رو : رو رهش •
 چهند ناخ و فیغانید وی ژ دهردی نهفینج بلند دبون دنیا طاری دبو •
 ۱۵۰۴- پزمورده : وهریان چرمسی • نافسورده : رهق ، دامایی •
 سورگول ژ رهنگی نهخستن و دهنگی بلبلا بو زیچار •

۱۵۰۵	هه‌قده‌نگک * ببل نه دشی بیته * صورگول ته دبو * بیته هه‌قره‌نگک
۱۵۰۶	هندی گو د باغدا نه‌ظهر گر * به‌حنا خوه د گهل گولید زهر گر
۱۵۰۷	کای شهبه‌تی عاشقان دکه‌رگون * وهی شهبه‌تی من زهریر و زهرگون
۱۵۰۸	به‌رگید وه صه‌د نه‌وا هه‌زارن * هون بو ج زهرن ضعیف و ژارن ؟
۱۵۰۹	یان شهبه‌تی من د بئ مه‌من هون * له‌ورا وه‌کو من د پر غه‌من هون
۱۵۱۰	بابل ب گولید صور مه‌شغول * هون ماینه شبه‌من د مه‌عزول

-
- ۱۵۰۵ - * بینه : (رو) * نه دشین به‌بنه : (رو) *
 ببللی ژ بهر فه‌لوراندا وی دانا ، و صورگول زی نه‌شیا ره‌نگی خو
 بیخت *
- ۱۵۰۶ - چایید خو د ناف باغیدا گیران کو هه‌قره‌نگه‌کی خو ببینیت ، ئینا
 گولید زهر دیتن چو سوچه‌تا خول گهل بکته *
- ۱۵۰۷ - دیگه‌رگون : ره‌نگک‌تهی * زهریر : زهرکی * زهرگون : زهر وه‌کو
 زیری *
- تهی ره‌نگک که‌تیا وه‌کو ئه‌فینداران ، وهی شبه‌من لاواز و زهرکی *
- ۱۵۰۸ - به‌رگ : به‌لگ * نه‌وا : ئاواز * ده‌نگک *
- به‌لگید وه‌صه‌د ئاوازید ببل هزارانه ، بو هند د زهر و لاواز و ژارن ؟
- ۱۵۰۹ - ئان وه‌کو من د بئ هه‌قال و دل‌به‌رن و ب تنی نه ، له‌و هند د دامای
 و ب خه‌من *
- ۱۵۱۰ - مه‌عزول : دورکه‌تی ، فه‌قه‌تیای *
- ببل بئ شه‌پرزیه ب گولید صورفه ، هون وه‌کو من بئ که‌س و
 ب تنی ماینه *

لهورا د عليل و د دردناك ۱۵۱۱ لهورا د حه زین و سینه چاك
هون قه نچ ژ بو مهرا ده لیلن ۱۵۱۲ هون بو مه د حاندا عه دیلن
خوشكهك مه هه بو ژ ره نكې صورتول ۱۵۱۳

هلترتیه وی ژ بو خوه بولبول
هاهشتیه بو مه عه نده لیهك ۱۵۱۴ مه حروم و سه فیل و بچ نه صیهك
نكز ژي ژ زه لیلی و بچ نه صیه ۱۵۱۵ زه ربومه ژ هه جر عه نده ایسی
دایما من ی صور ی نهرغه وانی ۱۵۱۶ زه ربویه وه کی وه زه عفه رانسی
جارهك بدیا من نهوب دلخواه ۱۵۱۷ یتدی نه دگر من شاه بانله

-
- ۱۵۱۱- علیل : نه ساخ ، علله دار ، د دردناك : كوفاندار ، ژاندار ،
حه زین : دامایی پوسیده ، سینه چاك : عاجز ، بیهنطه نكك ،
لهو هون هنده د پوسیده و بیهنطه نكگن و د نه ساخن .
- ۱۵۱۲- ده لیل : ریكیش ، سهركیش ، عه دیل : هه ژبه ر ، هه شه نك ،
هون خوش ریبه رن بو من ، و هون ژي وه كو من نه هل حال و عاشقن ،
وه كو كراسچ نه ز یتدا .
- ۱۵۱۳- خوشكا من ستیج شو ب تاجدینی كر .
- ۱۵۱۴- هشتیه : هیلايه ، عه نده لیب : بلبل ، سه فیل : زه لیل ،
نه صیب : بهخت ، یتغبال .
- مه مچ بهخت رهش ی بچ مراد بو من هیلان .
- ۱۵۱۵- هه جر : مشهخت بون ، دوركه تن ، فه قه تیان .
- ۱۵۱۶- نهرغه وانی : صورگولی ، دیمچ منچ صورگولی وه كو زه عفه رانسی
بچ زه ربوی وه كو هه وه .
- ۱۵۱۷- دلخواه : دلخواز ، تیان و خاستنا دلی .
جاره كې تنج من ، دلخوازی دلی خو مه مو دیتبا ، یتدی ب خودی قات
من ناخینهك نه راده یلا .

مه م ژى دچيته باغى

هه چ ببتن ژ خېر نه گهر شه ۱۵۱۸	بچ داعيه نابتن هويه سسه
تهر وه صله و گهر قوماشن ديدار ۱۵۱۹	بچ داعيه نابتن چ بازار
تهر داعيه جومله رهمز و* حالن ۱۵۲۰	بهلكى ژ جه نابتن ذولجه لالكن
ته بچ نه ديتزن كو رابه ۱۵۲۱	تهر ساعه ته عه ينى فته چ باب
تهو كوهي وه قار و به حرازه زون ۱۵۲۲	عشقن كړبو خه فيف و مه جنون
په عني كو مه مې مه ريضې به د حال ۱۵۲۳	ضعفن كړبو زياده پامال

۱۵۱۸ - داعيه : سبب *

هه چ ب ته وميت ژ چاكي نان خرابين چينابيت نه گهر سه به بهك
ته بيت *

۱۵۱۹ - وه صل : گهه • قماش : بازار • تشت • په روک •

ته گهر گه هشتنه ، نان ديدار ، بازار ناهيته كرن ته گهر بكر و فروش
ته بن *

۱۵۲۰ - * اهل حالن : (رو) •

تهو سه به به همو ، بهلكى خودي مقدر كړبن ، دا تشتهك بيت *

۱۵۲۱ - فتح : ته كرن • باب : ده رگه •

هه روه كو دلن مه مې د گوتن هلو رابه ده رگه ، بچ ته كړيه •

۱۵۲۲ - كوه : چيا • وه قار : مه ند ، سه رخو • مه وزون : مه ند • خفيف :
سك •

تهو مه مې زه لام باش و هوشمه ند ، بچ وه كو چيا يه كي ، ته وينج عه قل

سك كړبو وه كو دينا ليتابو •

۱۵۲۳ - مريض : نه ساخ • به د حال خراب • پامال : هه رشي •

نانكړ : مه مې نه ساخ ي په ريشان ، نيكجار لاوازين هه رشانده بو •

روژا گو ژ شه هری خهل بدهرگهت ۱۵۲۴

سهودائی خه یالی زین بسهرگهت

بیماری ب دهردی عشقن سهگران ۱۵۲۵

بین نوضج مهرهض گه هشته بوحران

بو قهلقه که یه ک د قهلبن غه مکین ۱۵۲۶ نه صلا نه دبو د خانی ته سکین

ناچار ژ خانی نهو بدهرگهت ۱۵۲۷ نهو ناعیه خضر بو ببهرگهت

نهو خضر ج بوته شهوقا دل ۱۵۲۸ نهو شهوق* ج بو ته شهوقا دل

قهلبن وی د گهل وی بویه باغی ۱۵۲۹ کیشان و کهشان گه هانده باغی

۱۵۲۴- خهل : خه لک ، سهودا : هزر و ته خمینید گران .

روژا خهلکن باژیری چوینه نیچیری ، نه فینیا زینن دلدیدا تاریا .

۱۵۲۵- سگران : سهرخوش ، نضج : گاهشتن ، بوحران : ته نگاییا

نه ساخین .

نه ساخن ب دهردی عشقن یین سهرخوش ، بین گرانبونا نیشن زراف

رست .

۱۵۲۶- قهلقه : لغین ، ب دهنک ، نالوزکرن ، ته سکین : ته ناکرن ،

ته بتین .

دلن وی هند خو کوتا ، ژیدی د خانیته نه دحویا .

۱۵۲۷- چ یین نه ما ژ خانی دهرگهت ، نهو سه بهب ، دلکوتانیا وی بو ژ

نه فینیا زینن ، ههروه کو خدر (خوده) پیغه مبهه بو ب بهری وی

گهت .

۱۵۲۸- * او عشق : (رو) .

تارزویا دلج خدر بو ، و نهو تارزو بو نه فین و خواستنا دای .

۱۵۲۹- باغی : زوردار ، کیشان و کهشان : لهرز و راکیشان ، کیشان و

راخراندن .

دلن وی کوته کی لیکر ، ب راکیشان و راهریان گه هانده باغی میری .

زینا کو شہ قیادہ رشید طاری ۱۵۳۰ ہمدہم ب فغان و تاه و زاری
 دائم ژ خودی دگر تہہ ننا ۱۵۳۱ مہم رابت و بیتہ نک بہ تہہا
 ناکہ فکری کو مہم ژ ددرہات ۱۵۳۲ بیماری مہسیح دی* ب سہر ہات
 زینبی ژ تہ قین و شادمانی ۱۵۳۳ فیلحال تہماج زندہ گمانی
 بن ہش کہ تہ سہر چہمن وہ کی گول ۱۵۳۴
 صہد یارہ چہ تہر ژ عشق بو بول
 مہم ہات و تہ فہر بوجا گولان کر ۱۵۳۵ سہیرہ ک ل رہ یجان و سونبولان کر

-
- ۱۵۳۰۔ ب شہ قیادہ رش و طاری و دریز ، زینا ہمدہم ب ناخینک و نالین
 ۱۵۳۱۔ ہمدہم ہیفتی ژ خودی دگر ، کو مہم بہیتہ نک ب تنج
 ۱۵۳۲۔ * وی : (رو)
 ژ نشکہ کینفہ دیت کو مہم ژ دہری باغچہی بزوزکات • زینبی وہ لہات
 وہ کو نہ ساخہ کن عیسا پیغہ مہر ب سہردا بہیت • ب سہر ہلبیت
 ۱۵۳۳۔ زینبی ژ تہ قینی و کہ یفادا د گائیتہ ژ ہای چو
 ۱۵۳۴۔ بن ناکہ صی و ہای ژ خو بون کہ تہ سہر زویرکی (چہمن) ہر وہ کو
 گولک بکہ تہیت ، جہ کہ لہ پرتی ببو ژ عشقا بلبلی
 ۱۵۳۵۔ مہم ہات و تہمانہی گولان و رحان و سنبلان کر

گو ئه‌ی گول ئه‌گه‌ر تو نازه‌نینی ۱۵۳۶ که‌نگی تو ژ ده‌نگی روی زینی ؟
ئه‌ی سونبول ئه‌گه‌ر هه‌یی تو خوشبو ۱۵۳۷

ره‌یحان ژ ته‌ بویینه‌ سیه‌ه رو
هون نه‌ ژ مثالی زلف یارن ۱۵۳۸ هون هه‌ردو فضول و هه‌رزه‌کارن
ئه‌ی بلبل ئه‌گه‌ر تو ئه‌هلن حالی ۱۵۳۹ په‌روانه‌ی شه‌مع و هه‌ردن ئالی
زینا :ه ژ صورگولا ته‌ شه‌ستر ۱۵۴۰ به‌ختن مه‌ ژ طالعت ته‌ ردشتر
بلبل ئه‌زم ئه‌ی نگوسار ئه‌نجام ۱۵۴۱ بیهوده چه‌را دکه‌ی خوه به‌نام ؟

۱۵۳۶- گو ئه‌ی گول تو چه‌ندا جوان و ته‌ری بی ، هه‌ر فاته‌هیه ره‌نگی روی
زینی .

۱۵۳۷- هه‌یی نه‌رم ، هه‌بون . ده‌ست نه‌کنی . ئافه‌رین . تو : ته‌خه . د ناک
ئینکا .

ئه‌ی سنبل ئه‌گه‌ر تو نه‌رم و شل و تزی بی‌هینی و دریز بووی ، رحان ز
که‌ر بید ته‌دا روره‌شبون .

۱۵۳۸- مثال : وه‌ک . فضول : مایه‌تیکه‌ری . هه‌رزه‌کار : بی‌خیر ، کیم ، ده‌م
زه‌عی کرن .

ئه‌ی سنبل گول ئویشی و جوان تو و ره‌ش رحان نابنه‌ خولامید بسکید
زینی .

۱۵۳۹- ئه‌هل حال : ئه‌ئیندار . په‌روانه : به‌لاتینک . شه‌مع : موم . ورد :
گول .

بلبلو ئه‌گه‌ر تو چه‌ندی عاشقی گولید صوری وه‌کو به‌لاتینکا عاشقا
موسی .

۱۵۴۰- * جو‌حما : (رو) . جو‌جم : (زا) . جو‌جم : تو .
بلبلو زینا من ژ صورگولا ته‌ گه‌شتره ، و ئینبالا من ژ یا ته‌ ب ره‌شتره .

۱۵۴۱- نگوسار : سه‌رنشیف ، داوه‌شیای . ئه‌نجام : دوهاعی . بوسیده‌یی .
بیهوده : بی‌مفا ، ژ خو ، به‌د نام : ناتوره . ناخه‌راب .

گول يهك ته تنج گو صهه هزاران ۱۵۴۲

تولشن دده تن د نو بهاران
مه عشوقه گو مثلج وان گهله کبن ۱۵۴۳ هرچه ند گو حوری و مهله کبن
تهو نابنه موجبی چو دزدان ۱۵۴۴ لهورا گو ده بن ل جومله عهدان
یهك بت و نه بت مثال و هه متا ۱۵۴۵ مهستور ژ رهنگی زین و عه نقا
عاشق ب چ دی بگهت مداره ۱۵۴۶ بی صهر و مرن نهوی چ چاره ؟
تهه رهنگه دکر ژ حالی نافل ۱۵۴۷ ناگه فکری گو پیش موقابل

-
- ۱۵۴۲ - سه ری بهاری گولستان د تزی صهه هزار رهنگید گولانه .
۱۵۴۳ - نه گهر دلبر هنسی وان د مشه بن ، و نه گهر خسو یه ری و -
مه لایکه تبین .
۱۵۴۴ - موجب : پیدقی .
ژ بهر گهله کییا وان ههوجه ناکهت خه ماوان هلاگری چونکو یید هه بن
ل مه مو جهان .
۱۵۴۵ - کت بت ، و هه نالید خو نه بن ب جوانیج و مهستور یج وه گو زینج
و سیمه رنج گو بهرده ست نه بت .
۱۵۴۶ - هینگی نه ئیندار ، دی صهر و ده مبیترین ب دهردی دلج خو کت ،
چو چاره یید دی نینن .
۱۵۴۷ - نه ئ ناوازه مه من بو خو دگوت و ناگه ه ژ دورخو نه بو ، وه گو
سه ری خو هلینای و سه حکریه بهرسینگی خو .

زینا کی دوصد پیری پهره ستار ۱۵۴۸ جو را گو مہمو ژ بو گرفتار
وئی سہ بڑہ صفہ ت ل سہر زہ مینسی ۱۵۴۹

بین ہش گری داروی تہ فینسی
زینا کو شہ بیہی دورو مہ کنون ۱۵۵۰ فی الحال کی دی مہ مہی چہ گہ و خون
بین ہش کہ تہ بہر بیان بین گاف ۱۵۵۱ سہروی گو تہ ہشتہ بہر بیان ناف
غونچہ ژ خہوا سہ حہر فہ بشکفت ۱۵۵۲

وی بوی ب بلبلی خوہرا جفت
گو : تہی خہونہ یانہ خود خہیالہ ۱۵۵۳ تہی خہونہ صہیحہ یا باطالہ ؟

-
- ۱۵۴۸ - پهره ستار : دست و پنج ، خلمہ تکار ، خولام و خدام .
تہو زینا کو دوصد پیری ل بہر خلمہ تا وئی ، تہو حوریا مہمو ژ بو
دین و گرفتار .
- ۱۵۵۹ - سہ بڑہ : شتلا تہر . تازہ ، چوچک . دارو : بہ نک (بہ نیج) .
دہرمان .
- تہو تہرا نازک یا ل سہر تہردی کہ تیہ ، بہنجا تہ فینسی تہو
بیہوش کر بو .
- ۱۵۵۰ - دور مہ کنون : دورا ب بہا یا نہ ل بہر دست ، یا پاراستی .
فی الحال : د گافیدا .
- وہ گو مہ مہی دل برینہار زین د وی کراسیدا (حالی) دیتی .
- ۱۵۵۱ - تہو ژی بین ہش کہ تہ بہر پتہ زینسی و ناگہ ژ دنیائی نہما ، و زینا
وہ گو دارا سہروی یا ہشک ناف بچیتہ بن .
- ۱۵۵۲ - زین وہ گو بشکوژی بشکفت و بو جوت ل گہل بہر دلکی خو .
- ۱۵۵۳ - زینسی ل خو ہشیار بو و گو تہ خو تہ تہ خہونہ نان رہ شہ بے و
مالخریلیازیہ .

حاصل کو ژ پاشی صمد خ، یالان ۱۵۵۴	خاصییهت بویسی زلف و خالان
زینج کو گه هانده بهر موشنامه ۱۵۵۵	صهیدی هری زنده گرب دامج
رابو گو ل پیشه دهست زینج ۱۵۵۶	فکری گه دو دهست د دهست زینج
دان هردو گه لک ل پیش یك لال ۱۵۵۷	نه نوطق و خه بهر نه قیل و نه قال
نه ووهل دگرن ب دهست نشاردهت ۱۵۵۸	پاشی گو قه بو ل وان عبارته
نه و چندنه گه لام ب په گنه گوتن ۱۵۵۹	نه و چه نه ژ پیش په گنه صوتن

۱۵۵۴- پاشی سه حکرن و ته ماشه کر نه کا هور و کور پشتراستبو کو نه نه
مه مه .

۱۵۵۵- موشنامه : بهرچاٹ ، نيزيكبون . دام : داق ، خه فک .
وه کو زینج خو گه لک نيزيك کری ، مه مه ناگه ژ خو نه ، یین کو وه کو
رائگریه کی مریبو ، هشیار کره قه هه رب داقید مه مو یین رائگری ، یید
کو کهزی و بسکاید وی بون .

۱۵۵۶- ده مه مه هشیار بووی دیت زین یا پیش وی ، وهردو دهستید وی
یین د ناف دهستید ویدا .

۱۵۵۷- نوطق : ناخفتن . قیل و قال : دان و سطاندا ناخفتن .
۱۵۵۸- نه ووهل : سه ری شولی . بهری هه موا . عبارته : گوتن .

دهمه کن خوش وه کو لالا و حیبه تییا بون و ب ئیشاره تال گه ل نیک
ناخفتن ، پاشی گریکا نه زمانن وان قه بو و ناخفتن .

۱۵۵۹- گه لک ناخفتن و گازنید خو بو نیکودو کرن .

نهو چهند شه کر ب یه گنه ریتن ۱۵۶۰ نهو چهند له پید یه ک دمیتن
نهو چهند قدهح ب یه گنه خوارن ۱۵۶۱ نهو چهند قهضا ژ نو بزارن
چشم و لپ و سینه گهردهن و دوش ۱۵۶۲

روخسار و ذهقن بهر و بناکوش

ییکه ب دل ژ یه ک دهخوستن ۱۵۶۳ هن بوسه ددان و هن دگهستن
نهو تشنه له پید ژ وهصل یه ک تپهن ۱۵۶۴

گهردهن دکرن ل ییک و دو پپهن

زینا کو ب روح مثالی شهعتان ۱۵۶۵ پر شهوق و ضیا و نور و لهعنان

۱۵۶۰- لهب : لیف .

نهوان گهلهک ب شرینی ل گه ل ییک ناخفتن و لیپید ییک میتن .

۱۵۶۱- قدح : پیاله ، پهرداغ . قهضا : نهوی خودی بو مروئی تپهسی .
کرن . کرنا نفیژا دهم بوری .

نهو چهند شه ربهت ژ لیپید ییکودو فهخوارن ، نهو چهند یاریپید بسج
گوزهی بو خو کرن .

۱۵۶۲- چشم : چاف . سینه : سینگ . دوش : مل . روخسار : رو .
ذقن : نهرزینک . بناگوش : بنگوه .

۱۵۶۳- ییک ییکه ژ دل دهستنه ددان و ماچ دکرن و دگهستن .

۱۵۶۴- * تشنه لبی ژ : (رو) .

وان هردز تپهنیپید گهشتنا ییکودو ، گهردهن ییک پپهن کورن و
دهلمریسین .

۱۵۶۵- ضیا : روناھی . لعان : طهیسین . ب برق .

زینا کو روئی وه کو مومی پر شهوق و روناھی و برقدان .

په روانه صفت مهمه ب ظاهر ۱۵۶۶	جسم خوه و جان ددانه ناگر
هه که شمبو ناگرې ته اینه ۱۵۷۶	په روا نه دما ژ بوی زین
هردو د وی حالی دا عیانی ۱۵۶۸	بې په رده سهره و بې توانی
وان دیت د باغی دا سهرایه ۱۵۶۹	تایینه جهه جهان نوایه
رابون و هشینه شه هشینان ۱۵۷۰	روشتن و هردو تازه نینان
هجران د کون ژ سهره شایه ۱۵۷۱	وجدان د کون ژ نو روایه

-
- ۱۵۶۶ - ظاهر : دیار • جسم : لهش •
ههروه کو به لاتینک خر دهافیته روناهیج و ناگری ، وهسا مهمه زی خو
دهافیته ناگرې ته فینیا زینج •
- ۱۵۶۷ - په روا : صهر ، ته نایی •
ناگرې ته فینج هودا و که شبو ، ژیدی زینج صهر و ته نایی نه ما ،
ته فینج سهر ژی سطانده •
- ۱۵۶۸ - عیانی : ناشکه رایې • په رده سهره : په رده • خیلی • توانی : نیهانی
(ملجا • مظه) •
- هردو د وی کراسی و حالیدا بون ب ناشکه رایې و بهرچاڅ •
- ۱۵۶۹ - تایینه : خودیک ، نهینک • جهه : رون جهان نوما : دیار بونا دنیای •
وان د باغیدا قه سره کا ناڅا و رون و مه زن دیتن •
- ۱۵۷۰ - هردو جوان رابون چونه ناڅ قه سرې و روشتنه شانه شینج •
- ۱۵۷۱ - هجران : مشه ختبون • هیلان • وجدان : فیانا دلی • روایه : بې
ناخفتن •
- تازینه خو ژ دورکه تنج د کون ، و نه فینیا خو بو ژیکودو شه دگیران •

دهم نوبر صفت حزين و گريان ۱۵۷۲ گه غونچه مثل لطيف و خندان
 همدوم دگرن قهضا و سوننهت ۱۵۷۳ فخرضا وهكو بوسه* نه چو مننهت
 همرچهند گو رفع بون تكلف ۱۵۷۴ ليكن نهفشانديون تصرف
 نه و گهرچ هبون ژ ههف ب هيقي ۱۵۷۵

نهه ما نه دچون قهوي نشيقي
 حوبيا ددلان ژ حمددي دهربو ۱۵۷۶ سهو حمددي ظهرافهتان كه مهربو
 عشقا كو ژ سهو حمددي كه ماله ۱۵۷۷ ناكو ژ مه نپه عي زهلاله

۱۵۷۲- نوبر : عور • حزين : دامايي ، پوسيده • غونچه : بشكوژ •
 مثل : وهكو • لطيف : ههستي سفاك ، نه زمان شيرين • خندان : كه نين •
 جار پيكنه دگرين ، و جار دكه نين •
 ۱۵۷۳- * بو سنه : (رو) •
 دهستهاييتبو ياري و خنه كا وهكو سوننهت و قهزا ، راموسان فخرزه كا
 بچ مننهتبول نك وان •

۱۵۷۴- رفع : راكرن ، نه هيلان • نهفشانديون : بزاله كربون •
 تصرف : كرن ، رابون و رونشتن •
 همرچهند ليك بسته ببون ، بهلج ياريپيد خو بزاله كربون •
 ۱۵۷۵- نهوا وهسا هزر دگر هه ربو ليكن ، بهلج ياريپيد وان ژ ناقطه نكس
 پيههل بون •
 ۱۵۷۶- حد : تخوب • ظهرافهت : ياري • كه يفخوشي •
 همرچهند ناكر بهربو همدووان ، لچ تخوب ياريپيد وان كه مهربو و
 نه فراز •
 ۱۵۷۷- عشقا راست و باك گومتكا كه مالا نه فيندارين و ناكو ژ سهو كانپيد
 زهلال •

نه لېه تنه خوږه دى بکته حراسهت ۱۵۷۸ ناکه چو قه بوليا نه جاسهت
 جوانى و بهار و باغ و مه خوب ۱۵۷۹ ناي د دنى چ مایه مه طلب ؟
 خامه هه بتن نه فینى غالب ۱۵۸۰ لهب ته شنه یی عشق هه ردو جانب
 نیندی چ بیژم نه زانم ۱۵۸۱ بلمزکه نه سویله یه زبانم ؟

۱۵۷۸ - حراسهت : ژفانى ، زېرفانى ، نه جاسهت : پیساتى .
 بن گوتن دى های ژ خوهه بیت و خو پاريزیت ژ کارید قریژى و
 خراب .
 ۱۵۷۹ - نایا : گه لو . نه ری . مطلوب : خواستى ، فیایى .
 جوانى و بهار و باغ و دلبر ل دهف مروفى بن ما هیژ تشتهك مایه
 د دنیا پیدا مروفى بیئت ؟
 ۱۵۸۰ - غالب : بهراپتر ، سهرکتهى . لهب ته شنه : تېهنى . جانب : لا .
 رهخ .
 خامه نه گهر هه ردو که سا گه لهك ئیکودو بیئت .
 ۱۵۸۱ - (نیف مالکا دووى ب زمانى تورکيه و فارسى) .
 بلمزکه : نزانیت . نه سویله یه : چ بیژیت . زبان : نه زمان .
 ژ ئې چهندى و یفه ما دى چ بیژم ، نه زمانى من نیندى تېهه لناهیت و
 راوه ستا .

میر ژ نیچیری دھیتہ ٲہ

مہمورم و مہی نہ خوار مہستم ناخفت ل من جہن * برینسی مہما ژ مہیا « الست » مہستین تہو مہی ز جہمال ذولجہلالہ قہ نہوانی جہدیکہ یسی صفاتہ جامہک ز مہیا تہ دوہ دگیبرا	ساقی م بگر گو تہز ب دہستم ۱۵۸۲ تافا گو تہخزار مہمی و زینسی ۱۵۸۳ تہم عاشق تہ تہر ج مہی پہرستین ۱۵۸۴ تہو مہی وہ مکی مہیا تہ تالہ ۱۵۸۵ تہو حوب جہیب پاک ذاتہ ۱۵۸۶ ساقی بدہ من ژ بو خودیبرا ۱۵۸۷
---	---

- ۱۵۸۲- ساقی : تافگیر ، مہیکتر ، ب دہستم : د دہراقہ کن کورتدا مہ
 دہمہ کن کورت من سی مہی ، مہمور : مہرخوش ،
 (فہلہک) ساقی قہنجین بکہ بیتنا خو ل من فرہکک دہراقسی من سی
 کورتہ ، من یا ل دوی من لہزی ل من نہکک ، تہز مہرخوشہ کی مہی
 نہ قہخواری مہ (خانی بو خو گوت)
- ۱۵۸۳- * جہ : (رو) ،
 گاٹا مہمی و زینسی مہیا تہ نیتداریج قہخواری ، برینا من ہودا و
 دہربو ،
- ۱۵۸۴- الست : ناخفتنا خودیہ د قورٹانیتدا (الست برہکم) ما تہز نہ
 خودی ہنگو مہ ؟
 تہم تہ نیتدار ، مہی قہخورین ، بہلج مہیا مہ مہرخوشدکک عشقا
 خودیہ ،
- ۱۵۸۵- تہو مہیا تہم قہدخوین ژ مہیا تہ (تہی ساقی) رہنگک جودایہ ، مہیا
 مہ یا جوانییا خودیہ ،
- ۱۵۸۶- پاک ذات : نہفسا پاک ، قونوان ، خہنوان : ٹوشیسی خورمسی ،
 دہستکہفتن ، مفا ، صفات : ساخلت ،
 تہو تہ نیتنی یا نہفسا پاکہ ، یا پری دلج رون ، تہو تلوقہ و ٹوشیسی
 باغج ساخلتتید باشہ ،
- ۱۵۸۷- مہیکتر بو کناری خودی پہرداغہ کن ژ وی مہیا تہ دوی ددا من
 بدہ من ،

هەر جورته به کڼ* نه ژئ بکهم طام ۱۵۸۸

یادک نه شته به سسه ههتا سهر نه نجام
 دمو که یفه که ده حصه بی ک:م و که یف
 داده فح بکهم خوماز دوشین ۱۵۹۰ هشیار بېم ژ خراب نوشین
 دا شبه مەمی نه بت کو غافل ۱۵۹۱ بیت میری نه جهل ب سهرمه عاجل
 روزا منه عورئ چویسی ئیغار ۱۵۹۲ هیزا نه بېم نه ز ژ خوه خه بهردان
 ژینا ده زه سا دلن هه وایی ۱۵۹۳ من* دابته نافه خوه عه بایی

۱۵۸۸ - * جرعه : رو .

جرعه : قورج . نه شته : نوشین . سهر نه نجام : دو ماهی .
 هەر قورچه کا نه ز ژ مهیا ته دوهمی دگتیرا نه خوم تیرا من هه یه ههتا
 دمرم .

۱۵۸۹ - مه حص : خوسهر ، صافی . کم : چهند . که یف : چاوا .
 طه یف : سه . خیال .

عشقا خودی که یفه کا بی زه غه له و پنداره ، نه فه کاره کڼ جانایه نه
 خه مهلاگرتنا له شایه .

۱۵۹۰ - خوماز : کارتیکرنا نه فینتی ، فه خوارنی . دوشین : شه فیند بوری .
 شه ف هه یراندن .

سهر خورشیا خو پالده مه دویر ، ل حالن راستییا نه فینیسا خودی
 هایداربم و هشیاربم دلن من رون و پاکژ ببیت ، ژ نه فینییا خودی
 پیته ب چ شه پرزه نه بت .

۱۵۹۱ - دا وه کو مه من خافل نه بت و ژ بیرکته کو میر دی ب سهردا هیت .
 دا نه ز ژئ عشقا خودی خافل نه بېم و بی حازر و هشیاربم ل ده من
 روح هه لکیشانی وه کو میری نه جهلن (مه لکه موت - عزرائیل) ب سهر
 مندا دهیت .

۱۵۹۲ - بههرا پتر ژ ژین من بوری ، دقتیت روزا مرنج ژ بیر نه کم ، نه زئ
 ژ خو هشیاربم ب سهر فه رازی بمرم .

۱۵۹۳ - * ده دانیه : (رو) .

کافا روح سهردا چونن عشقا خودی ب تنی د دلن مندا بیت .

زرنا و نهفیر و کوس و مهتهر*

- دانی* ل طهبل خان و سازان ۱۵۹۵ چاووش صهدا و گازه گازان
 بابه ند ب عشق هردو جیران ۱۵۹۶ درمانده ژ پیش یه گشه حهیران
 قهط سه نه کرن کو نهف چ ره نه ۱۵۹۷ قهط گوه نه کرن کو نهف چ ده نکه
 میر گو: کو نه کن نهفان غه زالان ۱۵۹۸ بابه ند مه کن نهفان شه بالان
 تیک به رده نه باغی وان وه کی طهیر ۱۵۹۹ دا نهم بکرن ههرو ل وان سهیر

۱۵۹۴ - * میتر : (رو) *

نهفیر : بوری • کوس : دهول • مهتهر : مهزیکه ژهن •
 میر هات ب لهشکر و دهول و زرنا و پهپیکنه •

۱۵۹۵ - * دادای : (رو) • طهبل خان : گه لک دهول پیکنه • چاووش :
 پیشی • سهرگیش • صهدا : ده نکه ده نکه •

• حنکه حنکا دهولا و ده نگی مهزیکه و نازیسان و ده نکه ده نکا چاوشان •

۱۵۹۶ - هردو جیران : مهه و زین • درمانده : بیج نانهه •

• مهه و زین ب رهخ نیکنه عشق پید وان گریداین ، هردو بیج نانهه پید
 ناکه ژدنیای نهمای •

۱۵۹۷ - سه نه کرن : سه حنه کرن • های زی نه بو •

• ژ خو ویغه ، ناکه ژ چ نه بو • های ژ وی قیامه تی و ده نکه ده نگی نه بو •

۱۵۹۸ - میری فرمان دا ، گوت : فان ناسکان به ردهن پید وان نه هیلنه
 بهندگری •

۱۵۹۹ - تیکدا به رده نه ناف باغی من • دا ههر روز بچین ته ماشه کهن •

خه لقی کو غزال و گور* و خه رگوش ۱۶۰۰

خوش گرتی ل سهر دل و دهر ناغوش	
نائین عه می میری تزی ده زگر ۱۶۰۱	ناغل کو شقانی تزی به زگر
میر گوته نه کابر و خه واصلان ۱۶۰۲	ته نبیه بکن نه دیم و ناسان
دا چین و ده مهك د باغی رونین ۱۶۰۳	له ورا کو ژ ره حه تییان زه بونین
نه و هاتنه ده ری سهرای عالی ۱۶۰۴	دیتن دهر و بان همی د خالی
نه ما کو ده ریچه تیک کوشادن ۱۶۰۵	ره زگ قورعه بی ته خته بی مرادن

- ۱۶۰۰ - * کور : (سو) . کور : کهری کوفی .
 خه رگوش : که رویشك ، کیترویشك . (که رگوش) . دهر ناغوش :
 داییه به رسینگی خو .
 نه و کو فید ژ مامبز و کیریشك و که ران یید داناینه سهر ملید خو و
 ب به رسینگیده خوقه هلگرتین و هندهك ژ سطوی گرتین .
 ۱۶۰۱ - ناغل : گوڤ ، جهی داکرنا بهزی .
 نه و همو گیانه وهر ئینان و داکر نه باغی میری .
 ۱۶۰۲ - خه واصل : ماقول ، مهزن . ته نبیه : هایدار کرن ، ناگه دار کرن .
 نه دیم : هه فدهم . هه قالدهم . ناس : خه لك . نیاس .
 میری گوته مروئید مهزن و هه فالان ، بیژنه هوگر و نیاسیته مه .
 ۱۶۰۳ - زه بون : ماندی ، وه سطیای ، بی ده سته هلات .
 دا بچینه ناف باغی رونین بیهنا خو نه دین ژ بهر کو نه دمماندینه .
 ۱۶۰۴ - سهرای : قه سر . عالی : بلند .
 نه و هاتنه ده ری قه سری دیتن یا دهر فه کری و بی ده نگ و فالایه .
 ۱۶۰۵ - ده ریچه : دهر . په نجه ره . کولهك . کوشاد : فه کری . بهرچاڤ -
 قورعه : زار . بهخت . بارك . ته خته ئی مرادن : تهخت ، ده بی فال
 فه کرنی .
 میری و ره فا وی دیتن کو دهر و په نجهر بی ل ناق ، سهری وی پری
 پسپاریته بی به رسف بو .

- حاضر که ته قه لېن وی خه یاله ک ۱۶۰۶ زانی کونه خالیسه ژ حاله ک
 میری ب وه قار و عقل و فرهه ننگ ۱۶۰۷
- تاجدین و به کر خوه دانه بهرچه ننگ
 نینانه سهرا کو زین و مهم تی ۱۶۰۸ گوهدانه صه دا* کو زیر و بهم تی
 میر هات* ب سهرقه دی مهمی ژار ۱۶۰۹ پالدايي به بالیکید* زه رتار
 کیشایه سهری خوه وی* عه بایه ک ۱۶۱۰ نیشاره نه شه مع و نه چرایه ک
 میر گو: کی یه نه ف د فی زه مانی ۱۶۱۱ بی روخصه تا من د فی مه گانی؟

-
- ۱۶۰۶ - حاضر: هادر، د جهدا، د کافیدا .
 د کافیدا دلین میری هزار ناواز گوتن، و تی نینادهر کو تشته کن هه ی .
- ۱۶۰۷ - * بن چهننگ: (رو) * (نا) .
 وه قار: هوشمه ند، ل سهر خو . فرهه ننگ: حکمه ت .
 تاجدین و به کر بهری میری هوشمه ند و ماقول دانه سهرای .
- ۱۶۰۸ - * صدای: (رو) .
 صه دا: ده ننگه دان * زیر و بهم: مه زیکه * (زیر) زرافه * (بهم): ستور .
 چونه وی جهن مهم و زین لین، و ب سهر ناوازی نه فینیا وان هلبون .
- ۱۶۰۹ - هاتو: (رو) * * بالکی: (رو) * زه رتار: زیر کیشگری .
 میر ب سهر واندا هات، دیت مروقه کسی یخ پالدايه بالیفید
 زیر کیشگری .
- ۱۶۱۰ - * وه: (رو) .
 عه بایه کن کیشایه سهر سهری خو، نیشاره کا دره ننگه، بهر بهرکی
 روژنانا یه نه موم و نه چرا .
- ۱۶۱۱ - روخصه ت: ده ستوری * مه کان: جهه، نه در .
 میری گوت کی یه د فی زه مانیدا هند ژ خوی رازی، بی ی ده ستوری
 ل فی جهی رونشتییه؟

زینج کو بهیست ده ننگ ناسی ۱۶۱۲ فیلحال خوه دایه بن لباسی
 مهم قهط ژ جهج خوه رانه بو گوت : ۱۶۱۳
 صهیدا ته ل من دل و جه کهر صوت
 میرم ته دزانی نه ز نه خوش بوم ۱۶۱۴ ههتا قه دوهی قهوی نه هس بوم
 ئیرو م بهیست کو خهل د گهل میرم تیکدا ب ته بایسی چونه نیچیری
 صهبرام نه ما د ناف نفینان ۱۶۱۶ رابوم و د گهل نه فان* برینان
 ناچار بدهر کهتم ژ خانسی ۱۶۱۷ ناگه م خوه دی ل فی مه کانسی

۱۶۱۲- فیلحال : ب له ز • زو • د کائیدا • لباس : کراس • نه با •
 زینج وه کو ده ننگ میری بهستی ب له ز خو د بن عه بای مه می قه
 قه شارت •

۱۶۱۳- قهط : قهت ، ب تیکجاری • صهید : راف •
 مهم ژ جهج خو نه لئی و گوت : ب سهردا هاتنا ته ، دل و هناف و
 جه کهر ل من صوتن •

۱۶۱۴- * تو : (رو) •
 میری من ته ناگهی هه بو کو نه زنی نه هاتی بوم ، ههتا دوهی زی نه ز
 ژ های چوبوم •

۱۶۱۵- خهل : خه لک •
 نه ئرو ژ نو من بهیست کو خهلکی بازیری هه مو چونه نیچیری ل گهل
 میری •

۱۶۱۶- زیندی بیهنا من د ناف نفیناندا نه هات ، نه ز رابوم ل گهل فی
 بیچاره بین زی •
 * اوان : (رو) •

۱۶۱۷- ژ نه چاری نه ز ژ مال دهر کهتم ، من هند خو دیت نه زنی ل فی جهی •

میر گو : نه خوشان نه هن ژ بو قه یسد ۱۶۱۸

باری ته د باغی دا چ کر صهید ؟

گو : نهز گو بییم بکه تو باوه ۱۶۱۹ داوه ب مرا کو بویه یاوه و

من دی د قی باغی دا غه زال هک ۱۶۲۰ نه ممانه غه زال بو * شه پالهک

ناهویهک * سبوی و چاف د ره شبون ۱۶۲۱ بسکیده * سیاه و بیهن د خوه شبون

هه ره له حظه ژ نزه ییته * ته تاری ۱۶۲۲ صه د باز ژ طور ره یان د باری

صه حرای خوتهن تزییتن مسک ۱۶۲۳ یهک طای ژ زلف وی و یهک بسک

۱۶۱۸ - باری : جاری . (کا جاری بیژه) .

میری گوت نه ساخ د دستور داینه ، کا جاری بیژه مه ته چ رافکر
د باغیدا ؟

۱۶۱۹ - داوه ر : خودی . یاوه ر : نالیکار ، پشتگر .
باوه ر که نهز چاوا دی بیژم وه سا بو ، خودی ل من بو نالیکار و
ثانه دا .

۱۶۲۰ - * غزالک : (رو) .

۱۶۲۱ - * ناهوی (سو) . ناهوی : (نا) . ناهویه : (رو) زا . * نسکن :

(سو) . بسکن : (رو) زا) بسکین : (نا) .

خفشه خه زال کا سبوی و چاف رهش بو . بسکیده وی د رهش و بیهن
خوشبون .

۱۶۲۲ - * نافه : (رو) .

له حظه : گاڤ . دهم . نافه : جانته ، تورکن بیهن مسکی . ناک .
طوره : بادایی ، خهلهک .

صه د بارید بیهن مسکی ژ لهشی و کهزی و بسکان د باری .

۱۶۲۳ - صه حرا : بهری . خوتهن : پایته ختی تاتار . تاتار .

نهو بیهن مسکی یا ژ طایه کی کهزی و بسکا دفوریا و دهات ب تنی دی
بهریا تاتار ، دگاؤیدا تزی بیهن کهت .

هه‌رچه‌ند سږی و چاف به‌له‌ک بو ۱۶۲۴	نه‌مما ب قیاس من مه‌له‌ک بو
له‌ورا کو تو هاتی نهو نهانی بو ۱۶۲۵	هندي تو نه هاتی نهو نه‌یان بو
تاجدین ژ ته‌که‌لوما وی زانی ۱۶۲۶	زین هاتییه با مه‌می نهانی
گو : گوڤ مه‌ده‌نه مه‌می گو دینه ۱۶۲۷	مالخولییه وی عه‌قل چو نینه
عراضکرڼ ژ وی کلامی ۱۶۲۸	نه‌عیان هه‌می قېبک، تن ته‌مامی
سائی و شه‌رڼب و شه‌مع خوه‌ستن ۱۶۲۹	دیوانه‌گا* خاکمانه به‌ستن

-
- ۱۶۲۴- هه‌رچه‌ند لښ سږی و چاف به‌له‌ک بو ، به‌لڅ ب هزرا من نهو مه‌لایکه‌ت بو .
- ۱۶۲۵- لهو ، وه‌کو تو هاتی غه‌راره و به‌رزه‌بو ، به‌ری هاتنا ته ، یا ل پښ چاف بو .
- ۱۶۲۶- تاجدین ژ ئاخفتنا مه‌می زانی کو زین ب دزیته یا هاتیه نک وی .
- ۱۶۲۷- * مدنی : (رو) . مالخولییه : ژ به‌ر دئاخثیت .
- تاجدین گوڤ ، گوڤ نه‌ده‌نه مه‌می ، یخ نه‌ساخه و ژ به‌ر خو دئاخثیت .
- ۱۶۲۸- عراضکرڼ : ب پشت گوڤ خوقه هاتیین ، گوڤ نه‌دانن .
- نه‌عیان : مه‌زن .
- ۱۶۲۹- * دیوانکه : (رو . زا) دیوانکی (سو) (ئا) .

تاجدین مالا خو دسورث

تاجدین فکری کو بهزمه بوشه (۱۶۳۰)	پر زهوق و صدفا و عیش نوشه
مهم زینده ب غوصه و مهلاله (۱۶۳۱)	چو بالئه و گو: برا چ حاله؟
نعمما ب نشارهت و موعه نما (۱۶۳۲)	پرسی ، و* مهمن ب رهمز و نیمما
دهستی خوه ژ هوچکن عه بایی (۱۶۳۳)	کیشا و عه جایبهک نو بایی
دیتن دو گزی* ژ مشک تانار (۱۶۳۴)	مانه ند دو سهر ب موهره* شههمار
کوردایی* د پاشلا مه پییدا (۱۶۳۵)	مهم مایی* د هه بیتهت و عه پییدا

-
- ۱۶۳۰- تاجدین ، نیرای مهزن و ماقولید حازر ب که یف و شاهی نه .
 ۱۶۳۱- غصه : خهم . مهلال : طه نگائی ، شه پلین .
 مهم ب تنی بین پوسیده و نالوز و طه ندانه ، تاجدین چو نالسی وی و
 کوتی : برا ته چ یه ؟
 ۱۶۳۲- معما : نه ناشده را . نیما : نشارهت . * پرسی ژ مهمن : (رو) .
 تاجدین ب نه زمان ل گه ل مهمن نه ناخفت به لای ب نشارهت پسیار کر .
 مهمی زی ب نشارهت به رسنا وی دا .
 ۱۶۳۳- مهمی دهستی خو ژ هوچکن عه بای کیشا ، چاف د سهری تاجدین دا
 زیتبون وه کو دیتی .
 ۱۶۳۴- * گزی : (رو) . * بمهر : (رو . زا) . ب موهری : (نا) .
 مشک ، موشک : رهشی . مسک . موهره : موری .
 تاجدین دو که زیتد سهر ب موری دیتن ، د رهش و ستور وه کو دو
 نازدهه مارا .
 ۱۶۳۵- * کردای : (سو) . کردایه : (زا . رو) . * مایه : (رو) .
 کوردایی : خونلاندی بویه خه لهک - پاشل : پاخل .

زانی کو قہری خرابہ نہحوال(۱۶۳۶) رابو ب لہز و بہزی و چو مال
ناکہ ب غصہب کو چو ژ دہردا(۱۶۳۷) زانی ستین د گہل خہ بہردا
گوتی : تہ ج حالہ تہی تہہمتن (۱۶۳۸)

تہعجیل ج یہ ، گییہ تہ درشمہن ؟

کو : رابہ ستی گو من درہنکہ(۱۶۳۹) ژرو مہ د گہل شی مالی جہزکہ
منغلن منوہ خلاصکہ دتی بہتت مسال (۱۶۴۰)

مال بو من و ہا ژ بو تہ مندا

سہرمایہ ژن عہری زندہ گانی(۱۶۴۱) یہعنی مہم و زین ب دل ترانسی

۱۶۳۶- زانی کو مہم یین د کراسی طہ نکافییدا ، ج یین فہما ب لہز و بہز
چو مالا خو .

۱۶۳۷- وہ کو وہسا ب لہز ژ نشکینہ تاجدینی ہلدایہ ژور . ستین زانی
تشتہ کن ہدی پیشنہ چو و ژنی پرسسی .

۱۶۳۸- تہہمتن : خوشمیر ، جامیر ، نامہ کن روستہ مییہ . تہعجیل :
لہز کرن .

گوتی : تہ خیرہ جامیرو ، تہ فہ ج لہز و بہزہ گییہ دوزمنن تہ ؟
۱۶۳۹- کوت : ستی لہزی بکہ رابہ سہرخو ، تہرو مہ تہف مالہ
تہؤیت .

۱۶۴۰- زاروی خو قورتالکہ ، مہ ج مال نامینیت ، بچوک خہما تہ ، و مال
خہما من .

۱۶۶۱- سہرمایہ : سہرمال ، درانسج د دہسمت . (رأس المسال) .
زندہ گانی : ثالیکار ، پشتگر ، ژیان .

سہر و مالیدہ مہ ، نانکو مہم و زین گہلک د طہنطائن .

مايینه، د وهرطه، يا بهلايښ (۱۶۴۲) من ته صده كو نه ز بدهم* ره هائي
 خدل فه دكوژت ناگري ب نافيښ (۱۶۴۳) نه ز دئ قه كوژم ب ناگر نافيښ
 مالا خوه ژ ره نكيښ قه ژمي زه رده شت (۱۶۴۴)

دا ناگر و نازييا خوه راهه شت

ناگر كو دگرته خن و مانان (۱۶۴۵) وي گرته ب گازی و فنانان
 نه قوام و قه بانل و عه شائر (۱۶۴۶) بلجومه به زينه ده فعي ناگر
 ناگاه كو بون ته مير و غلمان (۱۶۴۷) خالي كرن نه و صبرا و بيستان

- ۱۶۴۲ - بښ بكم : (رو) • وهرطه : توشبون • ره ها : قورتالكرن ، خلاسكرن •
 مه م و زين ييد توشي بهلايښ بووښ ، من دثيت نه ز وان ژئ قورتالكم •
 ۱۶۴۳ - خه لك ناگري ب نافيښ فه دمريښيت ، نه ز دئ ب ناگري راپيچانا نافيښ
 قه كوژم •
 ۱۶۴۴ - وه كو زه رده شتييد ناگرا هللكه ن ، تاجدين ناگر ب مالا خو نه نا و
 نازيكر هواره ••
 ۱۶۴۵ - هندي ناگر ژ خاني و نافيښ بلند دبو ، وي هند دكره قتيږي و
 گازی و هوارا خو دگه هانده خه لكې •
 ۱۶۴۶ - نه قوام : خه لك ، ، ملهت • قه بانل : عه شير ، هوز • بلجومه :
 خږ • هه مو •
 دفع : بالدان ، نه هيلان •
 خه لك هه مو به زين و چون ناگري قه مريښ •
 ۱۶۴۷ - وه كو ميري و جانا وي بهيستي كو ناگر به ربو مالا تاجديښ •
 نيكسر رابون چونه هوارئ • قامر و بيستان فالابون ژ مرو فان •

تهو ژي کړې به زینه وئې هوارئې (۱۶۴۸) وی مورتته هه مې وې گوتسه یاری
 تاجدین ته دي چ ره ننگ نه دا کر (۱۶۴۹) «موسا» ل مه به حرا غه م زوا کر
 رابه تو هه زه حه رم سه زائې (۱۶۵۰) دا نه ز چمه ناکر و ندادن
 زین رابو وې چویه خله ته خاص (۱۶۵۱)

تاجدین نه ما نه جل نه پالاس
 نه سباب و ته جه هول و ده فینه (۱۶۵۲) نه ملاک و جه واهر و خه زینه
 بلجومله د ریا برایی صوتن (۱۶۵۳) له و ناف ب ته نجی تبتته گوتن

-
- ۱۶۴۸ - متهم : سوچولو ، خودان بناس
  - وه کر میر ب زه لامفه ز قه سرئ ده رکه تین مه من سوچولو گوته زینئ
  - ۱۶۴۹ - نه دا کر : کار کر • دا نه
  - ته دیت تاجدین چ فخرطه نه کر ، دا مه قورتالکته ، نه ری وه کر
  - « موسی » پیغه مبه ری به حرا خه ما مه زوها کر
  - ۱۶۵۰ - رابه تو هه زه خو ب جه خو را بگه هینه ، دا نه زیش بجه هه وازا
 تاجدین
  - ۱۶۵۱ - پالاس : ناقمال
  - زین رابو چو مال د ژورقه ، و تاجدینی مال و ناقمال نه مان
  - ۱۶۵۲ - نه سباب : ناقمال • تجمل : نثین و تهخت و تشتخ جوان
  - ده فینه : تشتخ فیه شارتی (چه کیتد زیری ، پاره •• هتد)
  - ۱۶۵۳ - تاجدینی نه و مال هه مو د ریا براینیا مه میدا صوتن ، له و نه ف کاره
 ب قه نجی ده تته به حسکرن

رهه شهههتی قتی * جهان فانی (۱۶۶۰) موقت نادهن* پاره یهك ژ نانی
 مالی هده وارثان تو مه جان (۱۶۶۱) گهر دی ته بقع هتسایا جان
 وارث ژ تهرا کفن به هایسی (۱۶۶۲) ههتا نه کرین دهن هسای
 هیزا کو خواهشی ته لهف بکه مال ۱۶۶۳ بلجومه بده ب حوسن نه عمال
 یان صهرف بکه مثالی تاجه بین (۱۶۶۴) پین نافی نه بهد ژ بو خواه بستین
 یان پین بگره تو یاره کی قه نیج (۱۶۶۵) نهو چیتره بو تهرا ژ هده گه نیج

۱۶۶۰- * وی : (رو) * * نادت ته : (رو) *

رهه : هه مو . موقت : ههروه . بهش . پاره یهك : کهرهك ، پارچه لیا .
 هه مو وه کو قتی دنیا ئی دی برین ، نامین ، دراف قریزا ده ستانه یا
 سه ر دنیا یی ، ل روژا قه ومین ب قه دهك نان پاریه کی نانی نائین .
 ۱۶۶۱- مجان : ههروه . به لاش . هتسائی : رهه تی ، ته نایی ، سانهی .
 گهر ته ته ناییا روح و گیانی بشیت مالی خوب ههروه بو ویرسا
 نه هیله ، (گرمانج دبیژن مالی نه هیله بو زریه تا باش نان خراب ،
 نه گهر پین خراب بت دی ته لیفت ، پین باش ژی هه ر دی سه رکه تی و
 ده ست فرهه بت) .
 ۱۶۶۲- ویرسا چ زحمت ب مال خرکرنی نه بریه ، دی پو چ و به لاجه
 کن ، ل نک وان نه دوره کفنی ته ژی بفروشن .
 ۱۶۶۳- هیز تو ی ساخ ، مالی خو هه مو ئی د ریا کارید خیری و باشییدا
 به زیخه .
 ۱۶۶۴- یان د ریا کاره کی میرانی و جامی رییدا به زیخه دا نافی ته پین
 پیداربت .
 ۱۶۶۵- نان ژی وه کو تاجدین بو خو ده سته برایه کی قه نیج پین بگره ، ناخره تا
 خو پین بگره ب خیر و خیراتا ، نهو بو ته چیتره ژ هده خزینا .

به کړوک دکه شیننه نیښا مهم و زینتی

سلطان ولایت مه حه بیسه (۱۶۶۶) سه رخه یل ژ یالته مه و دده ون
 نانا کو ژ ده کمه نږ * خو لوصی (۱۶۶۷) بنمیت ل تخت دل جو لوصی
 که زکی دکه تن قبول نستار (۱۶۶۸) هتا هله ما خو نه که ت * نطهار
 رده شېه ، تی پادشاهی نه نجوم (۱۶۶۹) تابه نده ژ طاره می چه هاروم

۱۶۶۶ - سه رخه یل : سه روک ، سه رکار ، نه یالته حوکم ، حوکمه
 ریبه ری ، ولایت *

مودت : نه فینداری ، فیان *

نه فینی حاکم و سلطانن دنیا نه فینداری

۱۶۶۴ - * ممکنی : (رو) (زا) *

مه کمه ن : کونج ، بشار ، فهشار که ه *

خلوص : زه لال ، خوسه ر *

بنمیت : بکه ت *

جلوس : رو نشتن *

گافا ژ نهینیی ده رکه ت و فیانا دلی ناشکه را بو *

۱۶۶۸ - نستار : په رده ، فهشار ، ستاره کرن *

نطهار : دیار کرن ، * ناکه ت : (سو ، رو ، زا) *

نه فینی ، په رده پوشی و نهینیی نا هیلیت ، و نا حه ویت هتا خو

ناشکه را و دیار نه که ت *

۱۶۶۹ - نه نجم : ستیر *

تابه نده : ب شهوق *

طاره م ، چاروم : ناسمان ، قوبا شین *

وه کو روزا ل ناسمانی ب شهوقه *

ناچار دکهت نفوذ هر روز (۱۶۷۲) تهلبهته دیته عالم نهفروز
 نهف پادشههچ گو عشق نامه (۱۶۷۳) روز ب وی نسبهتهک تمامسه
 نهو زی قه ده ناشرت چو جاران ۱۶۷۴ ناچار بکهر دکهت سناران
 رازی د دلچ مهمن و زینتی (۱۶۷۵) سازی گو د پسردهیا نهفینتی
 هندي نه تههشتهبو زوبانان (۱۶۷۶) نه دبو* چو زیان ژ بو خودانان
 میضرابی زه بانج خهلقی ناساز (۱۶۷۷) بی پسرده گو بو تهرانه پسردهاژ

۱۶۷۲- نفوذ : صمتن تیراچون ههتا زئی ده رکه تنج . وه گو چیخنی (مشقب)
 بهازویه تشته کی ههتا دصمیت و ژ رهخنی دی ده رکه فیت .
 عالم نهفروز : دنیا رونکهر .
 پادشههچ ستیرا یچ کو ههتا فیه ، ژ وی بلندتی شهوقا خو دادوده شینیت
 و ههمو ناسته نظید رییدا و دنیا یچ روندکته . نانکو نه فینیش وه سا
 ژ نهینتی ده رکه فیت و دکه فیه ناف ده فنی خه لکی .
 ۱۶۷۳- نهف پادشههچ دبیزرنج عشق ، نه فینی ، نهو و ههتا ف و روناھی
 وه گو تیکن .
 ۱۶۷۴- نه فینی زی ناهیتته فهشارتن ، پسردها ددرینیت و خو ناشکه را دکته .
 ۱۶۷۵- راز : سر . نهینتی .
 ساز : ناواز . ته مبور ، مهزیکه .
 نه فینداریا د دلچ مهمن و زینتدا ب نهینتی .
 ۱۶۷۶- * نه دبو یه : (رو) .
 هندي نه فینیا مهمن و زینتی نه که تیه ده فنی خه لکی ، چ زیان و دلشیشی
 بو وان نه بون .
 ۱۶۷۷- مضراب : شونک ، پیکوت .
 ناساز : له غله غه ، قهرقه شه . ده نکید تیکههل .
 تهرانه پسردهاژ : چیکرنا سترانان .
 دهمن کو چه قچه قو کا ناشتی نه زمانید خه لکی یچید بچ سه لیکه ب
 ناشکه رای نه فینیا مهمن و زینتی کرینه به نیشتی ده فنی خو .

زینج نه تونهه دهمن نه سوچسهك (۱۶۷۸)

تاساهگرن بوزورك و كوچهك

زهنگل ب دهئا نهنگه زهنگول (۱۶۷۹) هفتواچ نهنادلان ژ مهرغول

عوششاق جهزین و بیج نهوابون (۱۶۸۰) خهل تهشنه حوسهینج گهربهلابون

مهچاس ب نهوای ژیر و بهمبون ۱۶۸۱ مهماو ژ ههوای ژین و مهیبون

بزیج ل جومازهین نه بهس بو (۱۶۸۲) غهمماز د مهرتبهبا جهرههس بو

یهعنی خه بهریه ههردو یزان (۱۶۸۳) نهمام وحهسروه و حیل، کاران

۱۶۷۸ - بوزورك : مهزن • كوچهك : گچكه ، بچوك •

• مه و زینیه بیج گونهه ، بچوك و مهزنا بیج ناخفت •

۱۶۷۹ - زهنگول : ناوازه کن مهزیکتیپه •

• مهفتول : بادایی •

• نهامل : تهل ، تلی یته دهستان • مهرغول : گهلهك دهنگ •

ب دهئا و نهزمانیه خه بهحسب مهمن و زینج گرنه ناواز و مهماو

ژهنی و دهنگ مشهبون و تیکههلبون •

۱۶۸۰ - جهزین : دامایی •

• نهوا : دهنگ ، ناواز •

• تهشنه : تیهنی •

مه و زین د دامایی و بیج دهنگبون ، بهلیج خهلك تیهنییه بهحسکونا

• وانبون •

• وهکو شههیدی گهربهلا تمام حسینی تیهنی نائین •

۱۶۸۱ - دهلو : مهملوء : بو ، تری •

• مهجلسیه خهلكی بهحسب مهمن و زینبون •

۱۶۸۲ - جومازه : حیشتو • دهفه •

• نه بهس : ناخفتنگرن ، ناخفتن • غماز : چافنقین •

• مهرتبه : پایه ، دهرهجه •

• جه بهس : زهنگ ، زهگل •

گوتهوتکید خهلكی وهکو دهنگی زهنگی بلندبو ، و زو ههمو گهسا

• گولیبو •

۱۶۸۳ - نمام : مروفتی خرابیج ، تیکنهدهر • هوفسد •

• نانکو بهحسب مهمن و زینج گهفته دهفتی مروفتید خراب یته ههز ژ

• تیکشیلان و تیکنهدانین دکن •

نه و چٺند د مه جلسان گه راندن (۱۶۸۱) ژوچهند به نوممه سيان گه هانن
 هتا به کړي ژ رهنگي نبلېس (۱۶۸۵) صاحب غه روضه خه بيت ته لېس
 نه و زي ژ وي حلي بو خه به ردار رابو ژ جهج خوه نه و غه روضه نه و
 ته نها خوه گه هاننه خلوه تا مير (۱۶۸۷) نډلنسه ، گر نه و قدصيه ته قريسر
 مير هاته ته ه ويرا ب حيرت (۱۶۸۸) بو غه رقه ژن به خرا نگر و حيرت
 روسي ژ نه وي خه بيشن سانسوس ۱۶۸۹ گو : نه ف خه به روت خلافي ناموس

-
- ۱۶۸۴ - قمه سي : مه زن ، ماقول .
  - به حسن مه من و زينت هند گيران هتا گه هشتميه گو هيد مه زنان .
  - ۱۶۸۵ - صاحب غه روضه : سيتال ، گردار ، کيندار .
  - ته لېس : زه غه لکاري . داډدوزي .
  - هتا به کړي ټيکنه دهر و کيندار ، خودانچ چه پ و زه غه لېس .
  - ۱۶۸۶ - * بون : (رو) .
  - وډگو به کړيش ټاگه ه ل وي گو ټوگوتن بو ، رابو سه رخو و کړوت
  - فسادې و خرابچ د سه ريډا لقي .
  - ۱۶۸۷ - بو خو ده راقه ک ديت و خو گه هانده نک ميري و ب تنچ ل خلوه تا
  - وي ، دوزا مه من و زينت ب دلچ خو بو ميري کوت .
  - ۱۶۸۸ - تهور : هه وداييا بچ هزر ، نه ل سه رخو ، نازرينه کا دزوار .
  - غهرقه : نقوبون .
  - حيرت : ټالوزي .
  - مير گه له ک عنري ، کاري ناموسچ کاره کن گرانه . د به خرا هزاريه
  - رهش و شه بلينن و ټالوزيډا نقوبو .
  - ۱۶۸۹ - * خبرا : (رو . سو . نا) .
  - سالوس : داډدوز ، حيله کهر . دو رو .
  - خلاف : نه ژ رهنگ . نه به جه .
  - ميري ژ به کړي دلرهش و زه غه ل پرسې گو تن : نه ف به حسن ناموسچ
  - بچ نه ژ رهنگ و فهيت .

نهم دئی گو حقیقتی عه یانکه بن ۱۶۹۰ سهر رشته ئی توهمه تی به یانکه بن ؟
 گو : نهم بکه ، مهمن بخونن (۱۶۹۱) هون هردو د خلوه تی گو وونن
 مهمن عاشقین صادقه بز ان قه نچ (۱۶۹۲) قبرا باه ییزه تو به شه طره نچ
 شه رطی خوه ژ وی بخوازه دلشوان (۱۶۹۳)

دئی که شرف بیت حقیقتا راز

تافا گو نهم دکهی تو مه غلوب ۱۶۹۴ بی راست بیستی کییه ته مه مطلوب
 مه فیرس و به ظل و سینه صافه (۱۶۹۵)

خاسما ب تهرا خو بی خلاسه

-
- ۱۶۹۰ - سهر رشته : پیخیر • کریت ، فهیت •
 توهمه : سوچ • گونه هکارییا به رهزر •
 میری گوت : نهم دئی چاوا زانین نهف گوت کوتکا فهیت و نه د جهدا ،
 راسته نان دره وه ؟
- ۱۶۹۱ - به کری گوته میری تو نهمرکه مهمن گازیکه و ب تنی د گهل رونه •
 ۱۶۹۲ پشتراستبه گو مهمن نه فینداره کی راستگویه ، درهوا ناکهت ، تو و نه
 شه طرنجین بکن •
- ۱۶۹۳ - راز : سر • نهینی •
 تو ب شهرت ل گهل بکه ، هینگی دئی یا د دلخی خودا بیزیست و
 ناشکه راکهت •
- ۱۶۹۴ - بی : (رو • سو • نا • زا) •
 مه غلوب : شکهستی • دورانندی •
 مطلوب : خواستی • فیای •
 گاغا تو ژئی دبهی ، داخوازا خو دئی ژئی پشتراستی ژبهر گو ههسا
 دئی صور و صور و ناشکه را ناخثیت •
- ۱۶۹۵ - سینه صاف : دلپاک • راستگو •
 مهمن دلیره کی دلپاکه • خاسما بی راسته ل گهل ته •

خوبیا د دین خزه ناکهت ټینکار (۱۶۹۶) سر را خوه دکهت ژ بوته ټیقرار
 ثابت قهدهمه* د فحی ټیټینج (۱۶۹۷) دی ټیټ گکو عاشقم ل زیندج
 پاشی تویی صاحبی گیاسهت* (۱۶۹۸) لاتی وی بیین ج یه، سیاسهت
 نوکام ژ جنس شاهمارن* (۱۶۹۹) ټهصحاب سموم و مهره دارن*
 بهران گکو ددهن بز ان گکو زههره (۱۷۰۰) میهوی گکو دکهن بز ان گکو قههره
 عاتل حهذرت دکهن ژ ماران (۱۷۰۱) غافل دبنه موحب و یاران

-
- ۱۶۹۶- ټهټینیا د دلج خودا ب راستی دی بو ته دانیته سهر بهرگی ،
 * ناسکه راکهت .
 ۱۶۹۷- * قهدهمه ټهو د فحی : (رو) .
 ثابت قدم : مجد ، نه لف ، سنگه ټیټی .
 یخ مجده ل ټهټینیا خو ، رو ب رو دی بیژت ټهز عاشقم زیندجه .
 ۱۶۹۸- * ریاست : (رو) .
 صاحب : خودان .
 گیاسهت : هوربین ، دوربین ، جودا کرنا چاکی و خرابین .
 پاشی هینگی وه گکو مه یا د دلج خودا دبیزیت ، تو مروقه کی هوشمه ند
 و دوربینی تو دی چاره کڼ بو گهی .
 ۱۶۹۹- * شاه مارین : (رو) . * مهردارین : (رو) .
 جنس : نقش . سموم : زههر . مهره دار : حولی .
 حاکم وه گکو نازده هایید مارانه ، د حولینه بهلج ب زههرن .
 ۱۷۰۰- بهران ، مههران : دهرمان .
 میهر : دلوفانی ، ههټالینی ، خوشمروئی .
 قههر : شکاندن .
 حولی و فهحرلیا وان زههره ، وه گکو دلوفانیج دکهن خرابییا وان پتره ژ
 وجسی .
 ۱۷۰۱- حهذره : هشیاری ژ نهخوشییا ، خرابییا . خو پاراستن .
 مروقی ب عاتل خو دپاریژن ژ ماران ، غافل و یخ مهزی خو ټیزیک
 دکهن و دټین .

هەرچه نە ل نك ب عز و نازی (۱۷۰۲) هەرچه نە د گەل ب لعب و بازی

جوژنی بیتن ژ ته تهغه بیور (۱۷۰۳) گوللی دگەتن ل ته ته ته ده بیور

خاسما گو هەبن خەبیث و خەنناس (۱۷۰۴)

بەدخزە بەخیل بن من الناس

تەحقیق خرابترین ژ شەیطان (۱۷۰۵) یا رەب مەگە وان قەریب سولطان

۱۷۰۲ - عز : قەدر • لعب : یاری • گەمە • بازی : یاری ، های ژ خو نه •

هەرچه نە ل نك ب قەدر و سەرپار و نازداری و چەندی د گەل یسن

بستەیی و ته های ژ خو نه •

۱۷۰۲ - * ژ ته : (رو) •

جوژنی : هندهك • كێمهك •

تغیر : گهورین • کلی : تێکدا ، ب جاره کنی •

تەبیر : پشتدان • هشیاری •

هەما پیچە کنی پین ته خواربو ، ب جاره کنی دی ل ته ب هێجەت کە ئیبت و

پاتکا خو دەته ته •

۱۷۰۴ - بەدخواه : فتنه کەر • ناتوره •

بن : رهه • بنیات • ناس : خهلك •

خاسمه هەبونا سیتال و فتنه کەر و دو رویا •

۱۷۰۵ - بچ گوتن ئەو ژ خرابا خرابترین ، هێشقی ژ ته دگەین ئەی خودی تو

وان نە کە یه هەقال و هوگرێد حاکم و سلطانان •

میر و شہ طرنجی دله یزن

سالاری مہواکب (۱۷۰۶) سرداری طوالج و غوارب
 سولتان سمری چہرخی رابع ۱۷۰۷ و دقتین و کور بو ژ شہر قی طواج
 شہ طرنجی ماہ و چوند ٹہختہر (۱۷۰۸) بلجوملہ ل سہر بساطین ٹہختہر
 شہ ہمانکون ب بہیدہقا نور (۱۷۰۹) تہ دتو نہمی بون د نوری مہستور
 میری کو ژ غیرہ تی دل ٹہفکار* (۱۷۱۰) ستری ژ ہمییہ تی بریندار
 چہتا صوبہ خہو نہ ہاتہ چاقان ۱۷۱۱ ساکن نہد بو ژ رنک ٹاقان

- ۱۷۰۶ - سالار : سہروک • مواکب : کاروان • ریشہ چونا پیکٹہ •
 کراکب : ستیر •
- سردار : سہرلہ شکر • طوالج : پیدہ ہلین • دہردکہ فن •
 غوارب : پیدہ ٹاقا دبن •
 ٹہتہ خہو ٹانکو روژ • ہہتاف •
- ۱۷۰۷ - سہریر : تہخت • رابع : یج چاری •
 وہ کو روژ ہلانی •
- ۱۷۰۸ - ٹہختہر : ستیر • بلجوملہ : ہمو • خر •
 بساط : بہر • ٹہختہر : کہسک •
 روناہیا ہدیج و ہندی ستیر ہنہ پیدہ بہ لائ وہ کو شہ طرنجی •
- ۱۷۰۹ - پو بہ بندقا نور : رو • زا • بہیزہقا : (نا) •
 شہ مات : مراندن د بنخو فہ کرن •
 بہیدہق : بہرکی شہ طرنجی •
 ستیر و ہدیج بہر زہ بون د بن روناہیا روژیفہ •
- ۱۷۱۰ - افکار : (رو • سو • نا) •
 دل ٹہفکار : ب کہرب • دلشکہستی • دلایی •
 میری غیرہ تی و کہرب دلج وی کفاشتی وہ کو شیرہ کی بریندار بو •
- ۱۷۱۱ - ہتا سپیدی شہو نہ کہتہ چاقیدہ میری • ژ کہربان • ہویان نہ
 دکہ تی • ہر خو وہردگیرا وہ کو ٹافہ کا رابویی یا ب پیل و شولق •

روژئی کو ژ مه شرقی نوما نور (۱۷۱۲) نفاق گرن ژ ظولمه تیج دور
 میر رابو و هاته شه هنشینتی (۱۷۱۲) نیزیك سه رایی نازدینسین
 روشت و گوته پیشه کاران (۱۷۱۴) هون گازی نه کن نه دیم و یاران
 ته نهما ژ مرا مه تیج بخونن (۱۷۱۴) تاجدین و دگهل بران مه بخونن
 ژرو ل مه تیج نه زئی غه شه بگم (۱۷۱۶) سوچه و می شه یه نه دئی نه ده بگم
 نابت کر ژ من بین د غافل (۱۷۱۷) باجرمله ب نه سری بن : عاجل *

-
- ۱۷۱۲- وه کو روژ ژ روژه لاتین هلاتی رونا هییا وئی نه رد رونکر *
 ۱۷۱۳- میر هات روشت ل شانشینا نیزیکی بنه جها زینتی *
 ۱۷۱۴- * بکن : (رو . سو . نا . زا) *
 میر روشت و گوته خولامید خو ، نه هیلن که سی ژ خوبی و نیاسان
 بهیته قیرت *
 ۱۷۱۵- * مخون : (سو) *
 تنی بو من مه تیج گازیکن ، تاجدین و بران نه بیژنی *
 ۱۷۱۶- * اوی ادب کم : (رو) . نه زئی (نا) *
 ژرو ، دئی مه تیج نیشینم ، نه وی سوچه لویه ، نه ز دئی ب توره کم *
 ۱۷۱۷- * عامل : (رو . زا) *
 ژ من خافل نه بن ، دور نه چن ، هون هه مو د کار کرین و زو بهیتر
 وه کو گازی هنگو دکم *

ژ تهو پاش شهانده نك خوه مهم' خوهند (۱۷۱۸)

حاضر كربون گولاب و تولقهند

ژوچهند شهراب و قند و شه که ۱۷۱۹ نهوچهند گولاب و مسك و عه:به:ن
ئينان و د مهجلمی تهراندن (۱۷۲۰) که یفتید خوه سهر ب سهر که هاندن
ندنجامی ته که لوم و شه بهردان (۱۷۲۱) کیشا کوب شه طرنج و نهردن
میر گوت، مهمی ب کین و که به (۱۷۲۲) نیرو مه د کهل ته جه ننگ و حه رب،
رابه ژ مرا و هره موقابل (۱۷۲۳) بن شک ب ته را نهزم موجدل

۱۷۱۸ - * ژ او پاش شهانده نيك خوه مهم خونه : (سو) شهانده نك مهمی
خوهند : (نا) .

پاشی زه لامید میری چون گوتنه مهمی میر ته دخوازیت ، مهم هاته نك
میری . مه جلسا وی یا پری گولاف و شه کروکید بیهندار بو .

۱۸۱۹ - نه هه مو شه ربهت و شرینی و گولاف .

۱۷۲۰ - ئینان و ل بهر حازرا گیران .

۱۷۲۱ - نه نجام : دو ماهی . تکلم : ناخفتن . نورد : زار . طه وله .

پاشی ناخفتن و سوجه تن ، هاتنه سهر کرنا شه طرنج و طه ولج .

۱۷۲۲ - میری ب رهقی و کین گوتنه مهمی ، نه فرو ل کهل ته مه سینک
لیکدانه .

۱۷۲۳ - مقابل : بهر هه بهر ، بهر امبهر . مجادل : هه هره که .

کا هلو رابه و هره بهر سینگی من ، بن گوتن ، نهز هه فرکی ته مه .

شهرتین دده گهل ته نهی سهر ئهقران - ههر چی ته دفتی ژ بو مهء دلخواز
(۱۷۲۴)

لج میر ژ کوران هه بو جوانهك (۱۷۲۵) مهحجوبت زه مانی نوکته دانهك
یوسف ژ مهلاحهتا وی مهحجوب ۱۷۲۶ روستهم ژ شهجاعتنا وی مهغلوب
هه مصرجهت و هه مده من ده من بو ۱۷۲۷ هه مشاهی و هه مفا من هه من بو
سهر داری کوران ب ناف نورآین ۱۷۲۸ فیلحال خه بهر گه هه مانده تاجدین
ژبو به نل کو بو ژ حالی واقف (۱۷۲۹) رابون ب ویرا چه کو و عارف

۱۷۲۴ - * ژ بو دلخواز : (سو) *

ژ بو ته : (رو) * نهف مالته د ده ستنیسا (زا) * نه هاتیه *
شهرتین من و ته نهی سهر فهران نه ره نه گه ر ته ژ من بر ته ج ئیا دک
بو ته گم *

۱۷۲۵ - نوکته دان : تیگه هشتی ، هوربین *

هیری کوزه کنی لای هه بو ، یخ خوشدنی و تیگه هشتی و هوربین *

۱۷۲۶ - مهلاحات : لایینی ، جوانی * مهحجوب : فهشارتی *

شهجاعت : دلیری ، چه له نکي * مهغلوب : شکهستی ، ده سست
داهیلایی *

لایینی وی ژ یوسف ویته تر بو و ژ روستهمی چه له نگتر بو *

۱۷۲۷ - ده سته برای مه من بو ، ل خوشی و نه خوشیا ل گهل بو *

۱۷۲۸ - سهر و کنی طولاز و کوران (کوری میری) ناؤتی وی گورگین بو ،
تیمینادهر ، کو میر دئی مه من ده نگا فکته ، رابو ب لئز خه بهر گه هانده
تاجدین *

۱۲۹ - به نل : زه به رده سست ، دلیر ، چه له نکي * واقف : هایدار ، بهیستی *

ژاگه هدار *

ده من کو تاجدین سهر و بهر بهیستی ، ئیکسهر رابو و ههر دو براییه
وی چه کو و عارف دانه دو و پیرن *

شیران کوره ساند قهید و زنجیر ۱۷۳۰ هه رسن ب ته بایسی چونه نک میر
تاجدین گو د تال بران ب ممش هات (۱۷۳۱)

گه بهین ژ بو مهن دوشهش هات

فیل و روخ و کهرکه دان گو هاتن ۱۷۳۲ دین میر و مهن نلمج خوه هاتن

زانین گو مهن ب بهند و بازه (۱۷۳۱) میر آوته مهن دو* دهست تازه

سن دهست ژ میر برن ته مهنی (۱۷۳۴) موکسد فکری ژ وی مهنی

زین دی گو ل بهنجهری دیاره (۱۷۳۵) میهره ل مهن دگهت نظاره

۱۷۳۰- هه رسن بران خو بهیتکرن و وه گو شیرید قهید و زنجیر بزندانین
چونه نک میری *

۱۷۳۱- تاجدین و ههردو برا وه گو گه هشتین ههردو کابینه مهن چکه هاتن *

ههردو زارید وی دوشهش هاتن ، پشتا وی کهرمبو و بارکن وی هات *

۱۷۳۲- فیل و روخ و کهرکه دان : هه رسن بهرکینه مهن ، تاجدین و ههردو
برا *

مهن هه رسن برا بزورکه تین ، دین میر و به کروک شکستن ، نانکو
مهن دهستن شهطرنجی ژ میری بر *

۱۷۳۳- پو گو دهست تازه : (رو) * بهند و باز : بچ مهنی * خورتی *

زانین گو مهن بچ مهنه و خورت و سهرکته ، میری گوته مهن
دا دو دهستید دی بکهین *

۱۷۳۴- مهن سنج دهست ژ میری برن ، به کری سهکری کر سهرتیرا وی

ف بهری گهت ، و ئاف ل جوکا وی نه هات *

۱۷۳۵- نظاره : تماشه *

به کری دیت کو زین ژ بهنجهری یا تماشه دگهت ، ههروه گو روز

به ریخو بدهته هه یفن *

بهد خواه بهنى چ حيله راگر (۱۷۳۶)   نه فتره نکه به هانه بهك نه داگر
 گو بهند و نه بيز و جه ب دورن ۱۷۳۷   هون هردو جهان ب ههف بگورن
 مهم دى ببتن فنى جارى مه غلوب ۱۷۳۸   حاصل ببتن ژ بسو ته مه طلبوب
 مير رابو و چو جهن مهمن ژار (۱۷۳۹)   مهم هانه جهنى ژ پيشته دلدار
 چاقيبه مهمن گو دين روخن زين ۱۷۴۰   موفت دانه ژ دهست خوه فيل و فه رزين
 دل مایه ل به نجر و شباکان (۱۷۴۱)   هه سپين خوه ددا ل جن به ياکان

۱۷۳۶- بهد خواه : فتنه گر • به هانه : هيجهت •
 نهوى فتنه گرى پسى فتنه گريين • چ داقدوزى گر ، وى هيجهت نهك
 هه ليخست •
 ۱۷۳۷- گوت : هون ، نه نجره دقيت جهان ليك بگهورن نه فه سه ليقا له بينا
 و گه رايه •
 ۱۷۳۸- فنى نه قلن و گه رى مهم دى دورينيت و داخوازا ته ب جه هيت •
 ۱۷۳۹- مير چو جهن مهمن رونشت و مهم هاته جهن ميرى به راعبه رى زين
 يال هنداف وان ژ به نجرى ته ماشه دگهت •
 ۱۷۴۰- موفت : ب هه روه • به لاش •
 مهمن مهمن سه رى خو هليناى و زينى د به نجر زيدا ديتسى ، نيسدى
 شه پلى و له زين و گهه ژ بيرگر ، هه ما به زکينه خوب هه روه دان •
 ۱۷۴۱- دلنى وى ب به نجر يفه نوسا ، به رکن هه سپ ددا شونا به يايان •

میر بو ژ مہمن تمام شہش دہست ۱۷۴۲ مہم بو ژ مہیا ژ پیشہ سہرہ سہست
میر گوٹہ مہمن: مہ بر خو دلخواز ۱۷۴۳ ری گو : گو بین ج یہ تہ دانواژ ؟
میر تو مہ غہرض نہ کسہ پی مالسہ (۱۷۴۴)

مہقصود ژ طہیی ، کشف حالہ
مہظلوب ژ لعب و بہند و بازان (۱۷۴۵) تہط نینہ ب غہیری کشف رازان
شہرطن مہ نیرہ بکہ پی تو ئیقرار ۱۷۴۶ کانن د دنن کبیہ تہ دلدار ؟
شہرچی پہرییا تہ دل ل بالہ (۱۷۴۷) حوری صفتہ مہلک میثالہ

۱۷۴۲- مہم یچ شہرزه بو ب چاقزلکانن ل گہل زینتی ، لہو میری شہش
دہست ژئی برن .

۱۷۴۳- میری گوٹہ مہمن مہن ژ تہ بر ، دفتیت داخوازا مہ بجمہ بینی . مہمن
گوٹن : بیژہ کا داخوازا تہ ج یہ ؟

۱۷۴۴- طہیی : وہر پیچای ، نہ دیار ، پہردہ پوش .
میری گوٹ : نارمانجا مہن تہ دراقن ، بہلن پہردہ ہلدانہ ژ سہر کراسن
فہشارتی .

(حالن فہشارتی)

۱۷۴۵- نارمانج ژ گہمہ و یاریچ چو دی نییہ ژ بل فاشکہرا کرنا نہ بینیان .
۱۷۴۶- شہرت و داخوازا مہن تنن ئیکہ ، ٹہو ژی ، کا بیژہ مہ د فتن دنیدا
دابہرا تہ کبیہ ؟

۱۷۴۷- شہرچی پہرییا وہ کو مہلایکہ تا تہ دلن خو دایچ .

گهر لاتی ته نهوتی بیینم (۱۷۴۸) مالی بدم کهز ژ بو ته بینم
صاحب غه ریضی د وقتن فورصت (۱۷۴۹)

طهنا خوه ژ وه نک ده فح توه مهت

تو : من دیه یا مهمن جه باندي (۱۷۵۰) کیه ک عه زه بانه لیف ده قاندي
سهز تا ب بیان ره شه وه کی قیر ۱۷۵۱ نه لاتقن به حث و خواستنا میر
طه عنج د مهمن وه وه نک نه وکر ۱۷۵۲ به کجار ژ عه قلی بیج خه به وکر
به حرا دلج به رده * لیج ب جوش هات ناکام * ب گازی و خوروش هات

-
- ۱۷۴۸ - نه گهر من دیت ههژی ته یه نهز دئی نهختن ویی دهم و بو ته بینم .
۱۷۴۹ - به کرئی فتنه کهر ده راقن خو دیت و درین خو داوه شانده ، دا مهمن
بنازیریت و گونه هکار بییت .
۱۷۵۰ - کوت : نهوا مهمن دقتیت من یا دیتی ، کچه کا نه ره بایه یا لیف
ده قداپی .
۱۷۵۱ - ژ سهری ههتا بیان یا ره شه وه کو قیری ، نه لایقه هه ما میر به حسن
ویی بکات نان بچیته خوازگینیا ویی .
۱۷۵۲ - درین به کری داوه شاندي نادر به رده مهمن ، ئیدی های ژ خو نه ما
ج دکت و دبیریت .
۱۷۵۳ - * د دلج مهمنی بجرش : (رو) * ناکام : (نا) .
جوش : که لین .
ناکام : بیج هیقی . نه رازی .
خوروش : قیری .
نه فینیا به رده بوش یا د دلج مهمنی هه ودا و سوی لیج بلن دبون ، ده قن
خو قاکر و خوری .

گو : قهط نه وهیه وهکی وی گوتهسی (۱۷۵۴)

میرم بهریا دلجی م صوتهسی

شهزادهیه شههشین مهکانه (۱۷۵۵) عهتقایه بلنده ناشیانه

میرانییه نهو نهسل پاکه (۱۷۵۶) نورانییه نهو نه تاب و خاکه

سهردهفته و حور و نازه نینه (۱۷۵۷) هرچهند مهلهك* ب نای زینه

میر نهی خه بهری خلاقی هه بیتهت ۱۷۵۸ گافا گو بهیستی هاتج غیرهت

وی گوته قه بیلهیا غولامان (۱۷۵۹) هون بوچ تهلی نه مهك حه رامان ؟

۱۷۵۴- مهمن گوت ، میرم نه وهیه وهکی بهکری گوته یا دلجی من صوتی
بهریه .

۱۷۵۵- مهکان : جهه . عهتقا : سیمه رخ . بالنده کی بریایی .
ناشیان : هیلین .

شهزادهیه پایه بلنده ، ژ ماله کا مهزنه .

۱۷۵۶- دوتمیره و ژ ره ئشتا پاکایه ، خودی ژ روناها خو یا چیکری ، نه
وهکی هروفا ژ نایج و نایج نایکو قورییه .

۱۷۵۷- * ملکه : (رو) .

کتا بهریا و نازدارایه ، نایج وی مه لایکه تی زینه .

۱۷۵۸- گافا میری نهف ناخفتنا نه د جهدا و بین ریژ بهیستی سویتد وی
بلندبون .

۱۷۵۹- میر ل خولامید خو خوری و گوتهج : هون ژ بهر ج هه ی نمان
حه رامان ؟

فی ناکهسی نا گرن ب ذلکت (۱۷۱۰) دا ئەز بکوژم ئەوی ب عبرت ؟
 رابونە مەمى دووسەد غەزەنفەر ۱۷۶۱ مەم رابویە بچ ، ب دەست خەنجەر
 تاجدین و چه گو د تەل برایی (۱۷۶۲) رابون ب تەئەصوب و تەبایی
 گوتن : گەلی جندیان فەووسطن ۱۷۶۳ هون جوولە نه سەر خوش و نه مەستن
 هون قەنج دزانن ئەم کوسانین (۱۷۶۴) ماحب دونه رین و پەهلە وانین
 پانصەد ژ وه حەملە کەن ب کەربان (۱۷۶۵)

نا دەینە وە نهوبە تا چو ضەربان

۱۷۶۰- فی بچ سەر و چاخی ناگرن و رەزىلکەن ، دا ئەز وی ب غەزاب
 بکوژم .
 ۱۷۶۱- دووسەد زەلامیەد زە بەردەست ئیریش برنە مەمى ، مەم رابو سەر خو و
 خەنجەرا خو ژ کافلانی کیشا .
 ۱۷۶۲- تاجدین و هەردو برایید وی رابونە سەر خو دا بەرە ئانییا مەمى
 بکەن . رەها مێرانییا وان بلندبو .
 ۱۷۶۳- تاجدین و بران گوتن ، گەلی جامێران بێهنا خو فرەهکەن ، خو
 شاش نە کەن .
 ۱۷۶۴- هون قەنج مە دناسن و دزانن ئەم زەلامیەد دەرائیید طەنگین . خو ژ
 چ نەخوشییا نا دەینە پاش .
 ۱۷۶۵- حەملە : ئیریش . نهوبە : گەر . دور . چو : تو ، (تونە) .
 ئەگەر پینصەد زەلام ژ وه ئیریشی بیننە سەر مە و مەمى ، ئەم
 وە ناکەین در بەکی هەوە ئیزیکى مە بیت .

گهر چ وه نه جهل ب دست مه نیشه (۱۷۶۶)

نهما وه گهلهك ژ دست مه دینه

هتا گو بکهن مهسج گولتار (۱۷۶۷) سیصه د ژ وه دئی بمین بریندار

هتا نه به هوسپیان بکهرگهن (۱۶۶۸) هون دئی ل مهسج گوسا نهظه وکهن ؟

ههر چ گوی جاگهن مه فخرمان (۱۷۶۹) نهم نا بینه مانعی چو هوگمان

دهستیه مه بهستنه ل بهر میر (۱۷۷۰) ها گهردهن و دست و بین و زنجیر

میر رابو و دست و بین مهسج بهست (۱۷۷۱)

تاجدین مرنا خوه وی دهمی خوه دست

۱۷۶۶- کس ژ هوه مه نه کوشتییه ، بهلج هوه بین دیتی نهم چ زهلامین .

۱۷۶۷- هتا هون مهسج بهنگیتفن ، نهم دئی سیصه دان ژ وه بریندار کهیس
و راستی گهردی کهین .

۱۷۶۸- هتا به ههر سپیان نه کوزن ، چا وا هون دئی گههه مویه کسی
سهری مهسج .

۱۷۶۹- ههر چ میری نهم گری نهم نابینه ناسته نك .

۱۷۷۰- دهستیه مه ل بهر میری نارابن ، ها نهغه دست و گهردهن و پیدمه
ل بهر وی و نهو زنجیر .

۱۷۷۱- میر ب خو رابو و دست و پیدمه مهسج بهاندکرن ، وی گاشچ تاجدین
گوته خو خوزی نهز مرنامه و من نهغه نه دیتبا .

نه‌ما چ بکوت ژ بو نه عاره (۱۷۷۲) به‌لاد نه میره خون‌دکاره
 بهم گرت و شهانده پیش سه‌ره‌هنگک (۱۷۷۳)
 گو به‌بس بکهن د قولله‌یا طه‌نگک
 هلکرتن و برنه پیش دزدار (۱۷۷۴) مه‌جوسکرن د قولله‌یا تار
 دیوانی و مه‌جاس به‌لاشون (۱۷۷۵) باجومه ژ بو مه‌مس د مه‌حزون
 دیوانه صفت ب تاه و فریاد (۱۷۷۶) هم‌میان دگرن ژ بو مه‌مس داد

۱۷۷۲- به‌لج تاجدین نه‌گه ژ بهر میری دانیت نه فهیتی‌یه ، ژ بهر گو ب
 چاقن میرینی ناسه‌حکته وی به‌لج نهو سه‌میان و مه‌زنج وایه .
 ۱۷۷۳- میری مه‌م گرت و دا ده‌ستی سه‌ره‌شگری و گوتن ، به‌بسکهن د
 زندانا طه‌نگدا .
 ۱۷۷۴- دزدار : فرمانده‌ری که‌لج .
 زه‌لامه میری مه‌م هلکرتن و برنه نک فرمانده‌ری که‌لج ، وی ژی مه‌م
 هافیتنه د زندانا طاریدا .
 ۱۷۷۵- خه‌لکن ل دیوان و مه‌جاسا میری قه‌ره‌قین . هه‌مو د دامایسی و د
 دلشکه‌ستی ، ژ بو مه‌مس ژار .
 ۱۷۷۶- وه‌کو دینان هه‌مو ب نالین و ناخینک داخواز ژ خودی دگرن مه‌مس
 ژ وی گرفتاری قورتالکته .

هم د زندانيدا

ميهرا فله کڼ نه زهل عهديمه (۱۷۷۷) کينا نه له کڼ نه بهد قه ديمه
 بهرچي وه گو نه و ژ عهدی راکهت (۱۷۷۸)

نه لېته وي دی د عهدی راکهت

عولوی ژ خوهره عيان دخوازت (۱۷۷۹) سولوی ژ مهرا نهان دخوازت

نا بينی همرا پرو گو نافتابسی (۱۷۸۰) داځيتمه مه غاره يا تورابسی

خاسما گو د تهل قه بيلي عاشق (۱۷۸۱) هم خائن و خواره هم موناسق

نه لېته دلچ مه عشقبازان (۱۷۸۲) نه ووهل د بهتن ب غنج و نازان

۱۷۷۷- ميهر : وهفا ، دلوفانی ، ه فالینی ، چاکی .

نه زهل : ژ ده من خودی دای .

عهديمه : نييه .

نه بهد : تیکدا . ب جاره کڼ ، ژ سهری روژی .

قه ديمه : که فنه .

همر ژ روزا خردی فله له دای و چيکری ، يا خاین و بين وهفا و کينه .

۱۷۷۸- نه گهر فله کڼ نیک ژ زمين بلندکر ، بين گوتن جاره کا دی دی

سهر و سهر ل نه ردي دهت و بناخ کت .

۱۷۷۹- علوی : بلندی . سنغلی : نزمی .

ناشکه رایه فله کڼ دقیت هر نه و ب تنی يا بلندبیت ، و ژ بننه بننه

دقیت مه د ناخن بگه فرينیت .

۱۷۸۰- * هروگو : (رو) . مه غاره : شکفت . تراب : ناخ .

ما نا بينی چاوا هر روز هه تاشن دده ته بهر پالا هه تا د بن نه رديشه

دگت ؟

۱۷۸۱- خاسما به فلا عاشقايه ، خاین و ب چهپ و چور و دو رویه .

۱۷۸۲- غنج : ناز .

دلچ مه نه فینداران زو دخرينیت و د سهردا د بهت و د ليخته داځما

نازداران .

ناخو دکه تن مه لول و مه نیوس (۱۷۸۳) مانه نده مه من زه لیل و مه جوس
دانیژنه مه جیه سی ب ناکام (۱۷۸۴) داتینته مه رقه دی سه ر نه نجام
نه و بهخت ره شی نه قه ب ل وی مه م (۱۷۸۵)

بن هه منه فس و هه قال و هه مده م
هافیتنه چاله کس ب زاری (۱۷۸۶) ته شبیه ب گوری طه نک و طاری
مه گروه و هکی ده هانی نه زده ر (۱۷۸۷) مه نکور و هکی نه کیر و مونکر
رونشت د ویتنه عابدانه (۱۷۸۸) زندان ل وی بویه چاله خانه

-
- ۱۷۸۳ - مه نیوس : بن هیفی • ده ست داهیلای • بن چاره •
دوماهیچ زار و بن هیفی و مراد دکه ت ، وه کو مه من زه لیل و بهندی •
۱۷۸۴ - ناکام : بن هیفی •
مه رقه د : گور • سه رنه نجام : دوماعی •
دوماهیچ دفر فرینته د چاله کیدا ، بن به نده وار و بن هیفی و نه مری نه
مایسی •
۱۷۸۵ - لقب : نه قلناف ، به رناف • هه منه فس : هه قال • هه مده م •
نه و بارک ره شی دبیژن مه م ، بن هه قال و هوگر •
۱۷۸۶ - زاری زاری ، ره زیل •
هافیتنه د چاله کیدا ب ره زیلی ، زندانه کا وه کو گوری طه نک و
طاری •
۱۷۸۷ - مه گروه : نه هز ، که رب ژی نه بویی •
ده مان : ده ف ، کون ، قول •
نه زده ر : نه هنگ ، درنده •
مه نکور : نه فیای ، ژبیرکری • پشتفه هافیتی •
نه و زیندانا ده ری وی کونه کا کریت وه کو ده فی نه هنگی ، یا
بیهنطه نک ، وه سا یا ب طرس وه کو هه ردی مه لایکه تا مونکر و نه کیر
بده پاشی مرنا مروئی دهینه هندا ف جهنده کس وی و پسیارا ژی
دکن •
۱۷۸۸ - مه م د قولا طه نک و طاریدا ، وه کو خودی په ریسه کی د ناروسکیدا
رونشت •

نه و چهه* ل وي بويه چاه نهخشه ب - نه و مهه تهر يا هلاکي بهك شه ب ۱۷۸۹
 صوفی گو که هشته کونج خلوهت ۱۷۹۰ شينخيني* تهها مهقامي وحدت
 کهه شهبهتي عشقان ب دلخواز ۱۷۹۱ کهه شهبهتي عابدان ب داخواز
 هه و له حظه د گهل که لا گريني (۱۷۹۲) تهفروه نگههه وي* دگوته زينني
 گای مثلن جهرازه تا غهريزي (۱۷۹۳) فيروهه د مصر* دل ، عهريزي
 صه: جار ههرو ل قهلبن غهمناک ۱۷۹۴ پيراهنه ن صهبر من ته گر چاک

۱۷۸۹ - چهه : بير ، کور ، قول ، چال .

* جيھ : (نا) .

چاه نهخشه ب : بيره که ل دانگي چيایی (سيام) وه کو جادو (مقنا)

سحر کاری و جادو کاریيا خو ل هه يقني کری .

نه و چال ههروه کر جادو کاری چاهه نهخشه ب سحر ل هه يقني دکر

وهسا روئي وي بين وه کو هه يثا چارده شه شي حالاند و کره هه يثا

ئينکشه نو .

۱۷۹۰ - شينخي* : (رو) .

صوفی گو ب تني د ناووسکيتدا رونشت ، ژ خودي ويغه د هزر ييدا

نه ما .

۱۷۹۱ - جار وه کو نه عينداران ب ثيان ، و جار وه کو پهريسان ب هريفي .

۱۷۹۲ - * اوی (سو) .

گافا که لا گرین دهاتي ، بو خو دلوراغده و هو دگوته زينني .

۱۷۹۳ - * د مصري دل : (رو) (نا) . مصر : بازيير .

ئهی گهرماتيا دل و هناقان ، نه ثرو تو سه رباري د دلني مندا . سو

حاکمی وه کو عهريزي مصري .

۱۷۹۴ - قهلب : دل . غهمناک : خه مکين ، زار .

پيراهن : کراس .

نه ثرو بو دلني مني خه مکين ، تو کراسي صه بريي .

گه ه تهه ج دبت وه کی زله یخا - پرسام بکهی تو نهی شه کر خا (۱۷۹۵)
 له یلا تویی نهز ژ بو ته مه چنون (۱۷۹۶) گولگون ژ ته را سرشک پر خون
 فه رهام نهز و تو بوم شیرین (۱۸۹۷) سه یلاب سرشک چویی شیرین
 دنیا ل م گهر ج بویه زندان (۱۷۹۸) نیروه تنی نهزم موسلمان
 لهورا ژ ده شی نه بین مورسه ل (۱۷۹۹) بو نهف شه به ره صحیح و مورسه ل
 دنیا کو به شه شت کافرانه (۱۸۰۰) مه نوای به لای مؤمنان

-
- ۱۷۹۵ - زلیخا : زوله یخا یوسف
  - شه کر خا : جوینا شه کرین
  - ما دی ج بت وه کو زوله یخای حالج یوسفی گرتی دپرسی ، تو زی
 پسپاره کنی ل من بکهی ؟
  - ۱۷۹۶ - گولگون : ره نکین
  - سرشک : روندک
  - تو له یلی و نهز قه یسج دین ، ژ بو ته روندکیده من دبارین خون
  - ۱۷۹۷ - سه یلاب : سیلاف ، ئاغا به زهک ، یا بوش
  - توی شرینا من ، و نهز فه رهادی ته مه ، جووا ئاغا بوش و به زهک
 روندکیده منن
  - د ده ستنیسیا (بو) نهف دو مالکه پاش (۱۷۹۷) یی هاتینه - دیاره
 د زیده نه
  - کر چه تو بدرد من خبیری مدحی ته دگم وکی حریری
  - کر چه مه نهن تو خزم و جیران عشقا ته گرم فقیه طیران
  - ۱۷۹۸ - هه رچه ند دنیا یا ل من بویه نهف زندانه ، شوکر ژ خودی نه فرو
 تنی نهز یخ ئازا بوم ، بویه بوسرمانه کی درست
  - ۱۷۹۹ - زه بی : پیغه مبه ر • مرسل : هنارتی • صحیح : راست
  - لهو نهف هه دیس و گوتنا پیغه مبه ری (س) گه لهک بنه جهه
  - ۱۸۰۰ - مه نوای : جهیج قه هه ویانج ، نیهانی
  - پیغه مبه ری (س) گوت : به هشتا کافران سه ز دنیا یه ، و جهیج
 وه سطیان و جهادا دل ب ئیمانایه

هموچنه زده قهوی موشه ووووشم نه ز ۱۸۰۱ نهوچهنه ب موشه ووووشی خووشم نه ز
 صده سال بښیری من تو مه چوس ۱۸۰۲ ما نه ز قه دیم ژ وه صلیت مه نیوس ؛
 صوندی دخوم نه ز ب سوره تا* نور (۱۸۰۳)

دیم* گو نهوه کتابی مه سطور

دهه چار ب حه ققن به زن و بالی ۱۸۰۴ چل جار ب حه ققن زلف و خالی
 نه حقیق ب نافتابن روخسار (۱۸۰۵) ته صدیق ب ما هتابی دیدار
 نه تکیده* به قبله گاهن ته برو (۱۸۰۶) ته عظیم به سجاه تاهن کیسو

۱۸۰۱- ل گال هندوی زی کو نه ز گه له کی شاشم ، نه ف شاشیه گه له
 ب من خوشه .

۱۸۰۲- مه نیوس : بښ هیقی .
 صده ساله نه زنی به ندرکریبم ، نه ز دی هر گه همه دلبره را خو ، نه ز
 بښ هیقی نابم .

۱۸۰۳- ❖ سوره* : (سو . رو . زا . بو) .
 سوره یښ : (نا) . ❖ دیمما : (سو . رو . نا . زا . بو) .
 سوره نا نور : سوره ته کا قورناییه .
 مه سطور : نهیسی . به حسگری .

سونه بیت ب قورنایښ و دیمم زینښ یښ نه خوشخ خودی ل سهر دیار .
 ۱۸۰۴- دهه جار ب شه نلییا به زن و بالا و چل جار ب ره شاتیا بسک و
 خالیه زینښ .

۱۸۰۵- تحقیق : بښگوتن ، ب راستی ، ب نای .
 نافتاب : روژ . گیان .
 روخسار : دیم . رو .
 ته صدیق : باره رگرن . ما هتاب : هه یف ، شهوقا هه یفښ .
 ب نافتاب روئی وهك روژی . ب وی دیمی و دیدارا ب شهوق وهكو
 هه یسی .

۱۸۰۶- ❖ تاکیده : (رو) .
 ته تکیده : دوجارکی و پتر خواستن . مجدی .
 تعظیم : مه زنگرن ، قه درگرتن .
 کیسو : که زی . پرچ . قبله گاه نه برو : نه نی . برو .
 سجاه گاه کیسو : گه ردهن . بښی پرچ ب سهردا دهیت . دکه فیه
 سهر .

تو مهر چه مال و مهر چه بینی (۱۸۱۳)	نه چچه نهه له طیف و نازه نینسی
نه ز خار و ذلیل و خاکسارم (۱۸۱۴)	نهف ره تنه ضعیف و دل فکارم
په روانه مه تن م دایه ناگر (۱۸۱۵)	صوهتیهه ب باطن و ب ظاهر
نیلوفه ره دل تو ناقتابی (۱۸۱۶)	تهن شپه گه تان تو ما هتا بی
گهر تن برزت و یا بیت خه رق (۱۸۱۷)	وهر دل بیتن د به حرا غه من غه رق
حقیق منه عدله ظولم نیمه (۱۸۱۸)	خاصیهه تنج ناگری نه فینه

-
- ۱۸۱۳- تو یا جوانی وه کو روزی و نه نیا ته هه یثا ب شهوقه ، گلهک
 نازک و نازداری .
- ۱۸۱۴- خار : ستري ، درك .
 خاکسار : بین نرخ .
 دل فکار : دلشکهستی . دامایی .
- ۱۸۱۵- په روانه : به لاتینک . تن : لهس . باطن : هناق . نه دیار .
 ظاهر : قالب ، دیار .
 نه ز وه کو به لاتینکا خو هافیتییه ناگری مه ، دل و هناق و لهشچ منی
 صوهتیهه .
- ۱۸۱۶- نیلوفه ره : لوله پهر . زه نه به که کا بهر ب روز .
 گه تان : په روکه که ژ کتانی ل بهر هه یثچ حیچی دبت .
 دلچ من وه کو لوله په رییه بی تی شهوقا ته نا زیت ، لهشچ من وه کو
 کتانییه چاډ ل شهوقا ته یه (یا وه کو هه یثچ) پن حیچی د بیت و
 دادویزیت .
- ۱۸۱۷- خه رق : کون بیت .
 غه رق : خندقین ، نقوبون .
 نه گهر لهشچ من برزت یان کونکونبت . نان زی دل د به حرا کوئانادا
 نقو بیت .
- ۱۸۱۸- نه زئی هه زی هندئی مه نه کوته کییه ل من ، نه خاسمه کارئی
 ناگری نه فینه هر نه فیه .

نهف چانه نهگر چ ژنده گوره (۱۸۱۹)   نهما ژ عدالتهن نه دوره
 صوفيمه و صومعه نشينم (۱۸۲۰)   خوش طالبن نوري روين زينم
 حاصل قهومي مقام «موتو» (۱۸۲۱)   بهر موجب « قبل ان تموتو »
 تهزکيه، نا نهفسي بو مرکه مهمل (۱۸۲۲)   تهصفيه نا قلبی بو موجه مهمل
 نايينه ن روحن بو موجه نالا (۱۸۲۳)   نهفس و دل و جان ب نهف موجه ففا
 نهو موعته گرن د دهوري حالي* (۱۸۲۴)   هيترا نه ته هشتي دهوري سالن

۱۸۱۹- نهف چاله ل نهل هندن زي کو گله کا گوره ، بهلن يا نيزيکي
 دلوفاني و عداله تا خودييه .
 ۱۸۲۰- صومعه : ناووس ، کونجا خودي پهريس لن درونن . نشين :
 رونشتي .
 صوفيمه ، نهز ناکنجيين ناووسکرن مه ، دلخوازي روناھيا خودي مه .
 ۱۸۲۱- پيغه مبهري (س) گوت (موتوا قبل ان تموتوا) نانکو : دل و دهستيد
 خوه ژ خرابييا پاقر کن بهري- مرنا خو ، هرزي بکن کو هه رگناث مرن
 يا هه .
 نهف دهست و دلپاكييه بو مهمن ب جه هات .
 ۱۸۲۲- تزکيه : پاقر کرن ، (ژ گونه ها) . تصفيه : پارزين ، زه لاکرن .
 قلب : دل .
 نهفس و دل ههردو پاقر و رون و زه لالبون ، چ دهغل تيدا نهيا .
 ۱۸۲۳- نايينه : خوديك . مجلا : ديار ، رون . پاقر کري .
 ۱۸۲۴- چ چالي : (سو . رو . بو . زا) .
 نهو صوفين د ناروسکندا رونشتي ين د حالچوي ، ژ عشتا خودي
 ويغه چ د هرر و دلدا نهابو ، هيترا سالاي د وي زندانيدا
 نهگه هشتيه سالن .

بهلکی نه چل و نه نه به عینه ک (۱۸۲۵)   ذهنه د دلجی وی بو به قینه ک
 مه شهود بوین * ل قلبی نه نوار (۱۸۲۶)   مه شوف بوین ل بهر وی نه سرار
 ناینه ئی دل وه بو موصه یقه ل (۱۸۲۷)   صورت وه ب مه عنه یی موبه دده ل
 نه وه یکه لچ مه طله با مه جازی (۱۸۲۸)   بو مه لعه بچ طفلی عشق بازی
 نه ف مودکن و ماسیوا سهراسه ر (۱۸۲۹)   فیله جومله ژ بو وی بونه ده نظر
 نه ف دار و بهر و دهواب و نسان (۱۸۳۰)   نه ف مه عده ن و نه ف نه بات و حه یوان

۱۸۲۵- بهلکو هیژ چمله یه ک ل سهر نه بوری ، نه ته را به لاف یا د سهریدا
 نه ره فی ، و کفته کراسچ باو، ریه کا درست .
 ۱۸۲۶- بو دبون د قلب : (رو) .
 مه شهود : بهرچاف ، دیار .
 دلجی وی رونبو و روناصییا راست دیت ، و مزی چافید وی بهردان ،
 ئیدی غولییا دیتنا بهرچی نه ما ، نه ئینی ل بهر چافا دیار بون .
 ۱۸۲۷- هصیقل : پاکزکری ، حولیکری . مبدل : گهروری .
 هزر و فیان و دیتنید دلجی وی رون و بزونبون ، ئیدی نه ئینیا وی بو
 زینج گهروری بو عشقا خودی ب تنج .
 ۱۸۲۸- نهو که له خج ب دل و هناف یج بهرچی نه ئینیا له شال بهر ، شونا
 وی نه ئینیا خودی تیدا جهی خو گرت و لقی و مه زنبو ، هه رره کو
 بچوکه ک د زاما دایکا خودا دلغیت و مه زن دبیت .
 ۱۸۲۹- ممکن : دبیت . جیبونا وی ل که ل تشته کن دی چینه دبیت .
 ماسوا : ژ بل .
 منظر : سین ، دیدار .
 نه ف تشتیج ل بهر چافا ، بو وی بونه دیار کرنا شیان و حکمه تا خودی .
 ۱۸۳۰- دواب : دهوار . نبات : شینکاتی .

۱۸۳۱ - ھەرچی کوب دل وی لی نهظه رکر ۱۸۳۱ ھەرچی ب خه یالی لی گوذه رکر
 ۱۸۳۲ - ھەر یه ک د نوما ژ بو وی زینه ک ۱۸۳۲ مه شهود ژ ھەر یه کی یه قینه ک
 ۱۸۳۳ - گویا ب خوه نهو ده صه د نشین بو ۱۸۳۳ نهو چال ژ بو وی دور بین بو

۱۸۳۱ - نظر کر : به ریخودا تیرا •
 گوذه رکر : د بهررا بوری ، تیرا بوری •
 ھەر چ کو ژ دل وی سه حد کرئ ، به ریخو ددای ، نان هاتیه هزرا وی
 و د هزرا ویدا ده رباز دبو •
 ۱۸۳۲ - دینک : (رو) •
 مه شهود : به ریچاف ، دیار • یه قین : باوه ری •
 ھەر تشته کن دیتبا نان هاتبا هزرا وی وه سا جوانییا خودئ تیرا
 ددیت وه کو جوانییا خودئ زینئ پین چیکری ، و ھەر ئیک ژ وان
 باوه ری وی ب خودئ ه وکتر و قایمتر لی دکر •
 ۱۸۳۳ - رصد : زیره فانی • سه حکرنا دور •
 وه کو زیره فانه کن ل جهه کن بلند رونت و دور سه حکهت ، مه م د وی
 چالیدا رونتسبو و ژ گهرووا زندانئ دور و هور سه حد کره چیکرن و
 حکمه تا خودئ • ده ری چالی وه کو چافکن دور بین بو مه من چافن خو
 بیقه نای •

زینتی گازنا ژ فله کئی دکهت

زینا گو ب دورد هه جری غه مگین ۱۸۳۴ بی صبر و سکون قهرار و ته مگین
 هندی وه کو مهم نه بویی مه حبوس ۱۸۳۵ هبتر نه دبو ژ وه صلی مه ئیسوس
 گانا وه کو مهم نه هشته چالی (۱۸۳۶) نومید نه ما ژ بو و یصالی
 نوزه تگه ه و شه هشتین و نه یوان (۱۸۳۷)

لی بونه حصار و جهس و زندان

هندي وه کو شهر بهت و طعم بون ۱۸۳۸ نوپا کو ل وی ههمی حرام بون
 جانی نه دگر ج خاب راحت (۱۸۳۰) جسمی نه دی چو تاب و نطقهت

۱۸۳۴ - سکون : ته نایی • ته بتین •

قرار : فه برین • بریار •

ته مگین : شیان •

زینا دامایی ب دوردی دور که تنا مهم ، یا بی دهستهلات و بی

ته نایی و جهویان •

۱۸۳۵ - وصل : گه ه ، گه هشتن •

مه ئیسوس : بی هیقی • دهست ژ بی بهردای •

هندي وه کو مهم بی بهردایی و بهری بهنده وار کهن زینن ههر یا ب

هیقی بو کو نه و مهم دی ب دلخوشی بنه یته ئیک •

۱۸۳۶ - به لیج وه کو مهم ، میری هافیتییه چالی ، ئیدی دهست ژ

که هشتنه ئیکین شوشتن ، ما بی هیقی •

۱۸۳۷ - نوزه تگه ه : سهیرانگه ه • حصار : ههر چار رهخ لی گرتن •

رهخگرتن • ریبرین •

قهسر و باغ و زیانا بهرفره ه ، لیج بوزه رگه ه و بهندخانه و زندان •

۱۸۳۸ - خارن و فهخارن ههروه کو لی د حرام ، نیزیك نه دبو •

۱۸۳۹ - خاب : خه و ، نهستن •

جسم : لهس • چو : تو • تاب : شیان ، هیز • زاخ •

جانی وی چ جهویان نه دکهتن ، و لهشی وی زراف رست •

نهو رهننگ ضعیف و ژار بوو (۱۸۴۰) گویا کوب جسمی تار* موبو
ژو مو که یایی ژه عفرانی* (۱۸۴۱) نه شیبه ب رهننگ و روتی «خانی»
شهب تاب سهجن ، سهجن جه تاشهب (۱۸۴۲)

فارغ نه دبو ژ ذکرئی یا رذب

هنر لهفظه دگوته چه رخن دهووار (۱۸۴۳)

گئی نلالم و بین نه مان و خونخوار*

من قه صمد و شهروض د گهل ته نینه (۱۸۴۴)

نایا ته د گهل من نهف چ کینه ؟

دهورهك ته نهكر دهمهك ژبو من ۱۸۴۵ پر* دی ته مهگر مهمهك ژبو من

---

* گه ریا ژ زه نهرانئی : (ئا) .

۱۸۴۰- تار : دائ . طا . * تایین : (ئا) .

هند لاواز ببو ، لهشچ وئی وهسا حهلیا وهکو مویه کنی زراف بو .

۱۸۴۱- شهوق و رهننگ د لهشچ ویدا نهما ، هند زهر و پیتو ببو وهکو

شکل و بابتهج نه حمدهئی خانی . * برنسك دوی خانسی : (زا) .

۱۸۴۲- ب شهف و روزا نه زمانج وئی ئینکتهق ژ هیفی و دوعا و نائف خودئی

ئینانج نه راوهستا .

۱۸۴۳- * نهف مالکه د چا پا (سو) . نه هاتیه ، کینه .

شهردهم دگوته فهله کنی ، ههئ زوردار و زالم و خونخور و غه دار .

۱۸۴۴- من چ دوز د گهل ته نینه ، من چ ل ته کریه نهف که رب و کینه و

رکه هافیتیه من ؟

۱۸۴۵- * پرده ته نه کر : (زا) . تنهیر نکر : (رو) .

جاره کنی تنج ژئی ته گه رهك نه کر کو بارکنی من بهیت ، بهلس ب

خافله تیشه ته مهم بو من دیت .

نورهك د روئ م گر ته پهيدا (۱۸۴۶) صوهت ل مهمې ته پې سوهيدا
 شهوقهك د روخې مهمې ته هلكر ۱۸۴۷ قهلبې م ب وئ ته صوت و كولگر*
 نايا ته چ مهصلهحت د من دي (۱۸۴۸) نيشانې م دا ته يېكې جندي ؟
 نهوول ته كوسان* ل من عهيانگر (۱۸۴۹)

پاشي ته چرا ل من نهانگر ؟

صوهتين* ته ب ناگرئ فيرافئ (۱۸۵۰) گوشتين* ته ب دهردي ئيشتيياكې
 عالم همې پيكنه شاد و خوردهم ۱۸۵۱ داينه من و مهمې ته ماتم

۱۸۴۶- شهوقهك ته د ديمې من پهيداكر ، نيشا دلي مهم پې قرقچي .

۱۸۴۷- * گل كر : (رو) .

• روخ : رو .

• قهلب : دل . قالب . كول . ب كولك .

۱۸۴۸- ئهري ما ته چ ژ من دئيا ، چ خيرا تيدا هه بو ، ته مهمې جندي

• نيشا من دا .

۱۸۴۹- * كسا : (رو) ته ل من كوسا : (زا) .

• كوسان : چاوان ، چ رهنگ . عهيانگر : دياركر . نهانگر : بهرزه كر .

• قهشارت .

ته چاوا ئينا د رتيا مندا و دانا بهر چاؤيد من ، پاشي ژ بهر چ ته ژ من

دورگر و قهشارت ؟

۱۸۵۰- * صوتم : (رو) . * گوشتم : (رو) . گوشتين : (سو) .

• فراق : دوركهتن . دوري . ئشتياق : ناززو . غهريبي كرون .

• ته نهز و مهم ب ناگرئ ژيك دوري صوتين و ب دهردي ناززوي .

• گوشتين .

۱۸۵۱- خرم : دلگهش . كهيفخوش . ماتم : بهمي . شيني .

• خهك هه مو د دلگهش و ب كهيف ، ته كول و كولان دانه من و مهمې .

دهردي خوه ژبو مړيا بېټزه (۱۸۵۲)   ژه هرا د دلج خوه دا بړيژه
 يوسف ته ل من شهانده چالني (۱۸۵۳)   هشتم ته د قبي خرابه مالي
 يعقوب صفت حه زين و نالان (۱۸۵۴)   سه برا دل و جان ته برب تالان
 نهز مایمه ههروه کی زله یخا (۱۸۵۵)   بی يوسف و بی مراد و مه نوا
 نه ه شه کوه دکر ژبو مه من ژار (۱۸۵۶)   گای يوسفی بی گونه گرفتار
 دا فکر نه کهي کو راحه تم نهز (۱۸۵۷)   دا ظهن نه بهری ب طاقه تم نهز

۱۸۵۲- کا بټزه تو بو هو ب سهري مه دئینی ؟ کا ژه هرا د دلج خودا
 داريژه .

۱۸۵۳- م ته ل من بهرزه کر و هافيته بنج چالني وه کو براييد يوسف نهو
 هافيتينه بنج بيري ، و ته نهز هيلامه د قبي کافليدا .

۱۸۵۴- وه کو ياقوبين بابن يوسف ب نالين و کالينم ، ته نهز ژ سه بيري
 خلاصكرم .

۱۸۵۵- وه کو زه ليخاي نهز مام بين يوسف و بين مراد و بي حه ويسان و
 نيناني .

۱۸۵۶- جار جار شکيات و کازنيده خو بو مه من دکرن و د گوت : نهی
 يوسفی بی گونه بی طه نکاف و گرفتار .

۱۸۵۷- ظن : هزر . نه بري : نه بهی ، نه کهي .
 دا هزر نه کهي کو ته ناييه ک نان زاخ و هيزه ک من همه بيت .

وهلاهی قهسهه دکهم ب باری (۱۸۵۸) روژیه سپی شه قیبه طاری
 نینن ژ مریا چ خواب و خوارن (۱۸۵۹) نیلا گو دو دیده خون دبارن
 بیدارییه صنعته سی دو چاقان (۱۸۶۰) خونخوارییه خوارینا هناقان
 نهی قیبه نا قه لیب من ب دلخواه ۱۸۶۱ وهی که عبه نا جان ب که عبه الله
 هردو له حظه ژ دهستی فرقه تا ته (۱۸۶۲) هردو وقت ژ دهردی هسره تا ته
 صهه تا ه و دوصهه نه نین و نه فغان (۱۸۶۳)
 بی گاف مه تین ژ نیف دل و جان

-
- ۱۸۵۸- نهز ب خودی سوند دخوم ، روزان و شه فغان .
 ۱۸۵۹- من نه خارنه و نه قه خارن ، کاری من گریه و چاقید من خونسی
 دبارینن .
 ۱۸۶۰- بیدار : هشیار ، بی خه و ، خه و قه ره قی .
 هردو چاقید من ناکه شه سهر نیک خه و نینا که فن ، هناقید من سونا
 خارنی خوننی دخون .
 ۱۸۶۱- دلخواه : دلخواز .
 نهی قبله یا دلنی من ، و که عبه یا روحا من .
 ۱۸۶۲- لحظه : گاف . فرقهت : دوری .
 هردگاف و دم ژ بهر دوری و که سهرا .
 ۱۸۶۳- هردگاف و بی زه بطکرن صهه ناخینک و دوصهه نالین و نیغان ژ
 نیفا دلنی من دهین .

نهټ ره ننه يه حالې من شهب و روز (۱۸۶۴)

حالې ته کوسانه نهی دل نه روز ؟

زندانېج من ته کی جهلیسه (۱۸۶۵) مهوداین من ته کی نه نیسه ؟

نهی دل تو ژ قلبې من بدهرکهف ۱۸۶۶ وهی* جان تو ژ بو دلی بدهرکهف

هون هردو هرن مهمن بینن (۱۸۶۶) لې یهک خه بهری ژ بوم بینن

نهی دل کو* تو تن دکای سهلامن ۱۸۶۸ ژو بینه هه* بو مرا په یامن

کاین* ب ج حانه نه و ترفنار (۱۸۶۹) دانین ج خه یاله لې دل نه فنار ؟

۱۸۶۴ - نه روز : صوتی .

حالې من نه نه یه ج ب شهب نان روز ، کا تو د چ کراسیدای نهی
دل صوتی ؟

۱۸۶۵ - جهلیس : هه قدم ، ل دهف رونشتی . نه نیس :

هه قالې ده مبیړی .

په نده واری من ته که سهک ل گه له سوجه تی ل که ل بکه ی ، صه برا ته
پې بهیت و خه مید ته فوره قییت ؟

۱۸۶۶ - * ای : (رو . زا . بو) . قلب : قالب . لهش .

دلو تو ژ قلبې من ده رکه هه ، هه ی جان تو پیشکه هه ببه ریکیشی
دلی .

۱۸۶۷ - هون هردو هرن سهرا مهمن بدن ، خه بهرگی ژ لای وی بو من
بینن .

۱۸۶۸ - * تو کو : (سو) (نا) . وه کو : (زا) . * بینه ژ بو مرا :
(رو) .

دلو باشی کم ته سلاف کړی ، ب لهز وه ره هه سهر و بهری وی بو من
بیژه .

۱۸۶۹ - * کاین : (رو . نا . بو) .

دل نه فنار : دلشکهستی . کو فاندار .

کا د چ کراسیدایه ، حالې وی گرفتاری چ یه . و کا هزر و بیړیسه
وی دلشکهستی د چاوانن ، جار جار بیړیا من دکت نان نه ؟

كانج ل مه ناشه يان زيزه (۱۸۷۰) باغج وي بهاره يا بهيزه ؟
خوش ره نك و له طيفه شبه صورگول (۱۸۷۱)

يان زار و ضه عيفه مثلج بولبول ؟

ديوان ل مه بويه دار محنت (۱۸۷۲) زندان ب مه بويه باغ جه نهت

خوزيا گول من غهضه بگرا مير ۱۸۷۳ مانده مهمي ب غول و زنجير

نه زى بشپاندها وي چالنج (۱۸۷۴) روزهك فه كه تال من ز سالج

چارهك بديبا من نهو كرفتار (۱۸۷۵) دهرمان بگرا من نهو بريندار

عموري من نه كه رج يهك ره مه ق بوا ۱۸۷۱ حه ققا كز هرن ز بو مه حه ق بو

۱۸۷۰- ناش : ناشت *

كانج ل من ناشته نان دلايه ، دلج وي دراستا مندا ب هيفيه نان
نه ز بيرگريمه ؟

۱۸۷۱- له طيف : خوشكوك *

ين كوك و گهشه وه كو صورگولين ، نان مه لول و لاوازه وه كو بلبلي *

۱۸۷۲- دار : خاني ، مال * محنت : طه نكافي *

نهف ديوان و خانيج به رفره هرين ل من بويه كه لوجكا كه زانج ، هند

د بيهن طه نك و نه خوش ، زندانا مهم لين ، بو من بهه شته *

۱۸۷۳- غل : بهند *

خوزي مير ل من زي ثريبا ، وه كو مهمن ب بهند و زنجير *

۱۸۷۴- نه زيش هنارتبامه وي چالنج ، سالنج روزه كنج هلكه تبا دهر فه ببا *

۱۸۷۵- چاره كنج تنن من نهو زار ديتبا و برينده وي دهرمان كربان و

نه ماليبان *

۱۸۷۶- پاشي چاقرو تبوننا من ب ديتنا مهمن ، نه ز د خه ما مرنج نه بوم *

تاجدین و سران

نه جزایین کتابی عشقبازی (۱۸۷۷) صحافی موجه لله دی مه جازی
 شیرازه و جزوبه ند و تهرکیب (۱۸۷۸) نه غره نگه کرن ب نه نظم و ته ترتیب
 گو : زین و مه میتد نازپه روه رد (۱۸۷۹) گاغا وهه ده رفه بون ل وان دورد
 نه و دورد وه بونه * بهحر ناته ش ۱۸۸۰ نه و ناته شتی غه م وه بویه سه رکه ش
 خه لقی گو هه بو ژ عشقی ته شویر (۱۸۸۱)

وی ناگری کر ل وان وه ته ثیور
 مه علول بویین هه می ب دوردان (۱۸۸۲) به کجار بده رکه تن ژ پهردان

- ۱۸۷۷ - نه جزا : پرت جزو
- صحاف : لیکده ری پرا
- مجله : نشتا کراسگری • مه جازی : دبیت و نابیت
- فه گیری به حسنی ریگ و ساخله تید نه قینین ، لیکده ری نشتا
- دلدارین
- ۱۸۷۸ - شیرازه : دروار و به ندرکنا کتیبی • جزوبه ند : لیکدان ، پیکه
- گریدان
- ترکیب : لیکدان • نظم : چیکرنا ب ریژ
- ناهرو و هه مو پارچه و بهرپه ریید نشتین ، هو بو مه فه گیران ب
- ته ترتیب
- ۱۸۷۹ - گوت : وه کو ب فی رهنگی برینید مه م و زینید دهلال ده ربوین
- ۱۸۸۰ - بویه : (رو) • اف درده وه بو کو بحر : (زا)
- ناته ش : ناگر • سه رکه ش : دژوار
- نه و دهر بونه به حره کا ناگری غه من یح هه ودایی و دژوار
- ۱۸۸۱ - ته شویر : نالوزی
- خه لکن کو ناگری نه فینین تیپه لچوی وی ناگری کاره کن دژوار د واندا
- کر
- ۱۸۸۲ - نهوا نه فینداران په رده ژ سه ر نه فینیا خو را کرن ، نیدی سه بر
- نه ما خو ناشکه را کرن

خاسه ما گو موائقېد دېرین (۱۸۸۳)	هه مصوحبهت وان ستي و تاجدين
دهردان وه ل وان ژ نوځه سهردان ۱۸۸۴	ښېدی نه دهاته ژي څه بهردان
هه رچه ند گو څو ژ فان جودابون ۱۸۸۵	ديسان ب وي دهردی مېته لابون
دهردی ستيځ څه يالځ زين بو (۱۸۸۶)	تاجدين ژ غه ما مهمې وه دينبو
هه له حظه د گندل بران ب شهردو ۱۸۸۷	قه صدا د دلځ وي نه ف څه بهر بو
رابت ب غه صه ب بچيته پيش مير ۱۸۸۸	داغواز بگهت مهمې ب ته قصير

۱۸۸۳ - دېرین : گوینځ ، که فن .

خاسه هه فاليد وان ييد گوینځ ، هوگرید وان ستي و تاجدين .
 ۱۸۸۴ - ژ نو پځ قام عاجزی و دلسوتنا ستيځ و تاجدين ب مهم و زينځ قه
 هه ودا و جهن وان د که څلوژانکځ واندا نه ما .
 ۱۸۸۵ - هه رچه ند گو ستي و تاجدين ژ مهم و زينځ جودابون ، ديسان
 دهردی نه فينځ و ههردو خوشدځيا بو وان بو باره کځ کران .
 ۱۸۸۶ - هندی ستي بو هه ر سیتاځا زينا ژار ل پيش چاځابو و تاجدين
 ژ څه مېته مه مېدا نازری .
 ۱۸۸۷ - تاجدين ببو جه زگنه ل گه ل برایيد خو ، داخسوازا دلځ وي
 نه څه بو .
 ۱۸۸۸ - رابت و دهسته کی شیر و څيکی تير تځ بچيته نک ميری و بهردان و
 نازاکرنا مهمې ب خورتی ژي بخازيت .

جاره ك بچتن مهمين رجاكهت (۱۸۸۹) سوج و گونه هسي مهمين تكاكهت
 دا مير ژ وړا* برايي بهردهت (۱۸۹۰) يا نهف سهر و مالنس تي بدردهت
 عارف وهه گوته دوسته مين زال ۹۱۸۱ نهف نهره ب من مهحاله بين قال
 بين جهنگ و جدال و بين تهه و وور ۱۸۹۲ قهط في شوغولي دهكه* تهسه و وور
 نهف مهعره كه نا بتن ب ديوان (۱۸۹۳) هم مانه و صوبه صهحن مهيدان
 يا قهنج نهوه هم صوبه سوار بين ۱۸۹۴ هدرسي ب سيلاح و كار و بار بين

۱۸۸۹- جاري ب نهرمي هيفيا بهردانا مهمي و ليپورينا وي ژ ميري
 بخازيت *
 ۱۸۹۰- * ژ مرا : (رو) *
 دا مير بو خاترا وي مهمين بهردهت ، نان زي في سهر و مالنس خو
 سهخمه راتي نازا کرنا وي بنه ليفيت . وهکو دييزين : نان هره نان
 و هره *
 ۱۸۹۱- عارفي براي تاجدين کوتي : وهکو نهز هزر دکم نهف دوزه بين
 گالکال چينابيت *
 ۱۸۹۲- * مکن : (سو . نا) *
 جدال : بکر و فه کيش . تهور : کاره کين دژوار . (بين مهندي) *
 تصور : هزرکرن *
 ۱۸۹۳- دوز و گرفتاريا هو ب ناخفتني ل ديوانا چ پيغه ناهيت ، دقيت
 صوبه هسي بچينه مهيدانا سينگ ليکدانن و کهرره تان *
 ۱۸۹۴- يا چاک نهوه صوبه چه کيند خو هلگرين و هم هدرسي برا ب
 سوواري بچين د کارکري *

چارانه و جهوشه نان دپه و کین ۱۸۹۵ زه ندانه و مه غفران ل سهر کین
گورزان بهزین رمان بیازین (۱۸۹۶) نهف ره نگه مه می ژ میر بخوازیـن
یا دئی ب کوته کی مه می خوه بهردین (۱۸۹۷)

یا جومله ب مهوری سهر بهردین

تهر وی ب قی ره نگه مه ره هاگر ۱۸۹۸ دوردی : دلج مه وی ده واگر
دهو مایی موصل ل سهر عنادی ۱۸۹۹ نهف دئی بکریـن وه ره نک جهادی
ژدووئه بپین بهگر بکر کین ۱۹۰۰ وی مودبیری ژیره دور بهرد کین

۱۸۹۵- چارنه : ناسنی پشت و سینک دپاراستن • جهوشن : زری ، قوطکی
• زری

زه ندانه : ناسنی زه نه دپاراستن •

مه غفر : کومزری • (کوم زری) •

۱۸۶۹- گورزان بهزین و رمان بلندکین و بله یزینین ، هوسا مه می ژ
میری بخوازیـن •

۱۸۹۷- نان دئی ب کوته کی مه می نازاکین ، نان ژی نهف هوه مهرگی خو
• گوریکه کین •

۱۸۹۸- ره هاگر : نازاگر ، بهردا •

تهر میری مه بهردا ، دئی که سهر د دلج مه دا ده مانکهت •

۱۸۹۹- مصر : رکدار ، رکی ، رکو •

و نهگر میری داخوازا مه ل نهردیدا ، نهف ب قی ره نکسی دن
• دهسته لینین •

۱۹۰۰- بهری هوهو تستان ، دئی چین بهگری ژیکزه نین •

هەر بەر دەرەکی گورەك* ل بەر بەت (١٩٠١)

خەصمانە ئی قەنج* سەر ب سەر ب ت

میر ئەر ز ورا بکەت تەعەصوب ١٩٠٢ رابت ل مە ئەو بکەت تەغەللوپ

ناشەن ئۆجەنچ و سا بێتیرین (١٨٠٣) تەشپیهی حەبان سەران بێتیرین

بوختانی بکەینه رەقص و توفەند ١٩٠٤ دا بێنە تەماشەیین شەگەر خەند

کافا و دکو دەست بەدینه، حەربان ١٩٠٥ مەحبوب تەماشەگەن ل ضەر بان

هەر لەحظە بێتیرن ئەو پەریزاد (١٩٠٦) دەستید وە ئەی جوان شەریزاد*

١٩٠١- گورەك : (ئا) . کەرەك : (زا) . * قەنجە : (زا) .

خەصمانە : بەفلی . هەقرکی .

هەر بەر دەرەکی لاوەك بەرت ، دا هفرکی و لیتکان چاک سەر ب سەر

ب ت .

١٩٠٢- ئەر : ئەگەر .

تەعەب . پشتگری .

تەلب : رەفاندن ، بەزاندن ، شیانی .

ئەگەر میری پشتا وی گرت و رابو بەرسینگک ل مە گرتن .

١٩٠٣- ئەم دێ بێنە ناشی مرنج وەکو دندکا دەتیریت ، وەسا سەرا

بەتیرشینی و بێتیرین .

١٩٠٤- شەگەر خەند : کرنزینا شرین . ناخفتنا جندی . خشکوک .

بوتان بکەینه مەیدانا لەبیزین و گوبەندا عەگیدا ، دا زەری و جندی

بەتین تەماشەگەن .

١٩٠٥- کافا ئەم سینکا لیکەهین ، خوشدەتید مە تەماشەیی حنیرا درپ

دەرەشاندنا میرا بکەن .

١٩٠٦- * دەستید وە ای جوانم دیزاد (رو) .

دەستید وە خوەش جوان و میرزاد (ئا) .

چەنگی چەبێ ژ فنی مالکی ئەز نە پئستراشتم نزانم (میرزاد) ج ئەزمانە

هندی من وەرگیترا ئەز راستا وی نە هاتم ، دەستتفیسیا (زا) و

(سو) دا وەسا هاتیە .

یا (رو) و (ئا) ب هزرامن نە راستە .

مەعنا وی ژێ ئەئە : هەرگاف ئەو پەریزاد بێژن ، دەستید هزگو خوش

گەلی لاوان ، میرزادان .

هندهك بگريڻ ههڪ* ته ناهڪن (۱۹۰۷) هندهك بگهڻ ههڪ* دوعاڪهن
 دلدار نهظهو بگهن ۽ بورجان (۱۹۰۸) دوردانه بدهرڪهڻن ۽ دورجان
 شهزاده ۽ په نجهران نهظهوڪن ۱۹۰۹ گول پيرههه نان د بهر خو گهرڪهن
 ههر دهم بجهڻ ۽ ناهه نينان (۱۹۱۰) صهد مهدهج و هزار ناهه رينان
 تاجدين شه بهري* برابري گوهڪرا ۱۹۱۱ موچڪم د دلج خوهدا بجهڪو

۱۹۰۷- * هن : (رو) *

تهنا : ناهه تيدان • مهدهج •

هندهك بگريڻ بو قبي گرفتارين ، و هندهك دلج مه خوشڪهن و بيهرن
 ناهه رين ، هندهك بگهڻ بو ميرانى و سهر فراندنا زوردارا و هندهك
 بو سهرڪهفتنا مه ۽ خودي بخازن •

۱۹۰۸- دوردانه : دور ، زهرى • دورج : سندوقا چه كا • مهزه ليد جوانان •
 زهرى و دلدار ۽ مهزهل و بنه جهيد خو ده رڪهڻن بيته سهر سه واليد
 برجان و خانيان •

۱۹۰۹- نهظهوڪن : بنيرن • تماشه كهن • گول پيرههه ن : خه ملاندى
 ب گولان • نه خشاندى •

شهزاده خو بجه ملينن و ۽ په نجهران تماشه كهن •

۱۹۱۰- ههردهم ناهه تيدان و هه ودان و ناهه رينيد ، وان بهينه گوهيد مه •

۱۹۱۱- * خه بهرا : (سو • تا • رو) •

موچڪم : مجد ، قايم ، موكم •

گوتنيد عارف ، راست و بنه جه بون ب هزر و دلج تاجدين •

نڙصافه گو زبده تر ژ ساله (۱۹۲۴) مهم مايمه بن * خودان د چالي ؟
 دژمن ل مه شانہ دوست غه کين ۱۹۲۵ فخرمه مرنا چه گو و تاجدين
 مهم ته رچ گو زبده پر گوناده (۱۹۲۶) لښ عاشقه عشق پادشاهه
 حوکمي تو مه که ل پادشاهان (۱۹۲۷) ظوايح تو مه که ل بن گوناهان
 هم هيشي دکين مهم ره هانکته ۱۹۲۸ دهردي د دلښ مهم ده واکته
 هم چار برازه چار ديوار (۱۹۲۹) نهرگان سه عاده تا وي ههرچار

۱۹۲۴ - * قی خودان چالی : (رو)
 ما چ خودی قه بولدکته نهغه ساله ک پتره ، مهم ب بن خودانی مایه
 د چالیدا ؟
 ۱۹۲۵ - که یفا دژمن ب مه هات ، و دوست د خه مکین ، ئیدی مرن بو
 چه گو و تاجدين یا فوره .
 ۱۹۲۶ - ههرچهنه گو مهم گهله کي گونهباره به لښ عاشقه ، ما چ بکته
 بيده ستيبه عشق حاکمه و کوتنه کي لښ کر .
 ۱۹۲۷ - تو حوکمي ل حاکمي نه که ، و زولښ ل بن گونهان نه که .
 ۱۹۲۸ - ره هانکته : بهردهت .
 ده واکته : ده زمانکته .
 هم هيشي دکين مهم ژ زنداني بهردهت و دلښ وي خوشکته .
 ۱۹۲۹ - نهرگان : بنيات ، نورنهت
 سه عادهت : خوشي .
 هم ههرچار برا (ل زبل مهم) ديوارين بو عيري ، و بنياتکريده
 خوشي و ره حه تيبيا وي نه .

هرچار سهريده مه وهكي تو (۱۹۳۰) چواننج تراده تاري كاشسو
 يا مه صاهه تني ژ بو مه چيگهت (۱۹۳۱) يان ژ مهرا به كر قريگهت
 دا نم خه بهران ژ بو وي بيژين (۱۹۳۲) دهريده خوه نم ل وي بو بيژين
 روهت مه نه ما ل روي عامي (۱۹۳۳) دي نه قل بگهين بچينه سامنج

۱۹۳۰- گرو : هول ، ته په .

چوگان : گوبال .

كاشو : داري كاشوواننج .

سهريده مه هرچار بران وه كو هولانه ، و فيان و فه زمانيد وي كاشو .

۱۹۳۱- نان داخوازا مه قه بولگهت و چيگهت ، نان بلا به كيري بو مه

قريگهت .

۱۹۳۲- دا نم كه لا دليده خو داريژين و دلج خو لي هونكهين

۱۹۳۳- ناهرو مه نه ما ل ناڤ خه لكي ، نيدي دقيت باركهين هسه ختسين

بچينه سامنج .

به كروك دترست

تقریر گو کر تمام قاصد (۱۹۳۴) واقف گه ریا ب حال حاسا ،
 زانی گو ژ بو ویرا خرابه (۱۹۳۵) گو : عفو ژ بو مهمی صوابه
 بمرم مه نه گو ژ بو ته پیشین (۱۹۳۶) تاجدین و بران ژ خوه مه نبشین
 زینج بده وان ویا بکوژ من (۱۹۳۷) یان نهو ب تهرانه خصم و دژمن
 یا قه نیج نهوه قهط نه گهی ته که لوم (۱۹۳۸)

تاجدین ژ ته نا که تن ته وه شه سوم
 بیژی مه فدا کرن مه و زین (۱۹۳۹) ته زویجکون مه دانه تاجدین

-
- ۱۹۳۴- وه گو پیلکن تاجدین دوز بو میری فه کترای ، به کروی زانی گو
 وه ریس د ستویج وی نالیا .
- ۱۹۳۵- به کروی زانی گو نائف ل جووا وی دئی جکبیت و دئی خراب لسی
 قه ومیت ، گوته میری ، لینه گرتن و لیبورین بو مهمی یا درسته .
- ۱۹۳۶- میری من ، بهری نهر من نه گوتبو ته دلج تاجدین و براید وی
 نه هیله ؟
- ۱۹۳۷- ب تهرانه : ژ بو ته نه . خصم : بهئل . هه ژرک ، نه یار
 زینج بده وان نان من بکوژه ، نانیس نه گه ر وه نه گهی ، دئی بنه
 دژمنیه ته .
- ۱۹۳۸- تکلم : ناخفتن . توعم : هزاره کا نه د جهدا .
 یا جاک نهوه ب بپهنا نرهه و ب نهرمی فس دوزی چاره گهی ، تو
 دزانی تاجدین ژ بهر ته نا دانیت .
- ۱۹۳۹- ته زویجکون : دانه ژیکودو لیک ماره کرن .
 بیژی مه مه و زین پیشکیشی ته کرن . پیروزی ژیکودوبن .

ظاهر مهك، تو نهغج * عنادى (۱۹۴۰) چارهك فهكوژ ناگرى فسادى
ژ نهو پاش تو ببخه وهقتى فورصهت (۱۹۴۱)

زنهار مهدي نهمان و موهلتهت

خهصمى گو نهشېبى ببى هوقابل ۱۹۴۲ درمان چ يه ، شهربه تا هلاهل
لهو لازمه * حاكمان دو فنجان (۱۹۴۳) يهك خاص خراب * و بيكه قه نجان
دا يهك نهخوشان ژ بو وي خوشگهت (۱۹۴۴)

يا دى ژ ويرا خوشان نه خوشگهت

يهك جاني * ژ دژمنان چوداگهت (۱۹۴۵) يا دي مرييان ژ نوقه راگهت

-
- ۱۹۴۰ - ظاهر : ديار . عناد : يك . * تو قى : (سو) .
نهر چ كه ربى و ركين ل خو ديار نهكه و نالرى تهنگاښين نه مريسه
جارى .
- ۱۹۴۱ - فورصهت : دهراف . زنهار : هشياريه . موهلتهت : بيتهنا فرهه
گيروكرن .
پاسى مهتا دهراښ خو دبيني ، دلخ خو پين نه سوژه و درين خو
داوه شينه .
- ۱۹۴۲ - موقابل : هه قبهه ، بهرامبهه .
ههلاهل : ژهره .
بهقلن ب تهغه نه هيت چاره كنى لى بكهى ، درمانى وي شهربه تا
ژههرى يه . بدهين .
- ۱۹۴۳ - * ژ : (رو) . * خرابه : (رو) خاص : بو خودانى ب تنج .
لهو پيداييه حاكمان دو رو هه بن ، ښكې شرين و گهش و ښكې گرى و
تال .
- ۱۹۴۴ - رويهك بو ښيكرنا مروفا ، و ين دى دورخستن و سطو شكاندن .
۱۹۴۵ - * جان : (رو) .
ښك دا جانين دژمنان ژ لهشخ وان بكي شيت ، ين دى مريا زنديكهت .

کهربا خوه مهکه سو ناشکارا (۱۹۴۶) یا قه نچ نهوه هم بکه یسن مدارا
 شونن هه نه نهوب کهربن نا بن ۱۹۴۷ له ورا کو ب زور و ضهر بن نابن
 ئوستادی دقیتن و ته نه ممول (۱۹۴۸) ئخفاء و ته غافل و ته ممول
 ئهوقت زهمانه تونه تونه (۱۹۴۹) باری ژ مهیا کرن نمونه
 یه منی شهف و روژ و صوبج و شامن (۱۹۵۰)

هن روهنن* هن ژ وان ظه لامن

نهم ژی د له یالی و نه هاران (۱۹۵۱) دا یسن ب نهانی و ناشکاران

-
- ۱۹۴۶- مدارا : سیاست ، سه خیری
  - کهرب و کینینه خو ناشکرا نه که ، یا چاک نهوه ل کهل وان
 د حولی بین
  - ۱۹۴۷- ضهر ب : لیدان
  - دوزید ههین ب کهربن ب بهریکته نا هین ، لهوب کوته کی و لیدان
 نا بن
  - ۱۹۴۸- ئوستادی : شاره زایی • تامل : هزر کرنا هور • ئخفاء : قه شارتن •
 ته غافل : خو تی نه که هاندن
  - هزر کرنه کا کور و دور و شاره زایی دقیتن ، ههروه سا ئه شارتن و خو
 تی نه که هاندن و خول بهر گرتن
  - ۱۹۴۹- گونه گونه : ره نکین ، ره نگره نک
  - باری : خودی
  - دهم و دنیا نه شه فهک و روژه کن ، خودی بو مه کره نمونه
  - ۱۹۵۰- * روهنه : (سو) • روهنینه : (رو)
  - شام : ئیفار • مه غره ب • ظه لام : طاریاتی
  - ۱۹۵۱- له یالی : شه فان
  - نه هاران : روژان
  - نه میش د شهف و روژاندا ، دا به یسن ب دزیته و ناشکرای

هن ظاهر و هنده كان ب خه فكه ين ۱۹۵۲ راکه ين هته كان هنان ته نه فكه ين
 وي مولجدي شير وهسا سه قاکر ۱۹۵۳ مسري * ژ خوهره وهسا به راکر
 په ند و غه لفظ و خلاف و يالان (۱۹۵۴) به ند و سه ققط و غلاف و کالان
 ته صنيع کون وي هنده ته شنيع ۱۹۵۵ به ستن وي ل شيري شبه ته رصيع
 نه و شير ل بن سه ري خواهه داني ۱۹۵۶ نه و رنک قه شمار کو * کهس نه زاني
 ميري وه کو دل ب که رين صوتي ۱۹۵۷ هه رچ کو به کو ژ بو وي گو تي

-
- ۱۹۵۲- هنده ك خواستنيده خو ب ناشکه رايني و هنده کا به دزيغه بکه ين .
 • هنده کا بلند که ين و هنده کا بته ليفين .
 ۱۹۵۳- * مصري : سو . رو .
 • مولجدي : خريايي ، بن دين .
 • سه قاکر : تيز کر .
 • مسري : شيري کوك (رشيق)
 • به راکر : هوسي ، خوشکر .
 • به کروکي وهسا هنگليده ميري پندان ، شيري مسري تيز کر و نازراند .
 ۱۹۵۴- يالان : تکبير ، ته دبیر .
 • غلاف : کالوخ . کراس . کالان : کافلان .
 • ب دره وا و بيه ختي ليکداني و بيکنينانين .
 ۱۹۵۵- ته صنيع : چيکرن . ته شنيع : کريتکرن .
 • ته رصيع : پيغه نان پيغه نه خشاندين
 • نه وي وهسا رست و نه خشاندين و مه زين ميري بن پر کر .
 ۱۹۵۶- قشمار کهس : سو . قشمار و کهس : (زا) .
 • به کروکي نه و چنده هه مو ب دزيغه د گو هي ميريدا گوتن . و مير گره
 د بن که قشني خو نه .
 ۱۹۵۷- ميري که رب و کيني هناف لي صوتين ، گوتنيده به کري بونه گوهار
 د گو هيدا .

بار: وکر و توتہ دہزدتی قاصد (۱۹۵۸) نہی پیر مہکہ* تو فکر فاسد
کہو فہوت بکہم جہمیج فہرضان ۱۹۵۹ تاجدین گو ددم ژ دەست خوہ نرزان؟
من شہوکت و سہنظنہت ب وینہ (۱۹۶۰)

تہف شہرہت و شہنن من ژ وینہ
تہف نزم و نسان و تہف مہقامہ ۱۹۶۱ بن خاطرن وی ل من حرامہ
تہو روستہ مہ گیوہ لہندہ ہایہ (۱۹۶۲) گہنجینہ، تہز تہو تہژدہ ہایہ
پیڑی ب دلج خوہ من مہم و زین ۱۹۶۳ ہردو ب حلالی دانہ تاجدین

-
- ۱۹۵۸ - * تو مکہ تو : (رو) •
• ہرد : میز ، زہلام •
• فکر : ہزر • فاسد : خراب •
میری گو تہ پیلکت تاجدینی ، کالو چ ہزرید خراب تہ کہ
۱۹۵۹ - فہوت : دہربازبون ، مرن ، رہ قین •
تہ گہر دەستی ژ ہمو تشتا بہردہم ، چاوا دی تاجدینی ژ خو کہم و
دلج وی ہیلیم ؟
۱۹۶۰ - شہوکت : ہیز ، شیان •
• شہرہت : ناڈاری • ناؤدہ نگک • شہنن : جہہ ، کار •
• ہیز و مازنیا من تہوہ ، تہف ناٹ و جہہ و قہدرہ من ژ وینہ •
۱۹۶۱ - * خاطر : (سو) •
• خاطر : (رو) مہقام : جہہ ، پیڈینگک • (درجہ) •
• ناٹ و مہزنی ، حہراہن ل من تہ گہر دلج وی ژ من بمینیت •
۱۹۶۲ - روستہ مہ : (زا • رو) •
• گو : دلبر • ناٹہ مہلکہ کی « کوری گودہرز » • لہندا : قہرہمان •
• تازدہا • گہنجینہ : خزینہ •
• تہو زہلاہ کی عہگید و زہ بہردہستہ ، تہز خزینہ مہ ، تہو پشتگر و
• بہرہ فانی منہ •
۱۹۶۳ - پیڑہ تاجدین من ژ دل مہم و زین پیشکیشی وی کرن •

بیج و بجه ژ من تو بویی وه حشی ۱۹۶۵ داخواز ته کر کو من* نه به خشی؟
 تاجدین و چه کو ب عز و نازن (۱۹۶۵) دئی هـر وه بتن وه کی دخوازن
 قاصد کو وه وانه بو ژ پیش میر (۱۹۶۶) ته قریر کو کو تمام ته عبیر
 شـرید* دنمهـر وه بون دولتم (۱۹۶۷) توتن دم و دهـله تا ری دانم

۱۹۶۴ - * لمن : (رو)

وه ججه : بناس • رو •

وه حشی : کوئی •

به خشی : دان •

هه ما ژ خو ، ته خو ژ من دا پاش و کرئیکر ، ما ته داخوازه ک ژ من کر
 و من بوته نه کر ؟

۱۹۶۵ - عز : عهزیز ، سه ربار ، قدر مهزن •

تاجدین و چه کو سه ربارید منن ، دئی وه کم وه کو وان دقیت •

۱۹۶۶ - ته قریر : فه گئیرانا به رفره ه یا دوزی •

ته عبیر : گوتن ، فه گئیران •

پیلک وه کو ژ نک میری ده رکه تی ، چو دهف تاجدینی و بران ، ناخفتنا

میری کری بو وان فه گئیرا •

۱۹۶۷ - * شیر دل شو : (رو)

شیر دلشر (سو) •

ملائم : ریکه گفتی •

دلیرید شهر دخواست سویدید وان داهاتن و ته نا بون ، و گوتن خودی

ده زنییا میری به یلمیت و ژین وی دریزکته •

به کر ریا نیشا میری ددهت

ښاري کو ناسماني مه نقل (۱۹۶۸) دانی و ل وان قه شار مه شعاع
یه عشی کو قه گوشت چراغی زهرین (۱۹۶۹)

و درگرت ژ نو لباسی ره نگیس

میری کو همیشه شاد و خوردهم ۱۹۷۰ گویا که تپو لباسی ماته م
وی به ختنه کنی * روسیاهن مه ملعون ۱۹۷۱ گافا نه وی دی نه میر مه حزون
گو غم مه خوه نهی چراغی ددهت (۱۹۷۲)

تهر عومر ددهت ژ بو مه موهلات

نهف که رب و نه لم نه کهو ته نافی (۱۹۷۳)

زینتی و مهمی ژ دل خوه باغی

-
- ۱۹۶۸ - مه نقل : ناگردانک . کوچک .
وه کر روزی په رید خو داهیلاین و نانا بووی و دنیا بو شه فاطری .
۱۹۶۹ - وه کو ناسماني چرا (روژ) نه مراندی ، ژ نو خه ملی ب ستیرید
ره نگیس .
۱۹۷۰ - همیشه : هردم . هرگاف
ماتم : بهی ، شینی . خوردهم : ب کهیف ، گهش .
نهو میری هند گهش و ب کهیف ، که ته کراسی خه م و خیالا .
۱۹۷۱ - * نحس گو : رو .
به ختنه ک : نحس ، بیبهخت . نافی وه زیری نوشیروان .
مه حزون : پوسیده ، دلایی
وه کو به گری بیبهختی رورهش و ملعون دیتی کو میر یح داماییه .
۱۹۷۲ - گوتی : خه ما نه خو نهی چراغی ددهت ، نه کهر نه م ماینه ساخ و
روژ دهرائی بده نه مه .
۱۹۷۳ - نه کهر ته بقیته خه میده ته قهره شن و نه مین ، مهمی و زینتی ژ دل
خوه به افتیزه .

ئەو ھەردونە باغشى فەسادى (۱۹۷۴) ئەو بونە سەبەب ژ بو عنادى
گەر ئىزىن بەت ژ بو مېرا مېر (۱۹۷۵) ئەز دى بىگىژم مەمىن ب تەدبىس
تاجىدىن و بران ب شەربەتەك ژەھر (۱۹۷۶)

تو دىشى دەمەك ئەوان بىكەى قەھر
نەھرى گز دىت تەداروك ئاسان (۱۹۷۷) ئاتەھ مەكە بىن تو خەلق و ئاسان
مېر تو ھەرە بېتەرە زىنى (۱۹۷۸) مەم صوھتېيە ئاگرى ئەقىنى
مەم تەشەنە تو ئاب زىنەتانى (۱۹۷۹) مەم موزدە تو جان جاويدانى

-
- ۱۹۷۴ - باغش : پەيداگەر
  - ئەف گزىتارىيە ژ بىن سەرى مەمىن و زىنى چىبو ، بىناسىد وانە ئەف
  - گەرب و نەخوشىيە پەيدا بووى
  - ۱۹۷۵ - ئەگەر مېر دەستورىيا مەن بەت ، ئەز دى رىيەگىن بىنىم بو گزىشتنا
  - مەمىن
  - ۱۹۷۶ - قەھر : شىكاندىن
  - ب شەربەتەكە ژەھرى تو دىشىن تاجىدىن و بران پەلكوتكەى
  - ۱۹۷۷ - تەداروك : فېراگەھشتىن
  - ئاسان : ساناهى ناس : خەلك • مروفان
  - ئەگەر دوزەكە ئان كارەكى مروف زو فېرا بگەھىت بەرى كو ئاسان
  - بىت پىدقە ب نەھىنى بېتتە گزىن ، گەس پىن نەزانىت
  - ۱۹۷۸ - مېرى مەن تو ھەرە ب ئاشكەرايى بېتەرە زىنى ، ئاگرى ئەقىنى مەم
  - صوت
  - ۱۹۷۹ - * جاوان : سو
  - تەشەنە : تېھنى • ئاب زىنگانى : ئانا زىان
  - موزدە : مرى
  - جان جاويدانى : پىدقەرى (خلود)
  - مەم تېھنىيە ، تو ئانا زىانا وى ، ئەوئى مرىيە تو روح ئەگىرا وى
  - روح تېدا ھىلى

پيٽڙي ڪو ههڙو مهمين دهرينه (۱۹۸۰) من داويه ته ڙ ٻو خوه بينه
 من زانويه مهم زياده ڙاره (۱۹۸۱) پهروانه يسه مه قصدا وي ناره
 تاڻا ڪو زهظو بڪت ل زينج (۱۹۸۲) ته حقيقه ڪو نا ڪه تن چو زينج
 فيا حال دعا ڪو وي بينت (۱۹۸۳) ٻاوهر مڪه تهو ب روح بهنت
 مهم تهر ب شي رهنگي زو فه نابت ۱۹۸۴ دي ڪشمه ڪش و نزاع رابت
 مرون هه نه عاقلن هه زيزن (۱۹۸۵) لسح ساده دلن د بج ته ميزن

-
- ۱۹۸۰ - پيٽڙه زينج من مهم دا ته ، ههڙه بو خو ڙ ندانج ٿازاڪه و بينه
 ۱۹۸۱ - من بهيست ڪه له ڪي لاوازه ، بهلائينڪه جهز ڙ ٿاگري دڪت .
 ۱۹۸۲ - گاڻا چاڻيد مهمين ب زينج بڪاڻن ، بن گومان دي ڪه فيته بهر
 سه ڪه راتي .
 ۱۹۸۳ - د گاڻيدا دي جانج وي ڙ لهشي دهر ڪه ٿيت وه ڪو دبنييت .
 ۱۹۸۴ - ڪشمه ڪش : بگر و فه ڪيش ، جرجر ، طهنگاڻي .
 ته ڪهر مهم هوسا زو بمریت ، ج سه رگيٽري نامينيت .
 ۱۹۸۵ - ساده ساويلڪه .
 هنده ڪ مير يته عه قلمه نند و سهرخونه ، بهلج د ساويلڪه نه زو دهينه
 خاياندن و د سهردا دچن ، چاڪي و خرابيا ڙيڪ جودا ناڪهن .

تهو ساده ژ بولاه و نا تمامي (۱۹۸۶) دل نادننه مه نشه نا کهلامی
 وان دل موچه ، گوب ب دلنه نینه ۱۹۸۷ رهش چاخن و مهردومهک سپیه
 هه رچی گو دپیرنن غره ضمدار (۱۹۸۸) باوه ردکن نهو ب راستین خراز
 نا بین نهغه قه نجه یا خه رابه (۱۹۸۹) نا بین نهغه خه طنه یا صه وابه
 قاصر نه نظرن د بن ته نه ممول (۱۹۹۰) حاضر غه ضه بن د بی ته حه ممول
 نه غلب د بن نهو ب عه قلی مه غرور (۱۹۹۱)
 نه کسه و دکه رن ژ دانشن دور

۱۹۸۶- بولاه : بیعه قلی • تینه که هشتن مه نشه : بنه کوك • کهلام :
 ناخستن • گوتن •
 نهو مرو فیده ساویلکه و بیمه ژی و هزر راهزیای ، زو د سهردا دچن و
 دهینه خاپاندن ، ژیکسه ر گوتگوتکا باوه ردکن هزرا خو ناکن کا
 راسته نان دره وه •
 ۱۹۸۷- مهردومهک : رهشکا چاخی •
 نهوان چ بهینه گوھی هه ما باوه ردکن ، چا فیدوان د طاری و کوره نه •
 ۱۹۸۸- هه رچی دورویه کی نان بیبهخته کی ناخستننه ک گوتنه وان ، بلا یا نه
 د جهدا بیت دن خرابی ژئی چیبیت نهو دی هزرکن راسته •
 ۱۹۸۹- خه طه : خه لته • صه وابه : راستی ، درستی •
 ۱۹۹۰- قاصر : کورت • نه ظه ر : دیتن • تأمل : هزرکرن • غه ضه ب :
 سلبون ، عترین •
 د چاف غولن دور نابینن و هزرا راست ناکه ن ، و د تاؤیندا سلدبن و
 د عترن بیهنا فره و ان نیته •
 ۱۹۹۱- نه غلب : بههرا پتر • مه غرور : خو دملکیش • نه کنه ر : بههرا
 پتر • دانش : حکمهت ، نه رمی ، عه قلمه ندی •
 بههرا پتر ژ وان د دفنلندن ، و ژ تینه نه هشتنا خو ژ عه قلمه ندین
 دور دبن •

به دخواہ و بہ خیل و بہد سگالان ۱۹۹۲ بہد نھصل و سفیہ و بہد نھسالان
 تینن دکھنہ رھ فیق و رھ ہبہر (۱۹۹۳) بہد نام دبھن و ہزیر و سہرورہ
 دسپترنہ فان گھسان نومورئی (۱۹۹۴) نھو تیخنہ دولہ تی قوص سورئی
 میریڈ ب دولہت و فراسہت (۱۹۹۵) صاحب شہفہ قہت نمودان سیاسہت
 نھو ہبہر کھسہ کی خودان ناگھن (۱۹۹۶) حہتا و ہگھو نھمتحان ناگھن
 دل جاز دکھن یہ کی موجہرردب (۱۹۹۷) پاشی نھوی دی بگھن موقہرردب

-
- ۱۹۹۲ - بہد دخواہ : کیندار ، ب کین • بہد سگال : گہرہلگر ، گیندار •
 • بہد نھصل : بنیات چروک ، بی نھصل •
 • سفیہ : ناتورہ ، بی ٹاف و رو •
 • فہد فعال : خراب ، ناتورہ •
 ۱۹۹۳ - رھ فیق : ہہنال • رھ ہبہر : ریہہر ، کارگیر •
 • بہد نام : ناخراب • نھ خوش مروف •
 • سہرورہ : سہروک •
 فان مروفیڈہ ناتورہ و بیخیر و بی نھصل ، دینن دکھنہ ہہ فالپدہ
 نھو و بلند دکھن دکھنہ و ہزیر و کارگیر و ریہہر •
 ۱۹۹۴ - دسپترن : ددہنہ دہست •
 • نومور : کار تصور : کیماسی •
 کارگیری دکھنہ دہستی فان بیخیران ، نھفہ ریفہ ہرنا دولہ تی
 • لہنگھن •
 ۱۹۹۵ - فراسہت : ہوربینی •
 • صاحب : خودان • شہفہ قہت : دلوفانی •
 میریڈ بیر تیڈ و ہوربین و دھربین و عہ قلمہند و دلوفان و بیہنفرہ •
 ۱۹۹۶ - نھمتحان : جہرباندن •
 ہہا ب ہہرورہ کھسا نیزیکی خو ناگھن ہہتا باش ہہفیر نھ گھن و
 • نھ جہربینن •
 ۱۹۹۷ - ہقرب : نیزیگیری •
 بہلکو چل جارا وی کھسی ب جہربینت ، پاشی ز پاکیا وی پشت راست
 دبیت ہینگی دی نیزیکی خو گھت و قہدرئی وی گریٹ •

ټف مير و وهزيريا جهاني (١٩٩٨) ټف بوکمه* گزيريا زهماني
هردو ب مثال يهک له ييزن* (١٩٩٩) هردو د به طال و بي ته ييزن
هتا وهگو ټه نه يتي تو ټه لټه ق ٢٠٠٠ که زکي ديبه وه زير مو طلق

١٩٩٨- پټکفه : (رو) به کي و : (نا) .

بوکمه : لالي ، بي ټه زماني .

گزير : کارگير . سهروکي کارکه را ، پالا .

مير و وهزيريا دنيا بي ، و ټف بيته نکي و لالي يا رټبه رټه (نهو)
زهماني .

١٩٩٩- * دلين : (نا) .

هردو جنات وه گو ټيکن د بي وچ و بهروه ختن هردوش د به طال و

له ييرن و بي جودا کرنن و د قرټيزينه .

٢٠٠٠- هتا رټيا راست نه گري و خودي نه دانیه پيش چاټيد خو ، چو

جارا نابيه وهزيري درست و سهرفهراز

میر زینتی دستور دہت مہمی پینت

- تہذیبیر گونه نده پیری عاقل (۲۰۰۱) تہذیر نگہجہ بو ژ بو مہ ناقل
 گو : میر ب مشاوری و رای (۲۰۰۲) وقتیں وہ کو چو حہرم سہ رای
 زین گازیگر و ل با شوہ دانی (۲۰۰۲) تہو بہرہ ژ سہر سرری دلانی
 گو : پیدلییا مہمی نہ بہسکر (۲۰۰۴) نازہردہنی * من ل وی عہ بہسکر *
 چہور و ستہما کو من ل وی کر (۲۰۰۵) ژو چہور تہ کر ستہم تہوی کر
 عشنا تہ ژ وی عہقل رہ قابو (۲۰۰۶) شہیدا و جنون و مبتہلا بو

-
- ۲۰۰۱ - گونه نده : تکبیر کہر • چیکہر •
 ناقل : تہ کتیر ، تہ گوہیز •
 پیری ب سہرہاتی و دنیا دیتی ، ہو بو مہ تہ گیرا •
 ۲۰۰۲ - کوت : پاشی وہ کو میری گوعدارییا نسحتید بہ کری کری و چو
 ذلیح مالخ •
 ۲۰۰۳ - کازیگرہ زینتی و دانا طہ نشمت شو ، و بہ ناشکہ رای ل گہل ناخفت •
 ۲۰۰۴ - * ازردہء : (زو) •
 نازردہ : (زا • با) •
 * عبث : (زا) • عہ بہس : عاجزی • ناچجاف گری بی •
 گو : نیدی پیدلییا مہمی ناکہم • تہز ژئی عاجز بوم لو من نیشاند
 ۲۰۰۵ - چہور : زولم • کوتہ کی •
 ستہم : پین ل سطرری دانان ، نیشاندن • نہ حقی •
 بناسید ہوہ ہردووان بو ، کو من نیشاند •
 ۲۰۰۶ - ژ بہر تہ نیشاند تہ سہوداسہر ببو ، نیدی تہ دزانی چ دکہت و ج
 دبیریت •

زانی ژ حه کیمه کی مه تدبیر (۲۰۰۷) دیوانه ددوا دبن ب زنجیر
 لهو من ب غهضه ب شهانده چالی ۲۰۰۸ نهو حه بس ل وی تهانده سالن
 دا عشق بگهت کهمال حاصل (۲۰۰۹) حوبیا وه نه کهت و صال بانگل
 نه اجمال* ده ما ب قهلب و جانی (۲۰۱۰) مقداری مه چه بیدتج وه* زانی
 هون ههردو د مه رته با کهمالن (۲۰۱۱) مه قبولن و تابلی و یصالن
 مه عاشق صادق ب ته حقیق (۲۰۱۲) قهلبن مه دکهت ژ بو وی ته صدیق

-
- ۲۰۰۷- دن ژ حه کیمه کی زانی کو مرو فیند دین ، دقیت ب زنجیرا گریدهن .
 ۲۰۰۸- لهو ب دلره قی من نهو کره د زندانینا ، و ساله کن هیلا د ویرتفه .
 ۲۰۰۹- دا نه فینداری بگه هیته کهمالن و پاترین ، دا وه کو دنه هنه نیک
 د زه لالین و ژیک قه نه بن .
 و نه فینیا ههوه ب پیروزی ههوه خرکهت .
 ۲۰۱۰- * فی الحال : رو * * وی : رو .
 نه لحال : نهو ، فی ده می .
 مقدار : چه ندی .
 نهو ، وه کو هنگو قه دری نه فینین ب دل و جانته زانی
 ۲۰۱۱- ده رته به : پیننگ ، پایه .
 نه فینیا ههوه یا راست و پاک و ژ دله ، نهزی پین قایلم و هون ههزی
 نیکودونه و خربونن .
 ۲۰۱۲- ب ته حقیق : پین گومان . ب مجدی .
 قهلب : دل . ته صدیق : باوه رکن .
 مه عاشقه کن پاک و راسته ، ژ دل من باوه ری پین ههیه .

مه‌ئوره ب ئه‌وئى پادشاهى (٢٠١٣) مه‌ئوره ب عوذوى بى توناھى
 هه‌رچى كو ل وى بگه‌ت عتابى (٢٠١٤) ئه‌لبه‌ته دى بىتن عتابى
 حوسنا ته‌يه ته‌و گري گرفتار (٢٠١٥) حوبيا ته‌يه ته‌و گري بريندار
 تيرا وى ل دل كه‌تى ته‌ لىدا (٢٠١٦) ته‌و داروى بيهشى ته‌ بىدا
 ته‌و سورمه د چاڤ وى ته‌ كيشا ٢٠١٧ ته‌تا تو نه‌دى وى دل نه‌ ئيشا
 زلفا ته‌ ل ده‌ست و پى وى به‌ستى ٢٠١٨ عه‌قروپ صغه‌تا دلجى وى به‌ستى

-
- ٢٠١٣- پى ل بن فه‌رمانا ته‌ ئىنى ، مروئى د قى كراسيدا پى گونهمه .
  - ٢٠١٤- عتاب : گازن • ئه‌لبه‌ته : هه‌لبه‌ت • عتاب : ئيشاندن •
  - چى كه‌سى گازنا لى بگه‌ت ، هه‌لبه‌ت دى نه‌خوشى بو ژى چىبىت •
  - ٢٠١٥- جوانىيا ته‌ ته‌و گرفتارگر ، و ئه‌ئىنيا ته‌ ته‌و بريندارگر •
  - ٢٠١٦- دارو : ده‌رمان •
  - تيرا ته‌ هافىتتىن دل لى صمت ، ته‌ ده‌رماندا و پى هوشگر •
  - ٢٠١٧- سورمه : كل •
  - ته‌ ته‌و كل د چاڤى وه‌راند ، هندی تو نه‌ دىتى دلجى وى پى ته‌نابو ،
  - وه‌كو تو دىتى ده‌ست ب ژاناكر •
  - ٢٠١٨- عه‌قروپ : دوپشك • صغه‌ت : ساخه‌ت •
  - كىزى و بسكيد ته‌ ييد ره‌ش ده‌ست و پى لى گرئيدان ، وه‌كو دوپشكى
  - دل لى گه‌زت •

طهوقا ته ل گه رده نئى وى دانى (۲۰۱۹) داڤا ته قسه دال قلب و جاني
 چاوا قه گرن ته ههردو ناهو (۲۰۲۰) بهردانه فه قيرى ههردو جادو
 ديسان تو ههريه دنگل خه بهرده (۲۰۲۱) قهيدان تو فه كه ژ بو خوه بهرده
 نهى غونچه نا ناشكوفته صورگول ۲۰۲۲ بشكين قه قه سين دهرينه بولبول
 نهو تبهنه تو گاهنينا فوراني (۲۰۲۳) نهو خهسته تو چه شمه يا حيا تسي
 نهو ته شنه تو ناب زنده تاني (۲۰۲۴) نهو مورده تو جان جاويداني

-
- ۲۰۱۹- طهوق : طوك • نيرك •
 طوكا ته كه ته گه رده نا وى ، و دل و گيانيد وى كه تنه داڤا ته •
 ۲۰۲۰- چاوا ههردو چاڤيد رهش وه كو ييد مامبزا وه كو دو جادووا ته
 بهردانه مهن ژار •
 ۲۰۲۱- وهسان جاره كا دى ههريه دنگل باخه و بهنديه وى فه كه و بو خو
 نازا كه •
 ۲۰۲۲- ناشكوفته : نه فه بويى ، نه بشكفتى •
 نهى بشكوژا صورگولا نه بويه صولينه و بشكفتى ، ههريه رگه سين
 بشكفتنه و بلبلى ژى بينه دهر •
 ۲۰۲۳- فورات ، فه رات : روبراي فورات ، ناڤا شرين • خهسته : نه ساخه •
 چه شمه : گاني ، شه دروان •
 ۲۰۲۴- ته شنه : تبهني • زنده گاني : ژيان • مورده : مري • جاويداني :
 پيداري • مابين •
 نهو تبهنيه تو ناڤا ژيانتي ، نه مريه تو فه كيرا جاني •

ژو په زده تيا گو پر هه و ابو (۲۰۲۵) مه ضبط د پوره يا حيا بو
 ژو پوره برای گو* لښ هلاکت (۲۰۲۶) خونج د دهف و که بی وی هاکت
 زینا گو دوصه د برین ل جه رگی (۲۰۲۷) چو حالتج فهوت شاده مه رگی
 به حرا گو ژ جونبشا هه و ابی (۲۰۲۸) مه محفوظ ب پوره يا حيا بی
 حاجز گو هه و ره قا ژ* ما به بن (۲۰۲۹) به رزه خ ژ حیا زما د به حره بن
 نه و قولزومئ نمم کالی ب سه رجوش (۲۰۳۰)

سه رجوش* و کالی پراند سه رجوش

-
- ۲۰۲۵ - پوره گی : پوره بوش
  - زینا مه ستور و ژ چا فید بیانیا دور د کراسج شه ر مکر نید ابو
  - ۲۰۲۶ - * برای لښ : (رو * زا)
  - وه گو میری په ردا شه رمج ژ سه ر روین وی هلاندي ، خونج د دهف و
 د نیتدا هلاکت
  - ۲۰۲۷ - حالت : حال • کراس • فهوت : مرن • شاده مه رگی : مرنا ژ
 که یفادا
  - زینا دلکول که ته به ر مرنج
  - ۲۰۲۸ - جونبش : لف ، لښین • مه محفوظ : پاراستی
  - به حرا نه فینینج ، یا په ردا شه رمج نه هیلای بلگیت
  - ۲۰۲۹ - * د ما بین : (رو)
  - حاجز : ناقبر ، ناسته نک • به رزه خ : ناقبر
  - وه گو میری ناقبر را کری ژ ناقبره را مه رمج و زینج و نه که را شه رمج
 زما ی ل ناف هه ر دو به حرید نه فینینیا واندا
  - ۲۰۳۰ - * سه رجوش کالی : (رو)
  - قولزوم : به حر • سه رجوش : برچک • پراند : فراند
  - به حرا خه ما کالی برچک هاننج ، وی کالی و برچکا قه رامک ژ سه ر
 ده ری خو فراند

سهرېوش پری ژ دلی پېلا خون (۲۰۳۱) هافیت وه کی فورات و جیحون
 گویا هژیا هزار پیشه* (۲۰۳۲) مهی بو ریا ژ قلب شیشه
 میری ب غره ضکته ل زینج (۲۰۳۳) نوره نک ره فا که لا ترینی
 حاضر ژ دووی که باب ئولفت (۲۰۳۴) گه ریا وی د چاک نه شک شه فقت
 فهوراره نامهر حبهت ب که ل هات ۲۰۳۵ بیتکای گری ئه وی د که ل هات
 نه وچه ند گری برا د که ل وی (۲۰۳۶) جهتا صوبه ههروه مان د خلوی

-
- ۲۰۳۱- قهراک (قېباغ) فری و ژ دلی خون هافیت وه کو پیلید روبرید
 فورات و جیحون .
 ۲۰۳۲- * میشه : (رو) .
 هزار پیشه : جانتکی سهر فیری ، ئوغه ر کرنی ، قلب : وه ر گيران .
 سهرنخون کرن .
 سینگی وی یخ وه کو جانتکی پر خه م ، هژیا و وه سا خون هلا فیت
 ههروه کو شیشه کا شهرا پی دهرنخونکن .
 ۲۰۳۳- میری ب که رب و کین ل زینج ، دلج وی ما ب خوشکا ویشه و که لا
 گرین لیدا .
 ۲۰۳۴- حاضر : د کافیدا . د جهدا . ئولفت : که هیبون . نه شک :
 روندک .
 وی ده می وه کو میری ب گهرمی و دلوفانی ناخفتی و دلج وی
 ب خوشکا وی صوتی ئیدی نه شیا خو ، بهردا گرین .
 ۲۰۳۵- فواره : ب که لین . سهروکانی .
 میر د زکدا که لی و دلوفانی سهر ژئ سلطاندا ، ئیدی نه شیا خو
 راگریت و د خریک چو .
 ۲۰۳۶- ههتا سیدیدی خوشک و برای ل که ل ئیک ، ئیکتهق دگرین .

زین غه زقه نا خون د ل وه کی گول ۲۰۳۷	میر لښ دگری مثالې بولبول
۲۰۳۸	بلجومه بهزینه دست و داوان
۲۰۳۹	نا حق تو ژ بو چ بوی قاتل ؟
۲۰۴۰	زین سهر وا ریاض عیفته تی بو
۲۰۴۱	لا تق ته نه بو بکیری مهرجان
۲۰۴۲	بسی جورم بکه ی ژ عومری مه حروم

-
- ۲۰۳۷- زین وه کو صور گول د خون صور وه ربو ، میریش وه کو بلبلی بو
 صور گول دخونیت بو زین دگری *
- ۲۰۳۸- * دا فان : (رو) * داوان : دهه من *
- کس و کزید وان ل دو گریا وان هاتن ، خور هائیتنه داف و دهه نه زید
 ههردوان *
- ۲۰۳۹- نهی میری حه قنیاسی عادل ، ژ بهر چ ب بیجقی ته خوقه تلیر ؟
- ۲۰۴۰- گولبن : گول * بنا گول * عصمت : مهستوری * ریاض :
 گولشهن ، گولستان *
- عفت : پاکی ، ژ خو شهرمی *
- ۲۰۴۱- ههرجان : هه مو جهان ، هه مو لان *
- نهو دورا بهر که تی و هیژا یا کو کتید وی نینن ل هه مو دنیا یی
 بکه ربی * هیژا ی ته نه بو وی د خون صور وهر که ی *
- ۲۰۴۲- نه فنی په رییا شه زک و مهستور ب بی گونه می ، ژی ل کورتکه ی *

نه څرنگه د خاک و خون تو راکه ۲۰۴۳	بې سوچ ژ جانی به دهن جودا که ۱
میر گو : مه ځرڼ خه یال باطل (۲۰۴۴)	نه و بیهشه نه ز نه بومه قاتل
زینتی دکوژم مه گور ب عه مدها (۲۰۴۵)	طوبایه د جهنمه تا حه رهمدها
نه هلیح حه رهمین به زینه سهر وی (۲۰۴۶)	جوبار ره وانکرڼ ل سهر وی
بو شتوهن و شین د خان و مانان ۲۰۴۷	فریاد آهانه ناسمانان
یهک هات ژ دهرغه ناگه هانی (۲۰۴۸)	تو : مهم مر و داوه زنده گانی

-
- ۲۰۴۳ - خاک : ناخ . به دهن : له ش .
 ب شي ره نگی د ناخ و خونپړا که ی ، و ب بې گونه هی جانی ژ له شسی
 جودا که ی .
- ۲۰۴۴ - میری گوته وان ، هزرید خه لت نه کن ، زین یا ژ هایچووی ، من
 نه کوشتیه .
- ۲۰۴۵ - ب عه مدها : ژ دل . ژ که ربا . طوبایه : دلخوشییه .
 زینتی ره وشا مالا منه ، چاوا دتی دلدوم کوژم ؟
- ۲۰۴۶ - که سر و کارید نالیچ مالا میری داجریانه هنداف له شتی زینتی و خونا
 وی قه مالبن و روندک باراندنه سهر .
 (سهر وی دارا سهر وی) .
- ۲۰۴۷ - بو گری و شینی د مالا میریدا ، ناله نال و ناخینک بلندبونه ناسمانی .
- ۲۰۴۸ - دوی دهمیدا ، ټیک ژ دهرغه هات و گوت : مهم مر ، زیح خو دا
 هنگو .

زینتی مرنا مہمن ب گوهکھت (۲۰۴۹) گویا مر بو ژ نو ب روحکھت
 رابو فکری د چار کناران (۲۰۵۰) دی * میر دگریت شہی باران
 خہلقن حہرہ مین خہواص و عامی (۲۰۵۱) ماتہم زہدہ بونہہ بلتہ مامی
 گو : ئہی سہ بہ بئ سہ عادہ تا من ۲۰۵۲ بئ گہیف مہ بہ * د دہ عوہ تا من
 ئہی شاہ تہ دایہ روحن روخصہت (۲۰۵۳)

فہوتا خرہ وی دی ژ بو خوہ فورصہت

جان چو و ب جانی موٹہصل بو ۲۰۵۴ ئہو روح ب روحن موضہ محل بو

۲۰۴۹۔ زینا نہ مری نہ مای روح ہاتہ ئی و ہ کر مرنا مہمن بہیستی ، چائید
 خر ٹہ کرن ۔

۲۰۵۰۔ وی : (رو) • میر لئ دگریت : (زا) •

زینتی رابو سہرخو و چائ ل دور خو گیران ، دیت میر یں دگریت ،
 و ہ کو بارانی روندکا دبارینیت •

۲۰۵۱۔ ماتہم : بہی • زہدہ : ہنگافتی • بریندار • نہخوش •

گہس و کار و دہستوپتہ مالا میری ، ہمووا کربو شینہ کا تمام •

۲۰۵۲۔ * نہہ : (رو) • تو مہ بہ د داوہتا من : (نا) •

زینتی گوٹہ میری : ئہی سہ بہ بئ دلخوشیا من ، پوسیئدہ نہ بہ ،
 د دارہتا مندا •

۲۰۵۳۔ فورصہت : دہرائ •

ئہی شاہ تو بویہ سہ بہ بئ روح سہرداچونا وی ، وی دہرائ بو خو
 دیت ب وی مرنئ •

۲۰۵۴۔ دتصل بو : گہشتہ ٹیک • مضمحل بو : نہما ، حہلیا •

جان گہشتہ جانی و ہردو بونہ ٹیک • (روحا مہمن و زینتی) •

چه تا گری نه بو ژ دهف ته نقرار (۲۰۵۵) نهو مایی د چه بس تهن گرفتار
 ته شیبیهی مایی مهلول و مه جوس (۲۰۵۶) بی حفظن رضا و نام و ناموس
 نهو لزو نه دچو چه تا فه ئیرو (۲۰۵۷) مابو ل ژفانییا ته تیرو
 روحم ته ژ دل دهما رضادا (۲۰۵۸) شاهم ته د مولکن تهن سه لادا
 جسمن منن بیج نهوا گرانبو (۲۰۵۹) روحا منه نا تهوان رهوانبو
 دهرجل ژ قلبی بدهرکته (۲۰۶۰) شه وقتک ژ روحا مهمن بدهرکته

-
- ۲۰۵۵- هه تا ته دهستور نه دای ، نهو جان نه شیا ژ چه بسا لهشی دهرکه فیت .
 (نانکو تو بویه سه باب) .
 ۲۰۵۶- وه کو مهمن مهلول و بهنده واربو ، دا تو بیج رازی بی و دا بیج ناهرو
 نه بین ، ناک و ناموسا مه بهیته پاراستن .
 ۲۰۵۷- ژافانیا : (رو) .
 نهو گیان ژ لهشی نه دهردهگفت ، مابو و چاف ل رییا هاتنا ته .
 ۲۰۵۸- * صدادا : (رو) . سه لادا : ناکر . خواستن (دعوه) . گازی .
 دهرکن من ، گافا ژ دل تو ب نه فینیا مه قایلبووی ، ته ناکر بهردا دل
 و هنافیتد من .
 ۲۰۵۹- * منی : (رو) .
 جسم : لهش . بی نهوا : بیج دهنک . نا تهوان : بیج شیان . رهوان :
 چونا رهوان .
 لهشمن من گرانبو ، بیلین جانین من ی لاواز بیج سئکبو ، رهوان چو .
 ۲۰۶۰- د کافیندا ژ لهشی دهرکته و گه عشته جانین مهمن .

وان تهركون سهرائى فائى (۲۰۶۱) نهو چونه جهان جاويدانى
 هرچى كو قبول نه كهت مه كانان ۲۰۶۲ دى سهر بكت د لامه كانان
 هون شى سه فهرى غله ط مه خونن ۲۰۶۳ شاهد ژ مهرا مرقه پره بونن
 گانا وه كو جان ژ تهن ره وانبو (۲۰۶۴) جانان نهوى ديت و جان ب جانبو
 حاصل كو ژ پاش نتصالى (۲۰۶۵) نهو په رته و* و مشعه لا جه مالى
 ناكهك سه گنين و موطمه نن بون ۲۰۶۶ حينا كو ب يه گنه موئته من بون*

-
- ۲۰۶۱- وان دنيا هيتلا و چونه ناخره تنج ، پيئدارينج .
 ۲۰۶۲- مهر كه سنج ب شى دنيا به طال قايل نه بيت ، دى به ريخو ده ته دنيا دى ،
 دنيا جانان ل ناسمانى .
 ۲۰۶۳- هون ب چافه كنى سفك و خه له ت نه نيرنه مرنج ، هه فال و شاهد يده
 تيكبونا ههردو روحيد مه وه لييد خودى نه .
 ۲۰۶۴- ده من جان ژ له شى ده ركه تى ، ههردو جان گه هشتنه نيك .
 ۲۰۶۵- * په رته وا : (زا . رو) .
 گانا ههردو چرا گه هشتينه نيك .
 ۲۰۶۶- نه ف مالكه نه هاتيه ، نينه ، د ده ستنثيسا (زا) دا .
 مطن : پشتراست - حينا : ده منج . موئتمن : ژ خو نه مينبون .
 بيهنه كنى راوه ستيان و نيك پشتراستبون و ده منج ژ خر نه مينبوين .

ٺه و نه ٺره د قوازوما صفاتان (٢٢٠٧) ٺه و زدره د به حرا مه هله گاتان
 دم هاتنه ساحل فهنائ (٢٠٦٨) تهه چونه ب سهر حه دي به قئ
 فيلجومه ز مهركهزا توراب (٢٠٦٩) ٺه و زدره تهانه* نفتاب
 قه طعانه به اتصال و تهليل (٢٠٧٠) مه حضانه به انفصال و تهويل
 وان* ري كز برن ب جاني ذات (٢٠٧١) باقي گهريان ب ذاتي ذرات
 نين* عه جب تهف خه بهر ز بو من (٢٠٧٢)

هون ٺي مه كه نه هونه و ز بو من

-
- ٢٠٦٧- قولزوم : (بهحر) * بحر : (رو . زا) *
 هردو بونه دلوپهك د به حرا ساخله تادا ، و ٺه و دندك د به حرا دنيا
 هلاكه تين *
 ٢٠٦٨- ساحل : بهرليف *
 حه د : تخوب *
 به قا : مان *
 جار هاتنه بهر ليفا نه مان و برياني ب نيزيبكونا لهشي ، و جار چونه
 سهر تخوبن پيداريين ، ههرماني ، ب ٺيكونيا گياني *
 ٢٠٦٩- * گهانده : رو * توراب : ٺاخ *
 هردو گيان ز ٺهردى و ٺاخ ، بلندبون گه هشتنه ناسماني *
 ٢٠٧٠- تهليل : جهگرتن * ٺيڪ جوداگرن *
 اتصال : گه هشتنه ٺيكدو * انفصال : جودابون *
 مه حض : خوسهر * انفصال : جودابون *
 قهت نه ب گه هشتنه ٺان جهتي خو تيدا كرتي و نه ب ٺيڪ جودابون و
 گوهاستني *
 ٢٠٧١- وان كو ويا خودي گرتين ، پيداربون *
 * باري : (زا) * جانب : (رهخ) * ذات : (خو) *
 ٢٠٧٢- ٺهف خه بهره ل نك من نه تشته كي عه چين ، هون ٺي بو من نه كن
 حنير *

- شېنخېن وەكو ئەز ب دل مریدم (۲۰۷۳) ئەو روح رەوانە ئەز قەدیدی
 ھەرچەند ل با وە ناک مەم بو (۲۰۷۴) لىن پادشەھەك عەلى ھەم بو
 بو لانتقى فەرر پادشاهی (۲۰۷۵) ھەقبولى تەقەرروبا ئلاھی
 تەلبىن وییە* وادین* موقەدەس (۲۰۷۶) روحا وی ب نور حەق موقەبەس
 ھلگرتەم* و برەمە طور سینا (۲۰۷۷) بیئەندە کرم د گەل خوہ بینا
 ئینامە دەوی ژ غى حجابى (۲۰۷۸) ئەف زەررە گھانە ئافتابى

-
- ۲۰۷۳- * روح و رەوانە : (ئا . زا) .
 روح رەوان : روحا زىای ، دژیت .
 شېنخېن ئەز ژ دل مریدا وی ، ئەو روحا مەنە ، مەن لەش ب تەنچ یى ھەم .
 ۲۰۷۴- عەلى : بلند . ھەم : کارى ب مەجدى .
 ھەرچەند ل نەك ھنگو مروقەك بو و نائى وی مەم بو ، لىن سولطانەكى
 خودان ھەمەتا بلند بو .
 ۲۰۷۵- * آلہى : (سو) .
 فەرر : پسیار ژى کرن . ئمتحان .
 بو ھەزى ژىر جەرباندن و ئمتحانا خودى ، پاشى ھاتە قەبولکرن خودى
 نىزىكى خو پکەت .
 ۲۰۷۶- * قیىہ : (ئا) . * وادیا : (سو . رو . ئا . زا) . وادى مقدس :
 ل چىایى سینا .
 وادى : نھال . مقبىس : ژى وەرگرتى .
 دلخ وییە نەھالا پیروز ، جانى وی ژ روناھیا خودى ی رونبووی .
 ۲۰۷۷- * ھلگرتەم برەمە : (زا) . بیئەندە : بینا ، بیندار . بینا : چاف رون .
 ھلگرتەم و برەمە چىایى سینا ، و چاقتىد مەن رونکرن و ل گەل خو برەمە
 دیتنا رىکا خودى .
 (ئەف ھەردو مالکە نیشانن بو بەھسەج موسا پىغەمبەرى ، وەكو چویە
 چىایى سینا بو دیتنا خودى و ل گەل ئاخفتى ھەروەكو د قورئانسا
 پیروزدا ھاتى) .
 ۲۰۷۸- ئینامە دەر ژ غى طاریاتىن و نەدیتنچ و جانن مەن بلندکرە بەر پەرتید
 روزى .

حینا کو ب جان من ئەف سەفەرگەر (۲۰۷۹)

- ئەف جان مە ژ جانفروشی قەرگەر
دەرچەند کو فلەر «اقلعی» گوت ۲۰۸۰ حاضر وی د پەیتە «ارجعی» گوت
لەو هانمە دا بکەم وه راضی (۲۰۸۱) مەرضیە، بیمل پیشی قاضی
دا ئەز بکرم د گەل وه تەودیع (۲۰۸۲) دا هون بکرن* د گەل مە تەشییح
دیسان ئەگەریم ژ با وه رەقاص (۲۰۸۳) مورتاض بیمل ب جەنەتا خاص

۲۰۷۹- حینا : دەمن • گانا •

ل دەمن کو من ب جانن خو دایە ری ، ئەف جانە من ژ مەمن قەرگەر •
۲۰۸۰- اقلعی : بفرە ، بنگەهی بەردە • پەیتە : ل دوڤ • ارجعی : قەگەرە •
هەرچەند کو پیشچاف کۆتە جانی ژ لەشی دەرکەفە ، هەر ژیکسەر
گوتن قەگەرە • خودی د قورئانن دا گوت : (ئەی نەفسا (مروقی)
قەگەری نك خودی خو تو یا رازی و خودی ژ تە رازی هەرە ناف بەنی
و بەهەشتا من) •

۲۰۸۱- مرضیه : ژنی رازیبویی •

لەو ئەز قەژیمەنە و های ژ خو هەرە دا دلن هنگو ژ من نەمینیت ، و
خودی ل من نەگریت •

۲۰۸۲- * نەکرن : (زا) • * تشنیع : (زا) •

دا ئەز خاترا خو ژ هەو بەخازم ، دا هونیش مە شاردارگەن •

۲۰۸۳- چارەکا دی ئەگەریمە جەنن خو یین دو ماعین ب لەیزین ، ب قەدر و
قیمەت ئوغەرا خو بکەم و بنەجەم ل بەهەشتا خو ب خو •

زین و وصیہ تا خو دکات

زین کو نومانه وان کرامات (۲۰۸۴)	ته فچنه نسه مه نازل و مقامات
رونشت و وصیہ تا خو، بو میر (۲۰۸۵)	ته فوره نکه هه گر بهیان و ته قریر
کای پادشه هین روحان و قهلبان (۲۰۸۶)	هه مشیره بویسی فیدا و قوربان
قوربانی ته بن هه پرو دوصه د زین (۲۰۸۷)	تهز هیبشی دکهم نه بی تو شه مگیسن
روزا وه کو بر مه مه م ژ بو خو (۲۰۸۸)	بلجومله برن مه غه م ژ بو خو
مه منصور بویم ل کشوه ری غه م (۲۰۸۹)	غهم بونه ژ بو میرا موسه لله م

-
- ۲۰۸۴ - نومانه : دیار کرن • مه نازل و مقامات : جه ، قه در •
 زین ، وه کو به حسیح دنیا یج و ناخره تیج و له شی و جانی کری •
- ۲۰۸۵ - پاشی هندئی رونشت و وصیہ تا خخو کر •
- ۲۰۸۶ - تهی خودانج جانان و دلان ، مه رگیج خوشکا ته یا دایبابی گوری ته
 بت •
- ۲۰۸۷ - هه پرو دوصه د زین گوری ته بن ، تهز هیبشی ژ ته دکهم تو خو پوسیده
 نه که •
- ۲۰۸۸ - روزا وه کو من مه م ئیای ، من خه مید دنیا یج بو خو ئینان و ئیان •
- ۲۰۸۹ - کشوه ر : وار • وه لات • مه منصور : سه ر که تی •
 مسلم : ده ستدا هتالیی • یج قابل •
 خه م نه شیانه عن ، من دنیا خه ما ره تا •

مهم بو من و مهرجه مهت ژ بو ته (۲۰۹۰)	غهم بو من و سه لطفه نهت ژ بو ته
شاهم ب مړا مه به مونا زع (۲۰۹۱)	شهز بومه ب حصه يا خوه قانع
روني تول تهختي شپه خوسره و ۲۰۹۲	تاجن خوه ئي زهر بگيره كه جره و
به زما طره بچ بنديره ته رتيب (۲۰۹۳)	ذوق و فهره حن بگيره ته رتيب
سه رخوش بگه ساده و روالان (۲۰۹۴)	چون خوشكه ژ نوقه پير و كالان
نه سباب نه شاط و كاهه راني (۲۰۹۵)	ناداب صفا و زنده گانسي

-
- ۲۰۹۰ - مهم و خهم بو من ، مهزني و ميري بو ته و خودي ره حنا خو ب دلج
ته دا بينيت *
- ۲۰۹۱ - منازع : به ثل ، هه قرك ،
ميري من ، تو به رسينگي من نه گره ، نهزا ب بهرا خو قايلم *
- ۲۰۹۲ - كه جرو : خوار ، ريفه چونا خوار ،
تول سهر تهختن خو رونه وه كو شاه خوسره و ، و تانجني خو يسن
زيرين ب ره خه كي بيخه (خوار كه) *
- ۲۰۹۳ - به زم : شه هيانه ، طرب : كه يف ، ذوق : سه ليقه ،
فرح : دلخوشي ، كه يف ، تركيب : ليكدان *
- ۲۰۹۴ - ساده : زه لال ، صافي ، مهزن ، روال : طولاز ، لاو ،
شه هيانا ب سه ليقه و ب كه يف و دلخوشي بگيره و ريكب بيه نه *
- ۲۰۹۵ - نه سباب : پيدئي ، نه گره ، نه شاط : زني ، لهش سفي
ناداب : شه هيانه ، توره ، قه درگرتن ،
پيه فتيده زفتيخ و سه ربلندي ، شه هيانيد كه يفني و خوارنيد خوش *

ناهاده که شه بهت و طه عامان (۲۰۹۶) نازانه که جاريه* و نولامان
 پرکه طه بهتان ژ بو نثاری (۲۰۹۷) دا بین فوقه را د فسی هه واری
 مه جموع بکه موفه در حاتان (۲۰۹۸) مه خلوط بکه موعه طراتان
 مه جاس بیتن ب وان موزه هه ب (۲۰۹۹) ته هنییه بیت ژ نو موره ته ب
 دا تیکه بکه فن ل* دن شه که رخه ند (۲۱۰۰) تیکه ره یین* ب وه قص و گوته ند
 نه قسم بشور و عود و ته نیه ر (۲۱۰۱) ماورد و زه باد و مسک نه ذفر

-
- ۲۰۹۶ - * جاری : (رو . زا) .
 ناماده که : حازر که . دانه بهر . پیکینه .
 خازن و شه بهتان بده و جاریه و خولاما نازاکه .
 ۲۰۹۷ - نثار : بژاله کرن . فقرا : دهستکورت . ژار .
 ۲۰۹۸ - مه جموع : هه مو . خر . مفرحات : دلنه کهر . مه خلوط : تیکه ل .
 معطرات : کهرتاز . بیهنید گولافخ ، خوش . لهوانته .
 ۲۰۹۹ - مذهب : زیر کری . زیر کیشمکری . ته هنییه : پیروز کرن . مرتب :
 سه لیکه دار . پیکهانی . لیکدایی .
 ۲۱۰۰ - * زمن : (رو) . له : (زا) . * تیکدا بهرن : (رو . زا) . تیکرا
 ب هزین : (نا) .
 شه که رخه ند : جوان . خوشکولک .
 دا جوان و روگه ش ل من خربن و هه مو پیکنه خو راهزینن و بله یزن و
 گوته ندا گریه دن .
 ۲۱۰۱ - نه قسم : پارچه . ره نک . ما و ورد : گولاف . نه ذفر : بیهن .
 بیهنید به لایقه خوش .

ئەڭ چىمىس ئى نىعمەتەن پىقىرىن (۲۱۰۲) ئەو قىسىم ئى ھەدى زىيەدە تىرىن
 ھەيوانىيەتە مە بويە زائل (۲۱۰۳) روھانىيەتە مە بويە كامىل
 جىسىمى مە ئەگەر دىچىتە چالغى (۲۱۰۴) روھانىيەتە مە دى بىكەن وىصالى
 ھەتتە ھەكۆ داۋەتى مەلەكەن (۲۱۰۵) ئەقسام بىشور دى مەلەكەن
 لەورا ئەز و مەم مەلەكە صىفاتىن ۲۱۰۶ ئەم مانل طەيب و طەيباتىن
 عرسا كۆ فرىشتە داۋەتىنە (۲۱۰۷) داماد و عەروس جەننەتىنە

-
- ۲۱۰۲ - جنس ؛ توخم • ھەد : نىخوب •
 بلا بىھىتىد خوش ئى نىعمەتەدى پىقىرىن ئى پىقىرىن وىقىتە تىرىن •
 ۲۱۰۳ - حيوانىيە : ھەكە ھەيوانا • زائل : نامىنىت • روھانىيە : گىياندارى ،
 جاندارى •
 ئەقىندارىيا لەشا مە ئەما ، جاندارىيا مە تامامبو •
 ۲۱۰۴ - جىسىم : لەش • وصال : گەھىشتىن • گەھىشتىنا ئىك •
 مەرىچەندە لەشىتە مە دى شارداركەن د گورادا ، بەلغى جانىدە مە دى
 گەھنە ئىك •
 ۲۱۰۵ - ھەتتە : مەرەگىرن ، بەند •
 مەرەگىرنا كۆ مەلەكەت داۋەتىنە ، بىھىتىد خوش دى د مەشەبن •
 ۲۱۰۶ - صىفات : ساخلىت • طىيب : خوش • بىن بىن زىيان • ھەلال •
 لەو ئەز و مەم ھەكۆ مەلەكەيتىنە ، مە تىشتى ھەلال و بىن زىيان دىتىت •
 ۲۱۰۷ - عرس : داۋەت ، شەھىيانە • فرىشتە : مەلەكەت • داماد : زاقا •
 عەروس : بۆك •
 شەھىيانە و داۋەتە مەلەكەت بىكەن ، زاقا و بۆك ھەردى بەھەشىنە •

روژا گو سستی ته دایه تاجابین (۲۱۰۸)	چاوا ته د شههری بهستن نایین
ته بیه بکه دوکن و سوکان (۲۱۰۹)	ته زین بکن * ژ ره نکج بوکان
پوهتان تو بیج بلا سواربن (۲۱۱۰)	چندی تو بیژره دا بکاربن
سهرگرم بین وه کی د عیدان (۲۱۱۱)	هندی گول ههف یدهن چریدان
روژا گو ته نهو پهری قریکر* (۲۱۱۲)	چندی وه کو که یخوشی ته چپکو
نهز هیشی دکم بکهی عنایهت (۲۱۱۳)	قانون بکهی * وسان رعایهت

-
- ۲۱۰۸ - * بهست : (رو . زا) .
 شههر : شار . بازیر . نایین : عدهت ، شه هیانه .
 وه کو روژا داوه تا سستیج و تاجدین ، چاوا ته شه هیانید مهزن ل بازیری
 داینه کرن .
- ۲۱۰۹ - * بکه : (رو . زا) .
 نه مرکه ، بلا خودانید دوکان و بازارا جهید خو بکه ملینن .
- ۲۱۱۰ - بیژره خه لکی بوتنا بلا ل دهوارا سوواربن ، بیژره مهزن و ماقولان کاری
 خو بکن .
- ۲۱۱۱ - سهرید دهوارید خو بهردن و جدیدانج بکن وه کو روژید عیدان
 سهرگرم بین .
- ۲۱۱۲ - * بری کر : (رو) . * چندی وه هه کیف خوشی : (رو) .
 روژا ته سستی ب ری تیخستی و فه گوهاستین ، هندی ته کیف و
 شه هیانه گیراین .
- ۲۱۱۳ - * وسا بکه : (رو) .
 عنایهت : سه خبیری . رعایهت : چاؤدیری .
 نهز هیشی ژ ته دکم برا ، داوه تا منیش ب سه لیکه و تدارک و خهمل
 ب ریغه بیه .

ئېروھە ژ بو مرا دو چەندان (۲۱۱۴) ديسان تو وسان* بى شاد و خەندان
 ئحسانكە تدارەك و جھازان (۲۱۱۵) حاضر بگە موبوران و سازان
 ماندىنى عمارەتا* ستى تى (۲۱۱۶) ھەر* شېھەتى مەھمەلا پەرى تى
 تابوتەكە زەرنكار و زەنگىن (۲۱۱۷) مەندوقەكە خورده كارە زەرىن
 سەربوش تەوى زەرىن طەلا بت (۲۱۱۸) سەيوان تەوى خودان جەلا بت
 زىھار مە ھەردو بوک و زافان (۲۱۱۹) بىن قەدر نەكە ل پېشى چاقان

-
- ۲۱۱۴- * وسا بەشاد : (رو) • وسان شاد : (زا) •
 ئەئرو ژ بو من دو جاران تەمەت روزا داوۋەتا ستىخ ، ديسان كە يىغوش
 و دە قېش بىي •
- ۲۱۱۵- ئحسانكە : خوشكوك بگە • چاك بگە •
 تدارەك و جھازان خوشكوك بگە ، سترانبېژ و تەمبوران حازر كە •
- ۲۱۱۶- * عماريا : (رو • ئا • زا) • * رە : (رو) •
 عمارە : ئاقاھى • مەھمەل : كە-باوہ ، مەعافە •
 ۲۱۱۷- زەرنكا : زېر كرى • خورده كارە : موركار •
 داربەستەكا خەملاندى و زېر كرى و تابوتەكا خوشكوك و زېرىن •
- ۲۱۱۸- شارشەف ل سەر يا زېر كېشكرى بت ، سەيوانا وى يا خەملاندى
 بت •
- طلا : كراسكرون • جلا : خەمل •
 ۲۱۱۹- زىھار : ھىياربە • نەكەى • تا • ئاگەھ ل خو ھەبت •
 ھىياربى مەبوک و زافان ، بىن قەدر نەكەى ل پېش چاۋبەد خەلكى •

۲۱۲۰ - دهمین دگه هینه نایف مه زاری (۲۱۲۰) دا خهلق نه بیژن ب زاری
 عهقددا سستیج چ روژه خووش بو (۲۱۲۱) زینتی ژ ته زهل چ بهخت رهش بو
 نه شمن مه بلا سستی د گهل بت (۲۱۲۲) تاجدین ل گهل مه می به دهل بت
 دانه نه مه من ژ بویی تاجدین (۲۱۲۳) تاجدین ب ویا بگیره شوشبین
 شوشبین بتن نه و د گهل مه من ۲۱۲۴ شاهی بتن نه و د گهل غه من
 نهی مائلج خیری، بی موکافات (۲۱۲۵) وهی باذلج مه قصه د و مورادات

-
- ۲۱۲۰ - دهمین دگه هینه نایف گورستانی ، دا دلج مروفا ب مه نه سوژت و
 بیژن هه ی زارا !!۰۰
 ۲۱۲۱ - داوت و فه گوهاستنا سستیج چ یا خوشبو ، هه ما زینتی ژ روژا خودی
 دای یا بی مراد و بهخت ب رهش بو .
 ۲۱۲۲ - نه عش : داربه ست ، تابوت .
 چه نازتی من بلا سستی ل گهل بت ، تاجدین ژی ل گهل داربه ستا مه من
 بت وه گره ئه ویش بویه برازاقایج تاجدین .
 ۲۱۲۳ - چاوا ته مه م گره برازاقایج تاجدین وسا تاجدینی بکه برازاقایج مه من
 ۲۱۲۴ - مه م شامی ببو ب برازاقایج تاجدین ، بلا تاجدین ژی ببینه برازاقایج
 وتی و شه هیانا خه ما من (مه من) بگیریت .
 ۲۱۲۵ - مائل : لاکر . لاخواز . موکافات : خه لاتکون . باذل : ده (ژ دانج) .
 نهی خیرخوازی نه ل هیفیا مفا وه رگرتنی ، نهی مراد حاصل و باربه ری
 ئیان و خواستنا .

جهتا فهكه ساله كئي ته ماهي (۲۱۲۶) هندي كو تنف دكهی طه عامی
 هندي كو ب دهر ددهی لباسان (۲۱۲۷) هندي فه دخونی* عام و خاصان
 هندي كو بکهر دكهی قوماشان (۲۱۲۸) هندي كو به لاف دكهی مه عاشان
 دهر روز ب نيه تا غزای (۲۱۲۹) هندي كو نه-ك دكهی عه طای*
 هندي وه كو تون ته ختی روئی (۲۱۳۰) دهر روز تو* جنديان فه خونسی
 هندي كو ته هی دكهی خه زینان (۲۱۳۱) هندي وه كو شا دكهی خه زینان

-
- ۲۱۲۶- هتا ساله كا دهراندهر هندي خارنج راهائیت دكهی .
 ۲۱۲۷- * فه دخولی : (سو) .
 هندي خه لگی ب جلك بیخی ، و بیانی و خوییا فه دخونی . (دعهوهت
 دکی ، و خارنج ددهیت) .
 ۲۱۲۸- جهندی مهعاش و دراك و پهروكان به لاندكهی .
 ۲۱۲۹- دریا نیه تا خه زای ، هندي دهسته بردای دبی .
 ۲۱۳۰- * هر روز جنديان : (سو) .
 هندي ل سهز ته ختی خو دیونی و جنديان دیوانا خو خودکی .
 ۲۲۳۱- ته هی : قالا . خه زین : پوسیده . دامایی .
 هندي دزافا دمه زیخی و خه زینا قالا دکی ، و پوسیده و داماییا دلهش
 دكهی .
 * ددهسته نیسیا «زا» دا نهی مالک هیه ، ل فروزا بهرپه ری هاتیه
 ذئیمین و نه هاتیه نیشان کون کال پاش کیه مالک یه ، به لئ خیه ک
 هیه ل پاش مالکا « ۲۱۲۹ » یی ژ ویرن مالک دهسته یگریه ، دنیات :
 « هندي کر دکی تو ختم قران هندي کر دكهی نو ورد و دوران »

هندي ڪو غهني دڪهي فہقيران (۲۱۳۲) هندي ڪو رها دڪهي ٿهسيران
هندي د حڪومهتي نه بهردهي (۲۱۳۳) هندي وه ڪو گرتيان تو بهردهي
ههرجي* ڪو ٿ بو خوهيا دڪهي خوج (۲۱۳۴)

ههرجي د خهزينهيان دڪهي دهوج
قههرا وه ڪو دمنن دڪهت دهوج (۲۱۳۵) زهجر او ڪو ظالمان دڪهت رهوج
عهدلا ڪو ٿ بو خودي تو خاصڪهي ۲۱۳۶ مهظلومي ٿ ظالمان خلاصڪهي
سازي ڪو د جهنگبدا ديتري (۲۱۳۷) خونا ٿ موخالفان دپيتري

-
- ۲۱۳۲ - غهني : زهنگين • دهولهتمهاند • رها : بهردان •
هندي زاران دهولهتمهاند دڪهي و ٿيخسيرا ٿاذا دڪهي •
۲۱۳۳ - هندي ڪاري دهولهتا خو بريغه بيهي ، و هندي بهنديان و گرتيان
تو بهردهي •
۲۱۳۴ - * هندي ڪو ٿ بو : (رو) •
دهوج : خپرڪرن ، هلڪرتن •
هندي تو خهرجدڪهي و دمهزيخي و ههرجي دڪهيه د خزينادا و خردڪهي •
۲۱۳۵ - قههر : شڪاندن • دهوج : پالدان • زهجر : پاشقهبرن • رهوج :
بهصيلان • راڪرن •
هيز و شڪاندنا دژمنان پالدهته دور ، و پاشقهبرنا زورداران ٿ ڪار
دڙيخت •
۲۱۳۶ - خاص : بو وي ب تنج • مهظلوم : بندهست ، زورداري لڄ ڪري •
عهدلايا تو بو ڪناري خودي بڪهي ، و ٿارا ٿ بن زولما زالمان خلاصڪهي •
۲۱۳۷ - دهوج شهر و ليڪدانا دهنگي شير و مهتاليد ته بلند دبت ، و خونا
ٿ ري دهرڪهتيا دپيتري •

جهتا خورئى * صهييبد * شكارى (۲۱۳۸) جهتن عنلهفن كهويبد باري
 شاهم ل ته بيت وه صهييتا من (۲۱۳۹) وان صرف بكه ب نييتا من
 هفكر د حقيقت و مهجائى (۲۱۴۰) بنقيسه ن دهنتهوا جهائى
 دافه خورئى بكه ل پيشى زائى (۲۱۴۱) شه رهنده نهيم د وقت و نالفي
 هه چهنده كو من قهوى دريژگر (۲۱۴۲) بريژييد، وي چرام بيژگر
 گورى تهه * ده قصه دا مه دووره (۲۱۴۳) دوربت ژ ته هرقه دا مه كووره

-
- ۲۱۳۸ - * خوركي صى : (رو) • خوره كج : (ئا • زا) • * صى : (سو) •
 • زا • ئا • رو) •
 خور : خارن • شكار : راف ، نيچير • عهلف : ئالف •
 هتا حقتى تو ددهيه ب خارن بو صهييد رافى و ئالفى كهران •
 ۲۱۳۹ - صرف بكه : به زيخه •
 ميري من وه سيه تا من ل ته بيت ، وي خارن و ئالفى ب خيرا من بده •
 ۲۱۴۰ - حقيقت : راستى • مهجائى : دبيت • جهاز : پيدفيبد بوكج •
 ج حاق و حسيبا نه كه ، بلا ئه وي ژى دانيه ل گهل مه صرفى جهازا
 • من •
 ۲۱۴۱ - دال پيش چائيد زائى سهربلند بيم ، و شه رماز نهيم گافا من
 • فهدگوهيزن •
 ۲۱۴۲ - هه رجه ندى من گهلهك دالهى كرن و زيده خواست و دريژگر •
 ۲۱۴۳ - * گورى ته : (سو) •
 هى ، نهز گورى ته ، قوناخا مه يا دووره ، دووربت ژ ته گور و بنهجا
 • مه كووره •

لهو هئنه تهئور دېيم ب ديقهت (٢١٤٤) دا بيته دلخ ته رحيم و ريقهت
 درحقتن من و مهمي نه كني عار (٢١٤٥) گانا دموت مهمن بريندار
 نيز دى ب جه نازه ئن ري* رايم (٢١٤٦) حنا كه* مه قبان ته بايم
 وه قتن دموم بلعي تر دهستور (٢١٤٧) دا من بكرن د تسن ري مهستور
 من ژ نال وي ددوبدور نه تپي (٢١٤٨) بمع پارده د گدل نه وي* قشبي
 فينچ كو كون وه صيهت نخو (٢١٤٩) غائب ته ويا ژ دهرديج حوضو
 مير گو ، تو هره دهين بيينه* (٢١٥٠) گدر دن موي بست نه وي قهزينه
 باور تو بته ب صنيق و ئيمان (٢١٥١) بزمه ل ته و مهمن به شيمان
 نه هون بدون و تهر كو راين (٢١٥٢) ناپيت ته و مهم ژ شهف چوداين

-
- ٢١٤٤- دقت : بچ كيم و كاسي . رقهت : نه رمي . هيدي . ب دلوئاني .
 لهو من چ ژ بير نه كر نه كرتي ، دا دلخ ته نه رم و دلوئان بت .
 ٢١٤٥- دوزا من و مهمي نه كه فحيتي ، و گانا مهمن دلگول دهرت .
 ٢١٤٦- * وه : (رو) . ورايم : (زا . ئا) . * وه كه : زا . فكو :
 (ئا . رو) .
 نه ز دى سهروبهرى جه نازا وي كه م ، و هتا گورستانن ل گه ل چم .
 ٢١٤٧- مهمن دموم دهستورين بده ، كو مه ههردوووان د گوره كيدا
 شاردارگن .
 ٢١٤٨- * دگال وه : رو . وي : (زا . ئا) .
 من ژ وي دوور نه ككن ، بچ ناقب ، من د گه ل وي د گوره كيدا نه شيره .
 ٢١٤٩- پاشي زينن وه سيه تيد خو بو براى خو كرين ، بيچه كي هاي ژ خو
 بو و خو ژبير فكه و ته نا بو .
 ٢١٥٠- * ده رينه : (زا) .
 مبري گوتن ، تو هره بنيره مهمن ، نه گه ر له بهر مرنج بست نه وي
 نه زينه .
 ٢١٥١- تو باوه ركه نه ز ژ دل دببزم ، نه ز ل كريا زيت من درحقتن ته و
 مهمن كرين به شيمانم .
 ٢١٥٢- چ هون بهرن ئان ساخين و فزئين ، نه ز وه ناكه م تو و مهم ژيك
 قه قه تين و چوداين .

زين دڇيته نڪ مهمي و مهم دمريت

زينن ڪو بهيستن ٺهڻ ته ڪلوم ۲۱۵۳ ٺهڻ ميهو و وهڻا و ٺهڻ ته روهوم
 رابو نه ملي ٿي پايي تا فهرق (۲۱۵۴) ٻو بهرا حوسني د ٺهوهه ران غهرق
 داينن و ستي و صدد پهره ستن (۲۱۵۵) خورشيد و منهد و نوجرم * سهييار
 بلجومله بدهر ڪهتن ٿي پورجان (۲۱۵۶) دوردانه بدهر ڪهتن ٿي دورجان
 صدد جاريه و ستي و داينن (۲۱۵۷) هلڪرتن ٺهون ب ريسم و ٺاينن
 زاني ڪو نه ٿي مراد حاصل (۲۱۵۸) ٻن خلوهتا خاصا شينجن ڪامل

- ۲۱۵۳- مهر : خوشمروئي *
- تکلم : ٺاڃتن * ترجم : دلوفاني * بهيستي : (ٺا) *
- وهڪو زينن ٺهڻ ٺاڃتن نهرم و شرين و دلوفاني بهيستن *
- ۲۱۵۴- فهرق : ڪلواندا سهري مروئي * غهرق : نٽوبون *
- رابو خو خهه لاند ٿي ڪلواندا ڪا سهري هه تا بنن پيا ، ٻو بههره ڪا جوانين
 يا دگرهه راندا نٽو بويي *
- ۲۱۵۵- * نجوم و سيار : (رو) *
- پهره ستار : خولام و خنام * نجرم : ستير * سهيار : گهروڪ *
- داينن و ستي و صدد خولام و خنام وهڪو روزي و هه ٺيڻ و ستيران
 ب گهريان *
- ۲۱۵۶- بلجومله : هه مو * خر * دوردانه : دور * مراري *
- دورج : دولاب * جهن هلاڪرتنا چه کان *
- هه مو ٿي قه سري دهر ڪهتن ، هه روه ڪو دورن ٿي صندوقا دهر ڪهتن *
- ۲۱۵۷- ريسم : عهدهت ، چاڦليڪرن * ٺاينن : پيڪئينان ، عهدهت *
- صدد جاريه و ستي و داينن ري دانه ل گهل خو و دانه ري *
- ۲۱۵۸- زينن زاني ڪو مراد حاصل ، گهه ستن و ٻو نڪ مهمن ب تمامي *

ٺو، زوهره مثال زهره رتاص (٢١٥٩) ٻو مھجره م راز خواھتا خاص
 ٺاھا ڪو ٺھانھ خلوه خانئ (٢١٦٠) دھرگاھ ڦھ ڪون ل ھب سڃانئ
 ٺو ٻيڪنء پ مسعل و ٺھنر چون (٢١٦١)

دائين و ستي ھنھ ڪ د ٻھر چون

ديتن ڪو د ساحلي صھدھف وار (٢١٦٢) ٺو ٺھر ٺھج ٻ ٺرا عشقا خونخوار
 دوردانھ ٺي ٻي ٻھھا ئي جنئي (٢١٦٣) دھردايه ٺ دھستي ٺوھ رايڪائي
 فانوس ٺھنھس وھ مائي ٻي ٺاب ٢١٦٤ ڪونزار ٻھدھن وھ مائي ٻي ٺاب

٢١٥٩- * ٺھف : (رو) * مھرما راز : (رو) * مھجره م رازي : (ٺا) *

زوهره : ستيرا ڦينوس مھجره م راز : سر ڦشور * ٺھيني پوش *

ٺھين سر * زهره : ٻرقيين *

زينا وھ ڪو ستيري دبرقي * ٺو خلوا مھم ٺي *

٢١٦٠- خلوه خانه : زندان *

زيني ٻ ھه ڦال و ھو ڪر ڦھ ڪھشتنه زندانا مھم ٺيدا و نوبه دارا دھر

ڦھ ڪرن *

٢١٦١- ھمووان ٺرا ھلڪرتيون و دائين و ستي ڪ ٺيونه پٺشيخ *

٢١٦٢- ساحل ٻھر ليڻ * صھدھف : مراري * وار : وھ ڪ * ٺھر ڦھ : ٺو،

خھنڊقيين *

ھروھ ڪو ٻھر طھر مھ ڪئي خھنڊقي ٻھا ٺي ٺھ ٻھر ليڻا ٺو

وھ سا مھم ديتن ٻي رھنڊڪ پٺو و سڀيٽالھ *

١٢٦٣- دوردانه : ڪنا مراريين * دھردايه : دايه * رايڪائي : ھروھ *

ٻھلاش *

جانئ ٺو ٻي وھ ڪو ڪنا مراريا ٻھا ڪران ، ٻ ھروھ ٺ دھست ٺو

ٻھرداي *

٢١٦٤- فانوس : ٺرا * ٺھس : لھس * ٺاب : ٺين * ڪھشي * رونامي *

ھيٺ *

ٻھدھن : لھس *

ٺو روپين ڪھش خولڪي مرييا ڪرتبو و لھشي وي ٻو ٺھرم و ھستي *

ران برسگرن ژ خه قېم * به نندی (۲۱۶۵) حالس وي فه قير و * موسته نندی
 خه نقي کو د تدل مهمی گرفتار (۲۱۶۶) گوتن کو مه دی ژ سه طحن دیوار
 برقهك ب نه جاب مهمی بسهرکعت ۲۱۶۷ شهوقهك ژ سه ری مهمی بدهرکعت
 بهك شبهه تی روژ* و بهك هه یف بو (۲۱۶۸)

بهك شبهه تی ژیر و بهك زی زین بو

ژو شمس و قه مهر کو موته صل بون (۲۱۶۹)

دهرحال ب بهكفه موضمه حل بون
 تاگا وه کو* پیکته موقته بس بون ۲۱۷۰ نه و ههردو ل* ضهونی مونه کس بون

۲۱۶۵ - * خلق بندی : (سو . رو . زا . تا) . * فقیری مستمندی : (رو) .
 به نندی : کرتی . چه بسی . موسته نندی : دامایی ، زار ، بچ ئیغبال .
 وان ژ به نندیده د گهل مهمی د زندانیدا پسيار لسن ، کا حالس وي
 ژاری بی مرادی دامایی چ به ؟

۲۱۶۶ - سه طح : بان .
 خه لکنی به نندی کو د گهل مهمی گوتن مه ژ بانج دیواری دیت .
 ۲۱۶۷ - برق : بروسی . برق . روناھیا ب له ز و ب شهوق .
 برقهك عه جیب و شهوقهك ژ سه ری مهمی بدهرکعت .

۲۱۶۸ - * روژ بهك : (سو . تا) .
 نه و ههردو روناھی ، ئيك وهك طاڤا روژئی ژیرییس بو ، یا دی وهك
 شهوقا هه یقنی زیئین بو .

۲۱۶۹ - شمس : روژ ، هه تاف . قه مهر : هه یف . متصل : گه هشتیبه
 ئيك .
 موضمه حل : نه ما . نامینیت . چه لیا . د نافیگدا چویی .
 نه و ههردو روژ و هه یف تاگا گه هشتیبه ئيك ، ههردو د ناف ئیکودودا
 چون و بونه ئيك .

۲۱۷۰ - * گاڤا کو : (رو) * بضوء : (رو . زا) .
 موقته بس : ژئی وهرگر ، زئی نه ئر . مونه کس : فه دایی . دایه فه
 (روناھی) .
 گاڤا ههردو ئیکودو رونگری و روناھییا وان بوویه ئيك ، ئیدی
 شهوق فه دا و فه گیرا .

نهو رهنگ گهريان مونير و رهوشه ن(۲۱۷۱)

زندان ل مه گرنه صحن کولشه ن

مهم ژى ب فى رهنگى بى خه بهر بو ۲۱۷۲ خونا دلن وى ب دهرفه ده ربو

نهى ديدنه ن دلن نه بويى مه فتوح ۲۱۷۳ نكار نه كهى ته جه نينا روح

دا فكر نه كهى كو نهف حلوله (۲۱۷۴) يان نه سخه خروجه يا دخوله

دا ظن نه بهرى كو نهف مثاله (۲۱۷۵) يا قولن ضعيغه يا به طاله

خهونا تو دبيني نهف مه قامه (۲۱۷۶) شهينهك ژ شهود نا تمامه

۲۱۷۱- منير : ب روزاهى • رونا هيدر • صحن : حوش •

و سا رونهون و شهردان ، زندانا مه گرنه کولشه ن •

۲۱۷۲- مهمن حى ژ فى سهرهاني و سوجه تن نه بو • خونا دلن ژ ده نى

• هلا نيت •

۲۱۷۳- ديدنه : چاف ، هاتيه ديتن • مفتوح : فه كرى • تجلى : دياربون •

دهر كه تن ژ پشت نان نيغ تشته كي •

نهى بيناهييا دلن هين نه به بويى ، نكار نه كهى دياربونا روح •

۱۷۴- : حلول : شوندرى • نه سخ : چيبون نان چيكرنا وهك وى •

دا هزر نه كهى كو نهفه شوندريه يان نه سخه ، دهر كه تنه نان چونه

• زوره •

۲۱۷۵- ظن : هزر •

دا هزرا ته نه چيته هندی كو نهفه بيگوتيه ، يان گوتنه كا نه بنهجه

• يان به طاله •

۲۱۷۶- مه قام : جه • شهينهك : تشتهك • شهود : ديتن •

خهونا تو دبيني ل فى جهن تشته كي بهر پاره نهى تمامه ، ين كيجه •

هه مصوحبه تيا مهن موکوره م ۲۱۷۷ ناهاکرن هه گال و هه مدهم
وي ورشني قه نچ ن وان نه نهر کر (۲۱۷۸)

قه لپن وي د قه لپن وان نه نهر کر
هه مخواه تيا مهن تر فتر (۲۱۷۹) بو به رده نوشايي يار و نه نيار
دايين و ستي کو چرن ب سهر دنا ۲۱۸۰ هندی کر نوان د کدل نه به رده
توتن : کو هه مو تو رابه زين هات ۲۱۸۱ روحا تيه به ن تومان به قين هان
نو تهنه نهن زيلان دینار (۲۱۸۲) شاداب نه بو ب ناعن دتدار

-
- ۲۱۷۷ - هه مصوحبه تي : هه فال • هه مدهم • مکرم : قه در لپن گرتی •
هه مدهم : هه مدهم ، هه فال •
هه مدهم مهن ل زندانن ، ناکه هداري دوز و حالن وي ببون •
  - ۲۱۷۸ - ورشه : ريکيش • ريپهر • نه نهر کر : نيرايين ، نه ماشه کسر •
قه لب : دل • نه نهر کر : کار تينگر •
وي چائي و ريکيشي به ريخودا وان ، دايح وي هيم ل دلچ وان کر •
  - ۲۱۷۹ - هه مخواه تي : هه باليد د خلويديا • نوشاي : سسترن •
نه نيار : خودان غيرت •
هه مهن د وي زندانن و خلويديا ناگاه ژ کهنه نه مابو ژ بلي خه ميه
خو و نائي خودي و کهنه دي نه دديت هه روه کو به رده ل به ر
چانان •
  - ۲۱۸۰ - * ب سهر دان : (رو • زا) • پو خه به ردان : (رو • زا) •
وه کر داين و ستي چوپنه هنداف سهر ي مهن و هندی د گه ل
ناختين •
  - ۲۱۸۱ - بن نومان : بن شک • ژ راستا • به قين : راستي ، دروستي •
و گوتنن هه مو خو هشير که رابه نه نه زين هاته بال ته ، نه و نيانن
ته به دي ته نه زينيت ژ راستا •
  - ۲۱۸۲ - ته شنه لاب : تيه ني • لينف زوما • شاداب : تير ناي •
هه مهن مويه ل خو شاش نه کر ، هه روه کو نائي زينن نه به يستی •

هندي گو ره يا دلخ گشاندن (۲۱۸۳) هندي گو گولاف لښ ره شانندن
 وان سه حنه کون د جسمي جانه که ۲۱۸۴ تيللا ژ سهري دپو درخانه که
 ري مورده چراغ نانه هانسي (۲۱۸۵) دو که ل ژ سهري دچويه بانسي
 زين هات و ژ پيشنه بو حهوانه (۲۱۸۶) بهاري کو فهدا ژ بهر خوه هاله
 بررتوع کو فهدا ژ پور جه مالخ (۲۱۸۷) شورشيده نوما د گهل حلالين
 زينبي وهه، کوته وي بهديهي (۲۱۸۸) « قم يا جسدا نفخت فيه »

-
- ۲۱۸۳ - هندي دلخ وي بهر شانندن و گولاف لښ ره شانندن .
  - ۲۱۸۴ - جسم : لهش . دخان : دو . دوکيل .
  - مهم وه لو طره که کن بين روح کدتبو و پري ، وان چ تين د له شيده
 سه حنه کر ، به لښ وه کو بزونه کي دوکيل ژ سهري بلنه دپو .
  - ۲۱۸۵ - هورده، چراغ : چراغين به مري . نانه هان : ژ نشکيفه . کوز .
 هلاکهه . نه ل هزر .
  - نه و چراغين فه مري و نه مري نه ماي دوکيل ژ سهري دچو بانسي .
  - ۲۱۸۶ - حهوانه : فه کوهاستن . ستاري بلنه . بهدر : هه يا خي يا تمام .
 هاله : نه له کارون يا ل دور هه يتي .
  - زين هات و ل هنداف سهري راوه ستا و خيلي ژ سهري روپخ خو راکو .
  - ۲۱۸۷ - برقع : پوشي . خيلي . هلال کنانين هه يتي .
 وه کو پوشي ژ سهري دپيچ جوان ي فه شارتني فه داي ، و ههردو چاف و
 برو ديار بوين .
  - ۲۱۸۸ - بهديهي : سهريچ . قم : ههسته ، رابه ، هلو . جسدا : لهش .
 نفخت : من يقکر . فيه : تيدا .
  - زينبي گزي کره مه من کوتن : رابه سهري خو ژبي له شين من پفکريچ .
 (نيشانا گوتنا عيسا پيغه به مري وه کو پفکريه مري و زندي کري)

شهوئا شه بربد فن شه پالښ (۲۱۸۹) بربړويښه سر وځ دوي شه منځ
 وي دوي ته بهس ژ شهوق راترت ۲۱۹۰ قنديايځ قههس قه بهس گو داترت
 نښي شپوه تي پښ د نعتکافن (۲۱۹۱) رابو ښه ب نښه تا شه رافښ
 نه وه ل نهزي کر ب صدق دهردهم ۲۱۹۲ ته جديد وضو ب نښه زه مزه
 وه سنا ل مه لزا و مه تاسن (۲۱۹۳) وي چنېهه گه لزه نستانسني
 شه ووهک دو کرن ل دور به يتن (۲۱۹۴) په وانه تن په تهانده زه يتن

-
- ۲۱۸۹- شرينيا ده نډک و ناخنتنا زینن ، مه م هايډار و هشيار کر .
  - ۲۱۹۰- قه بهس : روناھيا ناري • منديل : چرا • قههس : بهس •
 هشيد مه مې هاتنه سهري ، و تين که ته له شې وي •
  - ۲۱۹۱- نعتکاف : ناکنجي بون ل جه لې و ب تنې •
 مه م رابو سه ر خو ، و چو سه ر و سطوي رينې •
  - ۲۱۹۲- صدق : راستي • دهر : ل ، د • سه ر جه ، ژ بو • نيزيسک •
 دهردهم : نيسه ر • د جهدا •
 تجديد : نو کرن ، سه ر ژ نوي • وضو : دسترو و نه دان •
  - ۲۱۹۳- * وسطا ب مصلا : (رو) •
 هه روه کو نښيز که ر قامه تنځ دکرېت ، رادوه ستيت نښيزي و نښه تا خو
 دښيت نښي ده ستيد خو دانه هه ر دو ره خيد روځي زینن و روځي خو
 که ماندي •
  - ۲۱۹۴- روځي زینن نښي دو جارا طه و افکر ، هه روه کو په لائينکې فرا خو
 که مانديه ناگري •

ٺاڙا وه ڪو ٻه ل ري د صوتن (۲۱۹۵) ران چنڊ ڪهلام ب يه ڪڙه تونن
 پهريانه ٺن گو تو خوش دهليئي (۲۱۹۶) شه معن وهه گو : تو خوش خئيلى
 پهريانه ٺن تو : تو رهه مابى (۲۱۹۱) شه معن وهه تو : تو جان ڪڙايى
 پهريانه ٺن تو : تو دن فروروزى (۲۱۹۰) شه معن وهه تو تو سینه سوزى
 پهريانه ٺن گو : تو چاره سازى (۲۱۹۹) شه معن وهه تو تو دل نه وازى
 پهريانه ٺن تو : تو پادشاهى (۲۲۰۰) شه معن وهه تو تو قبله تاهسى

-
- ۲۱۹۵- ل ده مع ڪو ٺاڙي ٺه ٺينج ٺاگر بهردايه مه معن ، وي و زينج ٺاخفتن
 ل ٺيڪودو ٺه ڪيران .
 ۲۱۹۶- مه معن ڪوتج : تو روناھيا رييا مني . زينج لي ٺه ڪيرا ڪوتج تو خوش
 هه فالى .
 ۲۱۹۷- رهه مابى : دهليل ، ريپهر . جان فزا : ٺاڙا ٺينج ، دلخوشڪهر .
 ۲۱۹۸- دلفوروز : دلنه ڪهر . سینه سوز : دلسوز .
 ۲۱۹۹- چاره ساز : چاره ڪهر . ريپين . دل نه واز : دلنازڪ ، دلوفان .
 ۲۲۰۰- وهه : وهسا ، ديسا .

پهروانه ئى گو : تو حور ذاتى (۲۲۰۱) شهمن ودهه آو : تو نر ذاتى
وان ته شنه نه پيد بين ته كه نلکوف (۲۲۰۲) وان سوخته پيد* بن ته صه ررون
ته گره نك دكرن ب يه كه صوحبهت (۲۲۰۳)

ايك عرض دكرن كه مال نولفهت
دايين و ستي و تهو په رده ستار (۲۲۰۴) تهو به ندى و خه بسى و گرفتار
سارته رم بزوين ب كوفت و گوئ (۲۲۰۵)

سارمه ست بويين ژ بيهن و بوت
وان گوتنه مهمن كره تهي جه گه خون (۲۲۰۶)

مهم داتنه دا تهي تو مه جنون

۲۲۰۱- ذات : خو ، نهفس *

۲۲۰۲- * سوخته دلى د بين : (رو) *

ته شنه لهب : تنهنى • ليئف زوها • بين تكلف : بسج رومه تى ، بسج
زه حبهت ، دلباك *

سوخته : صوتى • تصرف : ليئب • خو گپورين ل كاره كى *

۲۲۰۳- عرض : نيشادان • نولفهت : هويبونى • بستى • بستى •

۲۲۰۴- په رده ستار : په رده ست • ده ستويج • خرام و خدام •

۲۲۰۵- گوفت و گو : دان و سطانده نا ناخفتنى ، صوحبهت •

۲۲۰۶- مه جنون : دين ، ديوانه • شيت •

زین بو سه به بن جنونیا ته (۲۲۰۷) میر بو سه به بن زه بونیا ته
 میر بو ب ته را خودان ته رحوم (۲۲۰۸) زین هات و د گال ته گر ته گه لوم
 گهر ته شنه ئی تزهه ناب جه یوان ۲۲۰۹ ودر خه سته ئی هاته سهر ته لوقمان
 هه جنونی * خرو هاته باته له یلا (۲۲۱۰) گهر وامقی هاز بو ته عه ذرا
 گهر بلبلی گول ز بو ته حاضر (۲۲۱۱) نیاو فیری میهر پرویه ناظر
 په روانه ئی شه مع وی ته بیسا* (۲۲۱۲) ودر مریدنی هاته سهر ته عیسا

-
- ۲۲۰۷- زه بون : بین ده سته لات ، زار .
 ۲۲۰۸- میر ل ته خوشبو و رحم ب ته دا بر ، و زین ده ستوردا بهیت سهر
 ته بدت و ل گال ته باخیت .
 ۲۲۰۹- ناب جه یوان : ناا ژیانن ، فه راندنن . خه سته : نساخ . لوقمان :
 جه کیم .
 گهر تو ژ تیهنا دمری ته فهه بوته ناا فه راندنن ، و گهر نه سانی
 نه فه لوقمان هات ته ده رمانکات و ساخکت .
 ۲۲۱۰- * هجنونی و هاته : (رو) .
 خو : ما . گهر ؟ خورست ، عدهت .
 گهر تو قه یسین دینی نه فه له یلا هاته باته ، و گهر وامقی نه فه
 عه ذرایه بوته .
 ۲۲۱۱- گهر بلبلی نه فه بو ته گول ، و گهر لوله پیری نه فه روزه
 ل به رامبهری ته شهوقا وی ل ته دتیریت .
 ۲۲۱۲- * اییسا : (رو . نا . زا . سو) .
 نه بیس ، ژه بیز : چریسکا ناوری .
 گهر به لاتینکی نه فه ناگرتی هومین هلبو ، و گهر تو یین مری ، نه فه
 عیسا پیغه مبهر هات ته ساخکت .

دپوانه مه به ب قی هه وایی (۲۲۱۳) پیتانه مه به تو ناشنایی
 حوراکو ته جان و دل د ده سبو (۲۲۱۴) زینا کور ته دائما هه وه سبو
 چاوا ته دقن وه هاته باته (۲۲۱۵) دنیا به فه نایه هات و باته
 نه رزات مه فروشه عوری ضایع (۲۲۱۶) بیهوده مه به ل جنی بایح
 جهتا نه جهای حهتا بنوشی* (۲۲۱۷) نا بینسی ژ بو خوه جانفروشی
 دیسان مره ب عه قلی نشناکه (۲۲۱۸) زنجیرا جنونیس ره هاکه

-
- ۲۲۱۳- بیتگانه : بیانی • ناشنا : نیاس ، هه فال •
 نه فینسی ته دین نه کهت ، خو کوی و بیانی نه که ، فن تو هه فاله کین
 نیاسی •
 ۲۲۱۴- پهرییا کو دل و گیانید ته د ده ست ویدا بون ، زینا کو هه رده م
 داخوازا ته نه بو •
 ۲۲۱۵- * دقن وی : (رو) •
 چاوا دلن ته دخواست وه سا هاته نک ته ، دنیا به کا پوچه هه ر روز
 ره نه که که جار دین مروئی بلند کهت جار نقو کهت •
 ۲۲۱۶- ضایع : به رزه بویی • بیهوده : بین وج • ب بین عه قلی •
 ژین خو زه عی نه که ، نه فروشه ب نه رزانی ، ب بین عه قلی نه به جان
 فروشی خو •
 ۲۲۱۷- * ننوشی : (رو) •
 جام : به رداغ • نوش : فه خوارن •
 ههتا مرین چاف ل کرنین به •
 ۲۲۱۸- جاره کا دی عه قلی خو بکه سه ری خو و خو هشیار که •

لودرا شکرن مه قهید و زنجیر (۲۲۱۹) رابی ب ارا پینه پیش میر
 * سہی گہرہ * خودان عہظایہ (۲۲۲۰) ظلا ری سہا پری ہمایہ
 فنکناہ ز بر تہ یار و نہ حباب (۲۲۲۱) حاضر کرے بساط و نہ سباب
 ثابت تہ دہہ ل دعوہ تا تہ (۲۲۲۲) رودیہ تہ بہخت و دہولہ تا تہ
 دہرحاں دہما پری اوتابل (۲۲۲۳) دن بو تہ بگت مرانی حاصل
 جاوا تہ ز وی مرادہ دنخواز (۲۲۲۴) تہو رہ تہ تہ دن بگت سہرئہ فراز

۲۲۱۹۔ لہو مه تو بہر دای و بہندیہ تہ فہ کرن ، دا رابی ل گہل مه بچینہ
 * نک میری *

۲۲۲۰۔ * لرم و خودان : (دو) *

عہظا : دان * ظل : سہہ *

ہر وہ کی چاف فہ کریہ ، سہا وی ل سہر سہری ہہموایہ *

۲۲۲۱۔ بساط : خوش * خیر * مفا * تشت * نہ سباب : تشتیح پیدھی *
 کاری قہ درگرتنا تہ یخ کری و ہہ فال و دوست ہہمو ز بو تہ یسد
 * خرکریں *

۲۲۲۲۔ ثابت : نلف * مجد * قہ دہم : پین *

یخ مجد تہ بلندکہت ، ڈینبال و دہورتا تہ ہاتہ سہری ، ل تہ زٹری *

۲۲۲۳۔ کافا تو گہشتیہ نک وی ، تہر دی داخوازا تہ دہ تہ تہ *

۲۲۲۴۔ تہ چارا دقتیت دی بو تہ ر، کت *

شاهنشدهن مير و پادشاهان (۲۲۳۱) به خشه ندهن توهمه تا گوناگان
 ئين چيکري نهينکا جهمالن (۲۲۳۲) تيرا خزه نوماب زلف و خالن
 فانوس به دن گري * موطه نلا (۲۲۳۳) تيدا ز مهرا گري تهجه لالا
 نهو مير جه کيمه ذولجه لاله (۲۲۳۴) بين عهزل و تهغه يوز و زه وائيه
 تهزو ويجکرن د * عانه ما غه ييب (۲۲۳۵) ته ييبه گرین ب ته مری لاره ييب
 باکوره نا باغن عز و نازين (۲۲۳۶) صهه شوکر کو بکر و سه رفته رازين

-
- ۲۲۳۱ - به خشه نده : لينه گر ، ليپور *
 توهمه : سوچه لوکرن ، گونه ه پيغه نان *
 خودي سولطانان و ميران ، نهوي دلوفان بو گونه هکار و زاران *
 ۲۲۳۲ - نهوي نهينکا جواني چيکري ، و مروفي د زلف و خاليدا جوانييا
 وي ديت *
 ۲۲۳۳ - * کرن : (سو) *
 جوانييا خودي له شي مروفا کراسکر ، کورتانه کر ، د وي ريرا خو نيشا
 مه دا *
 ۲۲۳۴ - نهو ميري مه زن و جه کيم ، بين کهن و مرن و گهرينه *
 ۲۲۳۵ - * به عالما : (رو) *
 تاييه : پشته فاني * لاره ييب : بين گومان *
 نهز و زين لیک ماره گرین د دنيا نه دياردا ، وي نه قياين و ثاليکاري و
 نانه هيبا مه کر *
 ۲۲۳۶ - باکوره : کاري نيکي ، خيغه * نه خري * عز : سه بلندي ، مه زني *
 نه خيغه بين باغن قه در گرانيين ، صهه جارکي منه تداري خودينه ، کو
 نه کوره ک و کچه کينه سه ربلنديين *

حاشا کو د فنی سہرا (۲۲۳۷) بن جہنمت عہدن جاویدانی
 حیوان صفت ہم بکہین زنانی ۲۲۳۸ بیہودہ د مہسگہنت فہنایین
 تہردانہن و سہرزون و مہردود ۱۲۳۹ شہرہندہ پپینہ پیشی مہعبود
 مہہبود ژ مہ حور و غلبان (۲۲۴۰) تہزینت کونہ د بخت رضوان
 تہو مونتہن ل رحلتا مہ (۲۲۴۱) تہخوت دکن ٹوب دعوہ تا مہ
 لی جہنمتا عاشقن جزایہ (۲۲۴۲) مہسان نقاین کبریایہ

-
- ۲۲۳۷ - سہرا : دنیا ، خانی • جاویدانی : پیدار ، ہرمایی •
 حاشای مہ کو د فنی دنیا پوج و بہظال و خونہار ، بن بہہشتا پیدار و
 ہرمایی •
  - ۲۲۳۸ - بیہودہ : روقایمی ، بن وج ، بن مفا •
 تہ ہنای مہیہ ، د فنی دنیا پیدا یا بو کہسی نا مینیت ، ب بن شہرمی و
 روقایمی وہ کو حیوانا تہم زنانی بکہین •
  - ۲۲۳۹ - تہردانہن : گونهہبار • ناتورہ • سہرزون : سہرشور • مہردود :
 پاشقہبری •
 شہرہندہ : شہرمزار • مہعبود : خودی •
 گونهہبار و سہرشور و پاشقہبری ، شہرمزار و رورہش پپینہ پیشی
 خودی •
  - ۲۲۴۰ - خودی بو مہ پہری و خولام پید خہملاندین د بانجن بہہشتیدا •
  - ۲۲۴۱ - منتظر : ژفان ، چاف ل ری ، رحلہ : ٹوغر ، سہفہر •
 تہو ژفانییا ٹوغہر کرنا مہ دکن ، ل نک وان سہربلندیہ تہم دخواستینہ
 نک وان •
  - ۲۲۴۲ - مہعاد : بہند ، ژفانی پاش ناخفتن دانن • کبریا : کوباری ، مہزنی •
 بہہشتا عاشقید خودی تہو دہمن ب سہرفہرازی دچنہ نک •

عالیتره نهو ژ باغی رضوان (۲۲۴۳) ناگه نجنه، وی چو حور و غلمان
 هیمنی دگهین نه م زوی ژ مه عبود (۲۲۴۴) نین مه ب غهیری وی چو مه تصود
 تانا تهوی کر تهنه ننی ناخر (۲۲۴۵) ده رگهه فیهو ل بهر وی حاضر
 طهیری کو ته فیهو ل بهر فیهو بوی (۲۲۴۶) نهو ده نک فری وه کی نه بویسی
 ده مستبد خوه ژ قهید تل گشاندن (۲۲۳۷) چنه ذکیه دلخ خوه راوه شانندن
 شه هباز ژ قهید ده رگه نئی فیهو ش (۲۲۴۸) بهر وازگر و گه هشته ذیاعه رش

۲۲۴۳ - عالی : بلند ، بالا • ناگه نجنه : ناهینه دانان • هذگرتن •
 نهو بلندتره ژ باغی بهه هشتی و پهری و خولام ل ویری نابن • (نک
 خودی) •
 ۲۲۴۴ - نهوه هیفیا مه ژ خودی ، هه رکناری ویه نه م هه وارا خو دگه هینینی •
 ۲۲۴۵ - تمنی : داخواز ، هیفی •
 گاغا مه من ژا خفتنا خوب وی لافلاچی ژ خودی خلاسگری • نیکسه ر
 ده رگهه ل بهر وی فیهو •
 ۲۲۴۶ - روحا کو ده رگهه من لهشی ل بهر فیهو بوی ، وه سا ده رگههت و قری
 ههروه کو نه بویسی • (مه م مر) •
 ۲۲۴۷ - * دستی خوه : (زا • سو • تا) •
 خو ژ بهندید دنیای قررتالکر ، و جانجی وی فری بهر ئاسمانان •
 ۲۲۴۸ - وه کو شه هبازه کی ژ قهیدید نهردی فیهو تا ، و فری هه تا گه هشتیه
 بهر عه رشی خودی •

شینیا مہمی ، و تاجدین پہ کری دکوژیت

ٲنو ماتهہمی کو با خہہر بو* (ٲٲ٤٩) ٲہقرہ ٲلہ ٲو مہ ٲہوحہ کرہو
 گو : جن کو ز حہہس ٲہن جو دابو (ٲٲ٥٠)

فرہاد و فغان ٲ شہہری دابو

بو و: کو: ٲہ* و فغان و زاری (ٲٲ٥١) ٲو زہلزہلہ و بہزین ہ: واری
 بوہٲان ٲ منزن حہنا ٲوکان (ٲٲ٥ٲ) نسوان و کچ و بہنات و بوکان
 ٲہعیان و ٲہکابر و ٲہعالی (ٲٲ٥٣) میرزا و روال و لانوبالی
 ٲہٲ فہرد ٲہما د شہہری دلخوہش (ٲٲ٥٤)

ٲلجو ملہ د سہرخرہش ٲ مرشہووہش

-
- ٲٲ٤٩ - * بون : رو * * بون : رو *
 ماتهہمی : حازر ل بہہمی * نہوحہ : ٲیگوٲن * ٲہلورانہن *
 ٲہو مروٲن حازر ل بہہمیج و ٲن ٲانہہدار ، ٲ قی رہ ٲکی بو مہ ٲہ کٲرا
 کا بہہمی ٲاوا بو *
 ٲٲ٥٠ - وہ کو بہم مری ، گری و قیری و ٲالہ ٲال ٲ باٲیری ہلندبو *
 ٲٲ٥١ - * ولولو : (رو) *
 بو ویلوٲل و ہاوار و ٲازی و خہلک ب ہہوارکی بہزین *
 ٲٲ٥٢ - نسوان : زن * بہنات : کچ *
 ٲٲ٥٣ - ٲہعیان : ماقول * ٲہکابر : مہزن * ٲہعالی : ٲایہ ہلند *
 روال : گہنچ ، لاو * لانوبالی : خہمسار *
 ٲٲ٥٤ - فہرد : کٲ ، کس * ہلجو ملہ : ہمو *

قیبرا دبه‌زین ب سه‌ر مهمی‌قه (۲۲۵۵) وان دهره برون ب سه‌ر غهمی‌قه،
 نابدین و به‌کر بچ تنافسی* (۲۲۵۶) بون شهردو ل عه‌رده‌گی مولای
 نو: نهی سه‌به‌بن فسادا عازم ۲۲۵۷ شه‌یطان صغه‌تی ن شکن‌ناهم
 نهی بنعش نته و فسادان* (۲۲۵۸) وهی منعن مه‌قصسه‌د و مرادان
 نهی به‌رده‌ری مهمی و زین (۲۲۵۹) وهی داغ کیشی ل سه‌ر برینج
 نبلیسن خه‌بیشن بو نه‌دامت (۲۲۶۰) بهس نیسه ل من ته گر قیامت!

-
- ۲۲۵۵ - هه‌مو دبه‌زین دا بگه‌هنه سه‌ر مهمی ، خرد دامایی و ب کوفان •
 ۲۲۵۶ - * باغافی : (زو • زا • نا) •
 مولای : تیت تشقلین ، که‌تنه سینگی ئیک •
 تاجدین و به‌کر ب ته‌به‌زایی د ئی‌دوو نشقلین •
 ۲۲۵۷ - تاج‌ین ل به‌گری کره ویری و بوئی ، وهی فطنه‌که‌ری کینداری
 خه‌لک ژیده‌که‌ر ، له‌ش مروقی کار خراب •
 ۲۲۵۸ - * فسادی : (رو) • * مرادی : (رو) •
 نهی فتنه‌که‌ر و فساد ، وهی ریگری میخی و مرادان •
 ۲۲۵۹ - به‌رده‌ر : ب گوتکوت ، نه‌زمان به‌ردای ، نه‌بیش ناشکه‌راکه‌ر •
 نهی ناشکه‌راکه‌ری نه‌فینیا مهمی و زین وهی داغ کیشی ل سه‌ر برینج •
 ۲۲۶۰ - نه‌دامت : به‌شیمانی •
 نبلیسن خه‌بیشن کار بر خرابی ، ما نه به‌سه ، نین ته قیامت ل من
 راگر •

دینبو ژ تھ سورا برایی (۲۲۶۷) هر پی کر دئی وی نازده هایسی
 فیاحل دکر کو وی فه زکته (۲۲۶۸) ته سیمیهی به کر د عهردی راکت
 قسط کس نه دشی ببت مقابل (۲۲۶۹) بسج شهه ب وی دبویه قاتل
 ناپار خبار برون ز بو میر (۲۲۷۰) میر هات و ل بسج وی بهست زنجیر
 لانا کو جه نازه وان ه لائین (۲۲۷۱) ساهه کو ژ شهیدی ده رانیین
 ده شهوه بوین ل وان علامهت* (۲۲۷۲) رابو ل نه لاقان قیامت

۲۲۶۷- ژ کس نرید مه میدا ههوا ب سه ری تاجدین کت ، هه مو کس
 ژ سه ما وی نازده های ژ بهر دره قین *

۲۲۶۸- هه جین کتبا بهر لهی دا سطروی لئ شکینیت ، وه کو به کری لئ
 کت روحی لئ قه تینیت *

۲۲۶۹- دبوی : (رو) *

کس نه دوریرا بچیته بهر سینگی ، بئ گوتن دا هیتته کوشتن ب ده سبتیه
 وی *

۲۲۷۰- چ ب خالکی نه ما ههوارا خو گه هاندنه میری ، میر هات و تاجدین
 ب رنجیرا بریدا *

۲۲۷۱- ساهه : لاو • هیژا • شههههه : جهین خربورنا خه لکی • مهزار •
 گورستانا شهیدا *

گانا کو جه نازی مه من هلا رتینه سه ر هلا و دار بهستا وی قه درگران و
 خوشدئی ژ زندانن نیناینه دهه *

۲۲۷۲- * علامات : سو *

وه کو جه نازه ب ری نجه تین و چائی خه لکی شههههه ، ژیکجار کالین
 وه کو روزا قیامت تی لئ هات *

دیوی کو تہ بہستی وان ب تہ دیویر ۲۲۷۳ بزندان ل بر خوه قہید و زنجیر
 زنجیر و کھمہند تہوی شکینان (۲۲۷۴) دروازہ و پھردہ وی ہلینان
 تہ زدر ژ منغارہ ئی کو بہر سو (۲۲۷۵) در حال بہزی تہ عشی و ہر سو
 تابوت ل سہر سہری خوه دانی (۲۲۷۶) ندفنن دتہ ہاندہ ناسمانی
 ہندی کر د شہری تادہمی بون (۲۲۷۷) تیکنا د لباسن ماتہمی بون
 ہندی کو ہہ بون د شہری مہ شہور (۲۲۷۸)

خاتون و موخہ دہرات و مہستور

-
- ۲۲۷۳۔ تہ دیوی وان ب تکبیر بہند کری ، زنجیر و قہید خو بزندان
  - ۲۲۷۴۔ کھمہند : بہند ، و ہر سید خلف بو ہلایستنی ، رتنی
 دہرازہ : دہر تہ ، ری
  - ۲۲۷۵۔ تہ زدر : تہ ہنگ ، تازدہا ، مہ غارہ : شکہفت ، تہ عشی :
 دار بہست ، تابوت
  - دہمی تاجدین قہید خو بزندانین ، خول دہروکی حہبسا خو دا و
 دہرکت ، و بہزی و تیکسہر خو عاقبتہ دار بہستا مہمی
  - ۲۲۷۶۔ * دگہانہ : (رو ، زا ، تا)
  - تابوت ہلگرتہ سہر سہری خو ، و قیر آید وی دچونہ بہر ناسمانی
  - ۲۲۷۷۔ تادہمی : مروف ، ماتہمی : بہی گر شینی گر
 بازیریا ہہ مووان جلکتید رہش و شین کر بونہ بہر خو ہہمو د کراسنی
 بہمی گرتنیدا بون
  - ۲۲۷۸۔ مہ شہور : ناقدار ، مہ دہرات : داپوشی ، ژنید پشت پہردا

گیسو قه گری ب طای تهر پوش (۲۲۷۹) سهر تا ب قه دم هه می سیه پوش
 پین معجر و بورقوع و سهر ننداز ۲۲۸۰ ره شکر تی ژ بو مهم ب دلخواز
 نه بیاحه و مهر بان و دایین (۲۲۸۱) گویه نده ب نله شبه گویین
 وان هه رثیه د ستران به ناهه نک ۲۲۸۲ زین رابویه پین ب قامه تا شه نک
 ناهید صنهت ل ده نای سازی (۲۲۸۳) ره غص دپویه بهر جه نزی
 دام و دد و ناهه می و موران (۲۲۸۴) دار و بهر و جامد و نیوران

-
- ۲۲۷۹ - گیسو : برچا نه هاندی • کریه خه لک • کزی •
 سیه : رهش •
 کچا و ژان که زییه خو نه کربون ، و تنج کرلاف د سهری ، ژ سهری
 هه تا بیان د جلك ره شبون •
- ۲۲۸۰ - معجر : پوشی ، خیلی ، برقع : پوشی • سهر نه ننداز : هیمزار •
 ته با •
- ۲۲۸۱ - نیاحه : پین پیژ • ب گری • میهره بان : دوست ، هه نال ، دلوفان •
 گویه نده : ستران پیژ • پین پیژ • گویین : پالنده کن خاندن مه لوله •
 پین بژا و هه نال و دوست و دایینج هه موان پین دگوت و قه دلورانده
 وه کو گویینا •
- ۲۲۸۲ - مرثیه : پین گوتن •
 وان ب مهمن دگوت ، زین رابوو سدر بیان ب بهر نا خو یا شه نک •
- ۲۲۸۳ - دچو دبهر : (رو • زا) • ناهید : ستیرا زوهره •
 زینت ل بهر جه نازی دله پیژی ل بهر ده نک پین پیژا وه کو ستیرا زوهره
 دبرقییت •
- ۲۲۸۴ - دام : گیانه وهری • که می • دد : گیانه وهری کی می •
 مور : حشهره • (حشره • ع) •
 خولیا قه تی خردی ، ژ دار و بهر و بالندان و گیانه وهر و موران •

بلجومله ز بو مهمن دژنن (۲۲۸۵) هه ره یهك ب مه قامه كی دكائیمین
 طلب رهش و ان سیاه پوشان (۲۲۸۶) هه شهه تی عه و ره كی خروشان
 زوچه ند ژ شارضید تونگون (۲۲۸۷) بیکرا دورین سرشك و درخون
 گویا کو د فهصلن زوبه هاری (۲۲۸۸) بهاران ل گولشه نان دباری
 نهك مانهم و نهك و سیاه پوشی (۲۲۸۹)

نهك چارشهف و نیزار و پوشی

بوختان وی زهمانی گرنه عادهت (۲۲۹۰) به ره سمین قه نیم تا قیامهت

-
- ۲۲۸۵- هه مو بو مهمن دگرین و دنالین ، هه ره ژینگی ژ رهخچ خو نه دلورانده .
 ۲۲۸۶- طلب : تلپ . تشتی لیک جه بیایی . سیاه پوشان : جلك رهش .
 رهه : هه مو . پیکنه . تیکدا .
 خروش : قیری ، کازه گاز .
 طلب رهش وی حه شامه تی مروقان یهك جلکیده رهش دبه ر ، وه كو
 نه و ره كی رهش طاری ، نهو خالك دچون و قیری ژ وان بلند دبرن .
 ۲۲۸۷- عارض : دیم ، رو . گولگون : ره نین ، گهش .
 وه كو طایند برانج روندك خون ب دیمید وان یهك گولکولیدا دبارین .
 ۲۲۸۸- هه ره كو بارانید سه ری به هارینه ل گولشه نان دبارن .
 ۲۲۸۹- نهك ره نگی به هیج و خو د رهشی هلانندی و نهك جلکیده رهش و
 پوشی .
 ۲۲۹۰- نهك شینیا وان کری ، کو ژ سه ری هه تا بنج بیا جلکیده رهش گرینه
 بهر خو ، ژ وی روژی بو عاده تی بهی گرتنی ل جهن بوتان .

زین قهنجیا به کری دیار دکهت

دهتتن وه کو چرنه سهر مهزاران ۱۲۹۱ وان دی هریهك د نیف دو داران
 هافیتیه* تهردی شمبه مردار (۲۲۹۲) بچ نه رحه گهر و خودان و نه مخوار
 برسمین نه جهب نهف ج بچ نهزایه ۱۲۹۳ توتن : به کری خودان جهزایه
 ناچین ز روئی نهف نه ناگر (۲۲۹۴) عالهم ب نه نائییا وی ساگر
 روی وه نه توتنه من روایهت (۲۲۹۵) زینت کو بهیست* نهف حکایهت
 نه ره زنه توتنه میر و تاجدین ۲۲۹۶ ئی شاه و وه زیری* عز و ته مکین

-
- ۲۲۹۱- دهمی گه هشتینه گورستانج ، دیتن کو تهرمی مریه کی یخ هاتییه
 هافیتن ناههرا دو داران .
- ۲۲۹۲- * هافیتنه : (رو) . هافیتنه : (سو) .
 مردار : مردال . مرار . فهطسی . نهوچه گهر : پییژ ، ل سه رگرین .
 بهی گر .
 وه کو مراره کی یخ هافیتیه تهردی ، و کس ل دهف نه بو بو بگریت نان
 بچ بیژیت .
- ۲۲۹۳- بی نهوا : زار . بیده، ولهت .
 هنده کا بسیار کر نهفه کیژ بچ خودان و زاره هنده کا گوتنی به کره یی
 گه هشتیه ههقی خو .
- ۱۲۹۴- تاجدینی نهو کوشت و خهلك ژ بهلا وی قورتالکر .
- ۲۲۹۵- * بهیستن : (رو) .
 راوی : ناخفتنکهر ، بیژ . روایهت : سوچهت ، سه روبه ر . سه رهاتی .
 یی سه رهاتی بو من دگوت (خانی) وه کو زینتی نهف ناخفتنه بهیستین .
- ۲۲۹۶- * و وزیر و عز : (رو) .
 عز : قه دربلندی ، ماقولی . ته مکین : شیان .
 گوته میری و تاجدینی : نهی شاه و وه زیرید مهزن و زه به ردهست .

ئىز ھىيى دىگەن نەكەن * عنادى (۲۲۹۷) دەردە تى قى * مەنبەع * فەسادى
 لورا كو خىدانى ئىس و جانان (۲۲۹۸) وى خانقە تەرضى و ئاسمانان
 رىزا تەزى حزب دا ھەببىيان (۲۲۹۹) ھىيەت تەوى بوغۇش دا رەقىبان
 مەوجود: كىن دە: لۇ مەعدوم (۲۳۰۰) ئەم پىيادى * د لازىم * و مەلزوم
 ئەم صورگولین ئەو ژ بو مە خۇزە ۲۳۰۱ ئەم گەنجىن و ئەو ژ بو مە مارە
 ئول ھىف دىن ب نوك شاران (۲۳۰۲) گەنجىنە سىردان دىن ب ماران

۲۲۹۷ - * مەكن : (رو) * * وى : (رو) * عناد : ركى * مەنبەع : سەرەكانى *
 زىنى گوت : مەن ھىيى ژ ھىگو ھەيە ، دەرھەقىق فى سەرەكانىيا خرابىيا
 ركىن نەكەن *

۲۲۹۸ - لەو كو خودى ئەرد و ئاسمان و مروف و ئەجنە داين *

۲۲۹۹ - بغض : كەرب ، كىن * رەقىب : كىدار ، سىتال *

دەمى خودى ئەئىنى دايە ئەئىنداران ، ھەر ھىنگى كەرب و كىن دانە
 كىدار و سىتالان *

۲۳۰۰ - * د لازم و د ملزوم : (رو) *

مەعدوم : چو نە * لازم : پىدائى * مەلزوم : ھەئبەند *

خودى كىن و ئەئىنى كەنە بە ئىدە ئىكودو ، دا مروف چاكى و خرابىيان
 ژىك جوداكەت *

۲۳۰۱ - خار : ستى ، درك * گەنج : خزىنە * ئەم صورگولین ئەو ستى
 مەيە ، ئەم خزىنە ئەو مارتى مەيە *

۲۳۰۲ - ھىف دىن : دھىنە پاراستن * نوك : سەرى تى *

گول دھىنە پاراستن ب تىيا ستىيان ، و خزىنە بە چائىدېريا ماران
 كەس نەوتىرت خو نىرىك بىكەت *

ژدهولت، ژنگهړه چي وي جهنګر ۲۳۰۳ تاشر ب مهرا نهوي و: فاکس
 ظاهر وي نه تڼو موخالفهت کر ۲۳۰۴ باطن ب مهرا دواغلهت کر
 تڼو ته نه بو د نیک به حائل (۲۳۰۵) عشتا مه دېرو بهضال ژ زائل
 وي گور چي ژ بو خو، دا خرابکر ۲۳۰۶ د: حقائق نه ري قهوي صهرا: بکر
 نهو بو سه به بچ حه قيقه تا مه (۲۳۰۷) داخل ته ریا طه ريقه تا مه
 ژو زي درتيا مه دا شه عيده (۲۳۰۸) تحقيقات بکن کو ژو سه عيده

-
- ۲۳۰۳ - هه چهندي کو ر سهزي روزي وي کينداری کر ، بهلن دوماهين
 نهوي قهنجي ل مه کر .
- ۲۳۰۴ - ظاهر : وهسا ديار . موخاله قهت : به ثلمی . نه قایل .
 باطن : ب دل . نه په ني . موافقهت : قایلبون .
 وهسا يا دياربو کر وي زبان دگه مانده مه ، بهلن کاري نه ديار نهوه ،
 کو بو خيرا مه بو .
- ۲۳۰۵ - حائل : بهرجان ، ناسته نک . زائل : نامينيت .
 نه گه به کري هم ژیک دور نه کرباين ، نه ئينيا مه دا يا به تال بيت و
 چو ناف نه دمان .
- ۲۳۰۶ - صواب : راستي . درستي .
 نهوي خرابي ل خو کر به ني . نهنجي ل گه ل مه کر .
- ۲۳۰۷ - حه قيقهت : راستي .
 به کر بو سه به بچ پاکيا نه ئينداری و نا ئنداریا مه .
- ۲۳۰۸ - تحقيقات بکن باوه رکوان . بنه پني . سه عید : دلخوش . ب کريف .
 نهو زي دريا مه دا حساب شه عيده باوه رکوان کو نهوي دلخوشه .

مرنا زینتی

۲۳۱۷- القصة : ككلا گوتنج . مهقتول : كوشتی . قهتیل : كوشتی .
 ستهم : زورداری . تهعهدا .
 بیداد : زالم . جهلاد : جهلاد . خواستنا رازیبونا خودی .
 ۲۳۱۸- جورم : گونه هکاری . بهرات : باوه ریناما شاهانه . عهفو نامه .
 باوه رینامه (شهادة) .
 ۲۳۱۹- نه نشور : به لافگری . هایداریگری .
 ۲۳۲۰- سپارن : کرنه . نه مانهت .
 ۲۳۲۱- * اوه : رو .
 ۲۳۲۲- سه روک : سهرور . نیشان . مهزن . سه روک . ریبهر .
 ۲۳۲۳- سه روکی جئاتا نه فینداران ، میری هه مو سه رفه رازان .

- ۲۳۱۷- القصة : ككلا گوتنج . مهقتول : كوشتی . قهتیل : كوشتی .
 ستهم : زورداری . تهعهدا .
 بیداد : زالم . جهلاد : جهلاد . خواستنا رازیبونا خودی .
 ۲۳۱۸- جورم : گونه هکاری . بهرات : باوه ریناما شاهانه . عهفو نامه .
 باوه رینامه (شهادة) .
 ۲۳۱۹- نه نشور : به لافگری . هایداریگری .
 ۲۳۲۰- سپارن : کرنه . نه مانهت .
 ۲۳۲۱- * اوه : رو .
 ۲۳۲۲- سه روک : سهرور . نیشان . مهزن . سه روک . ریبهر .
 ۲۳۲۳- سه روکی جئاتا نه فینداران ، میری هه مو سه رفه رازان .

زین دات و ب قامتا صه نه و به و ۲۳۲۳ بو سه رو ل سه ز وی سایه گوسته و
 بیچ په رده مشلی نهی دنکسی (۲۳۲۴) هیستر دزه رین عه لاکت ووالسی
 ده یخی ته دتو د فصل نیشان (۲۳۲۵) دوزیا رییا ز ه وری دیسان
 باران کو ل تور به یخ دباری (۲۳۲۶) هه دانه دبوونه دهه مراری
 هه ردهم کو دکر و دده دت قه ۲۳۲۷ وان ماته میمان . نعوذ بالله
 (۲۳۲۸) به نه ز داتون قاشه ناکه (۲۳۲۸) هه رده نه نه کن ب سه و دکه ت ده نک

-
- ۲۳۲۳ - صه نه و به ر : دار گاز . سه رو : دارا سه رو . سایه : سه و .
 گوسته ر : بالک هه . سایه گوسته ر : سیثانده ، سه یوان .
 زین ب به زنا خوځه یا بلند سات وه کو داره کا سه رو ی ل هنداف گوری
 راوه ستا و ل سه ر بو سیثانده (سه یوان) .
  - ۲۳۲۴ - علی التوالی : ل دو نیک . بیچ نافه ی نیکته ق .
 ب فاشکه رایبی وه کو بلوری هه داوراند ، روندک . نیکته ق دباراندن .
  - ۲۳۲۵ - فصل : وهرز . دهریا : به خر .
 وه کو بارانید نیشانج ، به خره ک ژ عه ورا برژیت ، وه سا زینج دگری .
  - ۲۳۲۶ - توربه : قرب ، ناخ ، گور . دانه : دندک ، کت . چک .
 دلوپید روندکید وی وه کو دکه تنه سه ر گوری دبوژکین هه رثیک دبو
 دهه مراری .
  - ۲۳۲۷ - ماته می : به هیگر .
 ده می زینج ناخینک ژ نیا دلج خو بیچ ب کوقان راده یلان ، وان به هیگر ،
 خودی وی نیشا که سنج نه ده ت .
  - ۲۳۲۸ - * فیکرا : (رو . زا) . نهوا : ناواز .
 ل که ل زینج به هیگر ناخینک راده یلان و ژ بنج بیان دکر نه گازه گاز و
 قیرتید وان دچونه فه له کن .

جنڊی و سهاهی و نه میران (۲۳۲۹) ده رویش و ره عییه و فه قیران
 دلدار و شه پال و نازه نیشان (۲۳۳۰) حوری و پسه ری و غه ره قینسان
 فیکرا دکرن هوار هه رکهس (۲۳۳۱) نه غنغان دآهانسه چهرخ نه طلئهس
 زینتی گو نه ما قوم و قووهت (۲۳۳۲) نالی بریان و گهت ژ قودرهت
 رونشت ل بهر سه ری مه من ژار ۲۳۳۳ مه م کر ب ته که تلومج خه به زدار
 کای مانکن مونکن جسم و جانی (۲۳۳۴) نه ز باغچه مه* و تو باغبانی

-
- ۲۳۲۹- جنڊی : خوشمروث ، خوراگرتی • سپاهی : ماقول ، مه زن • ره عییه :
 عامی • مللهت •
 مروفتید مه زن و میر و هه مو ره نگیند دی ژ مللهتی •
 ۲۳۳۰- هه مو ره نگیند ژن و کچ و زه رییان •
 ۲۳۳۱- چهرخ نه طلئهس : بهر عه رشین خودی •
 هوار و ناخ و فیغانزید وان دگه هشتنه بهر عه رشین خودی •
 ۲۳۳۲- وه گو زینتی ژ هیز و ده نگی که تی ، ژیدی نه دشیا خو ژ بیقه راگریت
 گه رو لیت ختمی و داوه شیا •
 ۲۳۳۳- تکلم : ناخفتن •
 رونشته بهر سه ری مه من ژار و پیگوت •
 ۲۳۳۴- * نه ز باغچه و تو : (سو • زا) • باغبان : باغغان ، ره زغان •
 نه ی خودانی لهش و گیانی من ، نه ز جنیکم و تو جینکنانی •

باغی ته تهنندی* بی خردانه (۲۳۳۵) بی روی ته نهو ژ بو چرا نه ؟
نهف خال و خهط و عذاری گولزار (۲۳۳۶)

نهف خوسن و جهمال و باغی روخسار

بادام سیاه و چشم شههلا (۲۳۳۷) نار و به و سیب* شاخ بالا
خوش رهنگ و ب لهذت و ب قاصن (۲۳۳۸)

بی شهه ل غهیری ته خردانسن

نهخلا بهنه نا خوه راوه شینم (۲۳۳۹) گسی دیوئی جرمه داوه شینم
قان* سنبل و لانه نید غوررا (۲۳۴۰) ریجان و بنه نشید موطه ررا

۲۳۳۵ - * گهنده : (رو) *

باغی ته سه خبیری لی کری و فیرا گهاندی ته هیلا بی خودان ، بی
ته ، ما بو ج یه ؟

۲۳۳۶ - عذار : رو ، دیم ، گریشان ، هنارو کید روی ، گولزار : باغی گولا ،
روخسار : روی *

نهف دیم و کو باغی گولا *

۲۳۳۷ - * سیاه چشم : (رو ، زا) * نارنج و ترنج و شاخ بالا : (زا) *

* سیف : (رو) ، سیف و شاخ بالا : (نا) *

بادام : چایند یاری ، باهیف ، چشم : چاف ، شههلا : نیرگری
سیب : سیف *

برویند رهش و چایند نیرگری ، سینگ و بهرید گهشتی و پر و خ
وهک فیتی *

۲۳۳۸ - خوش رهنگ و ب طامن ، بی گوتن ژ بلی ته ل هه مو که سا حیرامن *

۲۳۳۹ - نهخل : دارا خورمچ ، دارا تهر ، بهدن لهش *

دارا لهش خو راوه شینم قری تهری و جوانیج تیکدا داوه شینم *

۲۳۴۰ - * وان : (رو) ، * بنفشه : (سو ، رو ، زا) ، بنه فشه یخ : (نا) *

لاله : هلال ، لیتید یاری ، بیتانوک ، غوررا : گهش ، موطه ررا : تهر ،

بهندار *

قان سنبل و هلالید جوان و رحان و بنه فشه یه ، تهر و بیهن خواهش *

په معنی کو غدار و زلف و خالان (۲۳۴۱) یا قهنج نهوه نهز بدم ب تالان
 مانه نه تالان لباسی کرکه م (۲۳۴۲) ناخ و خولین ب سهر خوه و درگم
 زلنان همی طا ب طا بکیشم (۲۳۴۳) حقیق مه جا ب جا بیشم
 نهف باغ و بهار و بهرگ و نه ثمار (۲۳۴۴)

نه نوار* و شگوفه جمع نه زهار

نه زرا نه نه رانه بون ب جاره ک (۲۳۴۵) وه قفا به صه را ته بون بهاره ک
 تالان بکه م نه ز دوران تمامی (۲۳۴۶) دا به ره نه خون ز وان چو عامی

-
- ۲۳۴۱- نانکو ، یا چاک نهوه نهز دیم و بسک و خالان بته لیغم .
 ۲۳۴۲- وه کو گول به لذید خو دوه رینن جلنا د بهرخودا بدرینم و ناخ و خولین
 ب سهری خو وه رگم .
 ۲۳۴۳- بسکیند خو طا ب طا نه چرم ، نه زاهه قم جار ب جار بیشم .
 ۲۳۴۴- * انوار شگوفه : (رو) .
 بهرگ : بهلگ . نه ثمار : فیقی . شگوفه : گول . بهینا گولان .
 جمع : هه مو . خر . نه زهار : گول . کولینک .
 نهف لهش و روی من ی وه کو باغه کن ب فیقی و رون و بهیندار وه کو
 گولان .
 ۲۳۴۵- نه ظه : دیتن ، نیران . وه قف : تشتی بهری وی ، منای وی بو
 خیری بت .
 به صه : دیتن .
 هه مو ب جاره کی ل نه زر و وه قفا به ریخردانا ته یا مباره کبون .
 ۲۳۴۶- به هره : به هر . پرتک . قه دهک .
 ب تمامی بته لیغم ، دا ز بلی ته کهس پین شاهی نه بیت و خوشین پین
 نه بهت .

لیکن خوہ ب خوہ دکم تہصہ وور ۲۳۴۷ بہلکی تو ل من بیسی تہغہ یسور
 تہک جہزغہ نہبت ل باتہ مقبول ۲۳۴۸ لرسیم کو تو من بکیری مہسنول
 نہرکیبا رجودت جسم و جانن (۲۳۴۹) مکیب تہنہ نہ بتی خودانن
 نوقصان بہتن ژ حوسنی موینک (۲۳۵۰) بہلکی کو بکھی ل من تو سویہک
 تازا کو ل من بکھی عتاب (۲۳۵۱) زانم کو نشیم بدہم جہوابتی
 فیزیکہ بیم وکی تہ مہشوش (۲۳۵۲) دا وہقتہ د تہل تہ بیم ہم ناغوش

۲۳۴۷ - ※ یکم : (رو) *

لیکن : لئ ، بہلج ، تصور : ہزر ، ہزر کرن ، تغیر : خو گہورین
 بہلج تہرا ہزرا خو دکم ، نہ کو ب دلج تہ نہ بیت و دلایی بیسی ، ل من
 بہنیہ گہورین *

۲۳۴۸ - جہزغہ : جنقین ، بہنطہ نکلی ، مہسنول : بہرپسیار ، گونہ ہکار
 نہ کو تو بیڑی تہف ناخفتن و شینیا تہز دکم بو تہ ، گونہ مہ و نہ
 رازیونہ ب حوکمی خودی *

۲۳۴۹ - تہرکیب : لینکدان ، پیکھاتن ، وجود : مہبون ، جسم : لہش
 مہبون ژ لہشی و جانی پیکھاتیہ ، تہویش ملدہد تہنہ ، تو خودانی
 ۱۳۵۰ - سو : (ژ سہوہ ، سوہ) عاجز کرن ، خرابی کرن
 تہہر ہندی سہری مویہ کی کیناسی لئ دیار بیت ، نہ کہ خو ژ من
 عاجزگی *

۲۳۵۱ - تہکار گازنا ژ من بکھی ، تہز دزانم کو نشیم بہرسٹا تہ بدہم *

۲۳۵۲ - ※ نیزیك : (رو) ، ناغوش : ہمبیز
 فیزیکہ وکی تہ من های ژ خو نہمینیت ، ہا وہختہ تہز و تو دہست
 د سطوی ٹیک ب ٹالینین *

لائی نهو، نهی بگه م بساطن (۲۳۵۳) پاکیزه بیم ژ تختلاط
یا نهنج نهوه هه رب فنی جهمالن ۲۳۵۴ نازدرده نهگه م قه زلف و خلی
ته سهلیم بگه م نه مانه تی حلق (۲۳۵۵) ته فویض ته بیم * ب خهمل و ره ونهق
قره نه نه داکرن جه قائق (۲۳۵۶) بزندان ژ عالهمی عه لائق
همبیز د ده رقه دی وه رانی (۲۳۵۷) بیزارن نه ما به دهن ژ جانی
ده ستیله * خزه ب دل ژ جانی شوشتن (۲۳۵۸)
تویا کور شه مالین نه کوشتن

-
- ۲۳۵۳ - طهی : پیچان • بساط : بهر • تختلاط : تیکه لی • تیکه لبون •
  - هیزای من نهوه وه غه ری بگه م ، بیم ژ قرینژا تیکه لیلیا سهر دنیاین •
  - ۲۳۵۴ - نازدرده : نیشاندن •
  - یا چاک نهوه هه رب فنی جوانیج ، بسک و خالا کریت نهگه م •
  - ۲۳۵۵ - * به بیم : (رو) • ته فویض : دانه ده ست •
  - روحا خو ته سلیم بگه م و ب خهمل و شهوق خو بهمه ده ستی ته •
  - ۲۳۵۶ - جه قائق : راستی • عه لائق : ریپ ، گریدن ، گهه •
  - ب فی ره نهکی زینج راستی کوشن ، و گریدن و ریپنه خو ژ دنیاینج
 بزندان •
  - ۲۳۵۷ - * بدن نه ما : (رو) •
  - ههردو ده ستیله خو د قه بری وه راندن و له شی وی ژ جانی ره جه تبو ،
 روحا وی ژ قالبج وی ده رکته •
  - ۲۳۵۸ - * ده ستی خوه : (سو • رو • نا • زا) • گویا : ههروه کو •
  - له شی وی ما بین جان و تین ههروه کو مومله بر قه مراندن •

روحاً خوہ شہانہ پیش باری (۲۳۵۹) جسمی خوہ سپارہ وی مہزاری
 زان ماتہمیید دل بریندار (۲۳۶۰) تکرار ژ نوڤہ کرنہ ہاوار
 تہغان ژ جانی حاضرینان (۲۳۶۱) فریاد نهاد ناظرینا
 سخ روژ و شہان ژ فرشی غہبرا (۲۳۶۲)

پہ یوہستہ دپونہ عہرشہ تہعلا

ہتا وہ کو زین ب رسم و نایین ۲۳۶۳ تہجہیز کرن وہ کی دزانیین
 لہجہئی* کو مہمی مہلہک تہظہر تہین (۲۳۶۴)
 یہعنی صہدہفا کو تہو تہوہر تہین

۲۳۵۹۔ روحاً خو تہسلیمی خودی کر ، و لہشی خوہ دا گوری مہمی •
 ۲۳۶۰۔ * ہافار : (رو) •

ماتہمی : بہہیگر • تکرار : چارہ کا دی •

• بہہیگرید دلکول ، چارہ کا دی بردانہ قیریا و ہواران •

۲۳۶۱۔ فریاد : قیری ، ہوار • نهاد : جہ ، دل •

ناظرین : تہماشہ کەر •

حازر و تہماشہ کهران ، ہوار دکرن و ٹاخینک ژ دل رادھیلان •

۲۳۶۲۔ فرشی غہبرا : تہرد • پہیوہستہ : ٹیکتہق • پیکنہ •

تہو گرین و ہوار سہی شہف و سہی روزا و ل تہقہ کین ، پیکنہ بلنددبونہ

پہر عہرشی •

۲۳۶۳۔ ہتا وہ کو زین ب عہدہت و شریعت شوشتن و کننکرن •

۲۳۶۴۔ * لحدا : (رو • سو • زا • نا) •

لحد : گور ، قہبر •

• صہدہف : قالکین مرارین •

۲۳۷۷- چى ب جرائى شهبه زینت (۲۳۷۷) ته باييل بکەت ب عشق زینت
 يا دىلى مەمى ب عشق سەردەت (۲۳۷۸) عەيش و خوشىچ ل وى بەردەت
 دۇبەتتە مرادى دن هاينت (۲۳۷۹) سەرز چ گو ئراده دى بىنت
 يا رەب ب گەلال عشق صادق (۲۳۸۰) يا رەب ب گەمال صدق عاشق
 يا رەب ب شرينيا جەمالى (۲۳۸۱) يا رەب ب ئەئىنييا جەلالى
 يا رەب ب دەرە جەر جان تاد (۲۳۸۲) يا رەب ب ذوق وە وصل دلخواه

-
- ۲۳۷۷- چى كەسى وە گو زینى ب پاقرى ، عشقا ئاخەرتى بىنت و يا دىلى
 بىتلىت .
 ۲۳۷۸- نان وە گو مەمى سەرى خو بکەتە گورى ئەئىنى و خوشىتە سە
 دىلىن گوھ نەدەتتى .
 ۲۳۷۹- * هرچىكو ارادتى بەبىنت : (رو) . ئراده : هیزا بەرى هزرا مروئى
 ل تىستەكى .
 هەلبەت دى داخوازا وى بەستەئەبىت ، يا بو دکر و هزرا خو ئىخستىه
 سەردى بىنت . (بەرىخودانە بو ریا خودى و ئىيانا رازىبونا وى) .
 ۲۳۸۰- کەلال : زەعیفی . زارى . وەسپىای . لاوازی . داوەشيان .
 ئەى خودى ئەز دەستەتە هەئىچ بو تە بلند دکەم ، بو کنارى وەسپىانا
 ئەئىنيا راست يا تە دل پرکرى ، و د ریا ئەئىندارى دلچ وى ب تمامى
 و بىن زەغەلى عاشقى تە .
 ۲۳۸۱- ئەى خودى بو خاترا شرينيا جوانىيا خو ، و بو کنارى ئەئىنىيا
 دلنى خو دایە تە .
 ۲۳۸۲- هەجر : پاشقە هیلان . ژى مشەختبون .
 ذوق : ظام . وەصل : گەم . دلخواه : دلخواز .
 ئەى خودى ، بو خاترا ناذا روح هلکىشانى ، جان جودابونى ژ لەشى .
 و بو خاترا خوشىيا گەشتنا خواستنا دلى بو بەر دلوانىيا تە .

يا رډب ب جهلاوه تا جه پيمان (۲۳۸۳) . يما رډب ب عه تاوه تا ره قيبسان
 يا رډب ب ناز نازه نينان (۲۳۸۴) . يما رډب ب نياز غم گوزينسان
 يا رډب ب ناك چاك بولبول (۲۳۸۵) . يما رډب ب نوناك ناك صوربول
 يا رډب ب نه نشك دل مه جنون (۲۳۸۶) . يما رډب ب روين ليل گوتسون
 يا رډب ب مهم و وني نه شين (۲۳۸۷) . يما رډب ب ترحسرا ل نينين
 ودقن گو جزدا دکه ي ژ جاني (۲۳۸۸) . يما به هره دکه ي ژ عشقن خاني

-
- ۲۳۸۳ - نه داودت : دژمناهي . ره قيب : ميتال ، گردار .
 خودي ، دريا شرينيا نه فينداران ، و بو دژمناهيا گرداران .
 ۲۳۸۴ - نياز : خواستن ، فيان ، داخراز .
 گوزين : بزاره ، ژيگرتي .
 خودي ، بو خاترا لار و جواني نه ناردار . و بو خاترا وان کسان يته
 خه م بو خو ژ دزيابن ژيگرتين .
 ۲۳۸۵ - خودي ، بو خاترا روند کيد براندين ، و خونانا په ننگي اي و ب رو يته
 صورگولي يته زينه يدا هائينه خار .
 ۲۳۸۶ - خودي ، بو خاترا روند کيد خون يته مه جنوني ريتين ، و رو يين
 له يلن ين ره نكين .
 ۲۳۸۷ - خودي بو خاترا نه فينداريا باقر يا مهم ، و کسه را دلخ ژين .
 ۲۳۸۸ - نانا روحا من ژ قالبن من هلا- کيسي ، من ل سهر نيمانن بيهي .

به عنسی ژ ولایه تا محمد (۲۳۸۹) ما حروم نه کهی تو یا ردب احمد
 چتاو* ژ نبوه سج ب قان (۲۳۹۰) من طلب ژ ولایه تنج* وی حاکم
 دایم ننوی کوفت و تو وه لایه (۲۳۹۱) ایکن شهوی جو سمت و جو به لایه
 ته ولایه وی سه سه ری* گردان (۲۳۹۲) فعلیه وی جو مکه تن سنلغمن
 نثار* ژ ورا* سه نیسه نوختار (۲۳۹۳) باغن ب ورا شه پیشه کردار
 مانده دهمن شهوی مر نجان (۲۳۹۴) نه مبه به بگر به خشه قه نجان

۲۳۸۹- نهی خودی تو (نه محمدی خانی) ژ شفعه داری و نیزیکیا (محمد)
 بیغه مبه بر بن به هر نه کهی *

۲۳۹۰- * ژا فا : (زو) * * ولایتی محاله : (رو) * حال : عشق و به ریسی
 بو خودی *

چند ب بیغه مبه ری گوئییه هند داخوازا وی شهوه ژ نیزیکیسون و
 شفعه داری ، کو دلی من هر پری عشقا خودی بیت و خودی زنی رازی
 بیت *

۲۳۹۱- کوفت و گو : ناخفتن ، دان و ستاندنا ناخفتنی *
 وهلا : کوه داری ، طاعت * جو سمت و جو : ل دو چون * سه حکرن و
 بسیار کرن *

هردهم ناخفتن و سوچه تا وی زکر و طاعتن ، به لیج گرفتاریا وی شهوه
 کو گله کن کار قه کوله و ل دو شولا دچیت *
 ۲۳۹۲- * سر به سه : (زو * زا) *

سه سه ری : گو هنه دار * غافل * گوزاف : بیج مفا ، بیج روح ، بیج
 بنیات *
 جمله : خر ، هه مو *

ناخفتنی د وی سه رخلوله و خافلی د بوچن ، و کر نید وی تیکدا د خله تن *
 ۲۳۹۳- * ژ ورا : (نا) * * ظاهر ممی : (سو) *

سه لیس : سانا هی * ره هوان * گو فتار : کونن *
 ژ سه رقه سه رقه یین ناخفتن ره هوانه ، به لیج ژ بننه بننه ، مرو شه کس
 کریار کریتنه *

۲۳۹۴- مانده : وه کو * به خشه : بده * مر نجان : جان هه رگ *
 وه کو مه بیج جان هه رگ و طاهر ، و وه کو به کر ل گهل چاکان ته بری ،
 من زی بده ره خ قه نجان *

گیا ل سہر بیتی خو شیشد بیت

حکمت ٹوہ تہو ژ داری دنیا (۲۳۹۵) چون سہر کرن سہرائی عوقبا
وان تہرک زہدا جبلتہا خوہ (۲۳۹۶) ہر یہک خونقین ل خلقہتا خوہ
یعنی کو ل سہر مہم و زینن (۲۳۹۷) شیشو ژ زراعتہتا ٹوقین
رسکین * دو عہدہ * نہال سہر کہش (۲۳۹۸)

رابون ب ہواشہ ہردو سہر خوہن
یہک سہرو سہی و یہک صہنہو بہر (۲۳۹۹)

سہر مہم: ز و لہ طیف و سایہ گوستہد
وان دہست د گہردہ نید * یہکرا (۲۴۰۰) قہدا خوہ دریز کرن ب یہکسرا

۲۳۹۵ - سہرائی عوقبا : ناخرت • بن دنیا •
حکمتہتا خودی ٹوہ کو مہم و زینن و ہکر ژ سہر دنیا و ہکر کرینہ
بن دنیا بن •

۲۳۹۶ - تہرک : ہیلان • جبلتہ : تبعہت ، ساخلت •
ساخلتہ تید وان ل بن دنیا ژ ی ، وہ کو یید سہر دنیا بون •
۲۳۹۷ - نانکو ژ چاندن و بہری ٹوقینیا وان ، ل سہر گوری وان شینکاتی
دہرگت •

۲۳۹۸ - * رسیان : (رو) • * دو نہال عدل : (زا) •
رسکین : رابون • عہدہ : ہرمار • نہال : دارا تہر یا ساقا • نہمام •
سہر کہش : ماقول • بلند •
دو دارید چافکر ل گوری وان شینبون ، بلند بون و بازہ شین دکرن
وہ کو سہر خوشان •

۲۳۹۹ - سہی : نازک ، تہر ، صہنہو بہر : دارکاژ • سہر سہبز : تازہ •
ب خہمل و کہسکی •

سایہ : سہر • گوستہر : بہلائف •
دارہ کا تہر یاسہرو و ٹیکا کاژنی ، یید خہلمی و جوان و سیم بہلائف •
۲۴۰۰ - * دگرنی دیکرا : (سو) • قہد : بہرن •
طایید خود بہر گہردہ نید ٹیکرا بر بون ، و پیکٹہ بلند دبون •

شینیبو ژ نهوی بهری ژ خیری (۲۴۰۱) داره ک ل قیافه تا کنیری
 نه دار ژ راحت بو بهری بو (۲۴۰۲) مانه ند خودانی ب استری بو
 رابو خو گهانه هردو داران (۲۴۰۳) بو مانع و وصل هردو یاران
 راحت وی نهشی * بکات مدارا (۲۴۰۴) خصمانه شی گر نهوی ناشکارا
 دیسان خوه گهانه وان حه بیسان (۲۴۰۵)

گه و گ پتیا وه کی ره قیبان
 حاصل ل فروع نه تهر فوصولان (۲۴۰۶) نه و گ فتلی وه کی فوصولان

-
- ۲۴۰۱ - بهری : بچ تیکه هلی • نه عهی •
 قیافه ت : تداره ک • کنیر : داره کا طا به لاف و ب که له مه •
 داره ک ل تداره کا کنیری ژ سهر گوری به کری خیر نه خوازی شینیبو •
 ۲۴۰۲ - مانه ند : وه کو •
 نه دار وه کو خودانی خو یا ب استری بو ، و هه ده ریا •
 ۲۴۰۳ - مانع : کوسپ ، نه هیل • ناسته نگک • وه صل : گه •
 نهو دارا ب که له م د نایه را سه روی و کاریدا چو و بلند بو بو نایر و
 کوسپا خو لیکدانا هردو نه اینداران •
 ۲۴۰۴ - بچ نهشی وی : (رو) • بچ اشکاران : (سو) • خصمانه شی : نه یاری •
 به فلداری • کنور •
 قات ته نا نه بو و گرمی وی بچ خرابین لئی ، و ب ناشکه زایی نه یاری
 کر •
 ۲۴۰۵ - جاره کا دی خو گهانه مه من و زینج ، و بو کنور کن بچ پید وان •
 ۲۴۰۶ - فروع : چق • نصول : طا • فصول : مایه پکرن •
 وه کو مایه پکهران ، وه کو دار نالینکی نهوی خو د طا و چقا نالاند •

خه لقی کو به نه صل بهد سرشتن ۲۴۰۷ نه و نه صل ژ وان* قه تېته شوشتن ؟
 چل سال تو جه نطل لې بې پینې (۲۴۰۸) صهه آساک بدهی ب هنگائینی
 په روه زده بکهی به نافتاب (۲۴۰۹) هه ردهم بره شینی لې ترو لاین
 هه ر روز ردها وی لې بکه رکهی (۲۴۱۰) وی* نه صله لې تری شه که رکهی
 خدمت بگری تو هندوانه (۲۴۱۱) نه و به تبه دیته ی هندوانه ؟
 دا ذکر نه کزی ده ما کزی به ردهت (۲۴۱۲) نه و غه یو ژ نه حلیم نه هه ردهت

۲۴۰۷ - * لوان : (رو) *

بهد : خراب • سرشت : تبعهت *

هروقتی ل سهر خرابی کرنی رابیت ، و بنیات چرویک نه وی کاری

ناهیلن *

۲۴۰۸ - جه نطل : که بهر • گیایه کنی گه له ک تاله ، کرمانج دکه نه دهرمان بو

باره سیری *

چل سالان تو که بهری بچینی و صهه جارا ب هنگائینی نأدهی *

۲۴۰۹ - په روه زده : سه خبیری • نافتاب : روز ، طاف ، کیان *

ب دل و کیان سه خبیر کهی و هه ردهم گولائین لې بره شینی *

۲۴۱۰ - * فاصله : (رو • زا • نا) • فاصله : تلج • (فه سیله • ع) *

هه ر روز ردها وی خه پاره کهی و تری شه که رکهی *

۲۴۱۱ - هندوانه : زیره قانی • ژفانی • هندوانه : شوتی *

تو هند سه خبیر کهی و خو پیته بره ستینی ، ما دی شوتیا دت ؟

۲۴۱۲ - به ردهت : بهری ددهت *

دا هزر نه کهی و ساویلکه نه بی ، ده من نه دکه فته بهری کو نه و ژ بلی

تالیج فیتینه کنی دی ددهت *

دوماھیا بہیتا مہم و زینتی

ناگاہ ژ حالن دہور ٹہیام (۲۴۱۳) تہقرہ نکہہ گو تہ من سہر تہ نجام
 گو پیرہ کی مہر داری عاشق (۲۴۱۴) قہولن وی ژ رہنکن صوبج صادق
 وہفتنی و دگو تہو دبو مراقب (۲۴۱۵) روحا وی دبو ل* جسمہہ غائب
 تہسمران دبو ن ل وی دباری (۲۴۱۶) نہ پیر دگر ل عہر شمن ہاری
 غائب گو دبو ز عالمہ گل (۲۴۱۷) غائب گو دبو ل عالمہہ دل
 قہلین وی ژ سرر لہوح مہحفوظ (۲۴۱۸) سہر لہحظہ دبو ب کہشف مہحفوظ
 لہ ذہت

- ۲۴۱۳۔ ٹہیام : روزان • سہر تہ نجام : دوماھی • خلاسی •
- ناگہ تازی کراس و حالن ماتن و چونید روزان ، ب ٹی رہنکی بو من
 دوماھیا مہم و زین و بہ کری تہ آیران •
- ۲۴۱۴۔ مہر دار : دلوفان ، خوئسروٹ •
- صوبج : سپتہہ • صادق : رامنت ، درست •
 گوت : مروفہ کی کال تی جامیز تی تاخرہ تی ، ناخفتنا وی رون و وہ گو
 روناھیا سپتہہ تی راست •
- ۲۴۱۵۔ پوزہ بہ جسمی : (رو) •
- مراقب : زیرہ فان • ژ فان • جسم : لہش • غالب : شیای • بری •
 ہسہر کہ تی •
 دہمن گو بہر پخو ددا کنار تی خود تی ، روحا وی زاخ و ٹیازید لہش وی
 د ہنخو تہ دگرن ، دہستہ سہر دگرن •
- ۲۴۱۶۔ نہنی ل بہر چاؤ تہ وی ٹاشکہرا دبون ، ہتا بہر عہر شمن خود تی
 مہحدگر •
- ۲۴۱۷۔ غائب : دور ژ جہی • عالم : دنیا • گل : ناخ •
- وہ گو تہو مروفین خود تی ، دنیا ژ بیر دگر ، و دلج خو ددا کنار تی خود تی
 ب گیاز تہہ •
- ۲۴۱۸۔ قہلب : دل • لہوح مہحفوظ : دہ پیر نہ پیر تہرد و ٹاسمانا ل سہر
 دژئیمی ل نک خود تی •
 مہحفوظ : ب ژغبال • لہظہ : گاف •
 دلج وی روندبو و نہنی ل بار پاتا دبار دبون •
 (تہٹ مانکہ و ۱۷ د پاش و پٹاشن د چاپا رودینکوی دا)

من گوته وی نهی خودان مه راتب (۲۴۲۵) نایا تو خودانی یان حاجب ؟
 گو : شیخ ما تو* نزانی نهز کی مه ۲۴۲۶ نهز نهو به کری کو قابوچی مه
 نهز مرشته ره کن مه من و زینم (۲۴۲۷) لهو لیردهه* ناستان نشینم
 نهف قهصره گو ههشت طه بهق اه یانن (۲۴۲۸)

یهک یا منه هفت طه بهق د وانن

نهز لیره نه من و دهست ب دارم ۲۴۲۹ لیکن د فی مونگی حصه دارم*
 هه چهنه ب شکل پاسبانم (۲۴۳۰) نههه ب مهکان شریکی وانم

۲۴۲۵- مه راتب : جه ، پپینگنک ، قه در • حاجب : ده رگه هغان •
 من گوته وی نهی خودان قه دری مه زن ، نه ری تو خودانی قه سرپی نان
 ده رگه هغان ؟

۲۴۲۶- * تو ما نزانی : (رو • سو) • یا شیخ نزانی : (زا) • شیخ تو نزانی
 ما کو کیسه : (ئا) •

گوته : شیخ ما تو من ناسناکهی ، نه نهز به کری ده رگه هغانم •

۲۴۲۷- * لیرمه : (رو) •

مشترک : شریکاتی ، بهرداری • پیکفه •

ناستان : مه رقه د ، مه زاری وهلی ، بیغه مبه ر •

نهز ل گه ل مه من و زینم مه ، لهو نهز ل فی مه زاری ناکنجیمه •

۲۴۲۸- نهف قه سرا ههشت ته بهق یا تو دبینی ، ههفت ته بهق یید وانن و
 ڈیک یا منه •

۲۴۲۹- * حصه وارم : (رو) •

ل ڈیری نهز نه من و ده رگه هغانم ، به لی من بهر یا د فن قه سرید

ههی •

۲۴۳۰- هه چهنه کارری من ده رگه فانی و پاسوانم ، به لی ب جه و حویان

نهز شریکی وانم •

من گوتته وي نهی نکو سه رته نجام ۲۴۳۱ واضح بگه حالی بو من نعلام
 هر چه ند که ره ما که ریمی عامه (۲۴۳۲) باری ب چ دا ته نهی مه قامه ؟
 گو شایخ تو هیژ نه بویی عارف (۲۴۳۳) نه ما د دنی تو بویی واقف
 نه ژ هر ب خه بهر ره قیچین وان بوم ۲۴۳۴ لیکن ب نه نظر چه بیی وان بوم
 من نهو ژ دنی ب پاشفه کیشان (۲۴۳۵) مو عتقاد کرن ب دورد و کیشان
 خوشی د دنی ل وان بدهردان (۲۴۳۶) مو عتقاد کرن ب داغ و دوردان

-
- ۲۴۳۱- نکو سه رته نجام : دوماهی چاک . واضح : دیار . رون . نعلام :
 هایداریکرن .
 من گوتتی نهی دوماهی چاک کا من تیبگه هینه نهی چ سه رو بهره ؟
 ۲۴۳۲- نهو دزانم که ره ما خودی گه له که ، بهلی کا بیژه من ژ بهر چ خودی
 نهی قدری بلند دا ته ؟
 ۲۴۳۳- به کری گوت : شیخ هیژ تو د حکمه تا خودی نه گه هشتی ، هر چه ند
 ل سهر دنیا یی ته ناته داری هه بو ژ سهر هاتییا مه .
 ۲۴۳۴- کهر نهو ب گوتن دژمن و ژیکنه که ری وان بوم ، بهلی ب راستی
 نهو خوشد قیچ وان بوم .
 ۲۴۳۵- معتاد : فیروبویی . هویدایی .
 من ههردو ژ خوشیید دنیا یی نه کیشان و دورکرن ، و هویکسرن و
 فیترکرن کو باری دورد و خه مان هلگرن .
 ۲۴۳۶- منقاد : ب دوفکه تی .
 خوشیید دنیا یی نه وان فر فراندن ، و خه م و داغ و دورد بو خو قیان .

شېخ ماہی ل گوہتتا وی گوہدیپر ۲۴۴۳ گو ئہی شہ قیہن * تہ عاقبت خیر
 تاجدین کو تو گوشتی بن جنایہت ۲۴۴۴ باری ب وراج کر عنایت ؟
 گو عہ فوکر ئہر جہ ناب باری (۲۴۴۵) بو جہ نئی و نہ جروہ ناری
 خہ للاقی ، خرابی و خہ بیشی (۲۴۴۶) بہ خشینہ وی ، جہ نئی نئیسسی
 عالم کو ب دەست خرابییا من (۲۴۴۷) عاجز کربو فسادیا من
 گوشتم وی ژ بو نظام عالم (۲۴۴۸) بر راحہ تیا عہوام عالم

-
- ۲۴۴۳ - * شقی عاقبت : (رو)
  - شہ قبو وہ : (زا)
  - شہیخی ، هورک گوہی خو دا گوئنید بہ کری ، و گوئی : ئہی
  - گونه هکاری دوماہی خیر
  - ۲۴۴۴ - جنایہت : گونه هکاری
  - عنایت : چافدیری • باری : خودی • وہ کو تاجدینی تو گوشتی بن
  - تہ کہر ، خودی ژ بو وی کریاری چ بو وی نہیشی ؟
  - ۲۴۴۵ - گوٹ : خودی ئہو نازاکر ، و جہن وی ل بہ ہشتی دانا • و ناچیتہ
  - جہنہ من
  - ۲۴۴۶ - خودی ، تاجدین ژ خرابی و زکرہ شیم نازاکر ، و بہ ہشتی نئیسسی •
  - ۲۴۴۷ - خہ لک ہمو ژ بہر خرابی و فسادیا من بیہنتہ نک بون •
  - ۲۴۴۸ - نظام : راستکاری • ریزا راست
  - عہوام : عامی • ہمو خہ لک •
  - تاجدین ئہر گوشتم دا دنیا و خہ لک ژ خرابییا من تہنا بین •

ظاهر وی ته ټر چ کره باحث (۲۴۴۹) باطن بووه* راحت نهو قه باحث
 شوکن هه نه ظاهره ن خرابن (۲۴۵۰) فعلن هه نه صوره تن صهوابن
 يهك عه نه ل صوره تن جه فای (۲۴۵۱) يهك قه هره د كسو تن وه فای
 يی پاره، كشي* ، رموز حكمت (۲۴۵۲) بی سر نه کر نهو كنوز قسمه
 ته وزیج نه کر ل عام* ناسان (۲۴۵۳) مه خصوص* وی دا نه دیم و ناسان
 نهو سر وی نه کر ز بو مه مه علوم* ۲۵۵۴ هن مه حره من و هه نهك د مه حروم

۲۴۴۹ - * بویه : (رو . زا) .

هه روه كو دیار و بهرچاڅ كوشتنا من خرابی و کریتی بو تاجدین کری ،
 بهلج حالی نه دیار نهو کریار بو چاکیی هاته کرن و ره حه تی ژ خرابیج
 په یدا بو .

۲۴۵۰ - فعلن : کار . شول . صوره : ب شکل . صهواب : راستی .
 هندهك کار هه نه مروث هزردهك و دبینیت كو د خرابن ، و هندهك
 کار هه نه ب شکل كو چاکینه .

۲۴۵۱ - قهر : کوته کی . كسو : كراس .
 ټيك عه داله ته ل شكلی ټيكه لیا زفر ، ټيك كوته کی و عاجز کر نه
 د کراسی وه فایج .

۲۴۵۲ - * لی برده كش : (رو . تا) .

رمز رموز : نیشان ، تیغلداری .
 كنوز : خزینه . خودی یج نیشانیتد حكمتی پهره كیشایه سهر ، بی
 نه کر و هه ما نه ژ قه ستا هه ر ټیكي قسمه تن وی بو نفیسی و دایج .

۲۴۵۳ - * عام و خاصان : (رو) .

ته وزیج نه کر ژ بو مه مه علوم (زا) .
 توزیج : به لاقه کرن . ناس : خهك . خودی ناس مه خصوص :
 تایبه تی . ب تنی .

نه دیم : مه قدم ، هه قال .

به لاف نه کر و نه دا هه مو كه سا ، به لیج ب تایبه تی وی دا یج وی دنیا سن
 و هه ر نهو ل سهر هزارا وان .

۲۴۵۴ - * نهف سر وی نه کر لعام و خاصان مه خصوص و یه نه دیم و
 ناسان (زا) .

نهو نه پینی و نه گه ریډ حكمتا خو نیشا مه نه دان ، هندهك د چاڅ رون و
 نیزیکی وی نه . هندهك ژی د بی به هرن و دور ټیخستینه .

صه د شوکر تهزی خراب و تاجدین (۲۴۵۵)

مهحضا ب تهه لوقا مه م و زین

مهحروم نه بون ب پر گوناھی (۲۴۵۶) بون مهظهه ری رحهه تا تلاھی

تهی دوست ب دل به یاری قه نجان (۲۴۵۷)

یا قه نج بیه نه یاری* قه نجان

تهو قه نجن و قه نجیح دزانن (۲۴۵۸) تهو غه یری ژ قه نجیح نزانن

هندی کو ب وان بکهی جه فای (۲۴۵۹) تهو دی بکرن به دهل وه فای

زهار مه به موجب خرابان (۲۴۶۰) نه دوست نه دژمنی گلابان

• ۲۴۵۵ - مهحض : بی تیکه ل

• تعلق : خو پیته گریدای

صه د شوکر بو خودی کو تهزی خراب و تاجدین ، کو ب خو پیته

• گریدان ب مه م و زین قه

• ۲۴۵۶ - مهظهه ر : هه مه ته • دیار بونا تشته کی ژ ته گره کا نه دیار •

تهمید گونه هبار ژ فی نعمه تی بی به هر نه بوین ، تم بوینه روناھییا

• دلوقانییا خودی تیدا دیار بوی

• ۲۴۵۷ - * تبائی : (رو)

دوستو تو ژ دل بیه هه قالچ چاکان ، نان ب ئیکجاری و دژواری بیه

• نه یاری وان

• ۲۴۵۸ - تهو د چاکن و باشیح دزانن ، ژ بلی قه نجیح چی دی ناکن و نزانن •

• ۲۴۵۹ - چه ندی خرابییا د دهره قی واندا بکهی و دلچ وان پیشینی ، تهو

• هر دی ل سهر ئیکودووا خو بن هر دی چاکین کن •

• ۲۴۶۰ - هشیاربه ، نه به دوستی خرابان و نه چه ز ژ وان بکه ، دیسا نه به

• دوست نان دژمنی صه یان

تکر دوست بی دلی بگه‌ن ته مرد: ۲۴۶۱

ودر دزمئی دلی بگه‌ن بر بند

زهی همه‌ته مناسی عاشقانه (۲۴۶۲) نهف مه‌رت به راه صادقانه

خهلکن کو وه‌کی به‌کر شه‌قی نه (۲۴۶۳) فعلیه وان* جیمله ناحقی‌نا

یان شه‌به‌تی تاجدین د جبار (۲۴۶۴) قه‌تال و دلاور و جه‌که‌ردار

ده‌غور بگه‌ن که‌رامه‌تا وان (۲۴۶۵) مه‌غفور به‌ن ژ همه‌تسا زان

تاقویه‌ت زان بیت مه‌ده‌دکار (۲۴۶۶) ته‌به‌عیته وان بگه‌ت سزاوار

۲۴۶۱- ج بیه دوست نان دزمئی خرابان ، هر دن خرابی ته‌عیته ته .

۲۴۶۲- هنجی کاری نه‌قیندارید خودییه ، دلی وان یی شوشتییه ژ که‌رب و

کینا ، نهف مه‌زنییه و پیپینگه ، رییا مروقیته راسترو و راستگویایه .

۲۴۶۳- خهلکن وه‌کو به‌کر د خرابن ، و تارید وان تیندا نه دراستن .

* وی : (سو . زا . نا . رو) .

۲۴۶۴- جبار : زه‌به‌رده‌ست . قتال : کوژ . خونریز .

یان خهلکن وه‌کو تاجدین د زه‌به‌رده‌ست و میر‌کوژ و دلاور و ب

جه‌گر .

۲۴۶۵- که‌رامه‌ت : سه‌ربلندی ، قه‌در : مه‌غفور : لی نه‌گرتی .

نهو مروقیته وه‌کو وان خودی لی نه‌تریت و نازاکه‌ت ژ بو خاترا چاکان

و قه‌دربلندان .

۲۴۶۶- تقویه : قایم‌کرن ، موکم‌کرن .

مه‌ده‌دکار : نالیکار .

ته‌به‌عیه : به‌یگری . ته‌بایی .

سزاوار : ب کارهاتی . هیژا .

ب وان پشتا وان که‌رم بیت ، و خو پیغه گریدانا وان بگه‌ته خودان

قه‌نر .

۲۴۶۷ - رهمز : تینلداري ، شمارت •
 حه قيقه : راستي •
 ۲۴۶۸ - نذعان : قانعي • قبولکرن • بازهري •
 له طيف : خوشکوک • نوکته : ئا-فتنا دلته کور • دوزه کا هور يا
 ديار دبيت پاش به زيخودانه کا هور و کور •
 ۲۴۶۹ - ئا-فت شمارت و تینلدارييه راستيه کا خوشکوک • باوه رکه
 سه رهاتيه کا دلته کوره •
 ۲۴۷۰ - هه سئله لئ : دوزي • مدرس : خواندي • تهخمين : هزارکرن
 سه رين مه ساحه ت : به رفره هي • بوهر ندهس : پيمای •
 چاک و هور سه حکي و همزرا خو د فئ دوزيدا بکه ، و ب کيشان و
 پيقان بده بهر هزار و بيريد خو •
 ۲۴۷۱ - به هره هره : خواستي ، قيايي • دلخوشي ، پيدايي •
 دژمن کر ژ عشقي دلخوشمين ، پا قه دري دوستان چهند دئي بلنه
 بيت ؟
 ۲۴۷۲ - تعلق : هويدان ، خو پيقه گرتن •
 ره قيب : گردار • سبتال • تفوني : پيشکه تن • سه رکه تن •
 خو پيقه گريدانا گردار و سبتالان ب فئ ره نگي ، و مفاي بسو وان
 چيبووي ، پا دئ مه زني و پيپينگه ، بلنديا نه فینداران چنده بيت ؟
 ۲۴۷۳ - محب : نه فیندار • مه محبوب : دلبر • طالب : خواز • مه ضنوب :
 خواستي •
 خاصمه کو نه فیندار بيته دلبر حاق خواز بيته خواستي •
 ۲۴۷۴ - حه قا : ب راستي •
 يا راستي نه وه کو نه فئ دوزي و نيکوله لي و دو ماهي و مفا و زبانيد
 وي ، ژ خودي پيقه کس فئ طهارزين و حقي و نه حه قيق نزانيت •

تهئينيا ژ دل وراست

تهى موسته معنی مثال و تهسویل ۲۴۷۳ وهى موجته هدى قیاس و تهئویل
خانى كو ژ جام عشق دینبو (۲۴۷۴) تهو شوره شهراب پت شریشو
تهوچنده فهخوار تهوى نه هشیسار (۲۴۷۵)

نااهى نه ما تهوى ژ گوفتار
ههستانه یه تهو ب كه یف مه نومور ۲۴۷۶ دیوانه یه تهو ب عورف مه نومور
مه خوره و باده نوش و سه رخودش (۲۴۷۷)

لهو باده فروشه و موشه و هوش

ههو چ گه و دبیزتن ههوا یه (۲۴۷۸) گه ر گوه بدهنى نهواى * نایسه

۲۴۷۳- موسته مع : گوهدار . مثال : وهك ئيك . هندهك . تشنت .

تهسویل : قیان ، خواستن . دلخوازی .

موجته هه : زیرهك ل خاندنې . سهكركنا مجد بو تیگه هشتنې .

قیاس : پیشان . پیک گرتن . تهئویل : تهفسیر . هزرکونا مهعنا .

تهى گوهدارى کارید بې دهغل و دلخوازی ، وهى سهكركنا و فهوژیرى

کیشان و پیشان کاران .

۲۴۷۴- خانی كو پهرداغا تهئینى دایه سه ر دهئى خو ، تهو شهرابا دژوار و

گهرو گر بې شریبو .

۲۴۷۵- بېى كو ناگه ژ خو هه بیت هند فهخوار ، ئیندى های ژ خو نه ما

چ دبیزیت .

۲۴۷۶- مه نومور : فهرمانبر . عورف : عدهت . چافلېکرن . وهسا خهلكى

کرینه و دیتینه .

سه رخوش و سه رخلوله یه ، ب نه مرى كه یفې ، دین و هزر به لاقه ل بهر

چا ئید خهلكى نه ب دهستې ویه ، ئى وهسا كهس لى نائریت .

۲۴۷۷- مه خور : سه رخوش . باده : مهى . شهراب . فهخوارنا مروف

بې سه رخوش بیت .

مهى فهخوره و سه رخوش ، لهو مهى فروشه و ئالوز . (گوتن و

هزریده وى) .

خانى ب عشقا خودى بې سه رخوشه ، لهو شرینیا ئى عشق نیشا

خهلكى ددهت .

۲۴۷۸- * هوای : (رو) . ههوا : تهئینى ، هزر . با .

هه مو ئاخفتنید خانی دبیزیت تهئیندارینه ، ته گه ر هور گوهمی خو

بدهنى ئاوازه کنی خوشه وه كو دهنگى بلوریه .

ئەو ئەي نە حەلال و نە حەرامە (۲۴۷۹) بىچ پەردەيە لى نە بىچ مەقامە
 كوردى غەربى دەري و تاژى (۲۴۸۰) تەركىب كىرن ب هەزل و بسازى
 ھىندەك ژ فەسانە ئىتد* بوھتان (۲۴۸۱) ھىندەك د بەھانە ھىن د بوھتان
 بوھتى و مەھمەدى و سلىقى (۲۴۸۲) ھىن ئەل و ھىندەك ژ زىر و زىقى
 خەرموھرە و مورك و مرارى (۲۴۸۳) ھىندەك د شەفاف و ھىن د طارى
 تەرصىع كىرن وەكى بىتوكان (۲۴۸۴) ئىنانە ب قەيسەرى و سوکسان

-
- ۲۴۷۹- مەزىكە و ئاواژى • وى بلورى نە حەلال و نە حەرامە ، بىچ پەيسكە
 بەلىچ بىنەجھە ئاواژە كى ب سەلىقەيە •
 پەردە : پەيسكا مەزىلچى •
 مەقام : ئاواز • چەھ •
 ۲۴۸۰- تاژى : كىمكنا قەدرى ، كرىتكىرن •
 تەركىب : لىتكىدان • ھەزل : يارى • ترانە •
 بازى : خەمسارى •
 زمانچى كوردى و ئەرەبى و فارسى و توركى ب يارىشە و خەمسارى
 لىتكىدان •
 ۲۴۸۱- ھىندەك ژ سەرھاتىتد خەلكى بوتان ، ھىندەك كىرنە ھىچەت بسو
 ئارمانجە كادى ، و ھىندەك ژى ژ نك خو چىتكىرن •
 ۲۴۸۲- زاراقتىد بوتى و مەھمەدى و سلىقى ، يىد جوان و بەھا گران وەكو
 لەل و زىر و زىقى •
 مەھمەدى : زاراقتى ئەجمەدى خانى •
 ۲۴۸۳- خەرموھرە : ھەر قاشە كا ھوربىت ھەر خورستى يا چىكرى بىت ئان
 دەستفەداى •
 ھەر قەشقولە كا وەكو مرارىن ئان موركىد كىرنە رىستك ، دكەنە ستووى
 بچوكا ژ بەر چاقتىد گىردارا •
 موركا ب چوكول •
 قاش و مورك و مرارى ، ئان مەرجان و مورك و مرارى ، ھىندەك د رىون و
 ھىندەك د طارى • ھىندەك د بەھاگران و ھىندەك ئەرزان •
 ۲۴۸۴- تەرصىع : رىستنا ژىكھاتى • نەخشاندنە كا ب سەلىقە •
 رىزكىرن و نەخشاندن و خەملاندن وەكو بچوكەكى بىخەملىن ، و دانانە
 بەر چاقتىد خەلكى •

هن قصه و هن ژ وان مثالن (۲۴۸۵) هندهك د حهرام و هن حلالن
 ههز قصه ژ حصه بههرمهندن (۲۴۸۶) ههز نامنه گهر بزانی پهنن
 نېكن وی غهروض ژ گوغت و توپن ۲۴۸۷ مهتصرد ژ هنده جوست و جوین
 ظاهر کرنا جهمانی عشقه (۲۴۸۸) ثابت کرنا جهمال عشقه
 عشق نایینه نا خردا نوهایه (۲۴۸۹) غورشید صفهت خودان ضیایه
 خافل مه به عشق فیلحقیقه (۲۴۹۰) نهی راه رو نهقره بولطریقسه

۲۴۸۵ - * هندك د حلال و هن حهرامن : (رو) *

قصه : چيروك *

هندهك زى چيروكن و هندهك پينگوتينه ، هندهك د حلالن و هندهك

د حهرام *

۲۴۸۶ - حصه : بههر . بههرمهندن : بههردار . ب كهيف ، ب بهخت ، ب

ئينبال *

پهنه : حكمت ، گوتنيد مهزنا *

ههز بهحسه كى و دوزه كى بههرا خو مهيه و تشتهك ل دور هاته گوتن ،

ههز مهتهل و پينگوتنهك نه تيبكه هى پهنن *

۲۴۸۷ - گوغت و گو : دان و سلطاندا ناخفتن *

جوست و جو : ل دو چون ، فه كولان *

بهلى نارمانجا خانى ژ دان و سلطاندى و هند ل دو چون و فه كولان *

۲۴۸۸ - ظاهر كرن : ديار كرن . جهمال : جوانى . ثابت : بنهجه *

چنگرتى . نهلف *

نهئينيه جوانين ديار دكهت ، نهئينيه پند مروفى قايم دكهت ل ريغه

چونى ل سهه رييا بههشتن *

۲۴۸۹ - نهئينى خوديکه مروف خودى تيدا دبينيت ، وه كو روزى ب رونامى و

شهوقه *

۲۴۹۰ - فيلحه قيقه : ب راستى . راه رو : ريئينگ *

نهقره بولطريقه : نيزكترين ريكه *

ل خو هشير به نهى مروشى ل سهه فح دنياى وه كو ريئينگه كسى ،

نهئينيا راست ، دروستيا وى ثاره كو نيزكترين رييه *

خوش جوهره جنسی کیمیایه (۲۴۹۱) قه درئی وی بزانه گران بهایه
 طه بعیده کو صفر و* بن جلازه (۲۴۹۲) قه لیید* کو قلب و* یا قه لانه
 نهف جوهره وان دکهت موطنه لالا ۲۴۹۳ نهف صه یقه له وان دکهت موطنه لالا
 هه چ کو که سهک بکهت نراده (۲۴۹۴) یا عشق دریده یا سراته
 نایینه نه عه کس بی مثال (۲۴۹۵) که نچینه نه سرد بی زوانه
 کس نینه ژ عشق بی نه نه ر بت ۲۴۹۶ موکن کو ژ دهوقی بی خه بر بت

- ۲۴۹۱ - جوهه ر : سه ربخو ، گوهه ر • زانین •
 جنس : رهنگ • بنیات •
 نه فینیا خودی به جوهه ر نهو کیمیایه ، بزانه کو که لهک ب قه دره و
 به ها گرانه •
- ۲۴۹۲ - * طبعی و کو : (سو رو • زا • نا) • * صفر بن جلانه (زا • رو) •
 * قلبی و کو : (سو • رو • زا • نا) •
 * قلب یا قه لانه : (زا) • قلب و غافلانه : (رو) •
 تبعه تید کو سفری نه سپیکرینه ، دلید کو د قلب نان که ربهلگون •
 ب کینن •
- ۲۴۹۳ - مطلا : کراسگری • کورتانه کری •
 صه یقه ل باقر که ر • مجلا : قریر زئی بری •
 نهف جوهه ره وان تبعه تید وه کو مسی دی سپیکهت ، و دلید وان ل
 که رب و کینن شوت •
- ۲۴۹۴ - نراده : هیزا خواستنی ، کرنج •
 مه رید : رکو ، گو هنه دار • مرید : رکو •
 موراد : فیای ، خواستی ، نارمانج •
 (کرمانج دبیزن مراد حاصله ، نانکو بار به ره ، شونا موراد حاصله -) •
 هه ر چی مروقه ک نینه تا کرنا کاره کی بکهت ، نان دی رکن گریست و
 هزر کرنا خودی ژ بیر کهت و گو هه ناده تی ، نان دی به ری خو ده ته
 کناری خودی •
- ۲۴۹۵ - خودیکه بین تیدا دیار بین هه فاله و وهک وی نینن ، خزینا نه فینیا
 خردییه •
- ۲۴۹۶ - نه نه ر : شونوار • دهوس •
 موکن : دبت • ذهوق : طام •
 کهس نینه نه فینین کار تی نه کر بت ، نهو کهس نه بت بین تاما نزانن •

هزر کهس ب قیاسن همه تا خوه ۲۴۹۷ دتی صهرف بکته ثراده تا خوه
 لی نه کتھری عامیان نه زانن (۲۴۹۸) ته قسا* خوه ژ بو خوه را نزانن
 نا بالغ و نه بله و سه فیهن* (۲۴۹۹) یا زاهد و صوفی و فه قینه*
 نه و جاهل و نومی و سه فیلن (۲۵۰۰) بی مورشد و ره بهر و ده لیلن*
 ناچار دین ل عشقی بایع (۲۵۰۱) نه قدی خوه ددهن ب حوسنی ضایع
 هن صهرف دکن ب عیشی دونیا (۲۵۰۲)
 هن پین دکرین سه رای عوقبا
 نه ق* هردو جهله ب دین زیانکار ۲۵۰۳ مه حروم دین ژ زهوق دیدار

- ۲۴۹۷ - صهرف بکته : مه ز یخیت ، ب ری یخیت .
 هزر کهسه ل دوغ شیانا خو دی بو هزارا د سه ریدا بزاقی کت .
 ۲۴۹۸ - * نفعا : (زا) .
 نه کتھر : بهرا پتر .
 نه فس : قدری بلند ، مه زنی ، گیان ، گازن ، کاری خه لکته . هزر .
 به لای بهرا پتر ژ خه لکی عامی د نه زانن ، قدری خو و هزر و بیرید
 درست نزانن ، بو مفای خو .
 ۲۴۹۹ - * سه فیلن : (زا) .
 نابالغ : نه بالق ، نه گه هشتی .
 نه بله : ساویلکه ، پین مه زی .
 سه فیه : ناتوره .
 مرو فید نه گه هشتی و پین مه زی و ناتوره نه ، ثان زاهد و صوفی و فه قینه .
 ۲۵۰۰ - * نه ف مالکه د ده ستنفیسا (زا) دا نینه .
 نومی : نه خوینده وار . مورشد : ری کیش ، ری بهر .
 نه و مرو ف ل دو سه ری خو دچن د نه زان و نه خوینده وار و پیخیرن ،
 ژ بهر گو د پین ری بهر و ده لیلن ، ریا راست و کار و هزر و بیرید درست
 نیشا بدن .
 ۲۵۰۱ - بایع : فروش . نه قد : دراف . نیران . ضایع : وندا . بهرزه .
 نه فینیا راست ب جاهیلی ژ پین علاجی دفروشن ، درافید خوه دده نه
 ب جوانیا پین مفا .
 ۲۵۰۲ - هنده ک دمه ز یخن د ریا خوشیتید دنیای و هنده ک خانیا ل به هشتی
 پین دکرین .
 ۲۵۰۳ - * نه و : (زا) . جهله ب : جوین ، جئات . زهوق : تام . (ذوق) .
 نه و هردو جوین دینه گونه بهار ، و مه حروم دین ژ خوشییا
 ناخره تی و . گه هشتنا خودی .

پیداری هەر بو خودییه

ساقی وهره بیژه من چ ئهونه (٢٥٠٤) ئهف گهونه خهیا له یان خهونه ؛
 تهعبیر مه که گو ئه و بهطاله (٢٥٠٥) تهصویر مه که گو ئه و خهیا له
 ئاغاز ئه گهر چ رهنگ حهیا ته (٢٥٠٦) ئه نجام ب حهیا ت وی مه ماته
 به عنی گو وجوده بی وجوده (٢٥٠٧) خوش خنقه ته حهیف بی خلوده
 نه فلاک و مه ناصر و مه و الید (٢٥٠٨) ئه خللاط و طه بانع و مه قالید
 هیکرا د به دیع ل ئه تراکن (٢٥٠٩) تیکدا د سه ریع ل ئه فکا کن

- ٢٥٠٤- ساقی : ئافکیر ، مه یگیر ، لهون : رهنگ .
 ئه ی حه کیمم شارهزا ، دی وهره بیژه ئه فه چ سه روبه ره ، ئه ی دزیاه
 ب ئهرد و ئاسمانه ، ب چه رخ و فه له کته ، هزر و مالخولیا نییه ئان
 خهونه ؟
- ٢٥٠٥- تهعبیر : شروه ، تهفسیر .
 تهصویر : سالو خدان .
 نه بیژه گو ئه و ژ خویه ، وه سا دیار نه که گو ئه و مالخولیا نییه .
- ٢٥٠٦- ئاغاز : ده سه پیکرن . ئه نجام : دوماهی . مه مات : مرن .
 هه رچه نده سه ری . هه بونا وان ژیا نه ، به لئ دوماهییا وی ژیا نی مر نه .
- ٢٥٠٧- وجود : هه بون . خلود : پیداری . هه رمان . نه مری .
 ئانکو ، هه بونه کا ژی کورته ، خوش چیکر نه ، مخابن نامینیت .
- ٢٥٠٨- عناصر : ئاگر . با . ئاخ . ئاف . مه و الید : گیاندار و شینکاتی ،
 (فیتی) و مه عده ن .
 ئه خللاط : تهنج تیکه ه ل . بیهن . که رتاز . یاری . هه رچار
 تیکه له لید له شی : (١) خون . (٢) زه راف . (٣) بلغم (٤) ره شک
 (سه ودا) ، به ری دگوتن ئه ف هه رچاره ساخله میا له شی و تبعه تی
 وی بریقه دهن و کاری لئ دکن .
 مه قالید : کلیل . کللید ئهرد و ئاسمانا . نه پینی .
- ٢٥٠٩- به دیع : ره نگین . شه نگ . اشتراک : پشکداری . سه ریع : سفک .
 زو . ب له ز .
 انفاک : ژیک فه تیان . ژیک نه بوون .
 پیکنه ب خشکو کی ل کارن ، تیکدا زو ژیک فه دبن .

سەر رسته ئى تهوههرا بهقانه* (٢٥١٠) سهرمایه ئى علهتا نهفانه*
 هندهك د نه تیل و هن خه فیفن (٢٥١١) هندهك د خه فى و هن له فیشن
 ههزچنند ژ بو به نهصل و بیفن ٢٥١٢ ههزچار ژ بو مه ئاخ شیخن
 ئاگر فهمرت ههوا ههوايه (٢٥١٢) ئافى ئهز چکيا نهبا ههبايه
 نهكلاک مثالى ئاسیابن (٢٥١٤) هههواره ب چهرخ و ئنقلابن
 دهخاى ل وى ناشى ئادههینه (٢٥١٥) مهطوره ئى نهرضى ئاردلینا

٢٥١٠ - * بهقايه : (تو . بو .)

* فهنايه : (تو . بو .)

رسته : رست . خيچ . بهقا : مان

ئهو رستا بنیاتى ژيانى و مان نه ، و سهرمایا دهردى نهمانى .

٢٥١١ - * د خه فیف : (زا . تو . بو .)

نه تیل : گران . سهنگین . خه فیف : سهك . خه فى : نه دیار . نهینى .

له طیف : خوشكوك . نه دیار . دیاربون .

هندهك د لف گرانى و ب سهنگن و هندهك د سهك ، و هندهك نه دیارن

و هندهك دیار .

٢٥١٢ - * ئاخ و شیخن : (زا) . ئاخ : ئیشان . نیشان . توز .

بیخ : رهه . بنیات . بهكوك .

شیخ : بهر لیفا بهحرى . پیرى . كهرك .

ههزچار : ئاف ، ئاخ ، ئاگر . پا .

ئهو هههه بنیاتى ژيانا مهنه ، بهاب ههزچار ئهگهرا مرنا مهنه ژى .

٢٥١٣ - ههوا : با . فلایى . هزر . پیر . ههبا : توزا هور . هلاکبون .

ئهگهرا ئاگر فهمرت با ناهینت و ئهگهرا ئاف چکيا ئاخ دى مریت . ئانكو

ئهگهرا با نه بیت ئاگر هلنابت و ئاف نه بیت شینای نابت .

٢٥١٤ - ئاسیاب : ئاش . ههواره : ههردهم . ئنقلاب : وهزگهریان .

فهلهك وهكو ئاشینه ، ههردهم ب زقرین و وهزگهریان .

٢٥١٥ - ئادههى : مروث . مهطوره : نهافتى ، بن ئهردى .

ئاردلى : شارداركرى ل بن ئهردى .

دهخاى وى ناشى مروثن ، د فهشارتى ل بن ئاخى .

ټه و دانه ب ټه و بهت و ټه والى (٢٥١٦) دائم درژن* ژ دهى جوالسى
 هه رچى رژيا دبت موجه ززا (٢٥١٧) ژيکرا دبت و دبن موهه را*
 ټه خمير دکهن ژ نوقه تکرار (٢٥١٨) ټه و قالب قهلبه قابل النار
 ټه و چهنه دکيشن ټه و سياسهت (٢٥١٩) راضينه ب مهوته با نه جاسهت
 فيلجومه نه مورده و نه ټه حيا (٢٥٢٠) بهر موجهى لا يموت و* يه حيا
 ټلا کو نه فيس و* پاک طينهت (٢٥٢١) يه عنى کو نفوس نيك* سيرهت

-
- ٢٥١٦- * درژت : (تو . بو)
 نه و بهت : گهر . ټه والى : ټيکتهق ، ل دو ټيک .
 ټه و دهخل و دان ب گهر و ل دو ټيک ، ټيکتهق و هه ردهم ژ دنياى درژن .
 ٢٥١٧- * ژيک رادبتن دبن مهرا : (تو) . ژيک رادبت و دبت مهرا : (زا) .
 * ژيکرا دبن و دبت مهرا : (نا) ژيکرا دبتن دبن مهرا (رو) .
 مهرا : پرتكى . بويه هه و دهل . گه لهك كه لاندى .
 ټه و دانج (لهش) رژياى (مرى) دپرتكت ټه و پرت دکهن دبنه هه و دهل .
 ٢٥١٨- ټه خمير دکهن : دکهنه هه فيرترش .
 تکرار : دوجارکى ټان پتر . نار : ټاگر .
 ټه و له شيد كه لاندى و پرتكى جاره کا دى هه فير دکهن و دهافينه
 ټاگرى .
 (كلما نضجت جلودهم بدلناهم جلودا غيرها لينذوقوا العذاب . .
 ق . پ) .
 ٢٥١٩- مه رته به : پايه . جه . قه در .
 نه جاسهت : پيسى .
 ټه و چهنه وى دوماهيا پيس د رازينه .
 ٢٥٢٠- * يموت يه حيا : (نا) .
 بهر موجه : بهر پته قى .
 (لا يموت و يه حيا . . ق . پ) . نه مرى نه مايبى .
 ټيکدا نه دمزن و نه دميين ب قهرمانا خودى د دو ژيکدا وهسا دميين .
 ٢٥٢١- * نه فيس پاک : (رو) . * پاک سيرهت : (زا) .
 نه فيس : بهما گران .
 طينهت : ټاخ . قور چيکرى . نيك : جوان . سيرهت : توره . تنسى
 مرو قند چاک و ب توره يتد قه در گران .

دهقان ب خصوصيهت هلينت (۲۵۲۲) وي دانه ئي خاصه تهن* بچينت
 هتا نه رزت هلاك نابت (۲۵۲۳) نا رسكت و قهنج ياك نابت
 ودقتي رسي و بويه خوشه (۲۵۲۴) وي دي بقوطن ژ بويي توشه
 ناشنج دهق و چه قپه قا زه بانان (۲۵۲۵) ئا فا ده هتن و بهرئ* ددانان
 نه و هند نهوي دهق دهن دهيرون ۲۵۲۶ نه و چند د شههري تهن دگيرون
 نه و چه نند دقوطن وي نهق عهه لدار (۲۵۲۷)

هتا وهكو هور بيت وهكي ئار

-
- ۲۵۲۲- * خاص دا بچينت : (زا) .
 دهقان : مهزني خهلكي ، گوندي ، مير ئان كارگيئري جوتيار و
 ره زئانان .
 سه ركار ب چافد تريا خو هلينت ، وي داني ب تايبه تي بچينت .
 ۲۵۲۳- رسكت : رسييت . بگه هيت .
 هتا نه رزت نا داوه شييت ، و نا رسييت و قهنج بزون و ياك نابت .
 ۲۵۲۴- خوشه : قهفت . ريسي . ئويشي ، توشه : تشتي پيدفي كار
 بچ كرنج . زاد .
 ده مي گه هشت دي كوتن و حازر كهن بو كار بچ كرنج .
 ۲۵۲۵- * بري : (زا) .
 ده هتن : دهق .
 دهق و نه زمان و ئا فا ده ئي و ددان . (دهق : وهكو ئاشييه و نه زمان
 داني دگيرون و نفا ده ئي ئا فه ، و ددان وهكو بهرئد ئاشي) .
 ۲۵۲۶- دهق : كوتان . شههر : شار ، باژير . تهن : لهش .
 نه و هند دكوتن و دهرون ، و هند د له شييدا دگيرون .
 ۲۵۲۷- عهه لدار : كارگر .
 نه و كارگر هند وي دكوتن ، هتا هور دكهن وهكو ئاري .

حاصل ڪوڙ پاشي وان جهه فايان (۲۵۲۸) دي بيته تهصه روبا قوايان
 گهه جازيه باطني فه كيشت (۲۵۲۹) گهه ماسكه بگهيشت بيبشت
 دم هاضمه بيت نهوي بگهت هضم (۲۵۳۰)

دم دافعه بيت نهوي بگهت كهظم

ته نور مهعهه وي بپيژت (۲۵۳۱) هه رچي ڪو خرابه زي بويژت
 ته صعيد بگهن هه چي له طيفه (۲۵۳۲) ته نزيل بگهن هه چي كه ثيفه
 پاشي زي وي ته لطفه في جودا گهن (۲۵۳۳) ته ميز بگهن زي هه ف به لاهه

-
- ۲۵۲۸- تصرف : ڪار ڪرن . قوايان : هيزان .
 وه لاهه حاصل زي پاش وان ڪوتان و هيرانان ، دي بيته ڪار ڪرنا هيزان .
 ۲۵۲۹- جازيه : كيش . ماسكه : گر . (زگرتني) .
 جار كيشا ناف لهشي فه كيشت ، و جار گهرو پالدهه ته خوارتي ب
 سوريچڪي .
 (ڪارتي گهروي و داعورانج ، قوتدانيج) .
 ۲۵۳۰- هاضمه : هه لڪهه . دافعه : پالدهه . كهظم : پهنگاندن ، سڪر ڪرن .
 دم هه لڪهه ر بهيت نهوي هه لڪهه ، و دم پالدهه ر بهيت وي .
 بهريفه گهت . و بههنگينيت .
 ۲۵۳۱- مهعهه : عورڪ .
 ته نورا عورڪي وي بپيژت و چاك بگههينت ، و تشتتي خراب زي
 بريژت .
 ۲۵۳۲- ته صعيد : هه لاندن ، پارزين ، نه فرازون ، له طيف : دلغه ڪهه .
 سڻڪ .
 ته نزيل : زوردا برن . كه ثيف : مستور .
 تشتتي د عورڪيدا پارزنن و پي ب مفا بهمينت و پي دوردم بهه نه خوار .
 ۲۵۳۳- پاشي تشتتي ب مفا بو لهشي جودا گهن زي دوردمي .

ته باختي حراره تا غه ريزي (۲۵۳۴) صه باغ و مومه يزي ته ميزي
 ته وزيغ بگهت ل جسم و نه عضان (۲۵۳۵) مه عمور بين جهات و نه رگان
 ديزا جه گهر و دلج زوجاجي* (۲۵۳۶) ته قطير بگهن مه يا مزاجي
 حاصل ، عه رفا مه يا حه ياتسي (۲۵۳۷) ته قطير* كو بو وه كي نه باتسي
 هيژا ز* ظوهور فان* شوئونان (۲۵۳۸) بو قابلي عالهما بو طونان
 كه ه غهوط* دخوت د به حر مائي ۲۵۳۹ ره نكين دبتن ده مهك دمائي

-
- ۲۵۳۴ - حرارهت : تين ، نه رمي ، غه ريزي : خورستي ، خو چيگري ،
 صباغ : خمكار ، ره ننگه ر ، بوياغكه ر ،
 مميز : ژيگجوداكه ر ، هوربين ، فهوژر ،
 به لافكه ري تينج ل ناف له شي ، ره ننگه ر و نه وزيري پاكزيين ،
 ۲۵۳۵ - ته وزيغ : به لافكه كرن ، جسم : لهش ، نه عضا : ده ست و پج و سه ر
 و چاف و هناف ،
 مه عمور : نا فا ، جهات : کنار ، لا ،
 نه رگان : كوژي ، كوژين ،
 به لافكه ت ل هه مو له شي ، و پج ب زاخ و هيژ و نا نا بيت ،
 ۲۵۳۶ - * زوجاجي : به لورين ، شوشه يي ، ته قطير : دلوپ دلوپ پارزين ،
 مزاجي : خورستي ، خواهلكيش : بي تبعهت ، عه ده تي ، خوشكوك ،
 نامويريد پارزيني ، جه گهر و دل ، خونج ژ سه ردا چونا بپارزين ،
 ۲۵۳۷ - * ته عطير : (تو) ، نه بات : شه كرا زه لال و پارزي ،
 ياشي كو روا مه يا ژيانج هاته پارزين و زه لال و پاكر بو وه كو
 شه كرا نه باتي ، (روح : نانكو مه يا پارزي روح ، كه حولي) ،
 ۲۵۳۸ - * د ظهور : (تو ، زا ، بو) ، * وان : (رو) ، هيژا : پاشي ،
 ظهور : دياربون ، پشت ، شيان ، ژي برن ، نه مانا فييتي ،
 شوئون : دوز ، كراس (حال) ، دوزيد مه زن ، تبعهت ، پايه ،
 بطون : زاما ، هناف ،
 ياشي وه كو مه يا ژيانج پاك و زه لال بووي ژ پشتا وي قه دري دچيته
 زاما ،
 ۲۵۳۹ - * غهوطه : (زا ، تا) ، غهوط : تيدا دچيت ، نقوبون ، نيقا كوور ،
 جهن نزم ،
 جار نقودبت د به حرا كورائيبا هنافادا ، زامارا ، ره نكين دبت ده مه كي
 ب خونج ،

دہم عقد دبت ژ بوی تہرگیب (۲۰۴۰) تہصویر دبت ب فہظم و تہرتیب
 تہرگیب کو بو مثالی مہرجان (۲۰۴۱) بو عکس پہذیرتی پہرتہوا جان
 تہو جان چ یہ موہجہیا تہبابی (۲۰۴۲) تہو موہجہیہ تہنشہنا* حہیاتتی
 ہندی وہ کو ساکنی بطونہ (۲۰۴۳) خاموشہ و خوارنا وی خونہ
 وہقتی کو ژ مہزہعی خہفائی (۲۰۴۴) تہو سہبزہئی تہر بکت تہمائی*
 وی سہبزہئی دہم ب دہم ب خونئی (۲۰۴۵)

دی نائف بدہن ژ پاشی بونئی

-
- ۲۰۴۰ - عقد : رستک • عقد : خلفدان • خلفران • کرئی •
 تہرگیب : لیکدان •
 تہصویر : شکلگرتن • نہظم : ریخستن - رستن • ریژگرن •
 تہرتیب : طہرز و ریژ •
 دہم کی دبتہ کرئی دا بہیتہ لیکدان ، و شکلن خوب تہرتیب و ریژ
 دگریت •
  - ۲۰۴۱ - مہرجان : زیان گیان • زہبہردہست • عکس : شکل
 پہذیر : دلہہر • وہرگرتن •
 پہرتہو : خہتیرہ • روناہی •
 وہ کو لیکدانا وی درستبو و پیکہات دی ب گیان کہثیت •
  - ۲۰۴۲ - * مہشأ : (رو) • موہجہ : کاکل • روح • خونہ دلی •
 نہبات : شینایی •
 مہنشہہ : بنیات ، جہی چیبونا ٹیکئی •
 تہو جان کاکلا شینبونئیہ و تہو کاکل بنیاتتی زیانئیہ •
  - ۲۰۴۳ - ساکن : حہویایی •
 خاموشہ : متہ ، بی دہنگہ •
 ہندی د نائف زامادا بمینیت ، بی دہنگہ و خوارنا وی ژ ماکنئیہ •
  - ۲۰۴۴ - * نومائی : (ٹا) •
 خہفا : نہینی • فہرشارتی •
 نہمائی : شینبونئی •
 دہمی کو ژ زاما ، تہو شینبونئی تہر بگہہیت •
  - ۲۰۴۵ - پاشی بونا وی سہبزہی (شینبوی) ، دی دہم ب دہم ب بخاندنئی
 ناٹدہن و سہخبیرکھن •

باران نه ژ فہیض بت مہدہ دکار (۲۵۴۶) ټو دانہ دبیتہ نهخل بی بار
 سہر سہبزه دبت ژ بہرگ و باران ۲۵۴۷ ټو لی بوہرت ژ فہیضی باران
 ټو سہبزه کو بو نہال سہرگہش ۲۵۴۸ سہرخوش گہریا ژ میوہئی خوش
 ټو میوہ دہما گہا گہمالی (۲۵۴۹) بو مہظہری پرتہوا جہمالی
 گہر لاتی عزہ تا ټمیرہ (۲۵۵۰) وەر دہرخوہری حہضرہ تا قہدیرہ
 وی ہلدگرن ژ بو دیاری (۲۵۵۱) بی واسطہ وی دبہن دیاری

-
- ۲۵۴۶۔ فہیض : دانا خودی . بوش . کہلک .
 نہخل : دارا شین ، دارخورمہ .
 ټافدانا وی ژ ټانہہ و دانا خودی نہ بت ، ټو شینایی ساقا دی بیتہ
 دارہ کا خرش .
  - ۲۵۴۷۔ ټو گہر خودی ب بارانا خو نافدہت ، دی کہسک بیت و پری بہلک و
 فیتی بت .
  - ۲۵۴۸۔ نہال : دارا تہر ژ نو چاندی . شتل .
 سہرگہش : مہزن ، ماقول ، سہربلند .
 ټو شینایی کو بو دارہ کا خو کیش و راست و تہر ، و زو فیتی دا .
  - ۲۵۴۹۔ ټو فیتی ، دہمچ چاک گہشت ، بو دیارگہری رونامییا جوانی .
 ۲۵۵۰۔ دہرخوہر : لایق . مہژی .
 گہر لایقی دوستاینیا خودیہ .
  - ۲۵۵۱۔ دیاری : خہلات . دیاربون ، وار .
 واسطہ : نافدہست .
 ټو دبیتہ نزر و دیاری ، بی نافدہستک دی گہینہ نارمانجی .

فیلحال کو چو دبیتہ مہحبوب (۲۰۰۲) نافع ل وی دبیتہ مہجزوب
 ئەف نەخلەنە* وافر الفروعن (۲۰۰۳) لئ زیدە نادر انوقوعن
 وەر مایی وسان ل بەر ههوايي (۲۰۰۴) ئەو دئ چتە مەعصەرا* جەفایي
 لازم ئەوہ پەرورەرش ببینت (۲۰۰۵) تەربیت دەرخورش هلینت
 گەھ* پوختە ب ئافتاب شەرعی (۲۰۰۶) گەھ* سوختە ب ماہتاب وەرعی
 گافا* پڑیا گەھا گەمالئ (۲۰۰۷) ووقتا رزیا ژ سەر نھالئ

-
- ۲۰۰۲- فیلحال : ئیسکەر ، دکافئدا • مەجزوب : دینئ خودئ •
 وەکو چو ئیسکەر دئ بیتە فیایی و نافع وی دبیتە مروقئ خودئ •
 ۲۰۰۳- * نخلە د وافر : (زا) •
 وافر : مشە ، کەلەك • فروع : طا • نادر : کیم پەیدا دبن •
 وقوع : کەتن •
 ئەف دارئدە تەر پری طا نە ، بەلئ کیم پەیدا دبن •
 ۲۰۰۴- * معطر : (تو • زا • بو) •
 مەعصەرە : نامورئ کفاشتئ ، کفئش ، فاش • (بو تشتئ رون وەکو
 تری تەحینئ) •
 ئەگەر ما بئ سەخبیری ، دئ د سەر ریدە چیت •
 ۲۰۰۵- پەرورەرش : سەخبیری • پاراستن • زانین • پەرسی •
 دەرخورش : هیزا •
 پیداییە فیربیت و چافدیری ببینت ، و دلئ وی ئەفینداریبیت •
 ۲۰۰۶- * گەر : (تو • زا • بو) • * گەر : (تو • بو) • پوختە : کەلاندی •
 گەهشتی • ئافتاب : روژ ، طاف ، گیان ، شەراب • سوختە : صوتی •
 ماہتاب : مەیف • شەوقا مەیفئ •
 وەرعی : ژ خودئ ترسیان • دورکەتن ژ گونەهان •
 جار گەهشتی ب طافا شرعەتی ، و جار سوتی ب شەوقا خودئ
 پەرسی •
 ۲۰۰۷- * گافا کو پڑیا : (رو) •
 پڑیا : گەهشت ، هاتە پەحتن (باتن) •
 گافا گەهشت و ژ سەر دارئ رزیا •

جہتا نہ کہرت ژ ٹہوج عزت (۲۵۵۸) جہتا نہ گہیتہ خاک ذلت
 نہو نابتہ سالکی طہریقہ* (۲۵۵۹) وی نابہ نہ* معصہ را* حقیقی
 نہی رہ نگہہہ دست ب دست ب ریٹہ (۲۵۶۰)

نہو مہرتہ بہ مہرتہ بہ ب ویٹہ
 نہو میوہ بخوت کہ مال خہرتہ* (۲۵۶۱) نہو ٹوقمہ نہ خوش بیٹہ* شہرتہ
 نہو شہرتہ نہ گہر شریہہ خامہ ۲۵۶۲ وہر طہحلہ و طرشہ نا تمامہ
 جہتان ب دستہ پیوی مہینو در (۲۵۶۳) نہو ہلکہ لتن* د خومسی* نہ کیہر

-
- ۲۵۵۸۔ ٹہوج : گومتک • سہری بلندی •
 جہتا ژ بلنداھییا گومتکی نہ کہرت و بگہیتہ سہر ناخا رسوایی •
 ۲۵۵۹۔ * طہریقان : (تو • زا) •
 حقیقی : (بو) • * نابہ تہ معطہ را حقیقان : (زا • تو)
 سالک : ریٹہ چون • ب ری دچیت •
 طہریق : ری • حقیقی : راست • درست •
 نہو نابتہ راسترو ، وی نابہ نہ ناشی دروست و پاک •
 ۲۵۶۰۔ ب فی رہنگی دست ب دستہ ل وی ری ، و پتپینگ پتپینگ
 بچیت •
 ۲۵۶۱۔ * ضربت : (رو) • خیرت : (تو • زا) •
 * دیبتہ : (زا) •
 نہو فیقی ب تمامی بحالیبت و بیبتہ شہرتہ •
 ۲۵۶۲۔ خام : خاک • نہ گہشتی ، نہ پارزنی •
 نہی شہرتہ نہ گہر یا شریبت یا خافہ ، و گہر یا تال و ترشبت
 ہیز چینہ بویہ و نہ گہشتی •
 ۲۵۶۳۔ * ہلدکرن : (تو • زا) •
 * بہخم الکبر : (رو) •
 پیر : کہنگہ نہ ، کال • ریہری دینی •
 مہینو : مہی قہخور ، لینہ •
 خوم : لینہ • خم : دوز • تبعت • لا فیان • خو ری قورتالکرنہ •
 نہ کیہر : مہزتر •
 جہتا ل بہر دہرسید چاک فیر دبت و ہزر و دل روندبت ل بہر
 دستہ ریہری دینی •

گافا کو د ويغه کله بسه رکعت (۲۵۶۴) وهقتی ژ خوممې مهزن بده وکعت
 پهعنی کو ژ کهثره تا صفاتان (۲۵۶۵) نه و طهي بکهتن تهجه للياتان
 نه لقصه ژ گهرميا جه مالي (۲۵۶۶) حاصل کو ب شه وکعتا جه لالی
 جه وههر کو تمام مضمحل بت (۲۵۶۷) ته شپيه عهروض کو منفعل بت
 گهرميهت وان تهجه للياتان (۲۵۶۸) وان موحرق* و وان موقه وياتان
 ته نزيل بکهن ژ وي غوباري (۲۵۶۹) ته صعيد بکهن ژ وي بوخاري

-
- ۲۵۶۴- گافا تيگه مشتت و زانينا وي تمامبو ، و ل دهمې شمارهزا و نانه دار
 و مهزي و دل رونبوي *
- ۲۵۶۵- کهثره : گله کی . بوشي .
 صفات : ساخلت . طهي : پيچان ، پرينا قوناخان .
 تهجه ليات : دلروني . تشتيچ بو دلان ديار دبیت ژ روناهييد غهبيچ .
 نانکو ژ بهر شمارهزايي و ساخله تيد چاک ، نهو دلرون و دوربين ببت .
- ۲۵۶۶- شه وکعت : هيتز .
 جه لال . مهزن . نه قلناخي مهلکی .
 کاکلا دوزي کو ژ گهرميا کاري جوان و هيتزا ، و ب نانه هيبيا خودي .
- ۲۵۶۷- جه وههر : کاکل . بنيات .
 مضمحل : حاليابي و بريابي .
 عهروض : بيچ مان .
 منفعل سو بلندي . نه ته بتي .
 هزر و بيريد کهفن و بنيات کو ب تمامي بريان ، و هزر و بيريد بو
 کو د نهحه ويايي و نه ته بتي بن .
- ۲۵۶۸- * مهحروق د وان : (زا) . موحرق : سوژ .
 موقه ويات : هيزدهر . زاخدهر .
 گهرميا وان دلروني و دور ديتنان ، و وان سوژ و هيزدهران .
- ۲۵۶۹- ته نزيل : ژوردابرن .
 غوبار : توز . ته صعيد : بلندکرن .
 بوخار : هلم .
 توزي ژي داکوتن ، و هلمی ژي بلندکرن .

خالص کو بیت ژ پاش * ته سعید (۲۵۷۰) هیژا دچیته * مهقام ته جرید
 چه وهر ژ عمرهض کو بو مجرد (۲۵۷۱) دیتنه * بوتنهئی موجهدهد
 نهو بوته نه طهر چ ته نثنایه (۲۵۷۲) صحرای فنای دلکهایه
 هم رهنگ صوراحی و پیاله (۲۵۷۳) هندی وه کو صوره یان ناله
 هیژا نه بویه ره حیق مه ختوم (۲۵۷۴) هیژا نه چویه مهقام مه علوم
 هندی ژ خوه وی ههبت وجودهک (۲۵۷۵) نینن ژ خودی نهوی نمودهک

-
- ۲۵۷۰ - * ژ فانه ته سعید : (زا) * هیژا کو نه چیت : (تو) * خالص :
 خوسهر * بی تیکهل * مهقام : جه * ته جرید : ژیفه کرن *
 وه کو پاکژ و صافیبو دی چیته کراسی پاکژ و زه لالبونی *
  - ۲۵۷۱ - * دایتنه : (رو * نا * زا) *
 مجرد : روتگری * روسگری ، زیقه کری * بوته : نامانی تشت تیدا
 حالاندنی *
 مجدد : جاره کا دی *
  - ۲۵۷۲ - ته نگنا : گور - ته نگنای : زهحه تی * کولانا طهنگ *
 صخرای : بهری * دلکهای : دلکهای * بهردلک ، تام خوش *
 دلکوشا : دلبر * دلغه کهر *
  - ۲۵۷۳ - هم رهنگ * وه کو نیک * صوراحی : ترار ، گوزک * پهرداغ *
 پیاله : پهرداغ * پیاله ، چای یاری * سهرخوشی ب دیتنا ناسمانا ،
 نان بهریخودانی بو ناسمانی *
 صور : ته قله ، سهرنشیف ، وهرگه ران * نال : باف صور * تیکهل *
 وه کو نیک هزر و بیر و دل ، هندی وه کو ب وهرگه ران و نه ته بتی و ب
 تیکهلبن *
  - ۲۵۷۴ - ره حیق مه ختوم : شهرابا دهر نه فه کری ، یا سهرموهر ، شهرابا ا
 بههشتی *
  - مهقام مه علوم : بههشت * جهی نیاس *
 هیشتا طاهر و پاک نه بووی و هیشتا جهی خو نه گرتیه *
  - ۲۵۷۵ - وجود : هه بون * نومود ، نهمود : ریبهر * برهان ، دیار ، برقین *
 نیرانا ب حیه تی *
 هندی گوئی وی ل سهر له شی وی بت نهو ناگه هیه خودی *

بی مہشرہ بہ نا وہ فائی شاہی (۲۵۷۶) ئەو ناچتہ مہشرہ با نلاہی
 فانی * نہ بتن فہنائی موطلق (۲۵۷۷) نا بینتن ئەو بہ فائی بلحق
 فائیتی ژ بو ورا بہ قایہ (۲۵۷۸) باقیتی ژ بو ورا لقایہ
 ئەما نہ بہ ئتصال و ئلحاق (۲۵۷۹) بہ لکی نہ بہ ئنفسال و ئطلاق
 ئە شرہ نگہ دکہت مراد حاصل (۲۵۸۰) ئانجا دبیتہ مرید واصل
 یا رہب چ دبت ژ بہر مہ کوران (۲۵۸۱) جارہک تو قہدہی حجاب و توران ؟

۲۵۷۶۔ مہشرہ بہ : جہن قہ خوارنی ، حاریفک ، دیوان ، شہ ہیانا خوارنی
 وہ فا : کرنا کاری بہ ند پین دای ، ہزر و بیرید چاک ، راستروی
 مہشرہ ب : تبعہت ، کہ یخفوشی ، تورہ ہی ، جہن قہ خوارنی
 بی تیروبونی ب راستروی و ہزر و بیرید ریا شرین ، ئەو ناچتہ ناف
 خوشہ فیئہ خودی

۲۵۷۷۔ * خانی : (زا تو)
 فنا : نہ مان ، بریان ، موطلق : ب ئیکجاری ، ب تمامی بہ فا : مان
 گوہدانا سہر لہشی و دہغل ئە کەر ژئ نہ بریتن ب ئیکجاری ، ئەو
 مانا ب دروستی نا بینین

۲۵۷۸۔ فائیتی : بریان ، نہ مان ، باقیتی : مان ، لقا : گہ ہشتن و دیتنا
 ئیکودو

نہ مان ژ بو وی مانہ ، و مان گہ ہشتنا کنازی خودیہ
 ۲۵۷۹۔ ئتصال خو لیکدان ، خو گہ ہاندن

ئلحاق : دو فدا گہ ہاندن
 ئنفسال : جودا بون ، ژیک قہ تیان
 ئطلاق : بہردان

ئەو گہ ہشتن نہ کو ئەوہ دی چیتہ نک خودی و بینیت ، بہ لئ خودی دی
 نانہ ہدہت و ب دلوفانییا خو دەستی ژئ بہرناہت

۲۵۸۰۔ ئانجا : ئەئجار ، ہینگن ، واصل : گہ ہشتیہ بنہ جہی ، گہ ہشتی
 ہوسا دی مرادا خو حاسلکەت و ہینگن دی بیتہ مریدہ کن درست

۲۵۸۱۔ تہوران : نافدہ ستکان ، پیلکان ، تور : سہ جکرن (بحث) ، شبکہ
 ئەی خودا ، ئەم د کورہینہ ، ما دی چ بیت ، جارہ کئی پوشیپیان و

ناستہ نگان ہلینی

بیننده بکھی ئەمید عاجز (٢٥٨٢) بی پەردە و بی حجاب و حاجز
دەریای یەقین بگەت تەوج (٢٥٨٣) ئەم ژێ بگەرین دەمەك تەفرج
ئەف ظەن و گومان* و ئەقلید (٢٥٨٤)

تەبدیل ببن ب عەین تەوحید

ئەسباب و* وەسیلە قەط نە مینن (٢٥٨٥)

چارەك تە موسەبەبی ببنن

ئیمان مە هەیه ب ذات واجب (٢٥٨٦) ئەمکانیە تا مە بویە حاجب

دیسان ژ مە هەر تو مە خلاصکە (٢٥٨٧) یا رەب مە ژ بو خوەرا خوە ناسکە

-
- ٢٥٨٢- بیننده : بیندار • عاجز : بی دەستەهلات • دەستداهینلای •
حجاب : پەردە ، پوشی • حاجز : ناقبیر ، ناستەنك •
ئەمید بی تانەه و دەستەهلات بیندار بکھی ، بی پەردە و ناستەنك •
٢٥٨٣- دەریا : بەحر • یەقین : باوەری • تەوج : پینل لعین •
تەفرج : تەماشە کرن • خو ژ بیرفە کرن ب مژولبونئ • تەنایی •
پیلید بەحرا باوەری بکەفنه شولقان ، ئەم دەمەکی تەماشە کرن •
٢٥٨٤- * کمال : (تو) •
ظەن : هزر گومان : شك • تەقلید : عەدەت ، چاڤلێلرن • تەبدیل •
گەورین • عەین : چاڤ ، بەریخودان • تەوحید : باوەری ب ئیکاتییا
خودئ •
ئەف هزر و شك و ئەم و چاڤلێلرن ، بەینە گەورین ب بەریخودانئ
ب چاڤئ دیتنئ کو خودئ ئیکە •
٢٥٨٥- * اسباب و سیلە : (زا) • * چارک نە : (رو) •
ئەسباب : ئەگەر • (ژ سەبەب) • دوز ، تشت ، نامور • کارتیکەر •
چلک • وەسیلە : تشت نان ریییا خو بی گەهانەنئ • نافدەستک •
مەسبب : ژئ چیبویی •
ب ئیکجاری کارتیکەر و نافدەستک نە مینن ، چارە کج خودئ نە ببنن •
٢٥٨٦ ذات واجب : خودئ • ئەمکانیە تا مە : هەبون و چیکرنا مە ، شیانا مە •
مە باوەری ب خودئ هەیه ، بەلئ هەبونا مە مروفا یا بویە پەردە ل بەر
دیتنا وی •
٢٥٨٧- دیسان هەر تو مە ژ مە خلاصکە ، ئەی خودئ تانەمئ بەدە مە کو ب
بناسین •

ٺهڻي سهيرو و* سلوڪ و طهي مه نزل (٢٥٨٨)

مه خصوصه* ڙبو مريد موقبل
که نئي ڙ مهرا ديت ميه سه (٢٥٨٩) خالق ڙ ٺهزل نه کت مقدر
لهورا گو خرابي و قبولي (٢٥٩٠) نينن ب فهضائل و فضولي
عابد ب رياه کي هلاکن (٢٥٩١) غاصي ب دوعايه کي ڏ پاکن
عانهم گو وه کي خه يال ظله (٢٥٩٢) صانع ب خواه هادي و مظلم
ٺهو نينته مه نظره خه يالي (٢٥٩٣) ٺهو* ٽيخته په رده يا ظه لالي

٢٥٨٨ - * سير سلوڪ : (رو . زا) .

سهيرو : گهريان ، ريفه چون . سلوڪ : ريفينگي ، ساخلت . تهرز و ريز .
طهي : ٺوغر . د نائف تشتيدا . (وه گو : مروفت بگه ته دلچ خو) .
مه نزل : خان ، خاني ، جهن دانانا ريفينگا ٺان زيانا ٺاسماني (روحي) .
ٺهڻي ريه و تهرز و ريزه و ٺوغره بو کناري خودي ، تايبه تيه ڙ بو يي
بيته مريد .

٢٥٨٩ - ميه سهر : به رده ست ، ده ستکه فتنا ب ساناهي . ٺهزل : ده ستپيکرنا
دنيائي .

که ننگي دي ب ده ست مه که فیت ، ٺهگر خودي ڙ روزا چيکرنا دنيائي بو
مه نه نفيسبيت .

٢٥٩٠ - فهضائل : راستروي ، چاکی ، پاکی .
فضولي : مائيتيکر . ٺاخفتنا بين بنيات . خواهلکيش .
لهو خرابي و قايلبون ، نينن ب چاکی و ٺاخفتنا بين بنيات و مائيتيکر و
مه نکر .

٢٥٩١ - رياه کي : رومه تيه کي . داڏو زيه کي ، هيجه ته کي .
پهريس ب رومه تيه کي هلاکدين ، ٺاسج ب دوعايه کي پاکدين .

٢٥٩٢ - * خيال و ظله : (زا) .
هادي : ريکيش ، ريهر ، ري نيشادهر .
خه يال ظل : هلامهت مالخولياني . رهشه . سيطاق . صانع : چيکر .
هادي : ريکيش ، ريهر ، ري نيشادهر . مظلم : ري بهرزه کي .
سهر داهر .

٢٥٩٣ - * نه فسا مه ب لیب و حيله کاری : (زا) .
مه نظره : سين ، بهرجائ . ظه لال : بهرزه بون ، خريان ، د سهر داجون .
ٺهو نينته بهرزه و ديتني .
ٺهو ڏيخته گراسج خريان و ري بهرزه کوني

لڼ دايه مه جوزء نختياري (۲۵۹۴) نه فسا مه ب لڼب* و حيله كاري*
 نهو ژي برييه ژ دهست مه ناچار (۲۵۹۵) هم مانه و* لوظف حق مه ده دكار
 هس قهنج* ژ بو مه عاميانرا (۲۵۹۶) هر نهف بهسه بو مه عاصيانرا
 زه وه لقه خودي ب حق بناسين (۲۵۹۷) هه چهنه ند قصور و كيم و كاسين
 پاشي ب دلخ خوه ژي بطرسين (۲۵۹۸) دينج خوه ژ عالمان پيرسجين
 چاوا كو ديژن هم وسا بين (۲۵۹۹) هتا كو ژ رو دنج وه فاپين*
 بالا خوه بدهينه لوظف باري (۲۶۰۰) بهلكي مه ببه خستن ژ ناري

-
- ۲۵۹۴ - * په ليد : (نا) .
 * نهف مالكه د دهستفيسا (زا) دا ، يا بازدايه .
 جوزء : پرت .
 نختياري : هه لڼزاري . ژيكرتن .
 په لڼ هندهك بو مه دانا هم ب دلخ خو بكهين و بو خو هه لڼزيرين ، و
 نه فسا مه يا ب لڼب و حيله .
 ۲۵۹۵ - * ماینه لطف : (زا) .
 نهویش ژ دهستی مه گر ، ژ ناچاری ، همی دمان و چاڼی مه ل نانه ما
 دلوفانیا خودی .
 ۲۵۹۶ - * قهنجه : (رو . زا . تو) .
 به لڼ يا قهنج ژ بو مه عاميان و هر نهف بهسه بو مه ناسی و ژ ری
 ده ركه تیان .
 ۲۵۹۷ - كو ، ژ سه ری روژی خودی ب حق بناسين ، هه رچهنه ب قوسوری
 و كيم و كاسين .
 ۲۵۹۸ - پاشي ژ دل ژي پيرسجين ، و پسيارا دينج خو ب زانايان بكهين .
 ۲۵۹۹ - * فهنا : (نا . رو . زا) .
 هه و زانا چ نيشا مه بدهن هم بكهينه گوهارك و بكهينه گوهد خو ، هه تا
 روژا دميرن .
 ۲۶۰۰ - پشنا خو ب دلوفانیا خودی گهرمهكين ، بهلكي مه نازاكهت و نه
 هافيته د نائف ناگریدا .

دوماهیی

خانی گاژنا ژ کله می دکهت

ټه ی راکبج واقعی په یاده (٢٦٠١) وهی عاشقین صه فحجه ټینده* ساده
ټه ی شاعرئ صاغر و نکون سهر (٢٦٠٢) وهی ساحرئ* ساخر و فسونگر
ټه ی هائمی وادیا ضه لالی (٢٦٠٣) وهی غاویس ده عوهیا که مالسج
ټه ی خامه ټی سهر تراشی به دره نک (٢٦٠٤) بهس نامه ټی خوش قوماشی خوشره نک

٢٦٠١ - * صفحه و ساده : (زا) *

راکب : سوار • واقعی : راستی • صفحه : بهر پهر •
ټه ی سوارئ ب راستی په یاده ، ټه ی ټه فیندارئ بهر پهر ټید سبی و پاک •

٢٦٠٢ - * ساحر ساحرئ : (رو) • ساحر و ساخر : (زا) •
صاغر : رسوا • شکهستی • ساخر : ترانه کهر • فسونگر : فیرو •
ټه ی شاعرئ رسوا و سهرنخون ، وهی ساحرئ فیرو و ترانه کهر •

٢٦٠٣ - هائمی : ب دو سهرئ خو که تی • ههوا ب سهری که تی •

وادی : نهال ، نهوال •

ضه لال : خریان ، بهرزه بون • غاوی : گوته هکار • یخ کلهک ل سهر
ملج خو بزقریت •

ټه ی ریښینگی ب دو سهرئ خو که تی ل نهالا کوور یا بهرزه بون و ژ ری
دهر که تنی ، وهی خازوکی دوزا که مالسج •

٢٦٠٤ - خامه : که له م ، که له م • به دره نک : ره نک کریت ، خراب • نامه :
کاغز • نفشت •

ټه ی که له می سهر تراشی یخ کریت ، بهس نامه ټا خوشکوک و پاک •

روره شڪه ب نافي خط و* خالان (۲۶۰۵)

به دنام بگه* ب بي و دالان

هندي وه گو خط غوبار و هوره* (۲۶۰۶) نه و خط ژ لهطافه تي نه دوره*

۲۶۰۵ - * زلف و خالان : (تو . بو) .

* مهڪه : (تو . زا . بو) .

به دنام : ناتوره . نافي خراب . بي و دال : بهد ، خراب . گريست ،
فهيت .

ناما خوشڪوك بهس رو ره شڪه ب ره شره شڪان و نائي لي بشڪينه .

۲۶۰۶ - * هوربو : (تو . بو) . * نه دووربو : (تو . بو) .

خط : دهست نفيسين . مهشق . خط غوبار : هورترين نفيسين .
لهطافات : خوشڪوكي . جواني .

هندي وه گو نفيسين يا هوره ، به لي يا جوانه و ب معنياه کا کووره و
دوره .

گافا کو ژ ره نگی مه شقی پر بو (۲۶۰۷) یا شبهت نه سخ و نرشی گریو
 نهو ناسخی نوسخه یا جه ماله* (۲۶۰۸) بی ره ونه ق و روغنی و کنائله
 لازم نهوه دل بهرید ساده (۲۶۰۹) خه ط لی نه بتن* ره کی نلاده
 خوش زینه ته خه ط ن ماهی روخسار (۲۶۱۰)

هندي ل وان نه بویه هه فسار*

نه ی شاهه ته زی گه لکه دریز کر (۲۶۱۱) نه ف نامه بهسه ته پر قریز کر
 هه رچهنه گه لام شبه دوریت (۲۶۱۲) بی قه در دیت ده ما کو پریت

۲۶۰۷- مه شقی : کیشانا هه رفال نفیسینی . نفیسینا ب لهز .

نه سخ و نولت : دو ره نگید نفیسینی ب هه رفینه گر .

نه سخ : نه گوهاسنا تشته کی بو تشته کی دی (گهورین ، بههرا پتر

بو ره نگیه کنی کریت) .

گافا کو نهو نفیسین پر و ستور و گریو .

۲۶۰۸- * جمالی : (رو . بو) .

* کمالی : (رو . بو) .

ناسخ : به طالکهر . نوسخه : عهینی تشتی . هه ر ژ وی نه گوهاسنی .

چاپگری .

نهو نفیسینا ستور و گر جوانییا نشستا هور دمالیت و به طالکهرت ،

نهویش بی شهوق و زه لالی و رونی و که ماله .

۲۶۰۹- * بیتن : (زا) .

ساده : مروئید مهزن . پاک . زه لال .

قلاده : رستک ، بهند .

بیتد قیبه دل بهرید پاک و دل زه لال ، نقشست و خیج به نسی نه کن

ب گریتی .

۲۶۱۰- * هندي کول وان نه بویه تیفار : (زا . بو) .

روخسار : دیم . رو . گریفان .

نفیسین خوش خه مله بو دیمی و ب شهوق دکهرت ، هندي کول رووان

نه بویه هه فسار . ب کوته لک و ب دلخ خو به رتی وی بنده تلخ قاما بیفت .

۲۶۱۱- نه ی گه لکه ته گه لکه دریز کر ، بهسه نیدی ، نی ته نه ف نفشته

قری قریز کر .

۲۶۱۲- نه گه لکه ناخفتن وه کو دورا بت ، ده من بو پر بیزی و دریز بو بی قه در

دیت .

نابینى ب قيمه تن جهواهر (۲۶۱۳) له ورا* كو د هندكن د نادر
سه هو و نه نهط و خهطا و نسيان ۲۶۱۴ مه جموعه ئى نا په سه ند عصيان
ته حرير كرن نه بسى ته نه ممول (۲۶۱۵) كى دى بكه تن ژ ته ته ممول*
كهس نينه بكه تن ژ بو ته ته حسين ۲۶۱۶ گويه نده ئى نافه رين و نفرين
نهى بى نه ده بى* خرابى بى عار (۲۶۱۷) گوستاخ و سته مكر و سیه كار
هندي كو سه رى ته من قه له مكر (۲۶۱۸) نه وچه ند ته خهطى خهطا ره قه مكر*

۲۶۱۱- بېز لورا و كو : (رو) *

هندك : كينم * ب زه حمت ب ده ست بكه تن *

نابینى چه ند جهواهر د به ها گرانن * له و زو ب زو ده ست ناكه تن *

۲۶۱۴- سه هو : بېده ستى ، ژبير كرن ، خهطا : خه له تى ، نسيان : ژبير كرن *

مه جموعه : كوم *

نا په سه ند : نه ئي ايبى * بى قايل نه بون ، نه خواستى ثان هلبز ارتى *

كرت *

ژبير كرن و خه له تى و گونه هكارى و بېده ستى ، كومار خرابييا و

ئاسيبونا كرت *

۲۶۱۵- ته حرير : نفيسين * بى تامل : بى هزر كرن * بسى سه حكرون *

ته نه و نه و نه نفيسين ب سه رخلوله يى ، كى ب ئى چه ندى ژ ته

بېهن ته نك نا بيت ؟

۲۶۱۶- ته حسين : نافه رين ، گوتنا باش *

گويه نده : ناخفتنكهر * نه زمان *

كهس نا بېز ته ته نافه رين بو وى كارى ته كرى ، ژ مروئيد كارا و

گوتنا د سه نكينن چاكي و خرابييا دبېزن ، ثان مه دحه كارن ثان نفرين

لج كهرن *

كهس نينه ژ جودا كهر و هورينا بېز ته ته نافه رين *

۲۶۱۷- * ادب و خراب و بى عار : (زا) ادبا خرابه : (سو) رو * (نا) *

گوستاخ : دلره ق ، خوهلكيش *

سته مكر : زئر * زوردار * معامله ت نه خوش *

نهى بى توره بى خرابى بى عار و خوهلكيش و دفن بلند و ژور و كار

قهيت *

۲۶۱۸- بېز نهى مالكه و يا باش و پاش و پيشن د چاپا (رودينكو) دا *

هندي من سه رى ته قه له مكرى ، ته مهر گه له خه له تى كرن و كاغه زيد

سبى ره شكرن *

هندي ڪو سهري ته من تراشي (۲۶۱۹) نهوچهند ته ڪر ڪونهه ته لاشي
 فهاشي ته ڪر ڙ دهنگ* (خاني) (۲۶۲۰) نهقاشي ته ڪر مثالئ (ماني)
 مهشغولي بهسه ب لعب و لهوان ۳۱۱۱ توبا خواه بڪه ڙ خنطا و سههوان*
 جارهڪ وهره سهر طهريقن توبه (۲۶۲۲) هندي نهگههشتيه ته نوبه
 نوبهت ڪو گههشته خهصم خامه (۲۶۲۳) طهي ڪر ل مه نهف نزاع نامه*
 نهو بهظن دلاوهري زه بهردهست (۲۶۲۴) نهووهل ڪمههرا تههه ووري بهست
 بو راکبي دولدن نهامل (۲۶۲۵) دهرحال د ڪمهه ل مه بو موئابل

- ۲۶۱۹- ته لاشي : فڪولين . خو وهستاندن .
 هندي من سهري ته تراشي ته نهوچهند ڪونههباري ڊڪر .
 ۲۶۲۰- * پ رهنگن خاني : (ئا) .
 فهاشي : ڪاري فهميت ، نه زمان رهشي . ماني : نه قاشه ڪن فارسه
 ب ناڻ و دهنگه ، خودانن فيلوسوفيا ديني يا ڊيٽرنن (مانيني - المانويه)
 با دخواست . دورڪه تن ڙ پهريسيا بوتنا (صنم) و ڙ دره و ڪرنج و فهخوارنا
 پي سهرخوش دبن ، و خارنا سهيوانا و نه نيشاندنا وان .
 و دوڪه تپيد وئ ، نهو باوهر مهه بو ڪو متا (ماده) زيانداره ، و قورتالبون
 ب رپيا زانينا گياندارين (زوحى) پهيدا دبت .
 و (مانيني) هاتيه ٿاڦاڪرن ل سهر هندي ڪو : هه ڪرڪي ل ناڻههرا
 چاڪين (خودي ، گيان) و خرابي (تاريستاني ، شهيتان . لهش) .
 ههيه .
 ٿاشڪه رايه ل ڦيري خاني بهحسي ٿولي ڊڪهت .
 ۲۶۲۱- * نسيان : (ئا) .
 بهس خو شه پرزه ڪه ب ياري و دهه پيريخ توبا خو بڪه ڙ خهله تي و خو
 ڙ بيرقه ڪرنان .
 ۲۶۲۲- جاره ڪن وهره سهر رپيا چاڪ و توبه ڪرنج ، هندي نه خوشييا ٿيڪ و
 نمج نه گههشتيه ته .
 ۲۶۲۳- * نهڻ مالڪه د چانا جهله پيدا نه هاتيه .
 نه ٿان خه بهران ڪه لهم ٿازراند و ل بهر ده ڦيخ مهدا .
 ۲۶۲۴- وي ڪه لهم دلاوهري زه بهردهست ، سويڙه وي بلندبون و ڪاري
 شهري ڪر .
 ۲۶۲۵- راکب : سوار . دولهول : ناڻيخ هينسترا ٿمام عهلي بو . دنهل .
 نهامل : تبلان ، تلييان .
 د ڪاڻپدا سوازي تبلان بو ، و ل بهر سينگن من راوهه سعا .

کیشما ژ زه بانی ذولغه قاره ک (۲۶۲۶) بو خصم د گال مه شه هسواره ک
 سلبو و رکیا ژ ران عتابان (۲۶۲۷) نه زمان گه ریا ب فان جه و ابان
 گو : نه حمه نه گه ر تو نهی خه بیسی هه رچی گو ته گو من نه و نفیسی
 (۲۶۲۸)

قه و نیبده ته قه نیچ نه گه ر خرابن (۲۶۲۹) فعلیبد ته خه طه نه گه ر سه و ابن
 نهی نهی : نه شه موزو تو قه نیچ دزانی (۲۶۳۰) تو قائل و فاعل و خودانی
 نهی بوم نهی* د عالهما نهیستان (۲۶۳۱) مهی بوم نهی ب دهست مهی په رستان

۲۶۲۶- ذولغه قار : شیر ، شیری تمام علی . خصم : به فل . شه هسوار :
 نه گیدی زه به رده ست .

نهوی نه زمانی خو یی . وه کو شیری تمام علی ژ کافلانی کیشا و وه کو
 عه گیده کنی جه نگه نه بو به فلی من .

۲۶۲۷- * ناخر له هاتیه عتابان نه زمان کریا لوان جوابان (رو) .
 سلبو و د رکچو ژ گازنیبده من ژنی کرین ، نه زمانی وی لقی ب فان
 به رستان .

۲۶۲۸- * هرچی ته دگو : (رو)
 گو ته کر : (زا . تو) .

خه بیس : د بنیاتدا (خه بیسی) یه . نانکو بنشه بنشه . خیر نه خواز ، و
 ژ بهر کو نهی وه سا دخونین ، لهو بو ساناهیی من وه سا دانا .
 گو : نه حمه د نه گه ر تو خوب خوشمروقی حساب دکهی ، نی هه رچ گو
 ته گوت من نه و نفیسی .

۲۶۲۹- گوتنیبده ته د چاک فان خرابن ، کرنیبد ته خه له تی و گونه هی فان
 د درستن .

۲۶۳۰- قائل : بیژ . ناخفتنکه .

نهی کار خرابو تو قه نیچ دزانی ، تو ناخفتنکه ر و کار کهر و خودانی

۲۶۳۱- نی بوم د عالهما : (سو . زا . تو) . نهی بوم و د عالهما : (نا) .
 له فان بوم د نای له قه نادا ، شه راب بوم نهی د دهستی شه راب قه خوران ،
 ل جهی خو ته نا و ته ر و خوشکوک بوم .

گاڤا ڪو ته ٺهڙ ٻرم* ڙ سازي (۲۶۳۲) نه ده نڪ د من هه سو نه گمازي
 ته دور ڪرم ڙ نڪ هه ڦالان (۲۶۳۳) مه هج ڊر ڪرم ڙ ملڪ و مالان
 بهند و وه صليد من سهرا بون (۲۶۳۴) ٺهوهل ته ڪرن ب ٺهه ڪرن ڪرن
 پاشي ڪو* ته ڪر د باغي* عشقي (۲۶۳۵) ڪون* ڪون دلتي من ب دانج تشقن
 ته پفڪره جسمي من ده ما جان (۲۶۳۶) هانن ڙ دلح من ٺاه و نه فغن
 نه فغا نه ل من دل و جه گهر صوت ۲۶۳۷ هه چي ڪو ته پفڪري من ٺهه گوت

-
- ۲۶۳۲ - * گاڤا ڪو ٻريم ته ٺهڙ : (رو) • ٺهڙ ٻريم : (زا) •
 سازي : ته رتيب ، ٺاڦاري له ٺهنا •
 گاڤا ڪو ته ٺهڙ ڙ توخمي من ڦهه تانديم • ده نڪ ٺان گمازي من نه بون •
 ۲۶۳۳ - ته دور ڪرم ڙ هه ڦالان ، و خلاس و مه ڪرو ڪرم ڙ جهه و مالان •
 ۲۶۳۴ - وه صل : گهه • سهرا بون : (سهرا بن) : ڙ سهري هه تا بنسي •
 ڪون : پيه •
 بهند و گهه ٿيد من ڙ سهري هه تا بنسي ته ڪون تي ڪرن •
 ۲۶۳۵ - * پاشي ته ڊڪر : (رو) • * ده باغ : (ٺا) • * ڪون ڪر : (ٺا) •
 پاشي ڪو ته دلتي من ڪريه د باغي ٺهه ٿيندي ، و ب وي ده ردي ڪريه
 سهراد •
 ۲۶۳۶ - جسم : لهش •
 ده ما : ٻيهن هلڪيشان و دان •
 ته ڙيان پفڪره د لهشي مندا ، و دلتي من ڪه ته ٺاخ و فيغانان •
 ۲۶۳۷ - نه فغ : پفڪرن •
 پفڪرنا ته دل و جهه گييد من سوتن ، هه چي ته پفڪري و گوتي من
 گوتنا ته گوت •

ئەز لالم و بى زەبان و خاموش (۲۶۳۸) بى نەفس و نەفەس ز قسمنى * قاموش
 بەزما طەرەبى بى من تە خوەشكر (۲۶۳۹) ديوانا كونهى بى من تە رەشكر
 ھەرچەندە كو ظاھرى ھەيم * ئەز (۲۶۴۰) سازەندە تويى وەكى نەيم ئەز
 ما نەى بى خوە تىستەكى دىبىرت (۲۶۴۱) خامە بى خوە رەشجەكى دىبىرت ؟
 كەب قەلەمى دكەت سىھكار (۲۶۴۲) سازەندەيە نەى ز دەست بى ھاوار
 نای و قەلەم و كتاب * و نیشان (۲۶۴۳) نىر و ھەدەف و كەمان و * كىشان

۲۶۳۸ - خاموش : مت ، بى دەنگ

قاموش : لەفەن

* رەنگك : (زا)

ئەزى لال و بى ئەزمان و بى دەنەم ، بى نىن و بىھنكىشانم ، ز توخمن
 لەفەنا مە

۲۶۳۹ - بەزم : شەھيانە ، طەرەب : كەيف ، سەرخولەيى

رەش : رەشانەن ، رەشكرن

شەھيانا كەيفى بى من تە خوەشكر ، ديوانا كونهى بى من تە رەشكر

ئان بى من تە كونهى رەشانە

۲۶۴۰ - سازەندە : مەزىكە ژەن ، ظاھرى : ھەروە كو ديار

* بىم : (رو)

ھەرچەندە كول پىش چاغان ئەزى ھەيم ، بەلى ئاوازبىز و مەزىكەژەن

تويى ، ھەروە كو ئەز نىم

۲۶۴۱ - رەشج : دىرانەن

ما لەفەنى ئەزمان ھەيە ، تىستەكى دىبىرت ، ئان كەلەم بى خوە

دەقىست ؟

۲۶۴۲ - كەب كەلەمى رەشكار دكەت ، مەزىكەژەنە ، پەكەرە بى بلور

دەستىدە وى بى ھاوار

۲۶۴۳ - * و صدا : (رو) * كەمان كىشان : (رو)

ھەدەف : ئارمانج

كەمان : كەفان

كىشان : ئيمان ، دىن ، ئول ، لەرز ، جانئىكى تىر و كەفانا

بلور و كەلەم و كتاب و نیشان ، تىر و ئارمانج و كەفان و كىشان

مه حکوم عهله یه» بون د ته تقدیر * ۲۶۴۴ هیژ نسمی گونه نه بویی ته سطر
 با رده تو دزانی خانیه ژار (۲۶۴۵) ته شهبیه ب خامه یا گرفتار
 قه لبی وی د دست ته دایه ته لجهق ۲۶۴۶ دستخ وی دست * خوه نینه موفلهق
 نانا کول وی ته سهه قه له مکر (۲۶۴۷) ده رچی ته نرا ده کسر ره ته مکر
 نامر تویی ته و ب ته مری مه نمور (۲۶۴۸) مه نمور دین هه همیشه مه عذور
 گهر دایه وی ته نختیارهك (۲۶۴۹) ته و ژی سپاره ته ب جارهك

۲۶۴۴ - * و تقدیر : (رو) .

نسم : ناف . ته سطر : نفیسین .

ژ سهری روژی خودی بو یخ دانای ، کو کاری وان نه ب دستخ وان

بت . هیژ ناتی گونه هی نه هاتبو نفیسین .

۲۶۴۵ - تهی خودی تو دزانی خانیه بی دستهلات ، وه کو که له می ی گرفتار .

۲۶۴۶ - * د دست : (رو . تا) .

قه لب : دل . عه قل .

موظلهق : نازا . ب ینکجاری .

دلخ وی یخ د دستخ ته دا ، و دستخ وی نه ب ویه . ب دستهلات .

۲۶۴۷ - گاغا ته دای و مهژی کره د سه ریدا و ب له شه کن تمام کنی ، بهرچی

ته بو وی نفیسی و فیای وی ته و کر .

۲۶۴۸ - هه همیشه : هه ردهم . مه عذور : لی بوری ، لی نه گرتی .

نامر تویی ، تهو فه رمانید ته ب جه دئینیت . یخ مه نموره ، تهویش

ب عوزره و لی ناهیته گرتن . ژ بهر کو نه ب دستخ خویه .

۲۶۴۹ - نختیارهك : فیانهك ، ژی گرتنهك ، هلبزارتنهك .

سپاره : تهمانه تکر ، هیلا ب هیفین ته .

گهر ته دلخ وی و بهری وی دایه تشته کن وی فیای ، تهویش وی هیلا

ب نانه و هیفیا ته .

ټو ټور عدلم، و ټور قهلم بو (٢٦٥٠) په يوه سته د ده ست ته سهر قهدهم بو،
 نهغ و ضره را خوه ټو نزانټ (٢٦٥١) يا قه نچ ژبو خوه را چ زانټ ؟
 چاوا کو ژبو ته را رضايه (٢٦٥٢) ټو نهی صفة ته وی ټو هه وایه
 وه لاهی ژ سفید، و سیاھی (٢٦٥٣) وی قه صد و غره ض نویی ټلاهی
 ټما ب مره که با قه بانچ (٢٦٥٤) رورهش کر نه گه له ک صه فائج
 خه طخ ته یه سهر نوشت و سهر مه شق سهر ساله خه طخ خه طه دکه ت مه شق
 (٢٦٥٥)

٢٦٥٠ - * عدم : (رو) * ټه ف مانکه د چا پا نارسه لانیدا پاش و پی شه .
 عدلم : نیشانه بو ریښینکا دارئ به رزه نه کن . نیشان . شونوار . ټالا .
 په یوه سته : به ند ، نه ه ، خربون . پیکفه کریدان . نيزیک . کارتیکرن .
 سهر : سهرئ مروئی ، سهرئ نشتی ټان کاری . قهدهم : پی . تشتی
 دهیته دان چاک ټان خراب .
 ټو گدر مروقه ک ټان قه له مه ک بو ، کارکیری و کارتیکرن و ریقه برن
 د ده ست ته دابو .

٢٦٥١ - نهغ : مفا ، وچ .

نزانټ چ دئ مفا وی ده ت و چ زیانټ گه هینتی .

٢٦٥٢ - ههوا : با ، ټیان .

کا ته چاوا دټیت و پی قایللی ، ټو وه کو بلوریه ټو ټاواز دئ زئ
 بهیته بهیستن ، ویش ههر ټو دټیت .

٢٦٥٣ - * سفیدی : (رو . ټا) .

سفید : سپی . دیارکرن . دیار . سیاھ : رهش . خراب .
 ب خودئ ژ چاکي و کارئ سپی و خرابیی ، وی نارمانچ رازیکرن و
 که هشتنا ته یه .

٢٦٥٤ - مره که ب : حبر . قه بانچ : فهیټی . کریتی . صه فائج : په پ . ده پید
 ده را .

به لئ وی گه له ک ده رگه ه و هزر و بیر و کارید نه ژ ره نک دیارکرن و
 رورهش و فهیټ کرن . گه له ک به رپه ر ب فهیټی ره شکرن .

٢٦٥٥ - سهر نوشت : نفیسینا خودئ یا بو مروئی دانای . سهرئ
 نفیسینی نقشتی .

سهر مه شق : کتا فه گوهاستی (نسخه) بو خاندنی زانینئ .

خه طه : خه له تی . گونه ه . مه شق : کار پی کرن .

ته ټه ز هوسا دام و بو من نفیسی ، ټه فه سیه ساله ټه ز گونه ها
 دنشیم .

له ورا کو دهما ژ غهیب فه کبو (۲۶۵۶) تاریخ هزار و شپست و یهک بو
 نیسال گه هشته چل و چاران (۲۶۵۷) وی پیشره وی گونا هکاران
 فیکدا ژ مه ناهیمان گه لهک مال (۲۶۵۸) یهک پول نه هن ژ حوسن نه عمل
 نه ووهل گو* ته دا ژ عشق مه طله ع ۲۶۵۹ ناخر بده وی تو حوسن مه قطع

۲۶۵۶- له و کو دهما خودی دای ، سالا هزار و شپست و یتکی بو . (بونا
 خان)

۲۶۵۷- پیشره و : ریبه ر . سهر کیش .
 نهف سالا ژین وی گه هشته چل و چار سالان ، وی سهر کیشی
 گونا هکاران .

۲۶۵۸- * فیکرا : (رو) .
 مه ناهی : کاریده خودی نه فین .
 نه هن : نینه حوسن نه عمل : چاکی ، کارئی باش .
 گه لهک گونه هکاری کرن ، و بای پوله کی چاکی نه کر و نینه .

۲۶۵۹- * گر : (رو) .
 مه طله ع : پیشی ، ژ سهری کاری ، دوزی . . هتد .
 حوسن مه قطع : دوماهییا خوش ، ب دوماهی تیخستنا گونه هکارییا
 ب چاکی .
 وه کو ته دایه سهر دنیای و ژ سهری روزی نه نینیا خو کریه د دلیدا .
 دهمی دبه یه فه بهر دلوفانییا خو ، تو دوماهییه کا خوش بدی .

- ۱ - بنه كوك : ئەصل • بنیات •
- ستيرك : مەخزەن •
- ئلهامدەر : پالەەر • دانا ھزرى •
- ۳ - دوڤەلانك : تابع •
- ۸ - حوتم : كوورئ ب تاممى •
- ۹ - بويەر : بوون ، قەومين •
- ۹ - كراس : حال •
- ۱۴ - كوتەكى : زورى •
- ۱۴ - شينايى : شينكاتى ، نەبات •
- ۱۵ - قورتالبون : خلاسبون (نجاۋ) •
- ۱۹ - نەڤى : بچوكتىد كوزى ئان كچى •
- نەڤى چرك : نەڤىيد كوزى ئان كچى •
- چراڤرك : نەڤىيد نەڤى چركا و وئقە •

مالك

- ۷ - بەردلك : مەحبوب • سەربار •
- ۹ - مفا : قازانچ ، و وج (فايده) •
- ۱۸ - سىطاڤك : (خەيال) •

مالك

- ۳۸ - كت : ئىك تا (قەرد) • لېك •
- ۴۵ - كوژى : (ركن) • دەرڤەى قورنەتى •
- ۵۴ - ئاكنجى : قەھەوييى (ساكن ، مستقر للمكان) •
- ۵۶ - گر : (غىرە) •
- ۵۷ - شەپرزە : (منشىغل) •
- ۸۴ - پىپىنگ : پاىە (درجە) •
- ۱۶۴ - حىبەتى : ئالوز • شاش • (مندەش ، مختار) •
- ۱۸۰ - خىراى : بىن دىن • (ملحد) •
- ۱۸۴ - نىھانى : (ملجأ) •
- ۱۹۳ - صىنگەپىچ : نەلف • (ثابت) •
- ۲۴۶ - سەميان : خودان •
- ۲۵۰ - چكلىنم : چەقىنم •
- ۲۶۰ - ڤەوزارت : دەرڤەل زى ھاڤىت •

- ۲۷۶- ووج : مفا ، قازانج
- ۲۹۰- پوسیده : دامایی
- ۲۰۹۸- کهرتاز : پیهن • گولاف (عطر)
- ۳۰۴- زیمار : عاجزی ، (حزن)

مالک

- ۳۱۲- ناقا د خو بدهم : مه دحیده خو بکه م
- ۳۳۰- بقرقچیت : بسوزیت
- ۳۴۹- تیغله داری : کوتنا ب تیغل (رمزیه)
- ۳۵۵- کینلنجی : نازراندن • (محارمه)
- ۴۲۲- رهف : (سرب) • جقات
- ۴۲۳- دشه پلانندن : نالوز دکرن
- ۴۸۲- خورست : سروشت (طبیعه)
- ۵۱۰- کلوفاندک : گوبتک (قمه)
- ۵۱۱- نالوز : شاش
- ۵۷۰- بهقل : دژ • (ضد)
- ۵۷۱- بسته : کههی (مه یانه)
- ۶۴۲- بزاندن : قه تاندن
- ۶۴۶- شه لاندن : جل ئیخستن
- ۶۵۳- بهرکوپ : بن ئه رزینک • بن چهنه
- ۶۹۱- صمت : کونکر ژ لای دی ده ریخست
- ۶۹۲- دیم : رو

مالک

- ۸۱۶- هه دار : ته نایی
- ۸۲۳- کوله : (عه بد) به نی
- ۸۲۷- ته رابه را : به لاف
- ۱۰۱۰- بنگرتی : زه نکین
- ۱۰۱۱- چهرت : هژمارتن (جرد)
- ۱۰۷۵- هلمریسین : دهف پیدا خشانندن
- ۱۰۸۵- گومتل : تشتی خربوویی وه کو به فری
- ۱۱۲۸- تاسب : هه فرک ، دژمن
- ۱۱۶۷- هه یتانه : کره قیری ، هاوار
- ۱۱۹۶- دننرن : عاجز دبن
- ۱۲۳۳- چنج : بژی ، طاییده پرچی
- ۱۲۳۶- بشکورین : زه رده خه نه (تبسم)

- ۱۲۹۷- دجئجقی : دلفی
- ۱۳۲۵- ته بتین : ته نابون • نه لقین
- ۱۳۲۵- جه جمتن : نه لقین
- ۱۳۶۰- رکی : عناد

مالك

- ۱۳۷۴- پیدایی : نازدار کری (مدلل)
- ۱۴۳۱- چوڻ : دار
- ۱۴۷۰- قان : پارچه
- ۱۵۰۱- دگه ئزاندن : خو تیدا وهرد کیران
- ۱۵۰۵- فه لورانندن : ئاواز گوتنا ب زیمار
- ۱۵۸۶- تلوڻه : فیقیق پیکفه وه کو ئویشییا
- ۱۷۳۱- بارک : بهخت • (حظ)
- ۱۸۱۱- نه کامی : ل پشت ئاخفتن
- ۱۸۱۶- حیعی دبت : درزت
- ۱۸۶۴- که سهر : حهسرهت
- ۱۸۲۶- غول : ته مدار • شیتلی
- ۱۸۶۹- بیری : بیر کرن • (تذکر • ذکری)
- ۱۸۸۳- گویننی : ده می بوری
- ۱۸۸۴- که فلوزانک : پیست
- ۱۸۹۲- دوز : مه سئله
- ۱۸۹۳- که ررهت : ئیریش
- ۱۹۰۵- حنیر : هونه ر
- ۱۹۴۶- حولی - تیل ، لوس

مالك

- ۱۹۶۷- سو • سوی : ره • (عصب • اعصاب)
- ۱۹۷۶- په لکوتهی فه برینی ، لیدهی • بهرشینی
- ۲۰۳۰- قه رامک : قه پاغ
- ۲۰۳۵- خریک : گریا دژوار و ب بیهن کورتبون
- ۲۰۴۶- داجریان : لفینا ب لهز و مل ب مل
- ۲۱۱۱- جدیدانی : غارانی
- ۲۱۴۵- فهیتی : عهیب

- ۲۱۷۸ - هيم : ته ئشير ، کارتتيكون
- ۲۲۵۶ - ته قهزا : صدفه ، هلکه تن
- ۲۳۵۶ - ريب : گريدان (علاقه)
- ۲۵۱۲ - کهرتک : ليئيتيه بلند يته جوييه ئاوين
- ۲۵۱۶ - ئيکتھق : ل دو ئيک (مستمر)
- ۲۵۱۷ - هه ودهل : هه ودهل (هه ريسه)
- ۲۵۲۹ - سوريچک : (مريء)
- ۲۵۳۳ - دوردم : دردم ، کهفتيه بني
- ۲۵۶۱ - تلپ : خو ليکندي ، ليکجه مائي
- ۲۵۶۷ - هه ويائي : ئاکنجي بويي (مستقر • ساکن)
- ۲۶۰۲ - فيرو : دره وين ، ئاخفتن مهنزکون (مبالغه)

ژێدهریڤ کوردی

- (١) روزناما کوردستان (١٨٩٨-١٩٠٢) خر کرنا د . کمال فزاد
- (٢) کوڤارا روناهی هژمار (٢٣) سالا (١٩٤٤ز) .
- (٣) مهه و زینی خانی - ههزار - ١٩٦٢ .
- (٤) مهه و زین : چاپا حهلب - ١٩٤٧ - بشیر الشیخ شسن الهاشمی .
- (٥) مهه و زین : چاپا ئستامبول سالا (١٩٦٨) - محمد نهمین بوز ئارسلان .
- (٦) نهخمه دی خانی - مهه و زین - موسکو ١٩٦٢ . م . ب . رودینکو .
- (٧) مهه و زین دهستنقیسیا - بامهرنی .
- (٨) مهه و زین - دهستنقیسیا - زاخو .
- (٩) مهه و زین - دهستنقیسیا - بوتان .
- (١٠) مهه و زین - گیو موگریانی - عهفلیر - (١٩٦٨) .
- (١١) مهه و ئالان - نور الدین زازا - (کوری زانیاری کورد) - ١٩٧٧ .
- (١٢) مهه و زین - دهنگک وهرگری ژ - سهالمانج رهشو شوشی .
- (١٣) مهه و زین - دهنگک وهرگری ژ - ئسماعیل بانی .
- (١٤) مهه و زین - دهنگک وهرگری ژ - حسین بانهسوری .
- (١٥) الهدیه الحمیدییه فی اللغه الکردیه - قاموس کوردی - عهزه بی - ضیاء الدین الخالیدی - بیروت (١٩٧٥) .
- (١٦) فه رههنگی - کوردی - ئنگلیزی - توفیق وهبی و ئدموندس، - ١٩٦٦ .
ئنگلستان .

ژیدەرید عهوه بی

- (۱) تاریخ الکرد و کوردستان - محمد امین زکی - ترجمه محمد علی عونی - بغداد (۱۹۶۱) .
- (۲) الکاامل فی التاریخ - ابن الاثیر - ج ۱ ، ۹ .
- (۳) رحله ابن جبیر - ابن جبیر - ص ۱۱۰ . بیروت ۱۹۶۸ .
- (۴) احمدی خانی - د . عزالدین مصطفی - بغداد ۱۹۷۹ .
- (۵) کلشن خلفا - موسی کاظم نورس - ۱۹۷۱ بغداد .
- (۶) مخطوطات فریده و مطبوعات نادره - د . معروف خزندار - بغداد ۱۹۷۸ .
- (۷) وفيات الاعیان - ابن خلکان - ج ۳ ، ۱ .
- (۸) الیزیدیون - عبدالرزاق الحسنی - بغداد - الطبعة التاسعة .
- (۹) تاریخ کلدو و آثور - ادی شیر - بیروت (۱۹۱۳) .
- (۱۰) قاموس (معجم) الرائد (ج ۱-۲) جبران مسعود - دار العلم للملایین - ۱۹۸۱ بیروت .

ژیدەرید بیانی

- (1) A history of the crusades - 3 - steven runciman. 1965. (England) .
- (2) Webster,s new world dictionary . 1960 . new york
- (3) Persian - english dictionary . F - steingass . 1975 Beirut .

قاموس ترکی - عربی .- (۱-۴ ج) . بندر اوغلو - بغداد .

الطبعة الاولى

جميع الحقوق محفوظة للمؤلف

بو خانده ئاي سهر بار

- (١) هه ئه قه دكه م بزاني كو بچ ئه ف كته به چاپكري كوردي نزانست له
هه زماره كا كته ماسيا دئ بئنه به له دديارن .
- (٢) به هه ئه هه ين نه هه ئه نه لفانده ز به ر ئان نه ئه ران :

أ - به هه ئه نه (نه ره به) ب لفانده نا كوردي كه نه ك در ئه ز د بن نه هه ئه ش دا
مالكا در ئه ز كه ن و د قيا ب دو ر ئه زى دانين (هه روه كو ديار ل چه نه ه
جهه كا) و كته ب دا دو جارا ته مه ت ئه ئه زه خه به ت .

ب - له كا كوردي هه به يا (مه هه ده) به دبته شكازده كا سه ك
ل دو ماهيا به هه ئه نا فه را (ي) و (ئ) به وه كو نا خه تئا ز به ر يا و
ر ئه كانيا . . هه ت .

بو نمونه هه نه ك د به ئه ن (هه م - هه مو) ، نه و د به ئه ن (هه م)
ب شكازده كا سه ك يا دو ماهه ب (م) .
و ز به ر كو چو هه ر ف ئان نيشان بو ئه ئه ل ئه ب ئان هه ر ف ان نيشان
له و مانه نه لفانده ، هه ئه ئه دارم ل ده م ئه خا نه ئه ئه ئان هه ز دو به ئه نا
ب درسته به خه ن . (ئا كو به ئه نه ره به و كوردي) .

- (٣) نه ف كته به ب هه ر فه هه ر هه ته چاپكرن له و ل كه له ك به ر ف يا
(ئ - ئه) وه كو (ن - نون) ديار دبته وه كو (ئه) (نه) دياره .

- (٤) چه نه جار ان ل شونا (بچ) (ئه) هه ئه به . بو نمونه به ئه نا (جو ان به)
بو به (جو ان به) . كنه ر ئه چاپخانه ئه هه ز كه ر وه سا به .
درسته كر نا وان ز ده ست ده ر كه فته به له ئه نه ئه ئه به شتر استم خانه هه ئه ئه
هه ئه نا ب سانه ئه دئ خه ئه ت .
هه ئه ئه دارم ل من نه كرن و ل خه ئه ت بوري ده هه ئه ر بن

دوست	خه‌له‌ت	دیز	دوبه
۳ پ ۴۳۴ (	۴۳۴۳	۲۱	۴
پاشی	پاشا	۱۹	۶
بازبری	پارت‌هز	۳	۱۵
X	فی	۱۷	۱۸
ایوبیان	اوبیان	۴	۲۰
نقیسین	نقیسین	۱۱	۲۰
کتیبه	کتیبه	۱۹	۲۰
ده‌ست‌پیکرن	ده‌ست‌پیکرن	۱۰	۲۲
له‌فینداری	له‌غینداری	۱۸	۲۲
موس‌ته‌فادی	مسته‌فادی	۴	۲۳
قه‌زین	قه‌زین	۱۰	۲۳
به‌رچاق	به‌ریاق	۱۱	۲۴
پ	په	۱۳	۲۴
خاترا نادم	خاترا	۱۴	۲۴
به‌لین	په‌لین	۲۹	۲۴
بذکر	بیتکر	۸	۲۷
سزاور	سیزاور	۱۱	۱۸
بلند ته دایه	بلنددایه	۷	۳۰
بالفه‌چون	بالئه‌بون	۹	۳۰
خوش	خوشی	۱	۳۱
راره‌ستین	راده‌وه‌سین	۲۲	۳۲
دیره‌راستی	دیره‌ریسی	۲۲	۳۳
مه‌گه‌ز	مه‌گه	۴	۴۰
دهول	دهوک	۱۴	۴۰
خورشیدئی	خورورشیدئی	۳	۴۲
دخوازیت	دخوزایت	۱۰	۴۳
هیتزای	هیتزی	۹	۴۴
چه‌نگه‌کئی	چه‌نگه‌تئی‌کئی	۲۴	۴۵
هنارتن	هنارتن	۲۴	۴۵

دوست	خه لهت	رڼز	روپهړ
زانينڼه	زانيند	۱۵	۴۹
سه رمه	سهر	۴	۵۰
مه خدومڼ عليه	مه خدوم عليه	۱۹	۵۰
خوشمروڼي	خوشمروڼا	۲۹	۵۲
که مالين	که الم	۹	۵۴
نقيسي	نديس	۱۷	۵۴
نه بيس	نه بيسن	۲	۵۵
زبه ر	زبه ر	۱۴	۵۵
فيجومه	فيجومه	۱	۵۷
نرحه	درخه	۱۸	۵۸
خوځه	خاوځه	۱۲	۵۹
جان ته ر	جان ته ا	۲	۶۱
شاداب	شادب	۴	۶۱
مه جلسي	مه جلس	۴	۶۲
مه ي	مه	۱۲	۶۲
خوشي	شوشي	۱۷	۶۴
(۲۲۰)	(۲۲۰ چ)	۴	۶۵
نه طاق	انطاق	۱۷	۶۵
رېکه فتيڼه	رکه فتيڼه	۱۸	۶۵
نقيسين	نديسين	۱۱	۶۷
حکايات	حکايات	۵	۶۹
نه مايچيد	نه تاريچيد	۷	۶۹
روسته	رسته	۶	۷۰
خوروش	خخوروش	۱۵	۷۰
کېلنجي	کم لډجي	۱۷	۷۰
کوهي	که هي	۲۶	۷۰
شاعري	شاعري	۳	۷۱
روستي	روستي	۷	۷۲
سهر داري	سهر داي	۵	۷۴
دچاله کڼ	دحاجه کڼ	۱۵	۷۷

دوست	مخاندان	دیز	روایت
مه‌هکابو	مه‌لایو	۱۱	۱۲
که‌سره‌وان	که‌سره‌وان	۲۶	۱۰
به‌طالان	به‌طالبین	۶	۸۰
دل‌ی	دل	۸	۱۴
نا‌فین	نا‌بج	۲۰	۸۴
نهامی	مهامی	۸	۹۲
رینما	دینتسا	۱۵	۹۸
ء‌یان‌نه	«یان»	۲۵	۹۸
ء‌یان‌دانا	ی‌به	۲۵	۹۸
رما	رما	۹	۹۹
ئه‌صا‌بعیند	ئه‌صا‌بعیند	۸	۱۰۳
خویا	خویان	۴	۱۰۴
نقیسیبو	نقیسیبو	۲۷	۱۰۸
به‌نج‌دل‌ی‌وان	به‌نج‌وان	۱۰	۱۱۴
بج	بج	۱۲	۱۱۵
سه‌رو‌به‌ره	سه‌رو‌به‌ره	۱۱	۱۱۶
۶۸۶	—	۱۹	۱۱۹
به‌ینکا	نه‌نیکا	۲۶	۱۱۹
قائینه	قاییه	۱۹	۱۲۱
ئه‌قبن‌دارن	ئه‌قبن‌دارون	۱۸	۱۲۲
X	چاقئید خون	۲۶	۱۲۴
موت‌ه‌عاقدان	بارین		
ساحره‌یین	موت‌ه‌عقدان	۶	۱۲۹
فهریم	ساحرین	۹	۱۲۹
نگین	نیدم	۱۷	۱۳۲
مه‌خموری	نین	۴	۱۳۷
	مه‌خمور	۳	۱۳۹
دصوژیت و ده‌لیتیت	دصوژیت و	۲۷	۱۴۱
یوقد من	ده‌لیتیت		
سه‌ری	یوقد شجرة	۳۰	۱۴۱
	سه‌ی	۳	۱۴۲

دوست	خه له ت	ریز	روپه
نه بی	نه بی	٦	١٤٢
که شنبون	نه سون	٢٣	١٤٤
ستران بیژ	ستران بیژ	١١	١٥٢
داوه ت	داواوه ت	١٧	١٥٢
خپچکیشی	خپچکیش	٢١	١٥٢
راوه ستینه	راوه ستینه	٢٠	١٧١
نه فره نکه	نه غره نکه	١	١٨٥
پاشین	پاشین	٢	١٨٥
دهر که فائن	دهر که فائن	٢	١٨٦
فیکرا	فیکرا	٢	١٩٥
غه مکین	غه مطین	٤	١٩٧
بو	بوه	٢	٢٠٦
ب خو نه دصوت	ب خو دصوت	١٣	٢٠٧
خو دصوژی	خو	٢٣	٢٠٩
دکه ی	دکه	١	٢١٠
دهر که هی	دهر که	١٠	٢١٨
باغان	یاغان	٣	٢٤٢
مه وزون	مه زون	٥	٢٤٨
گاز نیده	گاز نیده	٢١	٢٥٦
خه بیثی	خه بیثی	٦	٢٧٧
نوزه تکه ه	نوهه تکه ه	١٨	٣٠٣
پشتر استم	پشتر استم	٢٤	٣١٤
سپینه	سپیه	٤	٣٢٩
به د	فه د	١٠	٣٣٠
وچ	وچ	١٠	٣٣١
دلی	دلی	١	٣٦٢
نه رزان	نه رزات	٣	٣٦٧
فیکدانه	فیکدانه	٣	٣٦٨
دلپاسی	دلپاسن	٥	٣٧٧
نه ث سیاه	نه ث و سیاه	٥	٣٧٨
خواستنا	خوستنا	١١	٣٨٤

درست	خهلهت	ریتز	روپهر
پاقر بیم	بیم	۸	۳۹۰
نقیسی	نیسی	۱۳	۴۰۵
فهوژیر	فهوژر	۹	۴۲۰
زامادا	زامارا	۳۰	۴۲۰
خلفکرن	خلفکران	۷	۴۲۱
شرینبیت	شرینیت	۲۰	۴۲۴
ئه گهر	ئه طهر	۳	۴۲۶
عالم یاوه کو	—	۲۸	۴۲۹
سیطا فه کتیه			
چیکه ری وی			
بخوه ریکیش			
ود سهردا بهره *			
که لهم	که لهم	۲۷	۴۳۳
کوما	کومار	۱۴	۴۳۴
ئه ئینیا	ئه نینیا	۱۸	۴۴۱
به لکوتکه ی	به لکوتهی	۱۹۷۶	۴۴۴